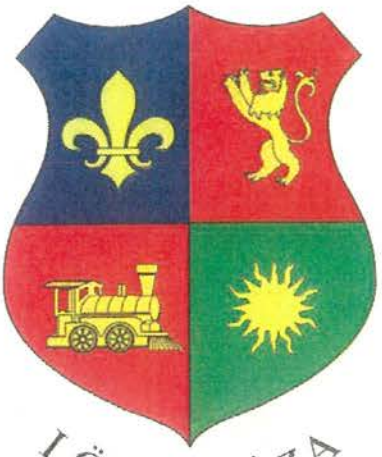

JEGYZŐKÖNYV

Lőkösháza Község Önkormányzat Képviselő- testülete

2026. szeptember 30-án megtartott

soros nyílt képviselő-testületi üléséről

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal
Lőkösházi Kirendeltsége
5743 Lőkösháza, Eleki út 28.
L/150-12/2026/KÖH. ikt. szám

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. szeptember 30-án, szerda délután 14:00 órai kezdettel az önkormányzati hivatal házasságkötő termében tartott soros nyílt képviselő-testületi üléséről.

Jelen vannak:

Nagy Csaba alpolgármester, Vásárhelyi László tanácsnok, Borzán Jánosné, Balogh Istvánné, Mohácsi László és Körtvélyesi Lajos képviselők

Tanácskozási joggal részt vett:

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

A jegyzőkönyvet Horváth Istvánné igazgatási ügyintéző vezette.

Nagy Csaba alpolgármester:

Köszöntötte a jelenlévőket és a képernyő előtt ülőket majd megállapította, hogy a képviselő-testületi ülés határozatképes. Az ülésről készült jegyzőkönyv hitelesítőinek javasolta Borzán Jánosné és Balogh Istvánné képviselő személyét, amelyről kérte a testületet, hogy szavazzanak.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag – külön határozathozatal nélkül az ülésről készült jegyzőkönyv hitelesítőinek Borzán Jánosné és Balogh Istvánné képviselőt választotta.

Nagy Csaba alpolgármester:

Ezt követően megkérdezte a képviselőket, hogy ügyrendi javaslata van-e valakinek. A képviselők részéről észrevétel, kérés nem érkezett, kérte a meghívóban szereplő napirendet hagyják jóvá.

A képviselő-testület 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül – egyhangúlag – elfogadta a napirendet.

N A P I R E N D:

1./ Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között történtekről

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

2./ Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetési határozatának módosítása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

3./ Lőkösháza Község Önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosítása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

4./ Tájékoztató az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

5./ Tájékoztató az önkormányzat 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

6./ Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosítása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

7./ A Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve (SECAP), Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, a Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, a Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat és az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat stratégiai dokumentumok elfogadása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

8./ Víziközmű vagyon átadásával kapcsolatban a szükséges döntés meghozatala

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

9./ Lőkösháza Község Önkormányzata véleményének kinyilvánítása a felvételt biztosító általános iskola körzethatárainak meghatározásához

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

10./ Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde intézmény működéséhez szükséges dokumentumainak jóváhagyása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

11./ Temető III. parcella lezárása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

12./ Ingatlan tulajdonjogának felajánlása Lőkösháza Község Önkormányzata részére

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

13./ Egyebek

I. napirend

Határozat folyószáma: 109

Tárgy: Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között történtekről

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester

Nagy Csaba alpolgármester:

Elöljáróban felhívta a lakosság és a jelenlévők figyelmét arra, hogy a nyilvános testületi ülést megelőzte a pénzügyi bizottság ülése. Ezért, ne gondolják, hogy érdektelenség a részükről, ha külső szemlélő részéről esetleg gyorsnak tűnik az ügymenet. A bizottsági ülésen most is részt vett pénzügyi osztályvezető asszony, akinek a segítségével részletesen átbeszélték a pénzügyi vonatkozású napirendeket, míg az egyéb ügyrendet érintő napirendekről jegyző úr adott számukra részletes tájékoztatást. Ezt követően az előző időszakban elfogadott határozatok közül kiemelt néhány, általa fontosnak tartott döntést az előterjesztésből:

- hosszú idő után újra lesz háziorvosa a településnek Dr. Rossu György személyében
- megtörtént az óvoda igazgató asszonyának kinevezése
- a 2026/27-es tanévben is segítséget nyújtottak az első osztályosok tanévkezdéséhez
- csatlakoztak a Bursa ösztöndíjrendszer 2027-es fordulójához, pályáznia a felsőoktatásban részt vevő hallgatóknak van lehetősége
- benyújtották pályázatukat a szociális célú tüzelőanyag vásárláshoz

A képviselők részéről nem érkezett kérdés, észrevétel, ezért kérte fogadják el beszámolóját.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

109/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a lejárt határidejű határozatokról készült tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

II. napirend

Határozat folyószáma: 110

Tárgy: Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetési határozatának módosítása

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Nagy Csaba alpolgármester:

Jegyző urat kérte fel a napirendi pont ismertetésére.

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal költségvetése második alkalommal kerül módosításra. A jelenlegi módosítás 13. 034 e Ft bevételi és kiadási előirányzat növekedést tartalmaz. Az államháztartáson belül érkező működési támogatások és az országgyűlési választások lebonyolításához érkező állami támogatások, valamint az otthontámogatás átvezetésére van szükség mind bevételi, mind kiadási oldalon. Mindezek figyelembevételével a Közös Önkormányzati Hivatal költségeinek kiadási és bevételi előirányzataihoz kapcsolódó főösszeg az eredeti 229 404 e Ft-hoz képest 242 438 e Ft-ban került megállapításra.

Nagy Csaba alpolgármester:

Megköszönte a tájékoztatást, majd kérte a pénzügyi bizottság állásfoglalását.

Mohács László képviselő:

Mint ahogyan alpolgármester úr már utalt rá, bizottsági ülésen Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető asszony segítségével részletesen áttekintették a közös hivatal költségvetését. A bizottság az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadásra javasolta a képviselő testület számára.

Nagy Csaba alpolgármester:

Kérte képviselő társait, foglalják véleményüket határozatba.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

110/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetésének 2. sz. módosítását a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja. A képviselő-testület megbízza a jegyzőt, hogy a határozatban foglaltak végrehajtásáról gondoskodjon.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
a végrehajtásért: dr. Szentgáli Zoltán jegyző

III. napirend

Rendelet folyószáma: 12

Tárgy: Lőkösháza Község Önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosítása

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Nagy Csaba alpolgármester:

Ismét jegyző urat kérte fel a napirendi pont ismertetésére.

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

Az államháztartásról szóló törvény írja elő a képviselő-testület számára, hogy az előirányzat-módosítást, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként - az első negyedév kivételével - negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban módosítsa a költségvetési rendeletét. Az előterjesztés 25 563 e Ft összegű előirányzat növekedést tartalmaz, amely átvezetésre kerül mind bevételi, mind kiadási oldalon. A módosítást részben a képviselő testület döntései, részben a központi költségvetési támogatások változásai indokolják. A költségvetési rendelet ilyen módon szintén másodjára kerül módosításra. Az átvezetéseket követően a költségvetés főösszege 523 324 e Ft-ra módosul.

Nagy Csaba alpolgármester:

Kérte a pénzügyi bizottság állásfoglalását.

Mohácsi László képviselő:

Mint ahogyan jegyző úr elmondta, jogszabályi kötelezettségüknek tesznek eleget a változások átvezetésével. Az idei évben feszített a költségvetés, továbbra is fegyelmezett gazdálkodásra van szükség. A bizottság az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadásra javasolta a költségvetési rendelet módosítását.

Nagy Csaba alpolgármester:

Megköszönte a tájékoztatást, kérte a képviselő-testület tagjait alkossák meg a költségvetés módosításáról szóló rendeletet.

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag – megalkotta az önkormányzat 2026. évi 1/2026.(II.24.) számú költségvetési rendelet módosításáról szóló 12/2026.(IX.30.) számú rendeletét.

IV. napirend

Határozat folyószáma: 111

Tárgy: Tájékoztató az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Nagy Csaba alpolgármester:

Mohácsi László képviselő urat, a pénzügyi bizottság elnökét kérte fel a tájékoztatásra.

Mohácsi László képviselő:

Osztályvezető asszony tájékoztatása alapján feszített és szűkös költségvetésről van szó, de összességében elmondható, hogy a Közös Hivatal bevételei és kiadásai tekintetében időarányos a teljesítés. Bizottsági ülésen a főbb számadatok ismertetését követően kiemelte, hogy a költségvetésben meghatározott főösszeg az I. félévben nem változott sem bevételi, sem kiadási oldalon, mivel a júniusi módosítás a pénzmaradványt és az intézményfinanszírozást érintette. A bizottság az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadásra javasolta a tájékoztatót.

Nagy Csaba alpolgármester:

Megköszönte a bizottság tájékoztatását és kérte, foglalják határozatba véleményüket.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

111/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. I. félévi gazdálkodásáról szóló tájékoztatóját elfogadja.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester, Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

V. napirend

Határozat folyószáma: 112

Tárgy: Tájékoztató az önkormányzat 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

Elmondta, az önkormányzatok jogszabályi kötelezettségen alapuló féléves beszámolási kötelezettsége megszűnt, azonban az év felénél indokolt, ha a Képviselő – testület is tájékoztatást kap az Önkormányzat gazdasági helyzetéről.
Jelen beszámoló tájékoztatást ad az önkormányzat költségvetési rendeletében megjelenő előirányzatok és a költségvetési egyenleg alakulásáról, az Önkormányzat és az önkormányzat fenntartásában működő intézmények gazdálkodási adatairól intézményenként és összesen. Mivel a napirendet a pénzügyi bizottság is tárgyalta, kérte elnökét, tájékoztassa a jelenlévőket a bizottság állásfoglalásáról.

Mohácsi László képviselő:

Osztályvezető asszony részletes tájékoztatása alapján elmondható, hogy talán ez az egyik legnehebb költségvetési év az önkormányzat számára. Az iparűzési adóbevételek alalakulását ellensúlyozza az előző évben tartalékba helyezett összeg, de még így is nagyon fegyelmezett, takarékos gazdálkodásra van szükség. A bizottság elfogadásra javasolta a tájékoztatót.

Nagy Csaba alpolgármester:

Kérte, foglalják döntésüket határozatba.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

112/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Lőkösháza Község Önkormányzatának 2026. I. félévi gazdálkodásáról szóló tájékoztatóját elfogadja.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

VI. napirend

Rendelet folyószáma: 13

Tárgy: Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosítása

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Nagy Csaba alpolgármester:

Ismét jegyző urat kérte fel a rendelet módosítás részleteinek ismertetésére.

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

Ismertette azt a jogszabályi előírást, amely a képviselők vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben kizárólag adminisztratív jellegű, csekély vagy elhanyagolható

jelentőséget meghaladó hiányosság feltárása esetén alkalmazandó vagyoni szankcióról való rendelkezés szabályozása érdekében kötelezővé teszi az SZMSZ módosítását, kiegészítését. A most hatályos SZMSZ 35. §-át egészítenék ki egy 3. bekezdéssel, mely alapján, ha az Integritás Hatóság fent nevezett hiányosságot tár fel, a képviselő-testület tagjai részére megállapított havi tiszteletdíjakat egy hónap időtartamra 50%-os mértékkel csökkenteni szükséges.

Mohácsi László képviselő:

A bizottság elfogadásra javasolta az SZMSZ módosítását.

Nagy Csaba alpolgármester:

Jogszabályi kötelezettségüknek tesznek eleget, kérte, az előterjesztés szerinti tartalommal alkossák meg az SZMSZ módosító rendeletét.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag – megalkotta az önkormányzat 10/2019. (X.30.) számú Szervezeti és Működési Szabályzat módosításáról szóló 13/2026.(IX.30.) számú rendeletét.

VII. napirend

Határozat folyószáma: 113

Tárgy: A Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve (SECAP), Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, a Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, a Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat és az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat stratégiai dokumentumok elfogadása

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

Elmondta, a TOP Plusz-os pályázatok megvalósítása érdekében már többször volt szükség a szakmai dokumentumok módosítására. Ezeket a módosításokat szakemberek készítik elő az elvárásokhoz és jogszabályi kötelezettségekhez igazítva. A Városfejlesztési Programterv például már 6. alkalommal kerül módosításra. Ahhoz, hogy a projektek megvalósuljanak, minden érintett településnek szükséges a változásokat véleményeznie, jóváhagynia. Az előterjesztés szerinti tartalommal kérte, hozza meg döntését a tisztelt testület.

Nagy Csaba alpolgármester:

Kérte képviselőtársait, kézfelnyújtással jelezzék véleményüket.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

113/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve, Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat, az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat elnevezésű dokumentumokat.

Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Határidő: azonnal.

VIII. napirend

Határozat folyószáma: 114

Tárgy: Víziközmű vagyon átadásával kapcsolatban a szükséges döntés meghozatala

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

A korábbiakban megkötött megállapodást felülvizsgálva megállapításra került, hogy az átvevő Magyar Állam képviseletében eljáró Nemzeti Vízművek Zrt., valamint az Alföldvíz Zrt. mint üzemeltető esetében van néhány olyan ingatlan, amely a víziközmű-vagyonba tartozik, de esetükben a tulajdonjog átruházása nem történ meg. Ezen ingatlanok átadása kimaradt a már megkötött együttműködésből. Mivel Lőkösházát érintően is van ilyen ingatlan, szükséges az előterjesztés tartalma alapján meghozni döntésüket.

Mohácsi László képviselő:

A bizottsági tagok egyet értettek abban, hogy mindannyiuk érdeke, hogy az ingyenes vagyonátruházások mellett a víziközmű-szolgáltatás biztosítása vonatkozásában fennálló ellátási kötelezettséget is átruházzák a Magyar Államra, mert önállóan azzal nem tudnának mit kezdeni. A bizottság az előterjesztés szerinti tartalommal javasolta a határozat megalkotását.

Nagy Csaba alpolgármester:

Megköszönte a tájékoztatást és kiegészítést, majd elfogadásra javasolta a határozatot.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

114/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete **kinyilvánítja azon szándékát, miszerint az őt terhelő víziközmű-szolgáltatás biztosítása vonatkozásában fennálló ellátási kötelezettségét** az érintett víziközmű-vagyont térítésmentesen, 0 Ft értéken történő átvezetéssel a Magyar állam javára átruházza.

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete kinyilvánítja, hogy az előterjesztés részeként a Képviselő-testület elé terjesztett víziközmű-vagyonról és két termőföldnek minősülő ingatlanról szóló megállapodás tervezetét megismerte, annak tartalmával egyetért, ennek megfelelően felhatalmazza a polgármestert arra, hogy a megjelölt cél megvalósítása érdekében azt aláírja és az átruházáshoz szükséges jognyilatkozatokat megtegye.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felhatalmazást ad a polgármesternek, hogy a megállapodást aláírja és a szükséges jognyilatkozatokat a vagyonátruházást illetően megtegye.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a szükséges nyilatkozatok megtételére.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

IX. napirend

Határozat folyószáma: 115

Tárgy: Lőkösháza Község Önkormányzata véleményének kinyilvánítása a felvételt biztosító általános iskola körzethatárainak meghatározásához

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Nagy Csaba alpolgármester:

Miután a pénzügyi bizottság állásfoglalását meghallgatta, elmondta, hogy minden évben napirendre kerül a beiskolázási körzethatár véleményezése. Lőkösháza vonatkozásában elég egyértelmű a döntés, hiszen a tervezet alapján a település közigazgatási határa egybeesik a beiskolázási körzethatárral.

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

Kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy a jegyzőnek a határozat részeként, tájékoztatást kell nyújtania a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű gyermekek létszámáról illetve arról, hány fő tanul közülük Lőkösháza településen. Kérte a képviselőket, az előterjesztés szerinti tartalommal hozzák meg döntésüket.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

115/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete egyetért a Lőkösháza kötelező felvételt biztosító Lőkösházi Általános Iskola körzethatár kijelölésével.

A Lőkösházi Általános Iskola (028329 – 5743 Lőkösháza, Alapítók útja 22.) felvételi körzete megegyezik a település közigazgatási területével.

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

Az Eleki Közös Önkormányzati hivatal jegyzőjének nyilvántartásában szereplő Lőkösháza községben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű gyermekek létszáma: 43 fő. Ebből a Lőkösházi Általános Iskolában 18 fő tanul.

Határidő: 2026. október 15.
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

X. napirend

Határozat folyószáma: 116

Tárgy: Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde intézmény működéséhez szükséges dokumentumainak jóváhagyása

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Dr. Szentgáli Zoltán jegyző:

A Lőkösháza Község Önkormányzat fenntartásában működő Lőkösházi Óvoda-Bölcsőde intézmény jogszabályi kötelezettségének eleget téve, megküldte fenntartói jóváhagyásra a 2026/2027-es nevelési évre vonatkozó munkatervét, a szervezeti és működési szabályzatát valamint házirendjét.

Nagy Csaba alpolgármester:

A bizottság is tárgyalta ügyrendileg a napirendet, kérte állásfoglalásukat.

Mohácsi László képviselő:

A pénzügyi bizottság jóváhagyásra javasolta a benyújtott szakmai dokumentumokat.

Nagy Csaba alpolgármester:

Megköszönte a kiegészítést és tájékoztatást, majd szavazásra bocsátotta a napirendet.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

116/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az általa fenntartott Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda - Bölcsőde (5743 Lőkösháza, Alapítók útja 20.) 2026/2027-es nevelési évre vonatkozó munkatervét, szervezeti és működési szabályzatát, valamint házirendjét – a határozat mellékletét képező tartalommal – megismerte, azt jóváhagyta.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

XI. napirend

Határozat folyószáma: 117

Tárgy: Temető III. parcella lezárása

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Nagy Csaba alpolgármester:

Elsőként kérte a pénzügyi és ügyrendi bizottság állásfoglalását.

Mohácsi László képviselő:

Bizottsági ülésen átbeszélték, hogy a lőkösházi köztemető területe nem bővíthető, a folyamatos betemetések következtében az új parcella intenzíven telik. Felülvizsgálatra került az I. és II. parcella sírhelyeinek állapota. A felülvizsgálat során megállapítást nyert, nagyon sok a lejárt megváltási idővel rendelkező és gondozatlan sírhely, ahol meg lehet kezdeni a sírhelyek ütemezett újra hasznosítását. Ennek a feladatnak első lépéseként a bizottság is egyet értett abban, hogy az új, III. parcellát ideiglenesen lezárják. Ezen a területen a határozat visszavonásáig új sírhelymegváltásra nem lesz lehetőség.

Nagy Csaba alpolgármester:

Az újrahasznosítás természetesen az irányadó jogszabályok betartásával lehetséges, melyről a lakosságot a megfelelő módon és időben tájékoztatni fogják. Kérte, foglalják döntésüket határozatba.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

117/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete hozzájárul, hogy a Lőkösháza Köztemető III. számú parcellája 2027. január 1-től határozatlan ideig lezárásra kerüljön. A lezárt parcellában új sírhelyek kijelölésére a döntés visszavonásáig nincs lehetőség.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

XII. napirend

Határozat folyószáma: 118

Tárgy: Ingatlan tulajdonjogának felajánlása Lőkösháza Község Önkormányzata részére

Előadó: Nagy Csaba alpolgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Készült:

Lőkösháza, 2026.09.30.

Mohácsi László képviselő:

Lakossági felajánlásként érkezett az önkormányzathoz a Kölcsey utca 4. szám alatti ingatlan tulajdonjogának ingyenesen, ajándékozásként való átadása. Ő maga személyesen megtekintette a szóban forgó ingatlant, melyről elmondható, hogy egy bontásra érett ingatlan található rajta. A hasznosítása csak portaként elképzelhető. A bizottság tagjai úgy vélekedtek, mivel a szóban forgó ingatlan körül már egyébként is önkormányzati tulajdonú ingatlanok vannak, elfogadnák a felajánlást.

Nagy Csaba alpolgármester:

A szóban forgó ingatlanok összevonásával talán az önkormányzat számára is könnyebbé válna a beművelés. Mivel egyéb hozzászólás nem érkezett, megköszönte a bizottság állásfoglalását és elfogadásra javasolta az ingatlan felajánlást. Kérte a tisztelt testületet, ennek megfelelően foglalják határozatba döntésüket.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 6 IGEN szavazattal – tartózkodás és ellenszavazat nélkül - egyhangúlag –az alábbi határozatot hozta:

118/2026. (IX. 30.) képviselő-testületi határozat:

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a felajánlást *elfogadja* és hozzájárul a belterület 179. hrsz.-on nyilvántartott, természetben az 5743 Lőkösháza, Kölcsey u. 4. szám alatti ingatlan Önkormányzat általi tulajdonba vételéhez ingyenes felajánlás, ajándékozás jogcímen.

A képviselő-testület felhatalmazza a Polgármestert az ajándékozási szerződés aláírására és a szükséges jogi lépések megtételére.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

XIII. napirend
EGYEBEK

Nagy Csaba alpolgármester:

Megkérdezte képviselő társait, van-e valakinek bejelenteni valója.

Balogh Istvánné képviselő:

Megköszönte a lehetőséget és szeretettel invitálta a község lakosságát a 2026. október 17-én tartandó jótékonysági bálba. A bálat a „Lőkösháziak az Egészséges Ifjúságért" Alapítvány szervezi. A bevételből az általános iskolás és óvodás korú gyermekek programjait finanszírozzák. Akik esetleg nem tudnak eljönni a rendezvényre, de szívesen támogatnák az alapítvány munkáját, támogató jegyek megvásárlásával nyújthatnak segítséget.

Készült: Lőkösháza, 2026.09.30.

Nagy Csaba alpolgármester:

Ezt követően, mivel egyéb hozzászólás, bejelentés nem érkezett, megköszönte a jelenlévők munkáját és a nyílt képviselő-testületi ülést 14:25 perckor bezárta.

Lőkösháza, 2026. szeptember 30.

K. m. f.

Szűcsné Gergely Györgyi
polgármester helyett és nevében:

Nagy Csaba
alpolgármester

Dr. Szentgáli Zoltán
jegyző

Borzán Jánosné
jkv. hitelesítő

Balogh Istvánné
jkv. hitelesítő

Készült:

Lőkösháza, 2026.09.30.

JELENLÉTI ÍV

Készült Lőkösháza Község Önkormányzat Képviselő- testületének **2026. szeptember 30-án, szerdán délután 14:30 órai kezdettel** az Önkormányzati Hivatal házasságkötő termében megtartott **soros, nyílt** üléséről

Szűcsné Gergely Györgyi polgármester	.....
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző	.....
Kőszeginé Kotroczó Mariann kirendeltségvez.	.....
Nagy Csaba alpolgármester	.....
Vásárhelyi László tanácsnok	.....
Balogh Istvánné képviselő	.....
Borzán Jánosné képviselő	.....
Mohácsi László képviselő	.....
Körtvélyesi Lajos képviselő	.....
Horváth Istvánné jegyzőkönyvvezető	.....
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG
POLGÁRMESTERE
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
E-mail: lokoshaza@lokoshaza.hu

Ikt. sz.: L/150-12/2026.

MEGHÍVÓ

Értesítem, hogy Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete **2026. szeptember 30-án, szerdán délután** 14:30 **órai kezdettel képviselő-testületi ülést tart az Önkormányzati Hivatal házasságkötő termében**, melyre meghívom.

NAPIREND:

Nyílt ülés

1./ Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között történtekről

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

2./ Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetési határozatának módosítása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

3./ Lőkösháza Község Önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosítása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

4./ Tájékoztató az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

5./ Tájékoztató az önkormányzat 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző
Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

6./ Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosítása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

7./ A Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve (SECAP), Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, a Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, a Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat és az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat stratégiai dokumentumok elfogadása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

8./ Víziközmű vagyon átadásával kapcsolatban a szükséges döntés meghozatala

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

9./ Lőkösháza Község Önkormányzata véleményének kinyilvánítása a felvételt biztosító általános iskola körzethatárainak meghatározásához

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

10./ Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde intézmény működéséhez szükséges dokumentumainak jóváhagyása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

11./ Temető III. parcella lezárása

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

12./ Ingatlan tulajdonjogának felajánlása Lőkösháza Község Önkormányzata részére

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

13./ Egyebek

Zárt ülés

1./ Döntés önkormányzati bérlakás iránti kérelem tárgyában

Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

2./ Döntés munkavállaló részére továbbképzési kötelezettség díjának átvállalásáról
Előadó: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester
Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

3./ Egyebek

Szűcsné Gergely Györgyi sk.
polgármester

1. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

5743Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
Honlap: www.lokoshaza.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. szeptember 30-án tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Tárgy: Beszámoló a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között történtekről

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2026. június 25-i képviselő-testületi ülés óta eltelt időszakra vonatkozóan a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról az alábbi tájékoztatást adom:

- **77-78/2026.(VI.25.) számú KT. hat. –** Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete jóváhagyta a Békés Megyei Könyvtár és Petőfi Sándor Közösségi Színtér és Könyvtár 2025. évi beszámolóit.
- **79/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete elfogadta az Óvoda-Bölcsőde 2025/2026-os nevelési évről szóló beszámolóját.
- **80/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete tudomásul vette a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló tájékoztatót.
- **81/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete megismerte és jóváhagyta a KÖH 2026. évi költségvetésének 1.számú módosítását.
- **82/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete visszavonta 66/2026 (V.28.) számú határozatát.
- **83/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete határozatában hozzájárult, hogy 2026. október 1-től Dr. Rossu György lássa el a háziorvosi feladatokat a településen.
- **84/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete kinyilatkoztatta a Gyula várostérség településeivel történő közös csatlakozási szándékát, a Polgármesterek Klíma és Energiaügyi Szövetségéhez (Covenant of Mayors),
- **85/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete zárt ülésén döntött az Óvoda-Bölcsőde intézmény igazgatójának kinevezéséről.
- **86-88/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete zárt ülésen döntött a Petőfi utca 48-50 szám alatti önkormányzati tulajdonú bérlakással kapcsolatban érkezett kérelmekről.
- **89-93/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete zárt ülésen döntött a Semmelweis napi elismerések adományozásáról.
- **94/2026.(VI.25.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete zárt ülésen döntött a leendő első osztályosok tanévkezdési tanszereinek megvásárlásáról.

- **95/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén elfogadta a 2026. évi közbeszerzési terv módosítását.
- **96/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésen hozott döntésével hozzájárult nyílt közbeszerzési eljárás lefolytatásához.
- **97/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén elfogadta a Mini-Bölcsőde módosított szakmai programját.
- **98/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén visszavonta 12/2025(I.28.) számú határozatát
- **99/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén Nagy Csaba alpolgármestert személyes érintettsége miatt kizárta a szavazásból.
- **100/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén megállapította az alpolgármester illetményét.
- **101/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli zárt ülésen döntött települési kitüntetés adományozásáról
- **102/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete zárt ülésen hozzájárult a 853 hrsz-ú ingatlan tulajdonjogának átvezetéséhez
- **103/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli zárt ülésén megismerte és tudomásul vette a hulladék lerakat ellenőrzéséről készült hatósági jelentés tartalmát.
- **104/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli zártülésen döntött arról, hogy a hatósági ellenőrzés lezárásáig a hulladék tárolására kijelölt területet bezárja.
- **105/2026.(VII.16.) számú KT. hat.** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete zárt ülésén döntött a hulladék kezelésére adott kedvezőbb árajánlat elfogadásáról.
- **106/2026. (VIII.27.) számú KT. hat.**- Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén döntött állami tulajdonú ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba adásának kezdeményezéséről
- **107/2026. (IX.18.) számú KT-határozat** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén döntött arról, csatlakozik a BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2027. évi fordulójához.
- **108/2026. (IX.18.) számú KT-határozat** – Lőkösháza Község Önkormányzat képviselő testülete rendkívüli ülésén döntött arról, pályázatot nyújt be a szociális célú tüzelőanyag vásárlásához.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztem a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a lejárt határidejű határozatokról készült tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 22.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
Polgármester

A kiadmány hiteléül:
Horváth Istvánné
igazgatási ügyintéző

2. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
Honlap: www.lokoshaza.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Szentgáli Zoltán jegyző, Oláhné Nagy Andrea pü.-i osztályvezető

Tárgy: Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetési határozatának módosítása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetése beépítésre került Elek Város Önkormányzata 2026. évi költségvetésébe, melyet a képviselő-testület az 4/2026 (II. 25.) önkormányzati rendelettel fogadott el.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény az előirányzatok módosításával kapcsolatosan az alábbiak szerint rendelkezik:

4. § (1) A helyi önkormányzat költségvetési rendeletében megjelenő bevételek és kiadások módosításáról, a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a képviselő-testület dönt.

(2) A helyi önkormányzat költségvetési rendelete a polgármester számára lehetővé teheti a helyi önkormányzat bevételeinek és kiadásainak módosítását és a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosítást.

(3) A helyi önkormányzati költségvetési szerv bevételi előirányzatai és kiadási előirányzatai a Kormány rendeletében meghatározott esetben a helyi önkormányzati költségvetési szerv saját hatáskörében módosíthatóak, a kiadási előirányzatok egymás között átcsoportosíthatóak.

(4) A képviselő-testület a (2) és (3) bekezdés szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként - az első negyedév kivételével - negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves költségvetési beszámoló elkészítésének határidejéig, december 31-i hatállyal módosítja a költségvetési rendeletét. Ha év közben az Országgyűlés - a helyi önkormányzatot érintő módon - a 14. § (3) bekezdése szerinti fejezetben meghatározott támogatások költségvetési kiadási előirányzatait zárolja, azokat csökkenti, törli, az intézkedés kihirdetését követően haladéktalanul a képviselő-testület elé kell terjeszteni a költségvetési rendelet módosítását.

(5) A nemzetiségi önkormányzat, a társulás, a térségi fejlesztési tanács, valamint az általuk irányított költségvetési szervek bevételi előirányzatainak és kiadási előirányzatainak módosítására, átcsoportosítására az (1)-(4) bekezdést kell alkalmazni, azzal hogy a képviselő-testület hatáskörét a nemzetiségi önkormányzat testülete, közgyűlése, a társulási tanács, illetve a térségi fejlesztési tanács tagjai gyakorolják, polgármesteren a nemzetiségi

önkormányzat elnökét, a társulási tanács elnökét, illetve a térségi fejlesztési tanács elnökét kell érteni."

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi eredeti költségvetése **229 404 e** Ft bevételi és kiadási főösszeggel került jóváhagyásra.

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal költségvetését második alkalommal módosítjuk az alábbi tételek szerint.

A **bevételi és kiadási előirányzat változás összege: +13 034 eFt**

BEVÉTELEK

A működési támogatások ÁH belül költségvetési sor előirányzatát növeljük 7 914 eFt-tal, amely az OGY választás lebonyolításához kapott állami támogatás összege, mely fedezetként szolgált a lebonyolítást végző munkatársak díjazására, valamint a választás dologi szükségleteire.

A finanszírozási bevételek előirányzata **5 120 eFt**-tal növekszik, amely az otthontámogatás önkormányzathoz érkezett összegét tartalmazza intézményfinanszírozásként.

KIADÁSOK

A személyi juttatások előirányzatát növelni szükséges a OGY választáshoz kapcsolódó személyi juttatások összegével, valamint az otthonteremtési támogatás 1 000 eFt/fő tételével. Ezek a tételek mindösszesen **9 538 eFt** növekményt eredményeznek.

A munkaadókat terhelő járulékok során jelent emelkedést a fent felsorolt tételekhez kapcsolódó szociális hozzájárulási adó, valamint munkáltatói szja. Ezek összege mindösszesen **2 029 Ft**.

A dologi kiadások előirányzatát növeli az OGY választásra beszerzett papír, nyomtatópatronok és tisztítószerek. Az emelés **1 468 eFt**.

Az átvezetéseket követően a Közös Önkormányzati Hivatal költségvetésének kiadási és bevételi előirányzataihoz tartozó **főösszege 242 438 eFt**.

A fentiek alapján költségvetés bevételi és kiadási előirányzataihoz tartozó főösszegek módosítása az előterjesztéshez csatolt melléklet alapján javasolt, a következők szerint:

a) bevételi főösszege:	**242 438 eFt,**
melyből	
ab) Működési bevételek	171 eFt
ab) Működési célú támogatások áht-n belül	7 914 eFt
ac) Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele	620 eFt
ad) Intézményfinanszírozás	233 733 eFt
b) kiadási főösszege:	**242 438 eFt,**
melyből	
ba) Személyi juttatások:	1945 450 eFt,
bb) Munkaadókat terhelő járulékok és szoc.hj. Adó	26 660 eFt

bc) Dologi kiadások:	21 328 eFt
bd) Egyéb műk.célú kiadások	0 eFt
bd) Beruházások	0 eFt

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. évi költségvetésének 2. sz. módosítását a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja. A képviselő-testület megbízza a jegyzőt, hogy a határozatban foglaltak végrehajtásáról gondoskodjon.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester,
a végrehajtásért: dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Lőkösháza, 2026. szeptember 18.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

ELEKI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL 2026. ÉVI ÖSSZESÍTETT BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

1. melléklet a ... önkormányzati rendelethez

adatok eFt-ban

I	**MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI**	Rovat:	Előző évi tény	Eredeti	I. módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	**Mindösszesen**
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1				7 914			7 914
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános	*B11*							
2	Közhatalmi bevételek	B3							
3	Működési bevételek	B4	1 319	171					171
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6							
	Működési bevételek összesen		**1 319**	**171**		**7 914**			**8 085**
II	**FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI**								
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2							
6	Felhalmozási bevételek	B5							
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson	B7							
	Felhalmozási bevételek összesen								
III	**FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK**								
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA								
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	457	186	434				620
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132							
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA								
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131							
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132							
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA								
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812							
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811							
14	Központi, irányító szervi támogatás	B816	198 182	229 047	-434	5 120			233 733
	Finanszírozási műveletek bevételei		**198 639**	**229 233**		**5 120**			**234 353**
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		**199 958**	**229 404**		**13 034**			**242 438**

ELEKI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL 2026. ÉVI ÖSSZESÍTETT BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

1. melléklet a ... önkormányzati rendelethez

adatok eFt-ban

IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat:	Előző évi tény	Eredeti	I. módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	**Mindösszesen**
1	Személyi juttatások	K1	159 088	184 912		9 538			194 450
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	20 981	24 631		2 029			26 660
3	Dologi kiadások	K3	19 269	19 860		1 468			21 328
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4							
5	Egyéb működési célú kiadások	K5							
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513							
	Működési kiadások összesen		**199 339**	**229 404**		**13 034**			**242 438**
V	**FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI**								
7	Beruházások	K6							
8	Felújítások	K7							
9	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8							
10	Fejlesztési céltartalék	K513							
	Felhalmozási kiadások összesen								
VI	**FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK**								
9	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912							
10	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911							
11	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914							
	Finanszírozási célú műveletek összesen								
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**199 339**	**229 404**		**13 034**			**242 438**

ELEKI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL LÉTSZÁMADATAI 2026. ÉV

2. melléklet a ..... önkormányzati rendelethez

s.sz.	Intézmény	Engedélyezett álláshely/Foglalkoztatotti létszám/fő					
		Köztisztviselő	**Közalkalmazott**	**Munka tövénykönyves**	**Közfoglalkoztatott (éves átlagos)**	**Önkormánzati képviselő**	**Összesen**
1	Eleki Közös Önkormányzati Hivatal						
	eredeti:	22					**22**
	módosított:	22					**22**
	tény:						**0**
2	**Mindösszesen**						
	eredeti:	22	0	0	0	0	**22**
	módosított:	22	0	0	0	0	**22**
	tény:	0	0	0	0	0	**0**

ELEKI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL BERUHÁZÁSI ÉS FELÚJÍTÁSI KIADÁSAI 2026. ÉV

3. melléklet a ..... önkormányzati rendelethez adatok E Ft-ban

I	Beruházás	Eredeti	Módosított
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
	Összesen:		
II.	**Felújítás**		
1			
2			
3			
	Összesen:		
	Felhalmozási kiadás összesen:		

3. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244 Tel./Fax: (66) 244-074

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Szentgáli Zoltán jegyző, Oláhné Nagy Andrea pü.-i osztályvezető

Tárgy: Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosítása- II. módosítás

Tisztelt Képviselő-testület!

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. § (4) bekezdése szerint: „A képviselő-testület a (2) és (3) bekezdés szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként - az első negyedév kivételével - negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves költségvetési beszámoló elkészítésének határ idejéig, december 31-ei hatállyal módosítja a költségvetési rendeletét."

A jelen költségvetési rendelet módosítására irányuló előterjesztés **25 563 e Ft** összegű előirányzat módosítást (növekedést) tartalmaz.

A jelenlegi előirányzat módosítás 5,14 %-os előirányzat növekedést jelent.

A tervezett rendeletmódosítás főbb jellemzői:
Jelen módosítás által az eredeti költségvetésünk *bevételi, illetve kiadási főösszege 25 563 e Ft-tal emelkedik.*

A költségvetés főösszege ennek megfelelően 523 324 e Ft.

A költségvetés módosítását indokolják:

- a képviselő-testület által hozott döntések,
- központi támogatások változása

BEVÉTELEK

A 2026. évi költségvetés bevételi előirányzatain az alábbi módosításokat indokolt megtenni:

A működési célú támogatások előirányzatát növelni szükséges **3 638 eFt** összegben. Beépítésre került 2026 évi júniusi lemondás pótigény korrekciója köznevelés, gyermekétkeztetés, és közvilágítás támogatások esetében 1 278 eFt, a szociális ágazati pótlék és kiegészítő szociális pótlék 3 havi összege 231 e Ft összege került beépítésre. A szociális ágazati pótlék egy kiegészítő juttatás, amely a szociális és gyermekjóléti szférában dolgozó közalkalmazottakat illeti meg.

A 2025 évi beszámoló elszámolása szerinti állami támogatás pótigénye 348 eFt. Az önkormányzat a működést segítő rendkívüli támogatási igényt nyújtott be, amely 1 781 eFt támogatást jelent.

A felhalmozási célú támogatások előirányzata növelésre kerül az MFP-TKVI/2026 kódszámú József Attila utca burkolatfelújítása elnevezésű pályázat támogatási szerződés szerinti 20 428 eFt szerinti összegével.

A felhalmozási saját bevételek növekménye 1 496 eFt, mely a dacia gépjármű értékesítésének bevétele.
A módosítások eredményként a bevételek előirányzatának növekménye 25 563 eFt.

A bevételek főösszege a módosítások átvezetését követően 523 324 e Ft,
amely tartalmazza a finanszírozási bevételek összegét is.

KIADÁSOK

A személyi juttatások és a **munkaadókat terhelő járulékok** előirányzatát csökkenteni szükséges 953 eFt-tal az alábbiak szerint:

Polgármester és alpolgármester költségtérítésének elvonása -1 157 eFt és a szociális bérpótlékok növelő tétele +206 eFt.

A kapcsolódó **munkaadókat terhelő járulékok** összege -124 eFt csökkenést eredményeznek.

A dologi kiadások előirányzatát csökkenteni szükséges 2 510 eFt-tal, a megvalósult beruházások és felújítások okán, valamint az állami támogatás megelőlegezés visszafizetésének fedezetét képezik.

A beruházások és felújítások között átcsoportosítást történt, valamint a József Attila út felújításának költségei növelik az előirányzatot.

Részletesen az 5.számú mellékleteben szerepelnek tételesen a beruházás és felújítás kiadásai.

Az ÁH belüli megelőlegezések visszafizetése előirányzatának növelése szükséges az eredeti tervezett és a terhelődött visszafizetés különbözetével, amely 7 707 eFt.

A kiadások főösszege a módosítások átvezetését követően 523 324 e Ft.
mely tartalmazza a finanszírozási kiadások összegét is.

Önkormányzatunknál foglalkoztatott dolgozói létszám alakulása

Jelen módosításban nincs foglalkoztatotti létszámot érintő előirányzat emelés vagy csökkentés.

A módosítást követően az engedélyezett létszám 50 fő.

A jelen módosítási javaslat elfogadása után a költségvetés főösszege 523 324 Ft-ra módosul.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet alkossa meg a költségvetés módosításáról szóló rendeletét.

Fentiek alapján az alábbi rendelet tervezetet terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

Lőkösháza, 2026. szeptember 23.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Dr. Szentgáli Zoltán
jegyző

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2026. (... ...) önkormányzati rendelete

az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] A 2026. évi költségvetési rendeletben a 2026. évi költségvetés elfogadása óta eltelt időszakban bekövetkezett változások lekövetése, valamint a költségvetési előirányzatok teljesítésének és kötelezettségvállalások megfelelően módosítása céljából.

[2] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

(1) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.)önkormányzati rendelet 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) *A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi költségvetésének főösszegét - finanszírozási műveletekkel együtt* ***523 324 e Ft****-ban határozza meg.*"

(2) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.)önkormányzati rendelet 2. § (2) bekezdés a)–d) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi költségvetési)

„a) kiadásainak főösszegét (finanszírozási kiadások nélkül) **515 596** eFt-ban,
b) finanszírozási kiadásainak összegét **7 728** eFt-ban
c) bevételeinek főösszegét (finanszírozási bevételek nélkül) **415 311** eFt-ban,
d) finanszírozási bevételek összegét **108 013** eFt-ban határozza meg."

2. §

(1) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

(2) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.

(3) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 3. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.

(4) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 4. melléklete helyébe a 4. melléklet lép.

(5) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 5. melléklete helyébe az 5. melléklet lép.

(6) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 6. melléklete helyébe a 6. melléklet lép.

(7) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 7. melléklete helyébe a 7. melléklet lép.

(8) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 8. melléklete helyébe a 8. melléklet lép.

(9) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 9. melléklete helyébe a 9. melléklet lép.

(10) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 10. melléklete helyébe a 10. melléklet lép.

(11) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 11. melléklete helyébe a 11. melléklet lép.

(12) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 12. melléklete helyébe a 12. melléklet lép.

(13) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 13. melléklete helyébe a 13. melléklet lép.

(14) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 14. melléklete helyébe a 14. melléklet lép.

(15) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 15. melléklete helyébe a 15. melléklet lép.

(16) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 16. melléklete helyébe a 16. melléklet lép.

(17) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 17. melléklete helyébe a 17. melléklet lép.

(18) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 18. melléklete helyébe a 18. melléklet lép.

(19) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 19. melléklete helyébe a 19. melléklet lép.

(20) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 20. melléklete helyébe a 20. melléklet lép.

(21) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet 21. melléklete helyébe a 21. melléklet lép.

3. §

Ez a rendelet 2026. szeptember……..-én lép hatályba.

Lőkösháza, 2026. szeptember.....

Szűcsné Gergely Györgyi s.k
polgármester

Dr. Szentgáli Zoltán s.k.
jegyző

Az önkormányzati rendelet 2026. szeptember … napján kihirdetésre került.

Dr. Szentgáli Zoltán s.k.
jegyző

Indokolás az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 2/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosításához

Részletes indokolás

Az 1–3. §-hoz és az 1–21. melléklethez

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. § (4) bekezdése szerint: „A képviselő-testület a (2) és (3) bekezdés szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként - az első negyedév kivételével - negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves költségvetési beszámoló elkészítésének határ idejéig, december 31-ei hatállyal módosítja a költségvetési rendeletét."

A jelen költségvetési rendelet módosítására irányuló előterjesztés **25 563 e Ft** összegű előirányzat módosítást (növekedést) tartalmaz.

A jelenlegi előirányzat módosítás 5,14 %-os előirányzat növekedést jelent.

A tervezett rendeletmódosítás főbb jellemzői:
Jelen módosítás által az eredeti költségvetésünk *bevételi, illetve kiadási főösszege 25 563 e Ft-tal emelkedik.*

A költségvetés főösszege ennek megfelelően 523 324 e Ft.

A költségvetés módosítását indokolják:

- a képviselő-testület által hozott döntések,
- központi támogatások változása

BEVÉTELEK

A 2026. évi költségvetés bevételi előirányzatain az alábbi módosításokat indokolt megtenni:

A működési célú támogatások előirányzatát növelni szükséges **3 638 eFt** összegben. Beépítésre került 2026 évi júniusi lemondás pótigény korrekciója köznevelés, gyermekétkeztetés, és közvilágítás támogatások esetében 1 278 eFt, a szociális ágazati pótlék és kiegészítő szociális pótlék 3 havi összege 231 e Ft összege került beépítésre. A szociális ágazati pótlék egy kiegészítő juttatás, amely a szociális és gyermekjóléti szférában dolgozó közalkalmazottakat illeti meg.
A 2025 évi beszámoló elszámolása szerinti állami támogatás pótigénye 348 eFt. Az önkormányzat a működést segítő rendkívüli támogatási igényt nyújtott be, amely 1 781 eFt támogatást jelent.

A felhalmozási célú támogatások előirányzata növelésre kerül az MFP-TKVI/2026 kódszámú József Attila utca burkolatfelújítása elnevezésű pályázat támogatási szerződés szerinti 20 428 eFt szerinti összegével.

A felhalmozási saját bevételek növekménye 1 496 eFt, mely a dacia gépjármű értékesítésének bevétele.
A módosítások eredményként a bevételek előirányzatának növekménye 25 563 eFt.

A bevételek főösszege a módosítások átvezetését követően 523 324 e Ft,

amely tartalmazza a finanszírozási bevételek összegét is.

KIADÁSOK

A személyi juttatások és a **munkaadókat terhelő járulékok** előirányzatát csökkenteni szükséges 953 eFt-tal az alábbiak szerint:

Polgármester és alpolgármester költségtérítésének elvonása -1 157 eFt és a szociális bérpótlékok növelő tétele +206 eFt.

A kapcsolódó **munkaadókat terhelő járulékok** összege -124 eFt csökkenést eredményeznek.

A dologi kiadások előirányzatát csökkenteni szükséges 2 510 eFt-tal, a megvalósult beruházások és felújítások okán, valamint az állami támogatás megelőlegezés visszafizetésének fedezetét képezik.

A beruházások és felújítások között átcsoportosítást történt, valamint a József Attila út felújításának költségei növelik az előirányzatot.

Részletesen az 5.számú mellékleteben szerepelnek tételesen a beruházás és felújítás kiadásai.

Az ÁH belüli megelőlegezések visszafizetése előirányzatának növelése szükséges az eredeti tervezett és a terhelődött visszafizetés különbözetével, amely 7 707 eFt.

A kiadások főösszege a módosítások átvezetését követően 523 324 e Ft.

mely tartalmazza a finanszírozási kiadások összegét is.

Önkormányzatunknál foglalkoztatott dolgozói létszám alakulása

Jelen módosításban nincs foglalkoztatotti létszámot érintő előirányzat emelés vagy csökkentés.

A módosítást követően az engedélyezett létszám 50 fő.

A jelen módosítási javaslat elfogadása után a költségvetés főösszege 523 324 Ft-ra módosul.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet alkossa meg a költségvetés módosításáról szóló rendeletét.

Fentiek alapján az alábbi rendelet tervezetet terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

Előzetes hatásvizsgálat az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.)önkormányzati rendelet módosításához

Társadalmi, gazdasági, hatások

A költségvetési rendelet biztosítja a választópolgárok számára az önkormányzat és intézményei 2026. évre tervezett bevételeinek és kiadásainak, pénzügyi-gazdálkodási működésének megismerhetőségét. A rendelet alapján végrehajtott gazdálkodás az állampolgárok számára nyomon követhető, átfogó képet ad az önkormányzat pénzügyi helyzetéről, a végrehajtandó feladatokról, a tervezett fejlesztésekről, lehetőséget teremt az önkormányzati gazdálkodás ellenőrzésére.
A rendelet nemzetgazdasági hatással bír, mivel az önkormányzat költségvetése az államháztartás része. A rendelet helyi gazdasági hatása közvetett.

Környezeti és egészségügyi következmények

A költségvetési rendeletben foglaltak végrehajtásának egészségügyi követelményei nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet megalkotásának adminisztratív terheket befolyásoló hatása nincs, a szükséges adminisztratív állomány rendelkezésre áll.

A jogszabályok megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A költségvetési rendelet megalkotását szükségessé teszi az Mötv. és az Áht. előírásai, melynek elmaradása törvényességi mulasztásnak számít, ami támogatás megvonásával jár.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A költségvetési rendelet alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

A rendelet-tervezet elkészítésénél figyelembe vettük a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet előírásait.

Lőkösháza, 2026. szeptember 23.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

1. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI
2026. ÉVI ÖSSZESÍTETT BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

adatok eFt-ban

I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat:	Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	293 165	246 183	3 200	3 638			253 022
	támogatása	*B11*	*215 478*	*216 770*	*-342*	3 638			*220 066*
2	Közhatalmi bevételek	B3	82 866	77 000					77 000
3	Működési bevételek	B4	64 203	51 479	11 886				63 365
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6	130						
	Működési bevételek összesen		**440 364**	**374 662**	**15 086**	**3 639**			**393 387**
II	**FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI**								
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	89 989			20 428			20 428
6	Felhalmozási bevételek	B5				1 496			1 496
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7							
	Felhalmozási bevételek összesen		**89 989**			**21 924**			**21 924**
III	**FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK**								
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA								
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	93 082	60 968	-11 462				49 506
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132							
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA								
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	15 000	58 507					58 507
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132							
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA								
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812							
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811							
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814	7 748						
	Finanszírozási műveletek bevételei		**115 830**	**119 475**	**-11 462**				**108 013**
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		**646 183**	**494 137**	**3 624**	**25 563**			**523 324**

1. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI
2026. ÉVI ÖSSZESÍTETT BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI

adatok eFt-ban

IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat:	Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen
1	Személyi juttatások	K1	213 704	216 812	2 076	-953			217 936
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	24 961	26 158	207	-124			26 241
3	Dologi kiadások	K3	144 484	163 655	1 623	-2 510			162 767
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 344	12 000					12 000
5	Egyéb működési célú kiadások	K5	36 456	16 984	-282				16 703
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513							
	Működési kiadások összesen		**431 949**	**435 609**	**3 624**	**-3 586**			**435 647**
V	**FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI**								
7	Beruházások	K6	18 077	4 566		-392			4 174
8	Felújítások	K7	56 331	53 941		21 834			75 775
9	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8							
10	Fejlesztési céltartalék	K513							
	Felhalmozási kiadások összesen		**74 408**	**58 507**		**21 442**			**79 949**
VI	**FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK**								
9	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912							
10	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911							
11	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914	5 994	21		7 707			7 728
	Finanszírozási célú műveletek összesen			**21**		7 707			7 728
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**512 350**	**494 137**	**3 624**	**25 563**			**523 324**

2. melléklet a 12/2026. (IX.30) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA BEVÉTELEI INTÉZMÉNYENKÉNT ÉS ÖSSZESEN
2026. ÉV

sor.sz	Megnevezés	Rovatszám	LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							LÖKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE							LÖKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA							Mindösszesen		
			Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen	Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen	Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen	Előző évi tény	Eredeti ei	Módosított ei
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																									
1	Működési célú támogatások ÁH-n belülről	B1	293 165	246 183	3 200	3 639			253 022														293 165	246 183	253 022
	ebből: önkormányzatok működési támogatásai	*B11*	*215 478*	*214 745*	*1 683*	3 638			220 066														215 478	214 745	*220 066*
2	Közhatalmi bevételek	B3	82 866	77 000					77 000														82 866	77 000	77 000
3	Működési bevételek	B4	32 510	19 245	11 886				31 131	1 563	3 278					3 278	30 129	28 956					28 956	64 202	51 479	63 365
4	Működési célú átvett pénzeszközök ÁH-n kívülről	B6	55							75														130		
	Működési bevételek összesen		408 596	342 428	15 086	3 639			361 153	1 638	3 278					3 278	30 129	28 956					28 956	440 363	374 662	393 387
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																									
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	89 989			20 428			20 428														89 989		20 428
6	Felhalmozási bevételek	B5				1 496			1 496																	1 496
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																								
	Felhalmozási bevételek összesen		89 989			21 924			21 924														89 989		21 924
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																									
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																									
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	87 648	60 582	-11 886				48 696	600	241	423				664	4 834	145	1				146	93 082	60 968	49 506
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132																								
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																									
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	15 000	58 507					58 507														15 000	58 507	58 507
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132																								
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																									
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																								
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																						7 749		
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814	7 749																							
	Finanszírozási műveletek bevételei		110 397	119 089	-11 886				107 203	600	241	423				664	4 834	145	1				146	115 831	119 475	108 013
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		608 982	461 517	3 200	25 563			490 280	2 238	3 519	423				3 942	34 963	29 101	1				29 102	646 183	494 137	523 324

LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI 2025. ÉVI BEVÉTELEI KÖTELEZŐ-, ÖNKÉNT VÁLLALT-, ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI FELADATOK SZERINTI BONTÁSBAN
2026.

3. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

Sor.sz.	Megnevezés	Rovatszám	LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA			LÖKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE			LÖKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA			Mindösszesen		
			Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI													
1	Működési célú támogatások ÁH-n belülről	B1	250 722	2 300								250 722	2 300	
	ebből: önkormányzatok működési támogatásai	*B11*	*220 066*									*220 066*		
2	Közhatalmi bevételek	B3	77 000									77 000		
3	Működési bevételek	B4	10 618	20 513		3 278			28 956			42 852	20 513	
4	Működési célú átvett pénzeszközök ÁH-n kívülről	B6												
	Működési bevételek összesen		**338 339**	**22 813**		**3 278**			**28 956**			**370 573**	**22 813**	
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI													
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2		20 428									20 428	
6	Felhalmozási saját bevételek	B5		1 496									1 496	
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7												
	Felhalmozási bevételek összesen			**21 924**									**21 924**	
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK													
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA													
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	48 696			664			146			49 506		
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132												
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA													
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	58 507									58 507		
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132												
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA													
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812												
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811												
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814												
	Finanszírozási műveletek bevételei		**107 203**			**664**			**146**			**108 013**		
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		**445 542**	**44 738**		**3 942**			**29 102**			**478 586**	**44 738**	

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN 2026. ÉV

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																					
		Kormányzati funkció	011130			013320			013350			900020			018010			018030			041233		
			Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége			Köztemető-fenntartás és -működtetés			Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok			Önkormányzatok funkcióra nem sorolható bevételei államháztartáson kívülről			Önkormányzatok elszámolásai a központi költségvetéssel			Támogatási célú finanszírozási műveletek			Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás		
Sor. sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
1	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat													220 066						8 161		
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1													220 066								
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	*B11*																					
2	Közhatalmi bevételek	B3										77 000											
3	Működési bevételek	B4				762			2 300														
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																					
	Működési bevételek összesen					**762**			**2 300**			**77 000**			**220 066**						**8 161**		
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																						
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																					
6	Felhalmozási saját bevételek	B5								1 496													
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																					
	Felhalmozási bevételek összesen									1 496													
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																48 696					
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																58 507					
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																					
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																					
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																107 203					
	Finanszírozási műveletek bevételei																	**107 203**			**8 161**		
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)					**762**			**2 300**	**1 496**		**77 000**			**220 066**			**107 203**			**8 161**		

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																					
		Kormányzati funkció	042130			045160			047120			051040			052020			061030			062020		
			Növénytermesztés, állattenyésztés és kapcsolódó szolgáltatások			Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása			Piac üzemeltetése			Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása			Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése			Lakáshoz jutást segítő támogatások			Településfejlesztési projektek és támogatásuk		
Sor.sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
1	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat																					
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1		2 300																			
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11																					
2	Közhatalmi bevételek	B3																					
3	Működési bevételek	B4		20 386					102														
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																					
	Működési bevételek összesen			**22 686**					**102**														
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																						
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																				20 428	
6	Felhalmozási saját bevételek	B5																					
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																					
	Felhalmozási bevételek összesen																					**20 428**	
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																					
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																					
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																					
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																					
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																					
	Finanszírozási műveletek bevételei																						
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)			**22 686**					**102**													**20 428**	

LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																					
		Kormányzati funkció	082044			064010			066010			066020			072111			072311			074031		
			Könyvtári szolgáltatások			Közvilágítás			Zöldterület-kezelés			Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások			Háziorvosi alapellátás			Fogorvosi alapellátás			Család és nővédelmi egészségügyi gondozás		
Sor sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat																					
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1													19 000			3 400					
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11																					
2	Közhatalmi bevételek	B3																					
3	Működési bevételek	B4	127																				
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																					
	Működési bevételek összesen		127												19 000			3 400					
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																						
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																					
6	Felhalmozási saját bevételek	B5																					
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																					
	Felhalmozási bevételek összesen																						
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																					
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																					
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																					
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																					
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																					
	Finanszírozási műveletek bevételei																						
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		127												19 000			3 400					

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																				
		Kormányzati funkció	074032			105020			082091			082092			084031			107051			096015		
			Ifjúság-egészségügyi gondozás			Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások			Közművelődés - közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése			Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása			Civil szervezetek működési támogatása			Szociális étkezés szociális konyhán			Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben		
Sor.sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat																				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	94																			
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11																				
2	Közhatalmi bevételek	B3																				
3	Működési bevételek	B4								127		127						7 200				
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																				
	Működési bevételek összesen		94							127		127						7 200				
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																					
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																				
6	Felhalmozási saját bevételek	B5																				
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																				
	Felhalmozási bevételek összesen																					
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																					
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																					
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																				
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																				
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																					
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																				
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																				
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																					
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																				
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																				
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																				
	Finanszírozási műveletek bevételei																					
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		94							127		127						7 200				

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																		
		Kormányzati funkció	107060																Önkormányzat összesen	
			Egyéb szociális pénzbeli és természetbeni ellátások, támogatások																	
Sor st.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
1	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat																				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1																			250 722	2 300	
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11																			220 066		
2	Közhatalmi bevételek	B3																			77 000		
3	Működési bevételek	B4																			10 618	20 513	
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																					
	Működési bevételek összesen																				**338 339**	**22 813**	
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																						
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																				20 428	
6	Felhalmozási saját bevételek	B5																				1 496	
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																					
	Felhalmozási bevételek összesen																					**21 924**	
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																			48 696		
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																			58 507		
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																					
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																					
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																					
	Finanszírozási műveletek bevételei																				**107 203**		
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)																				**445 542**	**44 738**	

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE																				
		Kormányzati funkció	018030			091110			091140			104031			041233						Óvoda - Bölcsőde összesen		
			Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége			Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai			Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai			Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása			Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás								
Sor.sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat																				
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1																				
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11																				
2	Közhatalmi bevételek	B3																				
3	Működési bevételek	B4							3 278												3 278	
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																				
	Működési bevételek összesen								**3 278**												**3 278**	
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																					
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																				
6	Felhalmozási saját bevételek	B5																				
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																				
	Felhalmozási bevételek összesen																					
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																					
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																					
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	664																		664	
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																				
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																					
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																				
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																				
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																					
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																				
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																				
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																				
	Finanszírozási műveletek bevételei		664																		664	
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		664						3 278												3 942	

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA																					
		Kormányzati funkció	104037			018030			049010			096015			104035						Napközi konyha összesen		
			Intézményen kívüli gyermekétkeztetés			Támogatási célú finanszírozási műveletek			Máshova nem sorolt gazdasági ügyek			Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben			Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében								
Sor sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat																					
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1																					
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11																					
2	Közhatalmi bevételek	B3																					
3	Működési bevételek	B4							24 003			4 953									28 956		
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6																					
	Működési bevételek összesen								24 003			4 953									28 956		
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																						
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2																					
6	Felhalmozási saját bevételek	B5																					
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																					
	Felhalmozási bevételek összesen																						
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131				146															146		
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131																					
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131																					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																						
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																					
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811																					
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814																					
	Finanszírozási műveletek bevételei					146															146		
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)					146			24 003			4 953									29 102		

4. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

		Önkormányzat és intézmények összesen											
		Intézmény	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA			Mindösszesen		
Sor .sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat												
1	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	250 722	2 300								250 722	2 300	
	ebből: helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	B11	220 066									220 066		
2	Közhatalmi bevételek	B3	77 000									77 000		
3	Működési bevételek	B4	10 618	20 513		3 278			28 956			42 852	20 513	
4	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6												
	Működési bevételek összesen		**338 339**	**22 813**		**3 278**			**28 956**			**370 573**	**22 813**	
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI													
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2		20 428									20 428	
6	Felhalmozási saját bevételek	B5		1 496									1 496	
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7												
	Felhalmozási bevételek összesen			**21 924**									**21 924**	
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK													
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA													
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	48 696			664			146			49 506		
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131												
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA													
10	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	58 507									58 507		
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B8131												
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA													
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812												
13	Hitel-, kölcsön felvétele pénzügyi vállalkozástól	B811												
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések	B814												
	Finanszírozási műveletek bevételei		**107 203**			**664**			**146**			**108 013**		
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		**445 542**	**44 738**		**3 942**			**29 102**			**478 586**	**44 738**	

5. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

Adatok Ft-ban

LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA KIADÁSAI INTÉZMÉNYENKÉNT ÉS ÖSSZESEN
2026. ÉV

Sor.sz.	Megnevezés	Rovatszám	LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA							LÖKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE							LÖKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA							Mindösszesen		
			Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen	Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen	Előző évi tény	Eredeti	I. Módosítás	II. Módosítás	III. Módosítás	IV. Módosítás	Mindösszesen	Előző évi tény	Eredeti ei	Módosított ei
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																									
1	Személyi juttatások	K1	100 749	86 044	1 238	-953			86 329	90 866	109 886	838				110 724	22 089	20 882					20 882	213 704	216 812	217 936
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	10 610	9 241	98	-124			9 215	11 429	14 203	109				14 312	2 921	2 714					2 714	24 960	26 158	26 241
3	Dologi kiadások	K3	101 949	92 551	2 792	-2 959			92 384	1 208	19 628	-947	-208			18 473	41 327	51 476	-223	657			51 910	144 484	163 655	162 767
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 344	12 000					12 000															12 344	12 000	12 000
5	Egyéb működési célú kiadások	K5	36 457	16 984	-281				16 703															36 457	16 984	16 703
6	Működést tartalék (általános, cél)	K513																								
	Működési kiadások összesen		262 109	216 820	3 847	-4 036			216 631	103 503	143 717	0	-208			143 509	66 337	75 072	-223	657			75 506	431 949	435 609	435 647
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																									
7	Beruházások	K6	608	4 566		-1 175			3 391	6 619			298				10 849			485			485	18 076	4 566	4 174
8	Felújítások	K7	56 331	53 941		21 834			75 775															56 331	53 941	75 775
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																								
10	Fejlesztési céltartalék	K513																								
	Felhalmozási kiadások összesen		56 939	58 507		20 660			79 167	6 619			298			298	10 849			485			485	74 407	58 507	79 949
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																									
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																								
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																								
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914	5 994	21		7 707			7 728															5 994	21	7 728
	Finanszírozási célú műveletek összesen		5 994	21		7 707			7 728															5 994	21	7 728
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		325 042	275 348	3 847	24 330			303 525	110 122	143 717		90			143 807	77 186	75 072	-223	1 142			75 991	512 350	494 137	523 324

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI 6. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez
KÖTELEZŐ-, ÖNKÉNT VÁLLALT-, ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI FELADATOK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

Adatok E Ft-ban

Sor.sz.	Megnevezés	Rovatszám	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA			Mindösszesen		
			Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI													
1	Személyi juttatások	K1	85 129	1 200		110 724			20 882			216 736	1 200	
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	9 059	156		14 312			2 714			26 085	156	
3	Dologi kiadások	K3	80 671	11 713		18 473			51 910			151 054	11 713	
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 000									12 000		
5	Egyéb működési célú kiadások	K5	10 875	5 828								10 875	5 828	
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513												
	Működési kiadások összesen		**197 734**	**18 897**		**143 509**			**75 506**			**416 750**	**18 897**	
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI													
7	Beruházások	K6	946	2 445		298			485			1 729	2 445	
8	Felújítások	K7		75 775									75 775	
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8												
10	Fejlesztési céltartalék	K513												
	Felhalmozási kiadások összesen		**946**	**78 221**		**298**			**485**			**1 729**	**78 221**	
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK													
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912												
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911												
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914	7 728									7 728		
	Finanszírozási célú műveletek összesen		7 728									7 728		
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**206 408**	**97 118**		**143 807**			**75 991**			**426 206**	**97 118**	

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																					
		Kormányzati funkció	011130			013320			013350			018020			018010			018030			041233		
			Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége			Köztemető-fenntartás és -működtetés			Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok			Központi költségvetési befizetések			Önkormányzatok elszámolásai a központi költségvetéssel			Támogatási célú finanszírozási műveletek			Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás		
Sor.sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																					
1	Személyi juttatások	K1	30 396			2 817															29 608		
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	3 376			366															1 840		
3	Dologi kiadások	K3	17 287			1 027			380												2 511		
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4																					
5	Egyéb működési célú kiadások	K5																10 875					
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																					
	Működési kiadások összesen		**51 059**			**4 210**			**380**									**10 875**			**33 959**		
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																						
7	Beruházások	K6																					
8	Felújítások	K7																					
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																					
10	Fejlesztési céltartalék	K513																					
	Felhalmozási kiadások összesen																						
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																					
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																					
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914													7 728								
	Finanszírozási célú műveletek összesen														**7 728**								
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**51 059**			**4 210**			**380**						**7 728**			**10 875**			**33 959**		

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																				
		Kormányzati funkció	042130			045160			047120			051040			052020			061030			062020		
			Növénytermesztés, állattenyésztés és kapcsolódó szolgáltatások			Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása			Piac üzemeltetése			Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása			Szennyvíz gyűjtése, tisztítása, elhelyezése			Lakáshoz jutást segítő támogatások			Településfejlesztési projektek és támogatásuk		
Sor .sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																				
1	Személyi juttatások	K1																				
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2																				
3	Dologi kiadások	K3		7 686		3 216			826													715
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4																				
5	Egyéb működési célú kiadások	K5																				
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																				
	Működési kiadások összesen			7 686		3 216			826													715
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																					
7	Beruházások	K6																				2 445
8	Felújítások	K7																				75 775
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																				
10	Fejlesztési céltartalék	K513																				
	Felhalmozási kiadások összesen																					78 221
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																					
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																				
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																				
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914																				
	Finanszírozási célú műveletek összesen																					
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)			7 686		3 216			826													78 936

LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LÖKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																				
		Kormányzati funkció	107051			064010			066010			066020			072111			072311			074031		
			Szociális étkezés szociális konyhán			Közvilágítás			Zöldterület-kezelés			Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások			Háziorvosi alapellátás			Fogorvosi alapellátás			Család és nővédelmi egészségügyi gondozás		
Sor sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önként vállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																				
1	Személyi juttatások	K1	4 727									200			6 488			5 588				
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	656						366			52			872			816				
3	Dologi kiadások	K3	11 560			9 100			6 587			6 994			12 480			160				
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4																				
5	Egyéb működési célú kiadások	K5																				
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																				
	Működési kiadások összesen		16 943			9 100			6 953			7 245			19 839			6 563				
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																					
7	Beruházások	K6										946										
8	Felújítások	K7																				
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																				
10	Fejlesztési céltartalék	K513																				
	Felhalmozási kiadások összesen											946										
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																					
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																				
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																				
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914																				
	Finanszírozási célú műveletek összesen																					
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		16 943			9 100			6 953			8 191			19 839			6 563				

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																					
		Kormányzati funkció	074032			082044			082091			082092			084031			105020			096015		
			Ifjúság-egészségügyi gondozás			Könyvtári szolgáltatások			Közművelődés - közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése			Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása			Civil szervezetek működési támogatása			Foglalkoztatást elősegítő képzések és egyéb támogatások			Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben		
Sor.sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																					
1	Személyi juttatások	K1				5 306				1 200													
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2				716				156													
3	Dologi kiadások	K3				931				74		3 169											
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4																					
5	Egyéb működési célú kiadások	K5														5 828							
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																					
	Működési kiadások összesen					6 953				1 430		3 169				5 828							
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																						
7	Beruházások	K6																					
8	Felújítások	K7																					
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																					
10	Fejlesztési céltartalék	K513																					
	Felhalmozási kiadások összesen																						
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																					
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																					
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914																					
	Finanszírozási célú műveletek összesen																						
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)					6 953				1 430		3 169				5 828							

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA																					
		Kormányzati funkció	107060			016080			049010														Önkormányzat összesen
			Egyéb szociális pénzbeli és természetbeni ellátások, támogatások			Önkormányzati és állami rendezvények			M.n.s. gazdasági tevékenységek														
Sor.sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																					
1	Személyi juttatások	K1																			85 129	1 200	
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2																			9 059	156	
3	Dologi kiadások	K3					3 239		4 445												80 671	11 713	
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 000																		12 000		
5	Egyéb működési célú kiadások	K5																			10 875	5 828	
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																					
	Működési kiadások összesen		12 000				3 239		4 445												197 734	18 897	
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																						
7	Beruházások	K6																			946	2 445	
8	Felújítások	K7																				75 775	
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																					
10	Fejlesztési céltartalék	K513																					
	Felhalmozási kiadások összesen																				946	78 221	
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																						
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																					
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																					
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914																			7 728		
	Finanszírozási célú műveletek összesen																				7 728		
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		12 000				3 239		4 445												206 408	97 118	

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE																				
		Kormányzati funkció	091110			091120			041233			091140			104031						Óvoda - Bölcsőde összesen		
			Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai			Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai			Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás			Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai			Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása								
Sor sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																				
1	Személyi juttatások	K1	89 231									3 539			17 955						110 724		
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	11 893									47			2 372						14 312		
3	Dologi kiadások	K3										14 133			4 340						18 473		
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4																				
5	Egyéb működési célú kiadások	K5																				
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																				
	Működési kiadások összesen		**101 124**									**17 718**			**24 667**						**143 509**		
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																					
7	Beruházások	K6										298									298		
8	Felújítások	K7																				
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																				
10	Fejlesztési céltartalék	K513																				
	Felhalmozási kiadások összesen											**298**									298		
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																					
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																				
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																				
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914																				
	Finanszírozási célú műveletek összesen																					
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**101 124**									**18 016**			**24 667**						**143 807**		

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA																				
		Kormányzati funkció	013360			096015			049010			104			104035						Napközi konyha összesen		
			Más szerv részére végzett pénzügyi-gazdálkodási, üzemeltetési, egyéb szolgáltatások			Gyeremekétkeztetés köznevelési intézményben			Máshova nem sorolt gazdasági ügyek			Intézményen kívüli gyermekétkeztetés			Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében								
Sor .sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat																				
1	Személyi juttatások	K1	6 021			13 481			729			650									20 882		
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	777			1 753			100			84									2 714		
3	Dologi kiadások	K3	15 601			32 174			2 644			1 491									51 910		
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4																				
5	Egyéb működési célú kiadások	K5																				
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																				
	Működési kiadások összesen		22 399			47 408			3 474			2 226									75 506		
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																					
7	Beruházások	K6				485															485		
8	Felújítások	K7																				
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																				
10	Fejlesztési céltartalék	K513																				
	Felhalmozási kiadások összesen					485															485		
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																					
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912																				
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911																				
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914																				
	Finanszírozási célú műveletek összesen																					
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		22 399			47 893			3 474			2 226									75 991		

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI
FELADATOK ÉS KORMÁNYZATI FUNCKIÓK SZERINTI BONTÁSBAN
2026. ÉV

7. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

adatok E Ft-ban

		Önkormányzat és intézmények összesen											
		Intézmény	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSÖDE			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA			Mindösszesen		
Sor sz.	Megnevezés	Feladat megnevezése	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási	Kötelező	Önkéntvállalt	Államigazgatási
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovat												
1	Személyi juttatások	K1	85 129	1 200		110 724			20 882			216 736	1 200	
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	9 059	156		14 312			2 714			26 085	156	
3	Dologi kiadások	K3	80 671	11 713		18 473			51 910			151 054	11 713	
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 000									12 000		
5	Egyéb működési célú kiadások	K5	10 875	5 828								10 875	5 828	
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513												
	Működési kiadások összesen		**197 734**	**18 897**		**143 509**			**75 506**			**416 750**	**18 897**	
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI													
7	Beruházások	K6	946	2 445		298			485			1 729	2 445	
8	Felújítások	K7		75 775									75 775	
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8												
10	Fejlesztési céltartalék	K513												
	Felhalmozási kiadások összesen		**946**	**78 221**		**298**			**485**			**1 729**	**78 221**	
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK													
11	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912												
12	Hitel-, kölcsöntörlesztés államháztartáson kívülre	K911												
13	Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	K914	7 728									7 728		
	Finanszírozási célú műveletek összesen		7 728									7 728		
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**206 408**	**97 118**		**143 807**			**75 991**			**426 206**	**97 118**	

8. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI LÉTSZÁMADATAI
2026. ÉV

fő

s.sz.	Intézmény	Engedélyezett álláshely/Foglalkoztatotti létszám					
		Köztisztviselő	Közalkalmazott	Munka tövénykönyves	Közfoglalkoztatott (éves átlagos)	Önkormánzati képviselő	Összesen
1	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA						
	eredeti:		5		17	7	29
	módosított:		5		18	7	30
2	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE						
	eredeti:		16				16
	módosított:		16				16
3	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA						
	eredeti:		3	1			4
	módosított:		3	1			4
4	**Mindösszesen**						
	eredeti:	**0**	24	1	17	7	49
	módosított:	**0**	24	1	18	7	50

9. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA BERUHÁZÁSI ÉS FELÚJÍTÁSI KIADÁSAI

2026. ÉV

adatok E Ft-ban

I	Beruházás	Eredeti	Módosított
1	TOP-PLUSZ 212-Energetikai fejlesztés Értékek Háza	951000	0
2	TOP-PLUSZ 341-Szociális alapszolgáltatás fejlesztése	1 329	1 329
3	TOP-PLUSZ 132-Kondipark kialakítása	1 116	1 116
4	TOP-PLUSZ 621-Turisztikai fejlesztés	1 170	
5	Mosógép (Óvoda)		139
6	Kerti fém tároló (óvoda)		97
7	Mosógép, hűtők, irodasszék (Konyha)		485
8	Vízmelegítő, bojler, gázkazán, telefon, tolókés garnitúra		946
9	Kamera (Óvoda)		61
	Összesen:	**4 566**	**4 174**
II.	**Felújítás**		
1	TOP PLUSZ 341-Általános Iskola tornaterem felújítás	951	950
2	MFP-Arany János út és Nagykör út felújítása	17 990	17 990
3	VPJ-Petőfi utca felújítás	35 000	35 000
	MFP-TKVI/2026 József Attila u. felújítása		19 714
	TOP-PLUSZ 212-Energetikai fejlesztés Értékek Háza		951000
	TOP-PLUSZ 621-Turisztikai fejlesztés		1 170
	Összesen:	**53 941**	**75 775**
	Felhalmozási kiadás összesen:	**58 507**	**79 949**

10. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA INTÉZMÉNYEINEK PÉNZELLÁTÁSA 2026. ÉV

adatok E Ft-ban

S.sz.	Intézmény megnevezése	Eredeti	Módosított
1.	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE	140 198	139 865
2.	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA	45 971	46 889
	Összesen:	**186 170**	**186 755**

11. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG PÉNZESZKÖZ ÁTADÁSAI
2026. ÉV

adatok E Ft-ban

I.	**Egyéb működési célú kiadások**	**Eredeti**	**Módosított**
	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása		
1			
	Összesen:		
	Egyéb működési célú támogatások		
1	Működési pe átadás Társulásnak	500	500
2	KÖH működési hozzájárulás	10 656	10 375
3	Magyar Önkormányzatok Szövetsége	1 340	1 340
4	TÖOSZ tagdíj	41	41
5	Katasztrófavédelem	20	20
6	Civil szervezetek támogatása (bizottsági keret)	4 427	4 427
7			
8			
9			
10			
11			
12			
	Összesen:	**16 984**	**16 703**
	Elvonások és befizetések		
1			
2			
3			
	Egyéb működési célú kiadások összesen:	**16 984**	**16 703**
II.	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**		
	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása		
1			
	Összesen:		
	Egyéb felhalmozási célú támogatások		
1			
2			
3			
	Összesen:		
	Egyéb felhalmozási célú kiadások összesen:		
	Pénzeszköz átadások összesen:	**16 984**	**16 703**

12. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelehez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÁLTALÁNOS, MŰKÖDÉSI-, ÉS FEJLESZTÉSI TARTALÉKAI
2026. ÉV

adatok E Ft-ban

I.	**Működési céltartalék**	**Eredeti**	**Módosított**
1			
2			
3			
	Működési céltartalék összesen:		
II.	**Általános tartalék**		
	ebből: általános		
1			
2			
3			
	Működési tartalék összesen:		
III.	**Fejlesztési céltartatalék**		
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
	Fejlesztési tartalék összesen:		
	Tartalékok mindösszesen:		

13. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA MŰKÖDÉSI ÉS FEJLESZTÉSI CÉLÚ BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSÁT BEMUTATÓ MÉRLEG
2026-2029

adatok E Ft-ban

s.sz.	Megnevezés	2026	2027	2028	2029
	I. Működési bevételek és kiadások				
1	Közhatalmi bevételek	77 000	80 850	84 893	89 137
2	Intézményi működési bevételek	63 365	66 533	69 860	73 353
3	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről				
4	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	253 022	265 673	278 956	292 904
5	**Működési célú bev. Össz. (1+...4)**	**393 387**	**413 056**	**433 709**	**455 394**
6	Személyi juttatások	217 936	228 832	240 274	252 288
7	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	26 241	27 553	28 931	30 377
8	Dologi kiadások	162 767	170 906	179 451	188 424
9	Ellátottak pénzbeli juttatásai	12 000	12 600	13 230	13 892
10	Egyéb működési célú kiadások	16 703	17 538	18 415	19 336
11	Működési tartalékok				
12	**Működési célú kiad. Össz. (6+...11)**	**435 647**	**457 429**	**480 300**	**504 315**
13	**Működési hiány (5-12)**	-42 260	-44 373	-46 592	-48 921
14	**Működési hiány finanszírozás belső forrásból**	42 260	44 373	46 592	48 921
	II. Felhalmozási célú bevételek és kiadások				
15	Felhalmozási bevételek	1 496			
16	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről				
17	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	20 428	21 450	22 522	23 648
18	**Felhalmozási célú bevételek össz. (15+...17)**	**21 924**	**21 450**	**22 522**	**23 648**
19	Beruházások	4 174	4 383	4 602	4 832
20	Felújítások	75 775	79 564	83 542	87 719
21	Egyéb felhalmozási célú kiadások				
22	Fejlesztési céltartalék				
23	Finanszírozási célú műveletek (állami támogatás megelőlegezés)	7 728	8 114	8 520	8 946
24	**Felhalmozási célú kiadások össz.(19+...23)**	**87 677**	**92 061**	**96 664**	**101 497**
25	**Felhalmozási hiány (18-24)**	-65 753	-70 611	-74 142	-77 849
26	**Felhalmozási hiány finanszírozása belső forrásból**	65 753	70 611	74 142	77 849
27	**Felhalmozási hiány finanszírozása külső forrásból**				
28	**Önkormányzat bevételei összesen: (5+14+18+26+27)**	**523 324**	**549 490**	**576 965**	**605 813**
29	**Önkormányzat kiadásai összesen:(12+24)**	**523 324**	**549 490**	**576 965**	**605 813**

14. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ADÓSSÁGÁNAK, HITELÁLLOMÁNYÁNAK KIMUTATÁSA TÖBB ÉVES KIHATÁSSAL JÁRÓ FELADATOK KIADÁSAI ÉVES BONTÁSBAN 2026.

		2026	2027	2028	2029
	Hitel törlesztések				
1					
	Összes kötelezettség:	**0**	**0**	**0**	**0**

14. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ADÓSSÁGÁNAK, HITELÁLLOMÁNYÁNAK KIMUTATÁSA TÖBB ÉVES KIHATÁSSAL JÁRÓ FELADATOK KIADÁSAI ÉVES BONTÁSBAN 2026.

adatok eFt-ban

Összesen
0

15. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
ELŐIRÁNYZAT FELHASZNÁLÁSI ÜTEMTERVE
2026. ÉV

adatok E Ft-ban

Megnevezés	I.hó	II.hó	III.hó	IV.hó	V.hó	VI.hó	VII.hó	VIII.hó	IX.hó	X.hó	XI.hó	XII.hó	Összesen
Bevételek													
Közhatalmi bevételek	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	6 417	**77 000**
Intézményi működési bevételek	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	**63 365**
Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről													
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	21 085	**253 022**
Felhalmozási bevételek	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	**1 496**
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről													
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	1 702	**20 428**
Előző évi költségvetési maradvány	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	9 001	**108 013**
Előző évi vállalkozási maradvány													
Értékpapír kibocsátása, értékesítése													
Hitel, kölcsön felvétele													
Bevételek összesen:	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	523 324
Kiadások													
Személyi juttatások	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	**217 936**
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	**26 241**
Dologi kiadások	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	**162 767**
Ellátottak pénzbeli juttatásai	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	**12 000**
Egyéb működési célú kiadások	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	**16 703**
Beruházások	348	348	348	348	348	348	348	348	348	348	348	348	**4 174**
Felújítások	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	6 315	**75 775**
Egyéb felhalmozási célú kiadások													
Értékpapír vásárlása, visszavásárlása													
Hitel, kölcsön törlesztése													
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése	644	644	644	644	644	644	644	644	644	644	644	644	7 728
Tartalékok													
Kiadások összesen:	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	**43 610**	523 324
Intézmény finanszírozás													186 755

16. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA EURÓPAI UNIÓS FORRÁSBÓL MEGVALÓSULÓ PROJEKTEK BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI , EU-S PROJEKTEHEZ TÖRTÉNŐ HOZZÁJÁRULÁSOK 2026.

adatok eFt-ban

Ssz.	Megnevezés	Bevétel	Kiadás	Saját forrás
1	TOP-PLUSZ 212 Energetika fejlesztés Értékek Házában	476	476	0
2	TOP-PLUSZ 341 Szociális alapszolgáltatás fejlesztése	1 329	1 329	0
3	TOP-PLUSZ 132 Kondipark kialakítása	1 116	1 116	0
4	TOP-PLUSZ 341-Általános Iskola tornaterem felújítása	951	951	0
5	TOP-PLUSZ 621-Turisztika	1 169	1 169	0
6				
7				
8				
	Összesen:	**5 041**	**5 041**	**0**

17. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL NYÚJTOTT KEDVEZMÉNYEK 2026. ÉV

adatok E Ft-ban

	Megnevezés	Kedvezmény nélkül elérhető bevétel	2025.évi tervezett bevétel	Kedvezmények összege
	Helyi adó bevételek			
1	Iparűzési adó	75 000	75 000	
2	Kommunális adó	2 000	2 000	
	Összesen:	**77 000**	**77 000**	

18. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
4 ÉVES PÉNZFORGALMI MÉRLEGE
2026.

Adatok E Ft-ban

		Rovat szám	2026 terv	2027 terv	2028 terv	2029 terv
	BEVÉTELEK					
1.	Közhatalmi bevételek	B3	77 000	80 850	84 893	89 137
2.	Intézményi működési bevételek	B4	63 365	66 533	69 860	73 353
3.	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6				
4.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	253 022	265 673	278 956	292 904
5.	Felhalmozási bevételek	B5	1 496	1 571	1 649	1 732
6.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7				
7.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	20 428	21 450	22 522	23 648
8.	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	108 013	113 414	119 084	125 039
9.	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132				
10.	Értékpapír kibocsátása, értékesítése	B812				
11.	Hitel, kölcsön felvétele	B811				
12.	Államháztartáson belüli megelőlegezések bevétele	B814				
	Bevételek összesen:		**523 324**	**549 490**	**576 965**	**605 813**
	KIADÁSOK					
13.	Személyi juttatások	K1	217 936	228 832	240 274	252 288
14.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	26 241	27 553	28 931	30 377
15.	Dologi kiadások	K3	162 767	170 906	179 451	188 424
16.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 000	12 600	13 230	13 892
17.	Egyéb működési célú kiadások	K5	16 703	17 538	18 415	19 336
18.	Beruházások	K6	4 174	4 383	4 602	4 832
19.	Felújítások	K7	75 775	79 564	83 542	87 719
20.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8				
21.	Értékpapír vásárlása, visszavásárlása	K912				
22.	Hitel, kölcsön törlesztése	K911				
23.	Tartalékok	K513				
24.	Államháztartáson belüli megelőlegezés kiadása	K914	7 728	8 114	8 520	8 946
	Kiadások összesen		**523 324**	**549 490**	**576 965**	**605 813**

19. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
3 ÉVES PÉNZFORGALMI MÉRLEGE
2026.

Adatok E Ft-ban

		Rovat szám	2024 tény	2025 tény	2026 terv
	BEVÉTELEK				
1.	Közhatalmi bevételek	B3	108 863	82 866	77 000
2.	Intézményi működési bevételek	B4	62 429	64 203	63 365
3.	Működési célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B6	595	130	
4.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	B1	252 590	293 165	253 022
5.	Felhalmozási bevételek	B5			1 496
6.	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7	6		
7.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	35 093	89 989	20 428
8.	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	82 319	108 082	108 013
9.	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132			
10.	Értékpapír kibocsátása, értékesítése	B812			
11.	Hitel, kölcsön felvétele	B811			
12.	Államháztartáson belüli megelőlegezések bevétele	B814	6 157	7 748	
	Bevételek összesen:		**548 052**	**646 183**	**523 324**
	KIADÁSOK				
13.	Személyi juttatások	K1	179 260	213 704	217 936
14.	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	19 932	24 961	26 241
15.	Dologi kiadások	K3	154 211	144 484	162 767
16.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 716	12 344	12 000
17.	Egyéb működési célú kiadások	K5	15 743	36 456	16 703
18.	Beruházások	K6	28 169	18 077	4 174
19.	Felújítások	K7	48 315	56 331	75 775
20.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8			
21.	Értékpapír vásárlása, visszavásárlása	K912			
22.	Hitel, kölcsön törlesztése	K911			
23.	Tartalékok	K513			
24.	Államháztartáson belüli megelőlegezés kiadása	K914	6 626	5 994	7 728
	Kiadások összesen		**464 972**	**512 351**	**523 324**

20. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA SAJÁT BEVÉTELEINEK BEMUTATÁSA 353/2011. (XII.30.) KORMÁNYRENDELET 2.§ (1) BEKEZDÉSE SZERINTI BONTÁSBAN
2026.

adatok e Ft-ban

	Költségvetési év			
	2026	**2027**	**2028**	**2029**
Saját bevétel				
helyi adóból és a települési adóból származó bevétel	77 000	77 000	77 000	77 000
az önkormányzati vagyon és az önkormányzatot megillető vagyoni értékű jog értékesítéséből és hasznosításából származó bevétel (bérleti díj)	1 911			
az osztalék, a koncessziós díj és a hozambevétel				
a tárgyi eszköz és az immateriális jószág, részvény, részesedés, vállalat értékesítéséből vagy privatizációból származó bevétel				
bírság-, pótlék- és díjbevétel				
a kezesség-, illetve garanciavállalással kapcsolatos megtérülés				
Saját bevétel összesen:	**78 911**	**77 000**	**77 000**	**77 000**
Adósságot keletkeztető ügylet				
- hitel, kölcsön (kötvény)	0	0	0	0
- értékpapír forgalomba hozatala	0	0	0	0
- váltó kibocsátása	0	0	0	0
- pénzügyi lízing	0	0	0	0
- halasztott fizetés, részletfizetés	0	0	0	0
- visszavásárlási kötelezettség	0	0	0	0
- fedezeti betét	0	0	0	0
Adósságot keletkeztető ügylet összesen:	0	0	0	0

21. melléklet a 12/2026. (IX.30.) sz. önkormányzati rendelethez

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT LIKVIDITÁSI TERVE
2026.

													adatok eFt-ban
Megnevezés	**I. hó**	**II. hó**	**III. hó**	**IV. hó**	**V. hó**	**VI.hó**	**VII.hó**	**VIII.hó**	**IX.hó**	**X. hó**	**XI. hó**	**XII. hó**	**Összesen**
Nyitó pénzkészlet	**108 013**	**99 624**	**88 843**	**116 561**	**105 779**	**94 997**	**84 216**	**73 434**	**84 576**	**85 645**	**48 213**	**10 782**	
Bevételek													
Működési célú támog.áht-n b.	30 363	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	20 242	253 022
Közhatalmi bevételek			38 500						38 500				77 000
Működési bevételek	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	5 280	63 365
Működési célú átvett pénzeszk													
Felh. célú átvett pénzeszk.								21 924					21 924
Bevételek összesen:	**35 643**	**25 522**	**64 022**	**25 522**	**25 522**	**25 522**	**25 522**	**47 447**	**64 022**	**25 522**	**25 522**	**25 522**	**415 311**
Nyitó + Bev. össz.:	**143 656**	**125 146**	**152 865**	**142 083**	**131 301**	**120 519**	**109 738**	**120 880**	**148 599**	**111 167**	**73 735**	**36 304**	
Kiadások													
Személyi juttatás	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	18 161	217 936
Munkaadókat terhelő járulék.	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	2 187	26 241
Dologi kiadások	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	13 564	162 767
Ellátottak pénzbeli juttatásai	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	12 000
Egyéb működési kiadás	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	1 392	16 703
Felújítás, beruházás									26 650	26 650	26 650		79 949
Egyéb felhalmozási kiadás													
Állami támog.megelőleg.vfiz.	7 728												7 728
Kiadások összesen:	**44 032**	**36 304**	**36 304**	**36 304**	**36 304**	**36 304**	**36 304**	**36 304**	**62 954**	**62 954**	**62 954**	**36 304**	**523 324**
Záró pénzkészlet	**99 624**	**88 843**	**116 561**	**105 779**	**94 997**	**84 216**	**73 434**	**84 576**	**85 645**	**48 213**	**10 782**		

4. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
Honlap: www.lokoshaza.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Szentgáli Zoltán jegyző, Oláhné Nagy Andrea osztályvezető

Tárgy: Tájékoztató az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott 2026. évi költségvetésében eredeti előirányzatként az **Eleki Közös Önkormányzati Hivatal bevételei és kiadásai 229 404e Ft** összegben került meghatározásra.
A költségvetés első **módosítását követően a bevételi és kiadási főösszeg változatlanul 229 404 Ft, mivel a módosítás a pénzmaradványt és intézményfinanszírozást érintette.**

A számszaki mellékletek tükrözik a bevételek I. félévi teljesítését bevételi forrásonként, a kiadási előirányzatok felhasználását, a beruházási és felújítási kiadásokat feladatonként, a támogatás értékű kiadásokat, a működési és felhalmozási átadásokat célonként.

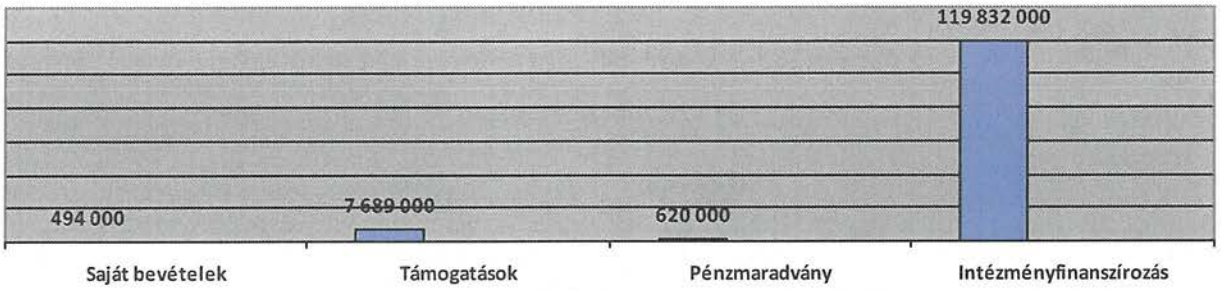
BEVÉTELEK

A bevételek **összetételét** vizsgálva megállapítható, hogy a költségvetési bevételeket az állam által biztosított működési normatíva, a saját bevételek és a pénzmaradvány adja, amely az intézmény bevételei között intézményfinanszírozásként jelenik meg.

A működési bevételek között a szolgáltatások között a fénymásolás díjai, a közvetített szolgáltatások kiadásai (telefondíjak tovább számlázása) és a kamatok bevételei jelennek meg. Támogatásként érkezett az országgyűlési képviselők választásának lebonyolításának fedezetére nyújtott támogatás

Finanszírozási bevételek között (B8) az előző évi maradvány igénybevétele szerepel 620e Ft értékben, illetve irányítószervi támogatás 119 832 Ft összegben.
Az Önkormányzati Hivatal bevételei 54%-os teljesítettséget mutatnak.

A bevételek összetételének alakulását az 1. ábra mutatja be.

1. ábra-Bevételek összetétele 2026. I. félév

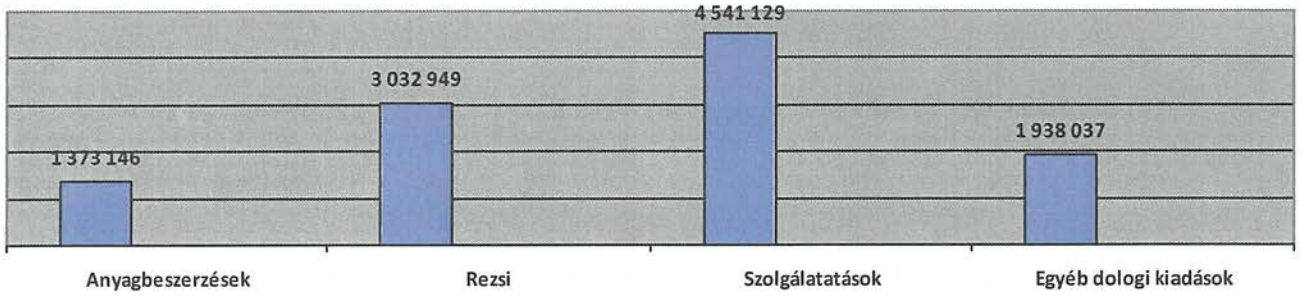
KIADÁSOK

A **személyi juttatások (K1)** tekintetében az összesített teljesítés 50 % feletti, mivel a közszférában foglalkoztatottak otthonteremtési támogatásának összege március hónapban folyósításra került, amely a márciusi bérfinanszírozásban járulékaival terhelődött, valamint az országgyűlési képviselők választásán az SZSZB-ban munkát végzők foglalkoztatóinak napidíj iránti igénye kifizetésre került. A fent említett előirányzatok emelésére jelen ülésen fog sor kerülni.

Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2) az előirányzatok teljesülése a fent bemutatott személyi juttatások vonzataként 57%.

A dologi kiadások (K3) teljesítése 55%.
Az elszámolt kiadások között szakmai anyagok, üzemeltetési anyagok, kommunikációs szolgáltatások, informatikai szolgáltatások, közüzemi díjak, bérleti díjak, karbantartási díjak, közvetített szolgáltatások, szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások, egyéb szolgáltatások, kiküldetési kiadások, működési célú áfa és egyéb dologi kiadások találhatók.

A dologi kiadások fő kategóriáit az alábbi ábra szemlélteti:

2. ábra- Dologi kiadások kategóriái 2026. I. félév

Az anyagbeszerzések a szakmai anyagok és üzemeltetési anyagok beszerzését foglalja magában, melyek közigazgatási jogtár, költségvetési levelek folyóirat, tisztítószer és irodaszer beszerzést tartalmaz.

A rezsi költségek a villamos energia, távhő és víz és csatorna szolgáltatásra kifizetett összegeket tartalmazza.

A szolgáltatások a bérleti díjak, a karbantartás költségeit, az informatikai szolgáltatások költségeit, a továbbszámlázott szolgáltatások kiadásait a biztosítási díjakat foglalja magában.

Egyéb dologi kiadásként jelenik meg a könyvekben a fent felsorolt költségek előzetesen felszámított általános forgalmi adója, valamint a kerekítési különbözetek.

Beruházási kiadások nem merültek fel az első félévben.

Az első féléves adatokat értékelve összességében elmondható, hogy a Közös Hivatal bevételei és kiadásai tekintetében a teljesítés az elvárt időarányos teljesülés szerint alakult, mind a személyi juttatások mind az egyéb kiadások tekintetében. Az év első felében a hivatal működését biztosítani tudtuk. Az állam támogatása a teljes gazdasági évre 218 7473e Ft, az időarányos folyósítás 109.373 e Ft volt.
Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal 2026. I. félévi gazdálkodásáról szóló tájékoztatóját

a.) elfogadja,
b.) nem fogadja el.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester, Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Lőkösháza, 2026. szeptember 18.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

5. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244 Tel./Fax: (66) 244-074

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30 -án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Szentgáli Zoltán jegyző, Oláhné Nagy Andrea pénzügyi osztályvezető

Tárgy: Tájékoztató Lőkösháza Községi Önkormányzat 2026. I. félévi gazdálkodásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzatok jogszabályi kötelezettségen alapuló féléves beszámolási kötelezettsége megszűnt, azonban az év felénél indokolt, ha a Képviselő – testület is tájékoztatást kap az Önkormányzat gazdasági helyzetéről.

A 2026. évi költségvetés tervezéskor látható volt, hogy nehéz gazdasági év előtt áll az önkormányzat. A tervezéskor hiány mutatkozott a költségvetésben, amelynek megoldását keresve és stabil költségvetés kívánalmának eleget téve, igyekeztünk a költségeket minimális szinten számításba venni. Úgy igyekeztünk a költségeinket meghatározni, hogy a közfeladataink ellátása ne sérüljön, azokat a megfelelő minőségben tudjuk biztosítani és minden saját bevételünket a biztos feladatellátás stabilitásának biztosítására fordíthassuk, és az állami támogatásokkal nem fedezett közfeladatainkat is a megfelelő minőségben tudjuk a lakosság részére biztosítani.

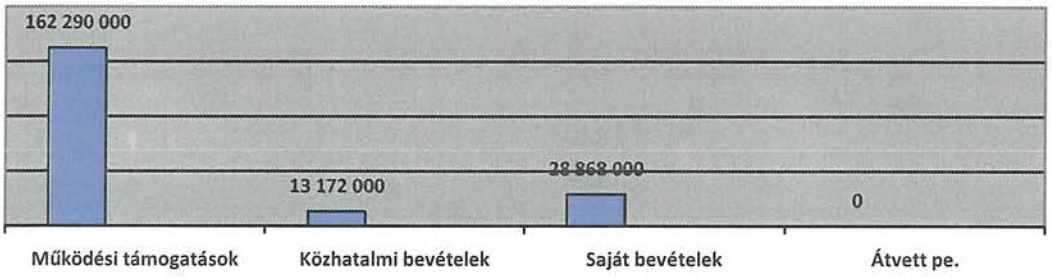
Jelen beszámoló tájékoztatást ad a helyi önkormányzat költségvetési rendeletében megjelenő előirányzatok és a költségvetési egyenleg alakulásáról, az Önkormányzat és az önkormányzat fenntartásában működő intézmények gazdálkodási adatairól intézményenként és összesen.

Lőkösháza Község Önkormányzata I. féléves gazdálkodásáról szóló tájékoztató 1.számú melléklete tartalmazza az önkormányzat és intézménye bevételeit és kiadásait mérlegszerűen a költségvetéssel összehasonlítható módon, a 2. számú melléklet a bevételek alakulását intézményenként és összesen, a 3. számú melléklet a kiadások alakulását intézményenként és összesen, a 4. számú melléklet a létszámadatokat, az 5. számú melléklet a beruházási és felújítási kiadások alakulását a 6. számú melléklet az intézmények finanszírozásának alakulását, a 7. számú melléklet a működési és felhalmozási pénzeszköz átadások teljesítésének alakulását mutatja be.

I. BEVÉTELEK ALAKULÁSA

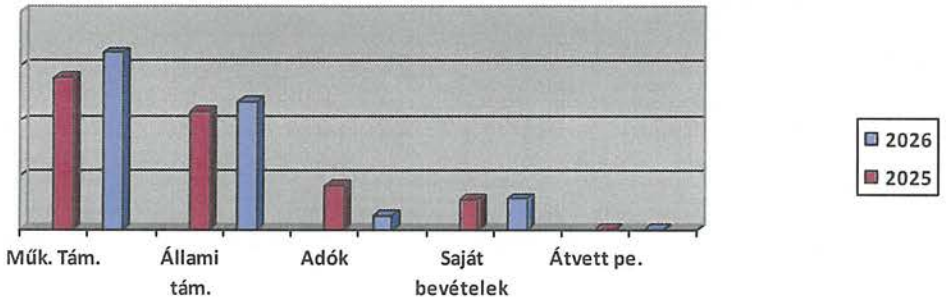
1. Működési bevételek bemutatása

Az önkormányzat működési bevételei önkormányzati működési támogatásból, adóbevételekből, saját bevételekből és pénzeszköz átvételekből állnak melyek megoszlását az *1. ábra* mutatja be.

1. ábra- Lőkösháza Község Önkormányzata működési bevételeinek megoszlása

Az önkormányzat összes bevétele az I. félévben 342 989 e Ft-ban teljesült, ami a módosított előirányzathoz viszonyítva 65%-os teljesülést mutat.
A működési bevételeket vizsgálva megállapítható, hogy a költségvetésünk közel 80%-át a működési támogatások adják. A fennmaradó 20% -nyi működési bevételből 14%-ot a saját bevételeink közel 6%-ot pedig az adóbevételeink adják.
A bevételeink 2025. évnek ezen időszakához viszonyított alakulását a *2. ábrán* szeretném szemléltetni.

2. ábra- Működési bevételek összehasonlítása 2025. I. félévi adatokkal

1.1) Működési támogatások

Működési támogatásként érkezik az önkormányzat költségvetésébe a közfoglalkoztatás személyi juttatás és járulékai, valamint dologi kiadásai fedezetére nyújtott összeg (29 740 eFt), az MEP által folyósított háziorvos működtetésére nyújtott támogatás (15 550 eFt). 2026-ban új elemként érkezett a közszolgálati otthontámogatás összege, mely évi nettó egymillió Ft, melyet lakáshitel törlesztésre vagy önerő biztosítására lehetett fordítani. Ezen a jogcímen érkezett bruttó 1 280 eFt, mely tartalmazta a támogatás után fizetendő munkáltatói szja összegét is. A *2. ábra* szerint látható, hogy a működési támogatásaink az előző év hasonló időszakához képest minimálisan emelkedtek, melyet az otthonteremtési támogatás többlet bevétele okozott. A közmunka és a házorovosi feladat finanszírozása nagyságrendileg nem változott.

1.2) Állami támogatások működési része

A helyi önkormányzatok működésének általános támogatására a 2025. évi LXIX. törvény 2. számú melléklete szerint nyújt forrást az állam.

Ezen a jogcímen támogatja a hivatal működését, a település-üzemeltetést pl. zöldterület gazdálkodás feladatait, a közvilágítást, köztemető fenntartást, közutak fenntartását, valamint egyéb önkormányzati feladatokat, amelyet az Mötv. meghatároz.
Egyes köznevelési feladatok támogatása jogcímen érkezik támogatás az óvoda működésére.
Egyes szociális és gyermekvédelmi támogatásként a gyermekétkeztetés feladatának ellátására érkezik támogatás.
Egyes kulturális feladatok támogatásaként a kulturális feladatokhoz érkezik forrás.
A költségvetésünk jelentős hányadát teszi ki az állam feladatalapú támogatása, melyek teljesülése a következőképpen alakult az első félévben:

Ezer Ft-ban

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	29 945	29 945	18 136
Egyes köznevelési feladatok támogatása	102 571	103 518	54 284
Szociális, gyermekjóléti feladatainak támogatása	78 686	28 974	15 388
Gyermekétkeztetési feladatok támogatása	0	49 900	25 948
Kulturális feladatok támogatása	5 568	5 966	3 102
Kiegészítő támogatások			
Elszámolásból származó bevételek	0	349	349
Összesen:	**216 770**	**218 652**	**117 206**

A fenti feladatokra érkezett állami támogatásaink az előző időszakhoz viszonyítva emelkedést mutatnak, melyet az ágazati feladatok (óvoda, bölcsőde, államigazgatási feladatok) illetmény emelkedésre adott támogatások növekménye idéz elő.

1.3) Közhatalmi bevételek

Közhatalmi bevételként veti ki és szedi be az önkormányzat a helyi iparűzési adót, a kommunális adót, valamint a talajterhelési díjat. Itt jelennek meg a pótlékok összegei is.
Helyi adóból származó bevételeink jelentős csökkenést mutatnak. A költségvetés tervezése során már alacsonyabb adóbevétellel kellett számolnunk, mintegy 6 000 eFt-tal terveztünk kevesebb adóbevételt.
A féléves adatok szerint a tervezett adóbevételek jelentősen alulteljesítettek.
A könyvelési adatok alapján a befolyt adó bevételek összege 44 549 eFt, melyet csökkent a túlfizetések összege, mivel azok nem jelenhetnek meg adóbevételként 31 377 eFt.
Nagy hangsúlyt kell fektetnünk a behajtási tevékenységre annak érdekében, hogy ezt a be nem fizetett adótartozást a minimális szintre szorítsuk vissza. Az inkasszálásnak folyamatosnak kell lennie, mindent meg kell tennünk az adóbevételek maximalizálása érdekében a jövőben is. A behajtási cselekményt a szeptemberi befizetési határidőt követően azonnal meg kell kezdeni.

1.4) Működési saját bevételek alakulása

A működési saját bevételeink között az ingatlan bérbeadások bérleti díjait, az étkeztetés térítési díjait, a közmunkában megtermelt áruk értékesítésnek bevételét, valamint az ezekhez kapcsolódó általános forgalmi adó bevételeket számoljuk el. A működési saját bevételeink 39%-ban teljesületek június végéig.

1.5) Átvett pénzeszközök

Eredeti előirányzatként nem terveztünk és nem is teljesült ilyen jogcímen az önkormányzatnak bevétele.

2. Felhalmozási bevételek

Felhalmozási saját bevételünk a testület döntése szerint gépjármű értékesítésből származik 1 496 eFt értékben.

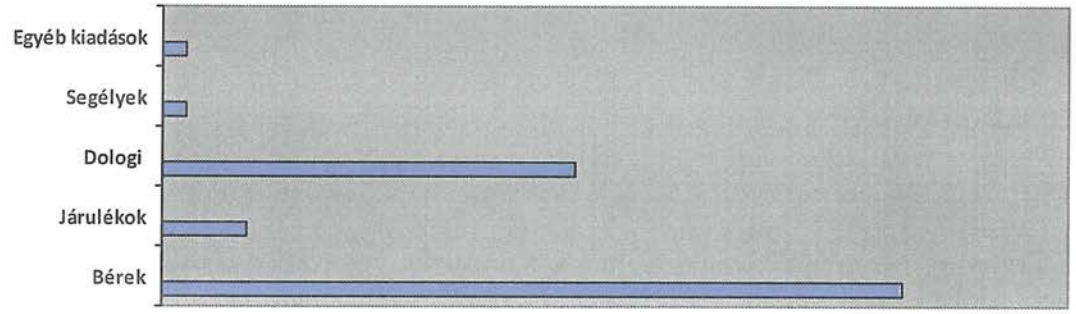
3. Finanszírozási műveletek bevételei

A 2025. évi beszámolóban megállapított pénzmaradványok igénybevételének összegét tartalmazza.

II. KIADÁSOK ALAKULÁSA

1. Működési kiadások

Kiadásaink működési kiadásokból és felhalmozási, valamint finanszírozási műveletek kiadásaiból állnak. A működési kiadások közé a személyi juttatások és azok járulékai, dologi kiadások, szociális célú kiadások és átadott pénzeszközök tartoznak.
A működési kiadások megoszlását a 3. ábra mutatja be.

3. ábra-Lőkösháza Község Önkormányzata működési bevételeinek megoszlása

Az ábrán megfigyelhető, hogy az önkormányzat és intézményei beszámolója szerint a költségvetések működést segítő kiadási között a működéshez és feladat ellátáshoz szükséges humán infrastruktúrához kapcsolódó személyi juttatások és kapcsolódó járulékok határozzák meg a költségvetés jelentős hányadát. Ez mindösszesen 64,13%-ot jelent a teljes intézményrendszert vizsgálva. A dologi kiadások aránya 32,17%. A segélyezések a teljes költségvetés 1,81 %-át jelentik.

A működési kiadásaink teljesülését az első félévben intézményenként a beszámoló *3. számú melléklete*, míg összesítve az önkormányzattal az *1. számú mellékletben* láthatjuk.

A segélyezésre fordított kifizetések 2026. I. félévében a következőképpen alakultak:

Lakásfenntartási támogatás	1 366 eFt
Rendkívüli támogatás	1 813 eFt
Temtési támogatás	140 eFt
Gyermekszületési támogatás	150 e Ft

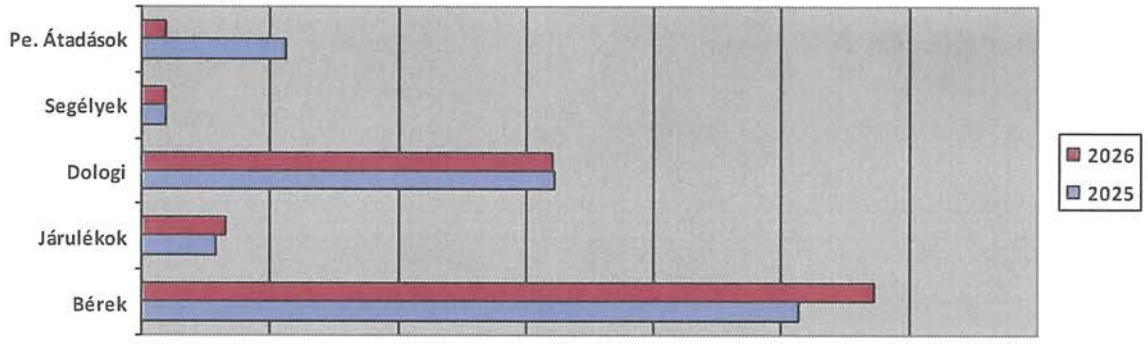
Ápolási támogatás	80 eFt
Gyógyszertámogatás	40 eFt

Az egyéb működési célú kiadásainkat tételesen a *7. számú* mellékletben mutatom be.

A felhalmozási kiadásaink a pályázatok megvalósulási folyamatában már pénzügyileg rendezett tételeket tartalmazza, melyet részletesen a beszámoló 5. számú mellékletében mutatok be.

A finanszírozási kiadások a 2025. decemberében folyósított állami megelőlegezés nettó finanszírozásban történő visszavonását tartalmazza. (7 728 eFt)

A működési kiadásaink alakulását az előző év ezen időszakához viszonyítva a 4. ábrán szemléltetem.

4. ábra- Működési kiadások összehasonlítása 2025. évi I. félévi adataival

A személyi juttatások és járulékok esetében figyelhető meg növekmény, melyet a pedagógusok illetményének rendezése, valamint a minimálbér és bérminimum növekményének hatása. A dologi kiadások esetében jól látszik a takarékoskodást ösztönző intézkedések hatása. Sikerült ezken a kiadásokon csökkenteni, hogy a tavalyi szintet tudtuk tartani. A segélyezés nagyságrendje is szinte változatlan. A pénzeszköz átadások esetében a jelentős csökkenés figyelhető meg, melynek oka, hogy a szolidaritási hozzájárulási adót nem fizettük meg.

III. INTÉZMÉNYEK PÉNZELLÁTÁSA

Az I. félévben a likviditásunk megőrzése nagy odafigyelést igényelt. Az intézmények pénzellátását tudtuk biztosítani.

Az intézmények finanszírozására fordított összegeket a beszámoló 6. melléklete mutatja be.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Lőkösháza Község Önkormányzatának 2026. I. félévi gazdálkodásáról szóló tájékoztatóját

a.) elfogadja,
b.) nem fogadja el.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 22.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI ÖSSZESÍTETT BEVÉTELEI ÉS KIADÁSAI 2026. FÉLÉVES ADATOK

1. melléklet a ...../20.....(.....) önkormányzati rendelethez adatok E Ft-ban

I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovats zám:	Előző évi tény	Eredeti ei:	Módosított ei:	Teljesítés	Teljesítés %	IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI	Rovats zám:	Előző évi tény	Eredeti ei:	Módosított ei:	Teljesítés	Teljesítés %
1	Működési célú támogatások ÁH-n belülről	B1	293 165	246 183	258 185	162 290	63%	1	Személyi juttatások	K1	213 704	216 812	226 694	114 424	50%
	ebből: önkormányzatok működési támogatásai	B11	*215 478*	*216 770*	*218 652*	117 206	54%	2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	24 960	26 201	28 373	13 116	46%
2	Közhatalmi bevételek	B3	82 866	77 000	77 000	13 172	17%	3	Dologi kiadások	K3	144 484	163 611	164 513	63 981	39%
3	Működési saját bevételek	B4	64 203	51 479	73 437	28 868	39%	4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 344	12 000	12 000	3 589	30%
4	Működési célú átvett pénzeszközök ÁH-n kívülről	B6	130		150		0%	5	Egyéb működési célú kiadások	K5	36 456	16 984	17 387	3 762	22%
	Működési bevételek összesen		**440 364**	**374 662**	**408 771**	**204 479**	50%	6	Működési tartalék (általános, cél)	K513				0	
II	**FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI**								**Működési kiadások összesen**		**431 948**	**435 609**	**448 967**	**198 873**	**44%**
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	89 989		30 000		0%	V	**FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI**						
6	Felhalmozási saját bevételek	B5				1 496		7	Beruházások	K6	18 077	4 566	5 148	2 586	50%
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7						8	Felújítások	K7	56 331	53 941	83 941	2 114	3%
	Felhalmozási bevételek összesen		**89 989**		**30 000**	**31 496**	105%	9	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8					
III	**FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK**							10	Fejlesztési céltartalék	K513					
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA								**Felhalmozási kiadások összesen**		**74 408**	**58 507**	**89 089**	**4 700**	**5%**
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	93 097	119 475	107 013	107 013	100%	VI	**FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK**						
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132						9	Értékpapír vásárlása, visszavásárlása	K912					
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA							10	Hitel, kölcsön törlesztése	K911					
10	Előző évi költségvetési maradvány	B813						11	Államháztartáson belüli meglelőlegezések visszafizetése	K914	5 995	21	7 728	7 728	100%
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B813							**Finanszírozási célú műveletek összesen**		**5 995**	**21**	**7 728**	**7 728**	**100%**
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA														
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812													
13	Hitel, kölcsön felvétele	B811													
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések bevételei	B814	7 748												
	Finanszírozási műveletek bevételei		**115 831**	**119 475**	**107 013**	**107 013**	100%								
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		**646 184**	**494 137**	**545 784**	**342 989**	**63%**		**KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)**		**512 351**	**494 137**	**545 784**	**211 300**	**39%**

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI BEVÉTELEI INTÉZMÉNYENKÉNT ÉS ÖSSZESEN 2026. FÉLÉVES ADATOK

2. melléklet a ...../20...(.....) önkormányzati rendelethez adatok E Ft-ban

			LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA					LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE					LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA					Mindösszesen				
Sor.sz.	Megnevezés																				
I	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI	Rovat	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %
1	Működési célú támogatások ÁH-n belülről	B1	293 165	246 183	258 185	162 290	63%											293 165	246 183	258 185	162 290	63%
	ebből: önkormányzatok működési támogatásai	B11	*215 478*	216 770	218 652	117 206	54%											215 478	216 770	218 652	117 206	54%
2	Közhatalmi bevételek	B3	82 866	77 000	77 000	13 172	17%											82 866	77 000	77 000	13 172	17%
3	Működési saját bevételek	B4	32 510	19 245	40 240	10 846	27%	1 563	3 278	3 278	806	25%	30 130	28 956	29 919	17 217	58%	64 203	51 479	73 437	28 868	39%
4	Működési célú átvett pénzeszközök ÁH-n kívülről	B6	55					75		150	150	100%						130	0	150	150	100%
	Működési bevételek összesen		**408 596**	**342 428**	**375 425**	**186 307**	**50%**	**1 638**	**3 278**	**3 428**	**956**	**28%**	**30 130**	**28 956**	**29 919**	**17 217**	**58%**	**440 364**	**374 662**	**408 771**	**204 479**	**50%**
II	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELEI																		0	0	0	
5	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	B2	89 989		30 000	30 000	100%											89 989	0	30 000	30 000	100%
6	Felhalmozási saját bevételek	B5				1 496													0	0	1 496	
7	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök államháztartáson kívülről	B7																	0	0	0	
	Felhalmozási bevételek összesen		**89 989**		**30 000**	**31 496**	**105%**				**0**				**0**	**0**		**89 989**	**0**	**30 000**	**31 496**	**105%**
III	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																		0	0	0	
	MŰKÖDÉSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																		0	0	0	
8	Előző évi költségvetési maradvány	B8131	87 663	119 089	106 203	106 203	100%	600	241	664	664	100%	4 834	145	146	146	100%	93 097	119 475	107 013	107 013	100%
9	Előző évi vállalkozási maradvány	B8132																	0	0	0	
	FELHALMOZÁSI HIÁNY BELSŐ FINANSZÍROZÁSA																		0	0	0	
10	Előző évi költségvetési maradvány	B813																	0	0	0	
11	Előző évi vállalkozási maradvány	B813																	0	0	0	
	FELHALMOZÁSI HIÁNY KÜLSŐ FINANSZÍROZÁSA																		0	0	0	
12	Belföldi értékpapírok bevételei	B812																	0	0	0	
13	Hitel, kölcsön felvétele	B811																	0	0	0	
14	Államháztartáson belüli megelőlegezések bevételei	B814	7 748															7 748	0	0	0	
	Finanszírozási műveletek bevételei		**110 397**	**119 089**	**106 203**	**106 203**	**100%**	**600**	**241**	**664**	**664**	**100%**	**4 834**	**145**	**146**	**146**	**100%**	**115 831**	**119 475**	**107 013**	**107 013**	**100%**
	BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (I+II+III)		**608 982**	**461 517**	**511 628**	**324 006**	**63%**	**2 238**	**3 519**	**4 092**	**1 619**	**40%**	**34 964**	**29 101**	**30 065**	**17 363**	**58%**	**646 184**	**494 137**	**545 784**	**342 989**	**63%**

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI KIADÁSAI INTÉZMÉNYENKÉNT ÉS ÖSSZESEN 2026. FÉLÉVES ADATOK

3. melléklet a ...../20.....(.....) önkormányzati rendelethez adatok E Ft-ban

Sor.sz.	Megnevezés	Rovat	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA					LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE					LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA					Mindösszesen				
IV	MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI		Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %	Előző évi tény	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Teljesítés %
1	Személyi juttatások	K1	100 749	86 044	95 049	52 190	55%	90 866	109 886	110 763	50 934	46%	22 089	20 882	20 882	11 300	54%	213 704	216 812	226 694	114 424	50%
2	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	K2	10 610	9 191	11 240	4 833	43%	11 428	14 203	14 326	6 828	48%	2 922	2 807	2 807	1 455	52%	24 960	26 201	28 373	13 116	46%
3	Dologi kiadások	K3	101 949	92 600	92 600	41 685	45%	1 208	19 628	20 051	4 847	24%	41 327	51 383	51 862	17 449	34%	144 484	163 611	164 513	63 981	39%
4	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	12 344	12 000	12 000	3 589	30%											12 344	12 000	12 000	3 589	30%
5	Egyéb működési célú kiadások	K5	36 456	16 984	17 387	3 762	22%											36 456	16 984	17 387	3 762	22%
6	Működési tartalék (általános, cél)	K513																	0	0	0	
	Működési kiadások összesen		**262 108**	**216 819**	**228 276**	**106 061**	**46%**	**103 502**	**143 717**	**145 140**	**62 608**	**43%**	**66 338**	**75 072**	**75 551**	**30 204**	**40%**	**431 948**	**435 609**	**448 967**	**198 873**	**0**
V	FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS KIADÁSAI																		0	0	0	
7	Beruházások	K6	608	4 566	4 566	2 004	44%	6 620		97	97	100%	10 849		485	485	100%	18 077	4 566	5 148	2 586	50%
8	Felújítások	K7	56 331	53 941	83 941	2 114	3%											56 331	53 941	83 941	2 114	3%
9	Egyéb felhalmozási kiadások	K8																	0	0	0	
10	Fejlesztési céltartalék	K513																	0	0	0	
	Felhalmozási kiadások összesen		**56 939**	**58 507**	**88 507**	**4 118**	**5%**	**6 620**		**97**	**97**	**100%**	**10 849**	**0**	**485**	**485**	**100%**	**74 408**	**58 507**	**89 089**	**4 700**	**0**
VI	FINANSZÍROZÁSI CÉLÚ MŰVELETEK																		0	0	0	
11	Értékpapír vásárlása, visszavás., megelőlegezés	K912																	0	0	0	
12	Hitel, kölcsön törlesztése	K911																	0	0	0	
13	Államháztartáson belüli megelőlegezés kiadása	K914	5 995	21	7 728	7 728	100%											5 995	21	7 728	7 728	100%
	Finanszírozási célú műveletek összesen		**5 995**	**21**	**7 728**	**7 728**	**0**									**0**		**5 995**	**21**	**7 728**	**7 728**	**0**
	KIADÁSOK MINDÖSSZESEN (IV+V+VI)		**325 042**	**275 348**	**324 511**	**117 906**	**36%**	**110 122**	**143 717**	**145 237**	**62 705**	**43%**	**77 187**	**75 072**	**76 036**	**30 689**	**40%**	**512 351**	**494 137**	**545 784**	**211 300**	**0**

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ÉS INTÉZMÉNYEI LÉTSZÁMADATA
2026. FÉLÉVES ADATOK

4. melléklet a ...../20.....(.....) önkormányzati rendelethez adatok E ft-ban

s.sz.	Intézmény	Engedélyezett álláshely/Foglalkoztatotti létszám					
		Köztisztviselő	**Közalkalmazott**	**Munka tövénykönyves**	**Közfoglalkoztatott (éves átlagos)**	**Önkormánzati képviselő**	**Összesen**
1	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA						
	eredeti:		5		17	7	**29**
	módosított:		5		18	7	**30**
	tény:		5		18	7	**30**
2	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE						
	eredeti:		16				**16**
	módosított:		16				**16**
	tény:		16				**16**
3	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA						
	eredeti:		3	1			**4**
	módosított:		3	1			**4**
	tény:		3	1			**4**
4	**Mindösszesen**						
	eredeti:	**0**	**24**	**1**	**17**	**7**	**49**
	módosított:	**0**	**24**	**1**	**18**	**7**	**50**
	tény:	**0**	**24**	**1**	**18**	**7**	**50**

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA BERUHÁZÁSI ÉS FELÚJÍTÁSI KIADÁSAI 2026. FÉLÉVES ADATOK

5. melléklet a ...../20.....(.....) önkormányzati rendelethez adatok E ft-ban

I	Beruházás	Eredeti	Módosított	Teljesítés
1	TOP-PLUSZ 212-Energetikai fejlesztés Értékek Háza	951000	951000	
2	TOP-PLUSZ 341-Szociális alapszolgáltatás fejlesztése	1 329	1 329	
3	TOP-PLUSZ 132-Kondipark kialakítása	1 116	1 116	1 059
4	TOP-PLUSZ 621-Turisztikai fejlesztés	1 170	1 170	
5	Mosógép Konyha			209
6	Hűtő 2 db Konyha			241
7	Irodaszék Konyha			35
8	Kerti fém tároló ház Óvoda			97
9	Vízmelegítő			187
10	Bojler			60
11	Menetrögzítő és alkatrészek			207
12	Gázkazán			373
13	Vezetékes telefon			15
14	Tolókés garnitúra			104
15				
16				
17				
18				
	Összesen:	**4 566**	**4 566**	**2 587**
II.	**Felújítás**			
	TOP PLUSZ 341-Általános Iskola tornaterem felújítás	951	951	
1	MFP-Arany János út és Nagykör út felújítása	17 990	17 990	300
2	VPJ-Petőfi utca felújítás	35 000	35 000	
3	TOP-PLUSZ 212-Energetikai fejlesztés Értékek Háza			759
	TOP-PLUSZ 621-Turisztikai fejlesztés			1 054
	Összesen:	**53 941**	**53 941**	**2 114**
	Felhalmozási kiadás összesen:	**58 507**	**58 507**	**4 700**

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNZATA INTÉZMÉNYEINEK PÉNZELLÁTÁSA 2026.
FÉLÉVES ADATOK

6. melléklet a ...../20....(.....) önkormányzati rendelethez adatok E ft-ban

S.sz.	**Intézmény megnevezése**	**Eredeti**	**Módosított**	**Teljesítés**
1.	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA - BÖLCSŐDE	140 198	139 775	61 802
2.	LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT NAPKÖZI KONYHA	45 971	45 747	13 916
	Összesen:	**186 170**	**185 523**	**75 718**

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG PÉNZESZKÖZ ÁTADÁSAI 2026. FÉLÉVES ADATOK

7. melléklet a ...../20.....(.....) önkormányzati rendelethez adatok E Ft-ban

I.	**Egyéb működési célú kiadások**	**Eredeti**	**Módosított**	**Teljesítés**
	Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása			
1				
	Összesen:			
	Egyéb működési célú támogatások			
1	Működési pe átadás Társulásnak	500	500	224
2	KÖH működési hozzájárulás	10 656	10 375	
3	Magyar Önkormányzatok Szövetsége	1 340	1 340	28
4	TÖOSZ tagdíj	41	41	48
5	Katasztrófavédelem	20	20	20
6	Civil szervezetek támogatása (bizottsági keret)	4 427	4 427	2 785
7	BURSA			225
8	Falugondnokok Egyesülete			30
9				
10				
11				
12				
	Összesen:	**16 984**	**16 703**	**3 360**
	Elvonások és befizetések			**403**
1	Egyéb elvonások és befizetések			403
2	Szolidaritási hozzájárulás			
3				
	Egyéb működési célú kiadások összesen:	**16 984**	**16 703**	**3 762**
II.	**Egyéb felhalmozási célú kiadások**			
	Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök nyújtása			
1	Kamatmentes kölcsön			
	Összesen:			**0**
	Egyéb felhalmozási célú támogatások			
1	Lakástámogatás			
2				
3				
	Összesen:			
	Egyéb felhalmozási célú kiadások összesen:			**0**
	Pénzeszköz átadások összesen:	**16 984**	**16 703**	**3 762**

6. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
www.lokoshaza.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Tárgy: Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosítása

Tisztelt Képviselő-testület!

Az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2026. évi XVIII. törvény módosította a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt oly módon, hogy a képviselő-testületeknek előírja, hogy kötelesek a szervezeti és működési szabályzatban rendelkezni az (1) bekezdés szerinti azon vagyoni szankcióról, amelyet akkor kell alkalmazni, ha az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló törvény szerinti vagyonnyilatkozati feladatkörével összefüggésben eljáró Integritás Hatóság a képviselő vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben – a képviselő méltatlanságát meg nem alapozó – kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosságot tárt fel. A rendelet-módosítással a képviselő-testület ezen kötelezettségének tesz eleget.

Fentiek alapján az alábbi rendelet tervezetet terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

Lőkösháza, 2026. szeptember 16.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének .../2026. (.... ....) önkormányzati rendelete

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a képviselők vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosság feltárása esetén alkalmazandó vagyoni szankcióról való rendelkezés szabályozása érdekében alkotja meg rendeletét.

[2] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 53. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet 35. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló törvény szerinti vagyonnyilatkozati feladatkörével összefüggésben eljáró Integritás Hatóság a képviselő vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben - a képviselő méltatlanságát meg nem alapozó - kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosságot tár fel, akkor a képviselő-testület az érintett önkormányzati képviselő részére megállapított havi tiszteletdíjat egy hónap időtartamra 50%-kal csökkenti."

2. §

Ez a rendelet 2026. október 5-én lép hatályba.

Lőkösháza, 2026. szeptember 30.

Szűcsné Gergely Györgyi Edit sk.
polgármester

Dr. Szentgáli Zoltán sk.
jegyző

Az önkormányzati rendelet 2026. szeptember ... napján kihirdetésre került.

Dr. Szentgáli Zoltán sk.
jegyző

Indokolás Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosításához

Végső előterjesztői indokolás

Az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2026. évi XVIII. törvény módosította a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt oly módon, hogy a képviselő-testületeknek előírja, hogy kötelesek a szervezeti és működési szabályzatban rendelkezni az (1) bekezdés szerinti azon vagyoni szankcióról, amelyet akkor kell alkalmazni, ha az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló törvény szerinti vagyonnyilatkozati feladatkörével összefüggésben eljáró Integritás Hatóság a képviselő vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben – a képviselő méltatlanságát meg nem alapozó – kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosságot tárt fel. A rendelet-módosítással a képviselő-testület ezen kötelezettségének tesz eleget.

Előzetes hatásvizsgálat Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosításához

Társadalmi, gazdasági, hatások
A rendelet-tervezet társadalmi és költségvetési hatása elenyésző.

Környezeti és egészségügyi következmények
A rendeletben foglaltak végrehajtásának közvetlen környezeti és egészségügyi következményei nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások
Adminisztratív teherrel nem jár a rendelet megalkotása.

A jogszabályok megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei
A rendelet módosításának szükségességét az adja, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény előírja a képviselő-testületnek, hogy jelen módosításról rendelkezzen a szervezeti és működési szabályzatában.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek
A rendeletben rögzítettek végrehajtásához a személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek rendelkezésre álltak.

A rendelet-tervezet elkészítésénél figyelembe vettük a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet előírásait.

Lőkösháza, 2026. szeptember 16.

Szűcsné Gergely Györgyi Edit s.k.
polgármester

7. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244

ELŐTERJESZTÉS

**Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére**

Előkészítette: Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Tárgy: A Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve (SECAP), Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, a Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, a Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat és az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat stratégiai dokumentumok elfogadása

Gyula Város Önkormányzata és az Irányító Hatóság 2022. július 8. napján támogatási szerződést kötött a TOP_PLUSZ-1.3.1-21-BS1-2022-00001 azonosítószámú, „Gyula és térsége fenntartható városfejlesztési stratégiájának elkészítése" című projekt megvalósítása tárgyában. A bruttó 80.000.000,- Ft költségvetésű, 100 %-os finanszírozású projekt keretében Gyula Város Önkormányzata vállalta, a Gyulai Járásra vonatkozó alábbi fejlesztési stratégiák kidolgozását:

- Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS): Egy előírt sablon alapján készült, a 2021-27-es uniós költségvetési időszak forrásfelhasználásának feltétele. Támogatja a városokat a fenntarthatóság és a megfelelő forrásmix megvalósításában egy reziliens, zöld és digitális átmenetet szolgáló, várostérségben gondolkozó városfejlesztési gyakorlat kialakításában.

- TOP+ Városfejlesztési Programterv (TVP): Összefoglalja a várostérség hét éves TOP Plusz keretére tervezett beruházásokat. Tartalma a pályázati kiírások változásaihoz és a helyi igényekhez igazodva követi a fejlesztéseket.

- Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszer (ZÁF): Olyan zöld fejlesztési célokat szolgáló pénzügyi konstrukciók összessége, amelyek egyszerre tudják hozni a finanszírozott projektcélok nemzetközi zöld minősítéseknek való megfelelését, a beruházások pénzügyi fenntarthatóságát és a kedvezőbb tőkebevonás feltételeit.

- DigitálisÁtállásAkcióterv (DiA): Városüzemeltetési szolgáltatások és önkormányzati fenntartású közintézmények digitalizációjára irányuló elemzések, felmérések.

- FVS Üzleti Modell és FinanszírozásiTerv: A várostérség projektjeire és az FVS pénzügyi megvalósíthatóságára vonatkozik.

- Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP): Az emisszió csökkentéselérése érdekében tervezett intézkedéseket, valamint a jövőbeli klímakockázatok elemzését és arra vonatkozó cselekvési terveket tartalmazza.

- Fenntartható Városi Mobilitási Terv (SUMP): Célja a helyi lakosság és vállalkozások

mobilitási igényeinek kielégítése a városokban és azok környékén a jobb életminőség biztosítása érdekében.

- Kerékpárforgalmi Hálózati Terv (KHT):Feladata, hogy felmérje a várostérség és környezete kerékpáros közlekedésének helyzetét, javaslatot adjon a fejlesztésekre annak érdekében, hogy a kerékpáros közlekedés növekedhessen.

Gyula Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2023. május 25-i ülésén elfogadta a Gyulai Járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját, 2024. december 12-én a TVP 5.0 verzióját. A 2025. május 9-i képviselő-testületi ülésen jóváhagyta az FVS felülvizsgált változatát és annak háttérdokumentumait (DiA, ZÁF, FVS üzleti modell).A 2025. november 27-i ülésen pedig a SUMP és KHT dokumentumok lettek jóváhagyva.

A Gyulai járás SECAP-ja (Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve) a Polgármesterek Európai Szövetségéhez 2026. májusában csatlakozott járási települések közös, járási szintű klíma- és energiastratégiája, amely a 2007-es bázisévhez képest 2030-ra 55%-os CO2-kibocsátás-csökkenést, 2050-re pedig teljes karbonsemlegességet (80%-os csökkenést) tűz ki célul. Ezt a célt7mitigációs és 7 adaptációs részcélon keresztül éri el, kiegészítve az energiaszegénység feltérképezésére és mérséklésére irányuló célkitűzésekkel. A részcélokon belüli kulcsintézkedésként kerül meghatározásra az épületenergetikai korszerűsítés, a közvilágítás-fejlesztés, a megújuló energia, elsősorban napenergia telepítésének ösztönzése, a vízmegtartás, a klímaadaptív vízgazdálkodás és a zöldinfrastruktúra fejlesztése.A dokumentum tartalmazza a részletes helyzetelemzést, a célrendszert, az intézkedési akciótervet, valamint a végrehajtás intézményi, finanszírozási és kétévenkénti monitoring kereteit is.

A felülvizsgált DiA -a hatályos új sablondokumentum szerint került átdolgozásra -feladata, hogy a Gyulai járás településeit a közös célok megvalósítása felé terelje, megszüntetve a digitális különbségeket a járási székhely és a kistelepülések között. A DiA további céljainak meghatározása során kiemelt szempont volt a szinergia biztosítása a ZÁF-fal. A felülvizsgált változatában10 egymásra épülő projekt kerül bemutatásra, melyek integrált digitális rendszert terveznek megvalósítani közép és hosszú távon. Új tartalmi elemként jelenik meg egyrészt a közvilágítási infrastruktúra további fejlesztése, másrészt hosszú távon egy adat alapú döntéstámogató rendszer kialakítása. A felülvizsgált DiA a projektek részletesebb bemutatását, elemzését és ütemezését teszi lehetővé.

A ZÁF felülvizsgált változata szintén a hatályos módszertani útmutató alapján került kidolgozásra, melyben új elemként jelenik meg az előzetes DNSH („Ne okozz jelentős kárt") értékelés a stratégiában szereplő projektportfólióra. A ZÁF módszertani útmutató szigorú elvárása, hogy a zöldként minősített projektek kivitelezése és üzemeltetése során keletkező esetleges negatív környezeti mellékhatásokat előzetesen azonosítani kell és azokhoz kötelező mitigációs intézkedéseket, valamint monitoring mutatókat kell rendelni. Új fejezetként jelenik meg a „jogosultsági értékelés és kiválasztási önértékelő" táblázat, mely alapján a Gyulai Járás Várostérségi Fejlesztési Bizottsága a ZÁF projektportfóliót vizsgálja a módszertani megfelelőség és a döntéshozatali folyamat szabályossága érdekében. A digitális eszközrendszer szerepe a térség zöld átállásában teljesen új alfejezet, amely összeköti a zöld keretrendszert a DiÁ-val. A projektekről, beavatkozásokról évente jelentést kell készíteni a ZÁF mellékleteiben található sablonok szerint.

Az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változata alapjaiban is átdolgozásra került az új módszertani útmutató alapján. Az eredeti verzióhoz képest új elemek

kerültek be a dokumentumba, melyek a következők: pénzügyi modellezés beavatkozásonként és portfóliószintű összesítő táblák; Portfóliónkénti területi elemzés; Érintetti térképbemutatása; A projektportfólió kezeléséért felelős intézményi struktúra bemutatása. Az üzleti modellt szükséges évente felülvizsgálni és aktualizálni.

TVP felülvizsgálatát és 6. verziójának elkészítését indokolta egyrészt, hogy 2025.05.11-én új sablondokumentum jelent meg, melyben megváltoztak az indikátorszettek, másrészt a projektek indikátorai és ütemezése is módosult az előző változathoz képest.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fogadja el a határozati javaslat mellékletét képező Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve, Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat, az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat elnevezésű dokumentumokat.

Tekintettel arra, hogy a határozati javaslat várospolitikai jelentőségű terv elfogadását tartalmazza, a döntéshez minősített többség szükséges Gyula Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Gyula Város Önkormányzata Képviselő-testületének és szerveinek Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 2/2013. (I. 25.) önkormányzati rendelet 22. § (2) bekezdés 20. pontja értelmében.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező Gyulai járás Fenntartható Energia-és Klíma Akcióterve, Gyula Város Önkormányzata TOP Plusz Városfejlesztési Programterv 6. verzió, Gyulai Járás Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszere felülvizsgált változat, Gyulai Járás Digitális Átállás Akcióterv felülvizsgált változat, az FVS Üzleti Modell és Finanszírozási Terv felülvizsgált változat elnevezésű dokumentumokat.

Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester,
Határidő: azonnal.

Lőkösháza, 2026. szeptember 16.

Szűcsné Gergely Györgyi sk.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

Gyula Város Önkormányzata

TOP Plusz Városfejlesztési Programterv

2021-2027

6. verzió

Cím	Gyula Város TOP Plusz Városfejlesztési Programterve
Verzió	6.0
Közgyűlési határozat száma és dátuma	*…../2026. (……..)*
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_Plusz)
Érintett földrajzi terület:	Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza

FVS felelős szervezet:	Gyula Város Önkormányzata
FVS felelős szervezet kapcsolattartó:	Kónya István alpolgármester email: konyai@gyula.hu telefon: 66/526-805
FVS felelős szervezet címe:	5700 Gyula, Petőfi tér 3.

Gyula, 2026. augusztus 31.

Tartalomjegyzék

Táblázatok jegyzéke 2
Bevezető 3
0. Verziókövetés 4
1. Stratégiai beágyazottság 6
2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása 13
3. Konkrét beruházások 34
4. Ütemezés 56
5. Indikátor vállalások 60
6. Mellékletek 62
6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása 62
6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal 62

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat FVS-TOP Plusz kapcsolat 13
2. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely 34
3. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely 43
4. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+ 46
5. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA 47
6. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely 54

Bevezető

A TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (TVP) az ERFA 11. cikk eszköz alá besorolt városok számára a TOP Plusz források felhasználását rendszerező dokumentum.

0. Verziókövetés

A vármegyei közgyűlésnek benyújtott 1. verziót Gyula Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 62/2022. (IV. 8.) határozatával hagyta jóvá. Ezt követően egyeztetések folytak a területi szereplővel, a Békés Vármegyei Önkormányzattal, amely folyamatosan egyeztetett az Irányító Hatósággal. Ennek eredményeként a Békés Vármegyei Integrált Területi Program rövid időn belül három alkalommal került átdolgozásra, míg a Gyulai Várostérség TVP-je ezt nem követte le. Így a várostérség TVP-jének 2. verziója 2023 márciusában került elfogadásra, azonban a verzió számnak igazodnia kellett a Békés Vármegyei ITP-hez, ami a 3. verzió volt.

2023 márciusában az alábbiak indokolták a módosítást:

2022. augusztus 22-én Együttműködési Megállapodás (továbbiakban: Megállapodás) született a Miniszterelnökség Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóság és Gyula Város Önkormányzata között a 2021-2027 közötti tervezési időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében meghirdetésre került, TOP Plusz-1.3.1-21 kódszámú felhívás keretében a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv (továbbiakban: TVP) végrehajtása érdekében.

A Megállapodás alapján a Kedvezményezett kötelezettséget vállal arra, hogy a TVP-t az abban foglalt tartalommal és ütemezéssel megvalósítja. A Megállapodás III. pontja alapján a rendelkezésre álló keret Gyula és térségére **7 902 millió Ft** volt.

A megállapodást követően ez a keretösszeg változott, hiszen 2022. december 22-én a C(2022)10008 számú Európai Bizottsági határozattal a TOP Plusz tartalmában és szerkezetében is módosult, így a vármegyei Integrált Területi Programokat is szükséges volt módosítani. A TOP Plusz Irányító Hatóság iránymutatása alapján többek között a forrásmaradványok vonatkozásában forrásátcsoportosítást kezdeményeztek.

A további tervezés során az alábbi okok miatt változott a Megállapodásban rögzített összeg:

1. Gyula és térsége esetében az energiahatékonysági fejlesztésekre allokált forráskeretet meg kellett bontani visszatérítendő, illetve a vissza nem térintendő támogatást alkalmazó két tématerület között - 2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság, illetve a 2.1.4 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált). Mivel 5000 fő feletti települések esetén energiahatékonysági beruházás csak kombinált konstrukcióban képzelhető el, így Gyula város esetében csak ezzel számolhatunk, míg a többi településnél (Elek, Kétegyháza és Lőkösháza) – mivel 5000 fő alatti - vissza nem térintendő támogatással. Ezért a 2. prioritás felhasználható forrása (701 527 668 Ft) az alábbiak szerint oszlik meg a térségen belül: Gyula városa 548 396 668 Ft, a szatellit településekre szánt forrás: 153 131 000 Ft.

2. Gyula és térsége települései a tervezés során a 3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések forráskeretét (1 339 millió Ft) nem kívánta teljes mértékben felhasználni, hanem a 3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra forráskeretét (1 246 millió Ft) szerette volna a prioritási tengelyen fel nem használt forrással kiegészíteni. Így a 3.2.1 prioritás 1 339 millió Ft keretösszege 218 millió Ft-ra csökkent, míg a 3.4.1 prioritás keretösszege 1 246 millió Ft-ról 2 331 millió Ft-ra nőtt. Ezen átcsoportosítást az Irányító Hatóság nem támogatta, így a 3.2.1 prioritáson megmaradt összeg vonatkozásában forrásátcsoportosítást kezdeményezett a területi szereplőnél, a Békés Vármegyei Önkormányzatnál.

3. A TOP_Plusz-3.3.4-21 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése" forráskeret felhasználásának tervezésénél OP elfogadási feltételként szükséges volt érvényesíteni, hogy a megyei keret 80%-a a tankerületekre kerüljön allokálásra. Tekintettel arra, hogy a korábbi tervezéseknél Gyula és térsége települései nem kívántak a „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése" beavatkozási területre forrást biztosítani – ezt nyilatkozatban is rögzítették, ugyanakkor a szakpolitikai döntések miatt szükséges volt, így a 3.2.1 prioritáson megmaradt forrást a Gyulai Tankerületi Központhoz, mint fenntartóhoz került allokálásra.

Mindezen módosítások eredményeként, a Gyulai Várostérség részére, mint önálló célterületre kijelölt forrás, a Békés Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése által 2023.március 28-án elfogadott „Békés Vármegye Integrált Területi Programja 2021-2027" dokumentumban rögzítettek alapján 6 581 millió Ft-ra csökkent, módosult.

A Nemzeti Fejlesztési Központ Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgató, Oláh Gábor úr 2024. november 11-én kelt, és a Békés Vármegyei Közgyűlés elnökének írt levelében arról tájékoztatta a területi szereplő vezetőjét, hogy a TOP_PLUSZ-3.3.3-23 és a TOP_Plusz-3.4.1-23 számú felhívások közötti forrás átcsoportosítást engedélyezi, melynek értelmében a „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése" keretösszege Gyula város és várostérsége esetén 1.245.935.411 Ft-ról 2.297.801.291 Ft-ra változik. Ennek köszönhetően a Gyulai Tankerületi Központ fenntartásában lévő köznevelési intézmények felújítása lehetővé vált 1.051.865.880 Ft összegben, melyek projektként szerepelnek jelen verzióban.

Az átcsoportosításnak köszönhetően Gyula város és várostérsége számára allokálható forrás **7.633.292.308 Ft**-ra módosult.

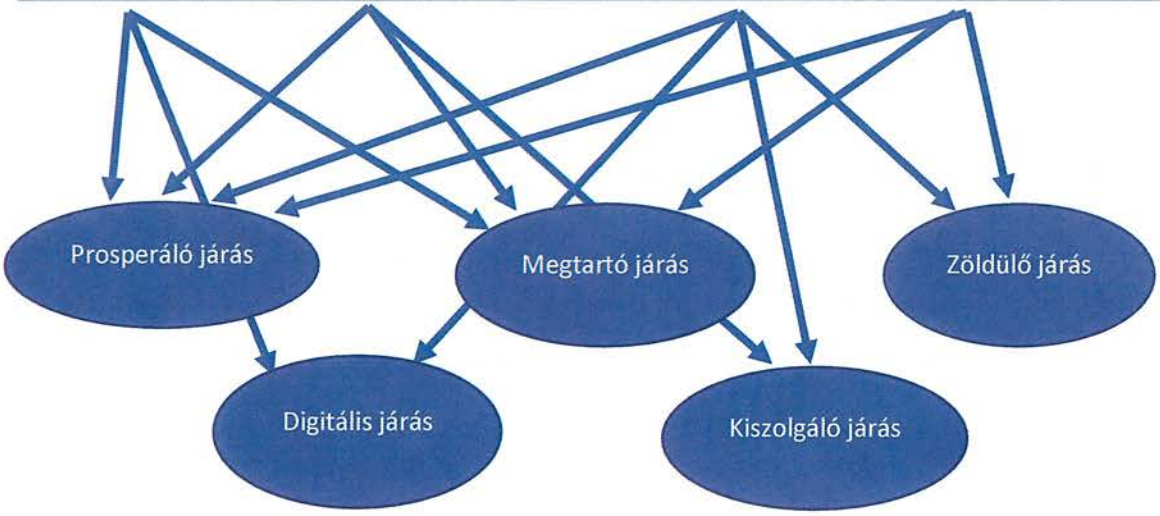
A TVP újabb felülvizsgálatát indokolta, hogy 2026. május 11-én változott a sablondokumentum, módosultak benne az indikátorszettek, emellett a projektek ütemezésének módosítása is szükségszerű volt.

1. Stratégiai beágyazottság

A fejezetben szereplő táblázatok az útmutató rendelkezése alapján megegyeznek az FVS 19., 20. és 21. táblázataival, így tartalmazzák a TOP+-on kívüli források által megvalósítandó fejlesztési célokat és intézkedéseket is.

FVS stratégiai célmátrix

1. stratégiai cél: Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	2.stratégiai cél: A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	3. Stratégiai cél: Háttér infrastruktúra fejlesztése	4. stratégiai cél: Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése
kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok	kapcsolódó részcélok
Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása	Ipari és logisztikai pozíció erősítése	Közlekedési rendszerek fejlesztése	Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással	Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása	Városüzemeltetés hatékonyságának növelése	Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása	Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása		

Városrészi szintű összefüggések

Gyula és térsége stratégiai céljai és beavatkozási területei lefedik összes városrészt és a járás minden települését.

Várostérségi leképezés		Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkös-háza
Stratégiai cél	**Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése**	**X**	**X**	**X**	**X**
kapcsolódó részcélok	Helyi identitást erősítő programok és közösségek támogatása	X	X	X	X
	Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése, az ellátás szélesítése a kistérségi többcélú társuláson belüli feladatelosztással	X	X	X	X
	A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása	X	X	X	X
Stratégiai cél	**A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása**	**X**	**X**	**X**	**X**
kapcsolódó részcélok	Ipari és logisztikai pozíció erősítése	X	X	X	X
	Turisztikai kínálat bővítése a járásban, élményprogramok összehangolása	X	X	X	X
	Adaptív termelési feltételek kialakítása, a helyi termékek támogatása	X	X	X	X
Stratégiai cél	**Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése**	**X**	**X**	**X**	**X**
kapcsolódó részcélok	Közlekedési rendszerek fejlesztése	X	X	X	X
	Városüzemeltetés hatékonyságának növelése	X	X	X	X
Stratégiai cél	**Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése**	**X**	**X**	**X**	**X**
kapcsolódó részcélok	Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése	X	X	X	X
	Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás	X	X	X	X

A várostérségi leképezésre vonatkozó pontosabb információk a beavatkozási területeket bemutató alábbi táblázat tartalmazza, ahol az egyes egyedi és akcióterületi beavatkozások/projektek esetében az érintett települést jelöltük és külön jelöltük a térségi együttműködéssel kialakítandó vagy/és hálózatos beavatkozásokat/projekteket. Abban az esetben, ha mind a települések, mind a térségi szintű összehangolás jelölve van, azt jelenti, hogy a települések az egyedileg megvalósított projektjeiket járási szinten koordinálva, egymást kiegészítve törekednek megvalósítani.

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás/ Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
GYULAI JÁRÁS NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉGÉNEK ERŐSÍTÉSE						
HELYI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ PROGRAMOK ÉS KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSA						
Nemzetiségi és helyi identitáshoz kötődő programok támogatása	Határon átnyúló kapcsolatok fejlesztése		X	X	X	X
	Falunapok, nemzetiségi, települési, gasztronómiai rendezvények szervezése	X	X	X	X	X
Sport-és szabadidős területek és kulturális létesítménye bővítése, fejlesztése	Szabadidős és sport fejlesztések, játszóterek, közösségi terek bővítése és megújítása		X	X	X	X
	Kulturális intézmények bővítése, fejlesztése			X	X	X
Cselekvő közösség létrehozása	Civil szervezetek támogatása		x		X	x
	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme		x	x	x	x
Nemzetiségi nevelési, oktatási programok támogatása	Oktatási-nevelési nemzetiségi pedagógiai programok fejlesztése	X	X	X	X	
Helyi közösség kommunikációjának fejlesztése	Városi applikációk fejlesztése - kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása	X	X			
	Helyi média termékek fejlesztése			x		
HUMÁN SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNYEK KORSZERŰSÍTÉSE, AZ ELLÁTÁS SZÉLESÍTÉSE A KISTÉRSÉGI TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSON BELÜLI FELADATELOSZTÁSSAL						
Korszerű trendeknek megfelelő idősgondozás kiépítése	Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése	X	X	X	X	X
	Nappali ellátás hosszított és hétvégi nyitvatartásának támogatása	x	x	x	x	x
	Szakápolási tevékenység támogatása	x			x	x
	Tanyagondnoki szolgáltatása biztosítása				x	x
Integrált járási gyermekprogramok keretében a szakmai hálózatok megerősítése	Biztos Kezdet Gyerekházak létrehozása	X		X	X	X
	Családsegítő központ fejlesztése - Minden település számára állandó család és gyermekjóléti szakemberek biztosítása	X	X	X	X	X
Oktatási esélyteremtés a hátrányos helyzetű gyermekek számára	Tanodai szolgáltatások kialakítása	x	x	x	x	x
	Kollégiumi körülmények között megvalósuló prevenciós programot támogatása	x	x		x	

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás/ Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
	Pedagógiai szakszolgálati intézmények eszközellátottságának és utaztatási szolgáltatásainak bővítése	x		x		
	Nyári gyermekfelügyeletek és programok biztosítása	x	x	x	x	x
Humán alapellátás intézményi hátterének biztosítása	Óvoda és bölcsődei intézmények felújítása, bővítése		X	X	X	
	Szociális alapellátó intézmények felújítása, közétkeztetési szolgáltatás biztosítása	X	X	X	X	X
	Egészségügyi ellátó intézmények felújítása, bővítése		X	X	X	
A FIATALOK MUNKAVÁLLALÁSI LEHETŐSÉGEINEK SZÉLESÍTÉSE ÉS AZ ÉLETKÖRÜLMÉNYEIK JAVÍTÁSA						
Fecskeházak és bérlakásprogramok	Meglévő bérlakások felújítása		X	X	X	X
	Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése		X	X	X	X
Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának növelése	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés	X	X	X	X	
	Digitális kompetencia fejlesztése	X				
	Gyakornoki programok	X				
	Közfoglalkoztatás keretében helyi élelmiszer termelés			X		X
A JÁRÁS GAZDASÁGI STABILITÁSÁNAK ERŐSÍTÉSE, MAGAS ADAPTÁCIÓS KÉPESSÉGŰ GAZDASÁGI SZERKEZET KIALAKÍTÁSA						
IPARI ÉS LOGISZTIKAI POZÍCIÓ ERŐSÍTÉSE						
Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása	X		X	X	X
	Gyula Déli Ipari Park bővítése		X			
Logisztikai szolgáltatásokhoz kötődő vállalkozások támogatása	Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház, ipari telephely kialakítása				X	X
Vállalkozásokkal való együttműködés erősítése	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, Pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	X				
TURISZTIKAI KÍNÁLAT BŐVÍTÉSE A JÁRÁSBAN, ÉLMÉNYPROGRAMOK ÖSSZEHANGOLÁSA						
„Slow" turisztikai kínálatok bővítése	Aktív turizmushoz kötődő fejlesztések	X	X	X	X	X
	Horgász- vadászturizmus fejlesztése		X	X	X	X

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás/ Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
Szálláshely bővítés	Falusi turizmus szálláshelyfejlesztés			X	X	X
ADAPTÍV TERMELÉSI FELTÉTELEK KIALAKÍTÁSA, A HELYI TERMÉKEK TÁMOGATÁSA						
Mezőgazdasági kisüzemek korszerűsítése, alapanyagtermelés fejlesztése	Állattenyésztés fejlesztése		X	X	X	X
	Biogazdálkodás		X	X	X	X
	Termelés eszközrendszerének, módszertanának és termékeinek megfelelő megválasztása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére és előkészületeként		X	X	X	X
Klímaváltozás hatását mérséklő vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése	Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése	X				
	Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)	X				
Rövid ellátási láncok fejlesztése	Termelői helyi piacok fejlesztése, helyi termékek bevonása a közétkeztetésbe		X	X	X	X
	Digitális járási termelői piactér	X				
Élelmiszeripari fejlesztések	Gyulahús fejlesztése		X			
	Élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztése		X	X	X	X
Mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése	Mezőgazdasági utak karbantartása		X	X	X	X
	Mezővédő erdősávok fejlesztése	X				
	Mezőőri szolgálat kialakítása		X			
KISZOLGÁLÓ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE						
KÖZLEKEDÉSI RENDSZEREK FEJLESZTÉSE						
Közúti infrastruktúra fejlesztés	Belterületi útfejlesztés		X	X	X	X
	Csomópont fejlesztés		X		X	
Szelíd közlekedés fejlesztése	Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése	X	X	X	X	X
	Gyalogos infrastruktúra fejlesztése		X	X	X	X
	Kerékpártárolók fejlesztése		X	X	X	X
	Gyalogos és kerékpáros útbaigazító rendszer	X				
VÁROSÜZEMELTETÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE						

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás/ Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
Környezet és közbiztonság erősítése	Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése		X	X	X	X
	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése	X	X	X	X	X
Digitális városüzemeltetés megvalósítása	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése		X			
	Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	X				
Adatgazdálkodás fejlesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása	X				
JÁRÁSI SZINTŰ KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉS ÉS A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAINAK MÉRSÉKLÉSE						
ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT ÉS A TERMÉSZET ALAPÚ VÍZGAZDÁLKODÁS FEJLESZTÉSE						
Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések	Új zöldterületek kialakítása, meglévők fenntartása, idős fák védelem, növénycsere programok		X	X	X	X
	Lakossági és intézményi zöldfelületek bekapcsolása a zöldinfrastruktúra hálózatba		X	X	X	X
Vízfolyások rehabilitációja és árvízvédelmi fejlesztések	Élővíz-csatorna rehabilitációja		X			
	Árvízvédelem - Városi körtöltés megújítási program kidolgozása		X			
Csapadékvíz-gazdálkodás természetközeli megoldások alkalmazásával	A csapadékvíz-tározás és -használat megújítása		X	X	X	X
	A csapadékvíz gazdálkodást népszerűsítő lakossági kampány	X				
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás						
Épületenergetikai fejlesztések	Közintézmények és önkormányzati lakóépületek energetikai megújítása		X	X	X	X
	Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása, lakossági szemléletformálás	X	X			
Megújuló energiatermelés ösztönzése energiaközösségek létrehozásával	Az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának ösztönzése az iparban és a szolgáltatásokban		X	X	X	X

Intézkedés	Beavatkozás	Térségi Szintű Összehangolás/ Hálózatos	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lökösháza
	A Várfürdő vizében található metántartalom gázmotoros hasznosítása		X			
A keletkezett hulladék mennyiségének a csökkentés	Lakossági és vállalkozási szelektív hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése	X	X	X	X	X
	Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás	X				
	Komposzttelep termékének értékesítése		X			

A központi és a szatellit települések közötti forrás lakosságarányosan lett elosztva. A forráselosztás megfelel annak a kritériumnak, hogy a teljes keret legalább 25%-a térségi projektek megvalósulását szolgálja és ezen a 25%-on belül legfeljebb 30% fordítható a központi város területén megvalósuló projektekre.

2. A beruházások, akciók összesítő bemutatása

1. táblázat FVS-TOP Plusz kapcsolat

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	közneveles	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	kozúti kozlekedés	helyi es térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Nemzetiségi és helyi identitáshoz kötődő programok támogatása	Határon átnyúló kap-csolatok fejlesztése																			
	Falunapok, nemzeti-ségi, települési, gaszt-ronómiai rendezvények szervezése											1 egyedi								

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Sport-és szabadidős területek és kulturális létesítménye bővítése, fejlesztése	Szabadidős és sport-park, játszótér fejlesztések							1 egyedi												
	Sporttelep és sportpályák fejlesztése																			
	Kulturális intézmények bővítése, fejlesztése							*1 hálózatos*												
Cselekvő közösség létrehozása	Civil szervezetek támogatása																			
	Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése																			
	Helyi értékek védelme																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Nemzetiségi pedagógiai programok támogatása	Iskolai nemzetiségi pedagógiai programok fejlesztése																			
	Óvodai nemzetiségi pedagógiai programok fejlesztése																			
	Testvériskolai programok szervezése																			
Helyi közösség kommunikációjának fejlesztése	Honlapok fejlesztése és üzemeltetése																			
	Helyi média termékek fejlesztése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Városi applikációk fej-lesztése (Kétirányú kommunikációs lehető-ségek kialakítása)																			
Korszerű trendeknek megfelelő idősgondo-zás kiépítése	Jelzőrendszeres szol-gáltatás kialakítása																			
	Nappali ellátás hosszí-tott és hétvégi nyitva tartásának támogatása															1 egyedi				
	Tanácsadó hálozat ki-építése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra; sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Szakápolási tevékeny-ség támogatása																			
	Tanyagondnoki szolgál-tatása biztosítása																			
Integrált járási gyer-mekprogramok kereté-ben a szakmai hálóza-tok megerősítése	Biztos Kezdet Gyerek-házak létrehozása																			
	Családsegítő központ fejlesztése																			
	Minden település szá-mára állandó család és gyermekjóléti szakem-berek biztosítása																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Oktatási esélyteremtés a hátrányos helyzetű gyermekek számára	Tanodai szolgáltatások kialakítása																			
	Kollégiumi körülmények között megvalósuló prevenciós programot támogatása																			
	Pedagógiai szakszolgálati intézmények eszközellátottságának és utaztatási szolgáltatásainak bővítése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	kozmevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Nyári gyermekfelügye-letek és programok biz-tosítása																			
Humán alapellátás in-tézményi hátterének biztosítása	Óvoda és bölcsődei és oktatási intézmények felújítása, bővítése													*1 egyedi*						
	Szociális alapellátó in-tézmények felújítása															*1 egyedi*				
	Egészségügyi ellátó in-tézmények felújítása, bővítése															*3 egyedi*				

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Közétkeztetési szolgál-tatás biztosítása																			
A humán közszolgálatot ellátó munkavállalók támogatása	Szolgálati lakás kínálat fejlesztése																			
	Továbbképzések és szakmaközi együttmű-ködések támogatása																			
	Fiatalok számára ösz-töndíj program létreho-zása																			
Fecskeházak és bérla-kásprogramok	Meglévő bérlakások felújítása					1 egyedi														

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése																			
Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának növelése	Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés																			
	Digitális kompetencia fejlesztése																			
	Gyakornoki programok																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Közfoglalkoztatás keretében helyi élelmiszer termelés																			
Vállalkozások számára telephely infrastruktúra fejlesztések	Ipari park bővítés																			
	Barnamezős területeken ipari park kialakítása																			
Logisztikai szolgáltatásokhoz kötődő vállalkozások támogatása	Kishatárátkelők fejlesztése																			
	Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház kialakítása																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	közneveles	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Vállalkozásokkal való együttműködés erősí-tése	Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell be-vezetése																			
	Pályázati tanácsadó és képzési, mentori prog-ramok																			
„Slow" turisztikai kíná-latok bővítése	Aktív turizmushoz kö-tődő fejlesztések																			
	Horgász- vadászturiz-mus fejlesztése																			
Turisztikai attrakciók fejlesztése	Szatelit települések tu-risztikai programfej-lesztés																		1 egyedi	

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Gyulai élményprogra-mok fejlesztése																			
Szálláshely bővítés	Falusi turizmus szállás-helyfejlesztés																			
Mezőgazdasági kisüze-mek korszerűsítése, alapanyagtermelés fej-lesztése	állattenyesztés																			
	biogazdálkodás																			
	termelés eszközrend-szerének, módszertá-nának és terményeinek változtatása																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Klímaváltozás hatását mérséklő vízgazdálkodási rendszerek fejlesztése	Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése																			
	Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)																			
Rövid ellátási láncok fejlesztése	Termelői helyi piacok fejlesztése																*2 egyedi*			
	Helyi termékek bevonása a közétkeztetésben																1 egyedi			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Gyulahús terségi be-szállítói hálózatának erősítése																			
	Helyi termékek piacra juttatásának ösztön-zése																			
Élelmiszeripari fejlesz-tések	Gyulahús fejlesztése																			
	Élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztése																			
Mezőgazdasági infra-struktúra fejlesztése	Mezőgazdasági utak karbantartása																			
	Mezővédő erdősávok fejlesztése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	közneveiés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Mezőőri szolgálat kiala-kítása																			
Közúti infrastruktúra fejlesztés	Belterületi útfejlesztés						*4 egyedi, 1 háló-zatos*													
	Csomópont fejlesztés						1 egyedi													
Szelíd közlekedés fej-lesztése	Új kerékpárutak kiépí-tése																			
	Járdák felújítása																			
	Kerékpárutak felújítása			*1 egyedi*																
	Kerékpártárolók fej-lesztése																			
Környezeti szenzorok telepítése	Környezeti monitoro-zás bővítése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Közvilágítási infrastruk-túra fejlesztése																			
	Köztéri kamerarend-szer fejlesztése																			
Digitális városüzemelte-tés megvalósítása	Adatalapú döntéstá-mogató rendszer fej-lesztése																			
	Humánerőforrás fej-lesztés, szakemberek nem fizethetők meg																			
	Hibabejelentő applika-ció fejlesztése																			
Adatgazdálkodás fej-lesztése	Nyílt adatplatformok kialakítása																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városra-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsőde-, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Zöldterületi és zöldfelületi fejlesztések	Zöldterületek fenntartása, idős fák védelem, növénycsere programok																			
	Új zöldterületek kialakítása		*2 hálózatos*																	
	Lakossági és intézményi zöldfelületek bekapcsolása a zöldinfrastruktúra hálózatba																			
Vízfolyások rehabilitációja és árvízvédelmi fejlesztések	Élővíz-csatorna rehabilitációja		*1 hálózatos*																	

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsőde, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	Meglévő csatornahaló-zat rehabilitációja, víz-kormányzási rendszer helyreállítása																			
	Árvízvedelem - Városi kertöltés megújítási program kidolgozása																			
Csapadékvíz-gazdálko-dás természetközeli megoldások alkalmazá-sával	A csapadékvíz-tározas és -használat megúji-tása	Iakció-területi																		

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsőde, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
	A csapadékvíz gazdál-kodást népszerűsítő la-kossági kampány																			
Épületenergetikai fej-lesztések	Közintézmények és ön-kormányzati lakóépüle-tek energetikai megúj-tása								3 egyedi	*4 egyedi*					6 egyedi					
	Lakossági épületener-getikai tanácsadó pont létrehozása, lakossági szemléletformálás																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
Megújuló energiater-melés ösztönzése ener-giaközösségek létreho-zásával	Az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának ösztön-zése az iparban és a szolgáltatásokban																			
	A Várfürdő vizében ta-lálható metántartalom gázmotoros hasznosí-tása																			
	Közvilágítás napenergián alapuló fejlesztése																			

		Top Prioritás 1							Top Prioritás 2 VNT	Top Prioritás 2 VT	Top Prioritás 3 ESZA+			Top Prioritás 3 ERFA			TOP Prioritás 6			
		vízgazdálkodás	zöldinfrastruktúra	fenntart-ható közlekedés	hulladék-kezelés	szociális célú városrehabilitáció	belterületi út	Kultúra, sport	energetika	energetika	foglalkoztatási együttműködések	szociális célú városre-habilitáció (ESZA)	helyi humán fejlesztések	bölcsődei, óvodai intézmények	köznevelés	egészség-ügyi és szociális infrastruk-túra	gazdaságfejlesztés	közúti közlekedés	helyi és térségi turizmus	megyehatáron átnyúló térségi lép-tékű aktív turizmus
A keletkezett hulladék mennyiségének a csök-kentés	A szelektiv hulladék-gyűjtes, elterjedésének támogatása																			
	Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás																			
	Komposzttelep termék-ének értékesítése																			

3. Konkrét beruházások

A táblázat elkülönítetten tartalmazza az elfogadott TOP PLUSZ forráskeretre, valamint az esetleges tartalékkeretre tervezett projekteket.

A kék mezőkben a TVP keretére (városi TOP Plusz keret) elsődlegesen tervezett beruházások szerepelnek, a zöld mezőkön a kereten túli (tartalék), de szintén illeszkedő fejlesztések találhatók.

2. táblázat: Projekttábla - 1. prioritási tengely

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város /térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 1. ERFA	P1.V1 projekt: Élővíz-csatorna környékének rehabilitációja Szent László utcától a Kapus-hídig	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	1 000 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	0,6 ha
							Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	12997 m^2
	P1.V2 projekt: Rendezvénypajták kialakítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	60 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	236 m^2

	P1.V3 projekt: Belterületi csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése IV.	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	450 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi		
	P1.V4 projekt: Vértanúk úti, Temesvári úti kerékpárutak fejlesztése, Széchenyi úton kerékpárút létesítése	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	630 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	5150 m
							A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	300 fő/év
	P1.V5 projekt: Halácsy - Béke sgt. kereszteződésében körforgalom létesítése, parkolók kialakítása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	960 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	1 db
	P1.V6 projekt: Városerdő, Fő utca aszfaltozása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	100 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	751 m
	P1.V7 projekt: NATURA 2000 terület fejlesztése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula	20 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	144,97 ha
	P1.T1 projekt: Kétegyháza zöld felületeinek és közösségi tereinek komplex fejlesztése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Kétegyháza (szatellit településen	131 000 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	0,6972 ha

			megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)				céljából épített vagy felújított zöld-infrastruktúra	
	P1.T2 projekt: Kétegyházi belterületi utak építése (Kastély utca, Rózsa utca, Erdő sor, Verőfény utca, Ady utca, Hősök utca, Hold utca, Széchenyi utca)	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	323 000 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	2,5480 km
	P1.T3 projekt: Szabadidős sport park létrehozása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	25 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	224 m^2
							Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített és felújított zöld infrastruktúra	0,033 ha
	P1.T4 projekt: A lőkösházi Alapítók útja, Kossuth utca, Árpád utca, Jókai utca, Nagykör utca, Arany János utca, Kiss Ernő utca belterületi utak burkolatának felújítása szakaszosan	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	100 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	1,693 km
	P1.T5 projekt: Elek-belterületi útfejlesztések	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	350 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	2,0 km

	P1.T6 projekt: Kölcsey utca aszfaltozása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	80 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	1,076 km
	P1.T7 projekt: A Lőkösházi út 5. szám alatti ingatlanon 1 db szociális bérlakás korszerűsítése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	24 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	3 fő
	P1.T8 projekt: Tervezési dokumentumok előállítása	Mindegyik	Gyula, Kétegyháza, Lőkösháza, Elek (térségi hatású projekt)	80 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság (fő)	35514 fő
							Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	1 db
	Projekt 1: Temesvári út aszfaltozása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	250 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	2,7 km

kereten túli, tartalék projektek	Projekt 2: Nagyváradi út aszfaltozása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	150 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	0,9 km
	Projekt 3: Városi Sportlőtér felújítása és fejlesztése	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	200 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	Gyulasport Nonprofit Kft.	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	1000 m^2
	Projekt 4: Kossuth utca 19. szám alatti épület (Gyulai Ifjúsági Központ) felújítása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	500 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	1370 m^2
	Projekt 5: Kora Park kialakítása és fejlesztése	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	500 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	hálózatos	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	25.000 m^2
	Projekt 6: Kerékpársáv létesítése Lőkösháza Eleki út teljes hosszában	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	591 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	1,3 km
	Projekt 7: Belterületi földburkolatos Akácfa utca aszfaltozása és összekötése a Bem utcával	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	140 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN	0,9 km
	Projekt 8: József Attila utca aszfaltburkolatának felújítása	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	100 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN	0,4 km

	Projekt 9: Lőkösháza belterületi utcabútorok cseréje és Napelemes térvilágítás kialakítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	25 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöldinfrastruktúra	189 ha
	Projekt 10: Lőkösháza Községi Játszótér fejlesztése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	25 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	500 m^2
	Projekt 11: Lőkösháza Községi Sportpálya fejlesztése - infrastruktúra fejlesztés : lelátó szigetelés, vizesblokk kialakítás, napelem, lelátó fedése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	75 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	5500 m^2
	Projekt 12: Lőkösháza zöldterületeinek komplex fejlesztése teljes belterületen	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló fejlesztés)	50 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöldinfrastruktúra	1700 ha
	Projekt 13: Községi temető új vizesblokk és urnafal, parkolók, kialakítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló fejlesztés)	85 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	10 000 m^2

	Projekt 14: Látványtó tó és pihenőpark kialakítása a Kétegyházi úti záportározó helyén 1434/4 hrsz.	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	120 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld-infrastruktúra	23,7 ha
	Projekt 15: Kerékpárút építése a Gyulai úton a városközponttól a város végét jelző tábláig. 960 méter hosszban	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	110 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	0,96 km
							A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	17 500 fő/év
	Projekt 16: A 29 hrsz-i ingatlan, a Reibel Mihály Városi Művelődési Ház teljes felújítása.	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	350 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	2700 m^2
	Projekt 17: A Városi Sporttelep (175. hrsz) fejlesztése, új öltözők és mosdók építése, műfüves pálya építése, közösségi tér kialakítása.	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	400 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	19 800 m^2
	Projekt 18: Vasút sori játszótér fejlesztése.	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	20 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	6000 m^2

	Projekt 19: A földburkolatos Szőlő sor aszfaltozása 903 m hosszban (887/2, 3535, 076/1, 1446, 1463, 3536 hrsz)	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	210 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	0,9 km
	Projekt 20: A földburkolatos Sport tér utca aszfaltozása 234 m hosszban (123, 172 hrsz)	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	20 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	0,234 km
	Projekt 21: A 452/ 2 hrsz-ú területen található Hősök Kertjében, egységes közterületi bútorok telepítése, zöld felület telepítése, új zöld felületek kialakítása, 40 méter hosszú rekortán futókör, sétány kialakítása díszburkolattal, korszerű energiatakarékos térvilágítás kialakítása, cserjésítés, fásítás, virágosítás és a terület bekerítése.	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	40 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld-infrastruktúra	6,6 ha
	Projekt 22: Elek város központjában, található tereken egységes közterületi bútorok telepítése, zöld felület telepítése, rendezvénytér kialakítása, új zöld felületek kialakítása, sétányok kialakítása díszburkolattal, a " Rézi kút" felújítása, cserjésítés, fásítás, virágosítás (hrsz: 2). Telek területe: 2341 m2.	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	48 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld-infrastruktúra.	0,2 ha.
	Projekt 23: A Városi Sporttelep (175 hrsz) fejlesztése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek	20 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett közösségi	19 800 m^2

			minősülő fejlesztés)				területek nagysága	
	Projekt 24: A földburkolatos Attila utca aszfaltozása 193 m hosszban (1069, 1128 hrsz)	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	24 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN	0,193 km
	Projekt 25: Belterületi utak építése az alábbi utcákban: Nagy Sándor utca, Medgyesi sor, Névtelen utca, Petőfi sor.	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	300 000 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza nem TEN-T	3 km
	Projekt 26: Belterületi utak felújítása az alábbi utcákban: Rákóczi utca, Kossuth utca, Szent Imre utca, Széchenyi utca, Batthyány utca, Déli sor, Bocskai utca, Márki utca, Zrínyi utca, Nap utca, Béke utca, Kölcsey utca, Eminescu utca, Erkel utca, Verőfény utca, Hunyadi utca, Vasvári utca, Szabadság utca.	Háttér infrastruktúra fejlesztése	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	300 000 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza nem TEN-T	10 km
	Prioritás forráskerete (*nem módosítható*)			4 318 000 000 Ft				
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye			4 318 000 000 Ft				
	Gyula forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			3 220 000 000 Ft				
	Kétegyháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			454 000 000 Ft				
	Lökösháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			125 000 000 Ft				
	Elek forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			439 000 000 Ft				
	Tartalék projektek összes forrásigénye			4 653 000 000 Ft				

3. táblázat: Projekttábla - 2. prioritási tengely

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város /térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 2. ERFA	P2.V1 projekt: Törökzugi Óvoda energetikai korszerűsítése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	150 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	896 m^2
							Éves primerenergia-fogyasztás	122,077 MWh/év
							Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	114,1176 CO_2t/év
	P2.V2 projekt: Gyulai Várszínház kamaratermének energetikai korszerűsítése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	150 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	376 m^2
							Éves primerenergia-fogyasztás	53,856 MWh/év
							Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	50,345 CO_2t/év
	P2.V3 projekt: Civil Szolgáltató Központ felújítása	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	178 396 668 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	415 m^2
							Éves primerenergia-fogyasztás	43,677 MWh/év
							Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	40,8293 CO_2t/év

	P2.V4 projekt: Id. Christián László Városi Sporttelep energetikai fejlesztése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	70 000 000 Ft	Gyulasport Nkft.	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	18000 m^2
	P2.T1 projekt: Önkormányzati épület energetikai korszerűsítése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	51 044 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Jobb energiahatékonyságú középületek	200 m^2
							Éves primerenergia-fogyasztás	21,395 MWh/év
							Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	20 CO_2t/év
	P2.T2 projekt: Energetikai fejlesztés Lőkösháza Értékek Házában	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	19 023 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	77,61 m^2
	P2.T3 projekt: A Naplemente Idősek Otthonának 748/5 hrsz-ú telephelyének energetikai korszerűsítése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	83 064 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	715 m^2
							Éves primerenergia-fogyasztás	2,966 MWh/év
							Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	2,7726 CO_2t/év
kereten túli, tartalék	Projekt 1: A Városi Sportcsarnok energetikai korszerűsítése	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése	Elek (szatellit (szatellit településen megvalósuló térséginek	80 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Jobb energiahatékonyságú középületek	1150 m2

projek-tek			minősülő fej-lesztés)					
							Éves primerener-gia-fogyasztás	6,062 MWh/év
							Becsült üvegház-hatásúgáz-kibocsá-tás	5,6668 CO_2t/év
	Projekt 2: A 29 hrsz-i ingatlan, a Reibel Mihály Városi Művelő-dési Ház energetikai korszerűsí-tése.	Járási szintű kibocsá-táscsökkentés és a klímaváltozás hatása-inak mérséklése	Elek (szatellit te-lepülésen meg-valósuló térségi-nek minősülő fejlesztés)	100 000 000 Ft	Elek Város Ön-kormányzata	egyedi	Jobb energiahaté-konyságú középü-letek	970 m2
							Éves primerener-gia-fogyasztás	6,558 MWh/év
							Becsült üvegház-hatásúgáz-kibocsá-tás	6,1304 CO_2t/év
	Projekt 3: Az 1000 fős kapaci-tású Napközi Konyha 761 hrsz-ú telephelyének energetikai korszerűsítése.	Járási szintű kibocsá-táscsökkentés és a klímaváltozás hatása-inak mérséklése	Elek (szatellit te-lepülésen meg-valósuló térségi-nek minősülő fejlesztés)	65 000 000 Ft	Elek Város Ön-kormányzata	egyedi	Jobb energiahaté-konyságú középü-letek	480 m^2
							Éves primerener-gia-fogyasztás	40,727 MWh/év
							Becsült üvegház-hatásúgáz-kibocsá-tás	38,0716 CO_2t/év
	Prioritás forráskerete (*nem módosítható*)			701 527 668 Ft				
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye			701 527 668 Ft				
	Gyula forrásigénye (részösszeg) - csak várostérségi tervezés esetén			548 396 668 Ft				
	Kétegyháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			51 044 000 Ft				
	Lökösháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			19 023 000 Ft				
	Elek forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			83 064 000 Ft				
	Tartalék projektek összes forrásigénye			245 000 000 Ft				

4. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ESZA+

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város /térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ESZA+	P3. T1 projekt: Szociális városrehabilitáció – közösségi programok	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	18 438 450 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	1 db
							A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	81 fő
							Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	1 db
	Prioritás forráskerete (*nem módosítható)*			18 438 450 Ft				
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye			18 438 450 Ft				
	Elek forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			18 438 450 Ft				

5. táblázat: Projekttábla - 3. prioritási tengely, ERFA

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város /térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 3. ERFA	P3.V1 projekt: Ewoldt Elíz Óvoda komplex fejlesztése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	220 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	50 db
							Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	35 fő
	P3.V2 projekt: Gyulavári Egészségház felújítása és a védőnői szolgálat épületrészének felújítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	180 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	6 db
							Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	300 fő/év
							Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	1 db
	P3.V3 projekt: Napfény Nappali Központ felújítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi	107 935 411 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és	3 db

		hatású fejlesztés)				gyermekjóléti alapellátások száma	
P3.V4 projekt: Gyulai Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Ady Endre utcai telephelyén homlokzat és födém hőszigetelés	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	100 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
						Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	228 fő
						Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	430 fő
P3. V5: Pánczél Imre Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógyped.	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	200 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
						Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	191 fő
						Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	346 fő
P3. V6: Gyulai Implom József Ált. Isk. 5. Sz. Ált. Isk. és Sportiskola Tagintézménye födém sz., homlokzati sz.	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	721 865 880 Ft	Gyula Város Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
						Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	239 fő

							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	413 fő
	P3.T1 projekt: -Orvosi centrum korszerűsítése, parkoló építése, eszközbeszerzés Kétegyházán	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térségi-nek minősülő fejlesztés)	44 000 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskolaegészségügyi ellátás) száma	5 db
							Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	7646 fő/év
							Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	1 db
	P3.T2 projekt: Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola belső tereinek és tantermeinek megújítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térségi-nek minősülő fejlesztés)	50 000 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	73 fő
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	150 fő
	P3.T3 projekt: Szociális alapszolgáltatás fejlesztése Lőkösházán	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek	210 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	1 db

			minősülő fejlesztés)					
	P3. T4 projekt: Lőkösházi Általános Iskola tornatermét átfedő íves vázszerkezet felújítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	90 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	101 fő
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	124 fő
	P3.T5 projekt: Elek orvosi rendelő felújítása, korszerűsítése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	284 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	3 db
							Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	3000 fő ellátott / év
							Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	1 db
	P3.T6 projekt: Dr. Mester György Általános Iskola belső tereinek és tantermeinek megújítása, elektromos hálózat	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	90 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db

	részleges felújításával.							
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	144 fő
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	194 fő
	Projekt 1: Nappali ellátás fejlesztése Gyula városában (tálalókonyhák fejlesztése, tetőfelújítás, udvarfejlesztés, zöldterület fejlesztése, kerítés felújítás; családbarát funkció elhelyezése)	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	150 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	14 db
	Projekt 2: Gyulavári Óvoda komplex fejlesztése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	200 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	egyedi	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	75 db
							Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	75 fő
keretentúli tartalékprojektek	Projekt 3: Gyulai Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola (Zeneiskola) belső tereinek és tantermeinek megújítása, elektromos hálózat részleges felújításá-	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Gyula (központi városban megvalósuló városi hatású fejlesztés)	200 000 000 Ft	Gyula Város Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db

	val, fűtés-korszerűsítés, részleges külső nyílászáró csere és részleges homlokzati hőszigetelés							
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	302 fő
							Jobb energiahatékonyságú középületek	988,77 m^2
							Éves primerenergia-fogyasztás	114,457 MWh/év
							Becsült üvegházhatású gázkibocsátás	106,9944 CO_2t/év
							Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	20 db
	Projekt 4: Lőkösházi Általános Iskola belső udvarának és teljes kerítésének felújítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térségének minősülő fejlesztés)	70 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	Gyulai Tankerületi Központ	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
	Projekt 5: Lőkösháza Községi Óvoda-bölcsőde játszóházának felújítása	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térségének minősülő fejlesztés)	75 000 000 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	1 db
	Prioritás forráskerete (*nem módosítható*)			2 297 801 291 Ft				
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye			2 297 801 291 Ft				
	Gyula város forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			1 529 801 291 Ft				
	Kétegyháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			94 000 000 Ft				

	Lőkösháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén	300 000 000 Ft				
	Elek forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén	374 000 000 Ft				
	Tartalék projektek összes forrásigénye	695 000 000 Ft				

6. táblázat: Projekttábla - 6. prioritási tengely

	Projekt címe	Stratégiai célhoz való illeszkedés (melyik városi stratégiai célhoz illeszkedik)	Helyszín (város /térségi település)	Forrásigény (Ft)	Megvalósító	Együttműködés	Indikátor	Célérték (becsült)
Prioritás 6.	P6.T1 projekt: Kétegyháza piacterületének komplex fejlesztése	A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	Kétegyháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	59 832 000 Ft	Kétegyháza Önkormányzata	Békéscsabai Városfejlesztési Nonprofit Kft.	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	5 db
	P6. T2: Az 1000 fős kapacitású Napközi Konyha 761 hrsz-ú telephelyének korszerűsítése és eszközbeszerzés	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	152 774 400 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Közétkeztetési fejlesztések száma	1 db
	P6. T3: Az 555/3 hrsz-ú piactér fejlesztése, továbbá fedett árusító terület, új padok és parkolók kialakítása.	A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	60 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	9 db
	P6.T4 projekt: Értékek Háza turisztikai célú fejlesztése	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Lőkösháza (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	24 918 499 Ft	Lőkösháza Önkormányzata	egyedi	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	1 db
	Projekt 1: Ipartelep kialakítása, a helyi vállalkozók részére, illetve telephelyként való biztosítása 030/25 hrsz.	A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása	Elek (szatellit településen megvalósuló térséginek minősülő fejlesztés)	88 000 000 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások.	3 db

	Projekt 2: Turisztikai információs központ, hagyományok háza közösségi tér kialakítása az 513 hrsz-ú ingatlanban. 5742 ELEK, Lőkösházi út 30..	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése	Elek (szatellit településen megvalósuló térségi-nek minősülő fejlesztés)	54 774 400 Ft	Elek Város Önkormányzata	egyedi	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	1 db
	Prioritás forráskerete (*nem módosítható*)			297 524 899 Ft				
	Elsődleges projektek teljes forrásigénye			297 524 899 Ft				
	Kétegyháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			59 832 000 Ft				
	Lőkösháza forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			24 918 499 Ft				
	Elek forrásigénye (részösszeg) – csak várostérségi tervezés esetén			212 774 400 Ft				
	Tartalék projektek összes forrásigénye			142 774 400 Ft				

4. Ütemezés

Gyula város és térsége települései rendelkeznek a szükséges emberi erőforrással a tervezett fejlesztések lenti ütemezés szerint történő megvalósításához, amelyet az elmúlt évek sikeres pályázatlehívásaik is alátámasztanak.

Gyula	Kétegyháza	Lőkösháza	Elek

	2026. 1.	2026. 2.	2026. 3.	2026. 4.	2027. 1.	2027. 2.	2027. 3.	2027. 4.	2028. 1.	2028. 2.	2028. 3.	2028. 4.	2029. 1.	2029. 2.	2029. 3.	2029. 4.
P1.V1 projekt: Élővíz-csatorna környékének rehabilitációja Szent László utcától a Kapus-hídig																
P1.V2 projekt: Rendezvénypajták kialakítása																
P1.V3 projekt: Belterületi csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése IV.																
P1.V4 projekt: Vértanúk úti, Temesvári úti kerékpárutak fejlesztése, Széchenyi úton kerékpárút létesítése																
P1.V5 projekt: Halácsy - Béke sgt. kereszteződésében körforgalom létesítése, parkolók kialakítása																
P1.V6 projekt: Városerdő, Fő utca aszfaltozása																
P1.V7 projekt: NATURA 2000 terület fejlesztése																
P1.T1 projekt: Kétegyháza zöld felületeinek és közösségi tereinek komplex fejlesztése																
P1.T2 projekt: Kétegyházi belterületi utak építése (Kastély utca, Rózsa utca, Erdő sor, Verőfény utca, Ady utca, Hősök utca, Hold utca, Széchenyi utca)																
P1.T3 projekt: Szabadidős sport park létrehozása																
P1.T4 projekt: A lőkösházi Alapítók útja, Kossuth utca, Árpád utca, Jókai utca, Nagykör utca, Arany János utca, Kiss Ernő utca belterületi utak burkolatának felújítása szakaszosan																
P1.T5 projekt: Elek-belterületi útfejlesztések																
P1.T6 projekt: Kölcsey utca aszfaltozása																
P1.T7 projekt: A Lőkösházi út 5. szám alatti ingatlanon 1 db szociális bérlakás korszerűsítése																
P1.T8 projekt: Tervezési dokumentumok előállítása																
P2.V1 projekt: Törökzugi Óvoda energetikai korszerűsítése																
P2.V2 projekt: Gyulai Várszínház kamaraterének energetikai korszerűsítése																
P2.V3 projekt: Civil Szolgáltató Központ felújítása																

	2026. 1.	2026. 2.	2026. 3.	2026. 4.	2027. 1.	2027. 2.	2027. 3.	2027. 4.	2028. 1.	2028. 2.	2028. 3.	2028. 4.	2029. 1.	2029. 2.	2029. 3.	2029. 4.
P2.V4 projekt: Id. Christián László Városi Sporttelep energetikai fejlesztése																
P2.T1 projekt: Önkormányzati épület energetikai korszerűsítése																
P2.T2 projekt: Energetikai fejlesztés Lőkösháza Értékek Házában																
P2.T3 projekt: A Naplemente Idősek Otthonának 748/5 hrsz-ú telephelyének energetikai korszerűsítése																
P3. T1 projekt (ESZA+): Szociális Városrehabilitáció – közösségi programok																
P3.V1 projekt: Ewoldt Eliz Óvoda komplex fejlesztése																
P3.V2 projekt: Gyulavári Egészségház felújítása és a védőnői szolgálat épületrészének felújítása																
P3.V3 projekt: Napfény Nappali Központ felújítása																
P3.V4 projekt: Gyulai Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola Ady Endre utcai telephelyén homlokzat és födém hőszigetelése																
P3. V5: Pánczél Imre Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény felújítása, homlokzati és födém szigetelés, nyílászárók szükség szerinti cseréje, belső terek részleges felújítása																
P3. V6: Gyulai Implom József Ált. Isk. 5. Sz. Ált. Isk. és Sportiskola Tagintézménye födém sz., homlokzati sz.																
P3.T1 projekt: Orvosi centrum korszerűsítése, parkoló építése, eszközbeszerzés Kétegyházán																
P3. T2 projekt: Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola belső tereinek és tantermeinek megújítása																
P3.T3 projekt: Szociális alapszolgáltatás fejlesztése: Felhagyott iskola épület felújítása és a már meglévő szociális alapszolgáltatások elhelyezése, új szolgáltatás kialakítása																
P3. T4 projekt: Lőkösházi Általános Iskola tornatermét átfedő íves vázszerkezet felújítása																
P3.T5 projekt: Elek-orvosi rendelő felújítása, korszerűsítése																
P3.T6 projekt: Dr. Mester György Általános Iskola belső tereinek és tantermeinek megújítása, elektromos hálózat részleges felújításával.																

	2026. 1.	2026. 2.	2026. 3.	2026. 4.	2027. 1.	2027. 2.	2027. 3.	2027. 4.	2028. 1.	2028. 2.	2028. 3.	2028. 4.	2029. 1.	2029. 2.	2029. 3.	2029. 4.
P6.T1 projekt: Kétegyháza piacterületének komplex fejlesztése																
P6.T2 projekt: Az 1000 fős kapacitású Napközi Konyha 761 hrsz-ú telephelyének korszerűsítése és eszközbeszerzés.																
P6.T3 projekt: Az 555/3 hrsz-ú piactér fejlesztése, továbbá fedett árusító terület, új padok és parkolók kialakítása.																
P6.T4.projekt: Értékek Háza turisztikai célú fejlesztése																

5. Indikátor vállalások

Az alábbi táblázat összesíti valamennyi, a TOP Plusz szempontjából releváns számszerűsített mutató vonatkozásában a várostérség egyes projektjei által elérni szándékozott eredményeket.

Prioritási tengely	A mutató kódja	A mutató neve	Mérték-egysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TOP_Plusz -1	RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	35 514	
TOP_Plusz -1	RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	1	
TOP_Plusz -1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	150,57	
TOP_Plusz -1	RCO46	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	8,068	
TOP_Plusz -1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	5,150	
TOP_Plusz -1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	300	
TOP_Plusz -1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	1	
TOP_Plusz -1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m^2	13.457	
TOP_Plusz -1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	NR	nem terveznek árvízvédelmi fejlesztés
TOP_Plusz -1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	3 fő	
TOP_Plusz -1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő		Nem terveznek integrációt
TOP_Plusz -2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m^2	20.679,61	
TOP_Plusz -2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	243,971	
TOP_Plusz -2	RCR29	Becsült üvegházhatású gázkibocsátás	CO_2t/év	NR	
TOP_Plusz -2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	NR	Nincs tervezett megújuló energetikai projekt
TOP_Plusz -2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	NR	Nincs tervezett megújuló energetikai projekt
TOP_Plusz -2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	NR	Nincs tervezett fürdőfejlesztési projekt
TOP_Plusz -2	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	1	

Prioritási tengely	A mutató kódja	A mutató neve	Mérték-egysége	Összesített értéke	Megjegyzés
TOP_Plusz -2	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	NR	
TOP_Plusz -2	TPO18	Szolgáltatásban vagy támogatásban részesülő személyek	db	NR	
TOP_Plusz -3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	1	
TOP_Plusz -3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	81	
TOP_Plusz -3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	NR	
TOP_Plusz -3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	NR	
TOP_Plusz -3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	
TOP_Plusz -3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	
TOP_Plusz -3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	50	
TOP_Plusz -3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	NR	Megfelelő az óvodai intézmény ellátottság, új intézmény építése nem tervezett
TOP_Plusz -3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	35	
TOP_Plusz -3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	NR	Bölcsődei szolgáltatást nem terveznek
TOP_Plusz -3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	1	
TOP_Plusz -3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	1657	
TOP_Plusz -3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	6	
TOP_Plusz -3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	NR	Nincs tervezett kollégium korszerűsítés
TOP_Plusz -3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	fő	976	
TOP_Plusz -3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és	db	14	

Prioritási tengely	A mutató kódja	A mutató neve	Mérték-egysége	Összesített értéke	Megjegyzés
		kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma			
TOP_Plusz -3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészség-ügyi ellátó létesítmények éves fel-használói	fő	10.946	
TOP_Plusz -3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, meg-újuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	4	
TOP_Plusz -3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatá-sokkal rendelkező települések száma	db	3	
TOP_Plusz -3	TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhely-bővítéssel érintett szociális alap-szolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező telepü-lések száma	db	1	
TOP_Plusz -6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban része-sített vállalkozások	db	14	
TOP_Plusz -6	TPO07	Támogatásban részesülő önkor-mányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	NR	
TOP_Plusz -6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	1	
TOP_Plusz -6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	1	
TOP_Plusz -6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	NR	
TOP_Plusz -6	RCO46	Átépített vagy korszerűsített köz-utak hossza. nem TEN-T	km	NR	

6. Mellékletek

6.1. Vármegyei önkormányzat bevonása

Mivel a TOP Plusz forrásra tervezett beavatkozási területeknek és céloknak, valamint a költségterve-zetnek illeszkednie kell a Békés Vármegyei Önkormányzat területfejlesztési koncepciójához, program-jához, valamint a vármegyei Integrált Területi Programhoz, Gyula Város Önkormányzata az FVS-t és TVP-t - a partnerségi tervezés szellemiségével összhangban - megküldte véleményezésre a vármegyei önkormányzatnak. A Békés Vármegyei Önkormányzat FVS-re és TVP-re vonatkozó észrevételeit, véle-ményét csatolja.

1. Melléklet: A vármegyei önkormányzat álláspontja a benyújtani tervezett FVS-ről és TVP-ről.

6.2. Kiválasztási kritériumok, döntéshozatal

Gyula város és térsége esetén nem releváns.

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia

üzleti modell és finanszírozási terv

Gyula

2026. augusztus 28.

felülvizsgált változat

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés 3

1. Portfóliók kvalitatív elemzése 4

1.1. Stratégiai illeszkedés 4

1.2. Városon belüli területi megközelítés alkalmazása 4

1.3. Projektcsatornák és értékajánlat 9

1.3.1. Portfóliók értékajánlata és szinergiák 9

1.3.2. Az értékajánlat mérhetősége 13

1.4. Stakeholder mapping 14

1.5. Projektportfólió elemei 17

1.5.1. Beavatkozások csoportosítás sürgősség és hatás alapján 17

1.5.2. Fenntartható üzemeltetés 19

1.6. Erőforrás- és finanszírozási térkép 21

1.6.1. Kötöttségek és lehetőségek bemutatása 21

1.6.2. Projektportfólió elemzés és finanszírozási roadmap 22

2. Kvantitatív elemzés portfólió szinten 22

3. Intézményi és működési modell 24

3.1. A projektportfólió kezeléséért felelős intézményi struktúra 25

3.2. Városi governance struktúra az öt portfólió közös kezelésére 29

3.2.1. A modell illeszkedése a meglévő gyulai rendszerhez 29

Bevezetés

Az üzleti modell és finanszírozás terv elkészítésénél a *Fenntartható Városfejlesztési Stratétégia üzleti modell és finanszírozási terve – módszertani útmutató az FVS városok számára* című dokumentum (továbbiakban módszertani útmutató) előírásait követtük, valamint a meghatározott sablont használtuk. Ahogy a módszertani útmutató fogalmaz, "*az üzleti modell a városfejlesztési stratégia azon része, amely bemutatja, hogy a tervezett fejlesztések hogyan teremtenek értéket a város és érintett szereplői számára, milyen erőforrásokkal, tevékenységekkel és partnerségekkel valósulnak meg, valamint miként biztosítható a pénzügyi és működési fenntarthatóságuk.*" Ebből a szempontból a tanulmány a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia finanszírozás tervének logikáját viszi tovább. A tervezett beavatkozások különböző szempontok szerinti rendszerezését, a projektekről, projektelemekről rendelkezésre álló információk lehető legrészletesebb bemutatását várja el a módszertani útmutató.

A legfontosabb módszertani kötöttségek, illetve a tanulmányban alkalmazott megközelítéseket az alábbiakban foglaltuk össze:

- A tanulmányban a beavatkozásokról rendelkezésre álló információkat gyűjtöttük össze, bemutatva azok lehetséges finanszírozását, valamint társadalmi hasznát. 68 tervezett beavatkozásról állítottunk össze több, mint 50 jellemzőt tartalmazó adatlapot. Ezen információkat a sablonban elvárt módon rendszereztük.
- Bár néhány esetben konkrét projektekről, részprojektekről is rendelkezésre állnak információk (főleg TVP projektek), a módszertani útmutató előírásait követve beavatkozás szinten aggregáltuk az adatokat. A *Belterületi útfejlesztés* például egy beavatkozás, amin belül *A földburkolatos Attila utca aszfaltozása 193 m hosszban (1069, 1128 hrsz)* már egy TVP-ben nevesített projekt (valamint további tíz projektelem). A beavatkozás ugyanakkor egyéb projektelemeket is tartalmazhat, amikre már csak szakértői becslések érhetőek el és feltehetően TOP Plusz forrásból nem valósíthatók meg. A tanulmányban bemutatott, beavatkozásokra vonatkozó információk tehát néhány esetben "nagyon pontos" előzetes számítások eredményeit (TVP-ben meghatározott, vagy pályázati dokumentációval rendelkező), valamint szakértői becsléseket egyaránt tartalmaznak.
- Egy beavatkozásról elsődlegesen az FVS-ből gyűjtöttük össze az információkat. Ezt egészítettük ki az esetlegesen kapott újabb adatokkal, számítási eredményekkel. A pénzügyi mutatók számításánál és a társadalmi hasznok bemutatásánál ugyanakkor benchmarkokra támaszkodtunk, részletes vizsgálatok ugyanis még nem készültek.
- A benchmarkokat elsősorban a módszertani útmutató mellékletében megadott irányszámok, a TOP Plusz-ból korábban finanszírozott hasonló projketek adatainak, valamint a városban korábban végrehajtott hasonló típusú beavatkozások jellemzőinek felhasználásával határoztuk meg.

Fontos hangsúlyozni, hogy az üzleti modell nem egy statikus dokumentum, az annak fontos mellékletét képező – beavatkozásokról adatokat és információkat tartalmazó – táblázatok és számítások folyamatos felülvizsgálatot tesznek szükségessé. Az elkészült dokumentum, illetve beavatkozásokhoz kapcsolódó adatlapok ehhez adnak támpontot és keretet. A tanulmány mellékletét képező excel tábla összefoglalóan mutatja be beavatkozásoként az összegyűjtött információkat egy-egy munkalapon. Ami – ahogy a módszertani útmutató is fogalmaz – nem egy "statikus dokumentum", a projektek fejlesztésével párhuzamosan szükséges pontosítani a bemutatott adatokat.

1. Portfóliók kvalitatív elemzése

1.1. Stratégiai illeszkedés

A portfoliók különböző típusú beavatkozásokat fognak egy "csomagba", azonban mindegyiken belül meghatározhatóak azok a fókuszterületek, amelyek hatásukat vagy sürgősségüket tekintve kiemelt beavatkozásoknak tekinthetők. Az alábbi táblázat az öt dimenziónál külön-külön mutatja be ezeket a kiemelt súlytpontokat, valamint a felülvizsgált FVS kapcsolódó stratégiai céljait.

1. táblázat: A portfóliók fókuszterületei és stratégiai illeszkedése

Prosperáló portfólio	
Mik a portfólió belső fókuszterületei?	Élelmiszeripari, turisztikai és logisztikai fejlesztések
Kérjük a portfólió és fókuszterületeinek FVS célrendszerhez való illeszkedésének bemutatását szövegesen vertikálisan és horizontálisan	A járás gazdasági stabilitásának erősítése, magas adaptációs képességű gazdasági szerkezet kialakítása
Megtartó portfólió	
Mik a portfólió belső fókuszterületei?	Intézmények (oktatási, óvodai, egészségügyi, szociális) felújítása, szabadidős és sport fejlesztések
Kérjük a portfólió és fókuszterületeinek FVS célrendszerhez való illeszkedésének bemutatását szövegesen vertikálisan és horizontálisan	Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése
Zöldülő portfólió	
Mik a portfólió belső fókuszterületei?	Épületenergetikai beruházások, vízmegtartás
Kérjük a portfólió és fókuszterületeinek FVS célrendszerhez való illeszkedésének bemutatását szövegesen vertikálisan és horizontálisan	Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése
Digitális portfólió	
Mik a portfólió belső fókuszterületei?	Városüzemeltetési feladatok hatékonyságának javítása
Kérjük a portfólió és fókuszterületeinek FVS célrendszerhez való illeszkedésének bemutatását szövegesen vertikálisan és horizontálisan	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése
Kiszolgáló portfólió	
Mik a portfólió belső fókuszterületei?	Belterületi utak, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése
Kérjük a portfólió és fókuszterületeinek FVS célrendszerhez való illeszkedésének bemutatását szövegesen vertikálisan és horizontálisan	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

1.2. Városon belüli területi megközelítés alkalmazása

A portfolión belüli beavatkozások túlmutatnak Gyula város közigazgatási határán, kiterjednek a szomszédos településekre (Elek, Kétegyháza, Lőkösháza). Míg az egyes beavatkozások jellemzően

köthetőek egy-egy településhez vagy akár konkrét városrészhez (pl. ipari park fejlesztés, önkormányzati intézmények felújítása stb.)[1], a dimenziók esetében már nehezebb egy-egy konkrét területet kiemelni, azok túlmutatnak ezen határokon. A módszertani útmutató sablonját követve a jellemző területi szempontokat az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

2. táblázat: A portfóliók területi megközelítése és fókuszai

Prosperáló portfólió (19 beavatkozás)
Földrajzi kiterjedés: A portfólió a Gyulai járás egészét lefedi, de eltérő területi fókuszokkal. Gyulán a Déli Ipari Park, a Gyulahús, a turisztikai központ és a vállalkozási szolgáltatások a meghatározók; Lőkösházán a nemzetközi vasútvonal menti logisztikai lehetőségek, Kétegyházán és Eleken a helyi piacok, kisebb iparterületek és agrárkapcsolatok kerülnek előtérbe. A külterületi mezőgazdasági térségek, csatornák, mezőgazdasági utak és falusi turisztikai helyszínek szintén a portfólió részét képezik. **Terület jellemzői:** A járás gazdasági szerkezetét Gyula szolgáltatási, turisztikai és intézményi központi szerepe, valamint a kisebb települések agrár- és ingázó jellege határozza meg. A termőföld, a mezőgazdasági tudás és az öntözőcsatorna-hálózat fontos adottság, miközben az ipar és a magasabb hozzáadott értékű termelés térben koncentrált. A határ menti fekvés és a 120-as nemzetközi vasútvonal egyszerre jelent logisztikai potenciált és periférikus helyzetet. **Helyi igények, prioritások:** Elsődleges igény a gazdaság több lábra állítása, a helyi munkahelyek bővítése és a fiatal, képzett munkaerő megtartása, az élelmiszeripar erősítése. Prioritás az ipari és logisztikai területek infrastruktúrája, az élelmiszer-feldolgozás és állattenyésztés újjáépítése, a klímaadaptív agrártermelés, a helyi piacok és rövid ellátási láncok, továbbá a járási turisztikai kínálat összehangolása. A vállalkozásoknak forrásszerzési, képzési és mentori támogatásra is szükségük van. **Kapcsolódás más rendszerekhez:** A gazdasági fejlesztések szorosan kapcsolódnak a közúti és vasúti hálózathoz, a mezőgazdasági utakhoz, az öntözési és vízvisszatartási rendszerekhez, valamint az adatplatformokhoz. Az ipari és agrárprojektek energia- és klímaigényei a zöldülő dimenzióval, a szakképzés és gyakornoki programok pedig a megtartó dimenzióval teremtenek közvetlen kapcsolatot. A turisztikai fejlesztéseket az aktív mobilitási és útbaigazító rendszer támogatja. **Kihívások és lehetőségek:** A fő kihívás a gyenge külső elérhetőség, a tőkevonzó képesség korlátozottsága, a munkaerőhiány, az agrárgazdaság technológiai lemaradása és a klímaváltozásból eredő vízhiány. Lehetőséget jelent a nemzetközi vasútvonal fejlesztése, a román határ közelsége, a gyulai turisztikai márka, a helyi élelmiszeripari hagyományok és a jó termőhelyi adottságok. A kisebb települések bevonásával kiegyensúlyozottabb járási gazdasági hálózat alakítható ki.
Megtartó portfólió (29 beavatkozás)
Földrajzi kiterjedés: A portfólió valamennyi járási települést, azok intézményi körzeteit és közösségi tereit érinti. Gyula járási központként a magasabb szintű oktatási, egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások fő helyszíne, míg Eleken, Kétegyházán és Lőkösházán az alapellátások helyben tartása és korszerűsítése hangsúlyos. A tanyás, külterületi és nehezebben elérhető településrészeket mobil és utaztatási szolgáltatások kapcsolják be.

[1] Persze itt sem lehet minden esetben ezt megtenni. A 34 beavatkozásból 19-nél inkább átfogó, az egész várost már közvetlenül is érintő projektekről beszélhetünk (pl. gyalogos infrastruktúra fejlesztése, a sport- és rekreációs helyszínek is a város több pontján találhatóak, nem beszélve a hálózati projektekről).

Terület jellemzői: A térség erősen központosított szolgáltatási szerkezetű: Gyula intézményi ellátottsága kiemelkedő, a kisebb települések lakossága több szolgáltatásért ingázik. A járást népességcsökkenés, elöregedés, fiatalok elvándorlása és egyes társadalmi csoportok hátrányos helyzete jellemzi, ugyanakkor erős civil, sport-, kulturális és nemzetiségi közösségek működnek. Az intézményi épületállomány állapota és felszereltsége területenként eltérő.

Helyi igények, prioritások: Kiemelt igény az oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltatások minőségének és hozzáférhetőségének javítása, különösen az idősek, gyermekek, fiatal családok és hátrányos helyzetű csoportok számára. Prioritás az intézmények korszerűsítése, a szakemberhiány mérséklése, a bérlakás- és szolgálati lakásállomány bővítése, a fiatalok helyi munkába állásának támogatása, valamint a közösségi és nemzetiségi identitás erősítése.

Kapcsolódás más rendszerekhez: A humán szolgáltatások a járási közlekedési, utaztatási és digitális ügyintézési rendszerekkel együtt biztosíthatók hatékonyan. A szakképzés, gyakornoki programok és helyi élelmiszer-termelés a prosperáló dimenzió munkaerő- és gazdaságfejlesztéséhez kapcsolódik; az intézményfelújítások energetikai korszerűsítése a zöldülő portfólióval alkot egységet. A városi applikációk és helyi média a szolgáltatók és a lakosság közötti kapcsolatot erősítik.

Kihívások és lehetőségek: A legfontosabb kihívás a demográfiai fogyás, az idősödés, a képzett fiatalok elvándorlása, a szakemberhiány és a települések közötti hozzáférési különbség. Lehetőség a meglévő, magas színvonalú gyulai intézményrendszer járási hálózatként való működtetése, a többcélú társulási együttműködés, a mobil és digitális szolgáltatások bővítése, valamint a nemzetiségi, civil és kulturális közösségek népességmegtartó erejének tudatos erősítése.

Zöldülő portfólió (14 beavatkozás)

Földrajzi kiterjedés: A portfólió a teljes járást érinti, a sűrűbben beépített gyulai városi területektől a kisebb települések zöldfelületein át a külterületi vizes élőhelyekig és természetvédelmi térségekig. Kiemelt helyszín Gyulán az Élővíz-csatorna, a városi körtöltés, a Várfürdő, a közintézmények és a nagy burkoltságú belvárosi, vasútállomási és ipari területek. Lőkösháza belterületi zöldhálózata, valamint a csapadékvíz- és hulladékgazdálkodási rendszerek járási léptékűek.

Terület jellemzői: A Körösök egykori árterületén fekvő Gyula árvízi kitettsége magas, miközben a burkolt városi területeken hősziget- és gyors lefolyási problémák jelentkeznek. A járás jelentős zöld-, víz- és mezőgazdasági felületekkel rendelkezik, de a települési fásítottság, a csapadékvíz-hálózat kiépítettsége és az energetikai teljesítmény egyenetlen. A régi épületállomány, a magas hulladékmennyiség és az aszályosodás további környezeti terhet jelent.

Helyi igények, prioritások: Prioritás az energiafogyasztás és az ÜHG-kibocsátás csökkentése, a köz- és lakóépületek energetikai megújítása, valamint a megújuló energia helyi hasznosítása. Ugyanilyen fontos az árvízvédelem, a csapadékvíz helyben tartása, a zöldinfrastruktúra folytonosságának javítása, az idős fák és természetvédelmi területek védelme, továbbá a szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás és szemléletformálás erősítése.

Kapcsolódás más rendszerekhez: A zöld projektek közvetlenül kapcsolódnak a vízügyi és árvízvédelmi infrastruktúrához, a városüzemeltetéshez, az épületállományhoz, az ipari és szolgáltatási energiafelhasználáshoz, valamint a mezőgazdasági öntözéshez. A zöldfolyosók,

kerékpáros útvonalak és rekreációs területek a kiszolgáló és turisztikai rendszereket erősítik. Az okosmérők és környezeti szenzorok a digitális dimenzió adatplatformjaihoz szolgáltatnak adatot.

Kihívások és lehetőségek: A fő kihívások az árvíz- és belvízkockázat, az egyre gyakoribb aszály és hőhullám, a hálózatok fenntartási igénye, valamint a lakossági és vállalkozói beruházások finanszírozása. Lehetőség a meglévő vízfolyások, tározók és zöldfelületek természetalapú összekapcsolása, a termálvíz metánjának energetikai hasznosítása, az energiaközösségek és a lakossági tanácsadás fejlesztése, illetve a komposzt és más körforgásos megoldások helyi piacának kialakítása.

Digitális portfólió (4 beavatkozás)

Földrajzi kiterjedés: A digitális portfólió hálózatos, a járás valamennyi önkormányzatát, közintézményét és közszolgáltatóját érinti. Szervezési és adatközponti szerepe várhatóan Gyulán koncentrálódik, de a nyílt adatplatform, a helpdesk és az adatintegráció Elek, Kétegyháza és Lőkösháza intézményeit is összekapcsolja. A mérési pontok a közvilágítási, intézményi, környezeti és közlekedési infrastruktúrában jelennek meg.

Terület jellemzői: A járásban jelentős adatvagyon keletkezik az önkormányzatoknál, közszolgáltatóknál és gazdasági társaságoknál, de az adatbázisok és folyamatok széttagoltak, eltérő fejlettségűek. Gyula központi intézményrendszere alkalmas közös háttérszolgáltatás kialakítására, míg a kisebb településeken korlátozottabb az informatikai kapacitás. A digitális átállást ezért technológiai és humán fejlesztésként együtt kell kezelni.

Helyi igények, prioritások: Elsődleges igény az önkormányzati adatbázisok digitalizálása, egységes adatpolitika és járási adatközpont kialakítása, valamint megbízható helpdesk és adatintegrátori háttér biztosítása. Prioritás az intézményi dolgozók digitális kompetenciájának fejlesztése, a nyílt adatok hozzáférhetősége és az okosmérőkből származó adatok döntéstámogató felhasználása. Fontos a kisebb települések kapacitáshiányának közös szolgáltatással történő kezelése.

Kapcsolódás más rendszerekhez: A portfólió a közvilágítási és energetikai okosmérőkhöz, a környezeti és forgalmi monitoringhoz, a köztéri kamerákhoz, a városi applikációkhoz és az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódik. A közös adatréteg támogatja a zöldülő portfólió kibocsátás- és energiafigyelését, a kiszolgáló rendszerek üzemeltetését, a prosperáló dimenzió digitális piacterét és a megtartó dimenzió szolgáltatáselérését.

Kihívások és lehetőségek: Kihívás az eltérő adatminőség, a rendszerek közötti átjárhatóság hiánya, az adatvédelem és kiberbiztonság, valamint a megfelelő informatikai szakemberek biztosítása. Lehetőség a közös járási platform révén elérhető méretgazdaságosság, a gyorsabb ügyintézés, az átláthatóbb önkormányzati működés és az adatalapú erőforrás-optimalizálás. A helpdesk csökkentheti a kisebb települések digitális lemaradását.

Kiszolgáló portfólió (8 beavatkozás)

Földrajzi kiterjedés: A portfólió a járás településeit összekötő és azokon belül működő vonalas infrastruktúrákra terjed ki. Ide tartoznak a belterületi utak, csomópontok, gyalogos és kerékpáros útvonalak, kerékpártárolók, útbaigazító rendszerek és a közvilágítás; a konkrét fejlesztési helyszínek Gyula mellett Eleket, Kétegyházát és Lőkösházát is érintik. A monitoring- és kamerahálózat a városi közterek és közlekedési zónák fölé szerveződik.

Terület jellemzői: Az alföldi településszerkezetben a települések távol helyezkednek el egymástól, kapcsolataikat hosszú közúti szakaszok biztosítják. A burkolt belterületi utak aránya

többnyire kedvező, de számos utca leromlott, a tanyás és üdülőövezeti részeken pedig hiányos a kiépítettség. A gyalogos és kerékpáros hálózat több ponton szakaszos; Gyula és Békéscsaba kapcsolata erős, míg az országos gyorsforgalmi és vasúti elérhetőség korlátozott.

Helyi igények, prioritások: Prioritás a leromlott vagy földburkolatú belterületi utak felújítása, a veszélyes csomópontok rendezése és a gyalogos-kerékpáros hálózat hiányzó kapcsolatainak kiépítése. Szükség van biztonságos kerékpártárolókra, egységes útbaigazításra és korszerű, energiahatékony közvilágításra. A környezeti, forgalmi és közbiztonsági monitoring a megelőző városüzemeltetést és a gyorsabb beavatkozást szolgálja.

Kapcsolódás más rendszerekhez: A közlekedési hálózat összekapcsolja a lakóterületeket, intézményeket, ipari parkokat, vasútállomásokat, piacokat és turisztikai célpontokat. A közvilágítás a szenzorok, kamerák, intelligens átkelők és töltők alapinfrastruktúrája, ezért közvetlenül kapcsolódik a digitális portfólióhoz. A kerékpáros és gyalogos fejlesztések a zöldinfrastruktúrával, az aktív turizmussal és a humán szolgáltatások hozzáférhetőségével is összehangolandók.

Kihívások és lehetőségek: A legnagyobb kihívás a kiterjedt hálózatok magas beruházási és fenntartási költsége, a fejlesztések alatti forgalmi zavar, a közútkezelői és közmű-egyeztetések, valamint a települések eltérő igényeinek összehangolása. Lehetőség az aktív közlekedés részarányának növelése, a baleseti kockázatok és üzemeltetési költségek csökkentése, továbbá az intelligens közvilágításra épülő okosvárosi szolgáltatások fokozatos bevezetése.

Bár a módszertani útmutató elvárná, hogy dimenziókhoz rendeljük az egyes területtípusokat, a fent bemutatottak szerint ez nem lehetséges minden esetben. Az alábbi táblázatból így elhagytuk az első oszlopot, ami a portfolió megnevezését tartalmazza.

3. táblázat: Városi területtípusok: problémák és lehetőségek

Portfólió által lefedett területtípus	Jellemző problémák	Lehetőségek
Lakótelepi övezetek (Honvéd úti, Budrió, Bartók Béla úti, Törökzugi, Észak-Törökzugi és Paradicsomi lakótelep)	Idősödő épületállomány, magas energia- és fűtési igény, parkolási nyomás, a zöldfelületek minőségi megújításának igénye, nyári hőterhelés.	Energetikai mélyfelújítás, árnyékolás és faállomány-fejlesztés, csapadékvíz helyben tartása, közösségi terek és aktív közlekedési kapcsolatok javítása.
Belvárosi történelmi negyedek (Belváros, Németváros, Vár és Várossziget környezete)	Védett városszerkezet és műemléki állomány, nehezen korszerűsíthető épületek, forgalmi és parkolási terhelés, kevés összefüggő zöldfelület, turisztikai nyomás.	GYalogos- és kerékpáros kapcsolatok erősítése, forgalomcsillapítás, zöldítés és a magas értékű turisztikai kínálat fejlesztése.

Portfólió által lefedett területtípus	Jellemző problémák	Lehetőségek
Ipari parkok / logisztikai zónák (Déli Ipari Park, Északnyugati Ipari Terület, 44. sz. főút menti gazdasági területek)	Nagy burkoltság és hőszigethatás, energiaigényes infrastruktúra, hiányos belső közlekedési és közműkapcsolatok, teherforgalmi terhelés, egyes területek kedvezőtlen városi megközelítése.	Ipari infrastruktúra és logisztikai kapcsolatok fejlesztése, energiahatékony üzemek, helyi megújulóenergia-termelés, zöldfelületi pufferzónák és magasabb hozzáadott értékű vállalkozások letelepítése.
Közlekedési folyosók / főútvonalak (44. sz. főút, Csabai út, fő gyűjtőutak és kerékpáros tengelyek)	Tranzit- és célforgalmi terhelés, zaj- és légszennyezés, baleseti kockázat, leromlott burkolatok, hiányzó vagy szakaszos gyalogos és kerékpáros kapcsolatok.	Útfelújítás és csomópont-rendezés, összefüggő kerékpárhálózat, biztonságos átkelések, forgalomoptimalizálás, intelligens monitoring és a fenntartható közlekedési módok arányának növelése.
Elhanyagolt / üres telkek és ipari parcellák (fejlesztési tartalékterületek)	Alacsony hasznosítás, rendezetlen tulajdoni vagy közműhelyzet, terület-előkészítési költség, új zöldmezős beépítés kockázata.	Területek újrahasznosítása gazdasági vagy közösségi célra, ideiglenes zöldhasznosítás, napelemek telepítése, a már beépített városi tér hatékonyabb kihasználása.
Régi ipari területek / barnamezős zónák	Elavult vagy alulhasznosított épületek, esetleges környezeti terhek, gyenge telephelyi minőség, alacsony gazdasági aktivitás és költséges rehabilitáció.	Barnamezős rehabilitáció, új vállalkozási és inkubációs funkciók, ipari innováció, energiahatékony átépítés, zöldfelületek és helyi energiatermelés kialakítása.

1.3. Projektcsatornák és értékajánlat

1.3.1. Portfóliók értékajánlata és szinergiák

Az egyes portfolióknál azonosíthatóak olyan jellemző közvetlen előnyök, amelyek úgynevezett értékajánlatot jelenthetnek a város számára. Az előnyök lakosság, a gazdasági szereplői, intézmények, civil szereplők szintjén is értelmezhető, azaz nem kizárólagosan a gazdasági haszonnal járó értékajánlatokat szükséges számba venni.

Az alábbi táblázat – a sablon szerint – az értékajánlaton kívül a portfóliókon belüli és portfóliók közötti szinergiákat is bemutatja.

4. táblázat: Portfoliók értékajánlata

Értékajánlat megfogalmazása	Szinergiák portfólión belül	Szinergiák portfóliók között
Prosperáló		
Sokszínű, magasabb hozzáadott értékű és klímaalkalmazkodó járási gazdaság kialakítása, amely Gyula ipari, élelmiszeripari és turisztikai központi szerepére, a helyi termékekre, valamint a kisebb települések agrár-, logisztikai és turisztikai adottságaira épít.	Az ipari parkok, inkubátor- és telephelyfejlesztések közös befektetési kínálatként kezelhetők; a vállalkozásfejlesztési ügynökség pályázati, képzési és mentori kapacitást ad hozzájuk. A biogazdálkodás, a klímaadaptív termelés, az állattenyésztés, az élelmiszer-feldolgozás és a Gyulahús egymásra épülő helyi értékláncot alkot. A termelői piacok és a közétkeztetés stabil helyi keresletet teremtenek. A falusi, aktív, horgász- és vadászturizmus közös térségi termékcsomagként, összehangolt marketinggel hasznosítható.	A Kiszolgáló dimenzió út-, csomópont-, kerékpáros és közvilágítási fejlesztései biztosítják az ipari, agrár- és turisztikai helyszínek elérhetőségét. A Zöldülő dimenzió vízvisszatartási, energetikai és zöldinfrastruktúra-projektjei mérséklik a termelés klíma- és energiakockázatait. A Digitális dimenzió adatplatformja a piaci kapcsolódást erősíti. A Megtartó dimenzió szakképzési, gyakornoki, lakhatási és közösségi projektjei biztosítják a munkaerőt és a vonzó életkörnyezetet.
Megtartó		
Elérhető, korszerű és befogadó humán szolgáltatási és közösségi környezet megteremtése a járás valamennyi településén, amely támogatja a gyermekeket, fiatalokat, családokat és időseket, erősíti a helyi identitást, valamint mérsékli az elvándorlást.	Az óvodai, oktatási, egészségügyi és szociális intézmények felújítása a szolgáltatási programokkal együtt növeli a kihasználtságot és a minőséget. A családsegítés, a Biztos Kezdet Gyerekház, a tanoda, a pedagógiai szakszolgálat és a gyermekfelügyelet egymásra épülő gyermek- és családtámogatási láncot alkot. A szakápolás, nappali ellátás, jelzőrendszer és tanyagondnoki szolgálat közös humán kapacitásokkal szervezhető. A bérlakások, gyakornoki és szakképzési programok együtt támogatják a fiatalok helyben maradását. A civil, kulturális, sport- és médiafejlesztések közös közösségi programrendszert alkotnak.	A Kiszolgáló dimenzió biztonságos közlekedési és gyalogos-kerékpáros kapcsolatai javítják az intézmények elérhetőségét. A Zöldülő dimenzió energetikai korszerűsítése csökkenti a humán intézmények működési költségét, a zöldterületek pedig egészségesebb rekreációs környezetet adnak. A Digitális dimenzió ügyintézési, adat- és helpdesk-háttere támogatja a szolgáltatók együttműködését; a digitális kompetencia és városi applikáció javítja a lakossági hozzáférést. A Prosperáló dimenzió munkahelyei, helyi élelmiszerláncai és turisztikai programjai jövedelmet, gyakorlati képzési helyet és közösségi aktivitást teremtenek.
Zöldülő		

Értékajánlat megfogalmazása	Szinergiák portfólión belül	Szinergiák portfóliók között
Klímaállóbb és erőforrás-hatékony Gyula és járása kialakítása energiahatékony épületállománnyal, megújuló energiával, összefüggő zöld-kék infrastruktúrával, biztonságos vízgazdálkodással és körforgásos hulladékkezeléssel.	A közintézményi energetikai felújítás, a lakossági tanácsadó pont, az ipari energiahatékonyság és a Várfürdő metánhasznosítása közös energia- és kibocsátáscsökkentési programként mérhető. Az Élővíz-csatorna rehabilitációja, a körtöltés, a csapadékvíz-tározás, a vízvisszatartás és az új zöldterületek egységes zöld-kék hálózatot alkotnak, ezért közös műszaki tervezést és ütemezést igényelnek. A szelektív gyűjtés, a szemléletformálás és a komposztértékesítés egymásra épülő körforgásos rendszert hoz létre. A természetvédelem és a rekreáció fejlesztése kölcsönösen növeli a területek használati és ökológiai értékét.	A Digitális dimenzió okosmérői, adatplatformja és döntéstámogató rendszere teszi mérhetővé az energia-, klíma- és környezeti eredményeket. A Kiszolgáló dimenzió környezeti monitoringja, közvilágítása, út- és kerékpárfejlesztése csökkentheti a kibocsátást és adatot szolgáltat az üzemeltetéshez. A Prosperáló dimenzió klímaadaptív agrár-, vízgazdálkodási és zöld ipari projektjei gazdasági keresletet teremtenek a zöld megoldásoknak. A Megtartó dimenzió intézményei, közösségei és rendezvényei a szemléletformálás és a társadalmi elfogadás fő csatornái.
Digitális		
Egységes járási digitális működési és adatkezelési alap kialakítása, amely összekapcsolja az önkormányzatokat, intézményeket, közszolgáltatókat és városi rendszereket, támogatja az adatalapú döntéseket és javítja a szolgáltatások elérhetőségét.	Az adatbázisok digitalizálása biztosítja a rendezett adatforrásokat; a nyílt adatplatform egységes adatpolitikai és hozzáférési keretet ad; az adatintegrátori és helpdesk feladatkör biztosítja a napi működtetést; az adatalapú döntéstámogató rendszer pedig elemzéssé és vezetői információvá alakítja az adatokat. A fejlesztéseket közös architektúrával, jogosultságkezeléssel és ütemezéssel kell megvalósítani, így elkerülhetők a párhuzamos rendszerek. A dolgozói és lakossági digitális kompetenciafejlesztés teremti meg a tényleges használat feltételeit.	Horizontális kapcsolatot teremt minden dimenzióval. A Kiszolgáló közvilágítási, közlekedési, kamera- és monitoringadatai, valamint a Zöldülő energia- és környezeti mérési adatai a közös platformba integrálhatók. A Megtartó dimenzióban a digitális ügyintézés, a városi applikáció, a helyi média és a humán szolgáltatások adatcseréje javítja az elérést. A Prosperáló dimenzió digitális termelői piactere, turisztikai felületei és vállalkozási információi új adat- és szolgáltatási réteget kapnak. Közös kockázatkezelés szükséges az adatvédelemre, kiberbiztonságra és digitális kirekesztésre.
Kiszolgáló		

Értékajánlat megfogalmazása	Szinergiák portfólión belül	Szinergiák portfóliók között
Biztonságos, összefüggő, jól használható és intelligensen üzemeltethető járási infrastruktúra biztosítása, amely javítja a települések, intézmények, gazdasági területek és turisztikai célpontok elérhetőségét, miközben támogatja az aktív mobilitást.	A belterületi út-, csomópont-, gyalogos és kerékpáros fejlesztések közös hálózati terv és összehangolt kivitelezés mellett erősítik egymást. Az útbaigazító rendszer és a kerékpártárolók a kerékpárutak használhatóságát növelik, ezért azokkal egy ütemben célszerű megvalósítani őket. A közvilágítás a kamerák, környezeti és forgalmi szenzorok, intelligens átkelők és töltők közös fizikai infrastruktúrája lehet. A beavatkozások közös forgalmi adatokkal, közműegyeztetéssel és helyreállítási munkákkal költséghatékonyabban szervezhetők.	A Prosperáló dimenzió ipari parkjainak, piacainak, agrárterületeinek és turisztikai helyszíneinek elérhetőségét biztosítja. A Megtartó dimenzió intézményeihez, közösségi tereihez és külterületi szolgáltatásaihoz biztonságos hozzáférést ad. A Zöldülő dimenzió céljait a kerékpározás, az energiahatékony közvilágítás és a környezeti monitoring támogatja; a zöld-kék fejlesztésekkel közös közterület-rekonstrukciók alakíthatók ki. A Digitális dimenzió adatplatformja és döntéstámogató rendszere intelligenssé teszi a hálózatok üzemeltetését és segíti a karbantartási prioritások meghatározását.

A portfóliók közötti szinergiákat az alábbi táblázatok mutatják be részletesen. A módszertani útmutató meghatározása szerint a következő jelöléseket használtuk a táblázatokban:

- +++ erős szingergia,
- ++ közepes szingergia,
- + gyenge vagy közvetlenül nem azonosítható szinergia.

Emellett a kapcsolódás típusára, a beavatkozások közötti szinergiák jellemzőire – a módszertani útmutatóban meghatározott és elvárt logika alapján – további jelölést vezettünk be az áttekinthetőség érdekében:

- I = fizikai/infrastrukturális (pl. az infrastruktúra-fejlesztések egymást kiegészíthetik a különböző projektekben),
- T = technológiai/adat (pl. azonos adatforrást, azonos eszközállományt használnak a projektekben),
- H = hatásbeli (pl. a társadalmi, gazdasági vagy környezeti eredmények azonosok és egymást erősítik),
- Ü = ütemezési vagy kapacitásmegosztási (pl. azonos szakmai vagy szervezeti erőforrásokra támaszkodhatnak a projektek).

Az egyes portfóliók közötti szinergiákat a módszertani útmutató szerint meghatározott elvárás alapján a következő táblázatban foglaltuk össze.

5. táblázat: Portfóliók között szingergiák

Portfóliópár	Erősség	Típus	Szinergia tartalma
Prosperáló – Megtartó	+++	H	A munkahelyek és befektetések növelik a megtartóerőt
Prosperáló – Zöldülő	++	H, I	Az energiahatékonyság és a vonzó zöld környezet javítja a gazdasági területek minőségét és a város pozícióját; a gazdasági növekedés környezeti kockázatait közösen kell kezelni.
Prosperáló – Digitális	+++	T, H	A digitális infrastruktúra, adatplatform és online felületek támogatják a befektetői tájékoztatást, a turisztikai fejlesztéseket
Prosperáló – Kiszolgáló	+++	I, H	A gazdasági területek fejlődésének előfeltétele a közúti közlekedési és megfelelő közműkapacitás; az elérhetőség közvetlen befektetési érték.
Megtartó – Zöldülő	+++	H, I	A zöld közterek, energiahatékony épületek és rekreációs területek javítják az életminőséget, mérséklik a fenntartási terheket és erősítik a lakossági kötődést.
Megtartó – Digitális	+++	T, H	A digitális ügyintézés, kompetenciafejlesztés és adatkezelés javítja a humán szolgáltatások hozzáférését; az akadálymentesítés mérsékli a digitális kirekesztést.
Megtartó – Kiszolgáló	+++	I, H	A biztonságos közlekedés, valamint a megbízható közművek biztosítják a lakhatás, intézmények, sport- és közösségi terek használhatóságát.
Zöldülő – Digitális	+++	T, H	A szenzorok, energetikai adatbázis és városi adatplatform mérhetővé és optimalizálhatóvá teszi az energia-, zöldfelület-, víz- és környezeti rendszereket.
Zöldülő – Kiszolgáló	+++	I, H	A vízelvezetés és -visszatartás, a fenntartható mobilitás, valamint a közműrekonstrukció közvetlenül szolgálja a klímaadaptációt és a terheléscsökkentést.
Digitális – Kiszolgáló	+++	T, I	A térinformatikai nyilvántartás és adatmenedzsment közös adatbázisokra épül; az infrastruktúra szenzorai valós idejű üzemeltetést és jobb beruházási döntéseket támogatnak.

1.3.2. Az értékajánlat mérhetősége

A beavatkozásokra a Bevezetőben meghatározott módszertani keretek alapján (kisebb részt előkészített projekttervek, nagyobb részt szakértői becslések és bencharmok a módszertani útmutató melléklete szerint) határoztuk meg a pénzügyi értékeket. Az első táblázat a megvalósult projektekre fókuszál. Jelen dokumentumot egy kiinduló állapotnak tekintjük, a tanulmány készítésének időpontjában tervezettnek tekinthető projekteket gyűjtöttük össze, megvalósult projektelemet nem vettünk figyelembe (csak olyat, ami már támogatói döntéssel rendelkezik és akár el is indult, de még nem zárult le), így a feltűntett értékek még 0 százalékon állnak.

6. táblázat: Kiemelt megvalósulási mutatók

KPI	Érték a tanulmány készítésénke időpontjában	Megjegyzés
Beruházás volumene / CAPEX megvalósulás (%)	0%	Bár figyelembe vettünk a beavatkozások között az elnyert pályázatok adatait is, ezek még nem zárultak le.
Projekt megvalósulási arány (%)	0%	Bár figyelembe vettünk a beavatkozások között az elnyert pályázatok adatait is, ezek még nem zárultak le.

Támogatás aránya a megvalósult beruházásokban (%)	0%	Bár figyelembe vettünk a beavatkozások között az elnyert pályázatok adatait is, ezek még nem zárultak le. A tervezett projekteken belül a TVP-ben tervezett (elsődleges és tartalék) támogatás aránya **35,5%.**
Piaci forrás aránya a megvalósult beruházásokban (%)	0%	Még nincs lezárt, megvalósult beavatkozást.
Önkormányzati önerő aránya (%)	0%	Még nincs lezárt, megvalósult beavatkozást. A támogatásból megvalósuló projektek 100% intenzitással indulnak/indultak.

A módszertani útmutató meghatározza, hogy egyes dimenzióknál milyen mutatókat kell követni. A kiemelt indikátorokra dimenziónként ugyanakkor csak közelítő értékek adhatók a jelenlegi információk alapján.

7. táblázat: KPI értékek dimenziónként

Portfólió	KPI	Érték	Megjegyzés
Prosperáló	ROI (diszkontált)	Nem megbecsülhető a jelen információk alapján, de **negatív érték az előzetes számítások szerint**	A jól előkészített élelmiszeripari fejlesztések és turisztikai beruházások azonban a jelenleg becsültnél lényegesen nagyobb bevételeket is generálhatnak.
Megtartó	SROI	Nem megbecsülhető a jelen információk alapján, de **jellemzően 1 feletti értékek.**	1-nél magasabb értéknél a társadalmi haszon meghaladja a beruházási költségeket
Zöldülő	Éves tervezett ÜHG csökkentés (tCO_2e)	kb. 2600 tCO_2e/év	Közelítő becslés
Digitális	Üzemeltetési költségmegtakarítás / digitalizált szolgáltatások száma tervezett	10-15 millió Ft	A négy beavatkozásra átlagosan 26,1 millió forint megtakarítást becsültünk. Beavatkozásonként átlagosan két szolgáltatással számolva.
Kiszolgáló	Beruházás megvalósulási arány / önkormányzati önerő aránya tervezett	0%	Nincs megvalósult beruházás.

1.4. Stakeholder mapping

Az egyes beavatkozások megvalósításában különböző intézmények vesznek részt. Ezek érintettsége eltérő mértékű az egyes portfoliókban. A következő táblázatok ezen szereplőket mutatják be áttekinthető táblázatos formában.

8. táblázat: Stakeholderek érintettsége dimenziók szerint - prosperáló

Prosperáló portfólió	Nagy érintettség/ érdek	Kis érintettség/ érdek
Nagy hatás/ befolyás	Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza önkormányzatai és polgármesteri hivatalai; gazdaság- és városfejlesztési szervezeti egységek; Gyulahús Kft.; Gyulai Várfürdő Kft.; Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft.; ipari parkok és nagyfoglalkoztatók; mezőgazdasági, élelmiszer-feldolgozó és turisztikai beruházók; fejlesztési területek tulajdonosai	Békés Vármegyei Kormányhivatal és engedélyező hatóságok; Békés Vármegye Önkormányzata; gazdasági kamara és szakmai érdekképviseletek; támogatáskezelő szervezetek; pénzügyi intézmények; Magyar Közút Nonprofit Zrt. és MÁV-csoport a logisztikai fejlesztéseknél
Kis hatás/ befolyás	Helyi kis- és középvállalkozások; gazdálkodók, őstermelők és állattartók; piaci árusok; vendéglátó- és szálláshely-szolgáltatók; munkavállalók, álláskeresők és pályakezdők; szakképzésben részt vevők; aktív-, horgász- és vadászturisztikai szolgáltatók	A gazdasági fejlesztésektől távolabb élő lakosság; alkalmi látogatók; nem gazdasági profilú civil és vallási közösségek; térségen kívüli, jelenleg nem érdeklődő vállalkozások

9. táblázat: Stakeholderek érintettsége dimenziók szerint - megtartó

Megtartó portfólió	Nagy érintettség/ érdek	Kis érintettség/ érdek
Nagy hatás/ befolyás	A járás önkormányzatai és humánszolgáltatási szervezeti egységei; Gyulai Tankerületi Központ; Békés Vármegyei Központi Kórház; önkormányzati egészségügyi, óvodai, szociális és kulturális intézmények; család- és gyermekjóléti szolgálatok; Naplemente Idősek Otthona; Gyulakonyha Nonprofit Kft.; oktatási és szakképzési intézmények	Békés Vármegyei Kormányhivatal és ágazati hatóságok; országos szakpolitikai és finanszírozó szervezetek; Békés Vármegye Önkormányzata; egyházi fenntartók; rendőrség és katasztrófavédelem; szomszédos és romániai partnertelepülések
Kis hatás/ befolyás	Gyermekek, fiatalok és családok; idősek, fogyatékossággal élők és ápolásra szorulók; hátrányos helyzetű és külterületi lakosok; pedagógusok, egészségügyi és szociális dolgozók; civil, sport-, kulturális, nemzetiségi és vallási közösségek; bérlakás-igénylők; gyakornokok és szakképzésben tanulók	A humán szolgáltatásokat ritkán igénybe vevő lakossági csoportok; térségen kívüli vállalkozások; alkalmi turisták; közvetlenül nem érintett szakmai szervezetek

10. táblázat: Stakeholderek érintettsége dimenziók szerint - zöldülő

Zöldülő portfólió	Nagy érintettség/ érdek	Kis érintettség/ érdek
Nagy hatás/ befolyás	A járás önkormányzatai és műszaki, környezetvédelmi szervezeti egységei; Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft.; Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság; Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság; Alföldvíz Zrt.; hulladékgazdálkodási közszolgáltatók; Gyulai Várfürdő Kft.; közintézmény-fenntartók; érintett gazdálkodók és földtulajdonosok	Békés Vármegyei Kormányhivatal és környezetvédelmi, vízügyi, építésügyi hatóságok; katasztrófavédelem; országos energia- és hulladékgazdálkodási szereplők; villamosenergia-hálózati szolgáltató; támogatáskezelők, bankok és energetikai szolgáltatók; kutató- és felsőoktatási intézmények
Kis hatás/ befolyás	Lakosság, ingatlantulajdonosok és lakóközösségek; helyi vállalkozások; közintézmények használói és dolgozói; mezőgazdasági termelők; kerttulajdonosok; természet- és környezetvédelmi civil szervezetek; iskolák és szemléletformáló közösségek; zöldterületek és vízpartok használói	A fejlesztési területektől távol élők; alkalmi látogatók; közvetlen környezeti kitettséggel nem rendelkező külső szervezetek; a helyi energia- és hulladékrendszerhez nem kapcsolódó vállalkozások

11. táblázat: Stakeholderek érintettsége dimenziók szerint - digitális

Digitális portfólió	Nagy érintettség/ érdek	Kis érintettség/ érdek
Nagy hatás/ befolyás	A járás önkormányzatai és polgármesteri hivatalai; informatikai, adatgazdálkodási és ügyfélszolgálati egységek; önkormányzati intézmények és gazdasági társaságok; létrehozandó járási adatintegrátori/helpdesk egység és adatközpont; közszolgáltatói adatgazdák; kiválasztott informatikai fejlesztők és üzemeltetők	Adatvédelmi és kiberbiztonsági hatóságok; központi közigazgatási és elektronikus ügyintézési rendszerek gazdái; támogatáskezelők; távközlési és felhőszolgáltatók; országos közadat- és szabványgazdák; külső rendszerintegrátorok
Kis hatás/ befolyás	Lakossági felhasználók; önkormányzati és intézményi dolgozók; helyi vállalkozások, termelők és piaci szereplők; civil szervezetek; turisták; oktatási intézmények és képzésben részt vevők; digitális lemaradással veszélyeztetett idősek és hátrányos helyzetű csoportok	Digitális csatornákat nem használó, de hagyományos ügyintézéssel elérhető szereplők; alkalmi látogatók; az adatplatformokhoz nem csatlakozó térségen kívüli szervezetek; közvetlenül nem érintett szolgáltatók

12. táblázat: Stakeholderek érintettsége dimenziók szerint - kiszolgáló

Kiszolgáló portfólió	Nagy érintettség/ érdek	Kis érintettség/ érdek
Nagy hatás/ befolyás	A járás önkormányzatai és műszaki, városüzemeltetési egységei; Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft.; Magyar Közút Nonprofit Zrt.; MÁV-csoport és közösségi közlekedési szolgáltatók; közmű- és közvilágítási üzemeltetők; rendőrség és katasztrófavédelem; érintett ingatlantulajdonosok; tervezők és kivitelezők	Békés Vármegyei Kormányhivatal, közlekedési és építésügyi hatóságok; ágazati minisztériumok és támogatáskezelők; Békés Vármegye Önkormányzata; Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság és Alföldvíz Zrt. a hálózati összehangolásnál; szomszédos települések és országos infrastruktúra-gazdák
Kis hatás/ befolyás	Helyi lakosság; gyalogosok, kerékpárosok és közösségi közlekedést használók; ingázók; gyermekek, idősek és mozgásukban korlátozottak; helyi vállalkozások és áruszállítók; turisztikai szolgáltatók és látogatók; közintézmények; mezőgazdasági úthasználók	A fejlesztési helyszínektől távol élők; az érintett hálózatokat ritkán használók; alkalmi átutazók; közlekedési és infrastruktúra-profillal nem rendelkező külső civil szervezetek; térségen kívüli, nem kapcsolódó vállalkozások

1.5. Projektportfólió elemei

1.5.1. Beavatkozások csoportosítás sürgősség és hatás alapján

A beavatkozások sürgősség és hatás alapján is besoroltuk. A hatásoknál a társadalmi hatásokat vettük figyelembe.

13. táblázat: Prosperáló portfólió értékelése hatás és sürgősség alapján

	Alacsony hatás	Magas hatás
Magas sürgősség	–	• Mezővédő erdősávok fejlesztése
Alacsony sürgősség	• Vállalkozásfejlesztési ügynökségi modell bevezetése, pályázati tanácsadó és képzési, mentori programok	• Aktív turizmushoz kötődő fejlesztések • Termelői helyi piacok fejlesztése, helyi termékek bevonása a közétkeztetésbe • Nemzetközi vasútvonalhoz kapcsolódó inkubátorház, ipari telephely kialakítása • Mezőgazdasági utak karbantartása • Élelmiszer feldolgozó üzemek fejlesztése • Falusi turizmus szálláshelyfejlesztés • Termelés eszközrendszerének, módszertanának és terményeinek megfelelő megválasztása a klímaváltozás hatásainak mérséklésére és előkészületeként • Gyulahús fejlesztése • Mezőőri szolgálat kialakítása • Horgász- és vadászturizmus fejlesztése • Állattenyésztés fejlesztése • Kisebb ipari parkok kialakítása és barnamezős területek ipari parkká alakítása • Vízvisszatartás ösztönzése, öntözővíz csatornák fejlesztése • Vízgazdálkodási társulások létrehozása (országos programhoz csatlakozás)

14. táblázat: Megtartó portfólió értékelése hatás és sürgősség alapján

	Alacsony hatás	Magas hatás
Magas sürgősség	–	• Oktatási intézmények felújítása, bővítése • Egészségügyi ellátó intézmények felújítása, bővítése • Óvoda és bölcsődei intézmények felújítása, bővítése • Szociális alapellátó intézmények felújítása, közétkeztetési szolgáltatás biztosítása • Családsegítő központ fejlesztése – minden település számára állandó család- és gyermekjóléti szakemberek biztosítása • Tanyagondnoki szolgáltatása biztosítása • Önkormányzati bérlakás portfólió folyamatos bővítése • Meglévő bérlakások felújítása • Nappali ellátás hosszított és hétvégi nyitva tartásának támogatása szolgáltatásainak bővítése
Alacsony sürgősség	• Digitális kompetencia fejlesztése • Oktatási-nevelési nemzetiségi pedagógiai programok fejlesztése • Falunapok, nemzetiségi, települési, gasztronómiai rendezvények szervezése • Közösségi településszépítő és fenntartó programok fejlesztése, helyi értékek védelme • Határon átnyúló kapcsolatok fejlesztése • Helyi média termékek fejlesztése • Kollégiumi körülmények között megvalósuló prevenciós programot támogatása	• Szabadidős és sport fejlesztések, játszóterek, közösségi terek bővítése és megújítása • Civil szervezetek támogatása • Kulturális intézmények bővítése, fejlesztése • Városi applikációk fejlesztése – kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása • Közfoglalkoztatás keretében helyi élelmiszer termelés • Biztos Kezdet Gyerekházak létrehozása • Helyi munkaerő-piaci igényekhez is illeszkedő, szakképzési intézmény fejlesztés • Nyári gyermekfelügyeletek és programok biztosítása • Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése • Pedagógiai szakszolgálati intézmények eszközellátottságának és utaztatási • Szakápolási tevékenység támogatása • Tanodai szolgáltatások kialakítása

15. táblázat: Zöldülő portfólió értékelése hatás és sürgősség alapján

	Alacsony hatás	Magas hatás
Magas sürgősség	–	• Közintézmények és önkormányzati lakóépületek energetikai megújítása • Lakossági és intézményi zöldfelületek bekapcsolása a zöldinfrastruktúra hálózatba • Élővíz-csatorna rehabilitációja • A csapadékvíz-tározás és -használat megújítása • Lakossági és vállalkozási szelektív hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése •
Alacsony sürgősség	• A csapadékvíz-gazdálkodást népszerűsítő lakossági kampány	• Árvízvédelem – Városi körtöltés megújítási program kidolgozása • Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás • Az energiahatékonyság és a megújuló energiák alkalmazásának ösztönzése az iparban és a szolgáltatásokban • Természetvédelmi területek megőrzése, rehabilitációja • A Várfürdő vizében található metántartalom gázmotoros hasznosítása • Új zöldterületek kialakítása, meglévők fenntartása, idős fák védelme, növénycsere programok • Komposzttelep termékének értékesítése

16. táblázat: Digitális portfólió értékelése hatás és sürgősség alapján

	Alacsony hatás	Magas hatás
Magas sürgősség	–	–
Alacsony sürgősség	–	• Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése • Nyílt adatplatformok kialakítása • Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör kialakítása • Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése

17. táblázat: Kiszolgáló portfólió értékelése hatás és sürgősség alapján

	Alacsony hatás	Magas hatás
Magas sürgősség	–	• Belterületi útfejlesztés • Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése • Csomópont fejlesztés • Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése • Gyalogos és kerékpáros útbaigazító rendszer • Gyalogos infrastruktúra fejlesztése • Kerékpártárolók fejlesztése
Alacsony sürgősség	–	• Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése

1.5.2. Fenntartható üzemeltetés

A működtetési modell célja – a módszertani útmutató alapján – annak bemutatása, hogy az egyes projektportfóliók keretében megvalósuló fejlesztések hosszú távú üzemeltetése milyen szervezeti,

finanszírozási és működési keretek között biztosítható. A fejezet portfóliónként tekiknti át az üzemeltetési struktúrát, kitér arra, hogy az egyes fejlesztések esetében indokolt-e a központi vagy decentralizált működtetés, illetve milyen szerződéses konstrukciók – saját üzemeltetés, külső szolgáltató bevonása, közbeszerzési szerződés, projektcég vagy egyéb együttműködési forma – alkalmazása célszerű. Emellett bemutatja a működtetés várható finanszírozási modelljét, a fenntartási költségek és bevételek fő forrásait, valamint azokat a finanszírozási mechanizmusokat, amelyek biztosíthatják az egyes projektportfóliók hosszú távú fenntartható működését.

Prosperáló portfólió

- **Üzemeltetési struktúra:** A portfólióba sorolt beavatkozások/projektek heterogenitása (pl. ipari park fejlesztése, turisztikai fejlesztések) a decentralizált modellt, lokális üzemeltetési egységeket tesznek szükségessé.
- **Szerződéses keretek**: A kisebb ipari park fejlesztésénél, az egyedi telephelyfejlesztéseknél (élelmiszeripari fejelsztések) külső üzemeltető jelenik meg a működési modellben. A vállalkozásfejlesztési ügynökséghez kapcsolódó fejlesztés ugyanakkor saját üzemeltetésben (önkormányzati) valósítható meg hatákonyan.
- **A működés finanszírozásának forrása**: Az ipari park, iparterület, élelimszeripari fejlesztések bevételt termelnek, így legalább részben biztosítható a működés finanszírozása. A turisztikai fejlesztések ugyanúgy forrásokat biztosítanak a fejlesztések fenntartásához.

Megtartó portfólió

- **Üzemeltetési struktúra:** A portfólió projektjei – önkormányzati épületek, intézmények felújítása, közösségi terek, sport- és rekreációs létesítmények – jellemzően központi üzemeltetési modellben működnek.
- **Szerződéses keretek:** Az intézményi és közösségi fejlesztések túlnyomó része saját önkormányzati vagy önkormányzati intézményi üzemeltetésben működtethető. Egyes létesítmények – különösen a sport- és rekreációs infrastruktúra – esetében külső üzemeltető vagy civil szervezet bevonása is indokolt lehet, míg az épületfenntartási feladatok jellemzően közbeszerzési szerződések keretében valósulnak meg.
- **A működés finanszírozásának forrása:** A portfólió projektjei jellemzően nem termelnek közvetlen bevételt, ezért működtetésük alapvetően önkormányzati költségvetési forrásokra és az intézmények saját bevételeire épül. Egyes sport- és kulturális létesítmények esetében kisebb mértékű szolgáltatási bevételek, bérleti díjak vagy rendezvénybevételek is hozzájárulhatnak a fenntartási költségek finanszírozásához.

Zöldülő portfólió

- **Üzemeltetési struktúra:** A zöldülő portfólió projektjei hibrid üzemeltetési modellt igényelnek. A stratégiai koordináció önkormányzati szinten valósul meg, míg a napi fenntartási feladatokat városüzemeltető szervezet, természetvédelmi kezelők és egyes esetekben civil partnerek látják el.
- **Szerződéses keretek:** A zöldfelületek és közterületek fenntartása elsősorban önkormányzati vagy önkormányzati tulajdonú üzemeltető szervezet feladata, ugyanakkor a természetvédelmi feladatok és speciális kertészeti munkák külső szolgáltatók bevonásával is megvalósulhatnak. A szemléletformáló programok lebonyolításában civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel és szakmai partnerekkel kötött együttműködési megállapodások meghatározó szerepet töltenek be.

- **A működés finanszírozásának forrása:** A fenntartás elsődleges forrása az önkormányzati vagy központi költségvetés, amelyet természetvédelmi, környezetvédelmi és klímavédelmi pályázati források egészíthetnek ki. A rekreációs fejlesztések esetében korlátozott mértékű szolgáltatási vagy turisztikai bevételek is megjelenhetnek, azonban a portfólió egészére továbbra is a közfinanszírozás jellemző. Az energetikai beruházásoknál a megtakarítások alapot adhatnak a működtetés finanszírozásához.

Digitális portfólió

- **Üzemeltetési struktúra:** A digitális portfólió projektjei központi üzemeltetési modellt igényelnek. Az informatikai rendszerek egységes működtetése biztosítja az adatbiztonságot, az interoperabilitást és a standardizált üzemeltetési folyamatokat, miközben az egyes intézmények felhasználói szinten kapcsolódnak a rendszerhez.
- **Szerződéses keretek:** Az alapvető informatikai rendszerek működtetése önkormányzati koordináció mellett történik, azonban a szoftverüzemeltetés, felhőszolgáltatások, licencmenedzsment és rendszerkarbantartás jellemzően külső szolgáltatók bevonásával valósul meg. Az új rendszerek bevezetése és fejlesztése közbeszerzési eljárások keretében kiválasztott informatikai partnerekkel történhet.
- **A működés finanszírozásának forrása:** A működtetés fő forrását az önkormányzati költségvetés biztosítja, amelyet a digitális fejlesztésekből származó működési megtakarítások részben ellensúlyozhatnak. A rendszeres licencdíjak, informatikai szolgáltatások és karbantartási költségek folyamatos költségvetési tervezést igényelnek, ugyanakkor a digitalizáció hosszú távon csökkentheti az adminisztratív működési kiadásokat.

Kiszolgáló portfólió

- **Üzemeltetési struktúra:** A kiszolgáló portfólió projektjei – közúthálózat, közművek, kerékpárutak – hibrid üzemeltetési modellt követnek. Az önkormányzat stratégiai koordinációs szerepet lát el, míg az egyes infrastruktúra-elemek működtetését az illetékes közműszolgáltatók, közlekedési szolgáltatók vagy önkormányzati üzemeltető szervezetek végzik.
- **Szerződéses keretek:** A közművek és közlekedési infrastruktúra üzemeltetése jellemzően hosszú távú szolgáltatási vagy vagyonkezelési szerződések alapján történik. Az útfenntartási és egyéb karbantartási feladatok döntően közbeszerzési szerződések keretében vagy közszolgáltatási szerződés alapján valósulnak meg, míg egyes nagyberuházásoknál projektalapú együttműködések is alkalmazhatók.
- **A működés finanszírozásának forrása:** A portfólió működésének elsődleges finanszírozási forrása az önkormányzati költségvetés, amelyet közszolgáltatási díjak, közműszolgáltatók hozzájárulásai és – egyes infrastruktúra-elemek esetében – állami finanszírozás egészíthet ki. Az energetikai fejlesztések működési megtakarításai részben visszaforgathatók a fenntartási feladatok finanszírozásába, javítva a portfólió hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságát.

1.6. Erőforrás- és finanszírozási térkép

1.6.1. Kötöttségek és lehetőségek bemutatása

A módszertani útmutató alapján ebben a fejezetben a bevonható bevételi forrásokat, kötöttségeket és lehetőségeket kell áttekinteni:

- **Főbb bevételi források**: A fejlesztésekhez jellemzően az önkormányzati gazdálkodás forrásait (költségvetési forrás, vagyonhasznosítás, működési eredmény stb.), valamint az uniós és

hazai költségvetési fejlesztési forrásokat lehet bevonni. Bár vannak olyan projektek, amelyek bevételt generálnak (pl. ipari park fejlesztések, turisztikai fejlesztések, élelimszeripari beruházások), vagy költségmegtakarítást eredményeznek (pl. épületenergetikai projektek), – így felmerülhet valamilyen visszatérítendő típusú forrás bevonása – jelenleg nem lehet beszámolni előreheladatott forrásbevonási tárgyalásokról, előkészületekről. Magánbefektetők ugyancsak megjelenhetnek egyes projektekben (pl. bérlakás építés, egyéb ingatlanok hasznosítása vagy funkcióváltása), ezen a területen sincsenek konkrét lépések.

- **Kötöttségek**: A kötöttségek közül a legfontosabbak azok a nagy infrastruktúra-fejlesztések, amelyek megvalósítása több fejlesztési ciklust is átfog. Ezek a projektek jelentős előkészítési, tervezési és önrészigénnyel járnak, ezért a következő évek fejlesztési forrásainak egy részét várhatóan lekötik. A digitális átállás menetrendjében szereplő nagyléptékű informatikai fejlesztések – különösen a városi adatplatform, a digitális önkormányzat és a fejlett információtechnológiai központ – szintén olyan beruházások, amelyek folyamatos finanszírozást és intézményi kapacitásokat igényelnek.
- **Lehetőségek**: A módszertani útmutatóban hivatkozott "aranytojást tojó tyúk", illetve konkrét nagybefektetői érdeklődés jelenleg nem azonosítható.

1.6.2. Projektportfólió elemzés és finanszírozási roadmap

A finanszírozás lehetőségeit alapvetően határozza meg, hogy a projektnek van-e bevétel- vagy jövedelemtermelő lába. Amennyiben bevételre lehet szert tenni (akár csak kisebb mértékben is), úgy az pénzáram lehetőséget ad a visszatérítendő típusú vagy piaci források felhasználására és az azokhoz kapcsolódó törlesztések teljesítésére.

Az áttekinthetőség érdekében egy közös excel táblázatban foglaltuk össze az 1.6.2. fejezethez kapcsolódó finanszírozási információkat és a 2. fejezetben megjelenő adatokat. Az excel melléklet minden beavatkozásról külön adatlapon mutatja be a tanulmányban felhasznált információkat.

2. Kvantitatív elemzés portfólió szinten

A módszertani útmutató által meghatározott számításokat elvégeztük az egyes beavatkozásokra. Továbbra is szükséges kiemelni, hogy a beavatkozások jelentős részénél szakértői becslésekkel, benchmarkokkal, illetve az útmutató mellékeltében meghatározott adatokkal számoltunk. Minden beavatkozásnál– többek között – szerepeltettük:

- a beruházási költségeket (CAPEX);
- az éves működési költségeket (OPEX);
- az éves bevételeket/megtakarításokat;
- az éves ÜHG hatást.[2]

Tekintettel arra, hogy a fenti fejezetek elkészítéséhez további, beavatkozásokra vonatkozó információkat kellett rendszerezni, terjedelmi korlátok miatt excelben csatoljuk az eredményeket. A mellékelt excel első lapja minden beavatkozást mutat adatbázis formában, ahol a különböző paraméterek alapján szűrhető a táblázat, míg a további munkalapokon külön-külön jelennek meg a

[2] A rendkívüli sok ismeretlen és bizonytalan tényező miatt a Nettó Fenntarthatósági Érték (NSV)-t nem határoztuk meg, az még nagyságrendileg is félrevezető lenne a jelenlegi információs bázison.

beavatkozásokról gyűjtött információk adatlap formátumban. Később ezen adatlapokat célszerű aktualizálni.

Figyelembe véve, hogy nem minden beavatkozásnál lehetett értékeket becsülni, ezért az összesítő táblázatban csak a legfontosabb mutatókat emeltük ki. A részletes excel beavatkozásonként tartalmazza az elvárt információkra tett becsléseket.

18/1. táblázat: Mutatók portfólió szintű összesítése (pénzügyi mutatók)

Portfólió	Összes CAPEX (M Ft)	Összes OPEX (Ft)	Összes bevétel/ megtakarítás
Prosperáló város	13.692	Közelítő becsléssel több száz millió forintra tehető nagyságrend.	Jelentős, a költségeket meghaladó bevétel az ipari parkhoz kapcsolódó bérleti díjakkal, az élelmiszeripari telephelyfejlesztéseknél jelentkezhetnek elsősorban. Másodsorban a turisztikai fejlesztéseknél.
Zöldülő város	6.159	200-300 millió Ft	Akár a működési költségeket meghaladó megtakarítás elsősorban az energiahatékonysági beruházásokon keresztül.
Digitális város	820	kb. 100 millió Ft (elsősorban lincencek, szolgáltatások)	Korlátozottan számszerűsíthető, de elsősorban az adminisztrációs terhek miatti költség-csökkenés.
Megtartó város	11.445	1 milliárd forint feletti működési költséget is eléri a jelenlegi portfolió	Intézmények karbantartási költségének csökkenése miatt érhető el némi költség-csökkenés.
Kiszolgáló város	5.863	A kabantartás, üzemeltetés éves 100-200 millió Ft	Az üzemeltetési költségek némi csökkenésével érhető el költség-csökkenés.

18/2. táblázat: Mutatók portfólió szintű összesítése (környezeti, társadalmi, gazdasági eredmények)

Portfólió	Pénzügyi teljesítmény	Környezeti teljesítmény	Társadalmi hatás
Prosperáló város	Az ipari park fejlesztése, az élelmiszeripari fejlesztések pozitív pénzügyi megtérüléssel járhatnak.	ÜHG hatás nem jelentős.	A munkahelyteremtéssel, a betelepülő vállalkozások számának növekedése miatt egyértelműen pozitív, de jelenleg még nem számszerűsíthető.

Zöldülő város	Az energiahatékonysági beavatkozásoknál számottevő pénzügyi eredményesség valószínűsíthető, de a portfolió egészében negatív ROI érték.	Jelentős ÜHG hatás portfolió szinten (kb. 2-3000 tCO_2e/év)	Jelentős társadalmi haszon azonosítható. Egy-egy beavatkozásnál meghatározható, portfólió szinten nem aggregálható.
Digitális város	Nem azonosítható pozitív pénzügyi eredmény.	Kisebb mértékű ÜHG hatás a hatékonyabb papír- és eszközkezelés miatt.	Adminisztratív terhek csökkenése.
Megtartó város	Nem azonosítható pozitív pénzügyi eredmény.	Jelentős ÜHG hatás portfolió szinten, elsősorban az intézmények felújításán keresztül.	Egészségügyi állapot, közbiztonság javulása a leginkább kiemelhető társadalmi haszon.
Kiszolgáló város	Nem azonosítható pozitív pénzügyi eredmény.	Kisebb mértékű ÜHG hatás elsősorban a kerékpárút építésének keresztül érhető el.	A környezeti károk mérséklése, a közlekedés biztonság javulása emelhető ki elsősorban társadalmi haszonként.

A visszatérítendő típusú forrás bevonására elsősorban a prosperáló és a zöldülő portfólióban van lehetőség (ez utóbbin belül elsősorban az energiahatékonysági beruházásoknál). Ebben a körben találhatóak olyan projektelemek, amelyekben bevétel, vagy költség-megtakarítás jelenhet meg, ami alapja lehet egyfajta törlesztésnek.

Társadalmi hasznosságát tekintve ugyanakkor a kiszolgáló és megtartó portfolió tekinthető kiemeltnek. Ebben a körben jelennek meg a város élhetőségét biztosító olyan fejlesztések, amelyek közvetett módon akár a helyi gazdaság erősödéséhez (pl. infrastrukturális háttér megerősödése) is hozzájárulhatnak.

3. Intézményi és működési modell

A projektportfólió elemei akkor hajthatóak végre eredményesen, ha a stratégiai döntéshozatal, a portfóliószintű koordináció, a projekt-előkészítés, a végrehajtás és a monitoring egymásra épülő, dokumentált folyamatként működik, amiben elegendő a meglévő önkormányzati intézményrendszerre építeni. Így nem jön létre párhuzamos hivatali struktúra.

A felelősségi rendszer alapelve, hogy minden projektnek egy kijelölt projektgazdája, minden dimenziónak egy portfóliómenedzsere, a teljes FVS-nek pedig egy közös portfólió-koordinációs fóruma van. Az alábbi szerepkörök funkcionális kijelölések; a konkrét személyek megbízását, helyettesítési rendjét és döntési jogosultságát belső szabályzatban, polgármesteri vagy jegyzői intézkedésben, illetve szükség szerint képviselő-testületi döntésben indokolt rögzíteni.

Az intézményi és működési modell a Gyulai járás FVS-ben rögzített irányítási és működési rendre épül. Megtartja a települések és intézményeik jogi, tulajdonosi és üzemeltetési önállóságát, ugyanakkor közös portfólió-koordinációt rendel a 74 beavatkozást tartalmazó öt dimenzió fölé.

3.1. A projektportfólió kezeléséért felelős intézményi struktúra

A portfóliók irányítása mátrixjellegű: a Polgármesteri Kabinetben működő központi projektkoordináció egységes projektcsatornát, nyilvántartást és monitoringot biztosít, miközben a szakmai tartalomért az érintett szakosztályok, intézmények, önkormányzati társaságok és települési projektfelelősök maradnak felelősek.

19. táblázat: Felelősök és működési rend - prosperáló dimenzió

Funkciók	Felelősök és működési rend
Projektportfólió menedzser, menedzsment team	**Meglévő alap:** A Polgármesteri Kabinet projektkoordinátora és a Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési Osztály. **Javasolt működés:** A projektkoordinátor legyen a portfóliómenedzser; a team állandó tagja a Mérnöki és a Pénzügyi Osztály kijelölt munkatársa, továbbá a járási települések projektfelelősei. Projekttől függően kapcsolódjon be a Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft., a Gyulahús Kft., a Gyulai Várfürdő Kft., az ipari parkok és a gazdasági projektgazdák képviselője.
Projektgazdák és felelős osztályok	**Meglévő alap:** Gyulán a Polgármesteri Kabinet és az érintett szakosztályok; Eleken a Pénzügyi Csoport és az Igazgatási Osztály; Kétegyházán a Pályázatíró és támogató csoport és a műszaki ügyintéző; Lőkösházán az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal útja. **Projektgazdák:** A fejlesztéssel érintett önkormányzat, önkormányzati társaság vagy intézmény; piaci fejlesztésnél a vállalkozás, gazdálkodó, befektető vagy konzorcium. A pénzügyi kontrollt az illetékes pénzügyi egység, a műszaki kontrollt a Mérnöki Osztály vagy a helyi műszaki ügyintéző adja.
A portfólióért vezetői szinten felelős minimum 3 fős testület	**Javasolt összetétel:** Az FVS-ért felelős alpolgármester; a Polgármesteri Kabinet vezetője vagy projektkoordinátora; a Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési Osztály vezetője; a Pénzügyi Osztály vezetője; a Mérnöki Osztály vezetője. Napirendtől függően tanácskozási joggal az érintett település és projektgazda vezetője.
Döntéshozatali struktúra (pl. Közgyűlés és Bizottságai, Klímaplatform, Gazdasági Tanács stb.)	**FVS-szint:** A Gyulai Várostérség Fenntartható Településegyüttes Bizottsága (FVTB) előzetesen véleményez és járási prioritást alakít ki; az FVS-t érintő formális döntést Gyula Város Önkormányzata hozza meg. **Projekt-szint:** A tulajdonos önkormányzat képviselő-testülete és illetékes bizottságai; Gyulán különösen a Gazdasági Erőforrások Bizottsága és szükség szerint a Közbeszerzési Bizottság. Magánprojektnél a projektgazda dönt, az önkormányzati hozzájárulásról az illetékes önkormányzat határoz.
Stakeholder fórumok, lakossági konzultációk	**Fórumok:** Féléves vállalkozói és gazdálkodói kerekasztal; turisztikai és vendéglátói egyeztetés; kamarai és befektetői workshop; projekt-specifikus ingatlantulajdonosi konzultáció. A projektötletek folyamatosan fogadhatók közös online felületen és települési kapcsolattartói címen.

A Megtartó portfólió feladata a város népességmegtartó képességének, társadalmi kohéziójának és humán közszolgáltatásainak erősítése. A döntésekben a pénzügyi teljesítmény mellett kötelezően meg kell jelenjen a hozzáférés, az esélyegyenlőség, a célcsoporti szükséglet és a társadalmi hatás.

20. táblázat: Felelősök és működési rend - megtartó dimenzió

Funkciók Megtartó dimenzió	Felelősök és működési rend
Projektportfólió menedzser, menedzsment team	**Meglévő alap:** A Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési Osztály, az Önkormányzati és kulturális osztály, valamint a járás meglévő humánszolgáltató intézményei. **Javasolt működés:** A portfóliómenedzseri feladatot a Polgármesteri Kabinet projektkoordinátora és a kijelölt humánszolgáltatási koordinátor közösen lássa el. A team állandó tagjai legyenek a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény, az Egészségügyi Alapellátási Intézmény, az oktatási-kulturális intézmények és a négy település humán referensei.
Projektgazdák és felelős osztályok	**Projektgazdák:** Az érintett önkormányzatok, a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás, önkormányzati humán intézmények, a Gyulai Tankerületi Központ, egészségügyi és szociális szolgáltatók, kulturális és sportintézmények, civil és egyházi fenntartók. **Felelős egységek:** Gyulán a Szociálpolitikai és Gazdaságfejlesztési, az Önkormányzati és kulturális, valamint az Igazgatási, jogi és Humánpolitikai Osztály; a szatelit településeken a szociális, igazgatási, pénzügyi és pályázati feladatkörök.
A portfólióért vezetői szinten felelős minimum 3 fős testület	**Javasolt összetétel:** Az FVS-ért felelős alpolgármester; a szociálpolitikai és gazdaságfejlesztési osztályvezető; az önkormányzati és kulturális osztályvezető; a kistérségi szociális és gyermekjóléti intézmény vezetője; a projektkoordinátor. Ágazati ügyben az érintett intézményfenntartó vezetője csatlakozik.
Döntéshozatali struktúra (pl. Közgyűlés és Bizottságai, Klímaplatform, Gazdasági Tanács stb.)	**FVS-szint:** FVTB előzetes térségi véleményezés és feladatmegosztás; Gyula Város Önkormányzata formális FVS-döntése. **Projekt-szint:** A tulajdonos/fenntartó képviselő-testülete vagy döntéshozó szerve; Gyulán a Humán és Társadalompolitikai, az Oktatási és Kulturális, a Gazdasági Erőforrások és szükség szerint a Közbeszerzési Bizottság. Társulási szolgáltatásnál a társulási döntési rend is alkalmazandó.
Stakeholder fórumok, lakossági konzultációk	**Fórumok:** Humánszolgáltatási és intézményvezetői fórum; civil, nemzetiségi és egyházi kerekasztal; célcsoportos konzultáció gyermekekkel, fiatalokkal, idősekkel, fogyatékossággal élőkkel és külterületi lakosokkal; éves közmeghallgatás és folyamatos online visszajelzés.

A Zöldülő portfólió az energetikai, klímaalkalmazkodási, zöldinfrastruktúra-, vízgazdálkodási, körforgásos gazdasági és szennyezéscsökkentési beavatkozásokat integrálja. A projektbeléptetés feltétele a várható környezeti hatás, a fenntartási igény és – ahol értelmezhető – az éves ÜHG-hatás számszerű rögzítése.

21. táblázat: Felelősök és működési rend - zöldülő dimenzió

Funkciók	Felelősök és működési rend
Projektportfólió menedzser, menedzsment team	**Meglévő alap:** A Polgármesteri Kabinet főépítészi és főkertészi funkciói, a Mérnöki Osztály, a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. és az intézményi üzemeltetők. **Javasolt működés:** A projektkoordinátor mellett kijelölt klíma- és zöldinfrastruktúra-koordinátor vezesse a portfóliót. A team tagjai: Mérnöki és Pénzügyi Osztály, főépítész, főkertész, Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft., települési műszaki felelősök, továbbá feladattól függően a Körös-vidéki

	Vízügyi Igazgatóság, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság és az Alföldvíz Zrt.
Projektgazdák és felelős osztályok	**Projektgazdák:** Az érintett önkormányzatok és intézményfenntartók; Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft.; Gyulai Várfürdő Kft.; vízügyi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási szervezetek; gazdálkodók, ingatlantulajdonosok és energiaközösségi partnerek. **Felelős egységek:** Gyulán a Mérnöki Osztály és a Polgármesteri Kabinet szakmai funkciói; más településeken a műszaki és településüzemeltetési egységek; pénzügyi és közbeszerzési kontroll az illetékes szervezetnél.
A portfólióért vezetői szinten felelős minimum 3 fős testület	**Javasolt összetétel:** Az FVS-ért felelős alpolgármester; a Mérnöki Osztály vezetője; a projektkoordinátor; a főépítész vagy főkertész; a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. vezetői képviselője. Vízgazdálkodási ügyben a vízügyi igazgatóság szakmai képviselője tanácskozási joggal vesz részt.
Döntéshozatali struktúra (pl. Közgyűlés és Bizottságai, Klímaplatform, Gazdasági Tanács stb.)	**FVS-szint:** FVTB a településközi víz-, zöldinfrastruktúra-, energetikai és hulladékgazdálkodási projektek összehangolására; Gyula Város Önkormányzata formális FVS-döntése. **Projekt-szint:** Az illetékes képviselő-testület és szakbizottság; Gyulán a Gazdasági Erőforrások és a Közbeszerzési Bizottság. Hatósági és kezelői hozzájárulások külön döntési kapuk, a működtető szervezet csak elfogadott életciklus-költség és fenntartási terv mellett vesz át eszközt.
Stakeholder fórumok, lakossági konzultációk	**Fórumok:** Javasolt járási zöld- és klímafórum; vízgazdálkodási és gazdálkodói kerekasztal; környezetvédelmi civil konzultáció; lakossági szemléletformálás és helyszínspecifikus egyeztetés. A környezeti adatok és eredmények nyilvános online felületen követhetők.

A Digitális portfólió az adatmenedzsmentet, digitális közszolgáltatásokat és fejlett információtechnológiai infrastruktúrát fogja össze. Irányításának sajátossága, hogy a technológiai teljesítés mellett az adatgazdai felelősség, az adatvédelem és a hosszú távú üzemeltethetőség is felelősségi területként jelenik meg.

22. táblázat: Felelősök és működési rend - digitális dimenzió

Funkciók	Felelősök és működési rend
Projektportfólió menedzser, menedzsment team	**Módszertani előírás alapján javasolt:** A hivatali struktúrába beépülő digitális átállási koordinátor, aki nem külön szervezetet, hanem horizontális funkciót vezet. A digitális portfóliómenedzser a projektkoordinátorral összehangoltan látja el feladatát. **Menedzsment team:** Polgármesteri Kabinet, Jegyzői törzskar, informatikai üzemeltetés, adatvédelmi tisztviselő, az öt portfólió adatgazdái, önkormányzati intézmények és gazdasági társaságok operatív vezetői, valamint a négy település kijelölt digitális kapcsolattartói. Szükség szerint külső adatmenedzsment-, kiberbiztonsági és smart-city szakértők.
Projektgazdák és felelős osztályok	**Projektgazdák:** A járási önkormányzatok és polgármesteri hivatalok; a létrehozandó adatintegrátori/helpdesk funkció; önkormányzati intézmények és cégek mint adatgazdák; informatikai és távközlési szolgáltatók mint megvalósító partnerek. **Felelős egységek:** A Polgármesteri Kabinet projektkoordinációja, a Jegyzői törzskar jogi-adatvédelmi felügyelete, a Pénzügyi Osztály, az informatikai üzemeltetés és az ágazati adatgazdák. A városi adatplatform szakmai gazdája a digitális koordinátor, technikai üzemeltetője szerződésben kijelölt belső vagy külső IT-szolgáltató.

A portfólióért vezetői szinten felelős minimum 3 fős testület	**Javasolt összetétel:** Az FVS-ért felelős alpolgármester; a jegyző vagy aljegyző; a digitális átállási koordinátor; a projektkoordinátor; az adatvédelmi/információbiztonsági felelős. Ágazati döntésnél az érintett adatgazda vezetője is tagként vesz részt.
Döntéshozatali struktúra (pl. Közgyűlés és Bizottságai, Klímaplatform, Gazdasági Tanács stb.)	**FVS-szint:** FVTB a járási adatintegrációról, közös szolgáltatásokról és településközi prioritásokról véleményt ad; a formális döntéseket az illetékes önkormányzatok hozzák meg. **Működési döntések:** A digitális vezetői testület jóváhagyja az adatgazdát, hozzáférési rendet, interoperabilitási és kiberbiztonsági követelményeket. Élesítés csak adatvédelmi, biztonsági és felhasználói tesztkapu után történhet.
Stakeholder fórumok, lakossági konzultációk	**Fórumok:** Digitális szolgáltatási felhasználói panel és projekt-specifikus tesztcsoportok; intézményi adatgazda-fórum; vállalkozói és civil digitális konzultáció; a digitális lemaradással veszélyeztetett csoportok bevonása képzéssel és személyes támogatással.

A Kiszolgáló portfólió biztosítja a többi dimenzió fizikai működési feltételeit: a közlekedési, közmű-, közterületi, önkormányzati ingatlan- és egyéb alapinfrastruktúra fejlesztését. A portfólióban különösen fontos a tulajdonosi, beruházói és üzemeltetői felelősség elkülönítése, valamint a fenntartási kapacitás előzetes vizsgálata.

23. táblázat: Felelősök és működési rend - kiszolgáló dimenzió

Funkciók	Felelősök és működési rend
Projektportfólió menedzser, menedzsment team	**Meglévő alap:** A Mérnöki Osztály, a Polgármesteri Kabinet projektkoordinátora, a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft., Eleken a Hatósági és Településüzemeltetési Iroda és a Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat, a kisebb településeken a hivatali műszaki ügyintézés. **Javasolt működés:** A projektkoordinátor mellett kijelölt infrastruktúra-portfóliófelelős vezesse a teamet. Állandó tag: Mérnöki és Pénzügyi Osztály, települési műszaki felelősök és üzemeltetők; feladattól függően Magyar Közút, MÁV-csoport, közösségi közlekedési, közmű- és közvilágítási szolgáltatók.
Projektgazdák és felelős osztályok	**Projektgazdák:** Az érintett önkormányzat és út-/közműtulajdonos; Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft.; Eleki Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat; országos infrastruktúra-kezelők és közszolgáltatók. **Felelős egységek:** Gyulán a Mérnöki Osztály; Eleken az Igazgatási Osztály és településüzemeltetési szolgálat; Kétegyházán a műszaki, beruházási ügyintéző; Lőkösházán az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal és helyi ügyintéző; pénzügyi elszámolás az FVS 7.4.2. szerinti egységeknél.
A portfólióért vezetői szinten felelős minimum 3 fős testület	**Javasolt összetétel:** Az FVS-ért felelős alpolgármester; a Mérnöki Osztály vezetője; a projektkoordinátor; a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. vezetői képviselője; az érintett település műszaki vezetője. Országos hálózatot érintő ügyben a kezelő szakmai képviselője tanácskozási joggal csatlakozik.
Döntéshozatali struktúra (pl. Közgyűlés és Bizottságai, Klímaplatform, Gazdasági Tanács stb.)	**FVS-szint:** FVTB a hálózatos, településközi és egymásra épülő beruházások sorrendjét és összehangolását véleményezi; a formális FVS-döntést Gyula Város Önkormányzata hozza meg. **Projekt-szint:** A tulajdonos önkormányzat képviselő-testülete, illetékes településfejlesztési/pénzügyi és közbeszerzési bizottsága; állami infrastruktúránál az országos kezelő és engedélyező hatóságok. Az üzemeltető átvételi nyilatkozata kötelező döntési kapu.

Stakeholder fórumok, lakossági konzultációk	**Fórumok:** Közlekedési és közmű-koordinációs egyeztetés; érintett lakossági, ingatlantulajdonosi és vállalkozói fórum; gyalogos, kerékpáros, idős és mozgásukban korlátozott használói csoportok bevonása; kivitelezés előtt célzott forgalmi és lakossági tájékoztatás.

3.2. Városi governance struktúra az öt portfólió közös kezelésére

3.2.1. A modell illeszkedése a meglévő gyulai rendszerhez

A javasolt governance modell nem hoz létre új, önálló városfejlesztési társaságot. A meglévő, decentralizált projektgazdai és üzemeltetési rendszer fölé könnyű, funkcionális koordinációt épít. Gyula Polgármesteri Kabinetének projektkoordinátora működteti a közös projektcsatornát; az egyes települések a saját hivatali útjukon készítik elő és hajtják végre a projekteket; az FVTB biztosítja a térségi véleményezést és nyomon követést; a formális döntéseket az FVS-ben rögzített képviselő-testületek és bizottságok hozzák meg.

- A települési projektek a helyi polgármesteri hivatalnál vagy projektgazdánál indulnak; Lőkösháza az Eleki Közös Önkormányzati Hivatalon keresztül kapcsolódik.
- A központi projektcsatorna minden ötletet egységes adatlapon rögzít, dimenzióba és fókuszterületbe sorol, majd kijelöli a projektgazdát és a szükséges döntési kapukat.
- A portfólió-teamek szakmai rangsort, erőforrás- és kockázati javaslatot készítenek, de nem veszik át a tulajdonosi, hatósági vagy képviselő-testületi döntési hatáskört.
- Az FVTB az FVS-érintett ügyekben előzetesen állást foglal, összehangolja a településközi projekteket és legalább évente két alkalommal áttekinti az előrehaladást.
- A meglévő intézményi és önkormányzati társasági üzemeltetés változatlanul megmarad; új eszköz csak kijelölt üzemeltetővel, életciklus-költséggel és fenntartási finanszírozással kerülhet átadásra.

24. táblázat: Governance szintek és döntési jogok

Szint	Összetétel	Fő felelősség	Döntés / gyakoriság
Politikai és térségi irányítás	FVTB; Gyula és a szatelit települések képviselő-testületei, szakbizottságai	Térségi prioritás, jogszerű és tulajdonosi döntések, forrásvállalás	FVTB legalább évi 2; testületi döntés döntési kapuknál
FVS portfólió-koordinációs fórum – javasolt	FVS-felelős vezető, aljegyző, projektkoordinátor, öt portfóliómenedzser, pénzügyi és jogi kontroll	Portfóliók közötti erőforrás-, ütemezési és kockázati egyeztetés; FVTB-előterjesztések	Negyedévente és jelentős változáskor
Központi projektcsatorna-menedzsment – javasolt funkció	Polgármesteri Kabinet projektkoordinátora, kijelölt adminisztratív és pénzügyi támogatás	Projektlista, kapurendszer, forrásfigyelés, standard adatok, monitoring és beszámoló	Operatív egyeztetés havonta
Portfólió-teamek – javasolt	Portfóliómenedzser, szakosztályok, települési felelősök, intézmények/cégek és meghívott szakértők	Szakmai előkészítés, prioritás, kockázat, szinergia, működtetési modell	Negyedévente; projektkapuk előtt

Projektgazda és megvalósító team	Tulajdonos/fenntartó, projektvezető, műszaki, pénzügyi, jogi, beszerzési és üzemeltetési felelős	Előkészítés, beszerzés, kivitelezés, pénzügyi elszámolás, átadás és üzemeltetés	Projektterv szerint; havi státusz
Stakeholder- és felhasználói szint	Lakosság, civil, vállalkozói, intézményi és speciális célcsoportok; digitális tesztcsoportok	Igények, elfogadottság, használhatóság és társadalmi/környezeti visszacsatolás	Folyamatos online; legalább éves nyilvános fórum

Az organigram a döntési és koordinációs kapcsolatokat mutatja. A folytonos kerettel jelölt elemek az FVS-ben meglévő struktúrák; a szaggatott keretek a portfólióalapú üzleti modell működtetéséhez javasolt, szervezetileg beágyazott funkciók.

1. ábra: Szervezeti organigram: a Gyulai járás portfoliónak governance és projektcsatorna-rendszere

Megjegyzés: A folytonos keret meglévő struktúrát, a szaggatott keret javasolt funkciókat mutat.

Az FVS-ben már bemutatott projektcsatornát az üzleti modellben rögzített információk alapján csak némileg szükséges továbbfejleszteni. Az egyes lépésekhez kapcsolódó minimális kimeneteket, felelősöket az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

25. táblázat: A projektcsatorna működési rendje

Kapu	Felelős	Minimum kimenet	Jóváhagyás
0. Becsatornázás	Települési kapcsolattartó / projektkoordinátor	Projektötlet, kezdeményező, helyszín, cél, elsődleges dimenzió, várható partner	Nyilvántartásba vétel
1. Előszűrés	Központi projektcsatorna és portfóliómenedzser	Stratégiai illeszkedés, projektgazda, hálózatos jelleg, alapvető jogi/pénzügyi korlát	Portfólió-team
2. Koncepció	Projektgazda és szakmai team	Műszaki/szakmai tartalom, célcsoport, ütem, CAPEX/OPEX, bevétel/megtakarítás, ÜHG és társadalmi hatás, kockázat	Vezetői portfóliótestület
3. Megvalósíthatóság és forrásmix	Projektgazda, pénzügy, jog, beszerzés, üzemeltető	Engedélyek, tulajdon, életciklus-költség, finanszírozási mix, szerződéses és üzemeltetési modell	FVTB-vélemény, majd illetékes testületi/tulajdonosi döntés
4. Megvalósítás	Projektvezető és megvalósító team	Szerződés, mérföldkövek, költség- és változáskontroll, havi státusz	Projektirányító testület; lényeges változásnál döntéshozó

5. Átadás és működtetés	Projektgazda és kijelölt üzemeltető	Átvétel, eszköz- és adatátadás, SLA, karbantartási és finanszírozási terv, induló KPI	Üzemeltetői átvétel és projektzárás
6. Monitoring és felülvizsgálat	Stratégiai menedzsment / projektkoordinátor	Éves portfólió-KPI, pénzügyi, ÜHG- és társadalmi hatás, kockázat, korrekciós javaslat	FVTB és nyilvános éves beszámoló

Üzemeltetési és szerződéses alapelvek:

- Saját üzemeltetés alkalmazandó, ha a feladat illeszkedik a meglévő önkormányzati intézmény vagy társaság alaptevékenységéhez, és rendelkezésre áll a humán, technikai és pénzügyi kapacitás.
- Külső szolgáltató vagy közbeszerzés indokolt speciális technológia, időszakos kapacitásigény vagy igazolható életciklus-költségelőny esetén; a szerződésben mérhető szolgáltatási szintet, adatátadást, hibakezelést és kilépési feltételeket kell rögzíteni.
- Projektcég, PPP, hitel vagy tőkebevonás csak bevételt vagy igazolható megtakarítást termelő projektnél vizsgálandó; a közérdekű és piaci elemeket, kockázatokat és tulajdonosi jogokat elkülönítetten kell dokumentálni.
- Minden beruházásnak kijelölt üzemeltetővel, legalább az eszköz hasznos élettartamára szóló OPEX- és karbantartási tervvel, valamint a pótlási felelősség meghatározásával kell rendelkeznie.

A stratégiai menedzsment a projektgazdáktól és üzemeltetőktől negyedéves státuszadatot, évente pedig teljes portfólióadatot gyűjt. Az éves jelentés a megvalósulás és pénzügyi helyzet mellett értékeli az ÜHG- és társadalmi hatást, a működtetési fenntarthatóságot, a szabályozási környezet változását, a kockázatokat és az érintetti kört. A jelentés az FVTB elé kerül és nyilvánosan elérhetővé válik. Az FVS elemző felülvizsgálata az FVS-ben rögzített 3–4 éves ciklusban történik; rendkívüli felülvizsgálatot jelentős forrás-, jogszabály-, költség- vagy hatásváltozás indíthat.

A javasolt modell bevezetésének első szervezési lépései: a portfóliómenedzserek és a digitális koordinátor kijelölése; a közös projektregiszter és kapusablon elfogadása; az FVTB éves munkatervének kiegészítése; az adatgazdák és KPI-felelősök nevesítése; majd az öt portfólió első, teljes körű negyedéves felülvizsgálata.

Covenant of Mayors
for Climate & Energy
EUROPE

Gyulai járás Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP) 2026
Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza

2026 augusztus

TRENECON

Tartalom

1 Vezetői összefoglaló 4
2 Bevezetés 10
3 Helyzetelemzés 11
3.1 Gyulai járás és környezete 11
3.1.1 Gyulai járás természeti adottságai 12
3.1.2 Makroregionális és regionális szerep 15
3.1.3 Gazdasági háttér 17
3.2 Jogszabályi és stratégiai helyzetértékelés 17
3.2.1 Eu-s és hazai klímapolitika, energiapolitika 17
4 A Gyulai járás jövőképe és célrendszere 28
5 Energialeltár, energiagazdálkodás 34
5.1 A Gyulai járás energetikai jellemzése, energiamix bemutatása 35
5.1.1 Villamosenergiafogyasztás 36
5.1.2 Földgázfogyasztás 37
5.1.3 Megújuló energia 38
5.1.4 Közlekedés 39
5.2 A Gyulai járás SECAP energialeltára 42
5.3 Gyulai járás ÜHG kibocsátási leltára 46
5.4 CO_2 megkötés 49
5.5 Dekarbonizációs eredmények és célok 50
6 Alkalmazkodási helyzetértékelés 53
6.1 Várható klimatikus változások 54
6.1.1 Éghajlati tényezőkben történő változásoknak való kitettség 54
6.1.2 Érzékenységi vizsgálat 60
6.1.1 Kockázatok felmérése és kezelése 61
6.2 Az energiaszegénység értékelése 67
7 Akcióterv Intézkedései 69
7.1 Beavatkozási területek intézkedései 69
7.2 Mitigációs beavatkozások 70
7.2.1 Kulcsintézkedések 72
7.2.2 Mitigációs célt megvalósító további tervezett intézkedések 73
7.2.3 Megvalósult és folyamatba levő fejlesztések 75
7.3 Adaptációs beavatkozási lehetőségek 77
7.3.1 Kulcsintézkedések 80
7.3.2 Adaptációs célt megvalósító további tervezett intézkedések 82
7.3.1 Megvalósult és folyamatba levő fejlesztések 84
7.1 Energiaszegénységhez kapcsolható intézkedési javaslatok 86
7.1.1 Kulcsintézkedések 88
7.1.1 Energiaszegénység csökkentését célzó további tervezett intézkedések 89
8 Végrehajtási keretrendszer meghatározása 90
8.1 Menedzsment eszközök 90
8.2 Intézményi együttműködési keretek 90
8.2.1 Fenntartható energia- és klíma akciók koordinációs feladatait ellátó munkacsoport 91
8.3 Finanszírozási lehetőségek 93
8.4 Monitoring és felülvizsgálat 94

9 Mellékletek 96
9.1 melléklet: ÜHG leltár bázisév 2007 97
9.2 melléklet: ÜHG leltár 2024-re 98
10 Táblázat- és ábrajegyzék 99

1 Vezetői összefoglaló

A klímaváltozás hatása nem csak globálisan, hanem regionális szinten is érezhető, miközben a mindennapi életet is egyre inkább befolyásolja, jelentős problémákat okozva a városok és a lakosság számára. Az éghajlatban történt változásokból eredő kihívások kezeléséhez és a változásokat előidéző károsanyag kibocsátások csökkenéséhez összehangolt cselekvés szükséges, melyhez a megfelelő tervezés és stratégia elengedhetetlen.

A Gyulai járás települései 2026-ban csatlakoztak a Polgármesterek Szövetségéhez és a csatlakozási dokumentumokban vállalták, hogy az EU célkitűzéseivel összhangban együttesen a települések közös járási szintű közép- és hosszútávú célokat határoznak meg, amelyek legalább annyira ambiciózusok, mint a nemzeti célkitűzések. A járás célja, hogy 2050-re elérje a karbonsemlegességet, valamint a felmért és megismert környezeti állapotot figyelembe véve prioritást kapjanak az éghajlatváltozás következtében szükséges alkalmazkodási intézkedések.

A járás települései közösen készítik el a ***Fenntartható Energia és Klíma Akciótervet (SECAP)***, ami összefoglalóan tartalmazza a járás klímaszempontú értékelését, közös járási ÜHG-leltár készült, közös bázisév került kijelölésre, és a mitigációs, adaptációs, valamint energiaszegénységi célrendszer is járási szinten kerül kialakításra.

Mindezek mellett Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza továbbra is önálló települési szereplők maradnak, miközben a SECAP vállalásait, kibocsátási leltárát és monitoringját közösen kezelik.

Vízió

A Gyulai járás hosszú távú jövőképe, hogy magas életminőséget biztosító, egyben ellenálló és karbonsemleges térségként példamutató módon alkalmazkodik a klímaváltozás hatásaihoz, és fenntartható fejlődésével aktívan hozzájárul azok mérsékléséhez.

Mitigációs átfogó cél

Energiahasználathoz kötődő ÜHG kibocsátás csökkentése, járási dekarbonizáció elérése

üvegházhatású gáz kibocsátásának csökkentése:

2030-ig legalább 55 %-kal,
2050-ig legalább 80%-kal

Adaptációs átfogó cél

Felkészülés a klímaváltozás kihívásaira

A járási zöld infrastruktúra felkészítése a klímaváltozás hatásaira, a védett zöldfelületek növelése és a lakosságot érintő klímaváltozás okozta káresemények csökkentése

Energiaszegénység mérséklése átfogó cél

Szociális szempontú energetikai lépések

A szükséges energiamennyiséghez való hozzájutás elősegítése az energiaszegénységgel érintett rétegek számára

1. ábra A Gyulai járás Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervének víziója átfogó céljai

A Gyulai járás mitigációs (üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési) céljai

A járás mitigációs célrendszerének megalapozásához a 2007. év került bázisévként kijelölésre, amelyhez viszonyítva a fő energia- és kibocsátási folyamatok, valamint a dekarbonizációs előrehaladás nyomon követhető. A vizsgálat alapján a Gyulai járás teljes éves energiafogyasztása 2007 és 2024 között 481,2 GWh-ról 367,1 GWh-ra csökkent, ami mintegy 24%-os mérséklődést jelent. Az energiaszerkezetben továbbra is a földgáz a meghatározó energiahordozó, ugyanakkor részaránya fokozatosan csökkent, miközben nőtt a villamos energia szerepe, és megjelent a helyi megújulóenergia-termelés is. A megújuló energia – döntően napenergia – 2024-re már érzékelhető részarányt képvisel a járás energiaellátásában, ami a dekarbonizációs átmenet fontos első lépésének tekinthető.

A járás teljes éves ÜHG-kibocsátása a 2007. évi 120,5 ezer tCO_2eq értékről 2024-re 68,5 ezer tCO_2eq-ra csökkent. Ez azt jelzi, hogy a bázisévhez képest a kibocsátás szintje jelentősen mérséklődött, amelyben meghatározó szerepe volt az energiatakarékossági lépéseknek, a földgázfogyasztás csökkenésének, az országos villamosenergia-mix kedvezőbb kibocsátási tényezőinek, valamint a helyi napelemes energiatermelés bővülésének. A természetes nyelők figyelembevételével a járás nettó kibocsátási helyzete tovább javult, amivel 2024-ben a nyelőkapacitás által mérsékelt kibocsátási érték már kedvező képet mutat. A dekarbonizációs célrendszer ennek megfelelően nemcsak a kibocsátások közvetlen csökkentésére, hanem a nyelőkapacitások megőrzésére és fokozatos növelésére is épít.

A kitűzött célok alapján a járás 2030-ra a kibocsátások további mérséklését irányozza elő, míg 2050-re a dekarbonizáció teljesítését tekinti hosszú távú célnak. A köztes célérték szerint 2030-ra a kibocsátás 66 275 tCO_2eq szintre csökkentése tervezett, amelyhez a nyelőkapacitás mintegy 10%-os növelése társul. A végső, 2050-re kitűzött cél 13 700 tCO_2eq kibocsátási szint elérése, miközben a nyelőkapacitás 20%-os növelése is hozzájárul a teljes dekarbonizációs szint biztosításához. A célrendszer tehát kettős részcélt fogalmaz meg: egyrészt az energiafelhasználásból eredő kibocsátások fokozatos visszaszorítására, másrészt a természetes nyelők klímavédelmi szerepének megerősítésére.

Bázisév/ Célév	ÜHG kibocsátás nagysága (tCO_2 eq)	ÜHG kibocsátás csökkenés mértéke (%)*	Nyelők által csökkentett ÜHG kibocsátás (tCO_2 eq)	Nyelőkapacitás emelkedés mértéke (%)**	Dekarbonizáció szintje (%-os csökkenés)
2007	120 500				-
2024	68 500	57	11 200		53
Tervezett célok					
2030	66 275	60	12 320	10	55
2050	13 700	80	13 440	20	100

* ÜHG kibocsátás csökkenés mértéke a bázisévhez viszonyítottan %-ban kifejezve

** ÜHG nyelők kapacitásának emelkedés mértéke (%)

1. táblázat: A Gyulai járás dekarbonizációs céljai

A Mitigációs átfogó cél megvalósítását a mitigációs akcióterv hét fő célterülete támogatja, amelyek a járás legfontosabb kibocsátási forrásaihoz és beavatkozási lehetőségeihez illeszkednek. A hét részcélhoz kapcsolódóan megtörtént a releváns intézkedések, valamint a már megvalósult és tervezett projektek azonosítása.

2. ábra: A Gyulai járás mitigációs (ÜHG kibocsátás csökkentést célzó) részcéljai

Meghatározásra kerültek a kulcsintézkedések, melyek célja, hogy a tervezett változások mértékét és folyamatait megfelelő módon követni lehessen. Az intézkedési rendszerből azok a beavatkozások kerültek kulcsintézkedésként kijelölésre, amelyek közvetlenül és jelentős mértékben járulhatnak hozzá az energiafelhasználás és az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez, és amelyek eredményessége jól mérhető mutatókkal követhető. A kulcsintézkedésekhez ezért olyan kulcsindikátorok kapcsolódnak, amelyek rendszeres nyomon követése lehetővé teszi a megvalósítás előrehaladásának, valamint az elért energetikai és kibocsátáscsökkentési eredményeknek az értékelését. A mitigációs akcióterv két kulcsintézkedése a következő:

Épületek energetikai korszerűsítése, energiahatékony felújítása és a közvilágítás fejlesztése. A beavatkozások célja az önkormányzati és közösségi használatú épületek energiaigényének és az ahhoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátásnak a mérséklése. A változás nyomon követésének kulcsindikátora az éves villamosenergia-megtakarítás (MWh/év), amely alapján az energiamegtakarításhoz kapcsolódó éves ÜHG-kibocsátás-csökkenés is meghatározható.

Napelemes rendszerek és más megújuló energiaforrások telepítése, valamint a megújulóenergia-használat ösztönzése. A kulcsintézkedés a helyi megújulóenergia-termelés bővítését, a fosszilis energiahordozóktól való függőség mérséklését és az energiafelhasználáshoz kapcsolódó kibocsátások csökkentését szolgálja. A változás mérésének kulcsindikátora a telepített megújulóenergia-kapacitás (kW), amely közvetlenül jelzi a létrehozott új megújulóenergia-termelési potenciál nagyságát, és alapot ad a későbbi energiatermelési és ÜHG-kibocsátás-csökkentési eredmények értékeléséhez.

A kulcsindikátorok rendszeres értékelése biztosítja, hogy a mitigációs intézkedések végrehajtása ne kizárólag a megvalósult projektek számával, hanem a ténylegesen elért energia- és kibocsátáscsökkentési eredmények alapján is nyomon követhető legyen. Az indikátorok változása így közvetlen visszacsatolást ad a járás dekarbonizációs pályájának előrehaladásáról, és megalapozza a későbbi SECAP-monitoring és felülvizsgálati folyamatokat.

A járásban már jelenleg is jelentős projektállomány támogatja e célok elérését. A korábbi támogatási időszak fejlesztései, valamint a Széchenyi Terv Plusz keretében támogatott új beruházások elsősorban az épületenergetikai korszerűsítés, a fenntartható közlekedés, a megújulóenergia-használat és az energiamenedzsment területén járulnak hozzá a kibocsátások mérsékléséhez. A projektállomány területi koncentrációja elsősorban Gyulán figyelhető meg, ugyanakkor Elek, Kétegyháza és Lőkösháza fejlesztései is érdemben hozzájárulnak a járási szintű klíma- és energiacélok teljesítéséhez. A célok eléréséhez ezért nemcsak az egyes beruházások megvalósítása, hanem azok összehangolt, monitoringgal alátámasztott végrehajtása is szükséges.

A Gyulai járás adaptációs céljai, elkészülés a klímaváltozás hatásaira

Az alkalmazkodási helyzetértékelés alapján a Gyulai járás szempontjából kiemelt kihívást jelent a forró és hőhullámos napok számának növekedése, a hosszabbodó száraz időszakok, valamint az ár- és belvízi veszélyeztetettség. A kockázatok különösen a vízgazdálkodást, a mezőgazdaságot és erdőgazdálkodást, a természetes élőhelyeket és biológiai sokféleséget, az egészségügyi és szociális ellátást, valamint a polgár- és katasztrófavédelmi feladatokat érintik. Az alkalmazkodásban ezért egyszerre szükséges kezelni a vízhiányt és az időszakosan jelentkező víztöbbletet, továbbá a növekvő hőterhelésből eredő társadalmi és környezeti kockázatokat.

Az adaptációs akcióterv központi eleme a járási vízmegtartás és klímaadaptív vízgazdálkodás, valamint a zöldinfrastruktúra és az ökológiai kapcsolatok fejlesztése. A tervezett beavatkozások a csapadékvíz helyben tartására, tározására és hasznosítására, a vízkormányzás fejlesztésére, a belvíz- és öntözőcsatornák többcélú használatára, az Élővíz-csatorna alkalmazkodási szerepének erősítésére, továbbá a Natura 2000 területek, természetes élőhelyek és települési zöldfelületek megőrzésére és rehabilitációjára irányulnak. A további intézkedések az épületek és kritikus infrastruktúrák klímaállóvá tételét, a hőhullámokkal szembeni egészségvédelmet, a klímaadaptív mezőgazdasági és erdőgazdálkodási módszerek elterjesztését, a turisztikai és kulturális értékek védelmét, valamint a klímakockázatok fejlesztési döntésekbe történő beépítését szolgálják.

A Gyulai járás adaptációs célrendszere hét egymáshoz kapcsolódó részcélra épül, amelyek a járás legfontosabb klímaváltozási kockázataira és érzékeny területeire adnak választ. Az intézkedések egyaránt érintik a vízgazdálkodást, a zöld- és kék infrastruktúrát, az épített környezetet, a lakosság egészségvédelmét, a mezőgazdasági és tájhasználati rendszereket, a természeti és kulturális értékeket, valamint a klímaszempontok intézményi és döntéshozatali integrációját. A cél az, hogy a járás települései a várható hőhullámokhoz, szárazabb időszakokhoz, szélsőséges csapadékeseményekhez, ár- és belvízi kockázatokhoz, valamint ezek társadalmi és gazdasági következményeihez egyaránt felkészültebbé váljanak.

3. ábra: A Gyulai járás adaptációs (klímaváltozáshoz való alkalmazkodás) részcéljai

A hét adaptációs részcél közül két olyan intézkedési terület került kulcsintézkedésként kijelölésre, amelyek több klímakockázat kezeléséhez egyszerre járulnak hozzá, és járási szinten is meghatározó hatással rendelkeznek. Ezek az A1 – vízmegtartás és klímaadaptív vízgazdálkodás, valamint az A2 – zöldinfrastruktúra és ökológiai kapcsolatok fejlesztése. A két terület egymást erősítő módon szolgálja a járás alkalmazkodását: a vízgazdálkodási fejlesztések a vízhiányos és szélsőséges vízjárású időszakok kezelését támogatják, míg a zöldinfrastruktúra a hőterhelés, a biodiverzitás-csökkenés és a szélsőséges időjárási hatások mérséklésében tölt be természetes szabályozó szerepet. Együttesen a természetalapú megoldások alkalmazását és a járás hosszú távú klímaellenálló képességének növelését szolgálják.

A kiemelt adaptációs beavatkozások előrehaladásának nyomon követését kulcsindikátorok segítik, amelyek számszerűen jelzik a megvalósított fejlesztések hatását. A vízgazdálkodási kulcsintézkedések esetében ilyen mutató a létrehozott vagy fejlesztett kék infrastruktúra hatásterületének változása (%), míg a zöldinfrastruktúra-fejlesztések eredményessége a fejlesztett zöld infrastruktúra területével (km²) követhető. A mutatók rendszeres értékelése lehetővé teszi, hogy a járás alkalmazkodóképességének változása és az intézkedések tényleges eredményessége hosszabb távon is nyomon követhető legyen.

A Gyulai térség energiaszegénység mérséklési céljai

A SECAP céljai között szerepel az energiaszegénység mérséklésének elérése.

Egy háztartás akkor tekinthető energiaszegénynek, ha nem képes megfizetni az alapvető energiaszükségleteinek kielégítéséhez szükséges energiát, például fűtést, világítást, vagy egyéb alapvető szolgáltatásokat. Az energiaszegénység kezelésének kiindulópontja, hogy a rendelkezésre álló energiafogyasztási adatok önmagukban nem alkalmasak az érintett háztartások számának meghatározására. A járási helyzet pontosabb feltárásához a jövedelmi viszonyok, az energiaköltségek, a lakóépületek energetikai állapota, a fűtési mód és az alapvető energiaszükségletek kielégíthetősége együttesen vizsgálandó. Ennek megfelelően a SECAP elsődleges feladatként

határozza meg az energiaszegénységgel érintett és veszélyeztetett háztartások járási szintű felérését és a változások nyomon követését.

A helyzetfeltárás eredménye hosszabb távon célzott szociális, energiahatékonysági és épületenergetikai beavatkozások alapját képezheti.

Megvalósítás

A SECAP végrehajtása Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza együttműködésére épül. Gyula járásközpontként koordináló szerepet tölt be, míg valamennyi település felelős a saját területét érintő intézkedések előkészítéséért, végrehajtásáért és az adatszolgáltatásért. A végrehajtás támogatására járási koordinációs munkacsoport létrehozása javasolt, amely összekapcsolja az energetikai, településfejlesztési, vízgazdálkodási, környezetvédelmi, közlekedési, mezőgazdasági, egészségügyi, szociális és katasztrófavédelmi feladatokat.

A megvalósítás pénzügyi háttere uniós, hazai, önkormányzati és – indokolt esetben – piaci források kombinációjára épülhet. A SECAP eredményeinek nyomon követéséhez egységes járási monitoringrendszer kialakítása szükséges, amely többek között az energiamegtakarítást és az ahhoz kapcsolódó ÜHG-csökkentést, a telepített megújulóenergia-kapacitást, a fejlesztett zöld- és kékinfrastruktúrát, valamint az energiaszegénységi és szemléletformálási eredményeket követi. A Polgármesterek Szövetsége módszertan a monitoringvizsgálatok kétévenkénti elvégzését javasolja, amely alapján szükség esetén az intézkedések és a stratégiai célok is módosíthatók.

Összességében a Gyulai járás SECAP-ja a már elért jelentős energia- és kibocsátáscsökkenésre építve olyan közös járási fejlődési pályát jelöl ki, amely 2050-re a dekarbonizáció elérését, a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenálló képesség növelését és a társadalmilag igazságos energiaátmenet megvalósítását célozza. A célok teljesítésének alapja a négy település összehangolt fellépése, a már megkezdett fejlesztések folytatása, a mérhető eredményekre épülő monitoring és a klíma- és energiaszempontok következetes beépítése a jövőbeni fejlesztési döntésekbe.

2 Bevezetés

Az EU Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége 2008-ban indult Európában, amely kezdeményezés elsők között vezette be az energia- és éghajlat-politikai intézkedések olyan egyedi megközelítését, ahol az egyes intézkedések és projektek együttes hatásait vizsgálva járulnak hozzá a települések a közös éghajlati és energetikai célokhoz, amit az érintettekkel történő többszintű együttműködési lehetőségek támogatnak.

Az Európai Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége az Európai Bizottság által támogatott kezdeményezés, amely több ezer olyan önkormányzatot tömörít, amelyek jobb jövőt szeretnének biztosítani polgáraik számára. Az Önkormányzatok a kezdeményezéshez való csatlakozással önkéntes kötelezettséget vállalnak az EU éghajlat- és energiapolitikai célkitűzéseinek megvalósítására.

Jelen Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) a **Gyulai járás** klímavédelmi szempontú helyzetét értékeli, kiemelt figyelmet fordítva az energiafelhasználáshoz kapcsolódó kihívásokra, a térség klímakitettségére és annak várható alakulására, továbbá az energiához való hozzáférés szempontjából sérülékeny társadalmi csoportok támogatására. A dokumentum összegzi az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának mérséklése, az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és az energiaszegénység kezelése terén eddig elért eredményeket, valamint meghatározza a további célok teljesítéséhez szükséges beavatkozások és intézkedések körét.

A SECAP keretében meghatározásra kerültek azok a hosszú távú, klímaszempontú jövőképek és középtávú célkitűzések, amelyek teljesítésével a Gyulai járás fenntartható és innovatív fejlődési pályán haladó, magas életminőséget biztosító térséggé válhat. Mindez együtt jár a klímaváltozás kedvezőtlen következményeire való felkészüléssel, valamint az ÜHG-kibocsátás mérséklését szolgáló erőfeszítések folytatásával.

A Gyulai járás karbonsemlegességének eléréséhez az üvegházhatású gázok kibocsátását a lehető legalacsonyabb szintre kell csökkenteni, a fennmaradó, el nem kerülhető kibocsátások pedig megfelelő szénmegkötési intézkedésekkel – elsősorban a természetes nyelők kapacitásának növelésével – ellensúlyozásra kerüljenek.

A klímaváltozás következtében várható időjárási és éghajlati változások térségi hatásait az alkalmazkodási helyzetértékelés vizsgálja. A klímamodellek eredményeire alapozva kerültek azonosításra azok az éghajlati tényezők, amelyek esetében jelentősebb kedvezőtlen változás valószínűsíthető, és amelyek közép- vagy hosszú távon hatással lehetnek a járás egyes ágazatainak működésére. A dokumentum egyúttal összefoglalja a feltárt kockázatok mérséklését és kezelését szolgáló javasolt beavatkozásokat is.

A SECAP bemutatja azokat a már megvalósított intézkedéseket és fejlesztéseket, amelyek hozzájárulnak a mitigációs, adaptációs, illetve az energiaszegénység mérséklésére irányuló célok eléréséhez, valamint meghatározásra kerültek azok a kulcsintézkedések, amelyek révén a járás önkormányzatai hozzájárulnak a közösen meghatározott járási célok teljesítéséhez, mérhetőségéhez.

A tervezett feladatok eredményes megvalósításához olyan szervezeti háttér szükséges, amely koordinációs és operatív feladatokat egyaránt képes ellátni. A kijelölt szervezet vagy szervezeti egység megfelelő menedzsmenteszközök alkalmazásával biztosítja, hogy a jövőbeni fejlesztések és intézkedések összhangban legyenek a SECAP célrendszerével, valamint rendszeresen figyelemmel kíséri és értékeli a már végrehajtott beavatkozások eredményeit.

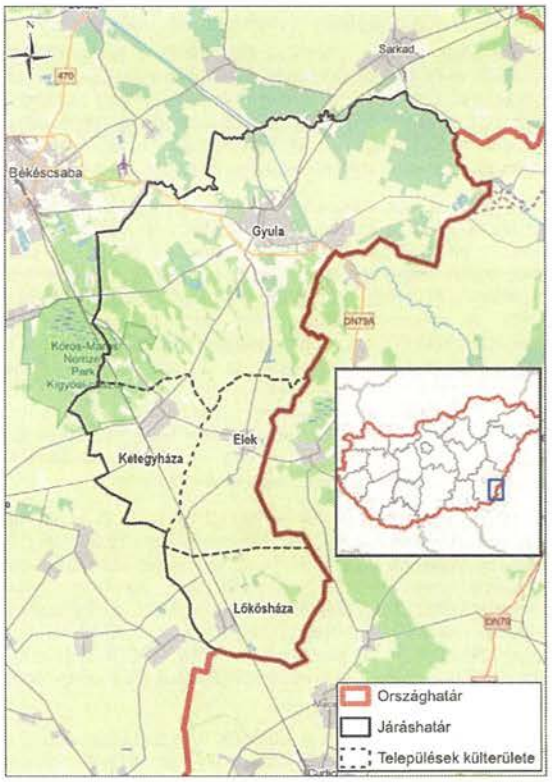
3 Helyzetelemzés

3.1 Gyulai járás és környezete

A Gyulai járás Békés megye keleti részén, az Alföld délkeleti térségében, közvetlenül a magyar–román határ mentén helyezkedik el. Területe a Körös–Maros köze síkvidéki tájához kapcsolódik, nyugati irányban Békéscsaba térségéhez, keleti irányban pedig Románia Arad megyei területeihez illeszkedik.

A járást négy település, Gyula, Elek, Kétegyháza és Lökösháza alkotja, amelyek közül Gyula és Elek városi, Kétegyháza és Lökösháza községi jogállású település. A járásközpont Gyula, amely a járás legnagyobb népességű települése, egyben térségi közigazgatási, intézményi és szolgáltatási központ. A Gyulai Járási Hivatal és annak több szervezeti egysége szintén a városban működik.

A járás települései eltérő népességi, gazdasági és intézményi adottságokkal rendelkeznek, ezért a térségi fejlesztési és klímavédelmi feladatok is különböző hangsúlyokkal jelennek meg. Gyula járásközponti szerepe és koncentrált intézményi, szolgáltatási és turisztikai funkciói miatt meghatározó a közös programok koordinációjában, míg Elek városi szerepkörével a járás másodlagos szolgáltatási és gazdasági központjaként járul hozzá a térség működéséhez. Kétegyháza és Lökösháza kisebb lélekszámú, alapvetően vidéki karakterű települések, ahol a helyi közszolgáltatások, a mezőgazdasági és településüzemeltetési feladatok, valamint az alapinfrastruktúra fejlesztése kap nagyobb hangsúlyt.

4. ábra: A gyulai járás elhelyezkedése (saját szerkesztés)

3.1.1 Gyulai járás természeti adottságai

A Gyulai járás területe három természetföldrajzi kistájhoz tartozik. Gyula északi és északkeleti része a Körös-menti síkon, déli területe a Békési-síkon helyezkedik el, míg Elek, Kétegyháza és Lőkösháza térsége az Orosházi-hát része. Mindhárom kistáj alföldi, síkvidéki jellegű, felszínfejlődésükben, vízrajzi adottságaikban, talajaikban és természetes növényzetükben azonban különbségek mutatkoznak.

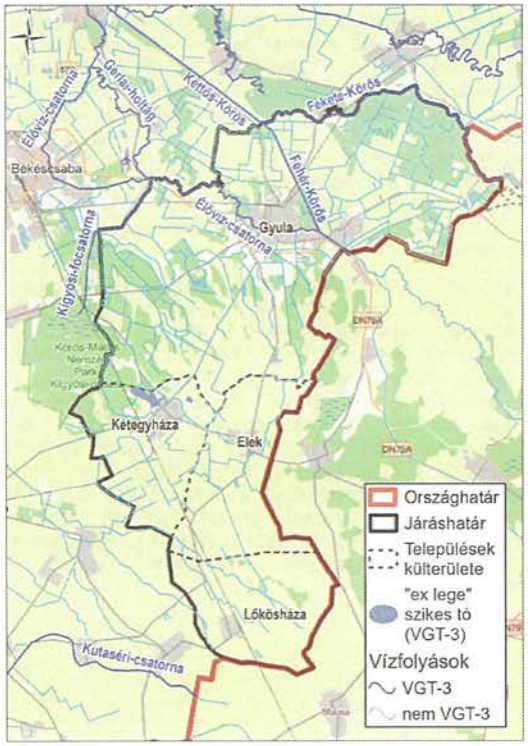
A Körös-menti sík alacsony fekvésű, többnyire 81–93 méter tengerszint feletti magasságú terület, felszíne délkeleti irányban enyhén lejt. Domborzatát a Körösök hordalékfelhalmozó tevékenysége alakította ki, az egykori medrek, morotvák, árvízi mélyedések és kissé magasabb hátak kis szintkülönbségekkel tagolják. A Békési-sík járást érintő része 83–92 méter közötti magasságú, infúziós lösszel és agyaggal fedett hordalékkúp-síkság, amelynek felszíne gyengén tagolt. Az Orosházi-hát 83–106 méter közötti magasságú, nyugat–északnyugat felé lejtő hordalékkúp-síkság. Kialakulásában a Maros hordalékképző tevékenysége, valamint a folyóvízi és széleredetű üledékek felhalmozódása játszott meghatározó szerepet. Az országhatár közelében alacsony ártéri, másutt inkább ármentes síksági térszínek jellemzők.

A három kistáj éghajlata az 1961–1990 közötti időszak adatai alapján meleg és száraz. Az évi középhőmérséklet 10,2–10,6 °C, a vegetációs időszaké 17,3–17,6 °C, a napsütéses órák száma pedig megközelíti vagy meghaladja a 2000 órát. Az éves csapadék mennyisége általában 500–580 mm között alakul, a legalacsonyabb értékek a Békési-sík északnyugati, valamint az Orosházi-hát nyugati részein jellemzők. A magas párolgási igény miatt a járás egészén számottevő a vízhiány, amely a mezőgazdasági termelés feltételeit is befolyásolja.

A Körös-menti sík vízrajzát a Körösök rendszere határozza meg. Gyula térségében a Fehér-Körös és az Élővíz-csatorna a legfontosabb felszíni vizek, mellettük holtágak, tározók, valamint belvízelvezető és öntözőcsatornák tagolják a tájat. A Fekete-Körös az országba lépését követően a járás északi határvonalát adja, majd a járáshatáron egyesül a Fehér-Körössel, létrehozva a Kettős-Körös. A Fehér-Körös az 1850-es években a várost elkerülő mesterséges mederbe terelték, korábbi medre ma az Élővíz-csatorna gyulai szakasza. A folyók vízjárása ingadozó. Tavasszal és kora nyáron magasabb vízhozamok, az év második felében általában kisvizes állapotok jellemzők, a kisvizes időszakok ugyanakkor egyre hosszabbá válnak.

A Békési-sík járást érintő részének felszíni vizei szintén a Körösök vízrendszeréhez kapcsolódnak. Az Élővíz-csatorna mellett kisebb vízfolyások és mesterséges csatornák vezetik le a csapadék- és belvizeket. Az Orosházi-hát felszíni vízhálózata gyérebb, vízfolyásai és csatornái többnyire csak csapadékos időszakokban vagy hóolvadás idején szállítanak jelentősebb vízmennyiséget. A terület alapvetően száraz és vízhiányos, ugyanakkor a csekély esés miatt időszakos belvízi elöntések is előfordulhatnak. A talajvíz a három kistájon jellemzően 2–4 méteres mélységben helyezkedik el, helyenként azonban ennél mélyebbre süllyed. A járás legnagyobb állóvize az északkeleti részen fekvő Dénesmajori halastó, míg települési szinten Lőkösháza kivételével valamennyi település rendelkezik eltérő állapotú és minőségű állóvizekkel. A járás szinte teljes egészében nitrátérzékeny területen fekszik az Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv második felülvizsgálata alapján.

A gyulai járás vízrajza az alábbi térképen kerül bemutatásra:

5. ábra: A gyulai járás vízrajza (VGT adatok alapján saját szerkesztés)

A járást érintő, VGT-3-ban szereplő vízfolyások jellemzői az alábbi táblázatban olvashatók.

Vízfolyás	Vízgyűjtő méret [km²]	Vízfolyás hossza Magyarországon [km]	Befogadó víztest	Jellemző vízhozam [m³/s]
Élővíz-csatorna	249	39,2	Kettős-Körös	0,0137
Fehér-Körös	89,4	9,7	Kettős-Körös	0,0064
Fekete-Körös	11,6	20,5	Kettős-Körös	0,0008
Kígyósi-főcsatorna	348	10,6	Gerlai-holtág	0,0184

2. táblázat: VGT-3 vízfolyások a járásban

A Körös-menti sík természetes növényzetét eredetileg ártéri erdők, mocsárrétek, szikes gyepek és erdőssztyepp-maradványok alkották. A járás erdősültsége alacsony, az összefüggőbb erdőterületek elsősorban az északi, folyókhoz kapcsolódó térségben helyezkednek el. A Körösök mentén ma is előfordulnak puha- és keményfás ligeterdők, Gyulától északkeletre pedig jelentős tölgy–kőris–szil állományok maradtak fenn. A Fekete-Köröstől a gyulai kertekig, kelet–nyugati irányban a román határtól Városerdőig húzódó Mályvádi-erdő több ezer hektáros erdőtömböt alkot. Ennek része az 1989-ben védetté nyilvánított, mintegy másfél hektáros Mályvádi-Bányaréti-őstölgyes, ahol megközelítőleg két tucat, 150–200 éves kocsányos tölgy található.

A Békési-sík egykori erdőssztyepp- és löszsztyepp-vegetációja a tartós mezőgazdasági hasznosítás következtében szinte teljesen visszaszorult. Természetközeli foltjai főként löszmezsgyéken, szikes gyepeken, kaszálóréteken és az ártéri ligeterdők maradványaiban őrződtek meg. Az Orosházi-hát löszsztyepp- és sztyeppréti növényzetét a jó minőségű termőtalajok miatt ugyancsak csaknem teljesen felszántották. Növényzeti maradványok főként mezsgyéken,

kunhalmokon, árkok és töltések mentén találhatók, a mélyebb fekvésű területeken szikes rétek és időszakos mocsári élőhelyek is megjelennek. Mindhárom kistájon meghatározó a mezőgazdasági területhasználat. Gyula Város Önkormányzatának kezelésében összesen 125,4 hektár erdőterület áll.

A Körös-menti síkon a folyóvízi üledékeken kialakult réti, öntés- és szikes talajok dominálnak, utóbbiak elsősorban gyep- és legelőgazdálkodásra alkalmasak. A magasabb fekvésű részeken jobb termőképességű réti csernozjomok is előfordulnak. A Békési-síkon a löszös üledékeken kialakult alföldi mészlepedékes csernozjomok és réti csernozjomok vannak túlsúlyban, mellettük a mélyebb fekvésű területeken szikes és réti talajok is megjelennek. Az Orosházi-háton szintén a jó termékenységű csernozjomtalajok, különösen a réti csernozjomok meghatározók. Ezek vályogos szerkezetűek, humuszban gazdagok és döntően szántóföldi művelés alatt állnak, kisebb területeken pedig szikes, illetve réti szolonyec talajok fordulnak elő.

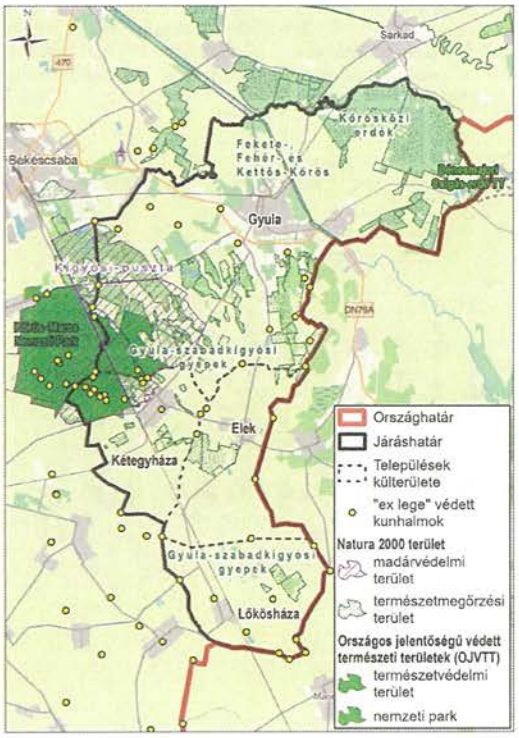

6. ábra: Kettős-Körös, Körös-menti sík

A Körös-menti sík településhálózata ritkább és egyenlőtlenebb, mivel a történetileg vízjárta árterek kevésbé kedveztek az állandó megtelepedésnek. A települések elsősorban magasabb, árvízmentes térszíneken alakultak ki. A Békési-sík településhálózata ugyancsak ritka, szerkezetét a nagyobb mezővárosi központok és a kisebb falvak együttes jelenléte jellemzi. Az Orosházi-hát településhálózata alföldi viszonylatban sűrűbb, különösen a keleti, országhatárhoz közeli részeken. A járásban szabályosabb alaprajzú falusias települések, valamint az egykori tanyavilág, uradalmi majorok és birtokközpontok nyomán fennmaradt külterületi lakott helyek találhatók.

A Gyulai járás védett természeti területei főként Gyula, Kétegyháza és az északi határtérség környezetében összpontosulnak. Jelentősebb Natura 2000 területek a Körösök menti élőhelyek, a Körösközi erdők, a Kígyósi-puszta és a Gyula-szabadkígyósi gyepek. A gyulai Szabadkai-erdő (a Kígyósi-puszta részeként) mocsárfoltokkal és vízállásokkal tagolt élőhelyegyüttese vonuló vadludak, darvak, récék és partimadarak jelentős pihenő- és táplálkozóhelye, ezért Natura 2000 madárvédelmi területként is nyilvántartott. A járást a Körös–Maros Nemzeti Park területei is érintik. Gyula északi részén, a Fekete-Körös hullámterében helyezkedik el az országos védelem alatt álló, 5,1 hektáros Dénesmajori Csigás-erdő, amelyet füzes erdőállomány jellemez. A külterületeken emellett számos, jogszabály alapján védett, „ex lege" kunhalom található.

A védett területek elhelyezkedése alább látható:

7. ábra: Országosan védett területek a járásban (saját szerkesztés)

3.1.2 Makroregionális és regionális szerep

A térség makroregionális szerepét elsősorban a Románia felé vezető közlekedési tengelyek alapozzák meg. A 44. számú főút Gyulánál főúti határátkelőhöz kapcsolódik, míg Eleknél közúti, Lőkösházánál pedig vasúti határátkelő működik, amelyeken keresztül a járás Arad, valamint tágabb értelemben Románia és Délkelet-Európa irányába teremt kapcsolatot (Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Startégiája, 2025).

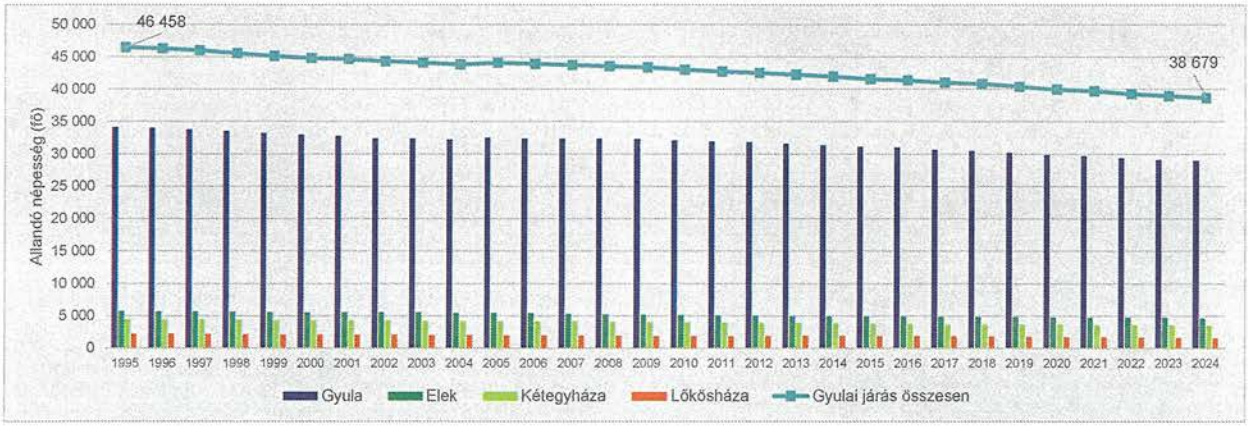
Regionális szinten Gyula a Közép-békési centrum egyik meghatározó városa, Békéscsaba és Békés mellett. A vármegyeszékhely után itt összpontosul a legtöbb városi funkció, ezért Gyula megyei társközpontként is értelmezhető. A város igazgatási, egészségügyi, oktatási, turisztikai, gazdasági és közlekedési szolgáltatásai több esetben a járás határain túlmutató vonzáskörzettel rendelkeznek. A Gyulai Várfürdő és a gyulai vár országos, részben nemzetközi turisztikai szerepet tölt be, míg a Gál Ferenc Egyetem Egészség- és Szociális Tudományi Kara a felsőoktatás térségi elérhetőségét erősíti (Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Startégiája, 2025).

A járáson belüli térszerkezet monocentrikus, mivel a gazdasági, közigazgatási, intézményi és turisztikai funkciók túlnyomó része Gyulán összpontosul, a környező településekről érkező napi ingázás pedig nagyrészt a járásközpont felé irányul. A város regionális szerepét a Békéscsabával fennálló szoros kapcsolat, a sűrű térségi autóbusz-hálózat és a határ menti közlekedési folyosók erősítik, miközben a kisebb járási települések egymás közötti kapcsolatai gyengébbek (Gyula várostérség Fenntartható Mobilitási Terve, 2025).Társadalmi háttér

A Gyulai járás népességét tartós csökkenés jellemzi. A KSH állandó népességi adatai alapján a négy település együttes népessége az 1995. évi 46 458 főről 2024-re 38 679 főre mérséklődött, ami közel 17%-os fogyást jelent. Az országos szintű, mintegy 8%-os népességcsökkenéssel összevetve kijelenthető, hogy a járás az

országos átlagot jelentősen meghaladva néptelenedik el. A csökkenés valamennyi településen megfigyelhető. Gyula továbbra is a járás meghatározó népességi központja, az állandó népesség közel háromnegyede a járásszékhelyen él. Az 1995-2024 közti időszakra vonatkozó, KSH adatbázis alapján összegzett, az állandó népesség alakulását mutató grafikon alább látható:

A friss adatok így megerősítik a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiában korábban feltárt tendenciát, mely szerint a népességcsökkenés a járás egészére jellemző, annak relatív mértéke a kisebb településeken – különösen Kétegyházán és Lőkösházán – számottevően meghaladja a járásközpontban tapasztalt fogyást.

8. ábra: Az állandó népesség alakulása a járásban, 1995-2024 – KSH adatok alapján saját szerkesztés

A népesség számának csökkenésével párhuzamosan továbbra is meghatározó folyamat a korösszetétel öregedése és az aktív korú népesség súlyának mérséklődése. Ez hosszabb távon nemcsak a munkaerőpiac és a helyi szolgáltatások fenntarthatósága szempontjából jelent kihívást, hanem a klímaváltozással szembeni társadalmi sérülékenységet is növeli, mivel az idősebb korosztályok fokozottan érzékenyek többek között a hőhullámokra és az extrém időjárási eseményekre. A járás demográfiai folyamatait ezért a klímaadaptációs, egészségügyi és szociális intézkedések tervezése során egyaránt indokolt figyelembe venni.

A járáson belül társadalmi és munkaerőpiaci különbségek is kirajzolódnak. A magasabb képzettséget igénylő foglalkozások aránya Gyulán számottevően meghaladja az Eleken, Kétegyházán és Lőkösházán mért értékeket, míg a nyilvántartott álláskeresők aránya a járásszékhelyen alacsonyabb. Gyula kedvezőbb helyzete összefügg a közigazgatási, egészségügyi, oktatási, turisztikai és szolgáltatási funkciók koncentrációjával. A járás humán szolgáltatási rendszerének központja szintén Gyula, amelynek intézményei több területen a környező települések lakosságát is ellátják (Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Startégiája, 2025).

3.1.3 Gazdasági háttér

A Gyulai járás gazdasági helyzetének bemutatása a KSH Területi statisztikai évkönyv 2024 járási és városi adataira támaszkodik.

A vállalkozási adatok alapján a járás gazdasága erősen Gyula-központú. A Gyulai járás 3257 működő vállalkozásából 2772 működött Gyulán 2023-ban, így a járásszékhely részesedése 85,1% volt. A társas vállalkozások esetében a gyulai koncentráció még magasabb, 89,3%-os értéket ért el. Ezer lakosra a járás egészében 88,1, Gyulán pedig 99,1 működő vállalkozás jutott.

A járásban 2024-ben összesen 7301 regisztrált vállalkozást tartottak nyilván. Ezek 36,4%-a a mezőgazdaságban, 10,2%-a az iparban és az építőiparban, 53,3%-a pedig a szolgáltatási ágazatokban működött. A mezőgazdasági vállalkozások jelentős aránya a járás agrárjellegét tükrözi. Gyulán ugyanakkor a szolgáltatási szerkezet volt hangsúlyosabb. A város 5647 regisztrált vállalkozásának 59,9%-a szolgáltatási, 29,4%-a mezőgazdasági, 10,6%-a pedig ipari vagy építőipari tevékenységet folytatott.

A szolgáltatási ágazatok járáson belüli koncentrációja szintén jelentős. A Gyulai járás 3893 szolgáltatási területen regisztrált vállalkozásából 3385 Gyulán működött, ami 87,0%-os arányt jelentett. A járás 436 kiskereskedelmi üzletéből 356, a 208 vendéglátóhelyből pedig 169 helyezkedett el a járásszékhelyen. Gyula részesedése mindkét területen meghaladta a 81%-ot.

A járás turisztikai forgalma gyakorlatilag teljes egészében Gyulára összpontosul. A kereskedelmi szálláshelyeken 2024-ben regisztrált 418 958 járási vendégéjszakából 418 559-et Gyulán töltöttek el, ami 99,9%-os részesedésnek felel meg. A külföldi vendégéjszakák aránya 16,1%, a belföldieké 83,9% volt, az átlagos tartózkodási idő pedig 2,84 éjszakát tett ki.

A nyilvántartott álláskeresők munkavállalási korú állandó népességen belüli aránya 2024 decemberében a Gyulai járásban 3,11%, Gyulán 2,56% volt. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya a járásban 1,40%, Gyulán 1,15% volt, így mindkét vizsgált munkaerőpiaci mutató alacsonyabb értéket mutatott a járásszékhelyen.

3.2 Jogszabályi és stratégiai helyzetértékelés

3.2.1 Eu-s és hazai klímapolitika, energiapolitika

3.2.1.1 EU-s szakpolitikai háttér

A globális problémák erősödésével párhuzamosan az uniós klíma-, és energiaügyi szakpolitikákban egyre szigorúbb és részletesebb szabályozás fogalmazódott meg.

Az első jelentős megállapodás 2015-ben a **Párizsi Megállapodás** volt, mely megfogalmazta a karbonsemlegesség elérését célként a 21. század közepére.

A **Területi Agenda 2030** fogalmazza meg Európa területi prioritásait, melyen belül kiemeli a Zöld Európa célt, amely megvédi a közös megélhetési lehetőségeket, és formálja a társadalmi átalakulást. Egészséges környezetet kíván létrehozni, jobb ökológiai megélhetési módokkal, klímasemleges és ellenállóképes városok és régiók fejlesztésével. A Területi Agenda körforgásos gazdaság kialakítását, valamint erős és fenntartható helyi gazdaságokat szorgalmaz egy globalizált világban. Célja továbbá a fenntartható digitális és fizikai kapcsolatok kiépítése a térségek között, elősegítve az európai területek fejlettségi szint szerinti kiegyensúlyozott fejlődését.

Az **Európai Zöld Megállapodás** (European Green Deal) 2019-ben ambiciózus célt tűzött ki az EU gazdaságának a fenntartható jövő érdekében történő átalakítására, és meghatározza a klímasemleges és körforgásos gazdaság legkésőbb 2050-ig történő eléréséhez szükséges módozatok kidolgozásának kereteit. El kívánja érni, hogy 2030-ra 55%-kal csökkenjen az üvegházhatású gázok kibocsátása a 1990-es szinthez képest. Definiálja, hogy 90%-kal mérsékelni szükséges a közlekedési kibocsátást, melyhez hozzá kell járulnia minden közlekedési módnak. Előirányozza, hogy 2050-re Európa „karbonsemleges" kontinenssé fog válni. A célok elérése érdekében az Európai Bizottság 2021. júliusában „Irány az 55%" (Fit for 55) címmel jogszabálycsomag javaslatot terjesztett elő, a zöld, versenyképes és méltányos átállást támogatva. Összesen öt új jogszabályra, illetve nyolc meglévő jogszabály felülvizsgálatára tesz javaslatot.

A javaslatcsomagra építve a **REPowerEU terv** további intézkedéseket fogalmaz meg az energiatakarékosság, a tiszta energiára való átállás felgyorsítása érdekében.

Az **Európai klímarendelet** (European Climate Law) az Uniós stratégiai klímacélokat megfogalmazó jogszabály, mely 2021. júniusban lépett hatályba.

A 2030-ig szóló **éghajlat- és energiapolitikai keret** egy vitaindító dokumentum, mely irányvonalakat fogalmaz meg az unió felé az éghajlat- és energiapolitika alakításában a 2020-2030-as időszakra vonatkozóan. Új célokat és intézkedéseket tartalmaz, annak elősegítésére, hogy az EU gazdasága és energiaellátási rendszere versenyképesebbé, biztonságosabbá és fentarthatóbbá váljon. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére célértékeket állapít meg, valamint javaslatot tesz a megújuló energiaforrások fokozottabb használatára, és új irányítási keretrendszerre és teljesítménymutatók alkalmazására.

A **Megújuló energia irányelv** (2018/2001/EU) 2030-ra az Európai Unió bruttó végső energiafogyasztásában a megújuló energiaforrások arányát 32 %-ban határozta meg. 2021 júliusában 40%-ra, 2023-ban 42,5%-ra növelte és meghatározta, hogy a REPowerEU tervvel összhangban továbbra is törekedni kell a 45%-os érték elérésére.

3.2.1.2 Nemzeti kapcsolódási pontok, a hazai szakpolitikai háttér

A hazai klíma-, és energiapolitikai célok és szabályozások követik az Európai Uniós stratégiákat és előírásokat.

Az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** (OFTK) a nemzeti jövőkép elérése érdekében 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célokat fogalmaz meg. Jelen dokumentum szempontjából releváns a természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme a koncepció egyik átfogó céljaként. Specifikus célok között szerepelnek a stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme, a természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás, így a fenntartható

energia- és hulladékgazdálkodás, a zöldgazdaság-fejlesztés, a stratégiai természeti erőforrások (a víz, a talaj, az ásványkincsek) fenntartható használata, a biodiverzitás megőrzése, a természeti értékek védelme, a környezetminőség javítása, és a környezetbiztonság erősítése.

A 2017-ben elfogadott **Nemzeti Vízstratégia** (Kvassay Jenő Terv) hosszútávú célokat fogalmaz meg, a fenntarthatóságot támogató társadalmi rend két alapelemére (értékrend és intézményi rend) építve: A gazdaságot támogató vízgazdálkodás érdekében fókuszban van a vízvisszatartás és vízszétosztás a vizek jobb hasznosítása által, a kockázat megelőző vízkárelhárítás, és a vizek állapotának fokozatos javítása. Célja továbbá a minőségi víziközmű-szolgáltatás, a minőségi csapadékvíz-gazdálkodás elérése, a társadalom és a víz viszonyának javítása (egyéni, gazdasági és döntéshozói szinten), a tervezés és irányítás megújítása, valamint a vízgazdálkodás gazdasági szabályozó rendszerének újjászervezése.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024 (NFFS) átfogó célja a rugalmas alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása a folyamatosan változó humán-gazdasági-természeti külső környezethez igazodva. A természeti erőforrások átfogó célnál a környezeti eltartóképességet, mint a fenntartható gazdálkodás korlátját határozza meg. Ezen belül kiemeli a biodiverzitás és a megújuló természeti erőforrások fontosságát, az embert érő környezeti terhelések csökkentését, és a nem megújuló természeti erőforrásokkal kapcsolatos ésszerű gazdálkodást.

A 2020-ban elfogadott **Nemzeti Energiastratégia 2030** (kitekintéssel 2040-ig) és a **Nemzeti Energia és Klíma Terv** (NEKT) 4 fő célkitűzése a lakosság számára megfizethető energiaellátás biztosítása, az energiaszuverenitás és az energiaellátás biztonságának megerősítése, az energetikai innováció fokozása, valamint az energiatermelés dekarbonizációja. A Nemzeti Energiastratégia a dekarbonizálás eléréséhez az atomenergia és a megújuló energiaforrások együttes használatát tűzi ki célul. A stratégiában szereplő célok összességében hozzájárulnak, hogy a magyar gazdaság számottevő mértékben csökkentse ÜHG-kibocsátását. Biztosíthatja a „tiszta, okos és megfizethető" energia hármas céljának elérését. Magyarország az energiaellátás biztonsága, az ÜHG-kibocsátás, továbbá a levegőszennyezés visszaszorítását célzó nemzeti szakpolitikai stratégiák alapján a hatékonyabb és takarékosabb energiafelhasználást, illetve a megújuló energiaforrások (kiemelten a napenergia, biomassza és a geotermikus energia) fokozott alkalmazását támogatja.

A **Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2)** egy esernyőstratégia, mely az ágazati szerepek koordináló szerepét látja el. A klímapolitika, a zöldgazdaság- fejlesztés és az alkalmazkodás átfogó keretrendszere, amely az éghajlatvédelem céljait (ideértve a nemzetközi kötelezettségeket is) és cselekvési irányait tükrözi mind ágazati, mind területi dimenziókban a szakpolitikai és gazdasági tervezés számára, illetve a társadalom egésze felé.

A NÉS-2 a mitigáció – adaptáció – szemléletformálás tematika szerint magában foglalja az üvegházhatású gázok kibocsátás-csökkentésének céljait, prioritásait és cselekvési irányait tartalmazó Hazai Dekarbonizációs Útitervet (HDÚ).

A Nemzeti Alkalmazkodási Stratégiára (NAS) alapozva az éghajlatváltozás magyarországi természeti, társadalmi és gazdasági következményeinek, az ökoszisztémák és az ágazatok sérülékenységének értékelését is tartalmazza a NÉS-2.

A **Nemzeti Környezetvédelmi Program 2021-2026** feladata, hogy meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat, valamint eszközöket, figyelembe véve a környezeti állapotot, a társadalom fejlódési céljait és a nemzetközi együttműködések kötelezettségeit. A 14. stratégiai területe az

üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülés. A nemzetközi stratégiákkal való összehangban 2050-re a karbonsemlegességet tűzi ki célul, azaz nettó zéró ÜHG kibocsátást. Az elérést folyamatos csökkenéssel kívánja elérni, 2030-ra 40%-os, 2040-re 65%-os kibocsátás csökkenéssel (az 1990 évi szinthez képest); az ózon károsító anyagok felhasználásának teljes visszaszorítása, illetve a termékekben lévő anyagok legkörbe jutásának megakadályozása. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás fontossága az erőforrásaink megőrzése érdekében.

3.2.1.3 (Vár)megyei kapcsolódó programok, stratégiák

A (vár)megye stratégiai dokumentumai közül kiemelkedik a megye településfejlesztési programja, melyet további, járási, illetve települési szintű településfejlesztési, klímavédelmi, környezetvédelmi és zöld átállást segítő dokumentumok is kiegészítenek, illetve lokális szinten tovább pontosítanak.

Békés (Vár)Megye Településfejlesztési Program (2021-2027)

Békés megye Településfejlesztési Programja szerint a megye jövőképe: *„Békés megye agrárhagyományainak megőrzése mellett a kiegyensúlyozott térségfejlesztésre alapozó, a helyben élők számára magas színvonalú életkörülményeket biztosító, nemzetközileg is versenyképes mintatérség"*

A magas színvonalú életkörülmények biztosítása a megye 1. átfogó céljában is megjelenik: *„Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása révén"* A megyei program specifikus céljai között a gazdaságfejlesztéssel és környezeti infrastruktúra kiegyensúlyozott fejlesztésével összefüggésben szerepel a fenntarthatóság kérdésköre.

A program céljainak elérését szolgáló prioritások között a 1. Gazdaságfejlesztési és a 2. Közszolgáltatások fejlesztési prioritások után a 3. prioritás érinti a fenntarthatóságot és klímaváltozáshoz történő alkalmazkodást: „3. *Környezeti és közlekedési infrastruktúra fejlesztése a térségi kohézió erősítése érdekében*", melynek célja a természeti értékek védelme, a klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése és a megújuló energia hasznosítási lehetőségeinek bővítése.

A 3. prioritás keretében valósulhat meg a megye külső elérhetőségének, illetve a város-vidék kapcsolatainak az erősítése, a megye belső közlekedési hálózatának a fejlesztése – pl. alacsonyabb rendű utak – és kerékpárhálózatát érintő fejlesztések lebonyolítására, valamint a közösségi közlekedés modernizálására (e-mobilitás). A stratégiai programban a 3. prioritás keretében a következő tevékenységek megvalósítása tervezett:

- Vízvédelmi beavatkozások
- Hulladék feldolgozás minőségi és mennyiségi fejlesztése
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó programok
- Természeti értékek védelme, a biodiverzitás fenntartása
- Közúti infrastruktúrát érintő fejlesztések
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozás

A fejlesztések hatékony megvalósítása érdekében szemléletformáló tevékenységek, energiatudatos életmód népszerűsítése is kiemelt feladat.

Békés (Vár)Megye Integrált Területi Programja (2021-2027), 5. verzió 2024

Békés Megye Integrált Területi Programja a megye stratégiai céljainak és fejlesztési irányainak a megvalósíthatóságáról gondoskodik, amihez elsősorban a TOP Plusz program forrásfelhasználását szervezi meg, hogy a rendelkezésre álló TOP Plusz pénzeket mire, hol és milyen arányban érdemes Békés megyében felhasználni.

Békés Megye Integrált Területi Programjában a fenntarthatósággal és klímaváltozással kapcsolatos fejlesztések a következő módon kapcsolódnak az Európai Unió Településfejlesztési Operatív Programjához.

Prioritás neve	Kapcsolódó vármegyei átfogó cél	Kapcsolódó vármegyei stratégiai cél	Kapcsolódó TOP Plusz intézkedés
Prioritás 3: Környezeti és közlekedési infrastruktúra fejlesztése a térségi kohézió erősítése érdekében	**Békés megye népességmegtartó és népességvonzó képességének növelése a társadalmi adottságok, valamint a települési és környezeti feltételek javítása révén; A foglalkoztatás javítása Békés megyében, a gazdaság dinamizálásához szükséges komplex feltételrendszer megteremtéséve l**	A környezeti infrastruktúra átfogó, területileg kiegyensúlyozott fejlesztése; Fenntartható, a megye jövedelemtermelő képességét javító horizontális gazdaságfejleszt és; A minőségi szolgáltatások elérhetőségének fejlesztése	1.1 Klímatudatossá g, éghajlat-változáshoz való alkalmazkodás; 1.2 Település-fejlesztés, települési szolgáltatások (kerékpárút, zöld és kék infrastruktúra, belterületi utak fejlesztése; 1.3 Fenntartható városfejlesztés; 6.1 Helyi gazdaság-fejlesztés (4 és 5 számjegyű

Prioritás neve	Kapcsolódó vármegyei átfogó cél	Kapcsolódó vármegyei stratégiai cél	Kapcsolódó TOP Plusz intézkedés
			utak fejlesztése); 6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés;

Az ITP célterületei a Békéscsabai járás és a Gyulai járás, mely utóbbi jelen dokumentumot érinti. A Gyulai járás településfejlesztési dokumentumai mellett a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás további fontos keretdokumentuma Békés Megye Klímastartégiája.

Békés Megye Klímastratégiája (2021)

Békés Megye Klímastartégiája azonosítja azokat a lokális, klímahatások szempontjából fontos területeket, ahol reálisan, belátható időn belül valós ÜHG kibocsátást érintő megtakarítások realizálhatók, az adaptáció szempontjából kiemelt figyelmet érdemelnek, illetve valós, szemléletformálással kezelhető akciókként/problématerületekként jelentkeznek.

A stratégia kiemelten kezeli a lakossági energiafogyasztáshoz köthető ÜHG kibocsátást, a nagyipari (jellemzően mezőgazdaság és ráépülő feldolgozóipari vertikum) és közlekedési eredetű kibocsátás mitigációjáot, illetve a meglévő klímahatásokhoz történő adaptációs lehetőségek (pl. a megye földrajzából adódó potenciális árvíz és villámárvíz pontok, a Körösök védelme, Élővíz- csatorna, kiemelt megyei értékek stb.) felmérését.

Békés Megye Klímastratégiájának jövőképe, hogy *reális módon, a megyében okos megoldásokkal, a lakosság és a piaci stakeholderek széles körét bevonva, fenntartható módon*

valósuljanak meg a klímastratégia célkitűzései. A megye klímastratégiája két fő átfogó célt fogalmaz meg:

- ÁC-1: *„A megye sérülékenységének csökkentése 2030-ig, klímakitettségének mérséklése adaptációs intézkedések által"*
- ÁC-2: *„A megye klímaadaptációs felkészülésének növelése rendszeres kampányok, szemléletformálási intézkedések lefolytatásával, 2025-ig éves rendszerességgel"*.

Békés Megye klímastratégiájának fő mitigációs célja 2020-as bázisévhez képest 2030-ra az ÜHG-kibocsátás 15%-os, 2050-re 25%-os csökkentése. A stratégia ezt a kibocsátás-csökkentési célt ágazatokra és energiamennyiségekre is részletesen lebontja. A megye klímastartégiája mitigációs célok mellett adaptációs célokat is megfogalmaz.

A klímastratégiai céljainak elérésére tervezett beavatkozások és intézkedések a mitigáció, az adaptáció és szemléletformálás jegyében a következők:

- M1 (Mitigációs): Megyei lakossági és közintézményi klíma mitigációs felvilágosító kampány indítása
- M2: Települési szintű klímastratégiák kidolgozása és a kapcsolódó akciók végrehajtása
- M3: Dekarbonizáció integrálása a megyei stratégiai dokumentumokban
- M4: Megyei (települési önkormányzati) ingatlanvagyon energiahatékonysági célú felújítása
- M5: Elektromos hajtásláncú közlekedés meghonosításának elősegítése
- M6: Nagyipari ÜHG kibocsátás csökkentését célzó energiahatékonysági beruházások megvalósításának támogatása
- M7: Mezőgazdasági ÜHG kibocsátás csökkentését célzó energiahatékonysági beruházások és fenntartható fejelsztések megvalósításának támogatása
- M8: A mezőgazdaságra épülő élelmiszeripari és feldoglozóipari vertikum ÜHG kibocsátás csökkentését célzó energiahatékonysági beruházások és fenntartható fejlesztések megvalósításának támogatása
- A1 (Adaptációs): A helyi lakosság bevonása az alkalmazkodási intézkedésekbe
- A2: Alkalmazkodóképességet erősítő kockázatelemzési, környezetértékelési módszertani alkalmazások elterjesztése, a műszaki kritériumrendszerek módosítása a területfejlesztési, területrendezési, építésügyi és egyéb szakigazgatási dokumentumokba
- A3: A belvízi védelem beépítése a környezetvédelmi és ivóvízvédelmi stratégiákba
- A4: A RAMSARI, NATURA 2000 és kiemelt természeti területek klímaszempontú védelmi tervének kidolgozása
- A5: A települési zöldfelületi vagyon védelmének és fejlesztésének beépítése a település- és területfejlesztési dokumentumokba
- A6: Az árvizeknek kitett területek felmérése
- A7: Települési hőségriadó tervek kidolgozásának elősegítése
- A8: Az intézményi fenntartású és tulajdonú épületállomány klímairányú sérülékenységének felmérése
- A9: Az aszály és belvizek, valamint épített környezeti kockázatok által érintett mezőgazdasági területek s ráépülő ipar (élelmiszeripar és kapcoslódó feldolgozóipari ágak) tekintetében klímaadaptációs terv és akció javaslatok kidolgozása
- SZ1 (Szemléletformáló): Megyei Klímatudatossági Tudásbázis létrehozása

- SZ2: Az alternatív hajtásláncú autózásról szóló ismeretterjesztő programok megyei kampányba történő megszervezése
- SZ3: Lakossági energiatakarékossági kampány szervezése
- SZ4: A hőhullámok elleni védekezésről felvilágosító kampány
- SZ5: Az oktatási intézmények klímaszempontú tanórai és tanórán kívüli aktivitásainak támogatása

A megye klímavédelemmel kapcsolatos elképzeléseihez igazodva született meg Gyula város következő dokumentuma.

Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Gyula városban, 2021

Gyula városa hazai viszonylatban jelentős előnnyel rendelkezik a klímavédelemben; számos zöldfelület és jelentős mennyiségű élővíz található itt, kiépült a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer, elkezdődött az önkormányzati intézmények energetikailag korszerűsítése, folyamatos az óvodai-iskolai környezettudatos nevelés, valamint a kedvező földrajzi adottságok is lehetővé teszik egy kerékpáros-barát település kialakítását.

A klímavédelem teljes körű érvényesülését az ökológiai gondolkodás hiánya, illetve a növekvő gépjárműforgalom, valamint a globálisan is jelentkező felmelegedés, vízhiány és invazív növények megjelenése nehezítik.

A település adottságai alapján Gyula város jövőképe egy *élhető és éltető alföldi város* megvalósítása, amely a lakosság és a turisták számára is kiváló körülményeket biztosít a lakhatás, a munkavállalás, a közlekedés, a kultúra és a szórakozás terén.

A jövőkép elérésére Gyula város klímastratégiája a járás klímastartégiájával összhangban a mitigációhoz 18 db (épületenergetika, közlekedés zöldítése és gazdasági technológiaváltás témában), az adaptációhoz 20 db (zöldfelületgazdálkodás témában) és a szemléletformáláshoz 15 db (első körben önkormányzati képviselők körében) program/projekt ötlet rendelt és dolgozott ki.

A programok/projektek megvalósítását, – önkormányzati saját források hiányában, – Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP), valamint a Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP) forrásaiból tervezik finanszírozni.

Gyulai Járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) (2025)

A Gyulai Járás települései 2021-ben döntötték el, hogy a járás településeinek zöldebb, klímatudatos és fenntartható fejlesztése érdekében közös, járási szintű Településfejlesztési Stratégiát készítenek, mely stratégai dokumentum 2023-ban készült el, s 2025-ben megtörtént annak felülvizsgálata is.

A Gyulai Járás FVS dokumentuma a járás részletes helyzetelemzését követően fogalmazza meg a járás jövőképét, s célrendszerét.

A járási célok között a következő klímaváltozást érintő stratégiai cél lett azonosítva: „*Járási szintű kibocsátáscsökkentés és a klímaváltozás hatásainak mérséklése*". Ezt a célt a "*Zöldinfrastruktúra-hálózat és a természet alapú vízgazdálkodás fejlesztése*" és a „*Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás*" részcélok teljesítésével lehet elérni.

Ezek a fejlesztések elsősorban zöldfelületeket érintő és vízgazdálkodással kapcsolatos egyedi és járási szintű intézkedések és beavatkozások. A járási szintű beavatkozások hatása nem korlátozódik egy-egy település földrajzi határára, megvalósításuk csak több település területét érintve lehetséges. A járási szintű beavatkozások közé tartoznak:

- Természetvédelmi területek megőrzése, rehabilitációja

- A csapadékvíz gazdálkodást népszerűsítő lakossági kampány
- Lakossági épületenergetikai tanácsadó pont létrehozása, lakossági szemléletformálás
- Lakossági és vállalkozási szelektív hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése
- Hulladékgazdálkodással összefüggő lakossági szemléletformálás

Az FVS a javasolt intézkedések és beavatkozások megvalósításához – saját források mellett, illetve azok hiányában - – potenciális uniós és hazai településfejlesztési támogatási forrásokat is rendel.

A járás településfejlesztési és klímaváltozást érintő stratégiai dokumentumai mellett további fontos dokumentum Gyula Járás Zöld Finanszírozási Keretrendszere, ami a zöld átállás szempontjából vizsgálja és értékeli a különböző településfejlesztési stratégiákban szereplő beavatkozásokat és intézkedéseket.

Gyulai Járás Zöld Finanszírozási Kertrendszere (ZÁF) (2025)

A Gyula Járás Zöld Finanszírozási Keretrendszere a Zöld Átállás Finanszírozási Keretrendszer Módszertani Kézikönyve alapján azonosítja azokat a tervezett zöld beavatkozásokat, amelyekkel a zöld finanszírozás bármely típusa (tőke, hitel, kötvény, vissza nem térítendő támogatás, visszatérítendő támogatás) alapján finanszírozhatók, támogathatók.

A zöld finanszírozási keretrendszer kialakításához először a Gyulai településegyüttes zöld átállást szolgáló beavatkozásainak és projektjeinek rendszerezése történik meg oly módon, hogy a járásre elkészített Fenntartható Városfejlesztési Stratégiából levezetetett zöld kezdeményezések a nemzetközi standardok alapján zöldnek elfogadható projektkategóriákba kerültek besorolásra.

Ily módon a zöld keretrendszerben azonosított projektek nemcsak a járási FVS zöldülő dimenziójában szereplő projekteket tartalmazzák, hanem minden olyan projektet és fejlesztést is, amiben valamilyen zöld fejlesztési elem megjelenik, s beilleszthető valamelyik zöld projektkategóriába.

A járás ZÁF dokumentuma szerint a kibocsátáscsökkentési cél teljesülését épületenergetikai és megújuló energia hasznosítását támogató fejlesztésekkel, tiszta közlekedéssel, valamint a körforgásos gazdaság és hulladékhasznosítással kapcsolatos fejlesztések lehet elérni. A klímaváltozás kellemetlen hatásaihoz való alkalmazkodást pedig környezetileg fenntartható élettér és földhasználat megvalósításával, illetve szárazföldi és vízi biodiverzitás megőrzésével javasolja a dokumentum megvalósítani.

A ZÁF dokumentum a projektek kategorizáláson túlmenően a projektek értékeléséhez részletes intézményrendszert is kidolgoz, melynek segítségével hatékonyan ki lehet választani a megvalósításra érdemes projekteket, a projektek megvalósítási sorrendjét, végül javaslatot fogalmaz meg arra vonatkozóan is, hogy hogyan lehet megteremteni a projektek megvalósításához szükséges finanszírozási forrásokat is.

Gyulai Járás Energetikai felmérése (2025. február)

Gyulai Járás Energetikai felmérése a járás Zöld Finanszírozási Keretrendszer elkészítéséhez kötötten készített dokumentum. S azért készült, hogy a középületek energiafogyasztása alapján meghatározza, hogy a járás melyik épületeinél és milyen energetikai hiányosságok miatt van szükség épületenergetikai fejlesztésekre, illetve hol van lehetőség megújuló energiaforrások (napelem, hőszivattyú) hasznosítására. A felmérés célja a releváns stratégiai dokumentumokban megfogalmazott célokkal összhangban az önkormányzati épületek fejlesztési lehetőségeinek, azok költségeinek, hasznainak és lehetséges időzítésüknek az azonosítása.

Gyula várostérség fenntartható mobilitási terve (SUMP), 2025

Gyula várostérség fenntartható mobilitási terv jövőképében („Fenntartható fejlődés motorja" → Fenntartható mobilitás központja"), illetve a célok között is megjelenik a fenntarthatóság:

2. „Fenntartható közlekedési rendszer fejlesztése",

- Kerékpáros és gyalogos útvonalak hálózatos fejlesztése.
- Közösségi közlekedés színvonalának javítása.
- Környezetbarát közlekedési megoldások előtérbe helyezése.

4. Városi és várostérségi közösségi közlekedés korszerűsítése

- Környezetbarát buszok bevezetése, járműflotta fiatalítása

5. Elektromobilitás és mikromobilitás ösztönzése

- Elektromos töltőpontok bővítése közintézményeknél és frekventált helyeken.
- Közbringa- és e-roller rendszerek szabályozott bevezetése.
- Lakosság és turisták tájékoztatása az e-mobilitás előnyeiről.

A mobilitási terv szerint a fenntarthatóságot támogató célok megvalósítást a következő projektek segíthetik:

3) Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése:

Gyula-Elek kerékpárút kiépítése az 5. sz. országos kerékpárútvonal részeként, Elek-Lökösháza kerékpárút kiépítése az 5. sz. országos kerékpárútvonal részeként, Kétegyháza-Elek közötti turisztikai célú kerékpárút létesítése, Gyula-Kétegyháza kerékpárút létesítése a Gyula-Szabadkígyós kerékpárút projekt részeként., Gyula kerékpárosbarát települési hálózat kialakítása

4) Gyalogos infrastruktúra fejlesztése:

Gyula turisztikai és rekreációs területeinek (Vár, Várfürdő, Höforrás, Üdülőszövetkezet, Csigakert) gyalogoskapcsolatainak javítása, Gyula-Törökzug városrész belvárosi kapcsolatainak fejlesztése, Gyula, nagy gyalogosforgalmat lebonyolító járdák és gyalogutak kapacitív fejlesztése.

5) Kerékpártárolók fejlesztése

6) Gyalogos és kerékpáros útbaigazító rendszer

Gyula város környezetvédelmi programja 2010-2014

Gyula város környezetvédelmi programja *„élhető település"* a környezeti ártalmaktól mentes (jó levegőjű, csendes), esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel is rendelkező és biztonságos lakóhely megteremtését tűzte ki célul. Melyhez hozzátartozik többek között, hogy legyen megfelelő minőségű az ivóvíz, megbízható az energiaellátás, megoldott a szennyvíz-elvezetése és -tisztítása, valamint az elkerülhetetlenül keletkező hulladék rendszeres és szervezett gyűjtése, kezelése.

Az élhető település kialakítása során kiemelt szerepet kap a fenntartható fejlődés megteremtése, melyben fontos szerepet kap a klímavédelem, az üvegház-gázok kibocsátásának és a fosszilis energiahordozók felhasználásának csökkentése és a lakosság környezettudatos magatartása is.

A program által javasolt projektek a következő területeket érintik:

1) Vízvédelem, szennyvízkezelés, csapadékvíz elvezetés
2) Élővilág, természetvédelem, zöldfelület gazdálkodás
3) Idegenforgalom
4) Közlekedésszervezés
5) Hulladékgazdálkodás
6) Energiagazdálkodás és levegőtisztaság-védelem
7) Zajvédelem
8) Környezeti ismeretek, környezettudatosság

Elek városának is van környezetvédelmi programja, de viszonylag rég készült, ezért a benne megfogalmazott célok és beavatkozások mostanra már kevésbé relevánsak.

Elek Város Önkormányzatának Gazdasági programja (2025-2029)

Elek Város Gazdasági programjában a következő fenntarthatóságot érintő, helyi költségvetést meghatározó ágazati feladatok, fejlesztések szerepelnek:

- Vizeink védelme és fenntartható használata
- Környezettudatot személet és gondolkodásmód a természeti erőforrásokkal történő átgondolt, fenntartható gazdálkodás, a környezeti elemek terhelésének tudatos csökkentése érdekében
- Természet- és tájvédelem jegyében a védett természeti területek állapotának megőrzése, javítása. Valamint a biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken kívül is.
- Fenntartható terület- és földhasználat a természeti erőforrások megőrzése, fenntarthatóságának biztosítása, illetve a terület agro-ökológiai adottságaihoz igazodó földhasználat kialakítása érdekében.
- Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó legfontosabb célkitűzések:
  - Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.
  - Energiahatékonyság, az energiatakarékosság növelése.
  - Növényborítottság növelése az üvegházhatású gázok megkötésére.
  - A kedvezőtlen hatások elleni védekezési rendszer hatékonyságának fejlesztése.
- Éghajlatváltozáshoz kapcsolódó intézkedések:
  - Az intézmények energiahatékonyságának növelése (fűtési, hűtési, és világítási rendszerek modernizálása, épületszigetelés)
  - Megújuló Energiahordozó Program helyi kidolgozása (helyi megújuló erőforrások, biomassza, nap-, szél-, geoenergia felhasználása.)
  - A közösségi közlekedési rendszer infrastruktúrájának, állapotának javítása, a szolgáltatási színvonal fejlesztése.
  - A meglévő közlekedési infrastruktúra környezetbarát átalakítása.

Kétegyháza Nagyközség Önkormányzatának Gazdasági programja 2024-2029

Kétegyháza település gazdasági programja megfogalmaz néhány olyan konkrét intézkedést, ami a fenntarthatóságot szolgálja. Például:

- kerékpár útépítése Móra, a Szent Imre és Márki utcákban
- Kétegyháza zöldfelületeinek és közösségi területeink komplex fejlesztése az Erkel utcában Grund műfüves pálya kialakítása
- A környezetvédelem területén parlagfűirtás, gyommentesítés, közterületek virágosítása, parkosítás, évi egyszeri szemétszedés és illegális hulladéklerakás megakadályozása (bejelentés hulladékradaron), hulladékfelszámolás, romos épületek javítása vagy bontása.

Kétegyháza gazdasági programjának intézkedései, a település méretéből adódóan, kisebb beavatkozások, nem tartamaznak energetikák érintő fejlesztési elemeket.

Lökösháza Község Önkormányzatának Gazdasági Programja 2025-2029

Lökösháza Község Önkormányzatának Gazdasági Programjában a helyi költségvetést meghatározó tényezők között szintén megjelennek fenntarthatósággal kapcsolatos ágazati feladatok, fejlesztések:

A teleülésüzemeltetés, zöldfelületek, közösségi terek kapcsán az állagmegóvást és fejlesztést kell biztosítani. Különös gondot fordítani a frissen telepített fák gondozására, kivágott fák pótlására és a kártevők elleni védelemre.

Környezetvédelem terén az élhető település jegyében fő cél:

- A településfejlesztés tudatosabbá tétele, a fejlesztés és rendezés során a fenntarthatósági szempontok hatékonyabb érvényesítése.
- Az épített környezet és a zöldterületi rendszer védelme.
- A település harmonikusabb tájba illesztése.

Szükséges intézkedések:

- Zöldfelületi kataszter létrehozása.
- Zöldfelület-gazdálkodási feladatok megtervezése (zöldsávok, folyosók létesítése, fenntartása, fasorok állapotának felmérése, felújítása, telepítése, véderdők)
- meglévő Eleki úti fasor állapotfelmérés és szükséges intézkedések megtétele
- Vásárhelyi Vera Park fáinak állapotfelmérése, szükséges intézkedések megtétele
- Ballagók fája program folytatása Alapítók útja
- Újszülöttek Fája új program beindítása Vásárhelyi Vera park, Petői-tér, Eleki út
- Alföld Slow kert kialakítása Értékek Háza udvarán 2027-2028.
- Műszaki adatgyűjtés az épített környezet állapotáról.
- Önkormányzati beruházásoknál a környezetbarát, energiatakarékos tervek előtérbe helyezése.
- elektromos töltő közterületi kialakítása
- kerékpárkölcsönző kialakítása

Lökösháza gazdasági programjában nem szerepelnek energetikát érintő intézkedések.

4 A Gyulai járás jövőképe és célrendszere

A SECAP-ban meghatározott célrendszer összeállítása során több, a Gyulai járás klíma- és energiapolitikai irányait meghatározó stratégiai dokumentum elemzése történt meg. Kiemelt szempont volt a korábban rögzített mitigációs, adaptációs és szemléletformálási célok, valamint a kapcsolódó projekt- és intézkedési javaslatok összehangolása a SECAP célrendszerével.

Kapcsolódás a Zöld Finanszírozási Keretrendszerhez

A SECAP célrendszere szorosan kapcsolódik a Gyulai Járás Zöld Finanszírozási Keretrendszeréhez (ZÁF), annak projektalapú megközelítését átfogóbb klímastratégiai rendszerbe illeszti. A ZÁF-ban megjelennek a mitigációt támogató energetikai, közlekedési és egyéb fejlesztések, továbbá több, vízgazdálkodási, zöldinfrastruktúra-, mezőgazdasági és természetvédelmi adaptációs projekt is. A SECAP ezekhez képest további hangsúlyt helyez az egészségvédelemre, a kritikus infrastruktúrák klímaállóságára, a döntéshozatali integrációra, valamint az energiaszegénység járási szintű feltárására és az energetikai–szociális együttműködés kialakítására. A ZÁF járási stratégiai célként rögzíti a kibocsátáscsökkentést és a klímaváltozás hatásainak mérséklését, továbbá 2030-ig a térségi szén-dioxid-kibocsátás 15%-os csökkentését irányozza elő.

Kapcsolódás Gyula város klímastratégiájához

Gyula 2021-ben elfogadott klímastratégiájának jövőképe a „Gyula, a zöld értelem városa", amely környezettudatos, élhető és gazdaságilag versenyképes település kialakítását célozza. A stratégia fő irányai az energiahatékonyság javítása, a megújuló energiaforrások használatának bővítése, a közlekedési és gazdasági kibocsátások csökkentése, a zöldfelületek fejlesztése, valamint a lakosság és a gazdasági szereplők szemléletformálása. A dokumentum 2030-ra és 2050-re számszerű kibocsátáscsökkentési célokat is meghatároz, emellett külön pillérként kezeli a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást és a klímatudatosság erősítését.

A SECAP célrendszerének kialakításakor ezek a városi célok fontos kiindulópontot jelentettek, ugyanakkor járási léptékben kibővítésre kerültek Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza eltérő társadalmi, gazdasági, természeti és települési adottságainak figyelembevételével.

Kapcsolódás a Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájához

A Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (FVS) járási szinten is önálló stratégiai célként kezeli a kibocsátáscsökkentést és a klímaváltozás hatásainak mérséklését. Kiemelt fejlesztési iránya a zöldinfrastruktúra és a természetalapú vízgazdálkodás fejlesztése, valamint az energia- és hulladékgazdálkodás korszerűsítése. Az FVS támogatja a középületek energetikai korszerűsítését, a megújuló energiaforrások alkalmazását, a hulladékképződés csökkentését, a körforgásos gazdasági megoldásokat, továbbá a fenntartható mobilitást, az adaptív mezőgazdaságot és a természetvédelmi területek megőrzését.

A SECAP energia- és klímapolitikai jövőképe és célrendszere ezekre a stratégiai előzményekre épül, azokat egységes, járási szintű mitigációs, adaptációs és energiaszegénységi keretbe rendezve.

Üvegházgáz (ÜHG) kibocsátáscsökkentési célok

A Gyulai járás klíma- és energiapolitikai célrendszerének kialakításakor fontos szempont volt a már meglévő helyi és vármegyei stratégiai dokumentumokban rögzített

kibocsátáscsökkentési vállalások áttekintése és összevetése. A következő táblázat összefoglalja Gyula város klímastratégiájának, a Békés Megyei Klímastratégiának, a Covenant-ágazatokra vonatkozó céloknak, valamint a Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának fő bázisévei és 2030-ra, illetve 2050-re meghatározott kibocsátáscsökkentési céljait. Az összehasonlítás rámutat arra, hogy az egyes dokumentumok eltérő bázisévekkel, módszertannal és területi lehatárolással dolgoznak, ezért a célértékek közvetlenül csak korlátozottan vethetők össze. Ugyanakkor valamennyi stratégia közös iránya a hosszú távú kibocsátáscsökkentés, az energiahatékonyság javítása és a karbonsemlegesség felé történő elmozdulás, amelyhez a járási SECAP egységesebb, térségi szintű keretet biztosít.

Dokumentum	Bázisév és bázisérték	2030-as cél	2050-es cél
Gyula város klímastratégiája – Gyula város	2018: 94 800 t CO_2e/év	19%-os csökkentés; célérték: 76 524 t CO_2e/év	40%-os csökkentés; célérték: 56 880 t CO_2e/év
Békés Megyei Klímastratégia 2018–2030 – Békés megye	2017: 944 502,8 t CO_2e/év, energiafelhasználásból származó kibocsátás	15%-os csökkentés; az ebből számítható kibocsátási szint kb. 802 827 t CO_2e/év, mely értéket az FVS nem tartalmazza	25%-os csökkentés; célérték: 708 377 t CO_2e/év
Békés megye Covenant-ágazatokra vonatkozó célja	2015; az FVS nem ad meg abszolút bázisértéket	15%-os CO_2-kibocsátás-csökkentés a Covenant- ágazatokban	Nincs célérték megadva
Gyulai járás /Gyulai Várostérség zöld átállási célja – FVS	Az FVS a járási célhoz nem rendel egyértelműen bázisévet vagy bázisértéket	15%-os térségi CO_2-kibocsátás-csökkentés	EU 2050-es karbonsemlegességi elvárásra hivatkozás, de önálló járási százalékos vagy abszolút célértéket nem rögzít

3. táblázat: Korábbi dokumentumokban szereplő ÜHG csökkentésre vonatkozó célértékek, melyek felülvizsgálata megtörtént

A célértékek összehasonlítását azért nem lehet megtenni, mert az egyes stratégiai dokumentumok eltérő báziséveket, területi lehatárolást, módszertant és kibocsátási köröket alkalmaznak. Gyula város klímastratégiája kizárólag a városra, a Békés Megyei Klímastratégia vármegyei szintre, míg az FVS járási/várostérségi léptékre vonatkozó célokat határoz meg, miközben nem minden esetben rendel hozzájuk egyértelmű abszolút bázisértéket. További bizonytalanságot jelent, hogy egyes célok csak bizonyos ágazatokra, mások teljes kibocsátásra vonatkoznak, és a 2030-as, illetve 2050-es vállalások sem minden dokumentumban azonos logika szerint kerültek meghatározásra. Emiatt ezek az értékek inkább stratégiai irányok és korábbi vállalások összevetésére alkalmasak, mintsem a járási SECAP egységes dekarbonizációs célértékeinek közvetlen számszerű megalapozására.

A Gyulai járás energia és klíma jövőképe és célrendszere a fentiek figyelembevételével, de a SECAP elvárásai, a várható hatások feltárásával és a rendelkezésre álló adatokra támaszkodva került összeállításra.

Vízió

A Gyulai járás hosszú távú jövőképe, hogy magas életminőséget biztosító, egyben ellenálló és karbonsemleges térségként példamutató módon alkalmazkodik a klímaváltozás hatásaihoz, és fenntartható fejlődésével aktívan hozzájárul azok mérsékléséhez.

Mitigációs átfogó cél

Energiahasználathoz kötődő ÜHG kibocsátás csökkentése

üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése:

2030-ig legalább 55 %-kal,
2050-ig dekarbonizáció elérése

Adaptációs átfogó cél

Felkészülés a klímaváltozás kihívásaira

A járási zöld infrastruktúra felkészítése a klímaváltozás hatásaira, a védett zöldfelületek növelése és a lakosságot érintő klímaváltozás okozta káresemények csökkentése

Energiaszegénység mérséklése átfogó cél

Szociális szempontú energetikai lépések

A szükséges energiamennyiséghez való hozzájutás elősegítése az energiaszegénységgel érintett rétegek számára

Mitigációs konkrét cél

M1. Az épületállomány energiafelhasználásának és kibocsátásának csökkentése
M2. A megújuló energiaforrások járási szintű hasznosításának növelése
M3. A közlekedési eredetű kibocsátások mérséklése
M4. A gazdasági és mezőgazdasági szereplők kibocsátásának csökkentése
M5. A hulladékképződés és a hulladékgazdálkodás kibocsátásának csökkentése
M6. A járás ÜHG megkötő képességének növelése
M7. Járási energia- és kibocsátásmonitoring rendszer létrehozása

Adaptációs konkrét cél

A1. Járási szintű vízmegtartás és klímaadaptív vízgazdálkodás
A2. A zöldinfrastruktúra és az ökológiai kapcsolatok fejlesztése
A3. Az épített környezet és a kritikus infrastruktúrák klímaállóvá tétele
A4. A lakosság egészségének és a sérülékeny társadalmi csoportoknak a védelme
A5. Klímaadaptív mezőgazdaság és tájhasználat kialakítása
A6. A természeti, kulturális és turisztikai értékek klímavédelme
A7. A klímaszempontok integrálása a járási és települési döntéshozatalba

Energiaszegénység mérséklése konkrét cél

ESZ1. Az energiaszegénység járási szintű feltárása és nyomon követése
ESZ2. Az energiahasználati ismeretek és a fogyasztói tudatosság növelése
ESZ3. Járási intézményi együttműködés kialakítása

A Gyulai járás klímacéljainak teljesülése az eltérő szintű adaptációs, mitigációs és energiaszegénységcsökkentő célok megvalósulásával érhető el. A célrendszerek egymás közötti kapcsolata segíti, hogy a különböző szinten meghatározott intézkedések, akciók és projektek hatékonyan hozzájáruljanak a mitigációs, adaptációs és energiaszegénységet mérséklő átfogó célok teljesítéséhez. Az átfogó célok teljesülését a konkrét célok megvalósulása támogatja, melyekhez a megfelelő részfeladatok hozzárendelése is megtörténik a városi feladatok tervezésekor.

A Gyulai járásklímacéljainak teljesülése az eltérő szintű adaptációs, mitigációs és energiaszegénységcsökkentő célok megvalósulásával érhető el. A célrendszerek egymás közötti kapcsolata segíti, hogy a különböző szinten meghatározott intézkedések, akciók és projektek hatékonyan hozzájáruljanak a mitigációs, adaptációs és energiaszegénységet mérséklő átfogó célok teljesítéséhez. Az átfogó célok teljesülését a konkrét célok megvalósulása támogatja, melyekhez a megfelelő részfeladatok hozzárendelése is megtörténik a városi feladatok tervezésekor.

Gyulai járás mitigációs átfogó céljai

Mitigációs átfogó cél a Gyulai járás üvegházhatásúgáz-kibocsátásának összehangolt, valamennyi településre kiterjedő csökkentése az energiahatékonyság javítása, a megújuló energiaforrások részarányának növelése, a fenntartható közlekedési módok fejlesztése, a gazdasági szereplők kibocsátásának mérséklése, a körforgásos hulladékgazdálkodás előmozdítása, valamint a térség szénmegkötő kapacitásának növelése révén. Az átfogó célok megvalósulását a következő konkrét célok segítik:

M1. Az épületállomány energiafelhasználásának és kibocsátásának csökkentése

A járás lakóépületeinek, közintézményeinek és önkormányzati tulajdonú épületeinek összehangolt energetikai korszerűsítése, az energiaigény és az üzemeltetésből származó ÜHG-kibocsátás jelentős csökkentése érdekében.

M2. A megújuló energiaforrások járási szintű hasznosításának növelése

A helyben rendelkezésre álló napenergia-, geotermikusenergia-, hőszivattyús és fenntartható biomassza-potenciál összehangolt hasznosítása, valamint a fosszilis energiahordozóktól való függőség fokozatos csökkentése.

M3. A közlekedési eredetű kibocsátások mérséklése

A helyi és települések közötti közlekedésből származó ÜHG-kibocsátás csökkentése a közösségi, kerékpáros és gyalogos közlekedés fejlesztésével, az alacsony és nulla kibocsátású járművek elterjesztésével, valamint a közlekedési rendszerek járási összehangolásával.

M4. A gazdasági és mezőgazdasági szereplők kibocsátásának csökkentése

A járás ipari, szolgáltató, turisztikai és mezőgazdasági szereplőinek energia- és erőforrás-hatékonysági fejlesztése, az alacsony kibocsátású technológiák alkalmazása és a helyi gazdasági együttműködések erősítése.

M5. A hulladékképződés és a hulladékgazdálkodás kibocsátásának csökkentése

A járásban keletkező települési, intézményi és gazdasági hulladék mennyiségének csökkentése, az elkülönített

gyűjtés, az újrahasználat, az újrafeldolgozás és a helyi szervesanyag-hasznosítás fejlesztése.

M6. A járás ÜHG megkötő képességének növelése

A járás erdő-, gyep- és települési zöldfelületeinek védelme, bővítése és hálózatba szervezése a légköri szén-dioxid megkötésének, valamint a térségi ökológiai rendszer ellenálló képességének növelése érdekében.

M7. Járási energia- és kibocsátásmonitoring rendszer létrehozása

Egységes járási ÜHG-leltár, energiaadatbázis és monitoringrendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a települések, szektorok és intézkedések kibocsátásának összehasonlítható nyomon követését.

Gyulai járás átfogó adaptációs céljai

A Gyulai járás átfogó adaptációs célja a járás alkalmazkodóképességének és éghajlati ellenálló képességének növelése a természeti erőforrások fenntartható használata, a vízmegtartó és zöldinfrastruktúra-rendszerek fejlesztése, az épített környezet és a közszolgáltatások klímaállóvá tétele, valamint a lakosság, a gazdaság és az intézményrendszer felkészítése révén, a települések összehangolt fellépésével.

A1. Járási szintű vízmegtartás és klímaadaptív vízgazdálkodás

A járás felszíni és felszín alatti vízkészleteinek védelme, a víz helyben tartásának növelése, valamint az aszály-, belvíz-, árvíz- és villámárvíz-kockázatok összehangolt kezelése.

A2. A zöldinfrastruktúra és az ökológiai kapcsolatok fejlesztése

A járás települési és külterületi zöldfelületeinek, erdeinek, gyepeinek, vízfolyásainak és természetközeli élőhelyeinek egységes hálózatként történő védelme, rehabilitációja és fejlesztése.

A3. Az épített környezet és a kritikus infrastruktúrák klímaállóvá tétele

A járás épületállományának, közlekedési, víziközmű-, energia- és egyéb közcélú infrastruktúráinak felkészítése a hőhullámokra, viharokra, szélsőséges csapadékokra, árvizekre és egyéb klímakockázatokra.

A4. A lakosság egészségének és a sérülékeny társadalmi csoportoknak a védelme

A hőhullámok, szélsőséges időjárási események, allergének és új egészségügyi kockázatok hatásainak csökkentése, különös tekintettel az idősekre, gyermekekre, krónikus betegekre és szociálisan sérülékeny csoportokra.

A5. Klímaadaptív mezőgazdaság és tájhasználat kialakítása

A járás mezőgazdasági termelésének alkalmazkodása a felmelegedéshez, a szárazodáshoz, a vízhiányhoz és a szélsőséges időjárási eseményekhez.

A6. A természeti, kulturális és turisztikai értékek klímavédelme

A járás védett természeti területeinek, műemlékeinek, kulturális örökségének és turisztikai vonzerőinek megóvása az éghajlatváltozásból eredő állapotromlással és károkkal szemben.

A7. A klímaszempontok integrálása a járási és települési döntéshozatalba

Az éghajlatváltozási kockázatok és alkalmazkodási szempontok következetes érvényesítése valamennyi járási és települési fejlesztési, rendezési, beruházási és üzemeltetési döntésben.

Gyulai járás átfogó energiaszegénység-csökkentésére vonatkozó céljai

Járási szinten az energiaszegénység-csökkentésére vonatkozó célrendszer szerint a Gyulai járásban élő háztartások energiaszegénységének mérséklése az energiafelhasználás csökkentésével, a lakóépületek energiahatékonyságának javításával, a megfizethető és korszerű energiaellátáshoz való hozzáférés erősítésével, valamint a sérülékeny háztartások célzott műszaki, pénzügyi, szociális és tanácsadási támogatásával.

ESZ1. Az energiaszegénység járási szintű feltárása és nyomon követése

Egységes járási felmérési és monitoringrendszer kialakítása az energiaszegénységgel érintett háztartások, épületek és településrészek azonosítására.

ESZ2. Az energiahasználati ismeretek és a fogyasztói tudatosság növelése

A lakosság energiatudatosságának fejlesztése oly módon, hogy az energiafelhasználás csökkenése ne az alapvető szükségletek korlátozásából, hanem a hatékonyabb használatból és a pazarlás mérsékléséből származzon.

ESZ3. Járási intézményi együttműködés kialakítása

Az energetikai, szociális, egészségügyi, lakásgazdálkodási és településfejlesztési feladatok összehangolása a veszélyeztetett háztartások korai azonosítása és komplex támogatása érdekében.

5 Energialeltár, energiagazdálkodás

A SECAP egyik eleme a térségi energiahasználatot összefoglaló energialeltár és az erre épülő ÜHG-leltár összeállítása. Ezeknek az áttekintő felméréseknek a segítségével kijelölhetők a mitigációs célok, és ezek alapján tervezhetők meg azok az intézkedések, amelyekkel az üvegházhatású gáz (ÜHG) kibocsátás a jövőben a szükséges mértékben csökkenthető.

A leltár a Polgármesterek Szövetsége által meghatározott, nemzetközileg egységesített szabályok alapján felépített számítási eljárásra és adattárra támaszkodva készült el, amely a járás energiafelhasználásának, és az ehhez köthető üvegházhatású gázok kibocsátásának számszerű becslésére alkalmas.

A Gyulai járás (Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza települések) energiahasználatát és az erre épülő ÜHG-leltár a járás első, a Polgármesterek Szövetsége módszertana szerint elkészülő energia- és klímavédelmi cselekvési terve (SECAP). A vizsgálat célja, hogy a négy település vezetése és a járási partnerek átfogó képet kapjanak arról, mely ágazatok a legenergiaigényesebbek és egyben a legnagyobb ÜHG-kibocsátásúak, valamint, hogy milyen időbeli tendenciák jellemzik a kibocsátást. Ezek az információk alapozzák meg a járás dekarbonizációs törekvéseit, és jelölik ki azokat a pontokat, ahol a további mitigációs és adaptációs beavatkozások a leghatékonyabban tervezhetők.

Felhasznált adatok

A SECAP összeállításához szükséges energialeltár báziséve az adatok gondos áttekintése alapján 2007, mivel a rendelkezésre álló idősorok alapján 2007-től állnak rendelkezésre a Gyulai járás energiafelhasználásának meghatározásához szükséges legátfogóbb és legmegbízhatóbb adatok. A bázisévi leltár mellett a dokumentum bemutatja a 2024. évi állapotot is, amely a jelenlegi helyzet kiindulópontjául és a jövőbeni intézkedések viszonyítási alapjául szolgál. Az adatgyűjtés az energiahordozók szerint szektorális bontásban történt, megfelelve a Polgármesterek Szövetsége által közzétett útmutató elvárásainak.

A módszertani útmutató három makrogazdasági ágazatot, azon belül négy kulcsfontosságú ágazatot határoz meg, melyekre vonatkozóan az energiafogyasztási adatok gyűjtése, értelmezése és elemzése elkészült.

Épületek, szolgáltatások és ipar 1. makrogazdasági ágazat (1-3. kulcsfontosságú ágazat)	Közlekedés 2. makrogazdasági ágazat (4. kulcsfontosságú ágazat)	Egyéb 3. makrogazdasági ágazat
• Önkormányzati épületek, berendezések/ létesítmények *1. kulcsfontosságú ágazat* • Szolgáltató (nem önkormányzati) épületek, berendezések/ létesítmények *2. kulcsfontosságú ágazat* • Lakóépületek *3. kulcsfontosságú ágazat* • Közvilágítás • Ipari fogyasztók	• Önkormányzati flotta közlekedés • Közösségi közlekedés • Egyéni közlekedés	• Mezőgazdaság, erdő-gazdálkodás, halászat • Hulladékgazdálkodás

4. táblázat: A makrogazdasági és azon belül a kulcsfontosságú ágazatok

Az adatgyűjtést a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) nyilvánosan elérhető energiafogyasztási adatai alapján végeztük, kiegészítve további nyilvánosan elérhető, illetve a négy önkormányzat egyedi adatszolgáltatásán alapuló adatokkal. Amennyiben egy-egy részszektorra vagy időszakra vonatkozó adat nem, vagy csak részben állt rendelkezésre, akkor az adathiányt modellezéssel, szakértői becsléssel pótoltuk, figyelembe véve a SECAP

módszertan ajánlásait és előírásait. A dokumentumban külön jelöljük, mely adatok számítanak tényadatnak, és melyek becslésnek.

Bázisév (BEI)
A SECAP módszertannak megfelelően a bázisév az aláíró városok által egyedileg megválasztott referenciaév, amelyhez viszonyítva meghatározzák vállalásaikat, és amelyhez képest a kibocsátáscsökkentési célszámaikat el kívánják érni.

A bázisév kiválasztásakor több szempontot javasolt figyelembe venni:

1) Szem előtt kell tartani a nemzetközi vállalások bázíséveinek időpontjait: Kiotói Jegyzőkönyv, Párizsi Megállapodás, amikben a bázisév az 1990-es év. Az egyes SECAP dokumentumokban összefoglalt városi eredmények a nemzetközi egyezményekkel összevethetők, ha azonos a bázisévre vonatkozó adatok állnak rendelkezésre.

2) Ha a városnak nehézséget jelent megbízható adatok beszerzése az 1990-es bázis leltár összeállításához, akkor javasolt a legközelebbi olyan évet megjelölni, amelyre vonatkozóan átfogó és megbízható adatok állnak rendelkezésre. Az összehasonlíthatóságot könnyíti, ha a bázisév nem későbbi, mint az 2005-ös év, amely az EU erőfeszítés-megosztási határozatában a referenciaév, egyben az az év, amelyet az EU társulási mechanizmus aláírói a leggyakrabban használtak.

3) Abban az esetben, ha nem lehet megbízható adatokat gyűjteni az 1990 és 2005 közötti évek bármelyikére, akkor a SECAP összeállításakor a 2005-ös évnél későbbi bázisév is használható.

A fenti elvárásokat és a rendelkezésre álló adatokat megvizsgálva a Gyulai járás SECAP-jának összeállításához a 2007-es év került kijelölésre bázisévnek, mivel ettől az évtől kezdve állnak rendelkezésre a legátfogóbb és legmegbízhatóbb adatok a járás energiafelhasználásának és kibocsátásának meghatározásához. A bázisév kijelölése így igazodik azokhoz a módszertani elvárásokhoz, amelyek a hiteles forrásból (KSH) elérhető legrégebbi, megbízható adatok bevonását javasolják.

A Gyulai járás SECAP-jában a 2007-es bázisévhez (BEI) viszonyítva tervezhetők meg azok az intézkedések, amelyek hozzájárulnak a 2030-ra legalább 55%-os, 2050-re pedig a legalább 80%-os CO_2-kibocsátás-csökkenés eléréséhez. A jelen leltár referenciaéve 2024, ez az az év, ameddig a járás energiafelhasználására és kibocsátására megbízható adatok álltak rendelkezésre a dokumentum összeállításának időpontjában.

A járás energetikai helyzetének összefoglalásakor a 2007-es és a 2024-es év adatai egyaránt bemutatásra kerülnek.

5.1 A Gyulai járás energetikai jellemzése, energiamix bemutatása

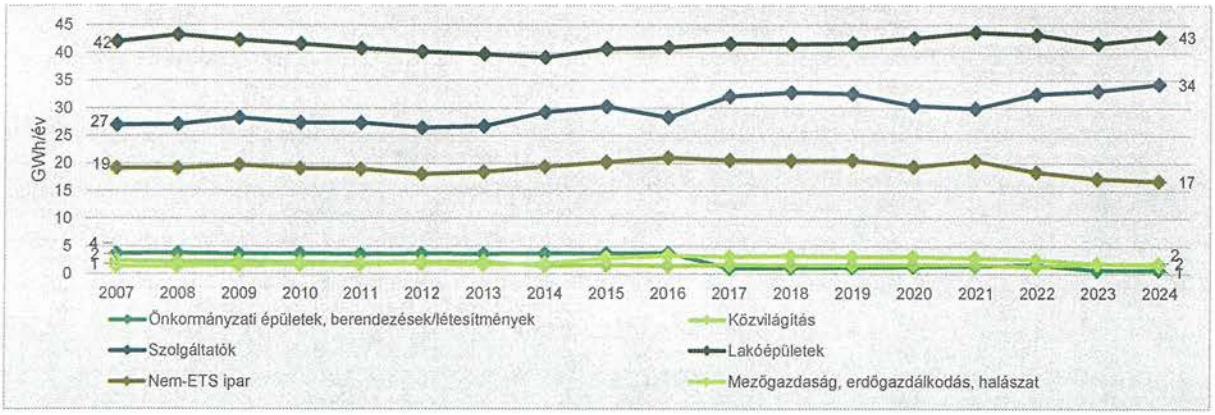
A Gyulai járás energiaellátását két hagyományos energiahordozó biztosítja: a földgáz és a villamos energia. Távhőszolgáltatás a járás egyetlen településén sem üzemel, a hőigényt egyedi (jellemzően gázalapú) fűtési megoldások fedezik. Emellett egyre nagyobb szerepet kap a megújuló energiaforrások - mindenekelőtt a napenergia - helyi kiaknázása, amely a bázisévben még gyakorlatilag nem volt jelen, mára azonban önkormányzati, lakossági és vállalati beruházások nyomán érzékelhető súlyt képvisel a járás energiamixében. A SECAP módszertan az ipari fogyasztók között az ETS rendszer hatálya alá tartozó vállalatok figyelembevételét nem javasolja a leltár készítése során. Gyulai járásban azonban ETS hatály alá tartozó vállalkozás nem

található, így minden ipari szereplő energiafelhasználása részét képezi az energialeltárnak.

5.1.1 Villamosenergiafogyasztás

A Gyulai járás négy településének villamosenergia-ellátása az országos elektromos hálózathoz kapcsolódik, amely nagyfeszültségű vezetékek révén biztosítja a lakossági, ipari, mezőgazdasági és közszolgáltatási szektorok energiaigényét, a járás ellátásbiztonsága megfelelő. Országos szinten a jövőbeni kihívások közé tartozik a hálózat rugalmasságának növelése és a decentralizált, megújuló alapú termelés minél hatékonyabb integrálása, amelyben az intelligens hálózati megoldások (smart grid) bevezetése is szerepet játszhat. Ezzel a jövőbeni országos szintű fejlesztéssel a helyi megújuló energiatermeléssel (jelenleg elsősorban a napelemes rendszerek) akár csökkenthető a járás függősége az országos hálózatról vételezett energiától.

A villamosenergia-szektor vizsgálata a KSH idősoros adataira épül, a SECAP-ban meghatározott ágazatokra lebontva. Az önkormányzati alágazatra vonatkozóan a négy település önkormányzatának adatszolgáltatására támaszkodva történt a felmérés, míg azokban az esetekben, ahol egyes évekre nem állt rendelkezésre információ - így különösen az önkormányzati épületek, illetve a szolgáltatói alágazat évközi megosztásánál -, a bázisévi és a 2024. évi tényadatok közötti, a fogyasztási trendeknek megfelelő szakértői becslésre támaszkodva történt a fogyasztás meghatározása, figyelembe véve az intézményi struktúra jellemzőit. A vizsgált időtávon az egyes ágazatok villamos energia fogyasztását mutatja be a következő diagram.

9. ábra Gyulai járás villamosenergia-fogyasztása, 2007-2024, MWh/év

Az adatok alapján a Gyulai járás villamosenergia-fogyasztása a vizsgált időtávon összességében kismértékben nőtt. A bázisévi 95,9 GWh-ról 2024-re 96,2 GWh-ra emelkedett. Legnagyobb fogyasztó a lakóépületek szektora, amely a teljes villamosenergia-fogyasztás közel felét adja mindkét vizsgált évben. Ezt a szolgáltatói (kommunális és egyéb nem önkormányzati) fogyasztás követi.

Az önkormányzati épületek, berendezések villamosenergia-fogyasztása a vizsgált időszakban csökkent. Itt jelentős változást jelentett, az intézményrendszerben történő változások, főként, hogy az iskolák üzemeltetése 2017-től kikerült az önkormányzatok feladatai közül. Az iskolák üzemeltetésében történt változás miatt a villamos energia fogyasztásának meghatározására szakértői becslés alkalmazása történt. A lakossági fogyasztásban enyhe, a demográfiai és háztartás-szerkezeti változásokkal összefüggő növekedés látható a vizsgált időtáv egésze alatt.

A közvilágítás villamosenergia-igénye ezzel szemben csökkent az energiatakarékosabb (jellemzően LED) lámpatestek fokozatos elterjedése ellensúlyozta, majd meghaladta a közvilágítási hálózat esetleges bővüléséből adódó többletigényt.

Az ipar villamosenergia-felhasználása a vizsgált időszak nagy részében visszafogottabb volt, mint a lakossági és szolgáltatói szektoré, részesedése a teljes villamosenergia-fogyasztáson belül érdemben nem változott.

5.1.2 Földgázfogyasztás

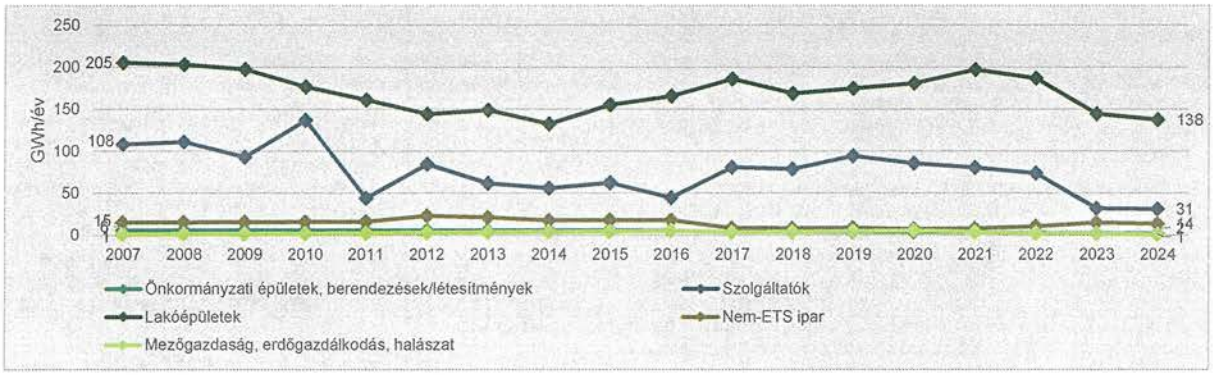
A Gyulai járás gázellátása a nemzeti földgázellátó hálózatra épül, amelyet elsősorban importált földgáz táplál. A járás földgázhálózata jól kiépített, biztosítva a lakossági, ipari, mezőgazdasági és közszolgáltatási szektorok energiaellátását. Mint az ország egészében, a Gyulai járásban is kihívást jelent a földgázfüggőség, amely növeli a külső energiaforrásoktól való kiszolgáltatottságot, és fokozza a fosszilis energiahordozók használatával járó környezeti terhelést.

A járás földgázfelhasználásának ágazati vizsgálata a KSH adatbázisára támaszkodva, annak felhasználásával történt. Ettől az önkormányzati fogyasztás adatai térnek el, amelyek meghatározásához a települési önkormányzatok adatszolgáltatása szolgált alapul. Az önkormányzati energiafelhasználás idősorainak értelmezése során figyelembe kellett venni az intézményfenntartási feladatok, különösen az iskolák üzemeltetésének változását is, mivel ez az önkormányzati fogyasztási adatok szerkezetére és összehasonlíthatóságára is hatással volt.

Az önkormányzati, valamint a szolgáltatói – ezen belül a kommunális és egyéb – alágazatok fogyasztási adatainak elkülönítése az elérhető tényadatok alapján történt. Azokban az években, ahol az ágazatok közötti megosztásra nem állt rendelkezésre teljes körű vagy közvetlenül összehasonlítható adat, a hiányzó értékek meghatározása az ismert fogyasztási adatok, az ágazati sajátosságok és az időbeli trendek szakértői értékelése alapján történt.

Az ipari és mezőgazdasági földgázfogyasztás esetében fontos módszertani korlát, hogy a KSH e fogyasztói csoportokat csak 2011-től tartja nyilván önálló kategóriaként. Ennek megfelelően az ágazati idősorok értékelése során az adatok időbeli összehasonlíthatóságát és az alkalmazott statisztikai kategóriák változását is figyelembe kell venni.

A vizsgált időtávon az egyes alágazatok földgázfogyasztását mutatja be a következő diagram.

10. ábra A Gyulai járás földgázfelhasználása, 2007-2024, MWh/év

A Gyulai járás földgázfogyasztása a vizsgált időtávon jelentősen, mintegy 45%-kal csökkent, a bázisévi 335,5 GWh-ról 2024-re 185,9 GWh-ra mérséklődött. Legnagyobb fogyasztó mindkét vizsgált évben a lakóépületek szektora, amely a teljes gázfogyasztás jelentős részéért felelős.

A lakóépületek gázfogyasztásában érdemi csökkenés látható, amely részben az épületenergetikai korszerűsítéseknek, részben a fűtési szokások és a fűtőberendezések hatékonyságának javulásának köszönhető. Az önkormányzati épületek gázfogyasztása ezzel szemben az intézményrendszer átalakulása és a hozzá kapcsolódó felújítási, korszerűsítési program miatt a vizsgált időszak végére kis mértékben emelkedett.

Az ipari földgázfelhasználás növekvő trendet mutat, ami a járási ipari tevékenység bővülésével áll összefüggésben.

A Gyulai járásban nem üzemel távhőszolgáltatás, ezért a járás hőellátása kizárólag egyedi, jellemzően gázalapú fűtési megoldásokra épül. Ez az egyik oka annak, hogy a földgáz a vizsgált időszak mindkét évében a legnagyobb súlyú energiahordozó a járás energiamixében.

5.1.3 Megújuló energia

Napelemes energiatermelés

A Gyulai járás megújulóenergia-termelésére vonatkozóan járási szintű adatok mellett azokban az években, ahol helyi vagy járási adat nem érhető el, az értékelés az országos adatokra és tendenciákra támaszkodik. Az országos folyamatok alapján megállapítható, hogy míg 2007-ben a megújulóenergia-termelés még csekély szerepet töltött be, addig 2024-re már számottevő és folyamatosan bővülő megújulóenergia-kapacitás alakult ki. A járás helyzetének értékelése során e tendenciák szolgálnak

viszonyítási alapként a rendelkezésre álló helyi adatok kiegészítéséhez és értelmezéséhez.

A napelemes háztartási méretű kiserőművek (HMKE) elterjedése a járásban az elmúlt évtizedben felgyorsult. A lakossági napelemes termelés a 2010-es évek közepétől indult érdemi növekedésnek, és 2024-re a térség megújuló energiatermelésének döntő részét adja. Az önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítésével párhuzamosan a településeken is megjelentek a napelemes fejlesztések.

A Gyulai járásban a háztartások mellett több ipari és szolgáltató szereplő is rendelkezik napelemes rendszerrel. A Gyulai Várfürdő Kft. 2024-ben helyezte üzembe napelemes kiserőművét (0,5 MW beépített teljesítmény), a Gyulai Polgármesteri Hivatal és a Mogyoróssy János Városi Könyvtár épületén szintén napelemes rendszer termel villamos energiát a saját fogyasztás kiváltására, a Gyulahús Kft. üzemei pedig 2022-től szintén napelemes termeléssel csökkentik hálózati villamosenergia-igényüket.

A megújuló energiaforrások közül egyértelműen a napenergia hasznosítása a meghatározó, és ez várhatóan a jövőben is így marad, tekintettel a térség kedvező napsugárzási adottságaira.

További megújulók

Gyula Város Önkormányzata a Nagyváradi Egyetemmel és Biharugra önkormányzatával együttműködésben valósította meg 2012-ben a GEO-THERMIC projektet a Magyarország–Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében. A projekt célja Gyula geotermikus adottságainak feltárása, valamint egy, a város nagyobb hőigényű közintézményeit kiszolgáló geotermikus fűtési rendszer műszaki és gazdasági előkészítése volt. A fejlesztés keretében hidrológiai és geológiai vizsgálatok, megvalósíthatósági tanulmány, valamint engedélyezési tervek készültek. A tervezett rendszer a számítások szerint évente mintegy 29,3 TJ geotermikus energia hasznosításával 32,5 TJ földgázfelhasználás lett volna kiváltható, ami az érintett fogyasztók fűtési hőigényének hozzávetőleg 74%-át fedezhette volna. A projekt előkészítési szakaszát követően kivitelezés nem történt.

A geotermikus energia hasznosítása ugyanakkor Gyulán más, kisebb léptékű beruházásokban továbbhaladt, ennek részeként az Erkel Ferenc Emlékház és az Almásy-kastély geotermikus fűtési rendszert kapott, a Gyulai Várfürdőben pedig a termálvíz hulladékhőjét is hasznosítják.

A járásban jelenleg nem azonosítható jelentős biogáz energiatermelés.

A járás megújulóenergia-termelésén belül elsősorban a napelemes energiatermelés számszerűsíthető, amelynek nagysága a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnál elérhető, járási szintű telepített HMKE-kapacitások és az átlagos termelési potenciál figyelembevételével határozható meg. A nem lakossági termelés szolgáltatási és ipari szektorok közötti megosztása az egyes szektorok energiaigénye és hozzáadott értéke alapján történt. A mezőgazdasági szektor esetében napelemes energiatermelés nem került figyelembevételre.

5.1.4 Közlekedés

A Gyulai járás közlekedését a közúti közlekedés, azon belül is a motorizált egyéni közlekedés határozza meg. Kötöttpályás helyi közösségi közlekedés (villamos, trolibusz) a járásban nem üzemel, a helyközi közösségi közlekedést autóbuszok biztosítják.

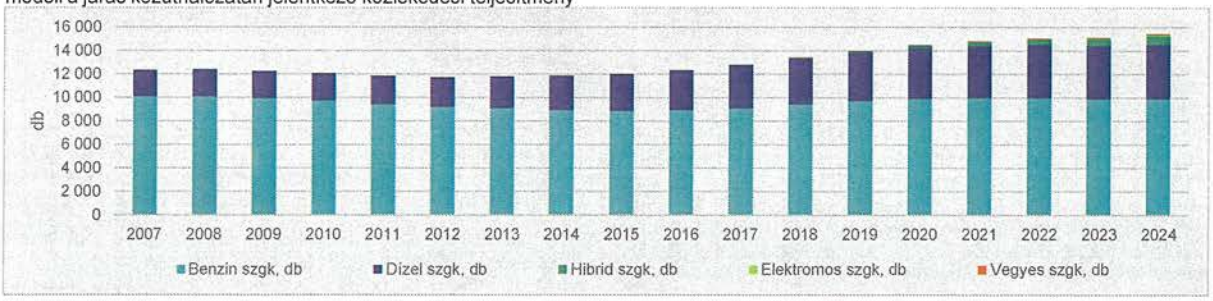
A helyi közösségi közlekedésben kizárólag az autóbuszos közlekedés jelenik meg. A járás településeire fókuszáló, csak azokat tartalmazó helyközi autóbusz-közlekedésre vonatkozó adatszolgáltatás nem elérhető, így az energiafelhasználás meghatározása egy éves átlagra vonatkozó közlekedési

modellszámítás alkalmazásával történt, az éves futásteljesítmény és a fajlagos üzemanyag-fogyasztás figyelembevételével.

A településeken belüli közlekedés energiafelhasználásának meghatározásakor az önkormányzati flották esetében a vizsgált időtávban a négy települési önkormányzat tulajdonában és használatában lévő járművek energiafelhasználása került figyelembevételre. A 2017-től rendelkezésre álló évenkénti adatszolgáltatásra támaszkodva készült el a korábbi időszak értékeinek meghatározása a rendelkezésre álló tényadatok és az időbeli tendenciák értékelése alapján. A vizsgálat időtávban az önkormányzati flották energiafelhasználása fokozatos növekedést mutat, amely döntően a benzin- és dízelüzemű járművek használatához kapcsolódik és elektromos jármű nem jelent meg a flottákban.

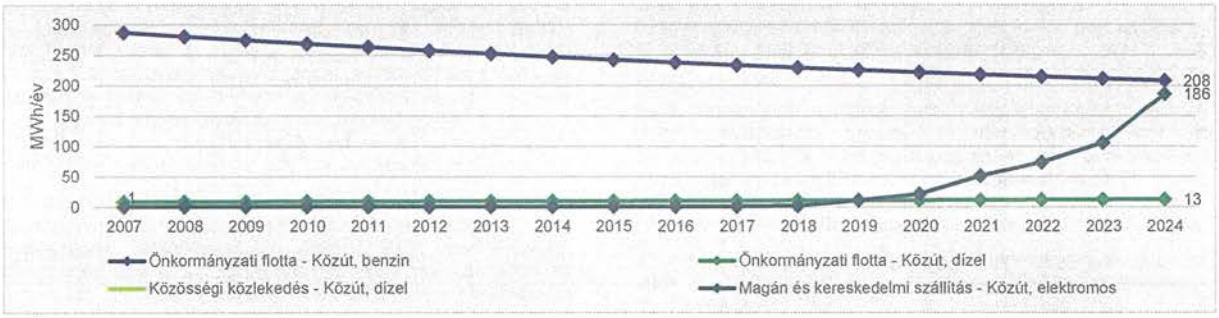
A településekre vonatkozó egyéni és kereskedelmi – ezen belül a magáncélú személygépkocsi-közlekedés és az áruszállítás – energiaigényének meghatározása a Gyulai járás sajátosságait figyelembe vevő forgalmi modellezés alapján történt. A forgalmi modell a járás közúthálózatán jelentkező közlekedési teljesítmény és forgalmi terhelés térbeli megoszlását veszi figyelembe, ezáltal lehetővé teszi az energiafelhasználás területileg jellemző meghatározását. A járműállományon belüli eltérő meghajtási módok figyelembevétele érdekében a futásteljesítmények megosztása a benzin-, dízel-, illetve egyéb meghajtású járművek számának arányában történt, ami lehetővé tette, hogy a közlekedési energiafelhasználás számítása a járás tényleges járműösszetételéhez és közlekedési sajátosságaihoz igazodjon.

A vizsgált időszakban a személygépjárművek száma, futásteljesítménye és így összesített üzemanyag-felhasználása is növekvő trendet mutat, amit a járműállomány üzemanyag szerinti összetételének átalakulása kísér. A dízelüzemű személygépjárművek részaránya a 2007. évi 18%-ról 2024-re 30%-ra nőtt, míg a benzinüzeműeké 82%-ról 64%-ra csökkent; ezzel párhuzamosan, bár még alacsony bázisról, megjelentek és folyamatosan terjednek a hibrid és elektromos személygépjárművek is, amelyek együttes részaránya a 2007. évi elhanyagolható szintről 2024-re már meghaladja az 5%-ot, amit a következő ábra szemléltet..

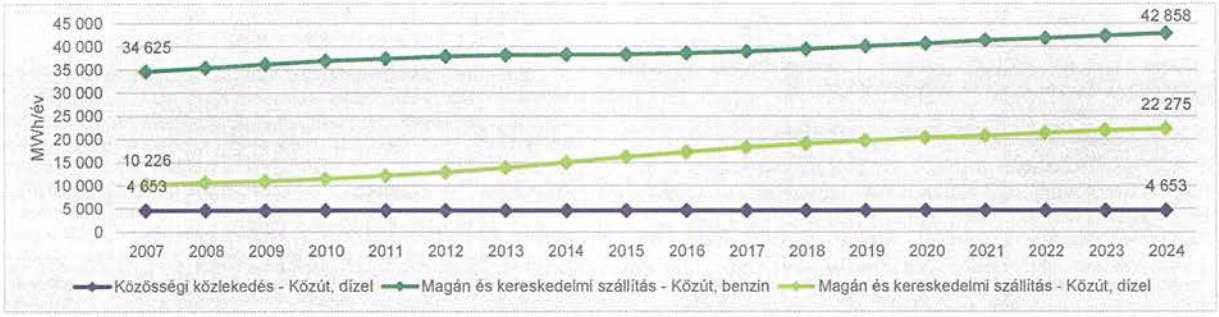

11. ábra Gyulai járás személygépjármű állománya, db, 2007-2024

Az egyes alágazatok közlekedéshez köthető energiafelhasználását a következő diagrammok szemléltetik.

12. ábra Gyulai járás közlekedésének energiafelhasználása alágazatonként, MWh/év, 2007-2024 (kisebb volumenű alágazatok)

13. ábra Gyulai járás közlekedésének energiafelhasználása, MWh/év, 2007-2024 (nagyobb volumenű alágazatok)

A Gyulai járás közlekedésének energiafelhasználását döntően az egyéni és kereskedelmi (magán- és áruszállítási) forgalom határozza meg. Ez a kategória a vizsgált időszak mindkét évében a közlekedési energiafelhasználás több mint 90%-át adja, és 2007 és 2024 között tovább nőtt a súlya.

Az egyéni és kereskedelmi közlekedésben mind a benzin-, mind a dízelfogyasztás nőtt a vizsgált időszakban, utóbbi kifejezettebben, összhangban a dízelüzemű járművek arányának növekedésével. A helyközi autóbuszos közösségi közlekedés energiafelhasználása a futásteljesítményekkel összhangban, éves szinten közel állandó volt a vizsgált időtávon.

Az önkormányzati flották energiafelhasználása elsősorban a járműállomány bővülésével fokozatosan növekedett. A flotta jelenleg elsősorban benzin- és dízelüzemű járművekből áll, elektromos járművek megjelenése a következő időszak fejlesztési lehetősége lehet.

A hibrid és elektromos személygépjárművek aránya bár még alacsony szinten van, de arányuk érzékelhetően nő a vizsgált időszak második felében, jelezve a fenntarthatóbb egyéni közlekedés fokozatos térnyerését a térségben is.

5.2 A Gyulai járás SECAP energialeltára

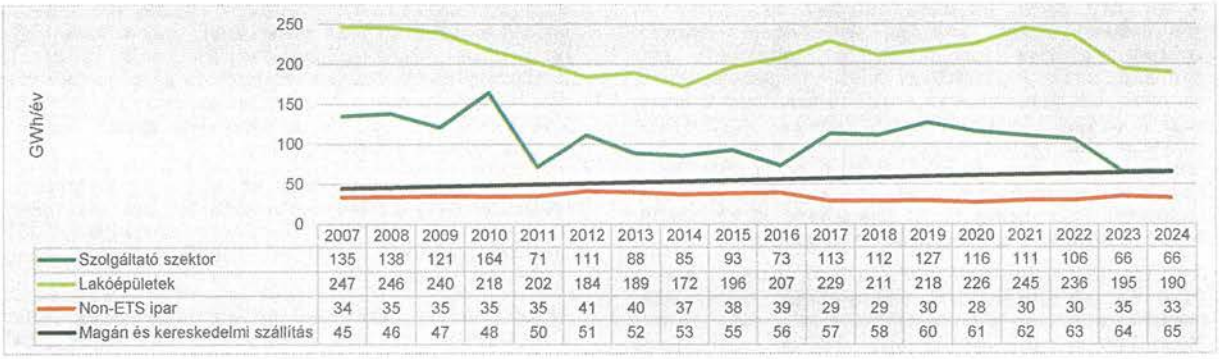
A SECAP energialeltár a Gyulai járás energiafelhasználási és helyi energiatermelési viszonyainak egységes szerkezetű bemutatását szolgálja. A leltár két kiemelt időpontra, a 2007. évi bázisévre, valamint a jelenlegi állapotot jellemző 2024. évi referenciaévre vonatkozóan tartalmaz adatokat. Ennek megfelelően lehetőséget biztosít arra, hogy hosszabb időtávon is értékelhető legyen a járás energiafelhasználásának alakulása.

Az energialeltár a végső energiafogyasztást ágazati és energiahordozó szerinti bontásban mutatja be. A vizsgálat kiterjed többek között az épületállományhoz, a szolgáltatási és önkormányzati szektorhoz, az iparhoz, a mezőgazdasághoz, valamint a közlekedéshez kapcsolódó energiafelhasználásra. Az energiahordozók szerinti bontás lehetővé teszi annak áttekintését is, hogy a vizsgált szektorok energiaigényének kielégítésében milyen szerepet töltenek be például a villamos energia, a földgáz, a közlekedési üzemanyagok, illetve a megújuló energiaforrások.

A 2007. és 2024. évi állapot összevetése fontos alapot biztosít a járás hosszú távú energia- és klímapolitikai folyamatainak értékeléséhez. Az idősoros összehasonlítás segítségével azonosíthatók azok az ágazatok, ahol az energiafelhasználás mérséklődött vagy növekedett, továbbá vizsgálható, hogy mely energiahordozók szerepe erősödött vagy csökkent a vizsgált időszakban. A leltár így nemcsak a jelenlegi energiafogyasztási szerkezetet rögzíti, hanem a későbbi mitigációs intézkedések, energiahatékonysági fejlesztések és megújulóenergia-beruházások megalapozásához is kiindulópontot jelent.

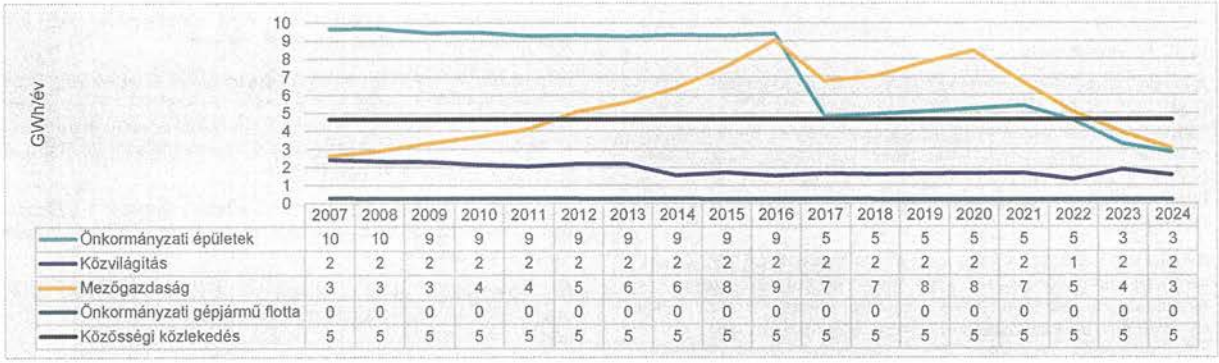
A Polgármesterek Szövetsége által alkalmazott és a SECAP elkészítéséhez elvárt módszertani struktúra alapján a következő ábrák a Gyulai járás energiafelhasználásának alakulását mutatják be a 2007. évi bázisállapot és a 2024. évi referenciaállapot összevetésével. Az ágazati bontás lehetővé teszi az egyes fogyasztói szektorok hozzájárulásának közvetlen összehasonlítását, míg az energiahordozók szerinti értékelés a járás energiafelhasználási szerkezetében bekövetkezett változásokat szemlélteti. Az ábrák együttesen szolgálnak alapul a járás energiafelhasználásának értékeléséhez és a kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátás változásának későbbi elemzéséhez.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szolgáltató szektor	135	138	121	164	71	111	88	85	93	73	113	112	127	116	111	106	66	66
Lakóépületek	247	246	240	218	202	184	189	172	196	207	229	211	218	226	245	236	195	190
Non-ETS ipar	34	35	35	35	35	41	40	37	38	39	29	29	30	28	30	30	35	33
Magán és kereskedelmi szállítás	45	46	47	48	50	51	52	53	55	56	57	58	60	61	62	63	64	65

14. ábra Gyulai járás ágazatonkénti energiafelhasználása, GWh/év, 2007 -2024, 10 GWh felett

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Önkormányzati épületek	10	10	9	9	9	9	9	9	9	9	5	5	5	5	5	5	3	3
Közvilágítás	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
Mezőgazdaság	3	3	3	4	4	5	6	6	8	9	7	7	8	8	7	5	4	3
Önkormányzati gépjármű flotta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Közösségi közlekedés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

15. ábra Gyulai járás ágazatonkénti energiafelhasználása, GWh/év, 2007 -2024, 10 GWh alatt

A két ábra közötti különbség kizárólag megjelenítési és szemléltetési okokat szolgálja. Az egyes ágazatok energiafelhasználása nagyságrendileg jelentősen eltér egymástól, ezért a 10 GWh/év feletti energiafelhasználású ágazatok – a szolgáltató szektor, a lakóépületek, a nem ETS ipar, valamint az egyéni és kereskedelmi közlekedés – idősorát külön ábra mutatja be. A második ábrán a 10 GWh/év alatti fogyasztású szektorok – az önkormányzati épületek, a közvilágítás, a mezőgazdaság, az önkormányzati járműflotta és a közösségi közlekedés – szerepelnek. A két ábra ugyanazon energialeltár adatait tartalmazza, eltérő függőleges tengelyskálán.

A Gyulai járás energiafelhasználása a 2007. évi bázisév és a 2024. évi referenciaév között összességében számottevően mérséklődött. A teljes végső energiafelhasználás 481,2 GWh-ról 367,1 GWh-ra, vagyis mintegy 24%-kal csökkent. A változás ugyanakkor ágazatonként eltérő irányú és mértékű volt: miközben az épületekhez és a szolgáltatásokhoz kapcsolódó energiafelhasználás jelentősen visszaesett, addig a közlekedés energiaigénye növekedett, az ipar fogyasztása pedig hosszabb távon lényegében stabil maradt.

A Gyulai járás 2007-es bázisévében az energiafelhasználás 481,2 GWh volt. A legtöbb energiát az épületek és a szolgáltatók használták fel, a teljes fogyasztás közel 80%-át. Az épületek közül a lakóépületek önmagukban a teljes fogyasztás mintegy felét (51%) teszik ki, míg az önkormányzati épületek, eszközök, berendezések energiafelhasználása a bázisévben minimálisnak mondható.

A közlekedési szektor felelős az energiafelhasználás 10,3%-áért, melynek túlnyomó része, több mint 90%-a az egyéni és kereskedelmi közlekedéshez köthető, míg a közösségi közlekedés a közlekedésen belül alig 9%-ot tett ki. A mezőgazdaság szerepe ezzel szemben elhanyagolható: energiafelhasználása 2007-ben mindössze 0,5%-ot ért el.

2024-re az épületek és a szolgáltatók együttes részesedése a teljes fogyasztás 70%-ára mérséklődött, míg a lakóépületek részesedése gyakorlatilag változatlan (52%) maradt. Az ipar (ETS nélkül) részesedése a bázisévi 4%-ról 9%-ra, a közlekedésé pedig 10%-ról 19%-ra nőtt. A mezőgazdaság energiafelhasználása továbbra is alacsony, de a bázisévhez képest nagyjából megháromszorozódott aránya (0,8%).

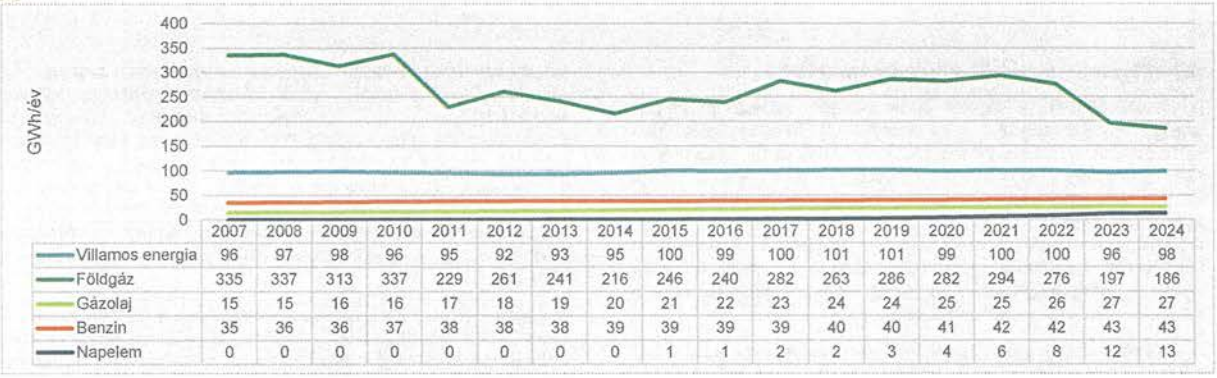
A közlekedési szektoron belül az egyéni és kereskedelmi közlekedés súlya 2024-re tovább nőtt (93%), míg a közösségi közlekedésé mérséklődött (7%); az önkormányzati flották 2017 utáni megjelenése a közlekedési energiafelhasználás mintegy 0,3%-át teszi ki 2024-ben.

Az épületekre vonatkozóan csökkent a fogyasztás. A lakóépületek a legnagyobb fogyasztók, a teljes fogyasztás 33%-át adják, azonban a felhasznált energia mennyiségében csökkenő trend látható. A szolgáltatók körében is jelentős csökkenés látható, míg az önkormányzati épületek energiafelhasználása részben az intézményrendszer átalakulása miatt növekedett. Az ipar energiafelhasználásában növekedés történt.

A közlekedési szektor energiafelhasználása növekedett, közel 16%-ra, amelyből továbbra is jelentős, 91%-ot tesz ki az egyéni közlekedés. A közösségi közlekedés a közlekedésen belül 7,5%-ot tett ki. A mezőgazdaság energiafelhasználása továbbra is elhanyagolható, mindössze 0,4%.

Az önkormányzati szektorban látható jelentős változást elsősorban az iskolák üzemeltetetői szerkezetében történő változása indokolja.

A következő ábrán mutatjuk be a Gyulai járás energiahordozónkénti energiafelhasználását 2007-ben és 2024-ben.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Villamos energia	96	97	98	96	95	92	93	95	100	99	100	101	101	99	100	100	96	98
Földgáz	335	337	313	337	229	261	241	216	246	240	282	263	286	282	294	276	197	186
Gázolaj	15	15	16	16	17	18	19	20	21	22	23	24	24	25	25	26	27	27
Benzin	35	36	36	37	38	38	38	39	39	39	39	40	40	41	42	42	43	43
Napelem	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	3	4	6	8	12	13

16. ábra Gyulai járás energiahordozónkénti energiafelhasználása, GWh/év, 2007-2024

A 2007-ben földgáz volt a legnagyobb mennyiségben felhasznált energiahordozó, a teljes fogyasztás közel 70%-át adta, míg a villamos energia részesedése 20% körül alakult. A közlekedéshez szükséges üzemanyagok közül a benzinfelhasználás volt magasabb, mintegy háromszorosa a dízelfogyasztásnak.

Ezzel szemben 2024-ben szintén a földgáz a legnagyobb súllyal megjelenő energiahordozó, ugyanakkor részesedése a jelentős fogyasztáscsökkenés miatt 51%-ra mérséklődött. A villamos energia aránya ezzel szemben 27%-ra nőtt. A közlekedési üzemanyagok között a dízelfelhasználás aránya közeledett a benzinéhez, összhangban a dízelüzemű gépjárművek terjedésével. 2024-re a megújuló energia szinte kizárólag napenergia formájában már a teljes energiafelhasználás közel 4%-át adja, szemben a bázisévi gyakorlatilag nulla aránnyal.

	Éves energiafogyasztás (Gwh)	Energiafogyasztás nagysága bázisévhez képest (%)
2007	481,2	100
2024	367,1	76

5. táblázat: Gyulai járás teljes éves energiafogyasztása a bázisévben és a referenciaévben (GWh)

A Gyulai járás teljes éves energiafogyasztása a 2007. évi **értékhez képest** mintegy **24%-os mérséklődést** ért el. A változás összességében kedvező energiahatékonysági és szerkezeti folyamatokra utal, ugyanakkor a 2050-ig kitűzött dekarbonizációs célok eléréséhez további energia-megtakarításra, az épületállomány korszerűsítésére, a fosszilis energiahordozók részarányának csökkentésére, valamint a megújuló energiaforrások és az alacsony energiaigényű közlekedési megoldások további bővítésére van szükség.

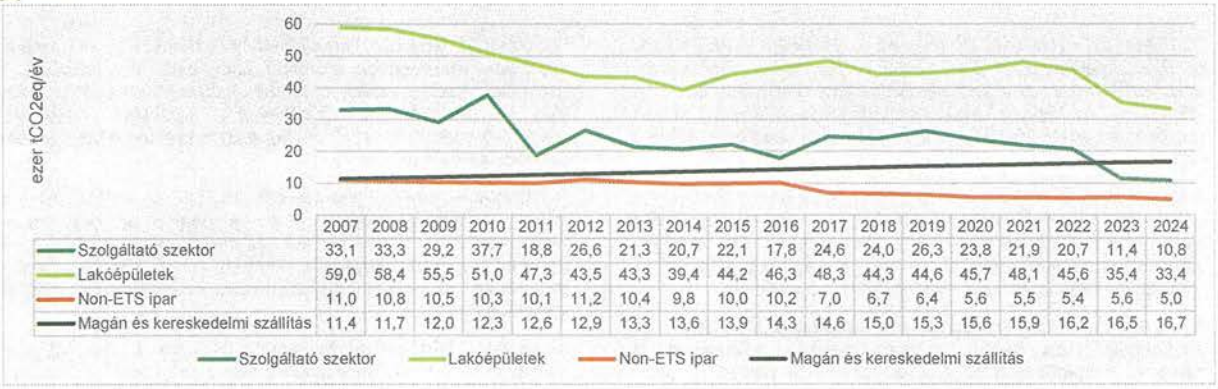
5.3 Gyulai járás ÜHG kibocsátási leltára

A következőkben a Gyulai járás vizsgált évekre vonatkozó energiafogyasztásához kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátások kerülnek bemutatásra. Az ÜHG-leltár célja annak számszerűsítése, hogy az egyes energiahordozók felhasználása és az energiafogyasztás ágazati szerkezete milyen mértékű kibocsátással jár a bázisévben és a kiválasztott monitoring évben. A számítások alapját a SECAP módszertani útmutatóban alkalmazott kibocsátási tényezők képezik, amelyek lehetővé teszik az energiafogyasztási adatok egységes, összehasonlítható kibocsátási értékekké történő átszámítását.

A tüzelőanyagok és üzemanyagok esetében az IPCC módszertanához illeszkedő, energiahordozó-specifikus fajlagos kibocsátási tényezők kerültek alkalmazásra. A leltár CO_2-egyenértékben (CO_2eq) fejezi ki a kibocsátásokat, ezáltal az egyes energiahordozókhoz kapcsolódó klímahatások egységes mutató segítségével értékelhetők.

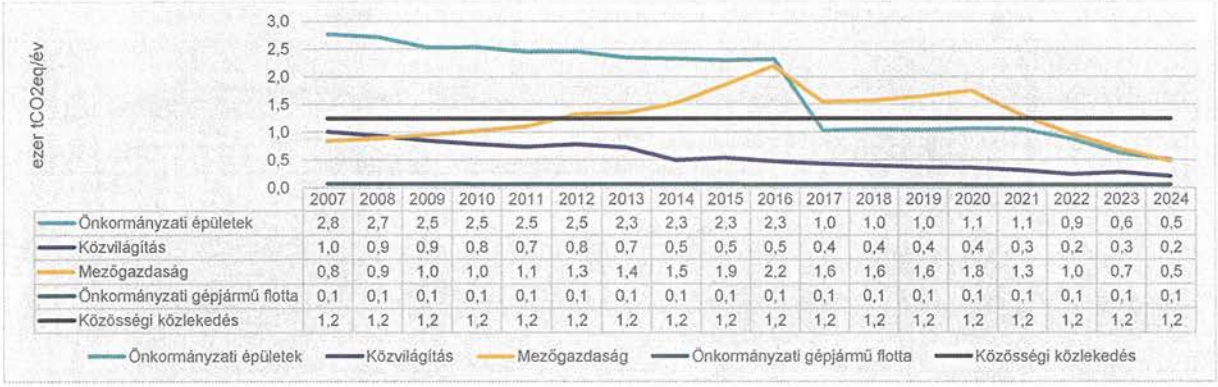
A villamos energia felhasználáshoz kapcsolódó ÜHG kibocsátás meghatározásához figyelembe kell venni az országos villamosenergia-rendszer termelési szerkezetét, ami az idő előrehaladtával változik, így a hálózatról vételezett villamos energia fajlagos karbonintenzitása sem tekinthető állandónak. A számítás ezért minden vizsgált év esetében az adott időszakra jellemző országos energiamixhez tartozó fajlagos kibocsátási értéket veszi figyelembe. Ez biztosítja, hogy a villamosenergia-fogyasztáshoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátás ne kizárólag a felhasznált energiamennyiség változását, hanem az országos villamosenergia-termelés karbonintenzitásának módosulását is tükrözze.

A Polgármesterek Szövetsége által alkalmazott SECAP számítási struktúrához igazodva a következő ábrák a Gyulai járás 2007. évi bázisév és 2024. évi referenciaév közötti idősuakra vonatkozó ÜHG-kibocsátás nagyságát mutatja be 10 ezer tCO_2 eq feletti és alatti bontásban. Az eredmények lehetőséget adnak annak értékelésére, hogy az energiafelhasználás volumenének és szerkezetének változása milyen irányban és mértékben befolyásolta a járás teljes kibocsátását, illetve mely ágazatok és energiahordozók járulnak hozzá legnagyobb mértékben a kibocsátási szerkezethez.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Szolgáltató szektor	33,1	33,3	29,2	37,7	18,8	26,6	21,3	20,7	22,1	17,8	24,6	24,0	26,3	23,8	21,9	20,7	11,4	10,8
Lakóépületek	59,0	58,4	55,5	51,0	47,3	43,5	43,3	39,4	44,2	46,3	48,3	44,3	44,6	45,7	48,1	45,6	35,4	33,4
Non-ETS ipar	11,0	10,8	10,5	10,3	10,1	11,2	10,4	9,8	10,0	10,2	7,0	6,7	6,4	5,6	5,5	5,4	5,6	5,0
Magán és kereskedelmi szállítás	11,4	11,7	12,0	12,3	12,6	12,9	13,3	13,6	13,9	14,3	14,6	15,0	15,3	15,6	15,9	16,2	16,5	16,7

17. ábra Gyulai járás ágazatonkénti ÜHG kibocsátása, ezer tCO_2 eq/év, 2007-2024, 10 ezer tCO_2 eq felett

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Önkormányzati épületek	2,8	2,7	2,5	2,5	2,5	2,5	2,3	2,3	2,3	2,3	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	0,9	0,6	0,5
Közvilágítás	1,0	0,9	0,9	0,8	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,3	0,2
Mezőgazdaság	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,3	1,4	1,5	1,9	2,2	1,6	1,6	1,6	1,8	1,3	1,0	0,7	0,5
Önkormányzati gépjármű flotta	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Közösségi közlekedés	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2

18. ábra Gyulai járás ágazatonkénti ÜHG kibocsátása, ezer tCO_2 eq/év, 2007-2024, 10 ezer tCO_2 eq alatt

2007-ben az ágazatokat tekintve az épületek és a szolgáltatók ÜHG-kibocsátása közel 80%-ot tett ki, melyből a lakóépületek önmagukban a teljes kibocsátás több, mint felét (59%) adták. A közlekedéshez köthető ÜHG-kibocsátás 10%-ot jelentett, míg a mezőgazdaság kibocsátása gyakorlatilag elhanyagolható mértékű volt.

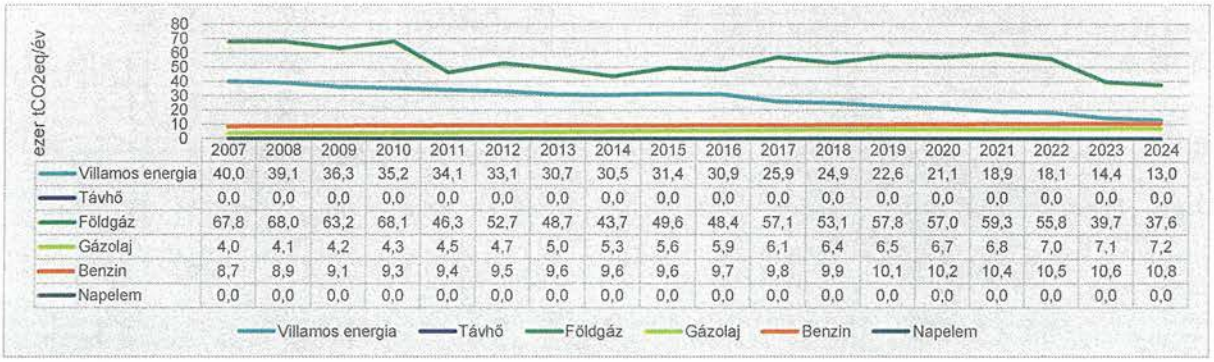
A Gyulai járás ÜHG-kibocsátása 2024-ben 68,5 ezer tCO_2 eq, a bázisévhez képest jelentősen, 43%-kal csökkent. A csökkenést elsősorban a földgázfogyasztás visszaesése, az országos villamosenergia-mix karbonintenzitásának javulása, valamint a napelemes energiatermelés megjelenése magyarázza.

Az ágazatokat tekintve a legnagyobb kibocsátás 2024-ben is az épületekhez, azon belül is a lakóépületekhez köthető: ez a kategória önmagában a teljes kibocsátás közel felét (48%) adja. Az ipari kibocsátás a vizsgált időszakban majdnem felére esett vissza, és a közlekedés kivételével a többi szektor kibocsátása is csökkent a kedvező trendeknek köszönhetően. Az egyes szektorok részesedése azonban jelentősen átrendeződött: a szolgáltató szektor aránya érdemben csökkent (29%-ról 16%-ra), míg a magán és kereskedelmi szállításé jelentősen megnövekedett (9,5%-ról 24%-ra); a többi szektoron belül érdemi elmozdulás nem történt.

A közlekedési szektor jelentős elmozdulása jól mutatja, hogy a járás dekarbonizációjában a jövőben a közlekedés fenntarthatóbbá tétele kiemelt szerepet kell, hogy kapjon, miközben az önkormányzati szektorban látható jelentős változást elsősorban az iskolák üzemeltetői szerkezetében történő változása indokolja.

A vizsgált időszakban tapasztalt kedvező irányú változás fenntartásához a járás energiamixének további javítása, valamint a helyi megújulóenergia-termelési lehetőségek bővítése szükséges.

A Gyulai járásban az egyes energiahordozókhoz köthető ÜHG-kibocsátást az alábbi ábra szemlélteti a vizsgált időszakban.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Villamos energia	40,0	39,1	36,3	35,2	34,1	33,1	30,7	30,5	31,4	30,9	25,9	24,9	22,6	21,1	18,9	18,1	14,4	13,0
Távhő	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Földgáz	67,8	68,0	63,2	68,1	46,3	52,7	48,7	43,7	49,6	48,4	57,1	53,1	57,8	57,0	59,3	55,8	39,7	37,6
Gázolaj	4,0	4,1	4,2	4,3	4,5	4,7	5,0	5,3	5,6	5,9	6,1	6,4	6,5	6,7	6,8	7,0	7,1	7,2
Benzin	8,7	8,9	9,1	9,3	9,4	9,5	9,6	9,6	9,6	9,7	9,8	9,9	10,1	10,2	10,4	10,5	10,6	10,8
Napelem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

19. ábra Gyulai járás energiahordozónkénti ÜHG kibocsátása, ezer tCO_2 eq/év, 2007-2024

2007-ben a Gyulai járás teljes ÜHG-kibocsátása 120,5 ezer tCO_2 eq volt. Ennek legnagyobb részét, közel 56%-át a földgázfogyasztás tette ki, míg a villamos energia 33%-ot képviselt. Összességében megállapítható, hogy a bázisévben elsősorban a hőellátás (gázfűtés) biztosítása felelt a legnagyobb ÜHG-kibocsátásért.

2024-re jelentős mértékű csökkenés tapasztalható a villamos energiához köthető kibocsátásban. Bár a villamosenergia-fogyasztás enyhén nőtt, az országos hálózat fajlagos kibocsátási tényezője a bázisévi 0,417 tCO_2/MWh-ról 0,132 tCO_2/MWh-ra, több mint felére csökkent, ahogy a megújuló energiaforrások és az atomenergia egyre nagyobb szerepet kapnak az országos villamosenergia-mixben. Ehhez a napelemes rendszerek helyi terjedése is kedvezően járul hozzá, hiszen az így megtermelt energia kiváltja a hálózatról vételezett villamos energia egy részét.

A legnagyobb mértékben felhasznált energiahordozónak 2024-ben is a földgáz minősül (51%), a kibocsátás mértéke azonban a felhasznált energiamennyiség jelentős csökkenésével összhangban visszaesett. A közlekedési üzemanyagok kibocsátása ezzel szemben mindkét energiahordozó (benzin, dízel) esetében jelentősen nőtt, összefüggésben a járműállomány bővülésével és a megtett futásteljesítmény növekedésével. A dízel kibocsátáson belüli aránya különösen érzékelhetően, 3%-ról 10%-ra emelkedett.

	Éves ÜHG-kibocsátás (tCO_2 eq)	Kibocsátás nagysága bázisévhez képest (%)
2007	120 500	100
2024	68 500	57

6. táblázat: Gyulai járás teljes éves ÜHG-kibocsátása a bázisévben és a referenciaévben (tCO_2 eq)

A Gyulai járás teljes éves üvegházhatásúgáz-kibocsátása mintegy 43%-os mérséklődést ért el a bázisévhez képest. A változás azt mutatja, hogy a járás kibocsátási pályája kedvező irányba mozdult el, és ez jelentős előrelépés a hosszú távú dekarbonizációs célok felé, ugyanakkor a 2050-re elérendő klímasemlegességhez további, tartós kibocsátáscsökkentő intézkedések szükségesek, különösen az épületenergetika, a közlekedés és a fosszilis energiahordozók kiváltása területén.

5.4 CO_2 megkötés

Békés vármegye az ország legalacsonyabb erdősültségi mutatójával rendelkezik, emellett vízfelületeinek kiterjedése, aránya is elenyésző. Ezen belül a Gyulai járás Békés vármegye viszonylatában kiemelkedően erdősült térségnek számít. A *Békés Megye Területfejlesztési Koncepciója 2021–2027* helyzetelemzése szerint a vármegye járásai közül erdészeti szempontból a Gyulai járás a legjelentősebb, és az erdősültségi mutatója egyedüliként meghaladja a 10%-ot. A járáson belül ugyanakkor jelentősek a területi különbségek: a nagyobb összefüggő erdőterületek elsősorban Gyula térségében és a Körösök mentén koncentrálódnak; Gyula és Sarkad között helyenként 20% feletti erdősültségű területek is előfordulnak. Gyula közigazgatási területén önmagában 4000 hektárt meghaladó erdőterületet jelez a dokumentum.

A járás kedvezőbb helyzete különösen szembetűnő a vármegye egészéhez viszonyítva. A KSH adatai szerint Békés vármegye erdősültsége 2025-ben mindössze 4,7% volt, szemben a 13,2%-os dél-alföldi és 21,1%-os országos értékkel. A Gyulai járás erdősültsége tehát legalább kétszerese a vármegyei átlagnak, ugyanakkor az országos átlagtól továbbra is elmarad. A járáson belüli erdőborítottság nem egyenletes, Kétegyháza településrendezési terve például mindössze 104 ha meglévő erdőt, illetve 2,26%-os erdősültségi arányt rögzít, ami megerősíti, hogy a járási értéket elsősorban Gyula nagy kiterjedésű erdőterületei határozzák meg.

A Gyulai járás ÜHG-nyelő kapacitásának meghatározásához a Copernicus felszínborítási adatállományai szolgáltak térinformatikai alapként. A járás közigazgatási területén belül a fás vegetációhoz és erdőterületekhez tartozó felszínborítási kategóriák lehatárolása történt meg, majd ezek területe hektárban került meghatározásra.

Felületkategória	Érintett terület nagysága a járáson belül	
	km²	ha
Lombhullató	51	5 148
Örökzöld	0,01	1
Heterogén fás bokros gyep	2	204
Összesen:	**54**	**5 353**

20. ábra Erdősült területek nagysága a járásban, Copernicus felszínborítási adatállománya alapján

A Hungary – National Inventory Report 1985–2021 jelentés[1] Magyarország hivatalos ÜHG-leltára, melyet az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) állított össze. Ez a dokumentum tartalmazza a 2021-ig terjedő országos kibocsátási és elnyelési adatokat. A HungaroMet jelenlegi hivatalos tájékoztatása szerint a National Inventory Report (NIR) tartalmazza az ÜHG-leltár részletes módszertanát, az ágazati kibocsátásokat és az elnyeléseket is.

Az ÜHG-leltárban figyelembe vett nyelőkapacitás számítása a lehatárolt erdőterület és a magyar nemzeti ÜHG-leltárban közölt fajlagos éves CO_2-megkötési érték alapján történt. A magyar ÜHG-leltár szerint az erdőként fennmaradó erdőterületek átlagos nettó szénmegkötése mintegy 2,1 t CO_2/ha/év. Az egyéb zöldfelületek – így különösen a gyepek, mezőgazdasági területek és települési zöldfelületek – nem kerültek automatikusan az erdőkre jellemző fajlagossal figyelembevételre, mivel szénmegkötési jellemzőik eltérőek.

A járásban összesen mintegy 5 353 ha terület tekinthető erdősült, illetve fás-bokros felszínnek, amelynek döntő részét a lombhullató erdők teszik ki. A magyar ÜHG-leltárban az erdőként fennmaradó erdőterületekre meghatározott 2,1 t CO_2/ha/év átlagos nettó szénmegkötési fajlagos alkalmazásával a járás területén található nyelők éves CO_2-megkötése megközelítőleg 11,2 ezer tonna CO_2/év. Az eredmény alapján az erdőterületek érdemi szerepet töltenek be a járás ÜHG-mérlegében, ezért megőrzésük, állapotuk javítása és területük lehetőség szerinti növelése a hosszú távú mitigációs célok szempontjából is jelentős.

5.5 Dekarbonizációs eredmények és célok

A járás 2050-re történő dekarbonizációja azt jelenti, hogy az energiafelhasználásból, közlekedésből, épületállományból, gazdasági tevékenységekből és egyéb helyi forrásokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás a lehető legalacsonyabb szintre csökken, a fennmaradó kibocsátást pedig helyi vagy más igazolt szénelnyelő kapacitások ellensúlyozzák. A cél elérésének

[1] Hungarian Meteorological Service. (2023). *Hungary: National Inventory Report 1985–2021*. Budapest: Hungarian Meteorological Service.

alapja az energiaigény csökkentése, az energiahatékonyság javítása és a fosszilis energiahordozók fokozatos kiváltása megújuló és alacsony kibocsátású energiaforrásokkal.

	Éves ÜHG-kibocsátás (tCO_2 eq)	Korrigált ÜHG kibocsátás (tCO_2 eq)	Változás mértéke (%)
2007	120 500	-	100
2024	68 500	**57 300**	**47,6**

7. táblázat: Gyulai járás teljes éves CO_2 nyelők értékével korrigált ÜHG-kibocsátása a referenciaévben (tCO_2 eq)

A szénnyelők figyelembevétele tovább mérsékli a járás nettó kibocsátását, ugyanakkor jelenlegi nagyságrendjük a teljes ÜHG-mérleghez képest korlátozott hatású. A 2050-es dekarbonizációs cél eléréséhez ezért a kibocsátások további jelentős csökkentése mellett az erdők és egyéb természetes szénnyelők megőrzése, állapotuk javítása és lehetőség szerinti bővítése is indokolt.

Dekarbonizációs célok

	ÜHG kibocsátás nagysága (tCO_2 eq)	ÜHG kibocsátás csökkenés mértéke (%)*	Nyelők által csökkentett ÜHG kibocsátás (tCO_2 eq)	Nyelőkapacitás emelkedés mértéke (%)**	Dekarbonizáció szintje (%-os csökkenés)
2007	120 500				-
2024	68 500	57	11 200		53
2030-re tervezett	66 275	60	12 320	10	55
2050-re tervezett	13 700	80	13 440	20	100

* ÜHG kibocsátás csökkenés mértéke a bázisévhez viszonyatottan %-ban kifejezve
** ÜHG nyelők kapacitásának emelkedés mértéke (%)

8. táblázat: A Gyulai járás dekarbonizációs céljai

A Gyulai járás dekarbonizációs pályájának meghatározása a 2007. évi bázisévi ÜHG-kibocsátásból, a 2024. évi aktuális kibocsátási szintből, valamint a járás területén rendelkezésre álló CO_2-nyelő kapacitásból indul ki és a dekarbonizáció szintjének meghatározásakor nemcsak a kibocsátások csökkentése, hanem a természetes szénnyelők megőrzése és fejlesztése is figyelembevételre kerül.

A 2030. évi célállapot kialakításánál a járás energiafelhasználásához kapcsolódó kibocsátások további mérséklése, valamint a jelenlegi szénnyelő kapacitás 10%-os növelése került figyelembevételre. Ennek eredményeként 2030-ra mintegy 66,3 ezer tCO_2eq bruttó kibocsátás és 12,3 ezer tCO_2/év nyelőkapacitás adódik. A kettő különbsége alapján a járás nettó kibocsátása a 2007. évi bázishoz képest hozzávetőleg 55%-os dekarbonizációs szintet jelent. A 2030-as cél tehát elsősorban a már megindult energiahatékonysági és energiaszerkezeti folyamatok folytatására, valamint a természetes nyelők mérsékelt bővítésére épül.

A 2050. évi hosszú távú cél már a közel teljes dekarbonizáció elérésére irányul. A számítás az energiafelhasználáshoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátások mintegy 80%-os további mérséklésével, valamint a jelenlegi szénnyelő kapacitás 20%-os növelésével számol. Így 2050-re a bruttó kibocsátás mintegy 13,7 ezer tCO_2eq-re csökkenhet, miközben a nyelők éves kapacitása megközelítheti a 13,4 ezer tCO_2-t. A fennmaradó nettó kibocsátás ebben az esetben már csak mintegy 0,3 ezer tCO_2eq/év, vagyis a 2007. évi bázishoz képest gyakorlatilag 100%-os dekarbonizáció érhető el.

A célpálya alapján a 2050-es klímasemlegesség elérésének feltétele, hogy a kibocsátáscsökkentés és a nyelőkapacitások fejlesztése párhuzamosan valósuljon meg. A fő hangsúly továbbra is az energiaigény mérséklésén, az épületállomány energetikai korszerűsítésén, a fosszilis energiahordozók kiváltásán, a megújulóenergia-termelés növelésén és a közlekedés dekarbonizációján van, miközben az erdőterületek és egyéb természetes szénnyelők megőrzése, állapotuk javítása és lehetőség szerinti bővítése biztosíthatja a fennmaradó kibocsátások ellensúlyozását.

6 Alkalmazkodási helyzetértékelés

A globális éghajlatváltozás következtében az évtizedek, illetve évszázadok során megismert időjárási rendszerektől jelentősen eltérő éghajlati körülmények alakulnak ki, amelyek új kihívások elé állítják a Gyulai járás településeit és azok lakosságát. A korábban kevésbé jellemző vagy váratlan klímahatások közvetlenül érintik a helyi környezetet, a gazdaságot és a közösségeket. A globális változási folyamat részeként a járásnak szembe kell néznie a hőmérséklet emelkedésével, a csapadék mennyiségének és időbeli eloszlásának változásával, a hőhullámok gyakoribbá és intenzívebbé válásával, valamint az aszályos időszakok jelentette kihívásokkal. Ezek az éghajlati változások egyaránt befolyásolják a helyi élővilágot, a mezőgazdaságot, a vízgazdálkodást, az infrastruktúrát és a lakosság egészségi állapotát. A járás településeinek fel kell készülniük a növekvő energia- és vízigényre, valamint a gyakrabban előforduló szélsőséges időjárási eseményekre, miközben megoldásokat kell keresniük a kedvezőtlen hatások mérséklésére.

A klímakockázatok csökkentése és a megfelelő alkalmazkodási lépések meghatározása érdekében számos intézkedés tehető. Ezek lehatárolását megelőzően azonban azonosítani szükséges azokat az éghajlati tényezőkben bekövetkező változásokat, amelyeknek a Gyulai járás és települései a következő időszakokban fokozottabban ki lesznek téve – ez képezi a kitettségvizsgálat alapját. Emellett meg kell határozni azokat a klímatényezőket is, amelyek várhatóan nagyobb kihívást jelentenek a járás természeti, társadalmi és gazdasági rendszerei számára, vagyis el kell végezni az érzékenységvizsgálatot. A Gyulai járás klímasérülékenységének azonosítása és a klímakockázatok meghatározása mutathat rá azokra az éghajlati problémákra és kihívásokra, amelyek mérséklése érdekében célzott adaptációs intézkedések bevezetése válhat szükségessé.

Az alkalmazkodási helyzetértékelés a Gyulai járás szempontjából releváns éghajlatváltozási problémaköröket tárja fel és mutatja be, különös tekintettel azokra a változásokra, amelyek várhatóan jelentős kihívást jelentenek a járás települései számára a következő évtizedekben. Az adaptációt érintő éghajlatváltozási vizsgálatok és értékelések meghatározása a SECAP módszertani segédlete, a vonatkozó országos és szakterületi dokumentumok – többek között a Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2), a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATéR) szakmai anyagai, valamint a Gyulai járás településeinek kapcsolódó stratégiái és dokumentumai –, továbbá a NATéR térinformatikai rendszere és a Települési Alkalmazkodási Barométer (TAB) eredményei alapján készült.

Az éghajlati tényezőkben bekövetkezett és várható változások vizsgálata során a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer előrejelzései kerültek alkalmazásra. Egyes éghajlati tényezők vizsgálatához további adatforrások és előrejelzések felhasználása is szükséges volt. A belvízi kitettség értékelése során ezért figyelembevételre kerültek a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság releváns szakmai anyagai és összefoglaló eredményei, Magyarország 2021. évi Árvízkockázat-kezelési Terve, valamint a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat nyilvánosan elérhető tematikus térképei is.

A Gyulai járásban és annak tágabb térségében várható éghajlatváltozás összefoglalása elsősorban a középtávon, 2050-ig prognosztizált változásokra összpontosít. Az ezt követő, 2100-ig terjedő időszakra vonatkozó klímamodell-eredmények bizonytalansága jelentősen nagyobb, ezért a távolabbi jövő tekintetében elsősorban a várható változások iránya és tendenciája becsülhető meg megalapozottan.

6.1 Várható klimatikus változások

Az éghajlatváltozás vizsgálatakor a hőmérséklet és a csapadékmennyiségek változása kiemelt jelentőséget kap, mivel ezek olyan elsődleges klímatényezők, melyek a további klimatikus változásokra is hatással vannak. Magyarországon a várható átlaghőmérséklet változás a 2021-2050 időszakban 1,5 - 2 °C közötti értékkel lesz magasabb a modellekben referenciának tekintett, korábbi évtizedekben mért éves átlaghőmérsékletek átlagánál. Ez az érték 2100-ig folyamatosan 1-2 °C fokkal tovább fog emelkedni. A városoknak külön figyelmet kell fordítani a forró napok és a hőségriadós napok számának változására, ami országos szinten a következő évtizedekben egyaránt növekszik, a változás mértéke lokális szinten eltérő lehet.

A **Gyulai járás** területén az alábbi éghajlati tényezők kitettség vizsgálata nem szükséges: az éghajlati hatások miatt kialakuló felszínmozgások előfordulása és a dombvidéki területeket érintő villámárvizek kialakulása.

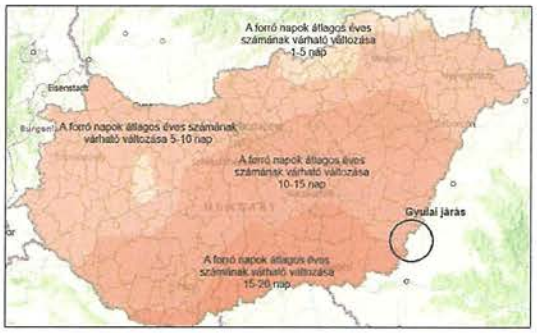
6.1.1 Éghajlati tényezőkben történő változásoknak való kitettség

Átlagos felszíni hőmérséklet lassú növekedése

A klímamodellek eredményei alapján megállapítható, hogy az **évi átlaghőmérséklet** a következő évtizedekben **emelkedni fog**. A különböző modellek eredményei szerint a 2050-ig várható emelkedés mértéke eltérő, ami várhatóan 1 - 2 °C közé esik majd és így az előző évszázad 10-11 °C-os átlaghőmérséklete akár 13 °C is lehet 2050-re. Az azt követő évtizedekre a modellszámítások további emelkedést prognosztizálnak, és akár a 15,5 °C éves átlaghőmérséklet is bekövetkezhet, mely eredmény összhangban van a Gyula város klímastratégiájában megállapítottokkal (A dokumentum átlaghőmérséklet emelkedésre 15°C-ot prognosztizál).

Forró napok átlagos éves számának növekedése

Forró napnak nevezzük azokat a napokat, ahol a napi maximum hőmérséklet eléri vagy meghaladja a 35°C-t. Gyula és térségében mérsékelten voltak jellemzőek az ilyen meleg napok az elmúlt évszázadban és 1960-1990 között évente fordult elő egy-egy ilyen meleg nap. A klímaváltozás hatása jól érzékelhető a **forró napok számának emelkedésével** már napjainkban is, amiknek a kialakulása az évszázad közepére csak felerősödik. Ezek a forró napok egyre gyakrabban fordulnak majd elő és az évenkénti számuk 2050-re az egyes klímamodellek számítása szerint akár a 15-20 napot is elérheti a Gyulai járás területén, aminél jelentősebb emelkedésre vonatkozó prognózis szerepel Gyula város klímastratégiájában az évi 40 darab ilyen 35°C feletti forró nappal.

21. ábra: A forró napok számának várható változása a 2021–2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján, Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján

Hőségriadós napok számának gyakorisága

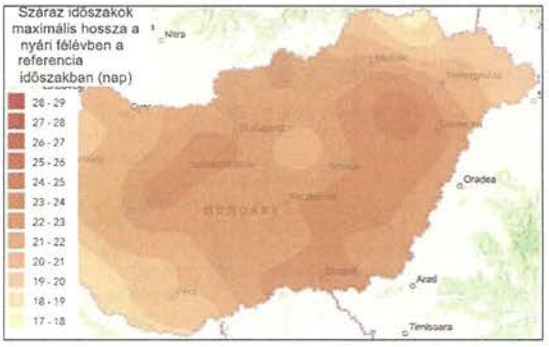
Hőségriadós napnak tekintjük azokat a napokat, amikor a napi középhőmérséklet meghaladja a 25°C-t. **A hőségriadós napok éves számában** való **emelkedés jelentős kihívásokat hozhat** a települések számára. Gyulai járás területén a korábbi évtizedekben tapasztalt évi 5-7 darab hőségriadós napról az évszázad közepére a modellek prognózisa alapján akár évi 30 nappal is megemelkedhetnek azok a napok, amikor a napi középhőmérséklet meghaladja a 25°C-t, vagyis a regionális klímamodell szerint 37 ilyen nap is lehet egy évben.

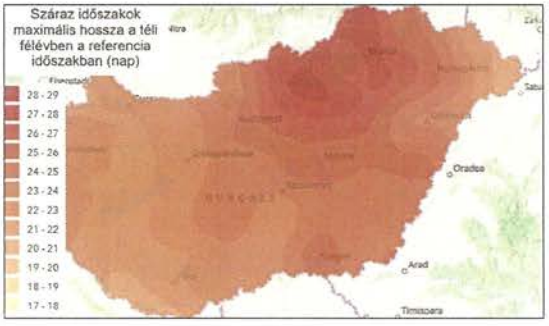
22. ábra: A hőségriadós napok számának várható változása a 2021–2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján, Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján

Száraz időszak hosszának növekedése

A rendelkezésre álló klímamodellek a száraz időszakok maximális hosszát évszakonként, illetve nyári- és téli félévre vonatkoztatva mutatják be. A következő térképek (Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján) jól mutatják a referenciaidőszak (1971–2000 időszak) csapadékhiányos napjainak számát a nyári és a téli félévben.

A nyári félévre vonatkozóan az alapvetően is jelentősnek tekinthető referenciaidőszak 21-22 napnyi maximális hosszához képest akár további 2 nap **növekedés várható** 2050-ig.

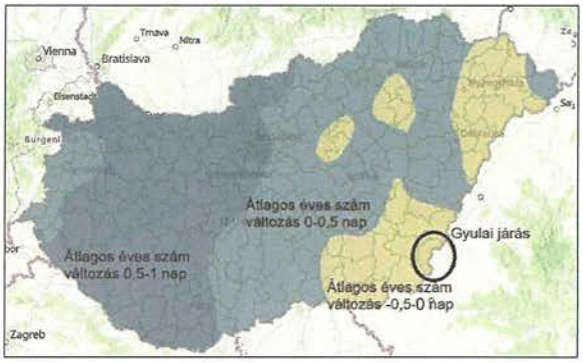
A téli félévben a várható változás a modelltől függően egyaránt lehet 2-4 nap emelkedés is lehet, ami a korábbi évtizedekben tapasztalt eleve jelentős 24-25 napot kis mértékben módosíthatja. A későbbi időtávra vonatkozóan a modellek bizonytalansága nagyobb, így a száraz időszak hosszának növekedése az évszázad végéig nem jelezhető előre.

Éves csapadékmennyiség változása

A vizsgált térségben a jellemző éves csapadékmennyiség 550–575 mm közötti érték volt, ami a klímamodellek számításaira támaszkodó előrejelzések szerint éves szinten csökkeni fog és az évszázad felére **várhatóan** akár 75 mm-el is **kevesebb csapadék** esik majd. Ez az éves értéknek akár 13-14%-os csökkenését is jelentheti a 1961–1990 közötti időszakhoz viszonyítottan. Mivel Magyarország területén a csapadék szezonális és térbeli változatossága is nagyobb, mint a hőmérsékleté, ezért a klímamodellekben eltérő eredmények születtek és gyakran eltérő tendenciájú változások jelennek meg.

30 mm-t meghaladó csapadékmennyiségű napok számának változása

A szélsőséges időjárási események változása, térségenkénti bekövetkezésének **növekedése várható a nagy mennyiségű és hirtelen lehulló csapadékok esetén** is. A következő térkép területenként azon napok átlagos évi számát mutatja meg, amikor 0°C-nál magasabb átlaghőmérséklet mellett a napi csapadékösszeg meghaladta a 30 mm-t. A referenciának tekintett korábbi évtizedekben a Gyulai járás területén jellemzően éves szinten nem volt ilyen nap vagy kétévente egy ilyen erős esőzéssel jellemezhető nap fordult elő, ami 2050-re várhatóan nem változik meg, vagy egyes modellek szerint ennek előfordulása csökkenhet.

23. ábra: A 30 mm-t meghaladó csapadékos napok számának várható változása 2021–2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján, Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján

Viharos időjárási események, széllökések intenzitásának növekedése

A járásban az átlagos éves szélsebesség-maximumok a korábbi évtizedekben (1981–2010 időszakban) nem tekinthetők kiemelkedő értéknek az ország további területeihez viszonyítva, átlagosan 65-70 km/h-val jellemezhetők, amiben 2050-re kismértékű emelkedés várható, de jelentős változás nem.

A NATéR adataira támaszkodva járási szinten vizsgálható a szélvész, heves szélvész, orkán (85 km/h-t meghaladó széllökések) jelenséggel érintett napok éves átlagos számának változása. A Gyulai járás területén a Magyarország nemzeti atlaszában szereplő térkép alapján a déli gyenge/közepes erősségű széllökések jellemzőek. Az évi átlagos 2,5-3 m/s szélsebesség mellett a 85 km/h-t meghaladó széllökéses napok

számának előfordulása várhatóan nem változik meg 2050-ig. A várható éghajlati változás ezen tényező kapcsán **nem tekinthető jelentősnek**.

Belvízi elöntési területek változása

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendelet Mellékletében szerepelnek a települések besorolása. Az erősen veszélyeztetett kategóriába tartozik Kétegyháza település, közepesen veszélyeztetett Elek és Lökösháza és enyhén veszélyeztetett Gyula területe.

A belvíz-veszélytérképezés eredménye alapján megállapítható, hogy a belvízzel leginkább veszélyeztetett területek a folyóhálózathoz köthetőek, az egykori ártereken és a mocsaras, lápos területek megőrizték a belvíz keletkezésre való hajlamukat.

Gyulai járás települései nem egységes belvízvédelmi öblözethez tartoznak. Gyula, Kétegyháza és Elek területének meghatározó része az Élővíz-csatorna belvízvédelmi rendszeréhez (12.08), azon belül elsősorban a Gyulai öblözethez kapcsolódik, amit a Gyula–Kétegyházi felfogó csatorna, a Gyula–Kispél–Eleki csatorna és az Eleki főcsatorna hálózata is jelez.

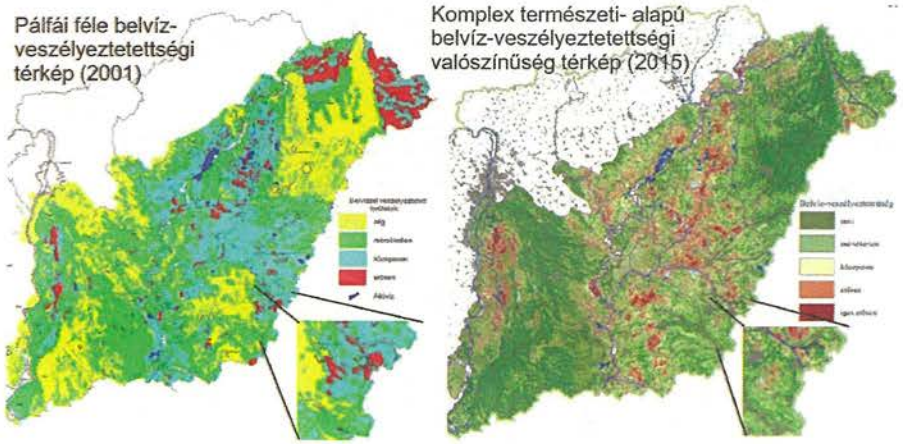

24. ábra: Gyulai járás településenek belvízvédelmi öblözetei Forrás: Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Általános Belvízvédelmi Terve

A 12.07. Fehér–Fekete-Körös közi belvízvédelmi szakasz és azonos nevű öblözet Gyula keleti, illetve gyulavári térségének belvizeit vezeti el többek között a Gyulavári-, Itceéri- és Gelvácsi-csatornarendszeren keresztül.
A járás déli részén fekvő Lökösháza ugyanakkor már eltérő belvízöblözethez (12.10) tartozik, a Dögös–Kákafoki belvízvédelmi szakasz Dögös–Kákafoki felső öblözetéhez.

A járási tervek – és ennek megfelelően a SECAP keretében is - járási együttmű-ködésben kezeli a vízvisszatartás és a belvízcsatornák fejlesztését.

A belvízi elöntéssel veszélyeztetett területek változásához a 2001-ben készült Pálfai-féle belvíz-veszélyeztetettségi térkép és a 2015. évi komplex természeti alapú belvíz-veszélyeztetettségi valószínűség térkép összevetése történt meg.

A Gyulai járásban a két belvíz-veszélyeztetettségi térkép összevetése azt mutatja, hogy a veszélyeztetettség térbeli mintázata részben átrendeződött. A 2001-es térképen a közepesen és erősen veszélyeztetett területek nagyobb, összefüggő foltokban jelennek meg, míg a 2015. évi ábrán a magasabb veszélyeztetettség inkább kisebb, mozaikos területekre koncentrálódik. A járásban több, korábban is érintett térség továbbra is magasabb veszélyeztetettségű maradt, ami a mélyebb fekvésű, kedvezőtlen vízháztartású területek tartós érzékenységére utal. Az elmúlt időszakok alapján feltehetően általános csökkenés határozható meg, egyben a veszélyeztetettségi mintázat térbeli differenciálódása figyelhető meg.

25. ábra: Belvízveszélyezettségi térképek Gyulai járásra vonatkozó relevanciája; Forrás: Saját szerkesztés az „Árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázatkezelési terv készítése" projekt országos összefoglaló dokumentációjának 1. melléklete alapján

A Gyulai járásban a belvíz-veszélyeztetettség mozaikosan jelentkezik. A veszélyeztetett területek elsősorban a járás mélyebb fekvésű, valamint az egykori medrekhez, vízfolyásokhoz és belvízcsatornákhoz kapcsolódó sávokban jelennek meg. Az igen erősen és erősen veszélyeztetett területek kisebb, elszórt foltokat alkotnak, különösen Gyula déli és délkeleti területén. Ezek nem alkotnak összefüggő nagy területet, hanem helyi mélyedésekhez és rosszabb vízelvezetésű térszínekhez kötődnek. A járás jelentős részén mérsékelten vagy közelesen veszélyeztetett jelölt területek dominálnak, különösen a térszínhez képest magasabb fekvésű, kedvezőbb természetes lefolyású térszíneken. A Gyulai járás egészében nem egységesen magas a belvízveszély, hanem a fokozottan érintett területek kisebb, jól elkülöníthető foltokban koncentrálódnak.

A tényleges belvízi veszélyeztetettség nem kizárólag a természeti adottságok eredménye. A kiinduló, természeti alapú veszélyeztetettség mellett a területhasználat, a mezőgazdasági gyakorlat, a csatornahálózat állapota, a vízvisszatartás, a

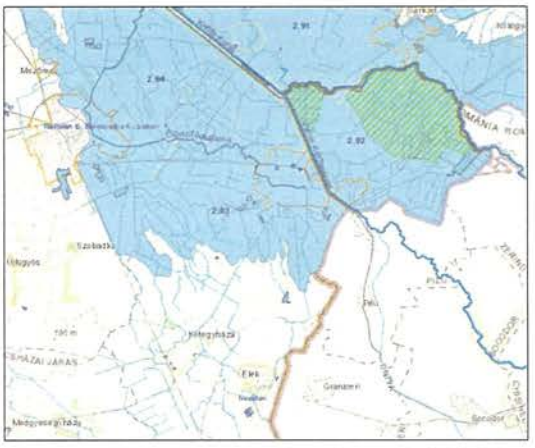
szivattyúzás, az infrastruktúra és a klímaváltozás egyaránt módosíthat. Emiatt a belvízveszélyztetéseket tartalmazó térképek elsősorban stratégiai tervezéshez, a beavatkozási területek kijelöléséhez és a földhasználati döntések megalapozásához használható.

Árvízveszélyeztetettség

A Gyulai járás felszíni vízrendszerének legfontosabb természetes eleme a Románia területéről érkező Fehér-Körös. A folyó Gyulától északnyugatra, Szanazug térségében találkozik a Fekete-Körössel, majd az egyesülést követően Kettős-Körös néven halad tovább. A Fehér-Körös szabályozás előtti medrének egy részét ma az Élővíz-csatorna foglalja el, amely átszeli Gyula belterületét, majd Békéscsaba és Békés felé vezeti a vizet. Vízellátásában a Fehér-Körösön létesített gyulai duzzasztó és a kapcsolódó vízbevezető műtárgyak játszanak szerepet. A járás természetes vízfolyásaihoz kiterjedt, jelentős részben mesterséges csatornahálózat kapcsolódik, amelynek részei többek között a Gyulavári-, a Gelvácsi- és az Uradalmi-csatornarendszerhez tartozó víztestek. A hálózat feladatai közé tartozik a belvizek elvezetése, az öntözési és természetvédelmi célú vízpótlás, valamint a térségi vízvisszatartás elősegítése. A felszíni vizek így a táji és ökológiai értékek mellett az ár- és belvízi biztonság, a mezőgazdasági vízgazdálkodás és a települési környezet fenntartása szempontjából is meghatározó jelentőségűek.

Gyula árvízi biztonságának növelését szolgálta az 1858-ra elkészült, mintegy 19 km hosszú Gyula–békési csatorna, amely a Fehér-Körös jelentős kanyarulatát vágta át. A beavatkozás következtében a Fekete-Körös korábbi torkolati helye 11,5 km-rel feljebb, Békés városától északra került. Ettől kezdve a Fehér- és a Fekete-Körös összefolyása, valamint a Sebes-Körös betorkollása közötti folyószakaszt Kettős-Körösnek nevezték, amelynek jelenlegi hossza 37,26 km. Az 1880 és 1890 között megvalósított hullámtérrendezésekkel együtt lezárult a folyó átfogó szabályozása, és alapvetően kialakult a Kettős-Körös ma ismert medervonala és vízrajzi arculata.

A Gyulai járás árvízi veszélyeztetettségét elsősorban a Fehér-Körös határozza meg. A gyulai vízmércénél a statisztikailag 100 éves visszatérési idejű árvízi eseményhez 855 cm-es vízállás és 586 m³/s vízhozam, míg az 1000 éves visszatérési idejű, rendkívül ritka árvízhez 937 cm-es vízállás és 752 m³/s vízhozam tartozik.

26. ábra: Elöntési területek nagysága a Gyulai Járásban, Forrás: OVF vízrajzi Atlasz

Az elöntéssel potenciálisan érintett területek nagy, összefüggő térséget alkotnak a járás északi, északkeleti és keleti részén, különösen a Fehér-Körös, a román államhatár, valamint a folyóhoz kapcsolódó csatornák és mélyfekvésű területek környezetében. A veszélyeztetett térség Gyula külterületének jelentős részére kiterjed, miközben Kétegyháza és Elek környezetében az elöntési kitettség területileg kevésbé összefüggő, elsősorban a vízelvezető hálózat és az alacsonyabb

fekvésű felszínek mentén jelentkezik. Az adatok összességében arra utalnak, hogy a járás árvízi kockázata területileg erősen differenciált, és a legnagyobb veszély a Fehér-Körőshöz közvetlenül kapcsolódó, síkvidéki külterületeken koncentrálódik.

Erdőtűz

Erdőtűz veszélyeztetettség Magyarországon kevéssé releváns tényező a klímahatások vizsgálatakor. A hazai erdőtüzek abszolút túlnyomó része emberi gondatlanságból ered, így előrejelzésük nem lehetséges. Az egyes erdőrészletek erdőtűzvédelmi besorolásához szükséges szempontrendszert az erdők tűz elleni védelméről szóló 4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelet 1. melléklete határozza meg; a besorolás alapján a Gyulai járás erdőterületei eltérő mértékben veszélyeztetettek, a nagymértékben és közepesen veszélyeztetett erdőállományok elsősorban Gyula közigazgatási területén koncentrálódnak. (4/2008. (VIII. 1.) ÖM rendelet 1. melléklete; NÉBIH: Békés megye erdőtűzvédelmi terve, 2.3.5. fejezet és 2. melléklet.)

Összefoglalás

Gyulai járás jövőbeni éghajlati kitettségét a növekvő hőterhelés, a gyakoribb hőhullámok, a hosszabb száraz időszakok és a csökkenő vízellátottság, valamint ezzel párhuzamosan az ár- és belvízi veszélyeztetettség kettőssége határozza meg. Az erdőtűz-veszély és a szélsőséges szélviszonyok változása a vizsgálat alapján kisebb jelentőségű. A következő érzékenységi és kockázati vizsgálatokban ezért elsősorban a hőhullámok, a szárazság, az árvíz és a belvíz hatásainak részletes értékelése indokolt.

6.1.2 Érzékenységi vizsgálat

Az előző fejezet foglalta össze a Gyulai járás területén releváns és kitettség szempontjából megvizsgált klimatikus tényezőket, melyek közül az érzékenységi vizsgálatba azok kerültek értékelésre, amikben a következő évtizedekben feltehetően jelentősebb változás várható és amely változások kedvezőtlen hatással lehetnek a járásban levő településekre és annak környezetére.

A következő lepésben az egyes szektorok érzékenységének vizsgálata történik meg a kedvezőtlen változással érintett klimatikus tényezőkre. Az érzékenységi elemzésbe bevont klimatikus tényezők a kitettségvizsgálat eredménye alapján a forró napok, hőhullámos napok számának növekedése; a száraz időszakok hosszának növekedése; az árvízveszélyeztetettség és a belvizek kialakulása.

Az egyes szektorokban a vizsgált éghajlati hatásokra való érzékenység mértékét a táblázat színkódja tartalmazza. Ezzel áttekinthetően azonosíthatók azok a szektorok, melyek a vizsgált éghajlati hatásokra vonatkozóan nagyobb kockázatnak lehetnek kitéve. A vizsgálatba bevont szektorok a Polgármesterek Szövetsége által kezelt hivatalos oldalon összefoglalt SECAP kategóriák szerint kerülnek bemutatásra. A táblázat fejlécében alkalmazott megnevezések, jelölések tartalma az alábbi:

Max hőmérséklet	Forró napok, hőhullámos napok számának növekedése
Szárazság	Száraz időszakok hosszának növekedése
Árvíz	Árvízveszélyeztetettség
Belvíz	Belvizek kialakulása

Klímahatások, klímaváltozást érintő éghajlati tényezők / Érintett szektorok	Max hőmérséklet	Szárazság	Árvíz	Belvíz
Épülethasználat				
Közlekedés				
Energiaellátás				
Vízgazdálkodás				

Klímahatások, klímaváltozást érintő éghajlati tényezők / Érintett szektorok	Max hőmérséklet	Szárazság	Árvíz	Belvíz
Hulladék-gazdálkodás				
Területrendezés, várostervezés				
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás				
Környezetvédelem és biológiai sokféleség megtartása				
Egészségügy				
Lakosok védelme és katasztrófákkal szembeni felkészültség				
Turizmus				
Oktatás				
IKT (információs és kommunikációs technológiák)				

Jelmagyarázat:
A színek az érintett szektor érzékenységének mértékét szemléltetik adott klimatikus tényezőre vonatkozóan:

Nincs	Kismértékű	Közepes	Jelentős

A **jelentős** érintettség azoknál a szektoroknál jelenik meg, amelyek hosszú távú működésére a klimatikus hatások és azokból várható kockázatok közvetlenül és jelentősen hatnak. A **közepes** besorolás olyan területeket jelöl, ahol elsősorban az infrastruktúra, a szolgáltatások ideiglenes működése vagy a használók komfortja érintett és a hatás feltehetően nem okoz hosszú távú kihívást. A **kismértékű** besorolás esetében a hatás várhatóan inkább közvetett, időszakos.

Az érzékenység azonosítása a helyi klímaváltozás mértéke és a szektor érzékenységének együttes értékelésével történt.

Az elemzési értékelési vizsgálat alapján megállapítható, hogy jelentős érzékenység azonosítható egyes éghajlati változások kapcsán, az olyan szektorokban, mint az egészségügy, a lakosok védelme és katasztrófákkal szembeni felkészültség, a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás; valamint a környezetvédelem és biológiai sokféleség megtartása. A kockázatok vizsgálatában ezeknek az értékelésére és a kockázatok csökkentésére fokozott figyelmet kell fordítani.

Az érzékenységvizsgálat eredménye alapján történik meg a kockázatok felmérése és az azok mérséklésére vonatkozó javaslatok megfogalmazása.

6.1.1 Kockázatok felmérése és kezelése

Az előző fejezetben elvégzett kitettségvizsgálat alapján a Gyulai járásban négy olyan éghajlati tényező került azonosításra, amely a következő évtizedekben érdemi alkalmazkodási kihívást jelenthet, melyek a forró és hőhullámos napok számának növekedése, a száraz időszakok hosszabbodása, az árvízveszélyeztetettség, valamint a belvizek kialakulása. A kitettségvizsgálat eredményeit a 6.1.2. fejezet érzékenységi vizsgálata kapcsolta össze az egyes szektorok jellemzőivel, így azonosíthatók azok a szektor–klímahatás kapcsolatok, ahol a kockázat jelentős.

A kockázati értékelés a jelentős érzékenységű kapcsolatokra összpontosít. Ezek alapján a Gyulai járásban a vízgazdálkodás, a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, a környezetvédelem és a biológiai sokféleség, az egészségügy, valamint a lakosok védelme és katasztrófákkal szembeni felkészültség tekinthető kiemelten érintettnek. A közepes vagy kisebb érzékenységű szektorok esetében a klímahatások figyelemmel kísérése indokolt, de jelen fejezet a jelentős kockázatok azonosítására fókuszál.

6.1.1.1 Vízgazdálkodás

Jelentős érintettség a következő klimatikus hatásokra: Száraz időszakok hosszának növekedése; Árvízveszélyeztetettség; Belvizek kialakulása

A forró és hőhullámos napok számának növekedése, valamint a száraz időszakok hosszabbodása a Gyulai járásban egyre nagyobb vízgazdálkodási kihívást jelent. A térség felszíni vízrendszerét a Fehér- és Fekete-Körös, az Élővíz-csatorna, valamint a hozzájuk kapcsolódó csatornák és vízpótló rendszerek határozzák meg, amelyek a száraz időszakokban egyaránt fontosak az ökológiai, mezőgazdasági és települési vízigények kielégítésében. Az aszályos időjárás következtében ugyanakkor a folyók kisvízi vízhozama jelentősen lecsökkenhet: 2025-ben például a Fehér-Körös 300–500 l/s közötti vízhozama már nem biztosította az Élővíz-csatorna megfelelő vízfrissítését. A tartós szárazodás ezért nemcsak a rendelkezésre álló vízkészlet mennyiségét csökkenti, hanem a felszíni vizek vízminőségét és ökológiai állapotát is veszélyeztetheti. A problémát tovább erősíti, hogy a járás természeti adottságai alapján eleve jelentős a párolgási vízveszteség és a mezőgazdasági vízhiány.

A szárazodással szembeni alkalmazkodás egyik legfontosabb iránya ezért a rendelkezésre álló víz helyben tartása, tározása és szükség szerinti térségi újraelosztása. Ennek gyakorlati példája a Mályvádi-erdő ökológiai vízpótlása[2]. Hosszabb távon a Fekete- és Fehér-Körös közötti meglévő csatornahálózat többcélú hasznosítása is lehetőséget teremthet a vízhiány mérséklésére. A meglévő belvízcsatornák folyamatos fejlesztésével kialakításra kerülő rendszer a megfelelő vízkormányzásokkal a Fekete-Körös és a Fehér-Körös közötti vízkészletkülönbségeket kezelni tudja az Élővíz-csatorna megfelelő használatával. Települési szinten ugyanez az elv jelenik meg Gyula újabb csapadékvíz-fejlesztéseiben: a 2026-ban indult projektben[3] a kizárólagos vízelvezetés helyett cél, hogy csak a felesleges víz kerüljön elvezetésre, míg a csapadék egy részét szikkasztó árkokkal és esőkertekkel helyben tartsák.

27. ábra: Erdőrészlet

A járás vízgazdálkodását ugyanakkor sajátos vízhiány–víztöbblet kettősség jellemzi. Miközben a nyári és tartósan száraz időszakokban a víz megtartása és pótlása válik elsődlegessé, intenzív csapadék vagy a Körösökön levonuló árhullámok idején a többletvizek biztonságos levezetését és szükség szerinti

[2] https://www.kovizig.hu/karos-videk/hireink/hirek/sikeres-az-okologiai-vizpotlas-a-malyvadi-erdoert?utm_source=chatgpt.com

[3] https://gyula.hu/belteruleti-csapadekviz-elvezeto-rendszer-fejlesztese-iv/?utm_source=chatgpt.com

tározását kell biztosítani. A síkvidéki fekvés, a kis terepesések és a mélyebb fekvésű területek miatt a járás egyes részei belvízre is érzékenyek. A térséget ezért kiterjedt belvízcsatorna-rendszer, árvízvédelmi töltések és szükségtározók – köztük a Mályvádi és a Kisdelta árvízi szükségtározó – szolgálják, amelyek a nagyvízi helyzetek kezelésének fontos elemei. A vízgazdálkodásban így nem pusztán az ár- és belvizek mielőbbi elvezetése, hanem a víztöbblet szabályozott levezetése és tározása, valamint a későbbi száraz időszakokban hasznosítható vízkészletek lehetőség szerinti megőrzése jelentheti a megfelelő alkalmazkodási irányt. Ez olyan integrált vízgazdálkodási szemléletet igényel, amely ugyanazon csatorna- és tározórendszert az ár- és belvízvédelem, a vízvisszatartás, az ökológiai vízpótlás és – ahol lehetséges – a mezőgazdasági vízellátás szolgálatába is állítja.

A térség vízgazdálkodási gyakorlata és a következő időszakra tervezett fejlesztések egyre inkább ezt az integrált, klímaadaptációs szemléletet követik. A jövőbeni fejlesztések fókuszában a vízvisszatartási és tározási kapacitások növelése, a meglévő csatorna- és műtárgyrendszerek többcélú, rugalmas üzemeltetése, a térségi vízkormányzás fejlesztése, továbbá a természetalapú és települési csapadékvíz-gazdálkodási megoldások alkalmazása áll. A járásban levő települések esetén cél a vízgazdálkodási rendszerhez való kapcsolódás biztosítása, amely a klímaváltozásból eredő szélsőségekhez alkalmazkodik, ezáltal növelve a Gyulai járás településeinek és ökoszisztémáinak éghajlati ellenálló képességét.

6.1.1.2 Egészségügy

Jelentős érintettség a következő klimatikus hatásokra: A forró és hőhullámos napok számának növekedése

A forró és hőhullámos napok számának növekedése, valamint a tartósan magas nappali és éjszakai hőmérsékletek gyakoribbá válása az egészségügyi szektor szempontjából a Gyulai járás egyik jelentős éghajlati kockázata. A hőterhelés közvetlenül növeli a lakosság egészségügyi sérülékenységét, különösen az idősek, a kisgyermekek, a krónikus szív- és érrendszeri, illetve légzőszervi betegséggel élők, továbbá a szociálisan hátrányos helyzetű és megfelelően hűthető lakókörnyezettel nem rendelkező csoportok körében. A hőhullámok idején gyakoribbá válhatnak a rosszullétek, a kiszáradás, a hőkimerülés és a hőguta, valamint növekedhet a meglévő krónikus betegségekhez kapcsolódó sürgősségi ellátási igény.

Gyula Városban nyáron a belváros hőmérséklete 2-3 °C-kal magasabb, mint a külterületé. Ugyanakkor a város az átlagnál kedvezőbb mikroklimatikus pozícióban van, hiszen a belterület is gazdag felszíni vizekben, zöldterületekkel kiemelkedően ellátott (zöldfelületi ellátottság 34,35 m2 /fő), nincs jelentős ipari légszennyezés, kertvárosias, az emeletes épületek arány alacsony. A járás többi, kertvárosias településén a bel- és külterületek között ilyen hőmérséklet-különbség nem tapasztalható.

Az éghajlatváltozás hatására növekedhet az építmények - beleértve a műemlékeket (pl. Gyulai Vár) is - viharkitettsége, illetve egyes turisztikai rendezvények (Körös-völgyi Sokadalom és Határmenti Összművészeti Találkozó) havária általi veszélyeztetettsége.

A növekvő hőterhelés az egészségügyi és szociális ellátórendszer működését is fokozottan igénybe veheti. A kockázatot tovább növelheti az épületállomány kedvezőtlen hőtechnikai állapota, a megfelelő árnyékolás vagy hűtés hiánya, valamint a magas nyári energiaigényből fakadó ellátásbiztonsági kitettség.

A kockázatkezelés egyik fő iránya ezért az egészségügyi és szociális intézmények hőhullámokkal szembeni felkészítése. Ennek része lehet az intézményi hőségriadó- és intézkedési tervek rendszeres felülvizsgálata, az árnyékolás, természetes és gépi hűtés, valamint az épületek energetikai és hővédelmi korszerűsítése. Fontos feladat a megfelelő ivóvízellátás

biztosítása, az idősek és más sérülékeny csoportok fokozott megfigyelése, továbbá az esetleges áramellátási zavarok idejére szükséges működési és energiaellátási tartalékok kialakítása. Az intézményi beavatkozások mellett indokolt a települési zöldfelületek, árnyékos közterületek és hűvösebb közösségi terek fejlesztése is, amelyek a lakosság hőterhelésének mérséklésében közvetett egészségvédelmi szerepet töltenek be.

A megelőzés szempontjából kiemelt jelentőségű a lakossági tájékoztatás és a sérülékeny csoportok célzott elérése. A hőhullámok előtti és alatti kommunikációban hangsúlyosan szükséges megjeleníteni a megfelelő folyadékbevitel, a fizikai terhelés csökkentése, az árnyékos és hűvös helyek használata, valamint a veszélyeztetett hozzátartozók és szomszédok fokozott figyelemmel kísérésének fontosságát. A járási szintű egészségügyi alkalmazkodás eredményessége ezért az egészségügyi, szociális és önkormányzati szereplők összehangolt felkészülését, a hőhullámokhoz kapcsolódó egészségügyi események folyamatos nyomon követését, valamint a tapasztalatok alapján történő rendszeres felülvizsgálatot igényli.

6.1.1.3 Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás

Jelentős érintettség a következő klimatikus hatásokra: Forró napok, hőhullámos napok számának növekedése, Száraz időszakok hosszának növekedése, Árvízveszélyeztetettség, Belvizek kialakulása

A mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás a Gyulai járás klímaváltozással szemben fokozottan érzékeny ágazatai közé tartoznak, mivel működésük közvetlenül függ a hőmérsékleti, csapadék- és vízháztartási viszonyoktól. A járásban a fő kockázatot a forró és hőhullámos napok számának növekedése, a száraz időszakok hosszabbodása, az árvízi veszélyeztetettség, valamint a belvizek kialakulása jelenti. E hatások egymással összefüggésben is jelentkezhetnek, ezért a kockázatkezelésben nem egyetlen veszélytípus elkülönült kezelésére, hanem a víz-, talaj- és növénygazdálkodás összehangolt fejlesztésére van szükség.

A forró és hőhullámos napok gyakoribbá válása növeli a termesztett növények és az erdőállományok hőstresszét, gyorsítja a talajok kiszáradását, és fokozza a párolgási veszteségeket. A mezőgazdaságban ez terméscsökkenést, minőségromlást, az állattenyésztésben pedig hőstresszt és többletvízigényt eredményezhet. Az erdőkben a tartós hőterhelés gyengítheti az állományok vitalitását, növelheti a kártevőkkel és betegségekkel szembeni érzékenységet, valamint fokozhatja az erdőtüzek kockázatát. A felkészülésben ezért fontos a hő- és szárazságtűrőbb fajok és fajták alkalmazása, a mikroklíma javítása, az árnyékolás, a talajtakarást és a vízmegtartást segítő művelési módok elterjesztése, továbbá az erdőállományok szerkezetének és fajösszetételének hosszú távú alkalmazkodást támogató fejlesztése.

28. ábra: Száradó napraforgó ültetvény

A száraz időszakok hosszának növekedése a járás mezőgazdasági termelésének egyik legjelentősebb kockázata. A csapadékhiány és a magas párolgás együttesen csökkenti a talaj

nedvességtartalmát, növeli az öntözési igényt, és egyre gyakrabban vezethet vízhiányos állapothoz. A kockázat mérséklésében a víz helyben tartása, a talaj vízraktározó képességének javítása, a szervesanyag-tartalom növelése, a talajkímélő és forgatás nélküli művelési technológiák, valamint a megfelelő növényváltás alkalmazása egyaránt szerepet kaphat. A vízgazdálkodásban előtérbe kerülhet a csapadék- és belvizek visszatartása, tározása és későbbi mezőgazdasági hasznosítása, amennyiben annak műszaki és vízjogi feltételei biztosíthatók.

Az árvízveszélyeztetettség elsősorban a Körösök és a kapcsolódó vízrendszerek közelében fekvő mezőgazdasági területeket érinti. Árvízi helyzetben nemcsak közvetlen elöntési károk jelentkezhetnek, hanem a talajok tartós víztelítettsége, az erózió, a tápanyagok kimosódása és a termőréteg károsodása is problémát okozhat. A mezőgazdasági alkalmazkodásban ezért fontos a veszélyeztetett területek területhasználatának kockázatalapú alakítása, az árvíznek jobban ellenálló vagy időszakos vízborítást toleráló művelési formák alkalmazása, valamint a természetközeli vízvisszatartási megoldások bevonása. Az erdősávok, gyepterületek és más természetes vegetációval borított felszínek egyúttal mérsékelhetik a lefolyást és javíthatják a táj vízmegtartó képességét.

29. ábra: A mályvádi töltés szakadás 1981; forrás: GYULA ANNO

A belvizek kialakulása szintén jelentős kockázatot jelent a járás síkvidéki, mélyebb fekvésű mezőgazdasági területein. A tartós vízborítás a növényállomány pusztulását, a vetés és betakarítás késedelmét, talajszerkezeti károkat és terméskiesést okozhat. A relatív belvízgyakoriság térképi vizsgálata alapján különösen indokolt a rendszeresen érintett területek elkülönített kezelése. Ezeken a területeken a kizárólag gyors vízelvezetésre épülő megoldások helyett a víz helyben tartását, időszakos tározását, a művelési ágak módosítását vagy a természetesebb felszínborítás visszaállítását is célszerű mérlegelni. Ez azért is előnyös, mert a belvíz és az aszály ugyanazon területen, eltérő időszakokban is megjelenhet, így a visszatartott vízkészlet később az aszálykockázat mérséklését is szolgálhatja.

A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási kockázatok kezelése ezért elsősorban a vízmegtartó tájhasználat, a talajvédelem, az alkalmazkodó termesztési és erdőgazdálkodási gyakorlatok, valamint a természeti rendszerek ellenálló képességének erősítése irányába mutat. A hosszú távú alkalmazkodás szempontjából különösen fontos a mezőgazdasági termelés, a vízgazdálkodás és a természetvédelem közötti együttműködés, mivel a várható éghajlati kockázatok kezelése csak összehangolt, területi szemléletű beavatkozásokkal lehet eredményes.

6.1.1.4 Környezetvédelem és biológiai sokféleség megtartása

Jelentős érintettség a következő klimatikus hatásokra: Száraz időszakok hosszának növekedése

A száraz időszakok hosszának növekedése és a csapadék időbeli eloszlásának kedvezőtlen változása a Gyulai járás természeti rendszereire és biológiai sokféleségére is jelentős kockázatot jelent. A tartós vízhiány különösen érzékenyen érintheti a vízhez kötődő élőhelyeket, a gyepeket, az erdőszegélyeket, valamint azokat a természetközeli területeket, amelyek ökológiai állapota közvetlenül függ a felszíni és felszín alatti vízellátottságtól. A

szárazodás következtében csökkenhet az élőhelyek vízellátása, romolhat a növényállományok vitalitása, és átalakulhat a fajösszetétel, ami hosszabb távon a természetes ökoszisztémák ellenálló képességének gyengüléséhez vezethet.

A szárazság hatására növekedhet az élőhelyek feldarabolódásának és degradációjának kockázata, különösen ott, ahol a természetes vízpótlás eleve korlátozott. A vízhiány a vizes és nedves élőhelyek visszaszorulását, a szárazságtűrő fajok térnyerését, egyes érzékenyebb növény- és állatfajok állományának csökkenését eredményezheti. Emellett nőhet az inváziós fajok terjedésének esélye is, mivel a megváltozott környezeti feltételek kedvezőtlenül érinthetik az őshonos fajokat, miközben egyes idegenhonos fajok jobban alkalmazkodhatnak a szárazabb és melegebb körülményekhez.

30. ábra: Ligeterdő, odvas keltike

A kockázatkezelés egyik legfontosabb iránya a vízvisszatartás és a természetes vízháztartás javítása. Ennek keretében indokolt a vizes és időszakosan vízjárta területek megőrzése, a vízpótlási lehetőségek javítása, a csatornák és vízfolyások olyan kezelése, amely a gyors vízelvezetés mellett a helyben történő vízvisszatartást is lehetővé teszi. Kiemelt jelentőségű a természetközeli élőhelyek összekapcsoltságának fenntartása és fejlesztése, mivel az ökológiai folyosók biztosítják a fajok alkalmazkodásához, terjedéséhez és élőhelyváltásához szükséges térbeli kapcsolatokat.

A biológiai sokféleség hosszú távú megőrzése érdekében szükséges a védett és Natura 2000 területek, valamint a helyi jelentőségű természeti értékek állapotának rendszeres nyomon követése, továbbá a szárazodással szemben különösen érzékeny élőhelyek célzott kezelése. A természetvédelmi beavatkozásoknak célszerű összekapcsolódniuk a települési zöld- és kék infrastruktúra fejlesztésével, az erdősávok, fasorok és gyepterületek megőrzésével, valamint a táj vízmegtartó képességének növelésével. Az ilyen intézkedések nemcsak a biológiai sokféleség védelmét szolgálják, hanem egyúttal mérséklik a szárazság, a hőterhelés és a talajdegradáció hatásait is.

6.1.1.5 Lakosok védelme és katasztrófákkal szembeni felkészültség

Jelentős érintettség a következő klimatikus hatásokra: Árvízveszélyeztetettség

Az árvízi veszélyeztetettség a Gyulai járás lakosok védelme és katasztrófákkal szembeni felkészültség feladatai szempontjából kiemelt kockázatot jelent, elsősorban a Körösök vízrendszeréhez kapcsolódó területeken. Az árhullámok kialakulását a vízgyűjtőn lehulló nagy mennyiségű csapadék, a gyors lefolyás, valamint a folyók vízjárásának szélsőségesebbé válása egyaránt befolyásolhatja. A klímaváltozás következtében növekedhet az intenzív csapadékesemények gyakorisága, ami rövid idő alatt jelentős vízhozam-emelkedést és fokozott árvízi terhelést idézhet elő.

A kockázat elsősorban a lakott területek, közlekedési és közmű-infrastruktúrák, mezőgazdasági területek, valamint a kritikus intézmények működését veszélyeztetheti. Árvízi helyzetben az

elöntés mellett közvetett hatásokkal is számolni kell, így például közúti kapcsolatok megszakadásával, energia- és ivóvízellátási zavarokkal, szennyvízkezelési problémákkal, illetve egyes intézmények ideiglenes megközelíthetetlenségével. A védelmi felkészülés során ezért nemcsak a közvetlen elöntési területek, hanem a kapcsolódó ellátási és működési kockázatok figyelembevétele is szükséges.

A kockázatkezelés alapját a megelőzés, a folyamatos monitoring, a megfelelő riasztási és tájékoztatási rendszer, valamint a gyors beavatkozási képesség biztosítja. Kiemelt feladat az árvízvédelmi művek és kapcsolódó infrastruktúrák megfelelő állapotának fenntartása, a veszélyeztetett területek és kritikus létesítmények rendszeres felülvizsgálata, valamint a beavatkozási, kitelepítési és ellátási tervek aktualizálása. Fontos továbbá a katasztrófavédelem, az önkormányzatok, a vízügyi szervezetek, az egészségügyi és szociális intézmények, valamint a közműszolgáltatók közötti összehangolt együttműködés.

A hosszú távú alkalmazkodásban az árvízvédelmi infrastruktúra fenntartása mellett egyre nagyobb szerepet kaphatnak a természetes vízvisszatartást és a lefolyás mérséklését segítő beavatkozások is. Az árterek, mélyfekvésű területek és természetes vízjárta térségek megfelelő kezelése csökkentheti a településekre és az infrastruktúrára nehezedő terhelést. A lakosok védelme és katasztrófákkal szembeni felkészülés eredményességét ezért az árvízi kockázatok rendszeres újraértékelése, a szélsőséges események tapasztalatainak beépítése és a lakosság folyamatos tájékoztatása egyaránt támogatja.

6.2 Az energiaszegénység értékelése

Az energiaszegénység olyan állapot, amikor egy háztartás vagy egyén nem képes megfizetni az alapvető energiaszükségleteinek ellátásához szükséges energia árát, ezáltal nem képes kielégíteni saját fűtési, világítási vagy az egyéb szolgáltatások energiaigényét. Ennek okai lehetnek a magas energia árak mellé társuló alacsony jövedelem, valamint a lakóépület nem megfelelő energiahatékonysága (szigetelés hiánya vagy elavult fűtési rendszer).

Az energiaszegénység súlyos társadalmi és egészségügyi problémákhoz vezethet, többek között a rossz lakókörülmények miatt kialakuló egészségügyi problémákhoz (megfázás, légzőszervi megbetegedések stb.), valamint a társadalmi kirekesztettség érzéséhez. Ez a probléma különösen télen válik élessé, amikor a megfelelő fűtés hiánya komoly egészségügyi kockázatot jelent.

Az elmúlt években az energiaárak emelkedése a kisebb jövedelmű háztartásokat súlyosan érintette, tekintve, hogy a hidegebb időszakokban nehezen tudták fedezni a fűtési- és villanyszámlák költségeiket.

A KSH területi energiafelhasználási adatai alapján a Gyulai járás a háztartási villamosenergia-felhasználás szempontjából az ország alacsonyabb fajlagos fogyasztású délkeleti térségéhez tartozik. A KSH TÉR-KÉP, 2024 kiadványa szerint 2024-ben országosan egy háztartási fogyasztóra átlagosan 2 373 kWh villamosenergia-felhasználás jutott, miközben a délkeleti

országrész járásaiban jellemzően az országos átlagnál alacsonyabb értékek alakultak ki. A vármegyei adatok ugyanezt a területi különbséget támasztják alá, mely szerint Békés vármegyében 2024-ben az egy háztartási fogyasztási helyre jutó havi átlagos villamosenergia-felhasználás fajlagos értéke mintegy 14%-kal maradt el az országos szinttől.

A vezetékes földgáz esetében ugyanakkor nem mutatható ki hasonló mértékű, egyértelműen alacsonyabb fogyasztás. A KSH adatai szerint Békés vármegyében 2024-ben az egy háztartási fogyasztóra jutó havi átlagos vezetékesgáz-felhasználás 70,8 m^3 volt, míg az országos átlag 68,2 m^3-t tett ki. A vármegyei érték tehát kismértékben meghaladta az országos átlagot. Ugyanakkor figyelembe kell venni azt is, hogy az elmúlt években a háztartási gázfogyasztást az energiaárak változása, az enyhébb telek, az energiatakarékosság, valamint a gázalapú fűtés részleges kiváltása villamos energiával, hőszivattyúval vagy más energiahordozóval egyaránt befolyásolta.

A fajlagos energiafogyasztási adatok önmagukban nem alkalmasak az energiaszegénységgel érintett háztartások számának vagy arányának meghatározására. Az országos átlagnál alacsonyabb villamosenergia-fogyasztás egyaránt származhat energiatakarékos fogyasztói magatartásból, kisebb háztartásméretből, eltérő fűtési és energiahasználati szerkezetből, korszerűbb berendezések használatából, illetve anyagi okokból visszafogott energiafogyasztásból. Az energiaszegénység járási értékeléséhez ezért a fogyasztási adatok mellett szükséges figyelembe venni további szempontokat is, mint a jövedelmi helyzetet, a háztartási energiakiadások terhét, a lakóépületek energetikai minőségét, a fűtési lehetőségeket, valamint az alapvető energiaszükségletek megfelelő kielégítésének képességét. Az energiafogyasztási adatok ennek megfelelően elsősorban az energiaszegénységi kockázatok további vizsgálatát megalapozó jelzőszámként értelmezhetők, ezért indokolt az energiaszegénységi kockázat további vizsgálata.

Megoldási lehetőségek

A Gyulai járásban az energiaszegénység mérséklése járási, települési és országos szinten egymásra épülő intézkedéseket igényel. A helyi beavatkozások elsősorban az érintett háztartások azonosítására, az energiahatékonyság javítására, a tanácsadásra és a célzott szociális támogatásra épülhetnek, míg a nagyobb léptékű pénzügyi, szabályozási és támogatási eszközök biztosítása jellemzően országos hatáskörbe tartozik.

A Gyulai járás esetében indokolt a beavatkozások közös járási keretben történő összehangolása, miközben Gyula, Elek, Kétegyháza és Lőkösháza eltérő társadalmi, lakásállományi és energetikai adottságai is figyelembevételre kerülnek.

A célzott intézkedések kialakítását járási helyzetfelmérésnek kell megelőznie, amely az energiaszegénységgel veszélyeztetett háztartások azonosítása mellett feltárja a probléma helyi okait és jellemzőit is. A vizsgálat során célszerű figyelembe venni többek között a háztartások jövedelmi helyzetét, energiafogyasztását és energiaköltségeit, a lakóépületek energetikai állapotát, a fűtési módot, valamint azt, hogy az érintettek képesek-e megfelelő szinten biztosítani alapvető energiaszükségleteiket. Külön figyelmet indokolt fordítani az idősekre, az egyedül élőkre, az alacsony jövedelmű családokra és az energetikailag kedvezőtlen állapotú lakóépületekben élőkre.

A helyzetfeltárás eredményeire támaszkodva alakítható ki olyan járási energiaszegénységi monitoring- és támogatási rendszer, amely megalapozza a célzott tanácsadási, szemléletformálási, szociális és épületenergetikai intézkedéseket, egyúttal lehetőséget biztosít azok eredményességének rendszeres nyomon követésére is.

7 Akcióterv Intézkedései

7.1 Beavatkozási területek intézkedései

A Gyulai járás településein több olyan fejlesztés valósul meg, illetve áll előkészítés alatt, amely közvetlenül vagy közvetetten hozzájárul a dekarbonizációs célok teljesítéséhez. E beavatkozások megvalósításában az önkormányzatok elsősorban koordináló szerepet töltenek be. A legnagyobb kibocsátáscsökkentési potenciál az épületenergetikai korszerűsítésekhez, a közlekedési és mobilitási rendszerek fejlesztéséhez, valamint az energiahatékony és tudatos fogyasztási szokások elterjesztéséhez kapcsolódik. Az energiafelhasználás mérséklése, a fosszilis energiahordozók kiváltása, a megújuló energiaforrások alkalmazásának bővítése és a fenntartható mobilitási megoldások együttesen járulhatnak hozzá a járás ÜHG-kibocsátásának további csökkentéséhez.

A klímaváltozás hatásaival szembeni sérülékenység és kitettség mérséklése érdekében a járás településein több adaptációs intézkedés megvalósítása is folyamatban van, illetve tervezett. Ezek a beavatkozások többek között a vízgazdálkodás, a zöld- és kék infrastruktúra, a természetes élőhelyek, a települési mikroklíma, valamint a társadalmi és intézményi alkalmazkodóképesség fejlesztésére irányulnak. Az egyes intézkedések gyakran egyszerre több adaptációs cél teljesítését is támogatják, ami jól szemlélteti a klímaváltozásból eredő kockázatok összetettségét, valamint a környezeti, társadalmi és gazdasági folyamatok közötti szoros kapcsolatokat.

A Gyulai járás közép- és hosszú távú klímavédelmi víziójának megvalósulását a mitigációs és adaptációs átfogó célok egymásra épülő rendszere támogatja. Az átfogó célok konkrét célokon keresztül érvényesülnek, amelyekhez meghatározott intézkedési csomagok, projektek és programok kapcsolódnak. A beavatkozások eredményeinek és hatásainak nyomon követését a célokhoz rendelt indikátorok biztosítják. A kapcsolódó összefoglaló ábrák ezt a logikai rendszert mutatják be.

31. ábra: Az akcióterv logikai kerete (mitigáció, adaptáció, energiaszegénység)

7.2 Mitigációs beavatkozások

A mitigációs átfogó cél megvalósítását (dekarbonizáció elérése 2050-ra) hét egymáshoz kapcsolódó konkrét részcél támogatja, amelyek a járás fő kibocsátási forrásaira és a kibocsátáscsökkentéshez szükséges intézményi feltételekre egyaránt kiterjednek. A célrendszer az energiafelhasználáshoz kötődő üvegházhatásúgáz-kibocsátások mérséklését az épületállomány energiahatékonyságának javításán, a megújuló energiaforrások helyi hasznosításának növelésén, a közlekedési eredetű kibocsátások csökkentésén, valamint a gazdasági és mezőgazdasági szereplők kibocsátásának mérséklésén keresztül kívánja elérni. Ezt egészíti ki a hulladékképződés és hulladékgazdálkodás kibocsátásának csökkentése, a járás természetes ÜHG-megkötő képességének növelése, valamint egy járási energia- és kibocsátásmonitoring rendszer létrehozása.

A részcélokhoz konkrét fejlesztési beavatkozások és projektjavaslatok kerültek hozzárendelésre, így a célrendszer nem csupán stratégiai irányokat határoz meg, hanem a végrehajtás kereteit is kijelöli. A fejlesztések között megjelennek többek között az önkormányzati és közösségi épületek energetikai korszerűsítései, napelemes és más megújulóenergia-rendszerek telepítése, kerékpáros és elektromobilitási fejlesztések, gazdasági szereplők energiahatékonysági beruházásai, körforgásos gazdasági megoldások, települési fásítási és zöldfelület-fejlesztési programok, valamint az energia- és kibocsátási adatok összehangolt gyűjtését és értékelését biztosító monitoringmegoldások.

A tervezett beavatkozások közül kulcsintézkedések is kijelölésre kerültek. Ezek olyan kiemelt jelentőségű projektek vagy több fejlesztést összefogó intézkedéscsomagok, amelyek várhatóan meghatározó mértékben járulnak hozzá a mitigációs célok teljesítéséhez. A kulcsintézkedések kijelölése lehetővé teszi, hogy a végrehajtás során a legnagyobb kibocsátáscsökkentési potenciállal, stratégiai jelentőséggel vagy multiplikátorhatással rendelkező fejlesztések kiemelt figyelmet kapjanak, és eredményeik a monitoring során külön is nyomon követhetők legyenek.

A járás mitigációs célrendszere az energiafelhasználáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentésére épül, ahol az átfogó cél teljesítését további konkrét mitigációs célok támogatják, amelyekhez egyértelműen meghatározott intézkedési csomagok kapcsolódnak. A rendszer így összekapcsolja a stratégiai célokat a ténylegesen végrehajtható fejlesztési beavatkozásokkal, illetve azok mérésére szolgáló indikátorokkal. A kialakított megvalósulási folyamat az átfogó cél – konkrét cél – intézkedési csomag – indikátor logikai láncra épül. A konkrét célok mögött olyan fejlesztések kerültek meghatározásra, amelyek közvetlenül vagy közvetetten hozzájárulnak a járás kibocsátásainak mérsékléséhez.

Mitigációs beavatkozási lehetőségek

32. ábra: Mitigációs célokhoz kapcsolható intézkedési javaslatok

A fő intézkedési csomagok megvalósulására meghatározott intézkedéseket, projekteket a következő táblázat foglalja össze.

Mitigációs konkrét cél	Projekt- és beavatkozási példák
M1	Törökzugi Óvoda energetikai korszerűsítése; Gyulai Várszínház Kamaraterem, Béke sgt-i Civil Ház, id. Christián László Városi Sporttelep energetikai korszerűsítése; további fejlesztendő középületek és közvilágítási elemek
M2	Lőkösháza helyi piacának energetikai felújítása és 5,2 kW-os napelem telepítése; a Várfürdő metántartalmának energetikai hasznosítása; Gyulán 1,5 MW teljesítményű napelempark létesítése a rekultivált szeméttelepen
M3	Kerékpársáv az Eleki úton Lőkösházán; Gyula–Elek kerékpárút terbezése ées megépítése; kerékpártárolók fejlesztése; elektromos töltőoszlopok
M4	Gyulahús további energetikai fejlesztése; Kétegyháza piacterületének komplex fejlesztése; biogazdálkodás és helyi termelés ösztönzése
M5	Szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése; körkörös gazdasági megoldások
M6	Lőkösháza zöldterületeinek komplex fejlesztése; települési fásítás; kül- és belterületi zöldfelületek növénytakarójának megújítása; Gyula város Zöld gyűrű progrmjának folytatása; idős fák védelme, növényvédelem
M7	Intézményi és települési adatbázisok összekapcsolása; adatintegrátori és monitoring funkciók kialakítása; SMART City jellegű fejlesztések

9. táblázat: A minitációs célokat megvalósító intézkedési csomagokhoz tartozó tervezett intézkedések

A megvalósítást segítő intézkedések körén belül külön kerülnek meghatározásra a **kulcsintézkedések**, amelyek lehetnek önálló, kiemelt jelentőségű projektek, több projektet összefogó akciók vagy olyan komplex beavatkozások, amelyek alapvetően hozzájárulnak az aláíró települések célkitűzéseinek teljesítéséhez. E mitigációs intézkedések elsődleges célja a klímaváltozás mérséklése, ezen belül az üvegházhatású gázok kibocsátásának érdemi csökkentése és a fenntartható energiahasználat előmozdítása. Az önkormányzat a kulcsintézkedések megvalósulását, elért eredményeit és hatékonyságát a monitoringjelentések keretében rendszeresen nyomon követi és bemutatja.

7.2.1 Kulcsintézkedések

A járási szintű ÜHG kibocsátás csökkentéséhez több olyan intézkedés és fejlesztés is hozzájárul, melyek megvalósítója az érintett önkormányzatok és jelentős energiamegtakarítást eredményezhetnek, így a mitigációs célok elérésében kulcsintézkedéseknek tekinthetők. A mitigációs kulcsintézkedések az alábbiak:

- Épületek energetikai korszerűsítése; energiahatékony felújítása; közvilágítás fejlesztése
- Napelemes rendszerek és más megújuló energiaforrások telepítése; megújulóenergia-használat ösztönzése

M1 Épületek energetikai korszerűsítése; energiahatékony felújítása; közvilágítás fejlesztése

Az intézkedés célja az önkormányzati és közösségi használatú épületek energiahatékonyságának javítása, energiafelhasználásuk és üvegházhatásúgáz-kibocsátásuk csökkentése, valamint a települési közvilágítás korszerűsítése. A tervezett beavatkozások az épületek komplex vagy részleges energetikai felújítását, az energiahatékony gépészeti és villamos rendszerek alkalmazását, továbbá a közvilágítás energiahatékony elemekkel történő fejlesztését foglalhatják magukban.

A kiemelt fejlesztések között szerepel a Törökzugi Óvoda energetikai korszerűsítése, továbbá a Gyulai Várszínház Kamaratermének, a Béke sugárúti Civil Háznak és az id. Christián

László Városi Sporttelepnek az energetikai korszerűsítése. Az intézkedés emellett további, a következő időszakban fejlesztendő önkormányzati és közösségi épületekre, valamint közvilágítási elemekre is kiterjedhet.

A fejlesztések eredményeként csökken az épületek és a közvilágítás villamosenergia-igénye, mérséklődnek az üzemeltetési költségek, és csökken az energiafelhasználáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Az intézkedés eredményességének egyik fő monitoringmutatója az éves energiahasználathoz köthető ÜHG-kibocsátás-csökkenés.

M2 Napelemes rendszerek és más megújuló energiaforrások telepítése; megújulóenergia-használat ösztönzése

Az intézkedés célja a megújuló energiaforrások helyi hasznosításának bővítése, a fosszilis energiahordozóktól való függőség mérséklése, valamint az energiafelhasználáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése. A beavatkozások elsősorban napelemes rendszerek telepítésére, valamint egyéb helyben rendelkezésre álló megújuló vagy energetikailag hasznosítható energiaforrások alkalmazására irányulnak.

A tervezett fejlesztések között szerepel Lökösháza helyi piacának energetikai felújítása és egy 5,2 kW teljesítményű napelemes rendszer telepítése, továbbá a Gyulai Várfürdőhöz kapcsolódó metántartalom energetikai hasznosítása. Jelentősebb léptékű beruházást jelent Gyulán, a rekultivált szeméttelep területén egy 1,5 MW teljesítményű napelempark létesítése, amely számottevően növelheti a helyben előállított megújuló villamos energia mennyiségét.

33. ábra: Lökösháza piactér

A fejlesztések hozzájárulnak a települési és intézményi energiaellátás fenntarthatóbbá tételéhez, a hálózatról vételezett és fosszilis eredetű energia részarányának mérsékléséhez, valamint közvetetten az üzemeltetési költségek csökkentéséhez. Az intézkedés megvalósulásának fő monitoringmutatója a telepített megújulóenergia-kapacitásból származó éves energiatermelés a teljes energiahasználaton belüli arányának változása, amely a létrehozott új energiatermelő kapacitások összesített névleges teljesítményét fejezi ki. A mutató változása közvetlenül jelzi a megújulóenergia-termelési potenciál bővülését, és alapot biztosít az intézkedésekhez kapcsolódó energiatermelési és ÜHG-kibocsátás-csökkentési eredmények későbbi értékeléséhez.

7.2.2 Mitigációs célt megvalósító további tervezett intézkedések

A járás mitigációs intézkedései az energiahatékonysági és megújulóenergia-fejlesztések mellett a közlekedés, a gazdasági és mezőgazdasági tevékenységek, a hulladékgazdálkodás, a zöldinfrastruktúra, valamint az energia- és kibocsátásmonitoring

területére is kiterjednek. A beavatkozások célja egyrészt a közvetlen üvegházhatásúgáz-kibocsátások mérséklése, másrészt olyan települési és térségi rendszerek kialakítása, amelyek hosszabb távon támogatják az alacsony kibocsátású működést, a szénmegkötő kapacitások növelését és a kibocsátások pontosabb nyomon követését.

M3. A közlekedési eredetű kibocsátások mérséklése

A közlekedési intézkedések középpontjában a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása és az elektromobilitás ösztönzése áll. A tervezett fejlesztések között szerepel kerékpársáv kialakítása az Eleki úton Lőkösházán, a Gyula–Elek kerékpárút megtervezése és megépítése, továbbá kerékpártárolók fejlesztése és elektromos gépjárművek használatát támogató töltőoszlopok létesítése.

A kerékpáros infrastruktúra hálózatos fejlesztése a rövidebb, településen belüli és települések közötti utazások egy részének személygépkocsiról kerékpárra történő áttelerelését segítheti elő. Az elektromos töltőinfrastruktúra bővítése ezzel párhuzamosan a közúti közlekedés fokozatos dekarbonizációját támogatja. A fejlesztések együttesen hozzájárulhatnak a fosszilis üzemanyag-felhasználás és a közlekedési eredetű ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez.

M4. A gazdasági és mezőgazdasági szereplők kibocsátásának csökkentése

A gazdasági szektor esetében a cél a vállalkozások energia- és erőforrás-hatékonyságának javítása, valamint az alacsonyabb kibocsátású termelési és ellátási rendszerek térnyerésének elősegítése. Ennek keretében tervezett a Gyulahús további energetikai fejlesztése, amely az energiafelhasználás csökkentésén és a korszerűbb technológiák alkalmazásán keresztül mérsékelheti az ipari eredetű kibocsátásokat.

A Kétegyháza piacterületének komplex fejlesztése, valamint a biogazdálkodás és a helyi termelés ösztönzése a helyi gazdaság fenntarthatóbb működését támogatja. A rövidebb ellátási láncok, a helyben előállított termékek nagyobb részaránya és a környezetkímélőbb mezőgazdasági technológiák alkalmazása közvetetten a szállítási igények, az energiafelhasználás és az inputanyagokhoz kapcsolódó kibocsátások mérsékléséhez is hozzájárulhat.

M5. A hulladékképződés és a hulladékgazdálkodás kibocsátásának csökkentése

A hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó beavatkozások célja a keletkező hulladék mennyiségének mérséklése, a hasznosítható anyagok elkülönített gyűjtésének növelése, valamint a körforgásos gazdasági megoldások szélesebb körű alkalmazása.

A szelektív hulladékgyűjtés további kiterjesztése növeli az újrahasznosítható anyagok visszaforgatásának lehetőségét, ezáltal csökkenti az elsődleges nyersanyagok felhasználását és a hulladékkezeléshez kapcsolódó környezeti terhelést. A körforgásos gazdasági szemlélet erősítése ezen túlmenően a termékek és anyagok élettartamának növelését, újrahasználatát és helyi hasznosítását is támogatja, így a hulladékgazdálkodási szektor közvetlen és közvetett kibocsátásainak mérsékléséhez egyaránt hozzájárul.

M6. A járás ÜHG-megkötő képességének növelése

A járás természetes szénmegkötő kapacitásának növelését elsősorban a zöldfelületek fejlesztése, a fásítás és a meglévő növényállomány védelme szolgálja. A tervezett intézkedések között szerepel Lőkösháza zöldterületeinek komplex fejlesztése, települési fásítási programok megvalósítása, valamint a kül- és belterületi zöldfelületek növénytakarójának megújítása.

Gyulán kiemelt irány a Zöld gyűrű program folytatása, amely a települési zöldfelületek hálózatának erősítésével egyszerre szolgálhat mitigációs és klímaalkalmazkodási célokat. Az idős fák védelme, a megfelelő növényvédelem és a növényállomány hosszú távú fenntartása különösen fontos, mivel a nagy lombkoronájú, idősebb fák jelentős szénmegkötő és mikroklíma-szabályozó szerepet töltenek be. A zöldfelületi fejlesztések ezért

nemcsak a légköri szén-dioxid megkötését támogatják, hanem a városi hőszigethatás mérsékléséhez és a biodiverzitás megőrzéséhez is hozzájárulnak.

M7. Járási energia- és kibocsátásmonitoring rendszer létrehozása

A mitigációs intézkedések hatékony tervezésének és nyomon követésének alapvető feltétele a megfelelő minőségű, rendszeresen frissülő energia- és kibocsátási adatok rendelkezésre állása. Ennek érdekében cél egy járási szintű energia- és kibocsátásmonitoring rendszer kialakítása.

A fejlesztés az intézményi és települési adatbázisok összekapcsolására, az eltérő adatforrások egységes rendszerben történő kezelésére, valamint adatintegrátori és monitoring funkciók kialakítására épülhet. A rendszer lehetőséget teremthet az energiafogyasztás, a megújulóenergia-termelés és az ÜHG-kibocsátások rendszeres nyomon követésére, továbbá a megvalósított intézkedések eredményességének összehasonlítható értékelésére.

A SMART City jellegű megoldások alkalmazása révén hosszabb távon automatizált adatgyűjtés, térinformatikai megjelenítés, indikátor-alapú monitoring és döntéstámogató funkciók is kialakíthatók. A monitoringrendszer így nem önálló kibocsátáscsökkentő beruházás, hanem a járás teljes mitigációs programjának irányítását, értékelését és továbbfejlesztését támogató horizontális eszköz.

7.2.3 Megvalósult és folyamatba levő fejlesztések

A Gyulai járásban az elmúlt tervezési időszakokban jelentős számú, az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklését támogató beruházás történt és a mitigációs célok megvalósításához több, EU-s forrásból támogatott fejlesztés is hozzájárult[4]. A vizsgálatba azok a fejlesztések kerültek, amelyek közvetlenül vagy közvetetten hozzájárulhatnak az üvegházhatásúgáz-kibocsátás mérsékléséhez, az energiafelhasználás csökkentéséhez, a megújuló energiaforrások alkalmazásának bővítéséhez, illetve az alacsonyabb kibocsátású települési működés kialakításához.

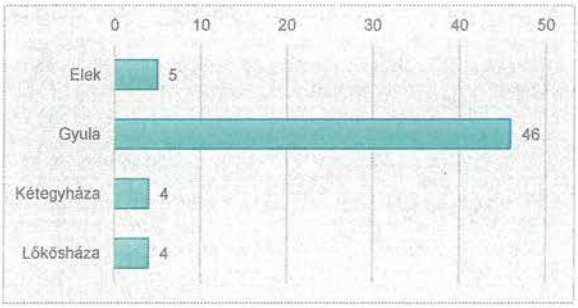
A Szecheni2020-ban megvalósított, kapcsolódó projektek meghatározó részét az épületenergetikai és megújulóenergia-fejlesztések adják. Ide tartoznak többek között a vállalkozások és közintézmények energiahatékonysági korszerűsítését, napelemes és fotovoltaikus rendszerek telepítését, valamint az önkormányzati és egyházi épületek energetikai felújítását támogató GINOP-, KEHOP- és TOP-felhívások. A mitigációs célokhoz kapcsolódó projektkörbe emellett szerepelnek a fenntartható települési közlekedésfejlesztések, amelyek például a kerékpáros és egyéb alacsony kibocsátású közlekedési módok feltételeinek javításán keresztül járulhatnak hozzá a közlekedési eredetű kibocsátások csökkentéséhez. A vizsgált kör részét képezik továbbá a zöld városi infrastruktúra, a klímatudatosság és a természeti rendszerek állapotának javítását célzó fejlesztések is. Ezek mitigációs hatása jellemzően közvetettebb, ugyanakkor a zöldfelületek fejlesztésén, a szénmegkötő kapacitások fenntartásán, valamint a klímatudatos településfejlesztési

[4] Forrás: palyazat.gov.hu/eredmenyek

szemlélet erősítésén keresztül szintén támogatják a hosszabb távú klímavédelmi célok elérését.

A projektek területi megoszlásában Gyula egyértelmű koncentrációja figyelhető meg, ahol nagyságrendileg több mint negyven, a kiválasztott felhívásokhoz kapcsolódó fejlesztés azonosítható. Ezzel szemben Eleken 5, Kétegyházán és Lőkösházán 4–4 projekt tartozik ebbe a körbe. A különbség elsősorban Gyula járásközponti szerepével, nagyobb intézmény- és épületállományával, a gazdasági szereplők magasabb számával, valamint a komplexebb városfejlesztési feladatokkal magyarázható. Mindemellett a kisebb településeken megvalósuló energetikai és közlekedési fejlesztések is érdemben hozzájárulhatnak a járás egészének energiafelhasználási és kibocsátáscsökkentési céljaihoz.

Az ábra a Gyulai járás településein megvalósuló, mitigációs szempontból releváns pályázati felhívások keretében támogatott projektek számát mutatja.

34. ábra: Mitigációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Gyulai járásban Szechenyi2020 forrásból

Megállapítható, hogy a vizsgált fejlesztések alapján a Gyulai járás mitigációs tevékenységének legfontosabb irányai az épületenergetikai korszerűsítés, az energiahatékonyság javítása és a megújuló – elsősorban napenergia-alapú – energiatermelés bővítése. A fejlesztések az önkormányzati, oktatási, egészségügyi, kulturális és szociális intézményeket, valamint a vállalkozói szektort egyaránt érintik, és együttesen hozzájárulnak a térség energiafelhasználásának és az ahhoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a csökkentéséhez.

7.2.3.1 Fejlesztés alatt álló intézkedések, projektek

A megvalósult, vagy folyamatban levő fejlesztések mellett az ÜHG kibocsátás csökkentését támogatják a Széchenyi Terv Plusz programból támogatást nyert intézkedések, beruházások.

Az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez és az energetikai korszerűsítéshez kapcsolódó fejlesztések többféle beavatkozási típust foglalnak magukban. A közvetlen mitigációs projektek elsősorban épületenergetikai korszerűsítésekre, energiahatékonysági beavatkozásokra, energiagazdálkodási fejlesztésekre és fenntartható közlekedési megoldásokra irányulnak. Ezek a projektek közvetlenül csökkenthetik az energiafelhasználást és az ahhoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

A mitigációs célokat településenként eltérő számú projekt megvalósulása támogatja, amit a következő táblázat foglal össze.

Felhívások	Elek	Gyula	Kétegyháza	Lőkösháza	Végösszeg
DIMOP_PLUSZ-2.1.1		1			1
TOP_PLUSZ-1.3.1		1			1
TOP_PLUSZ-1.3.2	1	1			2

Felhívások	Elek	Gyula	Kétegyháza	Lőkösháza	Végösszeg
TOP_PLUSZ-2.1.2	1			1	2
TOP_PLUSZ-3.3.1		1			1
TOP_PLUSZ-3.3.1		1			1
TOP_PLUSZ-3.4.1	2	6	2	2	12
TOP_PLUSZ-6.2.1	1				1
Összesen:	5	11	2	3	21
Összesen megítélt támogatás (millió Ft)	634	2663	94	319	3710

10. táblázat: Mitigációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Széchenyi Terv Plusz programból a Gyulai járásban

A közvetett mitigációs projektek főként középületek, szociális és közösségi intézmények felújítását és korszerűsítését jelentik, amelyeknél az energetikai tartalom nem minden esetben jelenik meg egyértelműen a projektcímben, ugyanakkor az épületállomány megújítása hozzájárulhat az energiaigény mérsékléséhez. A vizsgált időszakban 6 közvetlen és 14 közvetett mitigációs projekt, valamint 1, további fejlesztéseket megalapozó projekt azonosítható. Ezek együttesen jelentős szerepet töltenek be a járás energiahatékonyságának javításában és hosszabb távú kibocsátáscsökkentési céljainak elérésében.

A támogatásban részesült projektek hozzájárulnak egyes mitigációs konkrét cél megvalósulásához.

A támogatott projektek áttekintése alapján a mitigációs célok közül elsősorban az M1, M3 és M7 célokhoz kapcsolódó fejlesztések azonosíthatók. Az M1 – középületek és intézmények energetikai korszerűsítéséhez több támogatott projekt is kapcsolódik, elsősorban az épületállomány energiafelhasználásának és az ahhoz kapcsolódó ÜHG-kibocsátásnak a csökkentését.

Az M3 – fenntartható közlekedés fejlesztése célhoz kapcsolódik a kerékpárutak fejlesztése projektek, melyek a kerékpáros közlekedés feltételeinek javításán keresztül közvetlenül támogatja a közlekedési eredetű kibocsátások mérséklését.

Az M7 – energetikai adatgyűjtési, monitoring- és intelligens irányítási rendszerek fejlesztése célhoz jól illeszkedik a Gyula Város Önkormányzata által megvalósítandó energia menedzsment rendszer fejlesztése és bevezetése. A projekt az energiagazdálkodás és az energiafelhasználás optimalizálását szolgálja.

7.3 Adaptációs beavatkozási lehetőségek

A járási klímaadaptációs intézkedések átfogó célja a térség klímaváltozással szembeni ellenálló képességének növelése, a várható éghajlati hatások – különösen a hőhullámok, aszályos időszakok, szélsőséges csapadékesemények és ezek társadalmi, gazdasági és ökológiai következményeinek – mérséklése. Az adaptációs célrendszer középpontjában a természeti rendszerek védelme, a vízkészletek fenntartható kezelése, a települési és épített környezet alkalmazkodóképességének javítása, valamint a lakosság és a gazdasági szereplők sérülékenységének csökkentése áll. A célok olyan komplex beavatkozási irányokat jelölnek ki, amelyek egyaránt támogatják a klímaváltozás hatásaira való felkészülést és a hosszú távon fenntartható területhasználat kialakítását.

A klimatikus hatások kedvezőtlen változására való felkészüléshez és az ahhoz való alkalmazkodás elősegítéséhez a Gyulai járásban több olyan fejlesztés is történt és folyamatban van, melyek megvalósításában az önkormányzatok szerepe kiemelkedő. A különböző éghajlati kockázatokra való felkészüléssel

csökkenthetők a bekövetkező kedvezőtlen hatások, a helyreállításra fordítandó költségek, miközben az egészségügyi és környezeti hatások mérsékelhetők. A SECAP azonosítja azokat a kulcsintézkedéseket, melyek megvalósítása jelentősen hozzájárul egy vagy több adaptációs cél megvalósításához, valamint emellett számos további olyan intézkedést is megfogalmaz, melyek egy-egy adott klimatikus hatás mérséklésére összpontosítanak.

A járási szintű átfogó adaptációs cél megvalósítását több részcél támogatja. Ezek között kiemelt szerepet kap a járási szintű víztartás és klímaadaptív vízgazdálkodás fejlesztése, amely a víz helyben tartását, a csapadékvíz-gazdálkodás javítását és a vízhiányos időszakokra való felkészülést szolgálja. Fontos cél továbbá a zöldinfrastruktúra és az ökológiai kapcsolatok erősítése, amely magában foglalja a zöldfelületek megőrzését, fejlesztését, az élőhelyek helyreállítását és a biodiverzitás fenntartását. Az adaptációs célrendszer része az épített környezet és a kritikus infrastruktúrák klímaállóvá tétele, a lakosság – különösen a sérülékeny társadalmi csoportok – védelmének erősítése, valamint a mezőgazdasági termelés és tájhasználat klímaalkalmazkodó átalakítása. Emellett kiemelt jelentőségű a természeti, kulturális és turisztikai értékek védelme, valamint a klímaszempontok beépítése a települési és járási döntéshozatali folyamatokba.

A kijelölt részcélokhoz kapcsolódó tervezett beavatkozások több ágazatot érintő, egymást erősítő fejlesztési csomagokat alkotnak. Ide tartoznak többek között a vízvisszatartó és tározási megoldások, a csapadékvíz helyben tartását szolgáló fejlesztések, az árvíz- és aszálykockázatok mérséklését támogató intézkedések, valamint a zöldterületek kialakítása, fásítási programok, élőhely-rehabilitációk és ökológiai hálózatfejlesztések. Az épített környezet esetében a klímaadaptív épületfelújítások, árnyékolási és hővédelmi megoldások, valamint a közterületek mikroklimatikus fejlesztései kerülnek előtérbe. A mezőgazdaság területén a víztakarékos gazdálkodás, szárazságtűrő növénytermesztés és fenntartható tájhasználati megoldások támogatják az alkalmazkodást. A beavatkozások eredményességét a létrehozott vagy fejlesztett zöld és kék infrastruktúra elemek nagysága, a helyreállított természeti területek, valamint a klímaszempontú tervezési és monitoring rendszerek kialakítása jelzi.

A kulcsintézkedések meghatározásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy hatásuk mérhető legyen, hozzájáruljanak a klímaváltozáshoz való alkalmazkodáshoz és az önkormányzatnak a monitoring jelentésében az előrehaladást be kell, hogy mutassa.

Adaptációs beavatkozási lehetőségek

Adaptációs átfogó cél	Adaptációs cél	Fő intézkedési csomagok	Kulcs indikátorok
A járási zöld infrastruktúra felkészítése a klímaváltozás hatásaira, a védett zöldfelületek növelése	A1. Járási szintű vízmegtartás és klímaadaptív vízgazdálkodás	Vízvisszatartás és tározás; öntöző- és belvízcsatornák fejlesztése; csapadékvíz helyben tartása; árvízvédelmi fejlesztések; lakossági víztakarékosság	Létrehozott kék és zöld infrastruktura hatásterületének változása (%)
A lakosságot érintő klímaváltozás okozta káresemények csökkentése	A2. A zöldinfrastruktúra és az ökológiai kapcsolatok fejlesztése	Meglévő zöldfelületek fenntartása; természetes és Natura 2000 területek megőrzése, helyreállítása; ökológiai kapcsolatok erősítése	
	A3. Az épített környezet és a kritikus infrastruktúrák klímaállóvá tétele	Épületek és közterületek klímareziliens felújítása; hőség- és viharálló kialakítás; klímaszempontú beruházásértékelés	
	A4. A lakosság egészségének és a sérülékeny társadalmi csoportoknak a védelme	Hőhullámokra való felkészülés; idősek és más sérülékeny csoportok ellátásának erősítése	
	A5. Klímaadaptív mezőgazdaság és tájhasználat kialakítása	Szárazságtűrő növénytermesztés; víztakarékos öntözés; talajkímélő művelés; fenntartható állattenyésztés; tájhasználat alkalmazkodó átalakítása	
	A6. A természeti, kulturális és turisztikai értékek klímavédelme	Védett természeti és épített értékek klímaérzékenységének felmérése; műemlékek és turisztikai létesítmények védelme; turisztikai szolgáltatások klímareziliens fejlesztése	
	A7. A klímaszempontok integrálása a járási és települési döntéshozatalba	Klímakockázatokra való felkészülés beépítése a stratégiákba, tervekbe és beruházási döntésekbe; klímavédelmi szempontú projektértékelés; önkormányzati kapacitásfejlesztés; intézményi együttműködés és szemléletformálás	

35. ábra: Adaptációs célokhoz kapcsolható intézkedési javaslatok

Az adaptációs célokhoz tervezett fő intézkedési csomagok megvalósulására meghatározott intézkedéseket, projekteket a következő táblázat foglalja össze.

Adaptációs cél	Projekt- és beavatkozási példák
A1	A víziközmű-rendszer fenntartható fejlesztése; csapadékvíz-tározás és -használat megújítása; talajvízkutak nyilvántartásba vétele; felszín alatti és termálvízkészletek monitorozása; Élővíz-csatorna adaptációs programja
A2	Natura 2000 területek fenntartása és rehabilitációja; települési kül- és belterületi növénytakaró megújítása; invazív fajok visszaszorítása; parkok és játszóterek mikroklímájának javítása
A3	Települési hőségzónák azonosítása és élhetőbbé tétele; extrém időjárási helyzetekre való felkészülés; nagyberuházások klímaszempontú elemzése;
A4	A szociális szolgátatást nyújtó épületekben (pl: gyulai 4. sz és 6. sz. idősek klubja, Wenckheim Stefánia Mária Nappali Központ irodahelységei) klímaberendezések telepítése, szigetelése, nyílászárókra hővédő fólia felhelyezése, villamosenergia-ellátásuk biztosítása hosszabb áramszünet esetén (aggregátorok); szociális szolgáltatást nyújtó épületekben fotovoltaikus rendszer kiépítése
A5	Korszerű termelési módszerek ösztönzése; növénytermesztés és erdőgazdaság alkalmazkodása a melegebb, szárazabb klímához; állattenyésztés felkészítése a hőstresszre; Elek barnamezős területeinek élelmiszeripari hasznosítása
A6	Városi műemlékek klímaérzékenységének felmérése; Gyulai Várfürdő és turisztikai területek víz- és hőterhelésének kezelése; helyi védett értékek állapotromlásának megelőzése
A7	Nagyberuházások klímaszempontú elemzése; energia- és klímatudatosság integrálása a stratégiai dokumentumokba; önkormányzati és intézményi dolgozók szakmaspecifikus képzése; zöld innovációk támogatása

11. táblázat: Az adaptációs célokat megvalósító intézkedési csomagokhoz tartozó tervezett intézkedések

7.3.1 Kulcsintézkedések

A járási szintű alkalmazkodási célokhoz több olyan intézkedés és fejlesztés is hozzájárul, melyek megvalósítója az érintett önkormányzatok és jelentős eredményeket érhetnek el a kiemelt részcélok megvalósításában. Az adaptációs kulcsintézkedések az alábbiak:

- Vízvisszatartás és tározás; öntöző- és belvízcsatornák fejlesztése; csapadékvíz helyben tartása; árvízvédelmi fejlesztések; lakossági víztakarékosság
- Meglévő zöldfelületek fenntartása; természetes és Natura 2000 területek megőrzése, helyreállítása; ökológiai kapcsolatok erősítése

A két kulcsintézkedés csomag egymást erősítő módon járul hozzá a járás klímaalkalmazkodási céljaihoz, különösen a vízgazdálkodási fejlesztések a vízhiányos és szélsőséges vízjárású időszakok kezelését segítik, míg a zöld infrastruktúra fejlesztése természetes szabályozó rendszereket biztosít a hőterhelés, a biodiverzitás-csökkenés és a szélsőséges időjárási események hatásainak mérséklésére. Együttesen a természetalapú megoldások (Nature-based Solutions) alkalmazását támogatják, amelyek hosszú távon növelik a Gyulai járás környezeti és társadalmi ellenálló képességét.

Vízvisszatartás és tározás; öntöző- és belvízcsatornák fejlesztése; csapadékvíz helyben tartása; árvízvédelmi fejlesztések; lakossági víztakarékosság
Kapcsolódó cél: A1. Járási szintű vízmegtartás és klímaadaptív vízgazdálkodás részcélhoz való hozzájárulás

A klímaváltozás hatására a Gyulai járásban egyre nagyobb kihívást jelent a szélsőséges vízháztartási helyzetek kezelése, különösen az intenzív csapadékeseményekből származó hirtelen víztöbbletek, valamint a hosszabbodó száraz és aszályos időszakok egyaránt fokozzák a vízgazdálkodási rendszerek terhelését. Az adaptáció egyik kiemelt célja ezért a vízkészletek helyben tartása, a vízvisszatartási kapacitások növelése, valamint a vízfelhasználás hatékonyságának javítása.

A kulcsintézkedés keretében olyan fejlesztések megvalósítása szükséges, amelyek elősegítik a víz helyben tartását és a természetes vízháztartási folyamatok helyreállítását. Ide tartoznak a vízvisszatartó és tározási megoldások kialakítása, a meglévő vízgazdálkodási rendszerek – különösen az öntöző- és belvízcsatorna-hálózatok – korszerűsítése, valamint a vízkormányzási lehetőségek javítása. A fejlesztések célja, hogy a csapadékvíz minél nagyobb része helyben hasznosuljon, csökkenjen a gyors lefolyásból eredő károk kockázata, ugyanakkor megfelelő vízkészlet álljon rendelkezésre a szárazabb időszakokban.

A tervezett beavatkozások közé tartozik a víziközmű-rendszerek fenntartható fejlesztése, amely magában foglalja az ivóvízellátás biztonságának növelését, a hálózati veszteségek csökkentését, valamint a klímaváltozásból eredő többletigényekhez való alkalmazkodást. Kiemelt szerepet kap a csapadékvíz helyben tartása és hasznosítása, amely során a települési csapadékvíz-elvezetési rendszerek mellett a tározási, beszivárogtatási és újrahasznosítási lehetőségek fejlesztése is megjelenik. Ezek hozzájárulnak a villámárvizek és belvízi kockázatok mérsékléséhez, valamint a szárazabb időszakok vízellátásának javításához.

A járási vízgazdálkodás hosszú távú fenntarthatóságát támogatja a talajvízkutak nyilvántartásba vétele, a felszín alatti vízkészletek és a termálvízkészletek rendszeres monitorozása, amely megalapozza a vízkészletek tudatos használatát és a túlhasználatból eredő kockázatok csökkentését. Kiemelt adaptációs elem az Élővíz-csatorna adaptációs programjának folytatása, amely a vízvisszatartási, ökológiai és települési rekreációs funkciók összehangolásával járulhat hozzá a térség klímaállóságának növeléséhez.

Az intézkedések eredményességét a „létrehozott kék infrastruktúra hatásterületének változása (%)" méri. A vízvisszatartó, tározó, vízpótló és csapadékvíz-kezelési fejlesztések következtében érintett területek arányának változását mutatja a kiindulási állapothoz képest.

Meglévő zöldfelületek fenntartása; természetes és Natura 2000 területek megőrzése és helyreállítása; ökológiai kapcsolatok erősítése
Kapcsolódó cél: A2. A zöldinfrastruktúra és az ökológiai kapcsolatok fejlesztése

A járási szintű klímaadaptáció egyik meghatározó eleme a természetes rendszerek alkalmazkodóképességének növelése, valamint a települési és térségi zöld infrastruktúra fejlesztése. A növényzettel borított területek jelentős szerepet töltenek be a hőmérsékleti szélsőségek mérséklésében, a csapadékvíz visszatartásában, a levegőminőség javításában és a biodiverzitás fenntartásában. A zöldfelületek fejlesztése ezért egyszerre szolgálja a lakossági életminőség javítását és a klímaváltozás hatásainak mérséklését.

A kulcsintézkedések között szerepel a Natura 2000 területek és egyéb természeti értékek megőrzése, fenntartása és rehabilitációja, amely magában foglalja az élőhelyek állapotának javítását, az ökológiai folyosók fenntartását, valamint az élőhely-fragmentáció csökkentését. A természetes területek védelme hozzájárul a térség ökológiai stabilitásához és az éghajlatváltozásból eredő változásokhoz való alkalmazkodóképesség növeléséhez.

A települési környezet alkalmazkodását támogatja a kül- és belterületi növénytakaró megújítása, a fásítási programok folytatása, valamint a meglévő zöldfelületek minőségi fejlesztése. Ide tartozik a parkok, közterületek és játszóterek mikroklimatikus javítása, például árnyékoló növényállomány növelésével, szárazságtűrő fajok alkalmazásával és fenntartható fenntartási módszerek bevezetésével. Fontos elem az invazív fajok visszaszorítása, amely a helyi ökoszisztémák ellenálló képességének fenntartását szolgálja.

A tervezett beavatkozások kapcsolódnak többek között a következő fejlesztésekhez:

- Lőkösháza zöldterületeinek komplex fejlesztéséhez;
- települési fásítási programokhoz;
- kül- és belterületi zöldfelületek növénytakarójának megújításához;
- Gyula város Zöld Gyűrű programjának folytatásához;
- idős fák védelméhez és növényvédelmi intézkedésekhez;
- Natura 2000 területek fenntartásához és rehabilitációjához.

Az intézkedések eredményességét a „Fejlesztett zöld infrastruktúra területe (km²)" indikátorérték változása méri, ami az újonnan kialakított vagy rehabilitált zöld infrastruktúra-elemek összesített nagyságát tartalmazza.

7.3.2 Adaptációs célt megvalósító további tervezett intézkedések

A Gyulai járás adaptációs intézkedései a vízgazdálkodási és a zöld infrastruktúra fejlesztések mellett további részcélok teljesülését is megvalósítja. A járás klímaalkalmazkodási céljainak megvalósítása nemcsak a természeti rendszerek, hanem az épített környezet, a társadalmi ellátórendszerek, a gazdasági tevékenységek és a döntéshozatali folyamatok alkalmazkodóképességének növelését is igényli. Az A3–A7 adaptációs részcélok olyan komplex intézkedési területeket foglalnak össze, amelyek célja a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklése, a sérülékeny csoportok védelme, valamint a térség hosszú távú ellenálló képességének erősítése.

A3. Az épített környezet és a kritikus infrastruktúrák klímaállóvá tétele
A klímaváltozás következtében a települési környezetben egyre jelentősebb kihívást jelentenek a hőhullámok, a szélsőséges időjárási események, valamint az ezekhez kapcsolódó infrastruktúra-terhelések. Az A3 részcél célja az épített környezet és a kritikus infrastruktúrák ellenálló képességének növelése, különösen a városi hőszigethatás mérséklése, a sérülékeny területek azonosítása és az alkalmazkodási szempontok beépítése a fejlesztésekbe.

A részcél keretében kiemelt intézkedés a városi hőségzónák feltárása és kezelése, amely lehetővé teszi a túlzottan felmelegedő közterületek, épületkörnyezetek és sérülékeny településrészek azonosítását. Az elemzések alapján célzott beavatkozások valósíthatók meg, például árnyékolás, zöldfelületi fejlesztések, vízmegtartó megoldások vagy burkolatcsökkentés alkalmazásával.

Az intézkedések részét képezi továbbá az extrém időjárási helyzetekre való felkészülés, különösen az önkormányzati és közösségi infrastruktúrák működőképességének fenntartása érdekében. A jövőbeni nagyberuházások esetében szükséges a klímaszempontú kockázatelemzés és értékelés bevezetése, amely biztosítja, hogy az új fejlesztések hosszú távon is alkalmazkodjanak a változó éghajlati feltételekhez.

A4. A lakosság egészségének és a sérülékeny társadalmi csoportoknak a védelme

Az A4 részcél célja a klímaváltozás egészségügyi hatásainak mérséklése, különös tekintettel a hőhullámokra érzékeny lakossági csoportokra, így az idősekre, a szociális ellátásban részesülőkre és más sérülékeny csoportokra. A növekvő nyári hőterhelés, a hosszabb höségperiódusok és az extrém időjárási események fokozott kockázatot jelentenek az egészségügyi és szociális intézmények működésére.

A cél megvalósítását szolgálják a szociális szolgáltatást nyújtó épületek klímaadaptációs fejlesztései, amelyek között szerepel a gyulai 4. és 6. számú idősek klubjának klimatizálása, valamint a Wenckheim Stefánia Mária Nappali Központ irodahelyiségeinek klimatizálása. A fejlesztések kiterjesztése további szociális intézményekre is indokolt, amely magában foglalhatja klímaberendezések telepítését, épületszigetelési beavatkozásokat, illetve hővédő fóliák alkalmazását a túlzott nyári felmelegedés csökkentése érdekében.

A sérülékeny csoportok biztonságát növeli az intézmények energiaellátási ellenálló képességének javítása, például hosszabb áramszünetek esetére biztosított aggregátoros tartalék energiaellátással. Emellett a megújuló energia alkalmazása is hozzájárulhat az intézmények fenntartható működéséhez, például fotovoltaikus hőtermelő rendszerek kiépítésével, amelyek csökkentik az üzemeltetési költségeket és javítják az energiaellátás biztonságát.

A5. Klímaadaptív mezőgazdaság és tájhasználat kialakítása

A mezőgazdasági és erdőgazdálkodási rendszerek alkalmazkodóképességének növelését célozza az A5 részcél, melynek keretében felkészülhet az ágazat a melegebb, szárazabb és szélsőségesebb időjárási körülményekhez. A térség mezőgazdasági termelésének fenntarthatósága érdekében szükséges az olyan termesztési és gazdálkodási módszerek ösztönzése, amelyek csökkentik a vízhiányból, hőstresszből és szélsőséges időjárásból eredő kockázatokat.

A tervezett intézkedések között szerepel a korszerű, erőforrás-hatékony termelési módszerek ösztönzése, különösen a víztakarékos öntözési megoldások, talajkímélő gazdálkodási módszerek és alkalmazkodó növényfajták használata. Fontos cél a növénytermesztés és az erdőgazdálkodás felkészítése a melegebb és szárazabb klímára, valamint az állattenyésztési rendszerek alkalmazkodása a növekvő hőstresszhez.

A részcélhoz kapcsolódó fejlesztési lehetőség az Elek barnamezős területeinek élelmiszeripari hasznosítása, amely hozzájárulhat a helyi élelmiszer-előállítás erősítéséhez, a rövid ellátási láncok kialakításához és a fenntartható helyi gazdaság fejlesztéséhez.

A6. A természeti, kulturális és turisztikai értékek klímavédelme

Az A6 részcél célja a járás természeti, kulturális és turisztikai értékeinek megóvása a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaival szemben. A hőhullámok, a szélsőséges vízháztartási helyzetek és a változó környezeti feltételek egyaránt veszélyeztethetik a kulturális örökségi elemek, a védett értékek és a turisztikai infrastruktúra hosszú távú fennmaradását.

A tervezett intézkedések között szerepel a városi műemlékek és helyi védett értékek klímaérzékenységének felmérése, amely alapján meghatározhatók a szükséges állagmegóvási és

megelőző beavatkozások. Kiemelt figyelmet igényelnek azok az épített értékek, amelyek érzékenyek a nedvességváltozásra, a szélsőséges hőmérsékleti hatásokra vagy az intenzívebb időjárási eseményekre.

A turisztikai ágazat alkalmazkodását támogatja a Gyulai Várfürdő és a kapcsolódó turisztikai területek víz- és hőterhelésének kezelése, amely magában foglalja a vízkészletek fenntartható használatát, a hőterhelés mérséklését és a látogatói komfort javítását szolgáló megoldásokat.

A7. A klímaszempontok integrációja a döntéshozatalba és fejlesztéspolitikába

Kiemelt cél, hogy a klímaváltozással kapcsolatos szempontok tartósan beépüljenek a járási és települési döntéshozatali folyamatokba, valamint a fejlesztések tervezési és megvalósítási rendszerébe. A hosszú távú alkalmazkodás feltétele a megfelelő tudásbázis, az intézményi együttműködés és a klímatudatos tervezési szemlélet kialakítása.

A részcél keretében szükséges a nagyberuházások klímaszempontú elemzésének rendszeres alkalmazása, amely biztosítja, hogy az új projektek figyelembe vegyék az éghajlati kockázatokat és a jövőbeni alkalmazkodási igényeket. Emellett fontos az energia- és klímatudatosság integrálása a stratégiai dokumentumokba, valamint a települési fejlesztési döntések során a fenntarthatósági szempontok érvényesítése.

A megvalósítást támogatja az önkormányzati és intézményi szereplők szakmaspecifikus képzése, amely elősegíti a klímakockázatok felismerését és kezelését. További lehetőség a zöld innovációk támogatása, valamint olyan együttműködések és tudásmegosztási rendszerek kialakítása, amelyek erősítik a járás hosszú távú klímaalkalmazkodási képességét.

7.3.1 Megvalósult és folyamatba levő fejlesztések

A Gyulai járásban a mitigációs célok, az ÜHG kibocsátás csökkenéshez való hozzájárulást is megvalósító projektek mellett további számos projekt hozzájárult a járás adaptációs képességének fokozásához. Az elmúlt tervezési időszakokban jelentős számú, adaptációs célokat is támogató beruházás részesült támogatásban a 2021–2027-es programozási időszakban.

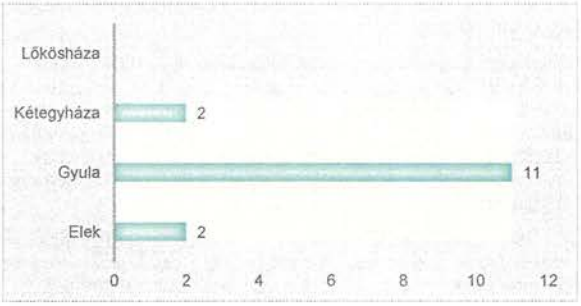
Az adaptációs célokat értékelő vizsgálatba azok a fejlesztések kerültek, amelyek közvetlenül vagy közvetetten hozzájárulhatnak a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz, a települési és természeti rendszerek ellenálló képességének növeléséhez, valamint a környezeti kockázatok mérsékléséhez.

A vizsgált projektkör tematikailag több területet foglal magában. Ide tartoznak a helyi klímastratégiák kidolgozását és a klímatudatosság erősítését, az élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítását, az akvakultúra és halastavak környezeti, illetve természetiérték-fenntartó szerepének erősítését, továbbá a társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmus fejlesztését célzó konstrukciók. Adaptációs szempontból különösen fontosak a zöld város kialakítását, valamint a települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztését támogató felhívások, amelyek a zöldfelületek bővítésén, a helyi mikroklíma javításán, illetve a vízgazdálkodási és egyéb környezeti infrastruktúra fejlesztésén keresztül növelhetik a települések alkalmazkodóképességét.

A projektek területi megoszlása jelentős koncentrációt mutat. Gyulán 11, Eleken és Kétegyházán 2–2 adaptációs szempontból releváns projekt azonosítható, míg Lőkösházán a vizsgált felhívások keretében ilyen projekt nem szerepel. A fejlesztések túlsúlya Gyulán részben a település járásközponti szerepével,

nagyobb intézményi és természeti-környezeti adottságaival, valamint összetettebb városfejlesztési feladataival magyarázható. A kisebb településeken megvalósuló projektek ugyanakkor szintén fontos szerepet tölthetnek be a járás egészének klímaadaptációs képességében, különösen a helyi környezeti infrastruktúra, a zöldfelületi rendszer és a vízgazdálkodás fejlesztésén keresztül.

Az ábra a Gyulai járás településein megvalósuló, adaptációs szempontból releváns pályázati felhívások keretében támogatott projektek számát mutatja be.

36. ábra: Adaptációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Gyulai járásban a Szechenyi2020 programból

7.3.1.1 Fejlesztés alatt álló intézkedések, projektek

A már megvalósult, illetve folyamatban lévő fejlesztések mellett a Széchenyi Terv Plusz program keretében támogatást nyert projektek is hozzájárulnak a Gyulai járás klímaváltozáshoz való alkalmazkodási képességének erősítéséhez.

Az adaptációs célokat támogató fejlesztések többféle beavatkozási területet érintenek. A MAHOP Plusz keretében támogatott fejlesztés a halastavak természetiérték-fenntartó szerepének erősítésén keresztül járul hozzá a vízi és vizes élőhelyek ökológiai állapotának, valamint a klímaváltozással szembeni ellenálló képességének megőrzéséhez. A TOP Plusz fenntartható városfejlesztési konstrukciói pedig a települési szintű, hosszabb távú fenntarthatósági és alkalmazkodási szempontok érvényesítését, illetve az ezekhez kapcsolódó fejlesztések megvalósítását támogatják.

A vizsgált felhívások keretében a járásban összesen 6 projekt részesült támogatásban, amelyek együttes támogatási összege mintegy 1,69 milliárd Ft. A fejlesztések területileg elsősorban Gyulára koncentrálódnak, ahol mindeddig 5 projekt valósul meg, míg Kétegyházán egyelőre 1 projekt kapott támogatást. A fejlesztések elsősorban Gyula városi alkalmazkodóképességének erősítését támogatják, ugyanakkor Kétegyháza bevonásával a járás kisebb településein is megjelennek az adaptációt szolgáló beavatkozások.

	Gyula	Kétegyháza	Összesen
MAHOP_PLUSZ-2.3.1	1		1
TOP_PLUSZ-1.3.1-21	1		1
TOP_PLUSZ-1.3.2-23	3	1	4
Összesen	5	1	6
Összesen (Millió Ft)	1560	131	1691

12. táblázat: Adaptációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Széchenyi Terv Plusz programból a Gyulai járásban

A támogatott projektek között az A1 célhoz kapcsolódó fejlesztések jelennek meg a legerősebben. A Belterületi

csapadékvíz-elvezető rendszer fejlesztése IV. közvetlenül a települési csapadékvíz-kezelést és a vízkárok kockázatának mérséklését szolgálja, míg az Élővíz-csatorna környékének rehabilitációja az A1 célban konkrétan megnevezett vízrendszerhez kapcsolódik.

Az A2 – természeti rendszerek, zöldfelületek és ökoszisztémák alkalmazkodóképességének növelése célnak a megvalósulását támogatja a gyulai NATURA 2000 terület fejlesztése, ami közvetlenül megfelel a célban szereplő természetvédelmi és élőhely-rehabilitációs feladatoknak, míg Kétegyháza zöld felületeinek és közösségi tereinek komplex fejlesztése a települési zöldinfrastruktúra és a kedvezőbb mikroklíma kialakítását támogatja. Ehhez kapcsolható a halastavakon megvalósuló természetiérték-fenntartó projekt is, amely a vizes élőhelyek ökológiai funkcióinak megőrzésén keresztül járul hozzá a térség alkalmazkodóképességéhez.

Az A7 célhoz kapcsolható Gyula és térsége fenntartható városfejlesztési stratégiájának elkészítése. Ez elsősorban nem fizikai beruházás, hanem az alkalmazkodást megalapozó stratégiai projekt, amely lehetőséget biztosít a klímaváltozással kapcsolatos kockázatok és alkalmazkodási szempontok települési és térségi fejlesztési döntésekbe történő beépítésére.

7.1 Energiaszegénységhez kapcsolható intézkedési javaslatok

Az energiaszegénység mérséklése a klíma- és energiapolitikai célok egyik fontos társadalmi dimenziója, mivel az energiahatékonysági és dekarbonizációs intézkedések eredményessége szorosan összefügg azzal, hogy a háztartások mennyiben képesek hozzáférni a szükséges energiaszolgáltatásokhoz, illetve részt venni az energetikai korszerűsítésekben. A magas energiaárak, a kedvezőtlen energetikai állapotú lakóépületek, az alacsony jövedelmi helyzet és a korlátozott információhoz vagy támogatási lehetőségekhez való hozzáférés együttesen növelhetik az egyes háztartások sérülékenységét. Emiatt az energiaszegénység kezelése nem kizárólag szociális, hanem energetikai, lakásgazdálkodási és klímavédelmi szempontból is összehangolt beavatkozásokat igényel.

A Gyulai járásban ezért olyan intézkedési rendszer kialakítása indokolt, amely egyszerre támogatja az energiaszegénység helyi szintű feltárását, a veszélyeztetett háztartások célzott elérését, az energetikai tanácsadást és szemléletformálást, valamint az érintett önkormányzati, szociális, energetikai és civil szereplők együttműködését.

A mitigációs célokat is teljesítő szemléletformáló intézkedések a szociálisan sérülékeny célcsoportok számára is biztosítják az energiatakarékossághoz szükséges ismeretekhez való hozzájutást és segítik a lakosság mindennapi tevékenységéhez kapcsolódó energiatudatos új szokások kialakítását, melyek az energiahasználatot csökkentik és ezzel az energiaszegénységet mérséklik.

A helyi intézkedések mellett az országos programok és intézkedések szintén hozzájárulnak a helyi célok eléréséhez az energiaszegénységgel érintettek számának csökkentéséhez.

A következőkben bemutatott intézkedési javaslatok e komplex megközelítés mentén épülnek fel, és céljuk, hogy a járási szintű energiapolitikai és klímavédelmi beavatkozások társadalmi szempontból is célzottabbá és hatékonyabbá váljanak.

Energiaszegénység mérsékléséhez kapcsolható beavatkozási lehetőségek

37. ábra: Energiaszegénységhez kapcsolható intézkedési javaslatok

Az energiaszegénység mérséklésére kijelölt célok megvalósítása olyan összehangolt intézkedéseket igényel, amelyek egyszerre több szakterület összehangolt munkája szükséges, az energetikai, a szociális és az intézményi vonatkozások vizsgálatával A beavatkozások célja egyrészt az energiaszegénység által érintett vagy veszélyeztetett háztartások felismerése, jellemzése másrészt az érintetteknek az energiahasználattal kapcsolatos ismereteinek bővítése, a tudatosabb fogyasztói magatartás ösztönzése, valamint az érintett

önkormányzati, további szereplők együttműködésének megerősítése.

A kijelölt energiaszegénységi részcélokhoz kapcsolódó fő intézkedési csomagok ezért nem kizárólag egyedi fejlesztéseket, hanem egymásra épülő, járási szinten összehangolt beavatkozásokat foglalnak magukban. Ezek között egyaránt megjelennek az felmérést célzó, a szemléletformáló és tájékoztató programok, valamint az intézményi koordinációt és együttműködést erősítő intézkedések. A fő intézkedési csomagok megvalósítását szolgáló konkrét intézkedéseket és projektjavaslatokat a következő táblázat foglalja össze.

Energia-szegénységre vonatkozó konkrét cél	Projekt- és beavatkozási példák
ESZ1	Járási energiaszegénységi és energiafogyasztási felmérés elvégzése; a rossz energetikai állapotú lakóépületek, a magas energiaköltséggel terhelt háztartások és a sérülékeny társadalmi csoportok települési szintű azonosítása; az eredmények nyomon követése.
ESZ2	Járási lakossági energia- és klímatudatossági kampány megvalósítása; tájékoztatók és bemutatók szervezése; megújuló energiás eszközök ismertetése; a járási és települési honlapokon hírek, útmutatók és jó gyakorlatok közzététele; az idősebb és sérülékeny lakossági csoportok célzott tájékoztatása.
ESZ3	Járási energetikai–szociális együttműködési rendszer kialakítása; az önkormányzati és további érintett szervezetek között

13. táblázat: Az energiaszegénység csökkentéséhezrendelt célokat megvalósító intézkedési csomagokhoz tartozó tervezett intézkedések

7.1.1 Kulcsintézkedések

Az ESZ2. – Az energiahasználati ismeretek és a fogyasztói tudatosság növelése részcél megvalósítását egy komplex, járási szintű szemléletformálási és tájékoztatási intézkedés támogatja. Ennek keretében lakossági energia- és klímatudatossági kampányok, energiatakarékossági workshopok, tájékoztatók és bemutatók valósíthatók meg, amelyek gyakorlati ismereteket nyújtanak az energiafogyasztás csökkentéséről, az energiahatékony háztartási megoldásokról, valamint a megújulóenergia-hasznosítás lehetőségeiről.

A kulcsintézkedés fontos eleme a folyamatos és többcsatornás kommunikáció: a járási és települési honlapokon hírek, útmutatók és jó gyakorlatok jelenhetnek meg, míg a helyi rendezvényeken működtetett „zöld sátor" vagy információs pont közvetlen kapcsolatot teremthet a lakossággal. Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az idősebb és egyéb sérülékeny társadalmi csoportok célzott tájékoztatására, akik számára különösen fontos lehet az egyszerűen alkalmazható energiatakarékossági megoldások és az elérhető támogatási lehetőségek bemutatása. Az intézkedés ezáltal hozzájárulhat a lakossági energiafogyasztás és energiaköltségek mérsékléséhez, valamint az energiaszegénységi kockázatok csökkentéséhez.

A kulcsintézkedés eredményességének nyomon követésére szolgáló indikátor „Az energiaszegénységgel érintett csoportok helyzetének és az érintettek számának felmérése". Az indikátor célja, hogy járási szinten elkezdődjön és megtörténjen az energiaszegénység által érintett, illetve veszélyeztetett társadalmi csoportok azonosítása, helyzetük feltárása. A felmérés kiterjedhet többek között a háztartások energiafogyasztására és energiaköltségeire, a lakóépületek energetikai állapotára,

valamint az energiaszolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségeire.

Az indikátor alkalmazása lehetővé teszi, hogy rendszeresen rendelkezésre álljanak információk az energiaszegénység járási szintű kiterjedtségéről és területi megoszlásáról, továbbá azonosíthatók legyenek a különösen sérülékeny lakossági csoportok. Az így rendelkezésre álló adatok megalapozhatják a célzott szociális, energetikai és energiahatékonysági beavatkozások tervezését, valamint hozzájárulhatnak az energiaszegénység mérséklését szolgáló intézkedések hosszabb távú nyomon követéséhez és értékeléséhez.

7.1.1 Energiaszegénység csökkentését célzó további tervezett intézkedések

Az energiaszegénység mérséklését célzó intézkedési rendszer átfogó célja, hogy a járásban a szociális szempontok az energetikai beavatkozások tervezésében és végrehajtásában is érvényesüljenek, továbbá javuljon az energiaszegénység által érintett vagy annak kockázatának kitett háztartások helyzetének feltárása és támogatása. A célrendszer ennek érdekében az energiaszegénységgel érintett csoportok azonosítására, valamint az önkormányzati, szociális, energetikai és civil szereplők közötti együttműködés megerősítésére épít.

Az ESZ1 – Az energiaszegénység járási szintű feltárása részcél teljesülése hozzájárul az energiaszegénység kezeléséhez szükséges megfelelő információs háttér kialakításához. Ennek keretében javasolt járási felmérések elvégzése, amely lehetővé teszi az érintett lakóépületek, háztartások, valamint a sérülékeny társadalmi csoportok települési szintű azonosítását. A felmérés eredményeire alapozva az energetikai és szociális adatok összekapcsolásával olyan járási felmérés és kapcsolódó monitoringrendszer hozható létre, amely alkalmas a változások rendszeres nyomon követésére, az érintett célcsoportok azonosítására és a későbbi beavatkozások megalapozására.

Az ESZ3 – Járási intézményi együttműködés fejlesztése részcél az energiaszegénység összetett, egyszerre energetikai és szociális problémájának összehangolt kezelését támogatja. Ennek érdekében tervezett egy járási együttműködési folyamat tervezése, amely rendszeres kapcsolatot teremt az önkormányzatok, és az érintett további szervezetek között. A kapcsolódó beavatkozások tartalma és feladatai a felmérési eredmények függvényében határozhatók meg. Az érinett intézmények közötti tapasztalatcsere és a jól működő gyakorlatok feltárása, majd alkalmazása elősegítheti, hogy az érintett csoportok érzékenysége csökkenjen.

Az energiaszegénységgel küzdő csoportokkal való folyamatos kommunikáció és az érintettek megszólítása a feladat az önkormányzat számára. Fel kell tárni az elérhető és hatékony lehetőségeket és lépéseket, melyek az energiaszegénységgel érintettek számára támogatást biztosít. Ezek között lehetnek célzott támogatási programok, tanácsadás és szemléletformálás vagy a szociális lakhatáshoz igazított energetikai fejlesztések.

8 Végrehajtási keretrendszer meghatározása

8.1 Menedzsment eszközök

A Gyulai járás Fenntartható Energia és Klíma Akciótervének végrehajtásáért elsődlegesen az önkormányzatok együttesen felelősek, az érintett települési üzemeltető szervezetekkel együttműködve. Az intézmények feladatai a SECAP végrehajtásával kapcsolatban az alábbiakra terjednek ki:

- a SECAP mindenkori integrálása az országos, regionális és megyei rendszerekbe, azaz a helyi stratégia megfeleltetése a kereteket adó tervekhez;
- a SECAP-ban kijelölt intézkedések közül az Önkormányzatok hatáskörébe tartozók teljes körű végrehajtása;
- a SECAP-ban foglalt intézkedések végrehajtását szolgáló pénzügyi források, mindenekelőtt pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatok összeállítása, projektek adminisztratív lebonyolítása;
- a SECAP végrehajtásához szükséges egyeztetések lebonyolítása;
- a SECAP végrehajtásában potenciálisan részt vállalni képes civil szervezetek, gazdasági szervezetek felkutatása, együttműködések kialakítása;
- SECAP végrehajtásának nyomon követése, monitoringozás

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése, a várható éghajlati változásokhoz való alkalmazkodás, valamint az energiaszegénység enyhítése csak az önkormányzatok, a lakosság és a gazdasági szereplők együttes aktív közreműködésével valósítható meg. Az államigazgatás szereplőire mindemellett sajátos, elkülönülő feladatok is hárulnak. Az érintett szereplők közötti együttműködés megszervezése és hosszú távú fenntartása elsősorban az önkormányzat feladata.

A megvalósítás eredményessége nagymértékben attól függ, hogy az érintettek mennyire értik és érzékelik a felmerülő problémák jelentőségét, illetve saját feladataikat mennyire hatékonyan képesek végrehajtani. Ezért lényeges, hogy bevonásuk már a folyamat kezdetén, a tervezési szakaszban megtörténjen. Mivel a dokumentumban foglaltak az egyes szereplők számára nem jelentenek közvetlen jogi kötelezettséget, a célok elérésében kiemelt jelentősége van a kialakított együttműködések minőségének és tartósságának.

8.2 Intézményi együttműködési keretek

A Gyulai járás SECAP-jának összeállításában, felülvizsgálatában és a meghatározott beavatkozások végrehajtásának koordinációjában Gyula Város Önkormányzata tölti be az elsődleges szerepet, tekintettel arra, hogy a járás központja, valamint a szükséges szakmai, műszaki és szervezeti kapacitások jelentős része is itt koncentrálódik. A koordinációban különösen fontosak a településfejlesztési, főépítészi, mérnöki, környezetvédelmi és pénzügyi feladatokat ellátó szervezeti egységek.

A járási szintű SECAP megvalósítása ugyanakkor nem kizárólag Gyula feladata. Elek, Kétegyháza és Lökösháza önkormányzatai is jelentős szerepet töltenek be a saját településükre vonatkozó adatszolgáltatásban, a helyi adottságok és problémák feltárásában, a települési intézkedések meghatározásában,

valamint a beruházások és egyéb beavatkozások végrehajtásában. A SECAP eredményes megvalósításához ezért a járás települései közötti folyamatos szakmai együttműködésre, információmegosztásra és összehangolt végrehajtásra van szükség.

A közös koordináció különösen fontos azoknál a területeknél, amelyek hatásai és beavatkozásai településhatárokon átnyúlnak, így például az energiafelhasználás és kibocsátáscsökkentés, a közlekedés, a vízgazdálkodás, a zöldinfrastruktúra fejlesztése, valamint a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodás esetében. Ennek megfelelően Gyula koordináló szerepe mellett a járás valamennyi települése önálló felelősséggel és érdemi végrehajtási feladatokkal rendelkezik.

A Gyulai Polgármesteri Hivatalon belül az energetikai projektek előkészítésében és megvalósításában, önkormányzati beruházások esetén a megrendelői oldalon, elsősorban a **Mérnöki osztály** vesz részt. A járási SECAP megvalósítása során Gyula koordináló szerepéhez kapcsolódóan igény szerint szakmai támogatást és műszaki koordinációt biztosíthat a járás további települései számára. A Szervezeti és Működési Szabályzat alapján a Mérnöki osztály feladatai közé tartozik az önkormányzati beruházások és felújítások előkészítése, irányítása és felügyelete, a műszaki ellenőrzés, a beruházások pénzügyi követése, a pályázati és városfejlesztési projektek koordinációja, továbbá az energetikai feladatok ellátása és a közvilágítás üzemeltetésének nyomon követése.

A Gyulai Polgármesteri Hivatalon belül a zöldfelületek és zöld infrastruktúra fejlesztéséhez, valamint a közterületek és a természeti környezet védelméhez kapcsolódó projektek szakmai előkészítésében és megvalósításában elsősorban a **főépítészi feladatkör**, az **Igazgatási osztály és a közterület-felügyelet** vesz részt. Gyula járási koordináló szerepéhez kapcsolódóan e szakterületek szakmai támogatást nyújthatnak a járás további települései számára. Az SZMSZ alapján feladataik közé tartozik többek között a települési zöldfelület-rendszer fejlesztési és fenntartási koncepciójának kialakítása, a zöldfelületi és természeti értékek védelme, a településrendezési és városfejlesztési tervek környezeti szempontú előkészítése, továbbá a közterületek, a köztisztaság és a természeti környezet védelméhez kapcsolódó ellenőrzési és igazgatási feladatok ellátása.

A **járás további településein** a zöldfelületek és zöld infrastruktúra fejlesztésével, a közterületek fenntartásával, valamint a természeti környezet védelmével kapcsolatos feladatokat az önkormányzatok polgármesteri, illetve az egyes településeken belüli közös önkormányzati hivatalai és településüzemeltetési szervezetei látják el. Eleken e feladatokban kiemelt szerepet tölt be az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal mellett működő Városüzemeltetési és Karbantartó Szolgálat, amelynek feladatai közé tartozik a közterületek és parkok gondozása és ápolása. Kétegyházán a fejlesztési és beruházási jellegű feladatok elsősorban a Polgármesteri Hivatal műszaki ügyintézéséhez kapcsolódnak, míg Lökösházán az igazgatási feladatellátást az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal Lökösházi Kirendeltsége biztosítja.

A helyi szervezetek a járási SECAP megvalósítása során saját településükön felelősek a kapcsolódó fejlesztések előkészítéséért, végrehajtásáért és a szükséges adatszolgáltatásért, Gyula koordináló szerepe mellett.

8.2.1 Fenntartható energia- és klíma akciók koordinációs feladatait ellátó munkacsoport

A **járási szintű** SECAP tervezését és megvalósítását a négy település – Gyula, Elek, Kétegyháza, Lökösháza – egységesen kezeli. A Polgármesterek Szövetségéhez ugyanakkor minden település külön képviselő-testületi döntéssel és külön csatlakozási

nyilatkozattal kapcsolódik. Gyula létrehozta a „gyulai járás" csoportot, amihez a járás többi települése is csatlakozik.

A Gyulai járás SECAP-jának eredményes megvalósítása érdekében javasolt egy járási szintű koordinációs munkacsoport létrehozása. A munkacsoport szükség szerint ülésező szakmai fórumként működhet, amelynek koordinációját Gyula Város Önkormányzata látja el, ugyanakkor munkájában Elek, Kétegyháza és Lökösháza önkormányzatainak képviselői is aktívan részt vesznek. A munkacsoportban célszerű biztosítani mindazon önkormányzati és hivatali szervezeti egységek vezetőinek vagy delegált szakembereinek részvételét, amelyek energetikai, kibocsátáscsökkentési, klímaalkalmazkodási, településfejlesztési, környezetvédelmi vagy beruházási feladatokat látnak el.

A koordinációs munkacsoport szükség szerint ülésező szakmai fórumként működhet. Tagjai között indokolt biztosítani a négy önkormányzat azon vezetőinek vagy delegált munkatársainak részvételét, akik az energetikai, beruházási, településfejlesztési, környezetvédelmi, klímaalkalmazkodási, pénzügyi, szociális és kommunikációs feladatok ellátásában érintettek. A munkacsoport működése során figyelembe kell venni, hogy a járás településeinek szervezeti és intézményi kapacitásai eltérőek, ezért a feladatmegosztást településenként a helyi szervezeti adottságokhoz szükséges igazítani.

A koordinációs munkacsoport elsődleges feladata a SECAP-ban meghatározott célok, vállalások és intézkedések végrehajtásának összehangolása, valamint az ezekhez kapcsolódó fejlesztések, beruházások és döntés-előkészítő anyagok közös szakmai áttekintése. A munkacsoport működésének célja, hogy a fejlesztések során érvényesüljön az integrált szemlélet, vagyis az egyes településeken megvalósuló intézkedések ne kizárólag egy-egy szakterület céljait szolgálják, hanem lehetőség szerint járási szinten is összehangolt, több ágazat számára kedvező eredményeket hozzanak.

Gyula járásközponti szerepéből és nagyobb szakmai, szervezeti kapacitásaiból adódóan indokolt, hogy a SECAP végrehajtásának koordinációjában vezető szerepet töltsön be. A járás további településeinek ugyanakkor meghatározó szerepe van a helyi adottságok és problémák feltárásában, az adatszolgáltatásban, a településspecifikus intézkedések kidolgozásában, valamint a saját területükön megvalósuló fejlesztések előkészítésében és végrehajtásában. A munkacsoport ezért egyben az önkormányzatok közötti rendszeres információcsere és szakmai együttműködés fórumaként is működhet.

A tervezés és végrehajtás során kiemelten fontos a járás területén működő, illetve a járás fejlődésére érdemi hatással lévő szervezetek és intézmények bevonása. Különösen indokolt az együttműködés az alábbi szakterületeken:

- közlekedés és mobilitás;
- energiaellátás, energiahatékonyság és közműinfrastruktúra;
- terület- és településfejlesztés;
- város- és településüzemeltetés;
- zöldfelületek és zöld infrastruktúra;
- vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás;
- mezőgazdaság és erdőgazdálkodás;
- kis- és középvállalkozások fejlesztése;
- oktatás és szemléletformálás;

- turizmus;
- egészségügy és szociális ellátás;
- katasztrófavédelem és veszélyhelyzeti felkészülés.

A SECAP végrehajtásának megkezdésével párhuzamosan célszerű kialakítani az egyes önkormányzatok, hivatali szervezeti egységek és külső szakmai szereplők közötti együttműködés rendszerét. Ennek keretében szükséges meghatározni az egyes célokhoz és intézkedésekhez kapcsolódó felelősségi köröket, az adatszolgáltatás rendjét, a végrehajtás ütemezését, valamint a monitoringhoz szükséges információk gyűjtésének és megosztásának módját.

Javasolt szervezeti kapacitási intézkedések

A koordinációs munkacsoport hatékony működésének támogatása érdekében indokolt a SECAP tématerületeivel foglalkozó önkormányzati és intézményi munkatársak folyamatos szakmai fejlesztése. Ennek részeként célszerű biztosítani szakmai továbbképzéseken, tanfolyamokon, konferenciákon és tapasztalatcseréken való részvételüket, különösen az energiahatékonyság, a megújuló energia, a klímaalkalmazkodás, a zöld infrastruktúra, a vízgazdálkodás és a fenntartható településfejlesztés témakörében.

8.3 Finanszírozási lehetőségek

A SECAP-ban meghatározott célok teljesítéséhez a már megkezdett fejlesztések fenntartása, valamint további beavatkozások megvalósítása egyaránt szükséges. A mitigációs és adaptációs célokat követő várostervezés egyik lényeges eleme a kapcsolódó intézkedések és fejlesztések pénzügyi hátterének biztosítása, a rendelkezésre álló források hatékony felhasználása, illetve azok lehetőség szerinti kombinálása.

A tervezett fejlesztések és intézkedések finanszírozása többféle forrásból történhet, így nemzetközi, hazai és önkormányzati saját források egyaránt bevonhatók. Az európai uniós finanszírozási lehetőségek között kiemelt szerepet töltenek be az EU különböző alapjaihoz kapcsolódó támogatási konstrukciók, többek között a Kohéziós Alap, az Európai Szociális Alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, valamint a Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó Operatív Programok forrásai. Emellett egyéb célzott támogatási formák, például a Helyreállítási Alap forrásai is igénybe vehetők.

Bizonyos fejlesztések esetében célszerű a nemzetközi pályázati lehetőségeket is számításba venni. Ide sorolhatók az interregionális programok, a területi együttműködési konstrukciók, valamint például a RO-HU, CEF, LIFE, URBACT, Interreg Europe, CLLD, CIVITAS Activity Fund vagy Horizon programok. Az aktuális pályázati lehetőségek időben történő azonosítása érdekében indokolt az egyes alapokat és programokat működtető szervezetek tájékoztatási felületeinek rendszeres figyelemmel kísérése.

Az önkormányzat saját fejlesztési forrásokkal is rendelkezhet, amelyek származhatnak közvetlen önkormányzati bevételekből, illetve az önkormányzati tulajdonban álló szervezetek saját pénzügyi forrásaiból. Ezek elsősorban az általuk előkészített vagy koordinált fejlesztések és beruházások megvalósítására használhatók fel.

A SECAP céljait szolgáló projektek finanszírozásában további lehetőséget jelenthet a magántőke bevonása, például ESCO konstrukció alkalmazásával. ESCO finanszírozás esetén a beruházás költségeit kezdetben a beruházó vállalja, majd a fejlesztés révén elért energiamegtakarításból származó pénzügyi előnyök terhére az ügyfél fokozatosan téríti meg a biztosított eszközök és szolgáltatások ellenértékét.

Speciális esetekben további alternatív finanszírozási formák is alkalmazhatók, ezek igénybevétele előtt azonban szükséges a feltételek, kockázatok és pénzügyi lehetőségek részletes vizsgálata. Ilyen megoldás lehet például az „On Bill Financing", vagyis a számlaalapú energiahatékonysági finanszírozás, a „TPI-EPC – Energiatakarékossági Szerződés", valamint különböző közösségi finanszírozási konstrukciók.

A vissza nem térítendő támogatások mellett célszerű figyelembe venni az önkormányzatok számára elérhető kedvezményes hitelkonstrukciókat is, például a zöld hiteleket. Ezek esetében fontos a rendelkezésre álló lehetőségek folyamatos feltárása, valamint a finanszírozási feltételek és hitelkondíciók rendszeres nyomon követése.

További finanszírozási alternatívát jelenthet önkormányzati szinten egy visszatérülő hitelalap létrehozása, illetve zöld önkormányzati kötvények kibocsátása is.

8.4 Monitoring és felülvizsgálat

A Gyulai járás Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervének tervezése és végrehajtása során kiemelt figyelmet szükséges fordítani a monitoring-, felülvizsgálati és értékelési tevékenységekre. A járás közép- és hosszú távú klíma- és energiapolitikai céljainak teljesülése olyan, egyértelműen mérhető mutatók segítségével követhető nyomon, amelyek alkalmasak a megvalósított intézkedések eredményeinek és hatásainak számszerűsítésére. Ehhez olyan járási monitoringrendszer kialakítása és fenntartása szükséges, amely biztosítja a releváns adatok rendszeres gyűjtését, feldolgozását és értékelését. Az indikátorok alakulását a fejlesztések megvalósításának ütemével igazodó időközönként célszerű vizsgálni, továbbá meghatározott időpontokban felülvizsgálni, hogy a tényleges előrehaladás megfelel-e a kitűzött céloknak, illetve szükséges-e az intézkedések módosítása vagy kiegészítése.

Az ÜHG-kibocsátás csökkentését szolgáló mitigációs, a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást segítő adaptációs, valamint az energiaszegénység mérséklésére irányuló célokhoz kapcsolódó fejlesztések eredményeinek követésére olyan indikátorok kerültek meghatározásra, amelyek egyaránt alkalmasak az energetikai, környezeti és társadalmi változások mérésére, és illeszkednek a SECAP monitoring szemléletéhez. A mitigációs intézkedések eredményességének követését szolgálja az energiahasználathoz köthető ÜHG-kibocsátás-csökkenés, valamint a telepített megújulóenergia-kapacitásból származó éves energiatermelés a teljes energiahasználaton belüli arányának változása. Az adaptációs beavatkozások előrehaladása többek között a létrehozott kék- és zöldinfrastruktúra hatásterületének változásával (%) mérhető. Az energiaszegénység mérsékléséhez, illetve a lakossági tudatosság növeléséhez kapcsolódó intézkedések társadalmi elérésének egyik fő mutatója a szemléletformálási kampánnyal elért lakosok száma.

A kiválasztott indikátorokhoz kapcsolódó célértékeket az intézkedések hosszú távú hatásainak értékelhetősége érdekében alapvetően 2050-re indokolt meghatározni. Az ÜHG-kibocsátás mérséklése esetében ugyanakkor köztes, 2030-ra vonatkozó célérték meghatározása is szükséges, amely lehetővé teszi a dekarbonizációs pálya időközi értékelését és szükség szerinti korrekcióját. A monitoringrendszer így nemcsak az egyes projektek teljesülésének nyomon követését biztosítja, hanem járási szinten is képet ad arról, hogy a megvalósuló fejlesztések milyen mértékben járulnak hozzá az energiafelhasználás és az ÜHG-kibocsátás csökkentéséhez, a klímaalkalmazkodási képesség növeléséhez, valamint az energiaszegénység mérsékléséhez.

Célrendszeri elem	Indikátor neve	Mérték-egység	Célérték
Mitigációs célok			
Épületek energetikai korszerűsítése; energiahatékony felújítása; közvilágítás fejlesztése, valamint további energiahasználathoz köthető ÜHG kibocsátás csökkentése	Városi ÜHG kibocsátás csökkentése	%	80
Napelemes rendszerek és további megújuló energiaforrások telepítése; megújulóenergia-használat ösztönzése	A telepített megújulóenergia-kapacitásból származó éves energiatermelés a teljes energiahasználaton belüli arányának változása	-	növekvő
Adaptációs célok			
A zöldfelületek intenzitásának növelése	A járásban létrehozott kék- és zöldinfrastruktúra hatásterületének változása	(%)	fenntartott zöldfelületek minőségének fenntartása, növekedése a bázisévhez viszonyítva
Energiaszegénység csökkentésének céljai			
Az energiaszegénységgel érintett csoportok helyzetének és az érintettek számának felmérése	Összefoglaló értékelés a járáson belüli érinettek helyzetéről		első állapotértékelés

14. táblázat: Monitoring mutatók

Az egyes konkrét célokban elért eredmények alapján a lehatárolt monitoring mutatókban történő változások követése és elemzése javasolt, szükség szerint a célértékek újrahatározása tehető meg. A SECAP módszertan alapján a monitoring vizsgálatokat javasolt kétévente elvégezni és az adatokra támaszkodó értékelő elemzés alapján a fejlesztéseket, vagy szükség szerint a stratégiai célokat is frissíteni.

9 Mellékletek

Mellékletek listája

9.1	melléklet:	ÜHG leltár bázisév
9.2	melléklet:	ÜHG leltár monitoring év

9.1 melléklet: ÜHG leltár bázisév 2007

Ágazat	GHG EMISSION [tCO2 eq]																
		Fosszilis tüzelőanyagok											Megújuló energiaforrások				
	Villamos energia	Fűtőolaj	Földgáz	Cseppfolyós gáz	Fűtőolaj	Dízel	Benzin	Lignit	Szén	Egyéb fosszilis tüzelő-anyagok	Biogáz	Növényi olaj	Bio-üzemanyag	Egyéb biomassza	Napfő-energia	Geotermikus energia	Összesen
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/LÉTESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																	
Önkormányzati épület, létesítmény/berendezés	2 587	0	1 190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 778
Önkormányzati épület, létesítmény/berendezés	1 676	0	1 190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 706
Közvilágítás	1 011	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 011
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tercier (nem önkormányzati tulajdonú létesítmények/berendezések)	11 259	0	21 810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33 069
Intézmény épület	11 259	0	21 810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33 069
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lakóépület	17 539	0	41 490	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59 029
Ipar: Nem ETS üzemek	6 010	0	3 040	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 050
ETS üzemek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ha nem releváns építész, berendezés/létesítmények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg	39 205	0	67 330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	106 534
KÖZLEKEDÉS																	
Önkormányzati flotta	0	0	0	0	0	2	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74
Közút	0	0	0	0	0	2	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	74
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tömegközlekedés	0	0	0	0	0	1 247	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 247
Közút	0	0	0	0	0	1 247	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 247
Vasút	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi és belföldi vízutak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Magánjellegű közlekedés	0	0	0	0	0	2 741	8 656	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 397
Közút	0	0	0	0	0	2 741	8 656	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 397
Vasút	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi és belföldi vízutak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi légiközlekedés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ha nem releváns építész	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg	0	0	0	0	0	3 990	8 728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12 719
EGYÉB																	
Önkormányzati, közszolgáltatók, hatósági	611	0	237	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	849
Egyéb, ha nem releváns	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg	611	0	237	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	849
ÖSSZESEN	40 067	0	67 767	0	0	3 990	8 728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	120 492

9.2 melléklet: ÜHG leltár 2024-re

Ágazat	GHG EMISSION [tCO2 eq]																	
	Villamos energia	Fűtés/hűtés	Földgáz	Cseppfolyós gáz	Fűtőolaj	Fosszilis tüzelőanyagok: Dízel	Benzin	Lignit	Szene	Egyéb fosszilis tüzelő-anyagok	Biogáz	Megújuló energiaforrások: Növényi olaj	Bio üzemanyag	Egyéb biomassza	Napból energia	Geotermikus energia	Összesen
ÉPÜLETEK, BERENDEZÉSEK/ÉLETESÍTMÉNYEK ÉS IPAR																		
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények	301	0	419	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	720
Önkormányzati épületek, berendezések/létesítmények	92	0	419	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	510
Kisvállalkozások	210	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	210
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lakossági épületek, berendezések/létesítmények	4 528	0	6 310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 838
Intézményi épületek	4 528	0	6 310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10 838
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ipari létesítmények	5 689	0	27 700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33 426
Ipar: Nem ETS ágazat	2 211	0	2 812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 023
ETS ipari létesítmények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az itt nem említett épületek, berendezések/létesítmények	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg	12 730	0	37 336	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50 066
KÖZLEKEDÉS																		
Önkormányzati flotta	0	0	0	0	0	3	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55
Közút	0	0	0	0	0	3	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	55
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lakossági közlekedés	0	0	0	0	0	1 247	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 247
Közút	0	0	0	0	0	1 247	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 247
Vasút	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi és belföldi vízutak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kereskedelmi szolgáltatások	25	0	0	0	0	5 970	10 714	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16 709
Közút	25	0	0	0	0	5 970	10 714	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16 709
Vasút	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi és belvízi vízutak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Helyi légiközlekedés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Az itt nem említett szektorok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg	25	0	0	0	0	7 220	10 766	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18 011
EGYÉB																		
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	248	0	239	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	487
Egyéb, be nem sorolt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Részösszeg	248	0	239	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	487
ÖSSZESEN	12 972	0	37 559	0	0	7 220	10 766	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	68 518

10 Táblázat- és ábrajegyzék

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A Gyulai járás dekarbonizációs céljai 5
3. táblázat: VGT-3 vízfolyások a járásban 13
4. táblázat: A makrogazdasági és azon belül a kulcsfontosságú ágazatok 34
5. táblázat: Gyulai járás teljes éves energiafogyasztása a bázisévben és a referenciaévben (GWh) 45
6. táblázat: Gyulai járás teljes éves ÜHG-kibocsátása a bázisévben és a referenciaévben (tCO_2 eq) 49
7. táblázat: Gyulai járás teljes éves CO_2 nyelők értékével korrigált ÜHG-kibocsátása a referenciaévben (tCO_2 eq) 51
8. táblázat: A Gyulai járás dekarbonizációs céljai 51
9. táblázat: A minitációs célokat megvalósító intézkedési csomagokhoz tartozó tervezett intézkedések 72
10. táblázat: Mitigációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Széchenyi Terv Plusz programból a Gyulai járásban 77
11. táblázat: Az adaptációs célokat megvalósító intézkedési csomagokhoz tartozó tervezett intézkedések 80
12. táblázat: Adaptációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Széchenyi Terv Plusz programból a Gyulai járásban 85
13. táblázat: Az energiaszegénység csökkentéséhezrendelt célokat megvalósító intézkedési csomagokhoz tartozó tervezett intézkedések 88
14. táblázat: Monitoring mutatók 95

Ábrák jegyzéke

1. ábra A Gyulai járás Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervének víziója átfogó céljai 4
2. ábra: A Gyulai járás mitigációs (ÜHG kibocsátás csökkentést célzó) részcéljai 6
3. ábra: A Gyulai járás adaptációs (klímaváltozáshoz való alklamazkodás) részcéljai 8
4. ábra: A gyulai járás elhelyezkedése (saját szerkesztés) 11
5. ábra: A gyulai járás vízrajza (VGT adatok alapján saját szerkesztés) 13
6. ábra: Kettős-Körös, Körös-menti sík 14
7. ábra: Országosan védett területek a járásban (saját szerkesztés) 15
8. ábra: Az állandó népesség alakulása a járásban, 1995-2024 – KSH adatok alapján saját szerkesztés 16

9. ábra Gyulai járás villamosenergia-fogyasztása, 2007-2024, MWh/év 36
10. ábra A Gyulai járás földgázfelhasználása, 2007-2024, MWh/év 38
11. ábra Gyulai járás személygépjármű állománya, db, 2007-2024 40
12. ábra Gyulai járás közlekedésének energiafelhasználása alágazatonként, MWh/év, 2007-2024 (kisebb volumenű alágazatok) 41
13. ábra Gyulai járás közlekedésének energiafelhasználása, MWh/év, 2007-2024 (nagyobb volumenű alágazatok) 41
14. ábra Gyulai járás ágazatonkénti energiafelhasználása, GWh/év, 2007 -2024, 10 GWh felett 43
15. ábra Gyulai járás ágazatonkénti energiafelhasználása, GWh/év, 2007 -2024, 10 GWh alatt 43
16. ábra Gyulai járás energiahordozónkénti energiafelhasználása, GWh/év, 2007-2024 45
17. ábra Gyulai járás ágazatonkénti ÜHG kibocsátása, ezer tCO_2 eq/év, 2007-2024, 10 ezer tCO_2 eq felett 47
18. ábra Gyulai járás ágazatonkénti ÜHG kibocsátása, ezer tCO_2 eq/év, 2007-2024, 10 ezer tCO_2 eq alatt 47
19. ábra Gyulai járás energiahordozónkénti ÜHG kibocsátása, ezer tCO_2 eq/év, 2007-2024 48
20. ábra Erdősült területek nagysága a járásban, Copernicus felszínborítási adatállománya alapján 50
21. ábra: A forró napok számának várható változása a 2021–2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján, Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján 54
22. ábra: A hőségriadós napok számának várható változása a 2021–2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján, Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján 55
23. ábra: A 30 mm-t meghaladó csapadékos napok számának várható változása 2021–2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján, Forrás: saját szerkesztés NATéR térképi felület alapján 56
24. ábra: Gyulai járás településenek belvízvédelmi öblözetei Forrás: Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság Általános Belvízvédelmi Terve 57
25. ábra: Belvízveszélyezettségi térképek Gyulai járásra vonatkozó relevanciája; Forrás: Saját szerkesztés az „Árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázatkezelési terv készítése" projekt országos összefoglaló dokumentációjának 1. melléklete alapján 58
26. ábra: Elöntési területek nagysága a Gyulai Járásban, Forrás: OVF vízrajzi Atlasz 59
27. ábra: Erdőrészlet 62
28. ábra: mályvádi töltés szakadás 1981; forrás: GYULA ANNO65

29. ábra: Ligeterdő, odvas keltike 66
30. ábra: Az akcióterv logikai kerete (mitigáció, adaptáció, energiaszegénység) 69
31. ábra: Mitigációs célokhoz kapcsolható intézkedési javaslatok 71
32. ábra: Gyulai várszínház kamaraterem**Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
33. ábra: Lökösháza piactér 73
34. ábra: Mitigációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Gyulai járásban Szechenyi2020 forrásból 76
35. ábra: Adaptációs célokhoz kapcsolható intézkedési javaslatok 79
36. ábra: Adaptációs célt megvalósító fejlesztések, projektek darabszáma a Gyulai járásban a Szechenyi2020 programból 85
37. ábra: Energiaszegénységhez kapcsolható intézkedési javaslatok 87

Széchenyi Terv Plusz Építsük együtt Magyarországot!

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Az Európai Unió társfinanszírozásával

A Gyulai járás települési önkormányzatainak

DIGITÁLIS ÁTÁLLÁSI AKCIÓTERVE

Felülvizsgált változat

2026. augusztus31.

Gyulaijárás Digitális Átállási Akcióterve

MEGRENDELŐ

Gyula Város Önkormányzata

Vállalkozó

ITI Magyarország Kft.

KÉSZÍTETTE:

Szerzők:

Farkas Tamás	informatikai szakértő
Kulcsár Sándor	közgazdász, Smart City szakértő
Dr. Mezei Cecília	senior tanácsadó, zöld szakértő
Vadász Nóra	településmérnök
Dr. Vaszócsik Vilja	településfejlesztési tanácsadó

2026. augusztus 31.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék 3
Vezetői összefoglaló 4
1. A digitális átállás megalapozottsága és státusza várostérségi szinten 6
1.1 A Gyulai járás településeinek felkészültsége a digitális átállásra 6
1.1.1 Digitális átállás technológiai feltételei – digitális alapszolgáltatás és eszközellátottság 6
1.1.2 Az adatmenedzselt és hozzáférhető adattípusok, adatátjárhatóság az önkormányzatoknál 18
1.1.3 IKT felkészültség, szemlélet, befogadókészség – edukációs szint 22
1.1.4 A digitális átállás városi szintű feltétele: koordináció és partnerség 23
1.2 A digitális átállás státusza az egyes városi működési alrendszerekben: végrehajtott fejlesztések és működő megoldások 24
1.2.1 Kormányzás 24
1.2.2 Gazdaság 26
1.2.3 Mobilitás 28
1.2.4 Környezet 30
1.2.5 Életminőség 31
1.3 A digitális átállást akadályozó és elősegítő tényezők 40
1.4 Digitális átállás végrehajthatóságának értékelése 42
1.5 Problématérkép 47
2. A digitális átállást szolgáló célok és indikátorok 50
2.1 A digitális átállás feltételrendszerére vonatkozó célok és kapcsolódó indikátorok . 50
2.2 Digitalizációs célok és kapcsolódó indikátorok a városfejlesztésben 53
3. Akcióterv: a város digitális átállását szolgáló intézkedések és akciók 57
3.1 Intézkedések és akciók a digitális átállás feltételrendszerének fejlesztésére 57
3.2 Digitalizációs elemek a konkrét városfejlesztési célú beavatkozásokban 67
4. A digitális átállás akcióterv menedzsmentje 72
4.1 Menedzsment háttér – felelősségi körök, végrehajtás koordináció 72
4.2 A digitális átállás projektek / akciók ütemezése 73
4.3 Az akciók finanszírozása 76
5. Mellékletek 83
5.1. melléklet: Az önkormányzat és intézményeinek, cégeinek IKT eszközellátottságának felmérése és működési jellemzői kérdőíves felmérés 83

Vezetői összefoglaló

Az Európa digitális évtizede 2030 szakpolitikai program ((EU) 2022/2481 határozat) és a Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2021–2030 elvárásaihoz illeszkedve a Gyulai járás – az ERFA 11. cikk alapján kiemelt várostérségként – Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) készítésére, és így Digitális Átállási Akcióterv (DiA) kidolgozására jogosult.

A Gyulai járás települései[1] között jelentős társadalmi-gazdasági, infrastrukturális és digitalizációs különbségek húzódnak. A Digitális Átállási Akcióterv (DiA) célja, hogy a helyzetfeltárásra építve közös pályára terelje a helyi szereplőket, megszüntetve a járásszékhely és a kistelepülések közötti digitális szakadékot.

A dokumentum a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiára (FVS), annak Üzleti Modelljére, valamint a 2026-banátdolgozott Zöld Átállási és Finanszírozási Keretrendszerre (ZÁF) támaszkodva egyetlen integrált keretbe fogja össze a teljes térségi fejlesztési csomagot. Ennek megfelelően a járás egy **9 egymásra épülő elemből álló digitális ökoszisztémát** valósít meg: **7 horizontális alapprojekt** teremti meg az infrastrukturális, adatkezelési, oktatási és koordinációs alapokat, míg **2 dedikált tematikus projekt** (a mobilitási és környezeti modulokkal kiegészülve) az ágazatközi szinergiákra és az egységes monitoringra építve valósul meg az egyes városi működési területeken:

Terület / Dimenzió	Tervezett DiA projektek
I. HORIZONTÁLIS FELTÉTELRENDSZER	
1. Digitális átállás technológia	1.1.1 Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése 1.1.2 Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése
2. Önkormányzati adatmenedzsment	2.1.1 Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése 2.1.2 Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése 2.1.3 Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör kialakítása 2.2.1 Nyílt adatplatformok kialakítása
3. IT felkészültség és szemléletformálás	3.1.1 Digitális kompetenciafejlesztés
4. Partnerség és koordináció	*(Horizontális koordináció a 2.1.3, 4.1.1 és 4.2.1 projektek felett)*
II. TEMATIKUS VÁROSI MŰKÖDÉSI TERÜLETEK	
MT1. Kormányzás	4.2.1 Városi applikációk fejlesztése – kétirányú kommunikáció
MT2. Gazdaság	*(A 2.2.1 Nyílt adatplatform és a 3.1.1 kompetenciafejlesztés támogatják)*
MT3. Mobilitás	*(Az 1.1.2 okos közvilágítás/átkelők és a 4.2.1 menetrendi modulok integrációja)*
MT4. Környezet	*(Az 1.1.1 és 1.1.2 technológiai projektek adatintegrációja)*
MT5. Életminőség	4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése

[1] Gyula város, járási székhely, Elek város, Kétegyháza nagyközség, Lőkösháza község

A Gyulai járás digitális átállásának alappillérét azok a **horizontális beavatkozások** alkotják, amelyek az adatsilók lebontásával, az adatalapú döntéshozatal megteremtésével és a nyílt adatgazdálkodás kiépítésével **biztosítják a teljes térségi ökoszisztéma működési feltételeit**. A fejlesztések a korszerű önkormányzati adattárolásra és -elemzésre épülnek, amelyeket egy központosított IT- és felügyeleti háttérszolgáltatás (a kistérségi adatintegrátori helpdesk) tesz operatívan fenntarthatóvá. Ezen alapfeltételek együttes megteremtése elengedhetetlen ahhoz, hogy a tematikus digitális szolgáltatások integráltan és hosszú távon hatékonyan működhessenek.

A DiA teljes digitális beruházási kerete (**CAPEX**) **bruttó 1,185 milliárd Ft**, amely **985 millió Ft vissza nem térítendő támogatásra** (DIMOP Plusz, TOP Plusz, EFOP Plusz 100%-os támogatási intenzitással) és **200 millió Ft piaci/magánforrásra** (a közvilágítás-fejlesztés ESCO-modelljére) támaszkodik. A bevezetett rendszerek tartós működtetéséhez kapcsolódó **éves működési és licencigény (OPEX) a 7 horizontális alapprojekt esetében 198,5 millió Ft/év**.

A megvalósítás ütemezése fokozatos: a 2026–2029 közötti intenzív előkészítési, közbeszerzési és tervezési fázist követően 2029–2030-ban zajlik a fizikai szenzorok, az okos közvilágítás és a szoftverplatformok fő kivitelezése és tesztelése, míg a rendszerek tartós éles üzemeltetése 2031-től indul el, biztosítva a 2029. II. félévi és 2030-as kötelező ciklusközi monitoring megalapozottságát.

A végrehajtás és irányítás **háromszintű modellben** valósul meg: a legmagasabb szintű stratégiai és rendeleti döntéseket a **Fenntartható Várostérségi Településegyüttes Bizottság (FVTB) és a települési Képviselő-testületek** hozzák meg, míg a szakmai felügyeleteta járási **Digitális Átállás Monitoring (DÁM) Munkacsoport** látja el. A napi szintű operatív feladatokérta hivatali struktúrába beépülő **okosváros-koordinátor**. Ezzel párhuzamosan a folyamatos szerverfelügyeletért, a fizikai hibaelhárításért és a kistelepülési mobil kiszállásokért a megalakuló **kistérségi helpdesk egység** felel.

Pénzügyi szempontból a fejlesztések beruházási szakasza teljes egészében külső forrásból valósul meg, míg a fenntartási szakaszban a **projektekből származó haszon** – ezen belül az okos közvilágítás energiamegtakarítása (ESCO-megtérülés), a nyílt adatplatformok és digitalizált adatbázisok adatasznosítási potenciálja, valamint a City App kereskedelmi reklámbevétele –, kiegészülve a **hivatali hatékonyságjavulásból fakadó közvetett előnyökkel**, érdemben támogatja a **járás fenntartható gazdálkodását**.

A Gyulai járás 2024-ben felülvizsgálta az FVS-t, amelynek keretében megszületett a Digitális Átállás Akcióterve. Jelen akcióterv a 2024-es alaptervet továbbfejlesztve, a 2025-ben kiadott új, átdolgozott módszertan szempontjai szerint kiegészített és aktualizált változatot mutatja be.

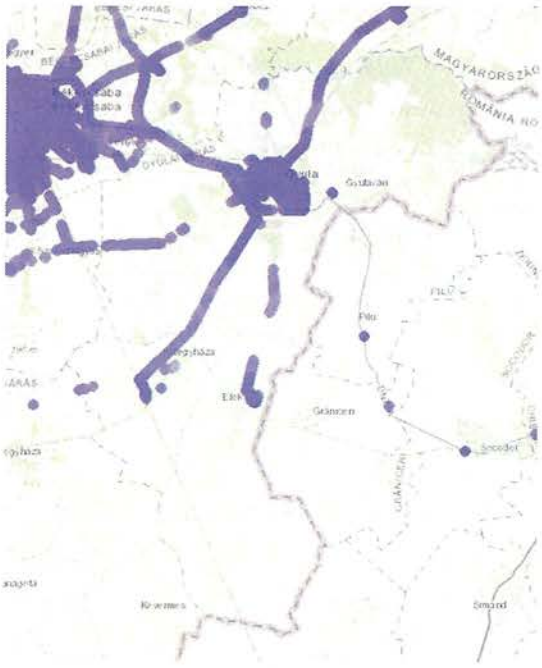
1. A digitális átállás megalapozottsága és státusza várostérségi szinten

1.1 A Gyulai járás településeinek felkészültsége a digitális átállásra

1.1.1 Digitális átállás technológiai feltételei – digitális alapszolgáltatás és eszközellátottság

Szélessávú internet elérhetősége

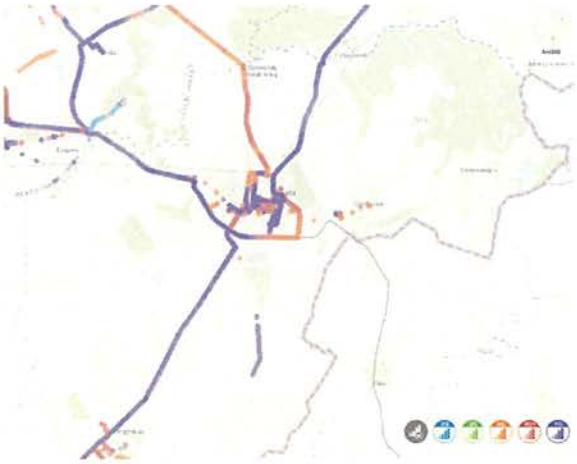
A **Gyulai járás hálózati infrastruktúrája és szélessávú internet-hozzáférése** terén jelentős földrajzi, szolgáltatói és strukturális egyenlőtlenségek mutathatók ki. A térség IKT infrastruktúráját meghatározó legfőbb szolgáltatók a Magyar Telekom Nyrt.,a Yettel Magyarország Zrt., a One Magyarország Zrt., a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., valamint regionális szereplőkként az Invitel, a Giganet, az Alföldnet és az Oros-Com.

1. ábra: 5G hálózati lefedettség a Gyulai járás területén (forrás: https://www.nperf.com/)

A mobilhálózatok fejlettsége terén éles területi törésvonal húzódik a járáson belül: míg a járásszékhelyGyulán és Kétegyháza nagyközség belterületén a Békéscsaba–Lőkösháza nemzetközi vasúti tengely mentén kiépült és stabilan üzemel az **5G hálózati lefedettség,** addig Elek és Lőkösháza területén a rendelkezésre álló nPerf felhasználói mérések alapjána vizsgált időszakban lényegesen korlátozottabb 5G-jelenlét mutatható ki, mint Gyulán és Kétegyházán. Ezen a két településen a lakosság és a vállalkozások kizárólag a 4G/4G+ hálózatokra utaltak, amelyek sávszélessége és válaszideje a csúcsidőszakokban tapasztalható terheltség miatt gyakran instabil, gátolva a sávszélesség-igényes üzleti vagy e-közigazgatási folyamatokat.

A **szolgáltatók szerinti elemzés**ből jól látszik, hogy a legfejlettebb és legegyenletesebb hálózattal a Magyar Telekom rendelkezik a térségben. Gyulán és Kétegyházán kiterjedt 5G és 4G+ lefedettséget mutat, míg Eleken és Lőkösházán lényegében csak 4G/4G+ jelenlét látható. A Yettel hálózata főként a főbb közlekedési útvonalak mentén és Gyula belvárosában biztosít 4G/4G+ és néhol 5G elérést, de a külterületeken és a kisebb településeken jóval foghíjasabb. A One Magyarország a három nagy szolgáltató közül a legkorlátozottabb lefedettséget mutatja a járásban; jelenléte szinte csak Gyula központjára és Kétegyháza egy szűk részére korlátozódik.

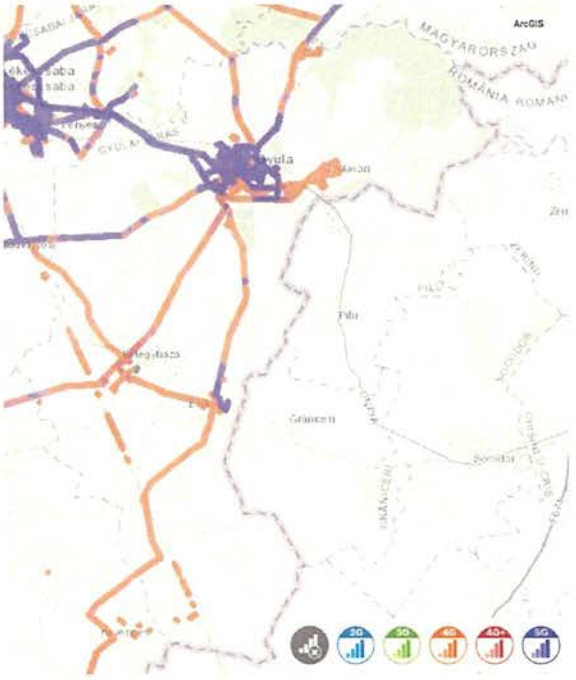
2. ábra: A Magyar Telekom Nyrt. hálózati lefedettsége Gyulán(forrás: https://www.nperf.com/)

3. ábra: A Magyar Telekom Nyrt. hálózati lefedettsége Kétegyházán és Elekent(forrás: https://www.nperf.com/)

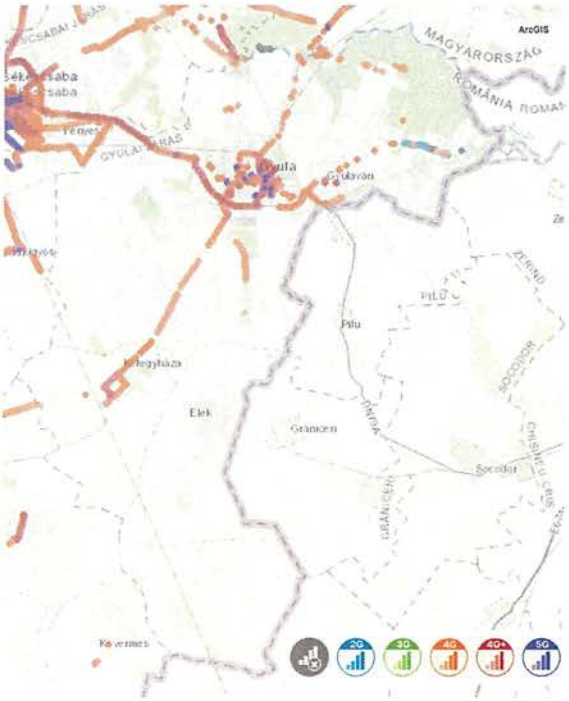

4. ábra: A Magyar Telekom Nyrt. hálózati lefedettsége Lökösházán(forrás: https://www.nperf.com/)

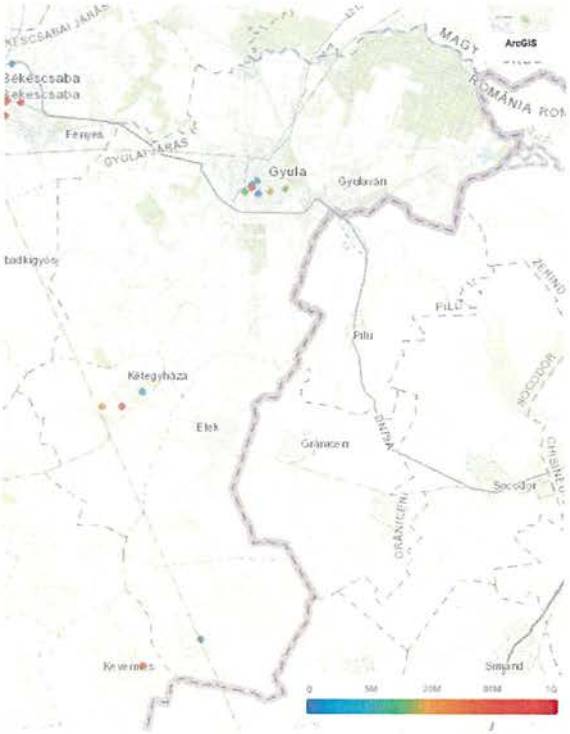

5. ábra: A Yettel Magyarország Zrt. hálózati lefedettsége Gyula járás területén(forrás: https://www.nperf.com/)

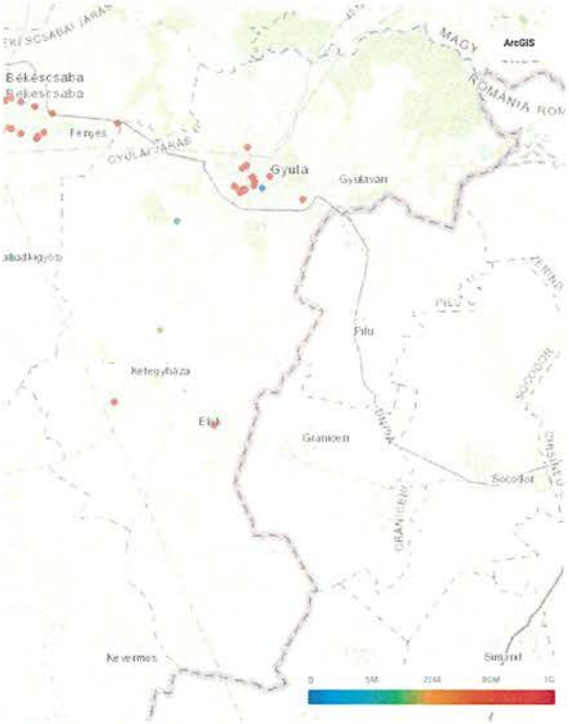
A **letöltési sebesség**et vizsgálva a Magyar Telekom mérési pontjai Gyulán és a Békéscsaba felé vezető vonalon mutatják a legmagasabb letöltési értékeket (a skála felső, narancssárga/piros tartományában, 80 Mbps–1 Gbps között). Ezzel szemben a kistelepüléseken és a járás külső részein a mért értékek lényegesen alacsonyabbak. A Yettel és a One esetében a letöltési sebességre vonatkozó mérések rendkívül szórványosak és alacsony elemszámúak. A rendelkezésre álló kevés mérési pont túlnyomórészt a gyulai belvárosra szűkül, így a járás többi részén ezeknél a szolgáltatóknál alig mutatható ki mért sávszélesség.

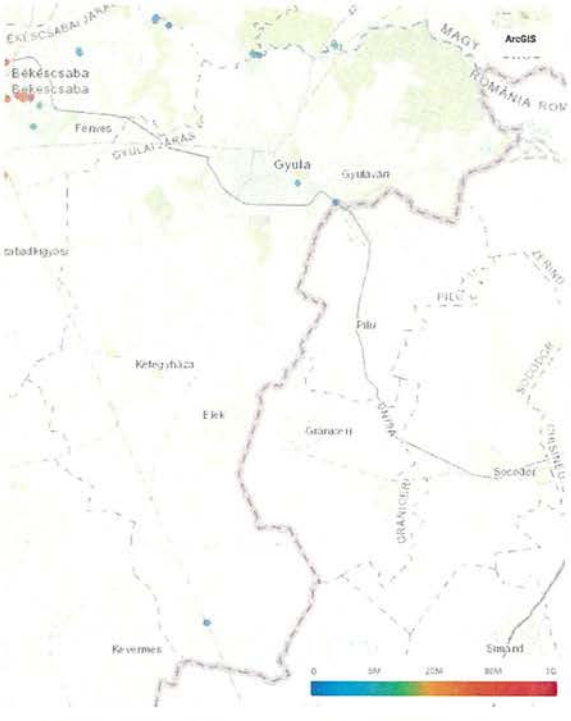
6. ábra: A One Magyarország Zrt. hálózati lefedettsége Gyula járás területén(forrás: https://www.nperf.com/)

7. ábra: A Magyar Telekom Nyrt. letöltési sebesség térképe a Gyulai járásról(forrás: https://www.nperf.com/)

8. ábra: A Yettel Magyarország Zrt. letöltési sebesség térképe a Gyulai járásra(forrás: https://www.nperf.com/)

9. ábra: A One Magyarország Zrt. letöltési sebesség térképe a Gyulai járásra(forrás: https://www.nperf.com/)

Összességében a Gyulai járásban **jelentős digitális szakadék** húzódik a fejlett **5G-hálózattal** és magas sávszélességgel rendelkező **járásszékhely**, valamint a csúcsidőszakban **instabil 4G-elérésre utalt kistelepülések** (Elek, Lőkösháza) között. A térségi infrastruktúrát döntően a **Magyar Telekom lefedettsége** határozza meg, míg a többi szolgáltató jelenléte és teljesítménye a peremterületeken **erősen korlátozott vagy hiányos.**

Free Wi-fi szolgáltatás elérhetősége

A Gyulai járásban az ingyenes, nyilvánosan elérhető vezeték nélküli internet-hozzáférés területi eloszlása nem egyenletes. A közterületi Wi-Fi szolgáltatások elsősorban a településközpontokhoz, turisztikai és közösségi helyszínekhez kapcsolódnak.

Gyulán a járás többi településéhez képest kiterjedtebb ingyenes Wi-Fi hozzáférés érhető el, különösen a belvárosi, turisztikai és kiemelt közösségi területeken. Az Almásy-kastély és kastélykert, a Gyulai Vár környezete, a Várfürdő előtere és környezete, valamint egyes belvárosi közterületek és közintézmények környezetében is rendelkezésre áll vezeték nélküli internet-hozzáférés.

Elek, Kétegyháza és Lőkösháza esetében a közterületi Wi-Fi szolgáltatások lényegesen kisebb területre koncentrálódnak, elsősorban a településközpontok, a polgármesteri hivatalok, közösségi intézmények és egyes kiemelt közterületek környezetében. A kisebb településeken ezért a szolgáltatás jelenlegi formájában inkább pontszerű hozzáférési lehetőséget jelent, és nem biztosít összefüggő, nagyobb kiterjedésű közterületi lefedettséget.

A járás mind a négy településén megjelentek a **WiFi4EU programhoz kapcsolódó nyilvános internet-hozzáférési megoldások**, amelyek hozzájárultak a közösségi és közterületi digitális hozzáférés bővítéséhez. A kiépített hálózatok hosszú távú működtetése ugyanakkor eltérő fenntarthatósági kihívásokat jelent az egyes települések számára. Különösen a kisebb önkormányzatok esetében jelenthet problémát az infrastruktúra üzemeltetésének, karbantartásának és az internetkapcsolat fenntartásának folyamatos finanszírozása. A rendelkezésre álló információk alapján e településeken a közterületi Wi-Fi szolgáltatásokhosszú távú működése nagyobb mértékben függ az önkormányzati pénzügyi és szervezeti kapacitásoktól.

Település	Főbb közterületi / közösségi helyszínek	Lefedettség jellege
Gyula	Turisztikai látványosságok környezete, belvárosi terek és sétálóutcák, egyes közintézmények	Viszonylag kiterjedt, több helyszínhez kapcsolódó közterületi hozzáférés
Elek	Településközpont, önkormányzati és közösségi intézmények környezete	Pontszerű, központi helyszínekre koncentrálódó hozzáférés
Kétegyháza	Főtér, Polgármesteri Hivatal és egyes közösségi intézmények környezete	Pontszerű, elsősorban a településközponthoz kapcsolódó hozzáférés
Lőkösháza	Polgármesteri Hivatal, közösségi helyszínek	Pontszerű, néhány kiemelt közterületi

	és a vasútállomás környezete	helyszínre korlátozódó hozzáférés

Összességében a közterületi Wi-Fi hozzáférés a Gyulai járásban jelenleg területileg differenciált. Gyulán a szolgáltatás a turisztikai és központi városi területeken kiterjedtebb, míg Eleken, Kétegyházán és Lőkösházán elsősorban egyes központi vagy intézményi helyszínekhez kapcsolódik. A helyzetértékelés alapján ezért a legfontosabb kérdés nem elsősorban további hálózati műszaki paraméterek meghatározása, hanem a meglévő közterületi hozzáférési pontok **fenntartható üzemeltetésének és szükség szerinti továbbfejlesztésének biztosítása**.

Önkormányzatok és intézményeinek/cégeinek IKT eszközellátottsága

A hatékony digitalizáció feltétele a megfelelő állapotú alapinfrastruktúra, ezért fontos, hogy képet kapjunk az érintett szereplők (önkormányzatok, intézményeik és gazdasági társaságaik stb.) eszközellátottságáról. Mivel jelen akcióterv a Gyulai járás négy településének összehangolt fejlődését célozza, a hosszú távú siker alapja az lenne, ha az érintett települések digitalizációs szintje és kapacitásai kiegyenlítetten, egymással összhangban fejlődnének. A vizsgálat keretében végzett kérdőívezés, valamint az önkormányzatok megkeresése azonban azt mutatja, hogy a **Gyulai járás településeinek IKT szempontú fejlettsége nem egyenletes színvonalú.**

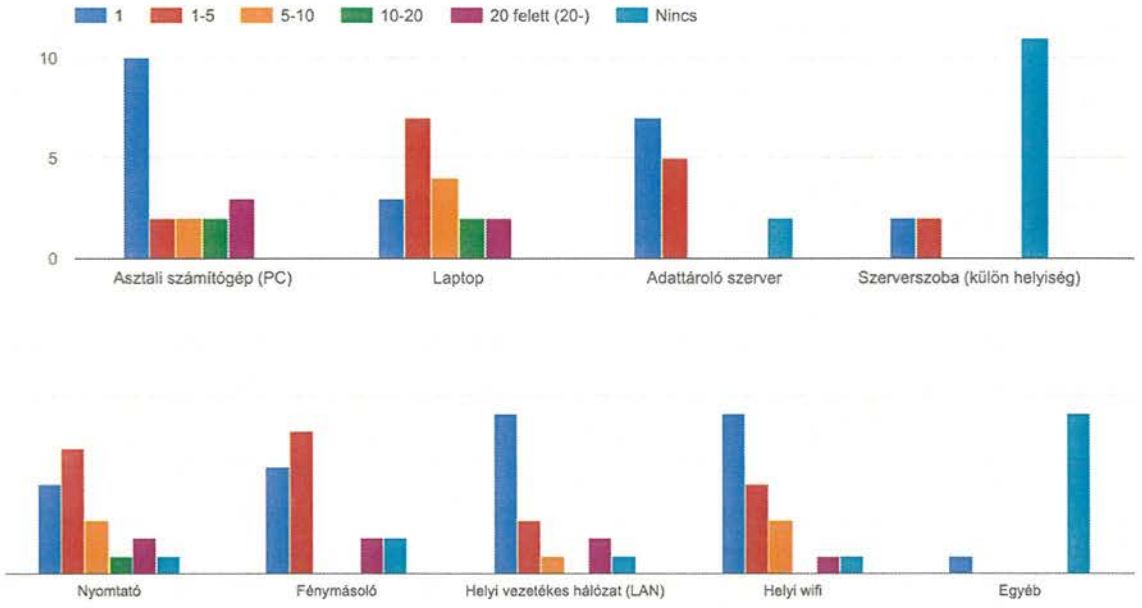
A 2026. júliusában lefolytatott **intézményi kérdőív**et 20 intézmény töltötte ki. A válaszadók 45%-a Gyulán működik, ezt követi Elek és Kétegyháza egyaránt 20-20%-os, valamint Lőkösháza 15%-os aránnyal. A válaszadók sokrétű közszolgáltatást fednek le, amelyek közül a legnagyobb arányt a kulturális tevékenység képviseli (30%), míg a bölcsődei-óvodai ellátás és az egészségügyi alapellátás egyaránt 15-15%-os részesedéssel bír. További érintett területek: idősellátás, sport, közétkeztetés, hulladékkezelés, feldolgozóipar, közoktatás, önkormányzat/igazgatás, városüzemeltetés és turisztika.

10. ábra: A kérdőívet kitöltő szervezetek megoszlása fő tevékenységi körük szerint, 2026, % (forrás: Google kérdőív)

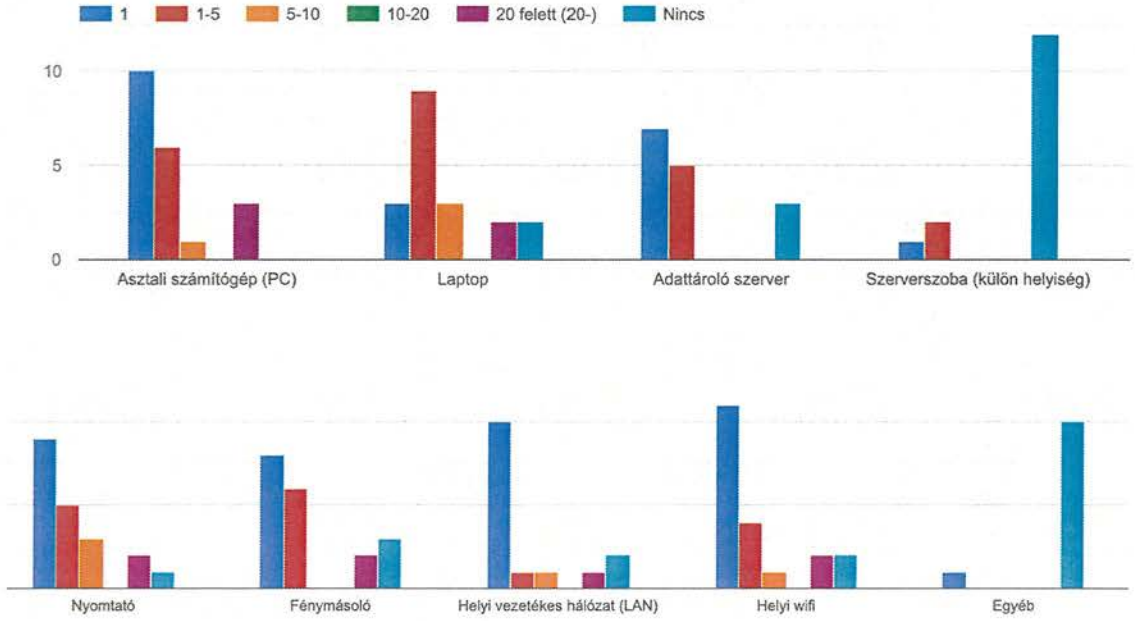
A felmérés alapján az IKT eszközök mind az alaptevékenységet, mind az adminisztrációs folyamatokat széles körben támogatják:

Az **alaptevékenységben** az asztali számítógépekből a legtöbb intézményben 1 darab áll rendelkezésre. A laptopok esetében az 1–5 darabos elterjedtség a legjellemzőbb. Adattároló szerverrel a válaszadók többsége rendelkezik (7 intézménynél 1 db, 5-nél 1–5 db), míg külön szerverszobája a válaszadók túlnyomó többségének egyáltalán nincs. A nyomtatók és fénymásolók tekintetében az 1–5 darabos ellátottság a domináns. Helyi vezetékes hálózattal (LAN) és helyi Wi-Fi-vel szinte minden intézmény rendelkezik valamilyen szinten (jellemzően 1-1 hálózat formájában).

11. ábra: Az IKT állomány tételesen az alaptevékenységben, 2026, db (forrás: Google kérdőív)

Az **adminisztrációs tevékenységekben** a mintázat hasonló: az asztali PC-k tekintetében a 1 darabos (10 válaszadó) és az 1–5 darabos (6 intézmény) jelenlét a leggyakoribb. A laptopok esetében az 1–5 darabos kategória dominál (9 intézmény). Az adattároló szerverek (7 intézménynél 1 db, 5-nél 1–5 db) és a szerverszobák hiánya (12 intézménynél nincs külön helyiség) az adminisztratív funkcióknál is megfigyelhető.

12. ábra: IKT eszközállomány tételesen az adminisztrációs tevékenységben, 2026, db

A térség oktatási intézményeinek infrastrukturális és eszközellátottsága az elmúlt években jelentős digitális fejlődésen ment keresztül. Az **RRF-1.2.1-2021-2021-00001 projekt keretében** a gyulai (pl. Lila iskola, Erkel Ferenc Művészeti Iskola, Pánczél Gyula Intézmény) és a járási intézményekben felmenő rendszerben jelentős számú, **személyes használatba adható, korszerű hordozható IKT eszközt (notebookot) szereztek be, továbbá korszerű tantermi megjelenítőkkel bővült a géppark.**

Az önkormányzatok digitális adatkezelését szolgálta a **2018. évi ASP rendszer bevezetése**, aminek segítségével jelentősen bővültek az elektronikus ügyintézés lehetőségei, továbbá átalakult a hivatalokban a belső ügyviteli struktúra. A szolgáltató állam ezzel leveszi az önkormányzatok válláról az ehhez szükséges IT infrastruktúra és a hozzá kapcsolódó alkalmazások kiépítésének és fenntartásának költségeit. Az ASP alkalmazásközpont számos szakrendszerrel rendelkezik, mint a gazdálkodási-, ingatlan-vagyonkataszter-, iratkezelő-, ipari és kereskedelmi- valamint a helyi adórendszer és önkormányzati portál. Fentiek közül a Gyulai járás településeiben az alábbiakat használják:

A járás települései / Szakrendszerek	Gyula	Elek	Kétegyháza	Lőkösháza
Gazdálkodási	+	+	+	+
Ingatlan-vagyonkataszter	+	+	+	+
Iratkezelő	+	+	+	
Ipari és kereskedelmi adórendszer	+	+	+	+
Helyi adórendszer	+	+	+	+
Önkormányzati portál		+	+	+

NTAK	+			

Az IKT eszközök **40%-ahálózatban működik**, további **45%-bankizárólag az irodában**, és 5%-ban több alhálózat részeként. A válaszadók 10%-ánál az eszközök nincsenek hálózatba kapcsolva.

A válaszadók – arra a kérdésre, hogy milyen akadályokat kell leküzdeniük az intézményen belül az okos eszközök és rendszerek fejlődése, valamint használatuk elterjedése érdekében – a legfőbb problémaként az **eszközök beszerzését nehezítő tényezőket (80%)** és a **pályázati lehetőségek hiányát (45%)** jelölték meg. Kisebb arányban merült fel az energetikai fejlesztések akadálya (**20%**), az alkalmazottak kompetenciahiánya (**10%**), valamint a megfelelő munkatárs hiánya (**5%**). A válaszadók **15%-ánál** nem merült fel akadály.

Az intézmények digitális adatai túlnyomórészt az alaptevékenységhez, valamint az adminisztratív és pénzügyi feladatokhoz kapcsolódnak, míg a **nyílt adatbázisok használata alacsonyabb arányú (4 intézmény)**.

Az adatok érdemi, operatív kihasználtsága megosztott: **a szervezetek egynegyedénél (25%) egyáltalán nincs adatfeldolgozás** (csak digitális adattárolás történik), és további 25%-uk kizárólag belső használatra (pl. jelentések készítésére) dolgozza fel azokat. További 20%-uknál a fenti három opció (tárolás, napi működés támogatása, belső jelentések) együttesen teljesül, 10%-uknál pedig a napi szintű működést támogatja az adatfeldolgozás.

A tárolási infrastruktúrára a szigetszerű működés és a megosztottság jellemző: a legtöbben **saját adatbázisban/szerveren (35%)** vagy **egyéni számítógépeken (30%)** őrzik az adatokat. Saját adatfelhőt 20% használ, míg a harmadik fél-szolgáltató rendszereinek jelenléte 10%.

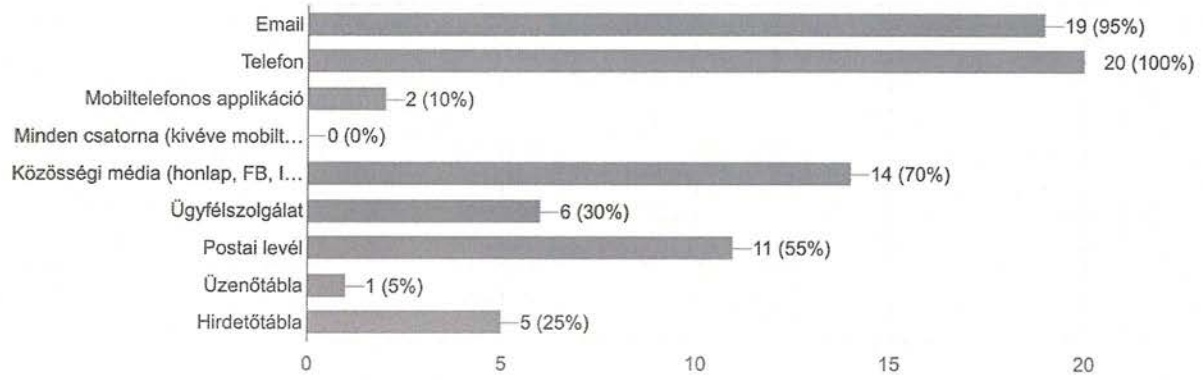

13. ábra: Az alaptevékenység során keletkezett adatok további felhasználása, %, 2026 (forrás: Google kérdőív)

A szervezetek a **belső és külső kommunikációban** egyaránt a hagyományos csatornákra támaszkodnak a leginkább, miközben a külső tájékoztatásban a közösségi média is meghatározó szerepet tölt be:

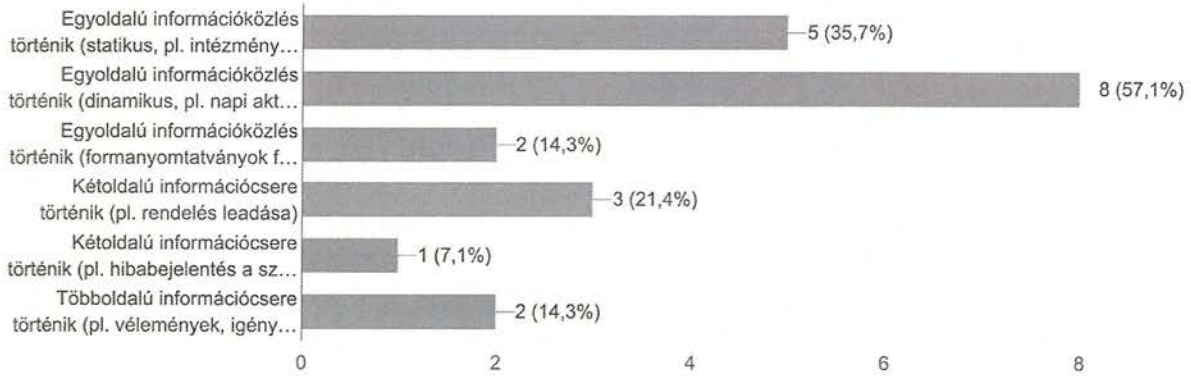
- A **belső egyeztetéseket** a telefon és az e-mail (85–85%) mellett főként a személyes konzultáció (60%) és a szóbeliség (55%) kíséri. A belső digitális együttműködési eszközök közül a zárt Facebook-csoportok jelenléte a legjelentősebb (35%), míg a chat (20%) és a digitális zárt/belső posta (15%) használata szűkebb körű.

- A **külső kapcsolatok** terén a telefon (100%) és az e-mail (95%) alapvetőnek számít. Ezzel párhuzamosan a **közösségi média és az online felületek (honlap, FB, Insta stb.) használata is igen magas (70%)**, ami mutatja a lakossági/ügyfél-tájékoztatás digitális nyitottságát. Ugyanakkor a modernebb, interaktívabb csatornák (pl. mobilapplikációk: 10%) terjedése még kezdeti szakaszban van.

14. ábra: A külső kommunikáció, %, 2026 (forrás: Google kérdőív)

Saját honlappal 10 intézmény nem rendelkezik, esetükben a **Facebook-oldal (60%)** jelenti a fő alternatívát. További okként a humán erőforrás hiánya (20%), a hiányzó szakértelem (10%) és a lakossági igény elmaradása (10%) merült fel. A meglévő 10 honlap döntően **egyoldalú tájékoztatást** szolgál: 57,1%-uk dinamikus (napi hírek), 35,7%-uk statikus információkat közöl, míg a letölthető nyomtatványok aránya 14,3%. Az interaktív, kétoldalú funkciók (pl. rendelés: 21,4%, hibabejelentés: 7,1%) ritkák. Az ügyfelekkel való digitális kapcsolattartásban a szervezetek **60%-a nem használ külön felületet**, 40%-uk a honlapra támaszkodik, míg mobilapplikációval senki sem rendelkezik.

15. ábra: A jelenleg működő honlapok jellemzése, %, 2026 (forrás: Google kérdőív)

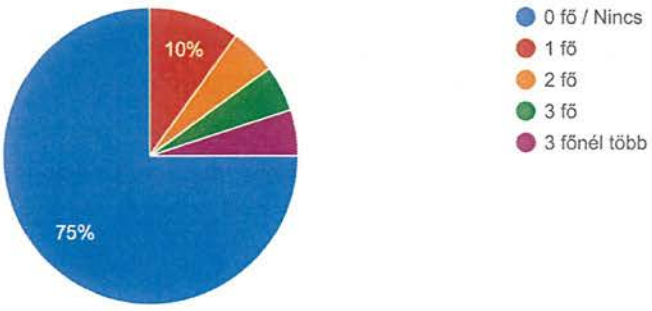
Az ügyfélvisszajelzések gyűjtése kiegyenlített: az intézmények **55%-ánál még nem volt**, míg **45%-uknál már valósult meg** igény- vagy elégedettségi felmérés. Egy esetleges városi mobilalkalmazásban a szervezetek leginkább a **programpromóciót (65%)**, az alapinformációkat és interaktív felületeket (55%), a figyelmeztetéseket és időpontfoglalást (40%), valamint a lakossági bejelentéseket (20%) jelenítenék meg.

Az épületekben az okos megoldások jelenléte alacsony: **35%-nál egyáltalán nincsenek szenzorok**. Ahol vannak, ott leginkább a **biztonsági funkciókat (riasztó, füst érzékelő)(45%)** fedik le, míg a fogyasztásmérő szenzorok 30%-ban, egyéb energetikai érzékelők pedig 15%-ban fordulnak elő. Épületüzemeltetést vagy helyiséggazdálkodást támogató informatikai rendszert vagy szoftvert a szervezetek túlnyomó többsége, 80%-a egyáltalán nem használ, mindössze 20%-uk rendelkezik ilyen digitális támogatással. Épületüzemeltetési szoftvert a szervezetek **80%-a nem használ**. Az épületadatok döntően **papíralapúak (85%)**, amit 50%-ban digitalizált PDF-tervek egészítenek ki; szerkeszthető CAD-formátum 5%-nál érhető el, BIM-modell pedig sehol sem található (0%).

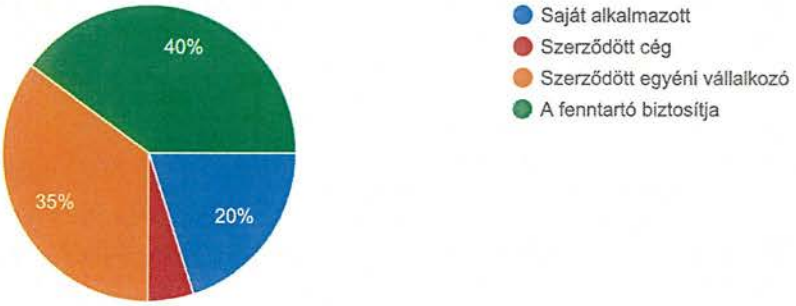

16. ábra: Érzékelő szenzorok működése az intézményekben, %, 2026 (forrás: Google kérdőív)

A szakirányú IKT végzettségű belső humánerőforrás hiányos: az intézmények **75%-ánál egyáltalán nincs IKT szakember**, 1 fő 10%-uknál, míg 2, 3 vagy több fő 5-5-5%-uknál dolgozik. Ezzel szemben a hálózati felügyelet biztosított: **90%-uknál van rendszergazda** (döntően 1 fő). A karbantartás **60%-ban igény szerinti**, 25%-ban napi jellegű. A feladatot leggyakrabban a **fenntartó biztosítja (40%)**, vagy szerződött egyéni vállalkozó (35%), saját alkalmazott (20%), illetve szerződött cég (5%) látja el.

17. ábra: A személyi állomány legmagasabb iskolai végzettsége, fő, 2026 (forrás: Google kérdőív)

18. ábra: Az informatikai hálózat karbantartásának formái, %, 2026 (forrás: Google kérdőív)

Az IKT kompetenciafejlesztő képzések ritkák: az intézmények **70%-ánál nem volt ilyen oktatás**. Ahol megvalósult (1, 5 vagy 10 alkalommal: 10-10-10%), ott is alacsony maradt a résztvevők száma. A képzések elmaradásának belső okát mutatja, hogy ahol nem volt oktatás, a munkatársak **64,7%-a nem is jelezte az igényét** erre, és mindössze 35,3%-uknál fogalmazódott meg képzési igény.

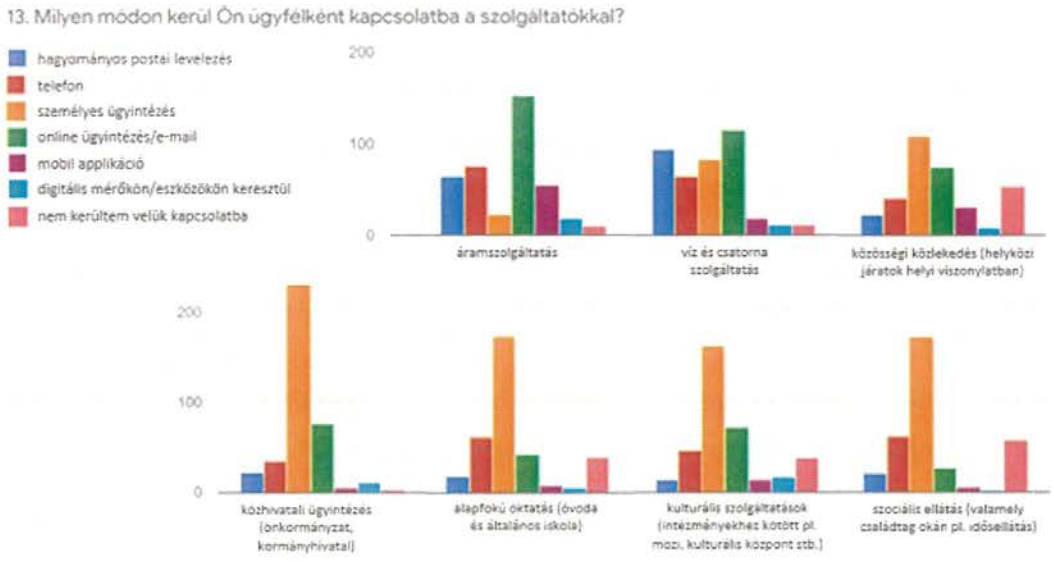
A 2026 júliusában lefolytatott intézményi felmérés alapján a Gyulai járás önkormányzatai és közszolgáltató intézményei **jelentős digitális egyenlőtlenségekkel, elavult vagy hiányos IKT-eszközparkkal** és **szigetszerű adattárolási gyakorlattal** működnek. Az intézmények többségénél hiányzik a dedikált szerverszoba, az épületüzemeltetési szoftver és a saját IT-szakember, miközben a továbbfejlődés legfőbb gátját a beszerzési források és a pályázati lehetőségek hiánya képezi. A belső és külső ügyintézés döntően a hagyományos csatornákra támaszkodik, így a **központi kistérségi IT-infrastruktúra** és a **célzott digitális kompetenciafejlesztés** elengedhetetlen a térségi esélyegyenlőség megteremtéséhez.

Lakosság okos eszközökkel való ellátottsága

A **2023-as lakossági felmérés** eredményei alapján a lakosság okoseszköz-ellátottsága a 411 kitöltő adatai alapján mennyiségileg kedvező (99%-os okostelefon-penetráció), azonban funkcionálisan korlátozott. A lakosok **59%-a rendelkezik asztali számítógéppel, 53%-a notebookkal** és **okos TV-vel**. Az internetet a válaszadók 80%-a kizárólag alapszintű kapcsolattartásra (közösségi média, üzenetküldés) használja, az ügyfélkapuval rendelkező lakosok aránya a kistelepüléseken rendkívül alacsony, az önálló digitális közszolgáltatások igénybevétele minimális.

19. ábra: Digitális jártasság önértékelése, %, 2023 (forrás: Google kérdőív)

20. ábra: Ügyfélkapcsolatok módja, 2023 (forrás: Google kérdőív)

Szenzorállomány

A járás településein telepített **szenzorállomány kifejezetten alacsony**, és szinte kizárólag a közbiztonsági és vagyonvédelmi célú CCTV, valamint LPR rendszámfelismerő kamerákra korlátozódik. Bár az intézmények mintegy 45%-ánál található valamilyen biztonsági érzékelő, a környezeti minőséget és a városüzemeltetést támogató intelligens eszközök – mint a levegőminőség-mérők, forgalomszámláló, okos parkolási szenzorok vagy az intelligens közvilágítási elemek – Gyula kivételével teljesen hiányoznak a járásból, de a járásközpontban is csak minimális jelenlétük van.

A járásban **összesen 130 azonosított térfigyelő és rendszámfelismerő kamera** működik, amelyek eloszlása és **területi lefedettsége nem egyenletes**.

Település	Kamerák száma	Területi lefedettség és koncentráció

Gyula	63 db	Koncentráció: Belváros (Kossuth tér, Göndöcs-kert, Várkert), fő bevezető utak (Eleki, Csabai, Kétegyházi út), Gyulavári főbb pontjai, valamint a külterületi turisztikai pontok (Szanazug, Városerdő).
Elek	32 db (Versenyképes Járások keretében)	A település frekventált pontjaira fókuszál; ebből 3 db LPR (rendszámfelismerő) kamera a főutcákon és a bevezető utakon működik.
Kétegyháza	24 db (korszerűsítés alatt)	A kamerák a központi intézményi és közösségi terekre (Főtér, polgármesteri hivatal, művelődési ház, iskola, óvoda) fókuszálnak. (A Főtér ingyenes Wi-Fi-vel is ellátott).
Lőkösháza	11 db	Helyi csomóponti lefedettség: a Polgármesteri Hivatal, a Közösségi Ház, a központi park és a vasútállomás előterének közvetlen környezetére korlátozódik.

Az intézményi szenzorállomány jelenleg még **alulfejlett és szigetszerű**. Az érzékelők használata túlnyomórészt a klasszikus vagyonvédelmi/biztonsági célokra korlátozódik, míg a modern, okos épületüzemeltetést és energiahatékonyságot támogató automatizált adatgyűjtés még alig jelenik meg a gyakorlatban.

1.1.2 Az adatmenedzselt és hozzáférhető adattípusok, adatátjárhatóságaz önkormányzatoknál

A magyar önkormányzati szférára általánosan – így a Gyulai járás hivatalaira is – a **szakági és szakrendszeri szigetszerűség** a jellemző. Az egyes osztályok (pl. Pénzügyi Osztály, Műszaki Osztály, Adócsoport, Szociális Osztály) elsősorban jogszabályi felhatalmazás alapján kezelt, célhoz kötött szakrendszereket használnak. Az osztályok közötti adathozzáférést az adatvédelmi és adatbiztonsági követelmények, valamint az alkalmazott szakigazgatási rendszerek jogosultsági és rendszerintegrációs sajátosságai szabályozzák. A rendelkezésre álló információk alapján ezért az adatokhoz való hozzáférés **nem tekinthető teljeskörűen és automatikusan biztosítottnak** valamennyi szervezeti egység között.

A vizsgált önkormányzati rendszerben **nem azonosítható olyan intézményesült, kifejezetten „adatintegrátori" vagy önálló adatelemző központként működő szervezeti egység**, amely járási szinten koordinálná az önkormányzati és intézményi adatok integrációját.A jegyző, a pénzügyi vezető és a polgármesteri kabinet rendelkezik rálátással a kereszt-adatokra, de ez nem automatizált adatintegrációt, hanem egyedi lekérdezéseket és vezetői beszámolókat jelent. A hivatali szakrendszerek, az önkormányzati tulajdonú társaságok (pl. Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft.), valamint az önkormányzati intézmények adatai között jelenleg **nem működik egységes, automatizált és járási szintű adatintegráció.**Az intézmények és önkormányzati társaságok közötti adatáramlásban továbbra is jelentős szerepet töltenek be az egyedi adatszolgáltatások, a beszámolási folyamatok és a manuális adatösszesítések.

Az **adatszerkezet** a gyulai járásbeli önkormányzatoknál hibrid modellben működik:

- **Saját/helyi adatszerverek:**A polgármesteri hivatalokban fizikai adatszerverek működnek a hálózati fájltárolásra, biztonsági mentésekre és az iratkezelő rendszerek adatbázisaira. Ugyanakkor az intézményi szférában a fizikai szerverkapacitás korlátozott: az adatok 30%-át egyéni számítógépeken tárolják, és az intézmények többségénél (55–60%) külön szerverszoba sem áll rendelkezésre[2].
- **Központi és felhőalapú rendszerek:**A központi ASP-infrastruktúra az önkormányzati feladatellátáshoz többek között gazdálkodási, adó-, iratkezelési, ingatlanvagyon-kataszteri és ipar-kereskedelmi szakrendszereket biztosít. A digitális ügyintézést további központi közigazgatási szolgáltatások és elektronikus felületek támogatják.

A döntéshozatal alapvetően **szakági és statikus analitikákra** támaszkodik (pl. adóbevételek alakulása, költségvetési beszámolók, szociális támogatások statisztikái). A szakági adatok közötti mélyebb, adatbányászati vagy üzleti intelligencia (BI) alapú összefüggés-vizsgálat nem tekinthető a napi önkormányzati döntés-előkészítés általánosan alkalmazott gyakorlatának. Az integrált szemlélet leginkább a közép- és hosszú távú fejlesztési stratégiák (pl. Településfejlesztési Koncepció, Smart City stratégiák) előkészítésénél jelenik meg, de ott is főként egyedi kutatások és manuális adatösszesítések alapján.

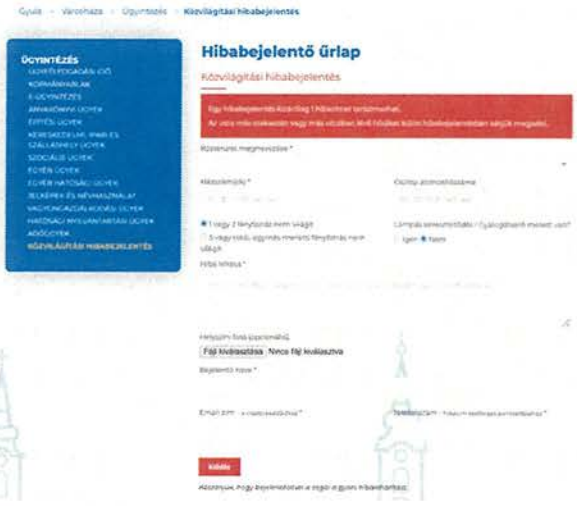
Jelenleg a **városüzemeltetés digitalizációja alacsony szinten van**, integrált rendszerek és teljesen digitalizált nyomonkövetési folyamatok még nincsenek kialakítva. A közszolgáltatások és a további települési szolgáltatások jövőbeli digitalizációja azonban nagyban segítené a minőségi kínálathoz való hozzáférést, ami alapjában változtathatná meg a lakossági életmódot.

Az önkormányzat a településfejlesztés és településrendezés feladataihoz a későbbiekben egy integrált térinformatikai (GIS) rendszert alkalmazhatna döntései előkészítéséhez, a folyamatok nyomon követéséhez és ellenőrzéséhez. Egy ilyen, valós idejű és térinformatikai adatokra épülő adatbázis számos önkormányzati feladathoz szolgálhatna stabil alapul, mint például környezeti állapot, közbiztonság, fejlesztési pályázatok, különböző kataszterek (pl.: fa, épület) nyilvántartása és térbeli megjelenítése.

Az elektronikus szolgáltatások és a lakossági hibabejelentések terén a város többcsatornás megoldást alkalmaz, amelyben a különböző szakterületekhez eltérő digitális felületek kapcsolódnak:

- **Közvilágítás:** A lakosok a gyula.hu városi honlapon keresztül érhetik el a KÖZVIL Zrt. integrált, ingyenes online hibabejelentő modulját.

[2] Forrás: Az önkormányzat és intézményeinek / cégeinek IKT eszközellátottságának felmérése és működési jellemzői kérdőíves felmérés, 2026. július

21. ábra: Közvilágítási hibabejelentő űrlap (Forrás: https://gyula.hu/gyula/varoshaza/ugyintezes/kozvilagitasi-hibabejelentes/)

- **Köztisztaság és hulladékgazdálkodás:** A köztisztasági bejelentések, a teljesítési igazolások kiállítása és a kapcsolódó számlázás a MOHU központi felületén keresztül történik.
- **Városüzemeltetési és általános észrevételek:** Az úthibákra vagy a zöldfelület-kezelésre vonatkozó bejelentéseket a lakosok részben a Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. digitális felületein, részben pedig az E-Önkormányzat Portálon és a dedikált lakossági bejelentő modulokon keresztül juttathatják el az illetékesekhez.

Míg városi és céges szinten jelen vannak ezek a központi bejelentő modulok, az egyes intézmények szintjén az interaktív digitális ügyfélkapcsolati megoldások alkalmazása korlátozottabb: az intézmények 60%-a nem használ külön online ügyfélkapcsolati felületet, meglévő honlapjaik zöme (92,8%) egyoldalú tájékoztatást végez, és saját mobilapplikációval egyik szervezet sem rendelkezik[3].

A kisebb járási települések önálló, komplex interaktív térinformatikai portállal nem rendelkeznek; e települések térinformatikai és területi információs feladataiban ezért nagyobb szerepet töltenek be az országos rendszerek és adatforrások, például a Lechner Tudásközpont kapcsolódó szolgáltatásai, a TeIR és az E-TÉR.

Az ügyintézés digitalizációs szintjét és belső szakmai működését alapvetően az E-Önkormányzat Portál és a központi ASP szakrendszerek keretezik, de az alkalmazás mélysége és a lakossági elterjedtség településenként és osztályonként eltérő képet mutat:

- **Gyula Város Polgármesteri Hivatala:**

[3] Forrás: Az önkormányzat és intézményeinek / cégeinek IKT eszközellátottságának felmérése és működési jellemzői kérdőíves felmérés, 2026. július

- **Igazgatási Osztály:** Szinte minden ügytípusban biztosított a nyomtatványok digitális elérése a városi honlapról. Az ügyfelek e-Papíron vagy a magyarorszag.hu portálon keresztül nyújthatják be kérelmeiket, a hivatal pedig a válasziratokat elektronikus aláírással vagy hitelesítéssel ellátva küldi vissza az adott felületen. A szakterületi kapcsolattartás is digitális: az anyakönyvvezetők a police.hu felületet használják a rendőrségi megkeresésekhez, a kereskedelmi és szálláshely-szolgáltatási ügyek teljeskörűen az ASP-ben zajlanak, a hagyatékigénylési folyamat során pedig az ASP rendszeren keresztül tartják a kapcsolatot a közjegyzőkkel.
- **Pénzügyi Osztály:** Az önkormányzati számlák kiállítása kivétel nélkül az ASP gazdálkodási szakrendszerben történik, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) felé pedig teljesen automatizált, elektronikus adatszolgáltatás működik.
- **Adócsoport:** A bejövő iratok kezelése, feldolgozása és nyilvántartása az ASP adó szakrendszerben történik. Az E-Önkormányzat Portálon keresztüli online kitöltés mellett a papíron behozott vagy postázott beadványokat is szkennelés után közvetlenül az ASP-be iktatják. A határozatok kiküldése az Ügyfélkapuval rendelkező lakosoknak digitálisan, a többieknek postai úton történik.

- **Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata:** Az ügyintézés háttértámogatását és a belső nyilvántartásokat az országosan bevezetett ASP önkormányzati szakrendszer biztosítja. A lakosság számára a letölthető nyomtatványok mellett a főbb ügytípusokban elérhetők az interaktív elektronikus űrlapok. A döntések kézbesítése hibrid rendszerben (a jogszabályi előírásoktól és az ügyfél Ügyfélkapu-választásától függően digitálisan vagy papíron) zajlik.
- **Elek Város Önkormányzata:** A Hivatali Kapun keresztül a legfontosabb igazgatási és adócsoporti kérelmek elektronikusan is benyújthatók. Ugyanakkor a településen még erőteljes a digitális szakadék hatása: önkormányzati adatszolgáltatás alapján a lakossági és üzleti ügyfelek mintegy 80%-a továbbra is a hagyományos, papíralapú ügyintézést részesíti előnyben.
- **Lőkösháza Község Önkormányzata:** A hivatal teljeskörűen az központi ASP szakrendszerben végzi a napi közigazgatási, gazdálkodási és iratkezelési feladatokat.

A Gyulai járás közigazgatásában és intézményrendszerében a **szakági szigetszerűség** a meghatározó: az adatokhoz való hozzáférést szigorú jogosultsági korlátok szabályozzák, és hiányzik az automatizált, járási szintű adatintegráció. A döntéshozatal zömmel **statikus szakági beszámolókra** támaszkodik, a BI-alapú adatbányászat nem része a napi gyakorlatnak. Térinformatikai **önkormányzati GIS-rendszerek nem állnak rendelkezésre,** viszontGyulán többféle célzott hibabejelentő modul (pl. KÖZVIL Zrt., MOHU) működik, a kistelepülések az **országos térinformatikai adatforrásokra** (TeIR, E-TÉR) utaltak. Az ügyintézés háttértámogatását a központi **ASP-rendszer és az E-Önkormányzat Portál** biztosítja, de a digitális csatornák lakossági kihasználtságában jelentős a **települési szakadék** (pl. Eleken a

lakossági és üzleti ügyfelek mintegy 80%-a továbbra is a papíralapú eljárást részesíti előnyben).

1.1.3 IKT felkészültség, szemlélet, befogadókészség – edukációs szint

A járás digitális felkészültségének legfontosabb problémája nem kizárólag az eszközök és digitális rendszerek rendelkezésre állása, hanem a technológiai, szervezeti és humán kapacitások egyenetlen fejlettsége. A digitális megoldások alkalmazását egyaránt befolyásolja az önkormányzatok és intézmények rendelkezésére álló IKT-szakmai kapacitás, a munkatársak digitális kompetenciáinak fejlesztésére fordított erőforrások, valamint a lakosság eltérő digitális felkészültsége és ügyintézési gyakorlata. A járási helyzetkép ezért a hivatali, az intézményi és a lakossági edukációs dimenziók mentén az alábbiak szerint foglalható össze.

A járás önkormányzati hivatalaiban a digitális felkészültség jelentős részben a kötelező állami és önkormányzati szakrendszerek (ASP, E-Önkormányzat Portál) napi használatához kapcsolódik. A továbbképzések jellemzően e rendszerek támogatására irányulnak:

- **Gyulán és Lőkösházán** a továbbképzések elsősorban az ASP rendszer használatához kapcsolódnak, amelyhez a Magyar Államkincstár e-learning anyagokat, valamint online és személyes képzéseket biztosít. Lőkösházán emellett a Pro Bono és egyéb kötelező közigazgatási tanfolyamok is fontos képzési csatornát jelentenek.
- **Eleken** a hivatal félévente szervez belső képzéseket az ügyintézők számára, elsősorban az ASP rendszer hatékonyabb alkalmazására.

Kifejezetten IT-szakirányú, adatkezelési vagy üzletiintelligencia (BI) célú képzésekben a dolgozók részvétele korlátozott. A felmérés alapján az intézmények 70%-ánál nem valósult meg IKT-képzés, és ahol történt oktatás, ott is jellemzően csak 1–2 fő vett részt rajta. A humán kapacitások oldalán további korlátot jelent, hogy az intézmények 75%-ánál nem dolgozik IKT-szakember. A képzési kapacitás hiánya mellett a fejlesztési igény sem jelenik meg mindenhol egyértelműen: az IKT-képzésben nem részesült munkatársak 64,7%-a nem jelzett ilyen irányú képzési igényt, ami arra utal, hogy **a digitális kompetenciafejlesztés még nem épült be tudatosan a szervezeti kultúrába.**

Az önkormányzatok által fenntartott szakági intézmények (óvodák, bölcsődék, kulturális és szociális intézmények) digitális befogadókészsége jelentősen eltérő képet mutat. A szociális és idősellátásban, valamint a kistelepülési kulturális feladatokat ellátó egységekben a digitális megoldások alkalmazása korlátozottabb, amit a technikai, humán és pénzügyi kapacitások szűkössége is indokol. Ezzel szemben a kulturális és turisztikai profilú intézmények – különösen Gyulán – nyitottabbnak mutatkoznak a digitális eszközök alkalmazására, elsősorban a külső lakossági tájékoztatás és a közösségi média terén (az intézmények 70%-ánál). Ugyanakkor a működési és adminisztratív folyamatok digitalizációját beszerzési nehézségek (80%), illetve a pályázati lehetőségek korlátozottsága (45%) is nehezíti.

Az önkormányzatok intézményeik és cégeik felé **nem alkalmaznak kifejezetten a digitális eszközök használatához kötött közvetlen pénzügyi vagy teljesítményalapú ösztönzőket**; a szabályozási kereteket döntően a központi ASP-használati kötelezettség adja. Kétegyháza és Gyula az online felületeken (hivatalos honlap, Facebook-oldal) keresztüli tájékoztatással, valamint a nyomtatványok közzétételével ösztönzi az elektronikus utak használatát. A lakosság körében ugyanakkor továbbra is jelentős eltérések vannak: Eleken a lakossági és üzleti ügyfelek mintegy 80%-a a hagyományos, papíralapú ügyintézést részesíti előnyben, miközben a kistelepüléseken általában is a telefonos és személyes megkeresések dominálnak.

A járásban nem azonosítható önálló, kifejezetten „okos település" vagy átfogó digitális szemléletformálási program, sem pedig több ágazatot összekapcsoló dedikált finanszírozási konstrukció.

1.1.4 A digitális átállás városi szintű feltétele: koordináció és partnerség

A Gyulai járásban a digitális átálláshoz kapcsolódó feladatok több, egymással együttműködő intézményi és szervezeti szinten jelennek meg. A koordináció alapját a kistérségi együttműködés, az önkormányzati igazgatás és a projektalapú városfejlesztés meglévő intézményi rendszerei adják, miközben a digitális és adatmenedzsment-feladatok összehangolása jelenleg kevésbé intézményesült.Kistérségi és járási szinten a koordináció legfőbb szerve a **Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás**, amelyen keresztül a tagönkormányzatok (Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza) a hatékonyabb feladatellátás érdekében 13 kiemelt kötelező és önként vállalt feladat- és hatáskör ellátását szervezik társulási keretben:

1. Szociális alapellátások, 2. Egészségügyi alapellátás, 3.Közoktatás és pedagógiai szakszolgálatok, 4. Útkezelői feladatok, 5.Közbeszerzések, 6. Belső ellenőrzés, 7. Terület- és kistérségfejlesztés, 8. Környezetvédelem, 9. Állati hulladékkezelés, 10. Közszolgáltatások igazgatása, 11. Egyéb szárazföldi személyszállítás, 12. Bölcsődei és óvodai ellátások koordinációja, 13. Társulási szintű dologi beszerzések.

A Társulás kiterjedt feladatköri együttműködése ugyanakkor jelenleg nem egészül ki egységes, valamennyi tagönkormányzatot lefedő digitális koordinációs és adatmegosztási megoldással. A közös feladatellátáshoz kapcsolódó adatok járási szintű integrációja jelenleg nem egységes; több folyamatban továbbra is manuális, dokumentumalapú vagy egyedi táblázatos adatösszesítés szükséges. Ez korlátozza a különböző településekről származó adatok gyors összevethetőségét, és nehezíti a járási szintű, naprakész kapacitás- és erőforrás-tervezést.

Az FVS tervezési fázisában az önkormányzatok a **Helyi Partnerségi Terv (HPT)** keretében bevonták a helyi gazdasági szereplőket (pl. Gyulai Várfürdő Kft., Gyulasport Nonprofit Kft., Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft.), civil szervezeteket és oktatási intézményeket. A partnerségi egyeztetések alapján a gazdasági szereplők, különösen a turisztikai szektor, jelentős

érdekeltséget mutatnak a digitális szolgáltatások fejlesztésében. Az olyan megoldások, mint az integrált kártyarendszerek vagy a városi digitális alkalmazások, a szolgáltatások láthatóságának, a felhasználói élménynek és a turisztikai szereplők közötti együttműködésnek a javítását támogathatják. Ugyanakkor állandó, formális, kifejezetten digitális vagy okosvárosi együttműködési platform jelenleg nem azonosítható a járásban; a digitális fejlesztésekhez kapcsolódó egyeztetések jellemzően az egyes projektekhez és konkrét fejlesztési igényekhez kapcsolódnak.

A partnerségi egyeztetések mellett az önkormányzatok online kérdőíves felméréssel is megszólították az érintetteket: egyrészt a lakosságot a digitális jártasságuk és eszközhasználatuk felmérése céljából, másrészt az önkormányzati intézményeket az IKT-eszközellátottságuk és digitális működési jellemzőik feltérképezésére. Ez utóbbi intézményi kérdőívet 2026 júliusában megismételték, hogy a jelen akcióterv elkészítéséhez a legfrissebb adatok álljanak rendelkezésre. Az intézményi kérdőív részletes értékelése az *Önkormányzatok és intézményeinek/cégeinek IKT-eszközellátottsága* alfejezetben olvasható, a kérdéssor pedig az *5.1. mellékletben* található.

A digitalizációhoz kapcsolódó elkülönült koordinációs szervezeti kapacitás hiánya mellett a partnerség és a jövőbeli tervezési irányok településenként eltérő hangsúlyokat mutatnak:**Kétegyháza** nagyközség széles körű partneregyezetést tart fontosnak lefolytatni, amely során bevonandók az önkormányzati intézmények (művelődési ház, könyvtár), az általános iskolák képviselői, a háziorvosi és egészségügyi szolgáltatók, civil szervezetek és nemzetiségi önkormányzatok, helyi vállalkozások és külső informatikai szolgáltatók. Az egyeztetések célja a helyi fejlesztési igények pontos feltárása, a digitális szolgáltatások bővítése és a közös pályázati lehetőségek előkészítése.**Eleka** jövőbeli DiA tervezési és partnerségi eseményeire olyan, közigazgatási digitalizációban jártas külső szakértők bevonását látja szükségesnek, akik többéves tapasztalattal rendelkeznek egyszerű és felhasználóbarát platformok kiépítésében.**Lőkösházán** helyi szinten önálló partnerségi platform fenntartása nem indokolt, a fókusz a központi rendszerekhez való zökkenőmentes illeszkedésen van.

1.2 A digitális átállás státusza az egyes városi működési alrendszerekben: végrehajtott fejlesztések és működő megoldások

E fejezet a térségi digitális átállás jelenlegi státuszát és a már működő megoldásokat tekinti át az egyes városi működési alrendszerekben. A helyzetértékelés alapján a járásban már jelen vannak elszigetelt digitális megoldások, azonban a fejlettség és a kihasználtság terén jelentős területi egyenlőtlenségek mutatkoznak a járásszékhely és a kistelepülések között.

1.2.1 Kormányzás

A Gyulai **járásközpont** és a járás települései között közigazgatási, közszolgáltatási, oktatási, egészségügyi, valamint gazdasági-foglalkoztatási területen **napi funkcionális együttműködés**

jellemző. Bizonyos szerepköröket a **Sarkadi járás** települései felé is ellát, részben a szomszédos járás hiányos funkciói, részben tradíciók miatt. A román határszakaszon fekvő Gyulai járás települései közül három (**Gyula, Elek, Lőkösháza**) közigazgatási határai megegyeznek az országhatárral. Az uniós csatlakozást követően megindultak és folyamatosan fejlődtek a határrégió kétirányú kapcsolatai, amelyek a két ország aktuális kereslet-kínálati piaci pozíciójának függvényében hatottak egymásra. A határközeli romániai városok a kedvezőbb ingatlanárakra reagálva Magyarország felé kiterjesztették **szuburbanizációs területeiket**, míg Románia fejlett gazdasági területe (**Arad**), jelentős külföldi befektetőkkel és fejlődő iparágakkal vonzotta a magyarországi munkavállalókat. Az ingázók nagy részét a magyar határmenti településekre költözöttek napi **romániai munkába járása** képviseli.

A **Gyulai Többcélú Kistérségi Társulást** alkotó önkormányzatok egyes feladat- és hatásköreiket a társulásra ruházták át a **méretgazdaságossági szempontok** figyelembevételével, így biztosítva ezen tevékenységek színvonalasabb és mindenekelőtt **költséghatékonyabb** ellátását a településen élők számára.

Az **okos kormányzás** alrendszerében a Gyulai járás minden településén meghatározó alapot jelent a **központi elektronikus közigazgatási szakrendszerhez való csatlakozás**, amely biztosítja az **E-Önkormányzat Portálon** keresztüli országosan egységes ügyintézést. Az okosváros-szolgáltatásokat elsősorban az önkormányzatok, illetve a járási hivatal nyújtják. A **Gyulai Járási Hivatal** központi irodája Gyulán működik, míg telephellyel Eleken érhetők el az ügyek, a kormányablakba pedig **online foglalható időpont** a központi felületen.

A digitális közigazgatási és e-ügyintézési környezet településenkénti sajátosságai a következők:

- **Gyula:** A Polgármesteri Hivatal **2019 márciusában** csatlakozott az **ASP elektronikus információs rendszerhez**, amellyel a helyi adó-, hatósági-, szociális és építésügyi folyamatok **teljes mértékben digitális platformra** terelődtek. Az ASP szakrendszerek használata mellett az **E-Önkormányzat Portálon** és a városi hivatali portálon keresztül a vizsgált ügytípusok széles körében elérhetők a **digitális nyomtatványok** és az **elektronikus űrlapkitöltés**. Az ügyek köre magában foglalja az adategyenleg- és benyújtott adóbevallások lekérdezését, az adó- és illetékfizetési kötelezettség teljesítését (**online díjfizetés**), valamint az ügykövetést és ügyintézést. Az ügyintézés e-Papíron, az E-Önkormányzat Portálon és szakági felületeken (pl. police.hu, közjegyzői ASP) keresztül, **teljesen elektronikus visszacsatolással** működik. A transzparens ügyintézés és a hatékony városüzemeltetés érdekében Gyula Önkormányzata létrehozott egy **dedikált online közvilágítási hibabejelentő rendszert** is, amely a város hivatalos weboldalán érhető el. A felületen a lakosság

térképi és címalapú beazonosítással jelentheti be a meghibásodásokat, ami közvetlen digitális adatáramlást biztosít az üzemeltető szakcég felé. A digitális megoldásokat elsősorban a **fiatalabb és középkorú lakosok**, valamint a kötelezett vállalkozások (**Cégkapu**) használják napi szinten, ami jelentősen csökkenti a papíralapú ügyintézés és a személyes megjelenések szükségességét.

- **Elek:** A település bekapcsolódott a központi ASP-rendszerbe, az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal pedig a **PHELEK hivatali kapun** keresztül biztosítja az elektronikus ügyintézést az adó- és hatósági ügyekben. Az elektronikus űrlapok és nyomtatványok elérhetők a honlapon, a település hivatalos weboldala emellett **digitális rendelettárként** és tájékoztatási csatornaként üzemel, támogatva a döntéshozatal átláthatóságát. Ennek ellenére a **hagyományos, papíralapú ügyintézés továbbra is jelentős** szerepet tölt be, ezért a lakosságot lakossági fórumokon, a honlapon és a közösségi médiafelületeken keresztül folyamatosan tájékoztatják a digitális ügyintézés bővülő lehetőségeiről.
- **Kétegyháza:** A központi ASP-rendszerhez illeszkedve a **KETEGYONK hivatali kapu** használatával valósul meg a belső hivatali ügykezelés és az ügyféloldali e-ügyintézés. Az elektronikus űrlapok és nyomtatványok elérhetők a települési portálon, amely emellett **strukturált dokumentumtárat** és **önkormányzati döntési adatbázist** is tart fenn. A lakosság tájékoztatása a digitális lehetőségekről lakossági fórumokon, a honlapon és közösségi médiafelületeken keresztül történik.
- **Lőkösháza:** A településen a **JZO28 hivatali kapu** integrációja biztosítja a lakossági e-ügyintézést és a jogszabályoknak megfelelő belső működést a központi ASP-rendszeren keresztül. Az önkormányzat digitális csatornáin – a honlapon és a közösségi médiában – **szisztematikusan publikálja** a helyi rendeleteket, a költségvetési beszámolókat és a képviselő-testületi előterjesztéseket, emellett fórumokon is tájékoztatja a lakosságot az e-ügyintézés fejlődéséről.

1.2.2 Gazdaság

A járás vállalkozásai pozíciójának erősítése, valamint Gyula és a térség településeinek eredményes, prosperáló működése érdekében elengedhetetlen a **mértékadó szereplők igényeinek ismerete** és a lehetőségekhez mért legjobb kielégítése. Ebben fontos partner a **helyi vállalkozói szféra**, amellyel együttműködve kölcsönös előnyökre lehet szert tenni a **kereslet-kínálat összehangolásával**, annak rendszeres, ciklikus felülvizsgálatával, illetve a jövő technológiai igényeit és innovációit nyomon követő monitorozásával. A helyi vállalkozásokkal felépített **partnerségi hálózat** a sok esetben globális, városhatáron túlnyúló kapcsolatokkal rendelkező cégek problémáira **helyben szándékozik válaszokat találni**, legyen szó munkaerőről vagy más szolgáltatásokról (pl. helyiségbérlet). Az önkormányzat e kapcsolatokat a lakosság érdekeinek kiszolgálására is fordíthatja a helyben keletkező **munkaerőigények városi álláskeresőkkel történő kielégítésével**, segítve a térségben

jelenleg magas szintű **elvándorlás és ingázás enyhítését**. A **járási szintű vállalkozásfejlesztési támogatásnak** emellett a központon kívüli településeknek nyújtott, hatékony piaci szolgáltatásként kell megjelennie.

A **digitális gazdaságfejlesztés** és a helyi gazdasági szereplők bevonása településenként – a települések **funkcionális karakteréből** adódóan – az alábbi sajátosságokat mutatja:

- **Gyula:** A gazdaság digitalizációjának magját és zászlóshajóját a **turisztikai szektor adatalapú modernizációja** képezi. Ennek kiemelt eleme a Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft., a helyi szállásadók, a múzeumok, kiállítóhelyek és a kereskedelmi/vendéglátóipari partnerek többszereplős együttműködésében működő **Visit Gyula Card** kártyarendszere. A fejlesztés során a korábbi fizikai plasztikkártyát egy **QR-kód alapú virtuális kedvezménykártya és profilkezelő rendszer** váltotta fel, melyet integráltak a desztinációs marketingtevékenységbe. A látogatók a csatlakozott szálláshelyeken vagy online regisztrációval generálhatják virtuális kártyájukat, amellyel **kedvezményes szolgáltatásokat** (pl. belépőket a Gyulai Várfürdőbe) érhetnek el. A kártyarendszer mögött működő **adatközpont** emellett értékes adatokat gyűjt a **tartózkodási időről és a fogyasztási szokásokról**.

22. ábra: Visit Gyula Card (Forrás: https://www.visitgyula.com/hu/visit-gyula-card)

A **smart városfejlesztési elvek** és **gazdaságinnovációs hálózatok** megalapozását szolgált továbbá Gyula Város Önkormányzatának Salgótarján várossal közös részvétele a **TÁMOP-4.2.1/D-15/1/KONV-2015-0007** azonosítószámú (*„Smart City: Innovatív kutatási hálózatok fejlesztése"*) projektben.

- **Elek, Kétegyháza, Lőkösháza:** Ezen a településeken **önálló digitális gazdaságfejlesztési, befektetésösztönző vagy turisztikai platform jelenleg nem működik**, így számukra a jövőben kiemelt fontosságú lesz a központon keresztül biztosított, **járási szintű vállalkozásfejlesztési támogatások** bevonása. Az **okos gazdasági elemek** jelenleg az önkormányzati felületeken közzétett felhívásokra, a

helyi piacok és vállalkozások **digitális információs támogatására**, valamint a **határon átnyúló területi és gazdaságfejlesztési kapcsolatok** (például Lőkösháza és Dorobanţi/Kisiratos együttműködése) online prezentációjára terjednek ki.

1.2.3 Mobilitás

A Gyulai járásban a mobilitás területén a **közlekedési rendszerek adatvezérelt működése**, a **közösségi közlekedés digitális szolgáltatásai**, a **forgalomirányítás és a parkolás okosítása**, a **kerékpáros és mikromobilitási megoldások támogatása**, valamint a **különböző közlekedési módok közötti integráció** áll a fókuszban. A digitális átállás szempontjából cél annak vizsgálata, hogy a térségben milyen **szenzoros, adatkezelési, utastájékoztatási, applikációs** vagy egyéb digitális megoldások támogatják a közlekedési hálózat működését, és ezek mennyire kapcsolódnak össze egy **egységes, átlátható városi-járási mobilitási rendszerré**. Térségi léptékben a **Gyulai járás Fenntartható Városi Mobilitási Terve (SUMP)** rögzíti a digitális közlekedésszervezési és kerékpárút-hálózati fejlesztési irányokat, így a járásban egyaránt jelen vannak a **városi micro-smart megoldások** és a **nemzetközi jelentőségű vasúti digitalizációs infrastruktúrák**.

- **Gyula:** Több digitális közlekedési szolgáltatás működik a városban. A fizetős parkolási zónákban a mobilfizetés a **Nemzeti Mobilfizetési Zrt.** rendszerén keresztül érhető el, emellett a város csatlakozott a **Parkl digitális platformhoz** is, amely **készpénzmentes, perc alapú utcai és zárt téri parkolást**, valamint az **elektromos autótöltő pontok töltési folyamatának és fizetésének kezelését** biztosítja. A gyalogosbiztonság növelése érdekében kiépült a **SafeCross® Okos Zebra** közlekedésbiztonsági rendszer a nagy gyalogosforgalmú Béke sugárúton (oktatási intézmények közelében), amely **útburkolatba süllyesztett aktív LED-prizmák és mozgásérzékelő szenzorok** segítségével automatikusan villogó fényjelzéssel figyelmezteti az autósokat.

23. ábra: Okos zebra Gyulán (Forrás: https://alapitvany.generali.hu/)

- A közösségi közlekedésben a jegy- és bérletvásárlás az országos **MÁV/MÁVPlusz** digitális felületeken biztosított. Ezek a megoldások elsősorban elektronikus tranzakciós és ügyfélkiszolgálási funkciókat látnak el; ugyanakkor még nem alkotnak egy teljesen egységes, helyi adatvezérelt okos mobilitási rendszert, amely integráltan kezelné a parkolási, közösségi közlekedési és forgalmi adatokat.
- **Elek:** Önálló okosparkolási, közbringa- vagy intelligens utastájékoztatási rendszer nem azonosítható; a mobilitási dimenziót a **belterületi úthálózat felújítása** és a **járási kerékpárút-hálózat digitális nyomvonal-tervezése** képezi.
- **Kétegyháza:** A mobilitás kulcseleme a **120-as számú Békéscsaba–Lőkösháza vasútvonal** átfogó korszerűsítéséhez kapcsolódik. A vasútállomáson új **elektronikus biztosítóberendezések, GSM-R digitális vasúti távközlési hálózat**, valamint **modern, valós idejű (real-time) utastájékoztató kijelzők és hangosbeszélő rendszerek** épülnek ki.
- **Lőkösháza:** Itt valósul meg a járás legösszetettebb **vasúti digitalizációs és automatizációs beruházása**. A nemzetközi határállomást és a csatlakozó pályaszakaszt érintő fejlesztés során kiépítésre kerül az **ETCS L2 (European TrainControl System Level 2)** digitális, rádiós alapú vonatbefolyásoló rendszer, az **elektronikus biztosítóberendezések**, a **központi forgalomirányító (KÖFI) adatkapcsolatok**, a **távközlési optikai hálózatok**, valamint az **automatizált utastájékoztató rendszerek** teljes körű telepítése.

1.2.4 Környezet

A járás környezeti és városüzemeltetési rendszerei fokozatosan nyitnak a **modern technológiai megoldások** felé, azonban a digitalizáció mértéke és módszertana településenként eltérő képet mutat. A **fenntartható működés** és a **hatékony erőforrás-gazdálkodás** érdekében a fejlesztések során egyre nagyobb hangsúly kerül a **digitális adatgyűjtésre**, a **térinformatikai alapú nyilvántartásokra**, valamint a közművek és intézmények területén elinduló **okosmérési (smartmetering) megoldásokra**. A környezeti állapotok folyamatos nyomon követése, a klímaváltozás kihívásaira adott **proaktív reakciók**, valamint az **adatvezérelt döntéstámogatás** megalapozása kulcsfontosságúvá vált a térség számára, amelyhez elengedhetetlen a meglévő rendszerek integrálása és bővítése.

- **Gyula:** A Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft. esetében **geoinformatikai alapú közműnyilvántartási megoldások** állnak rendelkezésre, miközben a **távleolvasási (smartmetering) rendszerek** alkalmazása tesztelési fázisban van. Az önkormányzati épületállomány és a közintézmények energetikai korszerűsítése során széles körben terjed a **napelemes (PV) rendszerek** és az **okos fogyasztásmérők** alkalmazása, ahol az **inverteres adatgyűjtők valós idejű adatokat szolgáltatnak** a termelt és fogyasztott villamos energiáról a csúcsfogyasztások optimalizálásához. A lakosság aktív bevonása digitális csatornákon keresztül történik: a közvilágítási hibák bejelentésére a városi honlapba integrált **KÖZVIL Zrt. modul** (amely a **LED-es korszerűsítés** mellett a hálózati anomáliák gyors elhárítását biztosítja), a köztisztasági és hulladékgazdálkodási feladatokra a **MOHU felülete**, a zöldterületi és úthibákra pedig a Gyulai Közüzemi Kft. online felületei szolgálnak.
- **Elek:** Az önkormányzat átfogó **épületenergetikai fejlesztéseket** hajtott végre. Az új óvoda kialakítása és az egyéb közintézmények felújítása során **napelemes energiatermelő rendszereket** és **digitálisan szabályozható fűtési és szellőzési gépészetet** építettek be.
- **Kétegyháza:** A Polgármesteri Hivatal, a Művelődési Ház és Könyvtár, a felújított ravatalozó és egyéb közösségi létesítmények energetikai korszerűsítése keretében **napelemes kiserőműveket/megújuló energiaforrásokat** és **digitális mérő-szabályozó egységeket** telepítettek. Elnyert pályázati forrásból folyamatban van a teljes települési közvilágítás **LED-technológiás korszerűsítése**. A fejlesztéseket Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata és a Polgármesteri Hivatal koordinálja, míg a kivitelezést külső szolgáltatók végzik. A fejlesztések érdemben hozzájárulnak az **önkormányzati energiafelhasználás**, az **üzemeltetési költségek** és a **települési kibocsátások csökkentéséhez**.
- **Lőkösháza:** Az **Értékek Háza** és az **Egészségház** épületének komplex energetikai korszerűsítése keretében a hőszigetelés mellett **hőszivattyús hűtő-fűtő rendszereket**, **napelemes kapacitásokat** és **digitális energiagazdálkodási**

mérőegységekettelepítettek. Az okos környezeti infrastrukturális hátteret emellett a **SZIP keretében megvalósult optikai lefedő hálózat** biztosítja, amely a **nagysebességű adatátvitelt** garantálja a településen.

1.2.5 Életminőség

A járás lakosságának életminősége elsősorban a **humán közszolgáltatások színvonalához**, a **közbiztonsághoz**, az **oktatási-nevelési intézményekhez**, a **szociális és egészségügyi ellátáshoz**, valamint a **kulturális szolgáltatásokhoz** kapcsolódik. A digitális átállás szempontjából ezen a területen a legfontosabb kérdés, hogy a lakosság mindennapi életét támogató szolgáltatások mennyire érhetők el digitális csatornákon, milyen adatok keletkeznek a működésük során, és ezek az eszközök mennyiben segítik elő a **hozzáférhetőséget, az ügyintézést, a hiteles tájékoztatást, a lakossági biztonságérzetet, valamint a társadalmi befogadást**. A fejlesztések célja, hogy a modern technológiai megoldások révén a szociális, egészségügyi és közösségi terek hatékonyabbá, elérhetőbbé váljanak és a helyi közösségekhez igazodjanak.

A térség közbiztonságának és vagyonvédelmének technológiai támogatásában kulcsszerepet játszanak a köztéri kamerarendszerek (a járásban összesen **130 azonosított térfigyelő és rendszámfelismerő kamera** működik – Gyula 63 db, Kétegyháza 24 db, Elek 32 db, Lőkösháza 11 db).

A **digitális oktatás** és a **lakossági digitális kompetenciafejlesztés** szempontjából fontos háttérfeltételt jelent az intézményi és eszközellátottság. A köznevelésben a digitális hozzáférést támogatta az **RRF-1.2.1-2021-2021-00001** azonosító számú projekt, amelynek keretében a tanulók és pedagógusok **személyes használatú IKT-eszközökhöz** jutottak. A program a digitális oktatáshoz való hozzáférés feltételeit javította, és hozzájárult az intézményi digitális kompetenciák fejlesztéséhez – a projekt kiterjedése révén a járás mind a négy települését érintve.

A települések életminőségi és digitális szolgáltatási további sajátosságai az alábbiak szerint alakulnak:

- **Gyula:** A közbiztonság és a vagyonvédelem támogatására kiterjedt, **IP-alapú városi térfigyelő kamerarendszer** működik, amelyet az önkormányzat folyamatosan bővít: a frekventált közterületeken és belvárosi csomópontokban **nagyfelbontású, éjjellátó, mozgásérzékelős és forgatható kamerákat** helyeztek ki, amelyek képi adatait a rendőrséggel együttműködésben elemzik. A turisztikai és rekreációs infrastruktúra részeként a Gyulai Várfürdőben **e-ticket és digitális beléptetőrendszer** működik, amelyet **automatizált épületirányítás, mérési megoldások és napelemes kapacitások** egészítenek ki, a digitális mérést közvetlenül a zöld energiatermelés és a

fenntartható üzemeltetés szolgálatába állítva. Az életminőséget és a kulturális élményt emellett a helyi múzeumok (például az **Erkel Ferenc Emlékház**, a **Gyulai Vár** és az **Almásy-kastély**) **interaktív digitális tárlatvezető és multimédiás eszközei**, valamint a turisztikai portál **online programajánlói** erősítik.

- **Elek:** A közterületi biztonság növelése érdekében **32 db-os térfigyelő kamerarendszer** üzemel, amelynek digitális képrögzítő kapacitásait és lefedettségét az önkormányzat fokozatosan karbantartja és fejleszti.
- **Kétegyháza:** A bűnmegelőzésben és a helyi vagyonvédelemben kiemelt szerepet játszik a **24 db-os közterületi térfigyelő kamerarendszer**, amelynek üzemeltetése a **Kétegyházi Rendőrőrssel szoros koordinációban** történik. A Művelődési Ház környezetében **ingyenes közterületi Wi-Fi hálózat** érhető el, amelyet elsősorban a fiatalok, az intézmény látogatói és a helyi rendezvények résztvevői használják. Az önkormányzat a lakossági visszajelzéseket személyes fórumokon és a digitális felületeken keresztül gyűjti be, hogy a digitális és humán szolgáltatásokat a helyi igényekhez igazítsa.
- **Lőkösháza:** A lakossági életminőséget a **11 db-os közterületi kamerarendszer** jelenléte, az **e-egészségügyi szolgáltatások (EESZT, e-recept)** lakossági elérése, valamint a **digitális önkormányzati tájékoztató csatornák** biztosítják.

Az alábbi **Státusz feltáró mátrix (4. táblázat)** részletesen, települési szintű bontásban ábrázolja a **2025. évi bázisállapotot** (a vizsgált bázisév: 2025, célév: 2030), megalapozva a jövőbeli célkitűzéseket:

4. táblázat: Az egyes okos város működési területek digitalizációs helyzetére vonatkozó státusz feltárását támogató táblázat

	szenzorok / adatforrások igen / nem	becsatornázva egy önkormányzati adat-platformba? (igen/ nem)	adat alapú szolgáltatás – applikáció (igen /nem)	az applikáció rendelkezik felhasználó számlálóval és /vagy használói véleményezési felülettel (igen/ nem)	kiterjesztés 2021-2027-ben (nem tervezett / tervezet / projekt(-előkészítés) van erre	**FVS alapján javasolt digitális fejlesztési terület (igen/ nem)**	FVS helyzet alapján az alap-infrastruktúra – alap-szolgáltatás minősítése alapállapota: digitália ráfejleszthető/ szükséges az alapinfra-struktúra fejlesztése/ alap alkalmatlan
1. okos kormányzás							
önkormányzat ügyfélszolgáltatások (Gyula)	Igen	Igen (ASP)	Igen (E-Önkorm.)	Igen	Projekt van	Igen	Digitálisan ráfejleszthető
önkormányzat ügyfélszolgáltatások (Elek)	Nem	Igen (ASP)	Igen (E-Önkorm. / PHELEK)	Nem	Projekt van	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
önkormányzat ügyfélszolgáltatások (Kétegyháza)	Nem	Igen (ASP)	Igen (E-Önkorm. / KETEGYONK)	Nem	Tervezet	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
önkormányzat	Nem	Igen (ASP)	Igen (E-Önkorm.	Nem	Tervezet	Igen	Szükséges az

	szenzorok / adatforrások igen / nem	becsatornázva egy önkormányzati adat-platformba? (igen/ nem)	adat alapú szolgáltatás – applikáció (igen /nem)	az applikáció rendelkezik felhasználó számlálóval és /vagy használói véleményezési felülettel (igen/ nem)	kiterjesztés 2021-2027-ben (nem tervezett / tervezet / projekt(-előkészítés) van erre	FVS alapján javasolt digitális fejlesztési terület (igen/ nem)	FVS helyzet alapján az alap-infrastruktúra – alap-szolgáltatás minősítése alapállapota: digitália ráfejleszthető/ szükséges az alapinfra-struktúra fejlesztése/ alap alkalmatlan
ügyfélszolgáltatások (Lőkösháza)			/ JZO28)				alapinfrastruktúra fejlesztése
2. okos gazdaság							
vállalkozás és befektetőbarát ügyintézése	Nem	Nem	Nem	Nem	Tervezet	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
befektetővonzás eszközei	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem tervezett	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
turisztikai szolgáltatások (Gyula)	Igen (QR / Profil)	Igen (VisitGyula Adatközpont)	Igen (VisitGyulaCard)	Igen	Projekt van	Igen	Digitálisan ráfejleszthető
turisztikai szolgáltatások (Elek, Kétegyháza,	Nem	Nem	Nem (Csak online jelenlét)	Nem	Nem tervezett	Nem	Alapvetően alkalmatlan

	szenzorok / adatforrások igen / nem	becsatornázva egy önkormányzati adat-platformba? (igen/ nem)	adat alapú szolgáltatás – applikáció (igen /nem)	az applikáció rendelkezik felhasználó számlálóval és /vagy használói véleményezési felülettel (igen/ nem)	kiterjesztés 2021-2027-ben (nem tervezett / tervezet / projekt(-előkészítés) van erre	FVS alapján javasolt digitális fejlesztési terület (igen/ nem)	FVS helyzet alapján az alap-infrastruktúra – alap-szolgáltatás minősítése alapállapota: digitália ráfejleszthető/ szükséges az alapinfra-struktúra fejlesztése/ alap alkalmatlan
Lőkösháza)							
3. ökos mobilitás							
parkolás (Gyula)	Részben (e-Töltők)	Nem	Igen (Parkl / Mobilfizetés)	Nem	Tervezet	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
belterületi közúti közlekedés	Nem	Nem	Nem	Nem	Nem tervezett	Nem	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
közlekedésbiztonság	Igen (Okos Zebra szenzorok)	Nem	Nem	Nem	Tervezet	Igen	Digitálisan ráfejleszthető
közösségi közlekedés	Igen (ETCS L2 / Real-time)	Igen (KÖFI kapcsolat)	Igen (MÁV app / Real-time kijelzők)	Nem	Projekt van (120-as vonal)	Igen	Digitálisan ráfejleszthető
kerékpáros közlekedés	Nem	Nem	Igen (Digitális	Nem	Tervezet	Igen	Szükséges az

	szenzorok / adatforrások igen / nem	becsatornázva egy önkormányzati adat-platformba? (igen/ nem)	adat alapú szolgáltatás – applikáció (igen /nem)	az applikáció rendelkezik felhasználó számlálóval és /vagy használói véleményezési felülettel (igen/ nem)	kiterjesztés 2021-2027-ben (nem tervezett / tervezet / projekt(-előkészítés) van erre	FVS alapján javasolt digitális fejlesztési terület (igen/ nem)	FVS helyzet alapján az alap-infrastruktúra – alap-szolgáltatás minősítése alapállapota: digitália ráfejleszthető/ szükséges az alapinfra-struktúra fejlesztése/ alap alkalmatlan
			nyomvonal-terv)		(SUMP)		alapinfrastruktúra fejlesztése
közbringa rendszer	Nem	Nem	Nem	Nem	Tervezet	Igen	Alapvetően alkalmatlan
4. okos környezet							
energetika	Igen (Inverterek / Mérők mind a 4 településen)	Nem	Nem	Nem	Projekt van	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
épületüzemeltetés	Igen (Várfürdő, Elek gépészet, Lőkösháza mérők)	Nem	Nem	Nem	Projekt van	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
közvilágítás	Részben (LED korszerűsítés)	Nem	Igen (Térképi hibabejelentő modul)	Igen (Lakossági bejelentő)	Projekt van	Igen	Digitálisan ráfejleszthető

	szenzorok / adatforrások igen / nem	becsatornázva egy önkormányzati adat-platformba? (igen/ nem)	adat alapú szolgáltatás – applikáció (igen /nem)	az applikáció rendelkezik felhasználó számlálóval és /vagy használói véleményezési felülettel (igen/ nem)	kiterjesztés 2021-2027-ben (nem tervezett / tervezet / projekt(-előkészítés) van erre	FVS alapján javasolt digitális fejlesztési terület (igen/ nem)	FVS helyzet alapján az alap-infrastruktúra – alap-szolgáltatás minősítése alapállapota: digitália ráfejleszthető/ szükséges az alapinfra-struktúra fejlesztése/ alap alkalmatlan
közterület /zöldfelület fenntartása	Nem	Nem	Nem	Nem	Tervezett	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
vízellátás	Tesztelés alatt (smartmetering)	Nem	Nem	Nem	Projekt van	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
szennyvíz	Nem	Nem	Nem	Nem	Tervezett	Nem	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
5. okos életkörülmények							
közbiztonság	Igen (CCTV)	Igen (Rendőrségi elemzés / Koordináció)	Nem	Nem	Projekt van	Igen	Digitálisan ráfejleszthető

	szenzorok / adatforrások igen / nem	becsatornázva egy önkormányzati adat-platformba? (igen/ nem)	adat alapú szolgáltatás – applikáció (igen /nem)	az applikáció rendelkezik felhasználó számlálóval és /vagy használói véleményezési felülettel (igen/ nem)	kiterjesztés 2021-2027-ben (nem tervezett / tervezet / projekt(-előkészítés) van erre	FVS alapján javasolt digitális fejlesztési terület (igen/ nem)	FVS helyzet alapján az alap-infrastruktúra – alap-szolgáltatás minősítése alapállapota: digitália ráfejleszthető/ szükséges az alapinfra-struktúra fejlesztése/ alap alkalmatlan
oktatás (beleértve a bölcsődéket)	Igen (RRF IKT eszközpark)	Nem	Részben (Digitális oktatási platformok)	Nem	Tervezett	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
szociális ellátás	Részben	Nem	Nem	Nem	Tervezett	Igen	Szükséges az alapinfrastruktúra fejlesztése
egészségügy	Részben	Igen (EESZT központi hálózat)	Igen (EESZT / e-Recept)	Nem	Tervezett	Igen	Digitálisan ráfejleszthető
kultúra	Igen (Gyula: Multimédia/Tárlatvezetés; Kétegyháza: Wi-Fi)	Nem	Igen (Online programajánlók / tárlatvezetés)	Részben	Tervezett	Igen	Digitálisan ráfejleszthető

1.3 A digitális átállást akadályozó és elősegítő tényezők

A Gyulai Járásban a digitális átállást befolyásoló belső és külső tényezők rendszerszintű megértése elengedhetetlen a fejlesztési irányok és a kockázatok azonosításához. Az alábbi **SWOT mátrix (5. táblázat)** strukturáltan ábrázolja a belső és külső környezet legfontosabb pozitív és negatív elemeit, különös tekintettel a társadalmi, szervezeti, finanszírozási és együttműködési dimenziókra, a felmérés és a helyzetfeltárás eredményeire támaszkodva. **A SWOT-ban azonosított akadályozó tényezők közül a kockázati mátrix csak azokat emeli ki, amelyek bekövetkezésük esetén érdemben veszélyeztethetik a digitális átállás megvalósítását:**

5. táblázat: SWOT mátrix

digitális átállást	a.) elősegítő tényezők	b.) akadályozó tényezők
BELSŐ		
társadalmi	• *A lakosság körében széles körben elterjedt az okostelefon- és mobilinternet-használat, ami kedvező alapot jelent a digitális szolgáltatások igénybevételéhez.* •*Fiatal és motivált ügyintézői állomány Gyulán, amely fogékony a digitális technológiákra*	• *A járás drasztikus elöregedése (különösen Lőkösházán és Eleken) és a digitális írástudás generációs hiánya* • *Erős kulturális ellenállás az e-ügyintézéssel megkezdett folyamataival szemben; a személyes hivatali kapcsolatok dominanciája*
belső szervezeti	• *Az intézmények 90%-ánál biztosított rendszergazdai/hálózatüzemeltetési támogatás, ugyanakkor ez jellemzően nem jelent belső IKT-szakembert..* • *Az ASP szakrendszerek bevezetése során felhalmozott szervezeti tapasztalatok és alapvető digitális fegyelem*	• *Szakirányú IKT belső humánerőforrás hiánya az intézmények 75%-ánál.* • *Elöregedett hardverállomány (PC-k, laptopok, szerverek hiánya)* • *Alacsony képzési jelenlét(70%-nál nem volt IKT képzés); a képzésben nem részesült dolgozók 64,7%-a nem is jelezte igényét ismeretszerzésre*
finanszírozási	• *Az önkormányzatok pályázati források bevonására irányuló szándéka és a digitális fejlesztések külső finanszírozási lehetőségeinek megléte.*	• *Szigorú költségvetési korlátok, magaslicenc- és üzemeltetési költségek, fejlesztési források hiánya a kistelepüléseken*
KÜLSŐ		
szabályozási	• *A hazai Digitális Állampolgárság Program (DÁP)és a központi ASP kötelező országos keretei.*	• *Gyakran változó, bonyolult jogszabályi háttér és a szigorú adatvédelmi (GDPR) követelmények adminisztratív terhei.*
finanszírozási	• *A digitális és közszolgáltatás-fejlesztést támogató hazai és európai uniós finanszírozási lehetőségek, különösen a releváns DIMOP Plusz, TOP Plusz, EFOP Plusz konstrukciók.*	• *Az IKT eszközök globális drágulása, az energiaárak emelkedése (ami növeli az üzemeltetési és szerverköltségeket)*
együttműködési	• *A Kormányhivatal által felajánlott e-kormányzati és szakrendszeri továbbképzési lehetőségek*	• *A külső regionális szolgáltatók (pl. Volánbusz, regionális vízművek) alacsony fokú hajlandósága az adatintegrációra*

A SWOT-elemzésben feltárt akadályozó tényezők közül az alábbi hat tényező jelenthet érdemi kockázatot a digitális átállás megvalósítására. A **Kockázati mátrix (6. táblázat)**ezeket a bekövetkezés valószínűsége és a digitális fejlesztésekre gyakorolt várható hatás alapján értékeli, és meghatározza a lehetséges mérséklési intézkedéseket.

6. táblázat:Kockázatként értkelt digitalizációt befolyásoló tényezők és azok kezelése

Kockázatként értékelt digitalizációt befolyásoló tényező	A bekövetkezés valószínűsége (1 egyáltalán nem valószínű 2-3-4 5 biztosan bekövetkezik)	A bekövetkezés hatása a városi szintű digitalizációra (1 szinte nincs érzékelhető hatás 2-3-4- 5 ellehetetleníti a fejlesztést)	A kockázat kezelésének (csökkentés, megszűntetés) módja
Támogatási forrásvesztés (pl. DIMOP Plusz vagy TOP Plusz keretek lecsökkenése)	3	5	A projektek szakaszolása, az alapvető horizontális elemek (adatbázis-tisztítás, alapinfrastruktúra) priorizálása, saját források fokozott bevonása.
Elöregedés miatti digitális leszakadás (a lakosság elzárkózása a digitális csatornáktól)	5	5	Járási helpdesk és fizikai segítségnyújtó pontok létesítése, generációk közötti tudásátadást célzó "Digi-Klub" programok indítása.
Fenntarthatósági és eszközhiány kockázata (üzemeltetési költségvetés hiánya a projekt lezárása után és beszerzési forrás hiánya)	4	4	A nyílt forráskódú, szabványos és hosszú távon alacsonyabb üzemeltetési kockázatú megoldások előnyben részesítése, ahol ez műszakilag és szervezetileg indokolt; a felhőalapú szolgáltatások és a közös kistérségi üzemeltetés lehetőségének vizsgálata.
Nyílt adatplatform (Open Data) hiánya (az adatsilók fennmaradása gátolja az okos városüzemeltetést)	4	4	Járási szintű adatintegrátori/adatmenedzsment feladatkör kialakítása, az adatgazdák és adatmegosztási folyamatok meghatározása, egységes adatcsere- és hozzáférési szabályok kialakítása, valamint a közös adatplatform megvalósíthatóságának vizsgálata.
IKT szakember- és kompetenciahiány (az intézményeknél nincs ki üzemeltesse a	4	4	Központosított vagy megosztott járási IKT/helpdesk szolgáltatás kialakítása, a kulcsfelhasználók képzése, valamint a digitális

rendszereket)			rendszerek használatához kapcsolódó rendszeres belső tudásmegosztás és továbbképzés.
Rendszerek különbözősége (inkompatibilis adatstruktúrák a 4 önkormányzat között)	5	5	A releváns informatikai rendszerek és adatbázisok adatstruktúrájának feltérképezése, a közösen kezelendő adatkörök és adatcsere-szabványok meghatározása, valamint az interoperabilitást biztosító megoldások fokozatos kialakítása.

1.4 Digitális átállás végrehajthatóságának értékelése

A helyzetfeltárás és kockázatelemzés következtetéseit az alábbi, **Fejlesztési mozgástér mátrix (7. táblázat)** szintetizálja, amely egyúttal tisztázza az önkormányzatok jogi, szervezeti és partnerségi lehetőségeit az egyes területeken, elkülönítve a saját hatáskörben megvalósítható beavatkozásokat, az együttműködéshez kötött fejlesztéseket és az önkormányzati hatáskörön kívül eső szolgáltatásokat:

7. táblázat: Önkormányzati mozgástér mátrix

okos város működési terület	okos város működési terület altéma / alfunkció	saját hatáskörben fejleszthető igen/nem	csak együtt-működésben (milyen szervezettel pontosan)	várostól független szolgáltatás (a városnak nincs ráhatása)	egyéb
1. okos kormányzás					
	önkormányzat ügyfélszolgáltatások	Részben	Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. (NISZ), Kormányhivatal	Nem	ASP szakrendszerek és Hivatali Kapuk (PHELEK, KETEGYONK, JZO28) optimális használata, lakossági e-ügyintézés és E-Önkormányzat Portál terjedése
	digitális konnektivitás / mobilhálózati lefedettség	Nem	NMHH, mobilhálózati szolgáltatók (Telekom, Yettel, One)	Nem	A lefedettségi különbségek (Gyula 5G vs. szatelit 4G) felmérése és jelzése; SZIP optikai hálózatok kihasználása
2. okos gazdaság					
	vállalkozás és befektetőbarát ügyintézés	Igen	Békés Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara	Nem	Vállalkozásfejlesztési és tájékoztatási modell, Cégkapu-használat támogatása
	befektetővonzás eszközei	Részben	Külgazdasági és Külügyminisztérium (HIPA), határon átnyúló partnerek (Kisiratos/Dorobanţi)	Nem	Közös kistérségi befektetésösztönző és határon átnyúló területi fejlesztésiportál tervezése
	turisztikai szolgáltatások	Igen	Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft., helyi szállásadók, múzeumok	Nem	VisitGyulaCard QR-kód alapú virtuális kártya, adatközponti profilkezelő és Smart City kutatási hálózati modellek
3. okos mobilitás					
	parkolás	Részben	Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft., Nemzeti Mobilfizetési Zrt., Parkl	Nem	Mobilfizetés, Parkl perc alapú parkolásmenedzsment és e-

okos város működési terület	okos város működési terület altéma / alfunkció	saját hatáskörben fejleszthető igen/nem	csak együtt-működésben (milyen szervezettel pontosan)	várostól független szolgáltatás (a városnak nincs ráhatása)	egyéb
			Digital Kft.		autótöltő kezelés, okos parkolási szenzorhálózat tesztelése
	belterületi közúti közlekedés	Részben	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Nem	Forgalomcsillapítási, SUMP szerinti közlekedésszervezési tervek és digitális nyomvonal-tervezés
	közlekedésbiztonság	Részben	Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság, Generali Alapítvány	Nem	SafeCross® Okos Zebra szenzoros átkelők és LPR/CCTV kamerarendszer bővítése
	közösségi közlekedés	Nem	MÁV-csoport / Volánbusz, Közlekedési és Beruházási Minisztérium	Igen	A 120-as vasútvonal digitalizációjához (ETCS L2, GSM-R, KÖFI, real-time utastájékoztatás) és a MÁV apphoz való helyi illeszkedés elősegítése
	kerékpáros közlekedés	Igen	Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás	Nem	Járási kerékpárút-hálózati digitális nyomvonal-nyilvántartás és SUMP fejlesztés(finanszírozási forrás a ZÁF alapján: TOP Plusz és Zöld Kötvény, CAPEX: 781 millió Ft)
	közbringa rendszer	Részben	Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft. és szolgáltatói partnerek	Nem	Közbringa-rendszer megvalósíthatóságának vizsgálata / esetleges kistérségi pilot előkészítése
4. okos környezet					
	energetika	Igen	Energiaszolgáltatók (MVM, OPUS Titász)	Nem	Intézményi smartmetering, napelemes rendszerek, inverteres adatgyűjtés és digitális mérő-

okos város működési terület	okos város működési terület altéma / alfunkció	saját hatáskörben fejleszthető igen/nem	csak együtt-működésben (milyen szervezettel pontosan)	várostól független szolgáltatás (a városnak nincs ráhatása)	egyéb
					szabályozók
	épületüzemeltetés	Igen	Önkormányzati intézményvezetők, városüzemeltető cégek	Nem	Automatizált épületfelügyeleti (BEMS) rendszerek, digitálisan szabályozható fűtési/szellőzési gépészet (pl. Elek, Lőkösháza Egészségház)
	közvilágítás	Részben	KÖZVIL Zrt. / közvilágítási szolgáltató	Nem	SMART LED lámpatestek, vezérlés és integrált online térképi lakossági hibabejelentő modul
	közterület /zöldfelület fenntartása	Igen	Gyulai Közüzemi Nonprofit Kft., MOHU	Nem	Geoinformatikai közműnyilvántartás, digitális fakataszter, zöldfelületi és MOHU köztisztasági bejelentő felületek
	vízellátás	Nem	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. (TRV Zrt.)	Igen	Az önkormányzat együttműködésének és adatkapcsolatának biztosítása a távleolvasási/smartmetering megoldások teszteléséhez és helyi alkalmazásához
	szennyvíz	Nem	Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. (TRV Zrt.)	Igen	A digitális monitoringhoz szükséges önkormányzati együttműködés és adathozzáférés elősegítése
5. okos életkörülmények (humán szolgáltatások)					
	közbiztonság	Részben	Rendőrség, Polgárőrség	Nem	Térfigyelő és LPR kamerahálózat (130 db) intelligens videóanalitikai és rendőrségi koordinációs

okos város működési terület	okos város működési terület altéma / alfunkció	saját hatáskörben fejleszthető igen/nem	csak együtt-működésben (milyen szervezettel pontosan)	várostól független szolgáltatás (a városnak nincs ráhatása)	egyéb
					fejlesztése
	oktatás (beleértve a bölcsődéket)	Részben	Gyulai Tankerületi Központ, óvodavezetők	Nem	RRF IKT-eszközpark (notebookok, tantermi kijelzők) kihasználása, hálózati infrastruktúra javítása
	szociális ellátás	Igen	Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás, családsegítők	Nem	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás digitális bővítése
	egészségügy	Részben	Háziorvosok, Védőnői Szolgálat, Gyulai Békés Vármegyei Központi Kórház, OKFŐ	Nem	Az e-egészségügyi szolgáltatásokhoz (EESZT, e-Recept) való lakossági hozzáférés és az önkormányzati tájékoztatás javítása
	kultúra	Igen	Erkel Ferenc Kulturális Központ, Gyulai Várfürdő Kft., könyvtárak, múzeumok	Nem	Digitális látogatómenedzsment, e-ticket, interaktív multimédiás tárlatvezetés, ingyenes közterületi Wi-Fi és online döntési adatbázisok

1.5 Problématérkép

A**Problématérkép**közvetlen logikai kapcsolatot teremt a diagnosztizált strukturális problémák és az akcióterv horizontális, illetve tematikus célkitűzései között az alábbiak szerint:

8. táblázat: A DiA problématérképe

	Fő következtetések a terület digitalizációt érintő helyzettel kapcsolatban (támaszkodva az status alfejezetek megállapításaira)	Kapcsolódó fejlesztési célok (szabad megfogalmazásban)
I.A DIGITALIS ÁTÁLLÁS HORIZONTÁLIS FELTÉTELRENDSZERE		
a digitális átállás technológiai feltételei	• Markáns digitális konnektivitási különbségek: Elek és Lőkösháza egyes területein a mobilhálózati lefedettség hiányosságai. • Az intézmények hardverállománya elöregedett, 12 intézménynél hiányzik a külön szerverszoba, az adatok 30%-át egyéni PC-ken tárolják • A WiFi4EU hálózatok működtetési fenntarthatósága veszélyben van a licencdíjak miatt	A digitális infrastruktúra egy jó, egységes szintre emelése az egész járásban. Legyen stabil internet, jó mobilhálózat és rendes eszközpark az intézményekben, a szolgáltatókkal meg az állammal közösen együttműködve.
az önkormányzat adatmenedzsment jellemzői	• A járási és önkormányzati adatállományok több területen elkülönülten, egymással korlátozottan átjárható módon állnak rendelkezésre. • Az adatok 65%-át saját szerveren vagy egyéni PC-ken tárolják; az operatív adatelemzés aránya mindössze 10% • Az épületadatok 85%-a papíralapú terv (50%-ban digitalizált PDF-fel), BIM modellek előfordulása 0%	Különálló adatszigetek megszüntetése. Önkormányzati adatok digitalizálása és egységesítése annak érdekében, hogy könnyen átjárhatók legyenek, és a döntéseket valós adatokra tudjuk alapozni.
IKT felkészültség és szemlélet	• Az intézmények 75%-ánál hiányzik a szakirányú IKT munkatárs, de 90%-uknál biztosított a hálózati	A digitális eszközök használatának oktatása a hivatali dolgozóknak és az intézményi munkatársaknak. Kiemelt

	felügyelet/rendszergazda • Ahol nem volt IKT képzés, a munkatársak 64,7%-a nem is jelezte az igényét ilyen jellegű ismeretszerzésre • Erős lakossági ragaszkodás a személyes hivatali ügyintézéshez, ami túlterheli a hivatali apparátust	figyelmet érdemelnek az idősek és a hátrányos helyzetűek, hogy ne essenek ki a digitális világból.
partnerség koordinációs keretei és tartalma	• A Társulás 13 átruházott feladatkörben működik együtt, de nincs közös digitális platformja • Hiányzik a formális, állandó kistérségi smart city koordinációs fórum	Kistérségi szintű együttműködés létrehozása. Legyenek rendszeres egyeztetések, és fogjuk össze a járásban zajló digitális fejlesztéseket, hogy ne egymástól függetlenül dolgozzanak a települések.
II. A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS TEMATIKUS FEJLESZTÉSI TERÜLETEI		
kormányzás digitalizációja	• A digitális front office megoldások mellett egyes belső hivatali folyamatok továbbra is manuálisak, az automatizált, workflow-alapú ügyviteli megoldások alkalmazása korlátozott.	Belső hivatali ügyintézés automatizálása. Amit az ASP rendszeren kívül el lehet intézni, az legyen digitális, átlátható és papírmentes.
gazdaság digitalizációja	• A kistelepülési mikrovállalkozások digitális versenyképessége alacsony, nincs kistérségi szintű befektetésösztönző platform	Helyi vállalkozások és termelők támogatása,digitális platformokon történő megjelenítésével. Digitális felület létrehozása a helyi termékek értékesítéséhez és a befektetők bevonzásához.
mobilitás digitalizációja	• Hiányoznak a helyi szintű adatalapú okos parkolási és multimodális utazástervezési megoldások; a térségi közösségi közlekedési adatok integrációja korlátozott.	Az önkormányzati közlekedési megoldások fejlesztése, és a busz-, vonat- meg parkolási adatok egy közös rendszerbe gyűjtésének előkészítése, az érintett szolgáltatók bevonásával.
környezet digitalizációja	• Az önkormányzati épületek energetikai monitoringja manuális, hiányoznak a smartmetering és épületirányítási rendszerek	Az önkormányzati épületek energiafogyasztásának digitális mérése, nyomonkövetése. Az épületüzemeltetésautomatizálása (pl. fűtés, okos közvilágítás), költségcsökkentést eredményezve.
életminőség digitalizációja	• A közbiztonsági kamerák nincsenek intelligens	Köztéri kamerarendszerek bővítése a jobb közbiztonságért, és

	képelemzővel ellátva, a szociális és kulturális elérés digitalizáltsága alacsony	a szociális jelzőrendszerek, kulturális és humán szolgáltatások digitalizálása.

2. A digitális átállást szolgáló célok és indikátorok

A Gyulai járás Digitális Átállás Akciótervének célrendszere a helyzetértékelés megállapításaira, a belső és külső befolyásoló tényezőkre, valamint a 8. táblázatban rögzített problématérképre épül. A célok meghatározása során kiemelt szempont volt a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) átfogó prioritásaival és a Zöld Finanszírozási Keretrendszerrel (ZÁF) való szoros szinergia.

A célrendszer és a monitoringstruktúra illeszkedik az Európai Unió **Digital Economy and Society Index (DESI)** keretrendszeréhez, amely a digitális átállást négy fő pillér mentén méri (*Humán tőke, Hálózati csatlakozás, Digitális technológiák integrációja, Digitális közszolgáltatások*). A Gyulai járás céljai és indikátorai biztosítják a későbbi uniós és nemzeti adatszolgáltatási elvárásoknak való teljes megfelelést.

2.1 A digitális átállás feltételrendszerére vonatkozó célok és kapcsolódó indikátorok

A horizontális feltételrendszer fejlesztése képezi a teljes járási digitális ökoszisztéma működésének alapját. A Gyulai járás Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (FVS) és a Digitális Átállási Akcióterv (DiA) teljes összhangban és egymásra épülve működik: az FVS rögzíti a járás átfogó fejlesztési céljait és prioritásait, míg a DiA ezekhez rendel hozzá dedikált horizontális működési és tematikus digitális célokat. A problématérképből (8. táblázat) kiindulva a négy kötelező alapfeltételi kategóriában meghatározott célokat, valamint az FVS célstruktúrájához való közvetlen illeszkedésüket az alábbi táblázat mutatja be:

9/A. táblázat: A horizontális célrendszer illeszkedése a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiához (FVS)

Horizontális feltételrendszeri terület	DiAhorizontális cél (kód és megnevezés)	DESI Pillér	Illeszkedő FVS stratégiai cél és részcél
I. Digitális átállás technológia	H1 cél: A járás digitális alapinfrastruktúrájának és intézményi IKT-kapacitásainak kiegyenlítettebb fejlesztése, a stabil és fenntartható hálózati hozzáférés feltételeinek megteremtése, valamint a mobil- és szélessávú konnektivitás javításának elősegítése szolgáltatói és állami együttműködésben.	Hálózati csatlakozás	**3. Stratégiai Cél:** Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése *Részcél: Városüzemeltetés hatékonyságának növelése*
II. Önkormányzati	H2 cél: Az önkormányzati és	Digitális	**3. Stratégiai Cél:**

adatmenedzsment	járási szempontból releváns adatállományok fokozatos digitalizálása, szabványosítása és integrálhatóságának javítása, az adatsilók csökkentése és az adat-alapú döntéstámogatás feltételeinek megteremtése.	közszolgáltatások	Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése *Részcél: Városüzemeltetés hatékonyságának növelése*
III. IT felkészültség és szemléletformálás	H3 cél: A hivatali és intézményi munkatársak, valamint a digitálisan sérülékeny lakossági csoportok digitális kompetenciáinak célzott fejlesztése, különös tekintettel a generációs digitális szakadék mérséklésére.	Humán tőke	**1. Stratégiai Cél:** Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése *Részcél: A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása*
IV. Partnerség és koordináció	H4 Cél: A digitális átállás járási szintű koordinációjának, partnerségi együttműködésének és rendszeres szakmai egyeztetési mechanizmusainak kialakítása, valamint a közös digitális fejlesztések összehangolásának erősítése.	Digitális technológiák integrációja	**1. Stratégiai Cél:** Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése *Részcél: Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése kistérségi feladatelosztással*

A meghatározott horizontális célok teljesülésének nyomon követését és a monitoringot az alábbi kötelező feltételrendszeri indikátorok biztosítják:

9. táblázat: Digitális átállás indikátorok I. feltételrendszer

Feltételrendszeri kategória	Indikátor megnevezése	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázisérték (2025)	Célérték (2030)[4]	Módszertani magyarázat / Adatforrás
I. Digitális átállás technológia	I.1. Szenzorokkal gyűjthető adattípusok száma	Eredmény	db	0	3	Az önkormányzat és intézményei által szenzorosan gyűjtött adattípusok száma (az 1.1.1 és 1.1.2 projektekkel kiépülő mérések). automatikusan beküldi szenzorállomás
II. Önkormányzati adatmenedzsment	II.1. Nyílt, gépileg olvasható formátumban közzétett önkormányzati adatkészletek száma	Output	db	0	3	Az önkormányzatok által gépileg feldolgozható formátumban nyilvánosan letölthetővé tett adatsorok száma a meglévő önkormányzati honlapokon
III. IT felkészültség és szemléletformálás	III.1.A digitális készségek fejlesztését célzó képzéseken résztvevő 60+ és hátrányos helyzetű lakosok száma / év	Output	fő/év	0	75	A célzott IKT és e-ügyintézési kompetenciafejlesztő programokba bevont és utógondozott 60 év feletti és rászoruló lakosok éves létszáma (3.1.1 projekt).
IV. Partnerség és koordináció	IV. 1. A járási digitális átállás menedzsmentjével megbízott szervezet, személy megléte	Input	igen/nem	Nem	Igen	A kistérségi digitális átállás koordinációjával és monitoringjával megbízott felelős személy / feladatkör kijelölése a hivatali struktúrában

[4] A megadott célértékek tervezői javaslatnak tekinthetők, mivel a DiA elkészítéséig hivatalos döntés vagy jóváhagyás nem született a vállalt indikátorokról.

2.2 Digitalizációs célok és kapcsolódó indikátorok a városfejlesztésben

A tematikus digitalizációs célok a városi működési területek közvetlen korszerűsítését és a lakossági életminőség javítását szolgálják. A módszertani útmutató előírásainak megfelelően a Gyulai járás mind az 5 városi működési területen megfogalmaz ágazati célokat a 8. táblázat problématérképe alapján, míg a kapcsolódó kötelező indikátorvállalások a tervezett projektek által közvetlenül érintett 3 működési területre összpontosulnak.

A tematikus célok, az FVS stratégiai célrendszeréhez való illeszkedésük, valamint az indikátorok alapját képező adatgenerálás módszertana az alábbi táblázatban látható:

10/A. táblázat: A tematikus célrendszer illeszkedése a Fenntartható Városfejlesztési Stratégiához (FVS) és az adatgenerálás módszertana

Városi működési terület	DiAtematikus cél (kód és megnevezés)	Illeszkedő FVS stratégiai cél és részcél	Adatgenerálás módszertana
Kormányzás	**T1 Cél:** A hivatali belső folyamatok fokozatos automatizálása és workflow-alapú működésének bővítése, az ASP-n kívüli ügymenetek digitalizációjának és folyamat-harmonizációjának elősegítésével.	**3. Stratégiai Cél:** Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése *Részcél: Városüzemeltetés hatékonyságának növelése*	Az e-önkormányzati portálon és a kiépülő kistérségi mobilalkalmazásban (City App - 4.2.1 projekt) élesített, online indítható ügytípusok és interaktív modulok szoftveres naplózása.
Gazdaság	**T2 Cél:** A helyi gazdaság digitális versenyképességének és láthatóságának erősítése, valamint a kistérségi vállalkozási, befektetésösztönzési és helyi termékértékesítési együttműködések digitális támogatása.	**2. Stratégiai Cél:** A járás gazdasági stabilitásának erősítése *Részcél: Adaptív termelési feltételek, helyi termékek támogatása*	A Digitális járási termelői piactér (4.3.1 projekt) adatbázisából automatikusan generált nyilvános termékkatalógusok és B2G adatkészletek számlálása.
Mobilitás	**T3 Cél:** A helyi önkormányzati mozgástérbe tartozó okos mobilitási elemek fejlesztése, valamint a térségi menetrendi, parkolási és	**3. Stratégiai Cél:** Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése *Részcél: Közlekedési rendszerek fejlesztése*	A regionális közösségi közlekedési (Volánbusz/MÁV) menetrendi adatok, a kerékpárút-hálózat és a kistérségi közlekedési infrastruktúra GIS-alapú

	utastájékoztatási adatok integrációjának előkészítése az érintett közlekedési szolgáltatókkal együttműködésben.		adatintegrációjának és frissítési gyakoriságának szoftveres naplózása a kistérségi platformokon.
Környezet	**T4 Cél:** Az önkormányzati és önkormányzati tulajdonú intézmények energiafelhasználásának digitális monitoringja és az épületüzemeltetés automatizálásának fokozatos bővítése, az energiahatékonyság és az üzemeltetési költségek mérséklése érdekében.	**4. Stratégiai Cél:** Járási szintű kibocsátáscsökkentés és klímaadaptáció *Részcél: Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás*	Az okos közvilágítási hálózat (1.1.2) és az energetikai szenzorok (1.1.1) által az Épületenergiagazdálkodási Rendszerbe (BEMS) becsatornázott önkormányzati épületek arányának kiszámítása.
Életminőség	**T5 Cél:** A közbiztonságot támogató digitális infrastruktúra fejlesztése, valamint a szociális, kulturális és humán szolgáltatások digitális hozzáférhetőségének és jelzőrendszereinek javítása.	**1. Stratégiai Cél:** Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése *Részcél: Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése kistérségi feladatelosztással*	A köztéri kamerarendszerbe (1.1.1 projekt) integrált, intelligens videóanalitikai és esetfelismerő funkcióval ellátott kamerák szoftveres eseménynaplózása és leltára.

A tematikus célok teljesülését mérő kötelező indikátorokat, bázis- és célértékeiket a 10. táblázat tartalmazza:

10. táblázat:Digitálisátállás indikátorok II. tematikus területek

Működési terület	Kiválasztott kötelező indikátor	Típus	Mértékegység	Bázisérték (2025)	Célérték (2030)[5]	Módszertani magyarázat / Adatforrás
1. Okos Kormányzás	Digitálisan indított ügymenetek aránya	Output	%	50	62	Digitálisan indított/lefolytatottügymenetek aránya az összes %-ában
3. Okos Környezet	Épületenergiagazdálkodási rendszerrel (BEMS) felszerelt önkormányzati épületek száma	Eredmény	db	0	8	Az okosméréssel és BEMS vezérléssel ellátott önkormányzati középületek száma Gyulán (1.1.1 és 1.1.2 projektek).
4. Okos Életminőség	Kamerákkal lefedett településrész / esetfelismerő kamerákszáma	Output	db	130	140	A közbiztonság érdekében hálózatba kapcsolt köztéri kamerák száma a járásban (1.1.1 projekt).

[5]A megadott célértékek tervezői javaslatnak tekinthetők, mivel a DiA elkészítéséig hivatalos döntés vagy jóváhagyás nem született a vállalt indikátorokról.

A GYULAI JÁRÁS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS AKCIÓTERVÉNEK CÉLRENDSZERE

Horizontális és tematikus célok illeszkedése az FVS célrendszeréhez és a DESI pillérekhez

1. STRATÉGIAI CÉL (FVS)
Gyulai járás népességmegtartó képességének erősítése

Részcél
A fiatalok munkavállalási lehetőségeinek szélesítése és az életkörülményeik javítása

H3 (Horizontális Cél)
A hivatali és intézményi munkatársak, valamint a digitálisan sérülékeny lakossági csoportok digitális kompetenciáinak célzott fejlesztése, különös tekintettel a generációs digitális szakadék mérséklésére.
DESI: Humán tőke

Részcél
Humán szolgáltató intézmények korszerűsítése kistérségi feladatelosztással

H4 (Horizontális Cél)
A digitális átállás járási szintű koordinációjának, partnerségi együttműködésének és rendszeres szakmai egyeztetési mechanizmusainak kialakítása, valamint a közös digitális fejlesztések összehangolásának erősítése.
DESI: Digitális technológiák integrációja

T5: Életminőség (Tematikus)
A közbiztonságot támogató digitális infrastruktúra fejlesztése, valamint a szociális, kulturális és humán szolgáltatások digitális hozzáférhetőségének és jelzőrendszereinek javítása.
Terület: Életminőség

2. STRATÉGIAI CÉL (FVS)
A járás gazdasági stabilitásának erősítése

Részcél
Adaptív termelési feltételek, helyi termékek támogatása

T2: Gazdaság (Tematikus)
A helyi gazdaság digitális versenyképességének és láthatóságának erősítése, valamint a kistérségi vállalkozási, befektetésösztönzési és helyi termékértékesítési együttműködések digitális támogatása.
Terület: Gazdaság

3. STRATÉGIAI CÉL (FVS)
Kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

Részcél
Városüzemeltetés hatékonyságának növelése

H1 (Horizontális Cél)
A járás digitális alapinfrastruktúrájának és intézményi IKT-kapacitásainak kiegyenlítettebb fejlesztése, a stabil és fenntartható hálózati hozzáférés feltételeinek megteremtése, valamint a mobil- és szélessávú konnektivitás javításának elősegítése szolgáltatói és állami együttműködésben.
DESI: Hálózati csatlakozás

H2 (Horizontális Cél)
Az önkormányzati és járási szempontból releváns adatállományok fokozatos digitalizálása, szabványosítása és integrálhatóságának javítása, az adatsilók csökkentése és az adat-alapú döntéstámogatás feltételeinek megteremtése.
DESI: Digitális közszolgáltatások

T1: Kormányzás (Tematikus)
A hivatali belső folyamatok fokozatos automatizálása és workflow-alapú működésének bővítése, az ASP-n kívüli ügymenetek digitalizációjának és folyamat-harmonizációjának elősegítésével.
Terület: Kormányzás

Részcél
Közlekedési rendszerek fejlesztése

T3: Mobilitás (Tematikus)
A helyi önkormányzati mozgástérbe tartozó okos mobilitási elemek fejlesztése, valamint a térségi menetrendi, parkolási és utastájékoztatási adatok integrációjának előkészítése az érintett közlekedési szolgáltatókkal együttműködésben.
Terület: Mobilitás

4. STRATÉGIAI CÉL (FVS)
Járási szintű kibocsátáscsökkentés & klímaadaptáció

Részcél
Kibocsátáscsökkentést szolgáló energia- és hulladékgazdálkodás

T4: Környezet (Tematikus)
Az önkormányzati és önkormányzati tulajdonú intézmények energiafelhasználásának digitális monitoringja és az épületüzemeltetés automatizálásának fokozatos bővítése, az energiahatékonyság és az üzemeltetési költségek mérséklése érdekében.
Terület: Környezet

JELMAGYARÁZAT

FVS stratégiai cél és részcél | DiA horizontális célok / DESI illeszkedés | DiA tematikus (városi működési területek)

24. ábra: A DiAhorizontális és tematikus célrendszere

3. Akcióterv: a város digitális átállását szolgáló intézkedések és akciók

3.1 Intézkedések és akciók a digitális átállás feltételrendszerének fejlesztésére

A Gyulai járás Digitális Átállási Akciótervének (DiA) beavatkozási és projektstruktúrája a térség **Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájára (FVS) és annak megalapozó Üzleti Modelljére épül**. Míg az FVS tematikus dimenzióihoz (Prosperáló, Megtartó, Zöldülő, Kiszolgáló) igazodó Üzleti Modell a „Digitális portfólióba" kizárólag az elsődlegesen digitális projekteket sorolja (szűkebben az önkormányzati adatmenedzsment és IKT-alapok fejlesztésére fókuszálva), addig a DiA dokumentum a **teljes járási digitális fejlesztési portfóliót egyetlen integrált akciótervbe** vonja össze. Ennek keretében a DiA**9 projekttel számol**: a **7 horizontális alapprojekt** megteremti a hardveres, adatkezelési, oktatási és koordinációs alapokat, míg a **2 dedikált tematikus projekt** (valamint a szinergikus mobilitási és környezeti modulok) az FVS többi ágazati portfóliójából kiegészítve határozza meg a járás digitális átállását, biztosítva az **ágazatközi szinergiákat és az egységes monitoringot**.

A horizontális beavatkozásokat az alábbi 11. táblázat csoportosítja abba a 7 horizontális alapprojektbe, amelyek hiánytalanul lefedik a módszertan által előírt négy kötelező alapfeltételt: 1.) Technológia (1.1.1, 1.1.2), 2.) Önkormányzati adatmenedzsment (2.1.1, 2.1.2, 2.2.1), 3.) IT felkészültség (3.1.1) és 4.) Partnerség, koordináció (2.1.3 járási helpdesk).

11. táblázat: A digitalizációs feltételrendszer tervezett fejlesztései (beavatkozások, projektek) rendszerező tábla

Horizontális beavatkozási terület	beavatkozások (kód)	projektek / akciók (kód és megnevezés)	direkt kapcsolódás más projektekhez (kódszám)	időzítés: 2021-2027 vagy elnyúló
1. digitális átállás technológia	H1.1Térségi környezeti és fizikai infrastruktúra-monitoring rendszerek okosítása és bővítése	1.1.1 Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése	2.1.1, 1.1.2	2021-2027 / Elnyúló
		1.1.2 Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése	1.1.1, 2.1.1	2021-2027 / Elnyúló
2. önkormányzat adatmenedzsment	H2.1Integrált önkormányzati adatmenedzsment és	2.1.1 Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése	2.1.2, 2.2.1, 1.1.1	2021-2027 / Elnyúló

	döntéstámogató infrastruktúra kiépítése	2.1.2 Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése	2.1.1, 2.2.1, 3.1.1	Elnyúló
		2.1.3 Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör kialakítása	2.1.1, 2.1.2, 2.2.1	2021-2027 / Elnyúló
	H2.2Nyílt hozzáférésű adatökoszisztéma (Open Data) és adatközponti felületek kialakítása	2.2.1 Nyílt adatplatformok kialakítása	2.1.1, 2.1.2	Elnyúló
3. IT felkészültség és szemléletformálás	H3.1Céltartalmú hivatali, intézményi és lakossági IKT-képzési programok megvalósítása	3.1.1 Digitális kompetenciafejlesztés	2.1.2, 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1	2021-2027 / Elnyúló
4. partnerség, koordináció	H4.1Kistérségi szintű digitális koordináció, szakmai helpdesk és többcsatornás partnerségi platformok működtetése	2.1.3 Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör kialakítása	2.1.1, 2.1.2, 2.2.1	2021-2027 / Elnyúló

A digitalizációs feltételrendszer fejlesztését szolgáló horizontális beavatkozások és akciók

A Gyulai járás digitális átállásának alapját az a 7 horizontális projekt alkotja, amely a teljes járási ökoszisztéma működési feltételeit hivatott megteremteni. Ezek a beavatkozások közvetlenül a helyzetfeltárás során azonosított rendszerszintű hiányosságokra – az adatsilók jelenlétére, a töredezett adatgazdálkodásra és a központosított IT-infrastruktúra hiányára – reagálnak. Az alapfeltételek összehangolt megteremtése elengedhetetlen az ágazati és tematikus okos megoldások hosszú távú, hatékony és fenntartható működéséhez.

A Digitális Átállás Akciótervét támogatandó projektjavaslatok egységes szerkezetű bemutatása biztosítja a későbbi műszaki, pénzügyi és partnerségi tervezés kereteit. A megadott költségbecslések jelenleg nagyságrendi jellegűek; a pontos összegek a részletes műszaki paraméterek, a helyszínek, az eszköz- és szoftverigények, az üzemeltetési modell, valamint a finanszírozási lehetőségek ismeretében véglegesíthetők.

12. táblázat A digitalizációs feltételrendszer tervezett fejlesztései (projekt szintű táblázat)

Kódszám	1.1.1
Akciómegnevezése	Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése
Kapcsolódó beavatkozás	H1.1 Térségi környezeti és fizikai infrastruktúra-monitoring

megnevezése	rendszerek okosítása és bővítése *(1. Digitális átállás technológia)*
Akció célcsoportja	A Gyulai járás lakossága, városüzemeltető szervek, Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság, katasztrófavédelem, mezőgazdasági szereplők.
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	4 önkormányzat, járási hivatal, IT és karbantartó szakemberek, közterület-felügyelet, Gyulai Rendőrkapitányság, a környezeti és katasztrófavédelmi adatokat hasznosító hivatásos szervek, a járás lakossága
Akció célja	A klímaváltozás növekvő városüzemeltetési terhei miatti megelőző és monitoring rendszer kiépítése, a klímatudatos beavatkozások megalapozása (levegőminőség-, klíma-, zaj- és forgalmi adatgyűjtéssel), valamint a közbiztonság erősítése a köztéri kamerahálózat célzott bővítésével.
Akció, indoklása, tartalmi elemei (részletesen)	A klímaváltozás hatásaira való felkészülés és a lakossági biztonságérzet növelése érdekében egy komplex térségi monitoringhálózat kiépítése szükséges. A fejlesztés összehangolja a környezeti adatgyűjtést és a közbiztonsági felügyeletet, megteremtve az adatvezérlés alapjait. *Akció konkrét tartalmi elemei:* • **Környezeti szenzorhálózat kiépítése:** Levegőminőség-, mikroklíma-, szállópor-, zaj- és forgalomszámláló érzékelők telepítése a járás frekventált és környezetileg sérülékeny pontjaira. • **Kamerarendszer bővítése:**Új, intelligens (LPR rendszámfelismerő és videóanalitikai esetfelismerő) köztéri kamerák telepítése a kistelepülésekre és Gyula stratégiai csomópontjaira. • **Adatkapcsolat és dedikált központi szoftver:** A szenzorok és kamerák adatátvitelét biztosító hálózati kapcsolatok kiépítése, valamint a gyűjtött adatok vizualizációját és elemzését biztosító központi monitoring szoftver licence és a GIS kataszterbe történő illesztése. • **Működtetési keret:** A rendszerek tartós üzemeltetését és karbantartását biztosító 5 éves induló szoftveres és hálózati működtetési keret megteremtése.
Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	40 000 000
Akció felelőse	Gyula Város Önkormányzata (mint a Társulás gesztora) és a járási önkormányzatok
Finanszírozás forrása	DIMOP Plusz / TOP Plusz

Kódszám	1.1.2
Akciómegnevezése	Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése
Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	H1.1 Térségi környezeti és fizikai infrastruktúra-monitoring rendszerek okosítása és bővítése *(1. Digitális átállás technológia*
Akció célcsoportja	Települési önkormányzatok, KÖZVIL Zrt. / közvilágítási

	szolgáltatók, közlekedők, gyalogosok, a járás teljes lakossága.
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	4 önkormányzat, hálózati és villamosmérnöki szakemberek / tervezők, közvilágítási karbantartó alvállalkozók, a járás lakossága
Akció célja	Egy horizontális, hálózatba kapcsolt okosváros-alapinfrastruktúra („smart city enabler") kiépítése a teljes járási hálózaton (kb. 1000–1200 lámpapont érintésével), az energiahatékonyság növelése, valamint a fizikai és hálózati alapteljesítmény megteremtése a jövőbeni okosváros-eszközök fogadásához.
Akció, indoklása, tartalmi elemei (részletesen)	A közvilágítás horizontális, folyamatosan ellátott hálózata az okosváros-fejlesztések elsődleges fizikai alapinfrastruktúrája. A beavatkozás célja a meglévő hálózat műszaki korszerűsítése és felkészítése a későbbi okosvárosi funkciók fogadására. *Akció konkrét tartalmi elemei:* • **Hálózati állapotfelmérés és infrastruktúra-fejlesztése:** A meglévő közvilágítási rendszer teljes körű állapotfelmérése, a szükséges tartószerkezeti (oszlop-, gém-) és lámpatest-beavatkozások elvégzése, valamint a meglévő lámpák cseréje korszerű, energiatakarékos SMART LED-ekre (teljes hálózaton, kb. 1000–1200 lámpapont kiterjedésben). • **Vezérlési és hálózati kiépítés:** A hálózati és vezérlési infrastruktúra átalakítása, biztosítva az oszlopok folyamatos feszültség alatti áramellátását és távvezérelhetőségét, amellyel a közvilágítási hálózat folyamatos üzemű okos-alapinfrastruktúrává válik. • **SMART-eszközök integrációjának előkészítése:** Műszaki, elektronikai és hálózati feltételek előkészítése kamerák, környezeti szenzorok, intelligens gyalogátkelők és e-autótöltő pontok későbbi fizikai csatlakoztatására („smartpole" előkészítés). • **Üzemeltetés és hibakezelés:** A lámpatestek önálló üzemeltetési/távvezérlő platformon működnek; a lakossági hibabejelentéseket a meglévő (és a járási településekre kiterjeszthető) online térképi hibabejelentő modul kezeli (az adatalapú döntéstámogató BI-rendszerrel való közvetlen szoftveres integráció nem része a projektnek).
Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	200 000 000
Akció felelőse	Települési önkormányzatok
Finanszírozás forrása	Piaci/vállalkozói magánforrás (ESCO-modell)

Kódszám	2.1.1
Akciómegnevezése	Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése
Kapcsolódó beavatkozás	H2.1Integrált önkormányzati adatmenedzsment és

megnevezése	döntéstámogató infrastruktúra kiépítése
Akció célcsoportja	Önkormányzati döntéshozók, jegyzők, polgármesterek és térségi tervezők
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	4 önkormányzat döntéshozói testületei
Akció célja	A széttagolt ágazati adatok – így a demográfiai, gazdasági, környezetvédelmi és közműmérési információk – térinformatikai alapú szintézise és analitikai feldolgozása a tényalapú (fact-based) településfejlesztési döntéshozatal megalapozása, a döntés-előkészítés hatékonyságának növelése, a sikeresebb forrásbevonás elősegítése, valamint a települési közszolgáltatások színvonalának emelése, a helyi lakosok és vendégek elégedettségének növelése érdekében.
Akció, indoklása, tartalmi elemei (részletesen)	A településfejlesztési elképzelések meghatározásakor, a fejlesztési programok készítésekor, valamint a döntéshozatali folyamatok során elengedhetetlen a demográfiai, társadalmi, környezeti és gazdasági folyamatok pontos, naprakész ismerete. A megalapozott elemzések érdekében az ágazati információkat helyhez kötötten és egymással szintetizálva szükséges vizsgálni, hiszen a hatékony és fenntartható fejlesztési irányok kizárólag gondosan előkészített adatállományokra támaszkodva jelölhetők ki. A beavatkozás keretében létrejövő adatalapú döntéstámogató rendszer a meglévő és a jövőben telepítendő szenzorok által gyűjtött valós idejű információk feldolgozásával lehetőséget nyújt a járásban keletkező adatok összegzésére és elemzésére. A rendszer segítségével a városvezetés folyamatosan nyomon követheti a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági és műszaki változásokat, valamint előre meghatározott indikátorok alapján végezhet gyors értékeléseket a meghozott intézkedések eredményeiről. Az adatalapú működés révén a településtervezés igényalapúvá válik, hatékonyabbá téve a pályázat-előkészítést, a stratégiai tervezést és az éves szakmai beszámolók elkészítését, míg az adatok egységes, közérthető kommunikációja átláthatóságot biztosít a lakosság és a gazdasági szereplők számára. Akció konkrét tartalmi elemei: • **Modern, felhőalapú BI-szoftverkörnyezet kiépítése:** Felhőalapú Business Intelligence (BI) adatvizualizációs és elemző szoftver licenclépcsőinek beszerzése a kistérségi adatállományok kezelésére. • **Egyedi mutatószámok és dashboardok lefejlesztése:** Kistérségi mutatószámok és automatizált vezetői riportok (dashboardok) kialakítása, amelyek vizuálisan ábrázolják a demográfiai folyamatokat, a közszolgáltatások kapacitáskihasználtságát, a dologi kiadások trendjeit, valamint a településüzemeltetési mutatókat. • **Prediktív szimulációk és térinformatikai elemzések:** Adatalapú hőtérképek és prediktív szimulációs modellek

	integrálása a stratégiai és költségvetési tervezés támogatására. • **Humán kapacitásfejlesztés és oktatás:** A döntéshozók és szakiroda-vezetők gyakorlati felkészítése az adatalapú döntéstámogató felületek és riportok mindennapi használatára a pályázati és városüzemeltetési feladatok során.
Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	200 000 000
Akció felelőse	Gyula Város Önkormányzata (gesztor) és a járási önkormányzatok
Finanszírozás forrása	DIMOP PLUSZ

Kódszám	2.1.2
Akciómegnevezése	**Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése**
Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	H2.1Integrált önkormányzati adatmenedzsment és döntéstámogató infrastruktúra kiépítése
Akció célcsoportja	A járási önkormányzatok szakirodái, intézményei és a nyílt adatokból profitáló helyi vállalkozások
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	4 önkormányzat és azok összesen 20 kulcsfontosságú intézménye
Akció célja	Az önkormányzati digitalizációs folyamatok erősítése, a jelenleg papíralapon vagy statikus PDF/Word fájlokban zárt önkormányzati és intézményi adatvagyon teljes körű digitalizálása, strukturálása és nyílt, gépileg olvasható adatbázisba (Open Data platform) szervezése, amellyel a hivatal hatékonyan támogatni tudja a város gazdasági szereplőit, és a fenntarthatóbb városüzemeltetés révén emelheti a nyújtott szolgáltatások színvonalát.
Akció tartalmi elemei (részletesen)	A jövő gazdaságában és a modern településirányításban az adatok kulcsszerepet játszanak, azonban a Gyulai járás településein a városüzemeltetés, a közszolgáltatások és a gazdasági társaságok működése során keletkező adatvagyon kezelése jelenleg töredezett, az adatokhoz való hozzáférés esetleges, és hiányzik az egységes adatvagyongazdálkodási keretrendszer. Bár az országos és uniós jogszabályi kezdeményezések (ASP, DÁP, közadatok újrahasznosításáról szóló törvény) kijelölik a digitalizáció és az átláthatóság irányát, a gyakorlatban komoly kihívást jelent az ágazatokat átfogó, integrált platformok és a hozzájuk kapcsolódó adat-újrahasznosítási programok megvalósítása. A hatékony adatgazdaság megteremtéséhez helyi adatpolitikára, a szabályozási akadályok lebontására, valamint a lakossági, piaci és hivatali szereplők aktív bevonására van szükség. A beavatkozás célja a járásban jelenleg széttagolt adatkezelés egységesítése, a nyílt adathasznosítás (Open Data) feltételeinek megteremtése, valamint a városüzemeltetést és döntéshozatalt

	támogató térinformatikai alapú adatbázisok kiépítése. Akció konkrét tartalmi elemei: • **Adatvagyon felmérése és leltározása:** Az önkormányzati és intézményi adatvagyon-leltár hiányának pótlása célzott szakmai felmérésekkel, a meglévő Informatikai Biztonsági Szabályzat (IBSZ) és hivatali interjúk alapján a zárt adatvagyon feltérképezésére. • **Helyi adatgazdálkodási szabályozás megalkotása:** Az adatok kezelésére, átadására és újrahasznosítására vonatkozó helyi szabályzatok és rendeletek kidolgozása, megteremtve a minél szélesebb körű anonimizált, nyílt adatkészletek (Open Data) piaci és lakossági felhasználásának jogi kereteit. • **Térinformatikai (GIS) alapú adatbázis és kataszter létrehozása:** A járás településein a középületek, zöldfelületek, fakataszterek és egyéb önkormányzati vagyontárgyak térinformatikai rendszerbe szervezése a napi városüzemeltetési és fejlesztési döntések támogatására. • **Jövőbeli adatintegrációs felület kiépítése:** A rendszer felkészítése a kiépülő okos infrastruktúrákból származó adatok (pl. szenzorok, City App lakossági visszajelzések, energiaközösségi és elektromobilitási adatok) automatikus fogadására és feldolgozására. • **Humán kapacitásfejlesztés és kistérségi terjesztés:** Az önkormányzati és intézményi dolgozók gyakorlati képzése az új adatkezelési és GIS-folyamatok használatára, valamint a szatelit települések fokozatos bekapcsolása a járási szintű adatbázisba a lakossági szolgáltatások javítása érdekében.
Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	300 000 000 Ft
Akció felelőse	Települési önkormányzatok (Gyulai Polgármesteri Hivatal vezetésével)
Finanszírozás forrása	DIMOP Plusz kistérségi adatvagyon-digitalizációs és GIS keret

Kódszám	2.1.3
Akciómegnevezése	Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör kialakítása
Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	H2.1Integrált önkormányzati adatmenedzsment és döntéstámogató infrastruktúra kiépítése
Akció célcsoportja	A járás 4 önkormányzata, azok intézményei, cégei, valamint a helyi lakosság egésze
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	A megvalósításért és üzemeltetésért felelős 3 fős dedikált szakmai stáb, valamint a települési önkormányzatok és a Gyulai Járási Kormányhivatal érintett ügyintézői alkotják, áttételesen a járás

	teljes lakossága érintett.
Akció célja	Egy központosított, Gyula székhelyű, de Elek, Kétegyháza és Lőkösháza felé mobil ügyfélszolgálatként és helpdeskként is üzemelő kistérségi IT-szervezet felállítása, amely az egységesített rendszer révén biztosítja a költségracionalizálást, az ügyintézők tehermentesítését, valamint a helyi IKT-szakemberhiány rendszerszintű kezelését.
Akció, indoklása, tartalmi elemei (részletesen)	A Gyulai járás településein a lakosság alacsony szintű digitális kompetenciái miatt a lakosok az e-ügyintézés során rendszeresen az önkormányzatok munkatársainak segítségére szorulnak. Ez jelentős időt és kapacitást von el a hivatali szakterületek dolgozóitól, amit tovább nehezít a települési önkormányzatoknál jelentkező IKT-létszámhiány. A probléma rendszerszintű kezelésére célszerű egy járási szintű, központosított IT háttérszolgáltatást nyújtó helpdesk egység létrehozása, amely a feladatok nagyságának megfelelően rugalmasan bővíthető. A fizikai és online jelenlétet egyesítő egység nemcsak a hivatali kapacitások tehermentesítését és a költségracionalizálást szolgálja, hanem távoli tanácsadással, helyszíni mobil kitelepülésekkel, oktatással és lakossági segítségnyújtással közvetlenül támogatja a digitális átállást. A szervezet végső formájában központi szolgáltatóként biztosítja a járási önkormányzatok, hivatalok és intézmények számára az internetszolgáltatást, a térfigyelő kamerarendszerek és az IT-infrastruktúra (szerverek, hálózatok, végpontok) 0–24 órás üzemeltetését, a mentési és adatbiztonsági rendszerek működtetését, a webhosting és online kommunikációs felületek kezelését, valamint a központi IT-beszerzési és tanácsadási feladatokat. Akció konkrét tartalmi elemei: • **Infrastruktúra kiépítése:** A kistérségi helpdesk technikai, hardveres és szoftveres feltételeinek megteremtése, beleértve az integrált hibajegy-kezelő (ITIL) platform és a központi felhőalapú felügyeleti szoftverek bevezetését. • **Szervezeti és humán kapacitásfejlesztés:** Egy 3 fős dedikált szakmai stáb (1 fő kistérségi okosváros-koordinátor, 2 fő helpdesk és rendszermérnök) felvétele és integrálása a Kistérségi Társulás szervezeti struktúrájába. • **Integrált szolgáltatási portfólió üzemeltetése:** A központosított hálózati és adatbiztonsági felügyelet (CCTV kamerák integrációja, tűzfal- és vírusvédelem), a 0–24 órás szervermenedzsment és a folyamatos távoli, valamint helyszíni (mobil kiszállási) hibaelhárítás biztosítása az intézményeknél. • **Lakossági és kistérségi támogatás:** Egy dedikált lakossági forródrót (helpdesk) és mobil tanácsadó szolgáltatás működtetése az e-ügyintézés elősegítésére, valamint a jövőbeni digitális alkalmazások (pl. City App, járási kártya) bevezetésének és szakmai felügyeletének támogatása.

Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	20 000 000Ft
Akció felelőse	Gyula Város Önkormányzata (mint a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás gesztora)
Finanszírozás forrása	DIMOP Plusz kistérségi digitális infrastruktúra-fejlesztési forrás

Kódszám	2.2.1
Akciómegnevezése	Nyílt adatplatformok kialakítása
Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	H2.2Nyílt hozzáférésű adatökoszisztéma (Open Data) és adatközponti felületek kialakítása
Akció célcsoportja	Önkormányzatok, háttérintézmények, közszolgáltatók, a helyi lakosság és a járás vállalkozásai
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	A platform közvetlen kialakításában és adatszolgáltatásában a járás 4 önkormányzata, mintegy 15 háttérintézménye és közszolgáltatója, valamint kb. 50 hivatali szakembere érintett. A nyílt adatplatform (Open Data) rendszeres közvetett célcsoportját becsülten 500+ helyi vállalkozás, fejlesztő és lakossági felhasználó alkotja.
Akció célja	A keletkező önkormányzati és közszolgáltatói adatvagyon gyűjtése, elemzése, megosztása és értékorientált kiaknázása egy transzparens, magas hozzáadott értéket képviselő városi adatökoszisztéma (adatplatform, városi adatpiac) létrehozásával
Akció tartalmi elemei (részletesen)	Járási Adatközpont és nyílt adatplatform létrehozása. A beavatkozás két lépésből áll, első feladat a városi/járási szintű adatpolitika meghatározása, majd városi adatstratégia kidolgozása. Második lépésben célszerű kialakítani azt a Járási Adatközpont funkciót, amely – tervezést, szervezést és IT-infrastruktúra-fejlesztést követően – megteremti a városi szintű fejlesztési és településüzemeltetési folyamatok monitorozásának lehetőségét. Ez a központ az önkormányzati intézményeken és gazdálkodó szervezeteken átívelő, centrális szerepet kell kapnia az adatok gyűjtésében, tárolásában és elemzésében. Ezzel együtt döntő jelentősége van minél több adatszolgáltató partner csatlakoztatásának. Ahhoz, hogy egy transzparens és magas hozzáadott értéket jelentő városi adatökoszisztéma (adatplatform, városi adatpiac) megvalósulhasson, szabályozni szükséges a városi adatok megosztását és értékorientált kiaknázását, továbbá minimalizálni kell a duplikált adatok/adatbázisok kialakulását, így biztosítva, hogy a keletkező adatok a döntéshozók, a lakosság és a térség vállalkozásai számára egyaránt hasznos információkat tartalmazzanak.
Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	300 000 000 Ft
Akció felelőse	Gyula Város Önkormányzata (gesztor).
Finanszírozás forrása	önkormányzati, DIMOP Plusz

Kódszám	3.1.1

Akciómegnevezése	Digitális kompetenciafejlesztés
Kapcsolódó beavatkozás megnevezése	H3.1 Céltartalmú hivatali, intézményi és lakossági IKT-képzési programok megvalósítása *(3. IT felkészültség és szemléletformálás)*
Akció célcsoportja	60 év feletti és hátrányos helyzetű lakosok, hivatali ügyintézők, önkormányzati intézmények munkatársai, digitálisan sérülékeny csoportok.
Érintettek/résztvevők tervezett száma (esemény, képzés stb. esetében)	Évente legalább 75 fő 60+ és hátrányos helyzetű lakos (képzés és utógondozás), valamint a 4 önkormányzat hivatali és intézményi állománya.
Akció célja	A lakossági és intézményi digitális készségek fejlesztése, a generációs digitális szakadék mérséklése, a rászoruló munkavállalók piaci helyzetének javítása és az e-önkormányzati szolgáltatások akadálytalan lakossági használatának elősegítése.
Akció, indoklása, tartalmi elemei (részletesen)	Akció konkrét tartalmi elemei: • **Targetált lakossági IKT képzések:** Gyakorlati e-ügyintézési, okoseszköz-használati és kiberbiztonsági tanfolyamok szervezése időseknek és rászorulóknak. • **Hivatali és intézményi továbbképzések:** Az ASP szakrendszerek, adatalapú döntéstámogató eszközök és GIS kataszterek készségszintű használata. • **Digitális ügyintézési pontok:** Támogató IKT-infrastruktúra és mentorálás biztosítása a kistelepüléseken. • **Szemléletformáló akciók:** Okos város edukációs workshopok a City App, az e-ticket és a digitális termelői piactér lakossági elterjesztésére.
Becsült beruházási költség (Bruttó, Ft)	10 000 000
Akció felelőse	Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás
Finanszírozás forrása	EFOP Plusz

3.2 Digitalizációs elemek a konkrét városfejlesztési célú beavatkozásokban

A tematikus fejlesztések a városi működési alrendszerek közvetlen korszerűsítését szolgálják. A Digitális Átállási Akcióterv módszertani útmutatójának tervezési elveivel összhangban a Gyulai járás két dedikált tematikus projekt megvalósítását tervezi: az okos kormányzás területén a kétirányú lakossági kommunikációt és hibabejelentést biztosító *Városi applikációk fejlesztését (4.2.1)*, az okos életminőség dimenziójában pedig a krízishelyzeteket kezelő *Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítását és erősítését (4.1.1)*. A többi városi működési alrendszer esetében a digitális átállás integrált módon, a horizontális alapprojektek és e két tematikus projekt szinergiáira támaszkodva valósul meg. A gazdaság (T2) területén a helyi vállalkozók digitális támogatása a nyílt adatplatformok (2.2.1) adatkészletei és a kompetenciafejlesztés (3.1.1) révén valósul meg, amit a City App üzleti és turisztikai promóciós felületei is közvetlenül támogatnak. A mobilitás (T3) dimenziójában a közlekedési és utastájékoztatási adatok integrációja az okos közvilágítás és az intelligens gyalogátkelők (1.1.2) infrastruktúrájára épül, míg a lakosok felé a City App menetrendi és parkolási modulja biztosítja a szolgáltatást. Az környezet (T4) alrendszerben az energetikai és környezeti adatintegráció a kiépülő szenzorhálózat (1.1.1) és a közvilágítási infrastruktúra (1.1.2) valós idejű mérésein keresztül (saját célszoftveres és GIS felületeiken) jön létre, amelyet a City App lakossági köztisztasági és zöldfelületi bejelentő modulja egészít ki. A tervezett beavatkozások digitalizáltsági fokozatait a módszertani kézikönyv logikája szerint a 13. táblázat rendszerezi.

Az alábbi**Tematikus rendszerező tábla (13. táblázat)** a tervezett beavatkozások digitalizáltsági fokozatait mutatja be a módszertani kézikönyv logikája szerint (zéró, 1., 2., 3. fokozat vagy teljes hálózatba kapcsolás).

13. táblázat:A digitalizációs tartalmú fejlesztések rendszerezése

Városi működési terület	beavatkozások (kód)	projektek / akciók (kód és megnevezés)	Digitalizáltság foka	időzítés: 2021-2027 vagy elnyúló
T1 - Digitális átállás a kormányzásban	T1.1 Lakossági kétirányú e-ügyintézés és digitális tájékoztatás fejlesztése	4.2.1 Városi applikációk fejlesztése - kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása	2. Fokozat (digitális ügyintézési/kommunikációs felület, humán feldolgozással)	2021-2027 / Elnyúló
		(Az adatalapú hivatali működés és döntéstámogatás háttérfeltételeit a	-	-

		2.1.1, 2.1.2 és 2.1.3 alapprojektek biztosítják)		
T2 - Digitális átállás a gazdaságban	T2.1Kistérségi e-kereskedelmi, helyi termékértékesítési és B2G együttműködési platformok kialakítása	*(Integráltan a 2.2.1 Nyílt adatplatformok és a 3.1.1 Digitális kompetenciafejleszt és horizontális projektek támogatják)*	-	-
T3 - Digitális átállás a mobilitásban	T3.1 Utastájékoztatási, parkolási és közlekedési infrastruktúra-adatok integrációja	*(Integráltan az 1.1.2 okos közvilágítás/átkelők és a 4.2.1 City App menetrendi modulja részeként valósul meg)*	-	-
T4 - Digitális átállás a környezeti alrendszerekben	T4.1 Környezeti adatintegráció és energetikai monitoring	*(Integráltan az 1.1.1 szenzoros monitoring és az 1.1.2 okos közvilágítási infrastruktúra adatkiértékeléseként valósul meg)*	-	-
T5 - Digitális átállás mint eszköz az életkörülmények javításában	T5.1 Digitálisan támogatott idősgondozási krízisjelző rendszer megvalósítása	4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése	2. Fokozat (okos vészjelzők, gondozói hálózat)	2021-2027 / Elnyúló
		(A lakossági IKT-kompetenciák általános fejlesztését a 3.1.1 horizontális alapprojekt biztosítja)	-	-

Mivel a Gyulai járás a TVP keretében nem nevesített közvetlen digitális tartalmú projektet (így a TVP projektelemeket részletező 14. táblázat nem releváns), a digitális átállás

megvalósításához szükséges beavatkozások mindegyike a TVP-n kívüli, önálló vagy a 2021–2027-es időszakon túlmutató fejlesztésként kerül kidolgozásra a 15. táblázat szerint.
A horizontális alapinfrastruktúrára támaszkodó 2 tematikus projekt célja a helyi lakosság életminőségének növelése és a környezeti fenntarthatóság erősítése.

15. táblázat: TVP-ben nem szereplő, de DiA által javasolt projektek részletezése

Kódszám	4.2.1
projekt kódja és címe (TVP-ben nem szereplő)	4.2.1 Városi applikációk fejlesztése - kétirányú kommunikációs lehetőségek kialakítása
digitális fejlesztési elem megnevezése	Járási szintű kétirányú kommunikációs mobilalkalmazás (City App) és integrált lakossági hibabejelentő modul
kapcsolódó beavatkozás megnevezése	T1.2Nyílt önkormányzati adatgazdálkodás és lakossági kétirányú e-ügyintézés fejlesztése
digitalizáció célja a projekten belül	Az önkormányzat szolgáltatásainak korszerűsítése, a szolgáltatások digitalizált elérése, a városüzemeltetés költségeinek csökkentése és a kétirányú interaktív lakossági kommunikáció biztosítása
elvárt hatás	Gyors és hatékony tájékoztatás, átláthatóbb önkormányzati működés, hatékonyabb városüzemeltetés a lakossági hibabejelentések révén, növekvő lakossági és turisztikai elégedettség, valamint a gyulai applikáció sikeres kiterjesztése a járás többi településére
projekt becsült beruházási költsége (Bruttó, Ft)	120 000 000 Ft
ebből a projekt digitális elemének becsült beruházási költsége (Bruttó, Ft)	80 000 000 Ft

Kódszám	4.1.1
projekt kódja és címe (TVP-ben nem szereplő)	4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése
digitális fejlesztési elem megnevezése	Digitális/elektronikus krízisjelző rendszer, okos vészjelző eszközök és a gondozói hálózat digitális eszközellátása
kapcsolódó beavatkozás megnevezése	T5.1Digitálisan támogatott idősgondozási krízisjelző rendszer, közbiztonsági videóanalitika és lakossági kompetenciafejlesztés megvalósítása
digitalizáció célja a projekten belül	Az elöregedő lakosság biztonságának megteremtése és minőségi ellátása, törekedve arra, hogy az idősgondozást amíg csak lehet, a saját otthonukban biztosítsák digitálisan támogatott krízisjelzéssel és gondozásszervezéssel
elvárt hatás	Az idős, veszélyeztetett lakosok gyors segítséghez jutása, a gondozói hálózat felkészültsége és reakcióidejének csökkenése, az idősek saját otthonukban való biztonságos megtartása, valamint a kistérségi szociális ellátórendszer hatékonyabb működése
projekt becsült beruházási költsége (Bruttó, Ft)	100 000 000 Ft

ebből a projekt digitális elemének becsült beruházási költsége (Bruttó, Ft)	45 000 000 Ft

A tematikus digitális projektek egymáshoz való viszonya és szinergiái

A Digitális Átállás Akcióterv (DiA) tematikus fejlesztései egy szorosan összekapcsolódó, egymást erősítő digitális ökoszisztémát alkotnak. A rendszer alapját a horizontális adatinfrastruktúra – az **adatalapú döntéstámogató rendszer (2.1.1),** a **nyílt adatplatformok (2.2.1)** és az **adatintegrátori helpdesk (2.1.3)** – adja, amely fogadja és elemzi a különböző területekről beérkező adatokat.

Ezt a központi hátteret a **környezeti monitoring (1.1.1)** és az **okos közvilágítás (1.1.2)** által generált szenzoradatok táplálják, közvetlenül támogatva a tényalapú városüzemeltetést és a stratégiai döntéshozatalt. A feldolgozott információk közvetlen értékké válnak a felhasználók számára:

- A lakosság felé a kétirányú kommunikációt biztosító **városi applikáción (4.2.1)** keresztül,
- A rászorulók számára a **jelzőrendszeres idősgondozáson (4.1.1)** keresztül,

A folyamat lakossági és hivatali kihasználtságát a **digitális kompetenciafejlesztési program (3.1.1)**, valamint az **adatbázisok digitalizálása (2.1.2)** teszi teljessé.

A projektek között erős szinergia érvényesül: a humán kapacitások fejlesztése garantálja a rendszerek hatékony kihasználását, a belső adatkezelési folyamatok az önkormányzati működést racionalizálják, míg a lakossági és gazdasági platformok a közösségi kommunikációt és a helyi piacot élénkítik.

Kapcsolódás és átfedések a Zöld Finanszírozási Keretrendszer (ZÁF) projektjeivel

A Digitális Átállási Akcióterv (DiA) és a Zöld Finanszírozási Keretrendszer (ZÁF) szoros szinergiája alapvető elvárás a Gyulai járás FVS-ben. A zöld beruházások és a digitális fejlesztések egymást erősítve garantálják, hogy a térségben megvalósuló infrastruktúra-fejlesztések ne csupán fenntarthatók, hanem okosak, mérhetők és hosszú távon költséghatékonyak is legyenek.
A ZÁF által kijelölt zöld prioritások (az energiahatékonyság, a klímaadaptáció, a fenntartható mobilitás, a cirkuláris gazdaság és a helyi zöldgazdaság) megadják a fizikai fejlesztések keretét, míg a DiA biztosítja azt a digitális adatkezelési, szenzoros és kommunikációs réteget, amely a megvalósult zöld rendszerek valós idejű felügyeletét, adatalapú döntéstámogatását és lakossági bevonását szavatolja. Ezt a közvetlen technológiai kapcsolódást jól példázza a

közvilágítási infrastruktúra intelligens fejlesztése, a komplex környezeti monitoring kiépítése, valamint az adatalapú városi energiamenedzsment-rendszer bevezetése. A két terület szerves illeszkedése az alábbi három fő szinergia-tengely mentén valósul meg:

A. Energiahatékonysági és klíma szinergiák (MT4 Környezet)

A közvilágítási infrastruktúra fejlesztése (DiA 1.1.2) és az adatalapú döntéstámogató rendszer kiépítése (DiA 2.1.1) közvetlen technológiai alaptámogatást nyújt a ZÁF keretében megvalósuló közintézményi energetikai korszerűsítésekhez és a helyi energiaközösségek kialakításához. A ZÁF részeként energetikailag megújuló épületek, valamint az energiaközösségi fejlesztések termelési és fogyasztási adatait az 1.1.1 és 1.1.2 projektek dedikált üzemeltetési szoftverei és a GIS kataszter jelenítik meg, támogatva a tényalapú mérést.Ez a digitális kontroll és valós idejű adatgyűjtés lehetővé teszi a városi és intézményi szintű energiafelhasználás pontos nyomon követését, megszünteti a felesleges energiaveszteségeket, és tudományosan igazolhatóvá, valamint mérhetővé teszi a tényleges üvegházhatású gázkibocsátás-csökkenést.

B. Fenntartható mobilitási szinergiák (MT3 Mobilitás)

A városi mobilalkalmazások fejlesztése (DiA 4.2.1) és az intelligens közvilágítási szenzorhálózat (DiA 1.1.2) szervesen kiegészíti a ZÁF keretében tervezett kerékpáros és gyalogos infrastruktúra-beruházásokat. Míg a ZÁF a fizikai hálózat kiépítését és felújítását finanszírozza, addig a DiA digitális rétege intelligens gyalogosátkelőkkel, forgalomszámláló és környezeti szenzorokkal szereli fel a csomópontokat, emellett a City App felületén keresztül valós idejű útvonaltervezést, mikromobilitási információkat és okos parkolási támogatást nyújt. A fizikai és digitális infrastruktúra összekapcsolása közvetlenül ösztönzi a lakosságot a kibocsátásmentes közlekedési módok választására, mérsékelve a belvárosi gépjárműforgalmat és a légszennyezést.

C. Lakossági klímatudatosság és szemléletformálás (MT5 Életminőség / H3)

A digitális kompetenciafejlesztés (DiA 3.1.1) és a kétirányú lakossági kommunikációt biztosító City App (DiA 4.2.1) a ZÁF KEHOP-finanszírozású lakossági környezetvédelmi és klímaadaptációs kampányainak elsődleges közvetítő csatornája. A ZÁF által célzott lakossági szemléletformálás – amely a csapadékvíz helyben tartására, az otthoni energiatakarékosságra és a szelektív hulladékgyűjtésre fókuszál – a DiA digitális platformjain keresztül éri el a legszélesebb célcsoportot. A mobilalkalmazásba integrált lakossági visszajelzési modulok, a digitális oktatási tartalmak és a játékosított ösztönző rendszerek hatékonyan növelik a helyi lakosság környezeti tudatosságát és aktív részvételét a járás zöld stratégiájának megvalósításában.

A DiA keretében tervezett fizikai és technológiai projektek (különösen az 1.1.1 Környezeti monitoring és az 1.1.2 Okos közvilágítás) maradéktalanul illeszkednek a ZÁF 3.3. fejezetében elvégzett előzetes DNSH (Do No SignificantHarm) értékeléshez, így a digitalizáció során a

környezeti célok (klímameditáció, biodiverzitás, körforgásos gazdaság) semmilyen jelentős kárt nem szenvednek.

4. A digitális átállás akcióterv menedzsmentje

4.1 Menedzsment háttér – felelősségi körök, végrehajtás koordináció

A Gyulai járás Digitális Átállási Akciótervének (DiA) sikeres végrehajtása olyan integrált intézményi modellt igényel, amely a technológiai megvalósításon túl a jogi megfelelőséget, az adatgazdai felelősséget, a kiberbiztonságot és a hosszú távú üzemeltethetőséget is egyetlen átlátható keretbe szervezi. A négy érintett település (Gyula, Elek, Kétegyháza, Lőkösháza) összehangolt működését egy **háromszintű irányítási és koordinációs struktúra** biztosítja:

1. **A stratégiai és politikai döntéshozatal szintje**
   A legmagasabb szintű stratégiáért és a településközi prioritások meghatározásáért a Fenntartható Várostérségi Településegyüttes Bizottság (FVTB) felel. Az FVTB véleményezi a járási adatintegrációs irányokat és a közös digitális szolgáltatásokat, míg a formális jogi, rendeleti és költségvetési döntéseket az egyes települések Képviselő-testületei hozzák meg.
2. **Szakmai irányítás, adatbiztonsági jóváhagyás és operatív monitoring: a DÁM Munkacsoport**
   Míg az FVTB és a testületek a stratégiai kereteket rögzítik, a napi szintű szakmai felügyeletet, a minőségbiztosítást és a döntés-előkészítést a Gyulai Többcélú Kistérségi Társulás ernyője alatt működő **Digitális Átállás Monitoring (DÁM) Munkacsoport** látja el.A DÁM Munkacsoport szakmai magját a kistérségi okosváros-koordinátor, a jegyzők, az adatvédelmi tisztviselő (DPO) és az információbiztonsági felelős alkotják. E szakmai kör feladata az adatgazdai szerepkörök, az adat-hozzáférési rend és az interoperabilitási előírások jóváhagyása; **új digitális szolgáltatás vagy adatbázis élesítésére csak a DÁM Munkacsoport kötelező adatvédelmi és kiberbiztonsági jóváhagyását követően kerülhet sor.**
   A DÁM Munkacsoport bővített körében biztosítja a szakterületek közötti párbeszédet is: bevonva a pénzügyi és műszaki irodavezetőket, a hivatali IT-üzemeltetőket, a települési digitális kapcsolattartókat, valamint a kiemelt térségi cégek (Gyulai Várfürdő Kft., Gyulai Turisztikai Nonprofit Kft.) vezetőit. A munkacsoport munkáját szükség szerint külső smart-city és kiberbiztonsági szakértők is támogathatják.
3. **Operatív koordináció és központosított IT háttérszolgáltatás**
   A napi szintű végrehajtásért és a hivatali apparátus tehermentesítéséért a kistérségi IT-szervezeten belül működő **dedikált okosváros-koordinátor** felel. A koordinátor nem különálló szervezetet, hanem egy horizontális feladatkört vezet. Fő feladata a projektek előrehaladásának nyomon követése, a rendszeres riportolás a DÁM Munkacsoport és a döntéshozók felé, valamint a folyamatos kapcsolattartás az állami szereplőkkel (NISZ Zrt., Kormányhivatal, DÁP fejlesztők) a központi rendszerekkel –

különösen a Digitális Állampolgárság Programmal – való kompatibilitás biztosítása érdekében.

Ezzel párhuzamosan jön létre a **kistérségi adatintegrátori és helpdesk egység**. Ez a szervezet kettős funkciót tölt be: egyrészt központi 0–24 órás hálózati és szerverfelügyeletet nyújt, másrészt mobil ügyfélszolgálatként helyszíni kiszállásokkal végez fizikai hibaelhárítást, eszközkarbantartást és e-ügyintézési tanácsadást a kistelepülési önkormányzatoknál és intézményeknél. A későbbiekben ez az egység válik a központi Járási Adatközpont és a városi adatplatform technikai üzemeltetőjévé.

Stakeholder bevonás és tesztelési keretek (LivingLab)

A digitális szolgáltatások társadalmi elfogadottságát és felhasználóbarát működését a LivingLab (élő laboratórium) módszertan garantálja. Ennek keretében projekt-specifikus tesztcsoportokat és felhasználói paneleket alakítanak ki. A fejlesztési fázisban dedikált, 25-25 fős lakossági és vállalkozói béta-tesztelő csoportok próbálják ki az olyan élesítés előtt álló modulokat, mint pl. a Járáskártya. Az így gyűjtött tapasztalatok alapján történik meg a rendszerek finomhangolása a kiterjedt kistérségi bevezetés előtt, miközben a digitálisan lemaradó vagy sérülékeny csoportok támogatása célzott képzésekkel és személyes jelenléttel valósul meg.

4.2 A digitális átállás projektek / akciók ütemezése

A digitális átállás megvalósításának ütemezése 2026–2029 közötti intenzív előkészítési időszakra épül, igazodva a reális megvalósíthatósághoz. Az alábbi **Gantt-diagram (16. táblázat)** éves bontásban ábrázolja a horizontális feltételrendszeri és a tematikus működési projektek időbeli megvalósulását (előkészítés, megvalósítás, üzemeltetés), valamint az egymásra épülő mérföldköveket.

A 9 digitális projekt egymásra épülő, egymást támogató fejlesztési rendszert alkot. A projektek időbeli programozása szerint a **2026–2029 közötti időszak képezi az átfogó előkészítési fázist**. Ebben a szakaszban történik meg a szervezeti és IT-alapozás: feláll a DÁM Munkacsoport, elindul a 2.1.3 helpdesk feladatkör megszervezése, rögzítésre kerülnek a műszaki és közbeszerzési specifikációk, valamint előkészítésre kerülnek az adatalapú rendszerek, az adatbázis-digitalizálás és a kompetenciafejlesztési programok.

A **középtávú projektek**– mint a környezeti monitoring (1.1.1), a közvilágítási infrastruktúra (1.1.2), az adatalapú döntéstámogató rendszer (2.1.1), a digitális kompetenciafejlesztés (3.1.1), az adatintegrátori helpdesk (2.1.3), a városi applikáció (4.2.1) és a jelzőrendszeres idősgondozás (4.1.1) – **érdemi megvalósítási és tesztelési fázisa 2029–2030-ban zajlik le**, éles üzemeltetésük és fenntartásuk pedig 2031-től válik tartóssá.

A **hosszú távú projektek** esetében – mint az adatbázisok teljes körű digitalizálása (2.1.2) és a nyílt adatplatformok kialakítása (2.2.1) – a folyamatos alapozást követően a **fő kivitelezési fázis 2031–2032-re esik**, és üzemeltetésük a 2033-ig terjedő horizonton valósul meg.

A stratégiai ciklus kötelező ciklusközi monitoringjára és az elért eredmények átfogó értékelésére **2029. II. félévében és 2030-ban** kerül sor.

16. táblázat: Gantt diagram

Kód	Projekt / Akció megnevezése	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
					Stratégiai ciklusközi monitoring				
DIGITALIZÁCIÓ TÉMAKÖREI – Akciók a digitális átállás feltételrendszerének fejlesztésére									
H1	1.1.1 Környezeti monitoring kialakítása, meglévő köztéri kamerarendszerek bővítése (Középtáv)								
H1	1.1.2 Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése (Középtáv)								
H2	2.1.1 Adatalapú döntéstámogató rendszer fejlesztése (Középtáv)								
H2	2.1.2 Adatbázisok digitalizálása és a szükséges humán képességek fejlesztése (Hosszú táv)								
H2	2.2.1 Nyílt adatplatformok kialakítása (Hosszú táv)								
H3	3.1.1 Digitális kompetencia fejlesztése (Középtáv)								
H4	2.1.3 Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör kialakítása (Középtáv)								
VÁROSI MŰKÖDÉSI TERÜLETEK – Projektek az egyes városi működési területek digitalizációja érdekében									
MT1	4.2.1 Városi applikációk fejlesztése – kétirányú kommunikáció (Középtáv)								
MT5	4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése (Középtáv)								

Jelmagyarázat:

Előkészítési / Tervezési fázis (specifikáció, forrás-előkészítés, beszerzések)

Megvalósítási / Kivitelezési fázis (fejlesztés, tesztelés, élesítés)

Üzemeltetési fázis (tartós működtetés, fenntartás)

4.3 Az akciók finanszírozása

A Gyulai járás önkormányzatainak szűkös költségvetési mozgástere és a kistelepülések (Elek, Lőkösháza) korlátozott adóerő-képessége miatt a DiA végrehajtása döntően külső, vissza nem térítendő uniós források (DIMOP Plusz, TOP Plusz, EFOP Plusz), valamint magántőke bevonására épül. A digitális átállás akciótervének **teljes beruházási keretösszege (CAPEX) bruttó 1 185 000 000 Ft (1,185 milliárd Ft)**, amely kizárólag a fejlesztések beruházási jellegű és digitális elem-költségeit foglalja magában.

A beruházási keretből **985 millió Ft vissza nem térítendő támogatásból**, míg **200 millió Ft piaci/vállalkozói forrásból** (a közvilágítás-fejlesztés ESCO-modelljéből) valósul meg.

A pénzügyi keretek értelmezésénél fontos kiemelni, hogy az FVS Üzleti Modell „Digitális portfóliója" eredetileg bruttó 820 millió Ft CAPEX tőkeigénnyel számolt, amely az FVS-ben elsődlegesen digitális dimenzióhoz tartozó projekteket (**2.1.1 Adatalapú döntéstámogató rendszer:** 250 millió Ft beruházási keret, **2.1.2 Adatbázisok digitalizálása:** 300 millió Ft beruházási keret, **2.2.1 Nyílt adatplatformok:** 300 millió Ft beruházási keret, **2.1.3 Kistérségi helpdesk és adatintegrátori infrastruktúra:** 20 millió Ft beruházási keret) fedi le.

A DiA ennél magasabb, **1,185 milliárd Ft-os digitális beruházási büdzséje** azért rendelkezik többlettel, mert az FVS egyéb portfólióiban szereplő, de technológiai/digitális tartalmú elemek beruházásait, valamint a tematikus projektek digitális komponenseit is egységesen tartalmazza. E különbséget az alábbi tételek adják:

- **1.1.1 Környezeti monitoring és kamerabővítés:** 40 millió Ft beruházási keret.
- **1.1.2 Közvilágítási rendszer fejlesztés:** 200 millió Ft (ESCO magánforrás).
- **3.1.1 Digitális kompetenciafejlesztés:** 10 millió Ft beruházási keret.
- **4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás (digitális fejlesztési elem):** 35 millió Ft beruházási keret.
- **4.2.1 Városi applikációk / City App (digitális fejlesztési elem):** 80 millió Ft beruházási keret.

A finanszírozási struktúrát és a beruházási források allokációját a 17. táblázat részletezi.

17. táblázat: Digitális átállás forrástérkép

Digitális átállás akcióterv projektek	Saját / önkormányzati forrás (Ft)	Piaci / vállalkozói magánforrás (ESCO) (Ft)	Vissza nem térítendő támogatás (Ft)	Részben visszatérítendő támogatás (Ft)	Visszatérítendő támogatás / hitel (Ft)	Mindösszesen (Ft)
I. HORIZONTÁLIS ALAPPROJEKTEK (H1–H4)						
1.1.1 Környezeti monitoring és kamerabővítés	0 Ft	0 Ft	40 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	40 000 000 Ft
1.1.2 Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése	0 Ft	200 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	0 Ft	200 000 000 Ft
2.1.1 Adatalapú döntéstámogató rendszer	0 Ft	0 Ft	200 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	200 000 000 Ft
2.1.2 Adatbázisok digitalizálása és humán képességek fejlesztése	0 Ft	0 Ft	300 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	300 000 000 Ft
2.1.3 Települési / járási szintű adatintegrátori / helpdesk feladatkör	0 Ft	0 Ft	20 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	20 000 000 Ft
2.2.1 Nyílt adatplatformok kialakítása	0 Ft	0 Ft	300 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	300 000 000 Ft
3.1.1 Digitális kompetenciafejlesztés	0 Ft	0 Ft	10 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	10 000 000 Ft
Horizontális alösszesen (CAPEX)	**0 Ft**	**200 000 000 Ft**	**870 000 000 Ft**	**0 Ft**	**0 Ft**	**1 070 000 000 Ft**
II. TEMATIKUS ÁGAZATI BEAVATKOZÁSOK (MT1–MT5)						
4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás (Digitális elem beruházása)	0 Ft	0 Ft	35 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	35 000 000 Ft
4.2.1 Városi applikációk / City App (Digitális elem beruházása)	0 Ft	0 Ft	80 000 000 Ft	0 Ft	0 Ft	80 000 000 Ft
Tematikus alösszesen (Digitális CAPEX)	**0 Ft**	**0 Ft**	**115 000 000 Ft**	**0 Ft**	**0 Ft**	**115 000 000 Ft**
MINDÖSSZESEN (Digitális beruházási keret CAPEX)	**0 Ft**	**200 000 000 Ft**	**985 000 000 Ft**	**0 Ft**	**0 Ft**	**1 185 000 000 Ft**

A módszertani előírásoknak megfelelően az alábbi **Költségkalkulációs tábla (18. táblázat)** a digitális átállás **horizontális feltételrendszerét alkotó 7 alapprojekt** beruházási (CAPEX) és működési/fenntartási (OPEX) költségeit számszerűsíti módszertani bontásban.
A horizontális alapprojektek megvalósításához szükséges **egyszeri fejlesztési költség (CAPEX) mindösszesen bruttó 1 070 000 000 Ft (1,07 milliárd Ft)**, amely lefedi az adatvagyon-leltározást és digitalizálást, a térinformatikai (GIS) alapokat, a szenzorhálózatot, az okos közvilágítást, a BI döntéstámogató és Open Data szoftvereket, valamint a kistérségi helpdesk infrastruktúrát.

18. táblázat: Költségkalkuláció az alapfejlesztésekre

	Költségtétel megnevezése	Nettó + ÁFA egyszeri fejlesztési költség (CAPEX, Ft)	Éves működési / licenc költség (OPEX, Ft/év)
1	Alaptérkép, GIS és térinformatikai alapok	60 000 000 Ft	5 000 000 Ft/év
2	Adatgyűjtés és adatvagyon-digitalizálás	180 000 000 Ft	15 000 000 Ft/év
3	Adatvásárlás és külső adatkapcsolatok	20 000 000 Ft	10 000 000 Ft/év
4	Hardver, okos oszlopok és szenzorok*(ebből 200 M Ft okos LED közvilágítás ESCO keret, 40 M Ft környezeti szenzorok és kamerák)*	240 000 000 Ft	57 500 000 Ft/év
5	Szoftver (BI döntéstámogató és Open Data)	500 000 000 Ft	55 000 000 Ft/év
6	Adatkezelő személyzet és ITIL helpdesk	20 000 000 Ft	2 000 000 Ft/év
7	Elemzők, IKT képzések és szakértői támogatás	10 000 000 Ft	54 000 000 Ft/év
8	Felhő tárhely és 0-24 adatbiztonsági díjak	40 000 000 Ft	0 Ft/év
	MINDÖSSZESEN (Horizontális alapprojektek)	1 070 000 000 Ft	198 500 000 Ft / év

Az éves szintű működési és licenckköltség (OPEX) **198 500 000 Ft/év** (198,5 millió Ft/év), amelynek meghatározásánál az üzleti tervben szereplő projekt-élettartamok átlagát vettük alapul. Ez az összeg reálisan fedezi a kistérségi helpdesk és adatintegrátori szervezet dedikált szakmai stábjának bérköltségét, a mobil kiszállási keretet, a 0–24 órás hálózati és szerverfelügyeletet, valamint a folyamatos felhőtárhely- és szoftverlicenc-díjakat.A fenntartási költségek a négy önkormányzatot terhelik a hivatali IT és szoftverlicencek biztosítására, kivételt képez a közvilágítás, amelynek működtetését az elért energiamegtakarítás önfinanszírozó módon fedezi, míg a kompetenciafejlesztés fenntartása külső pályázati forrásokra támaszkodik.

Az alábbi **Egyedi finanszírozási összesítő (20. táblázat)** részletesen bemutatja a digitális átállás keretében tervezett tematikus projektek bevételtermelési és megtakarítási potenciálját, azonosítja a lehetséges bevételi jogcímeket és a megtakarítások főbb eredetét, valamint az egyes fejlesztéseket megtérülési kategóriákba sorolja.

A tematikus digitális fejlesztések egyedi finanszírozási értékelése az **MT1–MT5 működési területek** mentén készült el. A tisztán horizontális alapprojektek a módszertani előírások szerint nem szerepelnek a 20. táblázatban, azonban energiamegtakarítási, adatértékesítési és üzemeltetési hatásaik az **MT1–MT5 tematikus sorokban összegződnek**. A 9 digitális érintettségű projekt pénzügyi, jövedelemtermelési és megtakarítási jellemzői az alábbiak szerint egyértelműen elkülönülnek:

- **4 projekt tartalmaz közvetlen bevételtermelő / jövedelemtermelő elemet (összesen 101,0 M Ft/év pénzügyi haszon):**
  - **1.1.2 Közvilágítási infrastruktúra fejlesztése (MT4):40,0 M Ft/év** közvetlen energiamegtakarítási és karbantartási haszon, ami lehetővé teszi a **2. kategóriás piaci ESCO-modell** alkalmazását.
  - **2.1.2 Adatbázisok digitalizálása (MT2):10,0 M Ft/év** piaci célra értékesíthető adatbázisokból és B2B adatkészletekből származó potenciális árbevétel.
  - **2.2.1 Nyílt adatplatformok kialakítása (MT2):36,0 M Ft/év** nyílt adatkészletekből, B2B adattermékekből és B2G adatszolgáltatásokból származó piaci árbevétel.
  - **4.2.1 Városi applikációk fejlesztése (MT1):15,0 M Ft/év** értékesíthető reklámfelületekből és piaci szolgáltatói partnerségekből származó árbevétel.
- **5 projekt tisztán közszolgáltatási és társadalmi célú, nem bevételtermelő:**
  - **1.1.1 Környezeti monitoring és kamerabővítés (MT4/MT5):0,0 M Ft/év közvetlen bevétel** (tisztán közbiztonsági, bűnmegelőzési és klíma-monitoring társadalmi haszon).
  - **2.1.1 Adatalapú döntéstámogató rendszer (MT1):0,0 M Ft/év közvetlen bevétel** (tisztán hivatali döntés-előkészítési és városüzemeltetési hatékonyságjavulás).
  - **2.1.3 Kistérségi helpdesk és adatintegrátori feladatkör (MT1):0,0 M Ft/év közvetlen bevétel** (tisztán belső hivatali tehermentesítés és központi IT-support).
  - **3.1.1 Digitális kompetencia fejlesztése (MT2):0,0 M Ft/év közvetlen bevétel** (tisztán lakossági e-ügyintézési képzés és digitális felzárkóztatás).
  - **4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása (MT5):0,0 M Ft/év közvetlen bevétel** (tisztán szociális gondoskodás és krízishelyzet-kezelési társadalmi haszon, amely a drága bentlakásos intézményi elhelyezések kiváltásával mérsékli a fenntartói költségeket).

A táblázat tematikus területek szerinti módszertani összefoglalója:

- **MT1 (Kormányzás):** A **City App (4.2.1)** lakossági kényelmi szolgáltatás (**1. kategória**), amely kereskedelmi reklámfelületei és piaci partnerségei révén évi **15 millió Ft** kiegészítő bevételt is képes termelni.
- **MT2 (Gazdaság):** A **Nyílt adatplatformok (2.2.1)** az anonimizált B2B/B2G adatkészletek piaci értékesítésével évi **36 millió Ft**, míg az **adatbázis-digitalizálás (2.1.2)** évi **10 millió Ft** jövedelemtermelő potenciállal bír (**2. kategória**).
- **MT3 (Mobilitás):** Az **intelligens gyalogátkelők** és **menetrendi modulok** integrációja a közlekedésszervezés és balesetmegelőzés közvetett hatékonyságjavulását biztosítja (**2. kategória**).
- **MT4 (Környezet):** Az **okos közvilágítási LED-rekonstrukció (1.1.2)** évi **40 millió Ft** közvetlen energiamegtakarítási haszna teszi lehetővé a **2. kategóriás piaci ESCO-modell** alkalmazását.
- **MT5 (Életminőség):** A **krízisjelző rendszer (4.1.1)** tisztán gondoskodási és társadalmi célú kényelmi szolgáltatás (**1. kategória**), amely a bentlakásos szociális intézményi elhelyezés kiváltásával mérsékel közvetett fenntartói költségeket.

20. táblázat: Egyedi finanszírozási összesítő és megtakarítási potenciálok

	Az Akcióterv közép- és hosszú távra tervezett projektjei	Bevételtermelési potenciál	Bevételi jogcím	Megtakarítási potenciál	Megtakarítás eredete	Projekt megtérülési kategóriája (az útmutató alapján)
városi és várostérségi FVS alapú digitális fejlesztések						
MT1	4.2.1 Városi applikációk / City App és lakossági e-ügyintézés	Mérhető kereskedelmi potenciál (15 M Ft/év)	Értékesíthető reklámfelületek, együttműködés piaci szolgáltatókkal	Közepes	Ügyintézési és tájékoztatási folyamatok egyszerűsödése, gyorsabb lakossági hibabejelentés, hivatali adminisztratív terhek csökkenése	1. Kényelmi szolgáltatások létrehozását célzó projekt
MT2	2.2.1 Nyílt adatplatformok és 3.1.1 gazdasági kompetenciafejlesztés	Mérhető piaci potenciál (36 M Ft/év)	Piaci célra értékesíthető B2B/B2G adatkészletek és nyílt adatszolgáltatások	Közepes-Magas	Helyi vállalkozások digitális hatékonyságnövekedése, adatalapú befektetésösztönzés	2. Költség-haszon elemzést igénylő szolgáltatás / piaci bevételtermelő projekt
MT3	1.1.2 okos átkelők/szenzorok és 4.2.1 menetrendi/parkolási modulok integrációja	Alacsony (közvetett csatlakozás e-jegy/parkolási rendszerekhez)	Nincs önálló új önkormányzati bevétel	Közepes (térségi szinten)	Közlekedési folyamatok adatalapú optimalizálása, gyalogos/kerékpáros biztonsági beavatkozások költséghatékonysága	2. Költség-haszon elemzést igénylő szolgáltatás

MT4	1.1.2 okos közvilágítási LED/ESCO modell és 1.1.1 szenzoros monitoring adatintegrációja	Magas megtakarítási haszon (40 M Ft/év)	Energiamegtakarítás (villamosenergia és karbantartás csökkenése)	Magas (40 M Ft/év)	Villamosenergia-felhasználás és karbantartási költségek drasztikus csökkentése (SMART LED-ek), közintézményi energiapazarlás megszüntetése (BEMS)	2. Költség-haszon elemzést igénylő szolgáltatás (ESCO-modell)
MT5	4.1.1 Jelzőrendszeres szolgáltatás kialakítása, erősítése	Nincs jelentős közvetlen bevételtermelési potenciál	Közvetlen bevételi jogcím nem tervezett (nem bevételtermelő)	Közepes (közvetett szociális megtakarítás)	Az idősek saját otthonukban való biztonságos megtartása (drága bentlakásos intézményi ellátás kiváltása), ellátásszervezés hatékonysága	1. Kényelmi és gondoskodási szolgáltatást célzó projekt

A digitális fejlesztések várható hatása a Gyulai járás pénzügyi gazdálkodására

A tervezett digitális fejlesztések a megvalósítás időszakában elsősorban egyszeri fejlesztési és beruházási költségeket, valamint a bevezetett rendszerekhez kapcsolódó folyamatos működtetési és fenntartási kiadásokat jelentenek. A pénzügyi hatás ezért rövid távon többletforrás-igénnyel jár, amelynek mérséklésében a pályázati és egyéb külső támogatási források kiemelt szerepet töltenek be.

Közép- és hosszú távon ugyanakkor a fejlesztések várhatóan hozzájárulnak a hatékonyabb és kiszámíthatóbb pénzügyi gazdálkodáshoz. Az adatplatformok, az adatbázisok digitalizálása és az adatalapú döntéstámogatás javíthatják a rendelkezésre álló információk minőségét, ezáltal támogatva a megalapozottabb költségvetési, fejlesztési és üzemeltetési döntéseket. A digitális megoldások egyes esetekben az adminisztratív és működési folyamatok egyszerűsítésével, valamint az erőforrások célzottabb felhasználásával közvetett költségmegtakarítást eredményezhetnek.

A projektek pénzügyi hatásmechanizmusa az alábbiak szerint csoportosítható:

- **Közvetlen megtakarítási potenciál:** A legjelentősebb közvetlen pénzügyi megtakarítással a közvilágítási infrastruktúra fejlesztése rendelkezik, elsősorban a villamosenergia-felhasználás és a karbantartási költségek drasztikus mérséklése révén.
- **Közvetett működési hatékonyság:** A környezeti monitoring, a digitális kommunikációs megoldások (City App) és a jelzőrendszeres idősgondozás elsősorban a városüzemeltetési és szolgáltatásszervezési folyamatok hatékonyságának javításán, a kármegelőzésen és a hivatali terhek csökkentésén keresztül fejtenek ki kedvező pénzügyi hatást.

Összességében a digitális átállás pénzügyi hatása kezdetben beruházási és működtetési többletköltségként jelentkezik, hosszabb távon azonban a működési hatékonyság javulása, az energia- és üzemeltetési megtakarítások, a megalapozottabb döntéshozatal, valamint egyes projektek esetében új bevételi lehetőségek révén kedvező hatást gyakorolhat a Gyulai járás pénzügyi gazdálkodására. A fejlesztések pénzügyi fenntarthatóságának fontos feltétele a beruházási és működési költségek folyamatos nyomon követése, valamint a támogatási és egyéb külső finanszírozási lehetőségek hatékony bevonása.

5. Mellékletek

5.1. melléklet: Az önkormányzat és intézményeinek, cégeinek IKT eszközellátottságának felmérése és működési jellemzői kérdőíves felmérés

8. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: Dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Tárgy: Víziközmű vagyon átadásával kapcsolatban a szükséges döntés meghozatala

Tisztelt Képviselő-testület!

Az ALFÖLDVÍZ Zrt. 2021. augusztus 10-i Közgyűlésén hozott döntésének eredményeképpen aláírásra került az ALFÖLDVÍZ Zrt. és a Nemzeti Vízművek Zrt. között, az Integrációs Programot megalapozó és megindító Együttműködési Megállapodás. Ezt követően a Nemzeti Vízművek Zrt., a Program keretében, az ALFÖLDVÍZ Zrt.-ben részvény tulajdonnal rendelkező önkormányzatok felé megkereséssel élt a víziközmű-, a működtető vagyon és a Társaságban, mint víziközmű-szolgáltatóban fennálló részesedés Magyar Államra történő átruházása tárgyában. Az Integráció első és második szakaszában 74 tulajdonos önkormányzat részéről megtörtént a vagyon átadás-átvétel a Magyar Állam felé.

Az integráció minden esetben a tulajdonos önkormányzatok ***önkéntes*** részvételén, az integráció által elérhető előnyök mérlegelésén alapul, és a Vksztv. rendelkezéseivel összhangban elsősorban azt célozza, hogy az érintett településeken a víziközmű-szolgáltatás feltételeinek biztosítására — az ellátásbiztonság folyamatosságának megőrzésével, illetve fokozásával — hatékonyabb keretek között kerüljön sor.

Az integrációs eljárás legfőbb célja, hogy az önkormányzatok ellátási felelősségéhez rendelt *víziközmű*, valamint az azt *működtető vagyon, **térítésmentesen*** a Magyar Állam tulajdonába és kezelésébe kerüljön. Az eljárás része továbbá annak rögzítése, hogy az önkormányzat víziközmű-szolgáltatás ellátási felelőssége a víziközmű vagyon átadásával átszáll a Magyar Államra. Az államra, mint ellátásért felelősre történő tulajdonjog-átruházás esetén az állam képviseletében a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság jár el (a továbbiakban: NV Zrt.).

Továbbá az integrációban részt vevő települési önkormányzat térítésmentesen átruházza az államra, mint új ellátásért felelősre az átadással érintett víziközmű-rendszer üzemeltetését szerződéses jogviszony alapján ellátó *víziközmű-szolgáltatóban fennálló társasági részesedését.*

Az Integrációs Program kiemelt célja az is, hogy az NV Zrt. a Vksztv. által biztosított, de fel nem használt forrásokat átvegye és adekvát felhasználását biztosítsa. A folyamatban lévő fejlesztések felügyelete kulcsfontosságú, annak érdekében, hogy a biztosított források elszámoltatható módon kerüljenek felhasználásra.

Az alábbiakban ismertetjük az átadás-átvétel megvalósításának, vagyis az Önkormányzat, mint Átadó, a Magyar Állam képviseletében eljáró NV Zrt., mint Átvevő, valamint az ALFÖLDVÍZ Zrt., mint Üzemeltető közötti, ***háromoldalú Vagyonátadási megállapodás megkötésének előkészítéséhez szükséges előzetes önkormányzati teendőket.***

A tulajdonos önkormányzatok részéről, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. § 16. pontja értelmében, *előzetes testületi döntést*

kíván a víziközmű és azt működtető vagyon, továbbá a részvények államra történő ingyenes átruházása.
Az Mötv. 50. §-a szerint, a 42. § 16. pontjában foglaltakra tekintettel, vagyis a helyi önkormányzati vagyon tulajdonjogának, a 108. § szerinti ingyenes átruházásához szükséges döntéshez, a testület *minősített többségi szavazata szükséges*, azaz a képviselők több mint felének igen szavazata, az egyszerű szótöbbség nem elegendő.
Tekintettel arra, hogy Lőkösháza Község Önkormányzata 2023. november 10. napján kötött háromoldalú megállapodás aláírásával az állam tulajdonába adta a víziközmű-vagyonát. A megállapodást felülvizsgálva megállapításra került, hogy átvevő Magyar Állam képviseletében eljáró Nemzeti Vízművek Zrt., valamint az Alföldvíz Zrt. mint üzemeltető esetében van néhány olyan ingatlan, amely a víziközmű-vagyonba tartozik, de esetükben a tulajdonjog átruházása nem történ meg. Ezen ingatlanok átadása kimaradt a már megkötött együttműködésből.
Lőkösháza Község Önkormányzatának, mint átadónak szükséges döntést hoznia arról, hogy az előterjesztés mellékletét képező megállapodás-tervezet 3. pontja által sorolt kivett vízmű megnevezésű, kiegészítve a termőföldnek minősülő (Kevermes 0120/5 hrsz, Dombiratos 077/17 hrsz, Medgyesegyháza 0119/4 és Medgyesegyháza 0119/5 hrsz.) megnevezésű ingatlanokkal térítésmentesen, O Ft értéken történő átvezetéssel átruházza a Magyar Állam javára.

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztem a képviselő-testület elé.

Határozati javaslat

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete **kinyilvánítja azon szándékát, miszerint az őt terhelő víziközmű-szolgáltatás biztosítása vonatkozásában fennálló ellátási kötelezettségét** az érintett víziközmű-vagyont térítésmentesen, 0 Ft értéken történő átvezetéssel a Magyar állam javára átruházza.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete kinyilvánítja, hogy az előterjesztés részeként a Képviselő-testület elé terjesztett víziközmű-vagyonról és két termőföldnek minősülő ingatlanról szóló megállapodás tervezetét megismerte, annak tartalmával egyetért, ennek megfelelően felhatalmazza a polgármestert arra, hogy a megjelölt cél megvalósítása érdekében azt aláírja és az átruházáshoz szükséges jognyilatkozatokat megtegye.

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete felhatalmazást ad a polgármesternek, hogy a megállapodást aláírja és a szükséges jognyilatkozatokat a vagyonátruházást illetően megtegye.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a szükséges nyilatkozatok megtételére.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 16.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

ALFÖLDVÍZ
Regionális Vízközmű-szolgáltató Zrt.

A Nemzeti Vízművek Csoport tagja

A DOKUMENTUMOT ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:
Zsittnyán Zoltán

A DOKUMENTUMOT ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:
Kardos János

SZERVEZET:	Jogi és Igazgatási Osztály	HIV. SZÁM:	
IKTATÓSZÁM:	ARV/137-50/2026	ÜGYINTÉZŐJÜK:	
ÜGYINTÉZŐNK:	dr. Szabó Zita	LEVELÜK KELTE:	
MELLÉKLET:	Megállapodás tervezetek, tulajdoni lap másolatok		
TÁRGY:	Megkeresés víziközmű-vagyonba tartozó ingatlanokkal kapcsolatban_Lőkösháza		

Lőkösháza Község Önkormányzata
Szűcsné Gergely Györgyi polgármester részére

Lőkösháza
Eleki 28.
5743

Tisztelt Polgármester Asszony!

Az Önkormányzat a Magyar Állammal 2023. november 10. napján kötött megállapodással állami tulajdonba adta a víziközmű-vagyonát. Az átvevő Magyar Állam képviseletében eljáró Nemzeti Vízművek Zrt., valamint az ALFÖLDVÍZ Zrt. mint üzemeltető megállapította, hogy van néhány olyan ingatlan, amely víziközmű-vagyonba tartozik, de esetükben a tulajdonjog átruházása még nem történt meg.

A fent hivatkozott megállapodás 7.4. pontja alapján Társaságunk előkészítette ezen ingatlanok kapcsán is az ingatlan-nyilvántartásban történő átjegyzésre alkalmas megállapodások tervezetét. Külön megállapodásban szükséges rendelkezni azon két ingatlanról, amely termőföldnek minősül (Kevermes 0120/5 hrsz, Dombiratos 077/17 hrsz). Mellékelem a tervezeteket, továbbá az érintett ingatlanok tulajdoni lapjainak másolatait.

Kérem szíveskedjenek a tervezeteket áttekinteni és esetleges módosítási vagy kiegészítési javaslataikat 2026. augusztus 31. napjáig megtenni részünkre a jogiiroda@alfoldviz.hu email címre. Az ingatlanokra vonatkozó táblázatok „Ingatlan értéke (Ft)" oszlopában szíveskedjenek feltüntetni az ingatlanok nyilvántartási értékét.

Bármely felmerülő kérdés esetén állunk szíves rendelkezésére a következő elérhetőségeken: dr. Szabó Zita jogi főmunkatárs 0630-017-9694, szabo.zita@alfoldviz.hu.

Szíves együttműködését köszönöm.

KELT: Békéscsaba, 2026.07.14.

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal
Kirendeltsége, Lőkösháza
Érk.: 2026. év 07 hó 15 n.
L/1386-1/2026 szám Melléklet .... db

Tisztelettel:

Zsittnyán Zoltán
műszaki igazgató

Kardos János
termelési főmérnök

KAPJA: Lőkösháza Község Önkormányzata
IRATTÁR

MEGÁLLAPODÁS INGATLAN TULAJDONJOGÁNAK TÉRÍTÉSMENTES ÁTADÁSÁRÓL

amely létrejött

egyrészről: **LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA** (székhely: 5743 Lőkösháza Eleki út 28.; adószám:15725125-2-04; statisztikai számjel:15725125-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725129; államháztartási egyedi azonosító:734729;képviseli:Szűcsné Gergely Györgyi Editpolgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

másrészről: a **Magyar Állam** képviseletében eljáró **Nemzeti Vízművek Zrt.** (székhely:1117 Budapest, Október huszonharmadika utca 18.; cégjegyzékszám: 01-10-141112; statisztikai számjel: 28950334-6421-114-01.; nyilvántartást vezető szerv: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága;adószám: 28950334-2-43; képviseli Nagy Edit vezérigazgató) helyett és nevében meghatalmazottként eljár az ALFÖLDVÍZ Zrt. (képviseli: Szeverényi György vezérigazgató), mint átvevő és vagyonkezelésbe adó (a továbbiakban: „**Átvevő**")

valamint: az **ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság,** (rövid elnevezés: ALFÖLDVÍZ Zrt. székhely: 5600 Békéscsaba, Dobozi út 5., cégjegyzékszám: 04-10-001580, statisztikai számjel: 13100887-3600-114-04, nyilvántartást vezető szerv: Gyulai Törvényszék Cégbírósága; adószám: 13100887-2-04, képviseli: Szeverényi György vezérigazgató) mint vagyonkezelő (a továbbiakban: **Vagyonkezelő**),

(a továbbiakban együtt:„**Felek**") között alulírott napon és helyen az alábbi feltételekkel.

1. Felek rögzítik, hogy közöttük 2023. november 10.napjánaz ALFÖLDVÍZ Zrt. ellátási területét érintőmegállapodásjött létre a víziközmű-szolgáltatás működtetésének biztosítása érdekében, amely megállapodás keretében az Átadó a tulajdonában lévő víziközmű-vagyonba tartozó ingatlanok Átvevőnek való ingyenesen történő átadására is kötelezettséget vállalt.

2. Az 1. pontban rögzítettekre és a jelen megállapodás aláírásáraLőkösháza Község Önkormányzatának123/2023. (VIII. 30.) kt. határozata felhatalmazást biztosított a polgármester számára.

3. Felek rögzítik, hogy a jelen megállapodással érintett ingatlanok az alábbiak:

település	fekvés (bt. / kt. / zk.)	helyrajzi szám	megnevezés	természetbeni cím	jogi jelleg	Átadó tulajdoni hányada	terület (m^2)	Ingatlan értéke (Ft)
Csanádapáca	kt.	091/60	kivett vízmű	-	-	59/10000	1778	25.685,-

Csanádapáca	kt.	0148/86	kivett vízmű	-	-	59/10000	1651	
Lőkösháza	kt.	060/56	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	59/10000	1625	
Lőkösháza	kt.	047/3	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	558795/660000	2871	
Lőkösháza	kt.	047/2	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	543325/660000	2602	
Lőkösháza	kt.	042/110	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	59/10000	1616	
Lőkösháza	kt.	042/11	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	2494/660000	1776	
Kunágota	kt.	0266/13	kivett vízmű	-	-	59/10000	1625	
Kunágota	kt.	0269/51	kivett vízmű	-	-	59/10000	1662	
Kevermes	kt.	0112/2	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	2366/660000	2827	
Kaszaper	kt.	076/38	kivett vízmű	-	-	59/10000	1213	
Kaszaper	kt.	076/36	kivett vízmű	-	-	59/10000	1125	
Kaszaper	kt.	053/56	kivett vízmű	-	-	59/10000	1127	

4. A Felek rögzítik, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 6.§(1) bekezdése szerint víziközmű kizárólag az állam, vagy a települési önkormányzat tulajdonában állhat.Rögzítik továbbá, hogy a Vksztv. 5/H. § (2) bekezdése alapján az Átadó, mint ellátásért felelős önkormányzat a víziközmű-vagyon, illetve a tulajdonában álló víziközmű működtető eszköz tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel is átruházhatja az államra, ha a víziközmű-rendszeren kizárólagos vagy az állammal közös tulajdonnal rendelkezik.

5. Az 1. pontban körülírt megállapodásban foglaltakra és a 4. pontban hivatkozott jogszabályokra tekintettel az Átadó a jelen megállapodással örökre és visszavonhatatlanul, ingyenes területátadás címén átruházza Átvevőre, Átvevő pedig elfogadja a 3. pontban körülírt ingatlanok ott megjelölt tulajdoni hányadát. Az átadással egyidejűleg az átadott ingatlanokraaz Átvevő vagyonkezelői jogot alapít az ALFÖLDVÍZ Zrt., mint vagyonkezelő javára.

6. Átadó jelen megállapodás aláírásával feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulását adja ahhoz, hogy az Átadó tulajdonjogának törlésével egyidejűleg a 3. pontban meghatározott ingatlanok tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba a 3. pontban

megjelölt tulajdoni arányban ingyenes területátadás jogcímén Átvevő javára bejegyzésre kerüljön.Átvevő jogosult a jelen szerződést tulajdonjog bejegyzési kérelemmel benyújtani az illetékes földhivatalhoz.A Vksztv. 6. § (3) bekezdése szerint az állami tulajdonú víziközmű, valamint az ezen törvény 5/H. §-a alapján az állam tulajdonába kerülő víziközmű működtető eszközök és rendszerfüggetlen víziközmű-elemek felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság gyakorolja, ezért Felek kérik, hogy a Magyar Állam tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg a Nemzeti Vízművek Zrt., mint tulajdonosi joggyakorló az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön.

7. Felek feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulásukat adják, hogy az ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság, mint vagyonkezelő javára vagyonkezelői jog kerüljön bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba a 3. pontban meghatározott ingatlanok, ugyanezen pontban meghatározott tulajdoni hányadára. Felek a vagyonkezelői jog bejegyzését közösen kérik az illetékes hivataltól.

8. A Magyar Állam az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül.Az állami vagyon vagyonkezelői jogának megszerzése az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 26.§ (1) bekezdés e) pontja alapján mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól.

9. A Felek rögzítik, hogy külön birtokbaadásra nincs szükség, tekintettel arra, hogy az Átvevő az ingatlant az. 1. pontban hivatkozott megállapodás hatálybalépését követően már ténylegesen birtokba vette.

10. Átadó szavatol azért, hogy az ingatlanok a tulajdoni lapra bejegyzetteken túlmenően per-, igény- és tehermentesek.

11. Felek rögzítik, hogy Lőkösháza Község Önkormányzata a Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartásában szereplő jogi személy, míg az NV Zrt. és az ALFÖLDVÍZ Zrt. magyar jogszabályok szerint alapított és működő gazdasági társaságok,amelyeknek szerződéskötési képességét sem jogszabály, sem bírói ítélet, egyéb határozat nem korlátozza, nem zárja ki.

12. Felek rögzítik, hogy Átvevő a Magyar Állam, így a Vksztv. 6. § (1) bekezdése alapján az ingatlanok tulajdonjogának megszerzése a számára megengedett, a Nemzeti Vízművek Zrt. ugyanezen § (3) bekezdése alapján jár el. Átvevő képviselője kijelenti, hogy a Nemzeti Vízművek Zrt. Magyarországon, a magyar jog szerint jogszerűen nyilvántartásba vett gazdasági társaság, és nem áll sem felszámolási-, sem kényszertörlési-, sem végelszámolási-, sem csődeljárás alatt, előadja továbbá, hogy ingatlan elidegenítési képessége korlátozás alá nem esik, így a szerződés megkötésének vele szemben törvényi akadálya nincsen. Átvevő rendelkezésre bocsátja az aláírásra jogosult aláírás mintáját.

13. Az ingatlanok tulajdonjogának átadása könyv szerinti értéken történik.

14. Felek megállapítják, hogy a Vksztv. 8. § (3) bekezdése alapján a jelen megállapodás alapján teljesített víziközmű-vagyonátadás az általános forgalmi adó szempontjából közcélú adománynak minősül. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII.

törvény 11. § (3) bekezdése alapján a közcélú adomány nem minősül ellenérték fejében történő termékértékesítésnek, ezáltal ÁFA-fizetési kötelezettség a jelenlegi megállapodás alapján nem keletkezik.

15. Adományozott az adomány teljesítéséről a teljesítéskori hatályos adójogszabályok szerint – amennyiben a jogszabályok igazolást írnak elő – igazolást ad ki a tárgyévet követő év január 31-ig.

16. Felek a jelen szerződés elkészítésével, szerkesztésével és ellenjegyzésével, valamint a kapcsolódó ügyintézéssel meghatalmazzák és megbízzák a Borsfai Ügyvédi Irodát (képv.: dr. Borsfai Balázs ügyvéd, székhely: 9021 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 15. fsz. 3., KASZ: 36057970). Felek az eljáró ügyvédet felhatalmazzák, hogy a jelen jogügylettel kapcsolatban az illetékes földhivatal és az illetékügyi hatóság előtt teljes jogkörrel (azzal a korlátozással, hogy a NAV előtti képviselet kizárólag a B400E adatlap aláírására és benyújtására korlátozódik) eljárjon, amely megbízást és meghatalmazást a szerződést szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd ezennel elfogad. Jelen meghatalmazás kiterjed az esetleges név-, adat-, számelírás, vagy nyilvánvaló elírás, számítási hiba esetén ezen hibáknak közvetlenül a szerződés szövegében kézírás útján, bélyegzővel való kijavítására. Az ilyen kijavítás nem minősül szerződésmódosításnak. Jelen okirat tartalmát a felek egyben ügyvédi megbízásnak és tényvázlatnak is tekintik. Felek megállapodnak abban, hogy a tulajdon-átruházás költségeit Vagyonkezelő fizeti meg.

17. Felek a jelen szerződés aláírásával kijelentik, hogy jelen jogügylettel kapcsolatban a jogszabály által előírt adataik ellenőrzését és a szerződésben való feltüntetését nem tekintik a személyes adatok védelme megsértésének, egyúttal hozzájárulnak a személyes adataiknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben és az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvényben foglaltak szerinti ellenőrzéséhez és kezeléséhez. Felek tudomásul veszik, hogy a szerződéses kapcsolat fennállása alatt jelen adásvételi ügylet végleges lezárásáig az azonosítás során megadott adatokban bekövetkezett változásról haladéktalanul kötelesek az eljáró ügyvédet írásban tájékoztatni.

18. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. idevonatkozó rendelkezései az irányadóak. Jelen szerződésből eredő esetleges jogvitájukat felek igyekeznek egymás érdekeinek kölcsönös szem előtt tartásával békésen rendezni.

A jelen szerződést – amely 4 (négy) számozott oldalból áll és 7 (hét) egymással szó szerint megegyező eredeti példányban készült – a Felek elolvasás és értelmezés után, mint akaratukkal és szándékukkal mindenben megegyezőt, a kellő felhatalmazások birtokában jóváhagyólag aláírják.

Kelt Békéscsabán, 2026. ..... napján.

.....	.....
Lőkösháza Község Önkormányzata	**Magyar Állam**
Átadó	Átvevő
képv.:	képv.:
Szűcsné Gergely Györgyi Editpolgármester	NV Zrt. helyett meghatalmazottként

ALFÖDVÍZ Zrt.
képv.: Szeverényi György vezérigazgató

.....
ALFÖLDVÍZ Zrt.
Vagyonkezelő
képv.: Szeverényi György vezérigazgató

Az okiratot szerkesztő és ellenjegyző dr. Borsfai Balázs ügyvéd (KASZ: 36057970) ellenjegyzésemmel tanúsítom, hogy az okiraton szereplő aláírásokat a Felek a helyettesítésemre jogosult ..... (KASZ: .....) előtt sajátjukként ismerték el, elektronikus hírközlő hálózaton keresztül számomra mozgóképet, valamint a hangot egyidejűleg továbbító és rögzítő eszköz útján, ekként jelen okiratot tekintetükben az Üttv. 44. § (2)-(3) és (7) bek. alapján Győrben, 2025. ..... napján ellenjegyzem:

Borsfai Ügyvédi Iroda
(dr. Borsfai Balázs ügyvéd; KASZ: 36057970)

MEGÁLLAPODÁS
INGATLAN TULAJDONJOGÁNAK
TÉRÍTÉSMENTES ÁTADÁSÁRÓL

amely létrejött

egyrészről: **Almáskamarás Község Önkormányzata** (székhely: 5747 Almáskamarás Dózsa György utca 54.; adószám:15347251-2-04; statisztikai számjel: 15347251-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 347257; államháztartási egyedi azonosító: 704500; képviseli: Mazán Attila polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Árpádhalom Község Önkormányzata (székhely: 6623 Árpádhalom Petőfi Sándor utca 17.; adószám: 15357298-1-06; statisztikai számjel: 15357298-8411-321-06; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 357294; államháztartási egyedi azonosító: 706658; képviseli: Vágó Miklós Béla polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Battonya VárosÖnkormányzata (székhely: 5830 Battonya Fő utca 91.; adószám:15725242-2-04; statisztikai számjel: 15725242-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 725240; államháztartási egyedi azonosító: 734840; képviseli: Mákos Árpád polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Békés Város Önkormányzata (székhely: 5630 Békés Petőfi Sándor utca 2.; adószám: 15725060-2-04; statisztikai számjel: 15725060-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 725064; államháztartási egyedi azonosító: 734664; képviseli: Kálmán Tibor polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata (székhely: 5600 Békéscsaba Szent István tér 7.; adószám:15725369-2-04; statisztikai számjel: 15725369-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 725361; államháztartási egyedi azonosító: 734961; képviseli: Szarvas Péter polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Bucsa Község Önkormányzata (székhely: 5527 Bucsa Kossuth tér 6.; adószám: 15344863-2-04; statisztikai számjel: 15344863-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 344861; államháztartási egyedi azonosító: 704193; képviseli: Kláricz János polgármester), mint átadó (a továbbiakban **„Átadó"**)

Csabaszabadi Községi Önkormányzat (székhely: 5609 Csabaszabadi Apácai út 6.; adószám:15342706-1-04; statisztikai számjel: 15342706-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 342702; államháztartási egyedi azonosító: 703767; képviseli: Szeverényi Attiláné polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Csárdaszállás Községi Önkormányzat (székhely: 5621 Csárdaszállás Petőfi utca 17.; adószám:15725572-2-04; statisztikai számjel: 15725572-8411-321-

04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 725570; államháztartási egyedi azonosító: 735177; képviseli: Nagy Zsolt Sándorné polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Csorvás Város Önkormányzata (székhely: 5920 Csorvás Rákóczi utca 17.; adószám:15725493-2-04; statisztikai számjel: 15725493-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító: 725493; államháztartási egyedi azonosító:735090; képviseli: Baráth Lajos polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Dévaványa Város Önkormányzata (székhely: 5510 Dévaványa Árpád utca 1; adószám:15725321-2-04; statisztikai számjel:15725321-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725327; államháztartási egyedi azonosító:734927; képviseli: Valánszki Miklós Róbert polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Ecsegfalva Község Önkormányzata (székhely: 5515 Ecsegfalva Fő utca 67.; adószám:15344746-2-04; statisztikai számjel:15344746-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:344740; államháztartási egyedi azonosító:704137; képviseli: Galambos István polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Gerendás Község Önkormányzata (székhely: 5925 Gerendás Petőfi utca 2.; adószám:15725462-2-04; statisztikai számjel:15725462-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725460; államháztartási egyedi azonosító:735067; képviseli: Kurilla-Simon Annamária polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Gyomaendrőd Város Önkormányzata (székhely: 5500 Gyomaendrőd Selyem út 124.; adószám:15725527-2-04; statisztikai számjel:15725527-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725525; államháztartási egyedi azonosító:735122; képviseli: Toldi Balázs polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Gyula Város Önkormányzata (székhely: 5700 Gyula, Petőfi tér 3.; adószám:15725503-2-04; statisztikai számjel:15725503-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725503; államháztartási egyedi azonosító:735100; képviseli: Dr. Görgényi Ernő István polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Kamut Község Önkormányzata (székhely: 5673 Kamut Petőfi Sándor utca 106.; adószám:15725084-1-04; statisztikai számjel:15725084-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725086; államháztartási egyedi azonosító:734686; képviseli: Vetési Erika polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Kardos Község Önkormányzata (székhely: 5552 Kardos Gyomai út 24.; adószám:15347055-2-04; statisztikai számjel:15347055-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:347059;

államháztartási egyedi azonosító:704412; képviseli: Brlás János polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata (székhely: 5741 Kétegyháza Fő tér 9.; adószám:15725118-2-04.; statisztikai számjel:15725118-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725118; államháztartási egyedi azonosító:734718; képviseli: Dr. Rákócziné Tripon Emese Mária polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Kétsoprony Község Önkormányzata (székhely: 5674 Kétsoprony Dózsa út 11.; adószám:15725376-2-04; statisztikai számjel:15725376-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725372; államháztartási egyedi azonosító:734972; képviseli: Völgyi Sándor László polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Kisdombegyház Község Önkormányzata (székhely: 5837 Kisdombegyház Kosssuth utca 77.; adószám:15347213-2-04; statisztikai számjel:15347213-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:347213; államháztartási egyedi azonosító:704467; képviseli: Magyar Zsolt István polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Kondoros Város Önkormányzata (székhely: 5553 Kondoros, Hősök tere 4-5.; adószám:15725534-2-04; statisztikai számjel:15725534-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725536; államháztartási egyedi azonosító:735133; képviseli: Ribárszki Péter György polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Körösladány Város Önkormányzata (székhely: 5516 Körösladány Dózsa utca 2.; adószám:15725345-2-04; statisztikai számjel:15725345-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725349; államháztartási egyedi azonosító:734949; képviseli: Nagy Konrád polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Körösújfalu Község Önkormányzata (székhely: 5536 Körösújfalu Fő utca 14.; adószám:15344856-2-04; statisztikai számjel:15344856-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:344850; államháztartási egyedi azonosító:704182; képviseli: Szabó Csaba polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Lőkösháza Község Önkormányzata (székhely: 5743 Lőkösháza Eleki út 28., adószám: 15725125-2-04, statisztikai számjel: 15725125-8411-321-04, nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár, PIR- azonosító: 725129, államháztartási egyedi azonosító: 734729, képviseli: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester)mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Mezőberény Város Önkormányzata (székhely: 5650 Mezőberény Kossuth L. tér 1.; adószám:15725390-2-04; statisztikai számjel:15725390-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725394;

államháztartási egyedi azonosító:734994; képviseli: Siklósi István polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Murony Község Önkormányzata (székhely: 5672 Murony Földvári utca 1.; adószám:15725077-1-04; statisztikai számjel:15725077-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725075; államháztartási egyedi azonosító:734675; képviseli: Szegfű Gábor polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Nagymágocs Nagyközségi Önkormányzat (székhely: 6622 Nagymágocs Szentesi út 42.; adószám:15726779-2-06; statisztikai számjel:15726779-8411-321-06; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:726775; államháztartási egyedi azonosító:736372; képviseli: Szebellédi Endre István polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Okány Község Önkormányzata (székhely: 5534 Okány Kossuth utca 16.; adószám:15725307-2-04; statisztikai számjel:15725307-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725305; államháztartási egyedi azonosító:734905; képviseli: Szivós László Ferenc polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Orosháza Város Önkormányzata (székhely: 5900 Orosháza Szabadság tér 4-6.; adószám:15725510-2-04; statisztikai számjel:15725510-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725514; államháztartási egyedi azonosító:735111; képviseli: Raffai János Róbert polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Sarkad Város Önkormányzata (székhely: 5720 Sarkad Kossuth utca 27.; adószám:15725163-2-04; statisztikai számjel:15725163-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725163; államháztartási egyedi azonosító:734763; képviseli: dr. Mokán István polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Szabadkígyós Község Önkormányzata (székhely: 5712 Szabadkígyós Kossuth tér 7.; adószám:15725589-2-04; statisztikai számjel:15725589-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725581; államháztartási egyedi azonosító:735188; képviseli: Kosznáné dr. Pule Ilona polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Szeghalom Város Önkormányzata (székhely: 5520 Szeghalom Szabadság tér 4-8.; adószám:15725314-2-04; statisztikai számjel:15725314-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725316; államháztartási egyedi azonosító:734916; képviseli: Macsári József Attila polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Telekgerendás Község Önkormányzata (székhely: 5675 Telekgerendás Dózsa Gy. utca 13; adószám:15725400-2-04; statisztikai számjel:15725400-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR

azonosító:725404; államháztartási egyedi azonosító:735001; képviseli: Ránkli Ferenc polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

Vésztő Város Önkormányzata (székhely: 5530 Vésztő Kossuth Lajos utca 62.; adószám:15725352-2-04; statisztikai számjel:15725352-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725350; államháztartási egyedi azonosító:734950.; képviseli: Karakas Anikó polgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

(a továbbiakban együtt: „**Átadók**")

másrészről: a **Magyar Állam** képviseletében eljáró **Nemzeti Vízművek Zrt.** (székhely:1117 Budapest, Október huszonharmadika utca 18.; cégjegyzékszám: 01-10-141112; statisztikai számjel: 28950334-6421-114-01.; nyilvántartást vezető szerv: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága; adószám: 28950334-2-43; képviseli: Nagy Edit vezérigazgató) helyett és nevében meghatalmazottként eljár az ALFÖLDVÍZ Zrt. (képviseli: Szeverényi György vezérigazgató), mint átvevő és vagyonkezelésbe adó (a továbbiakban: „**Átvevő**")

valamint: az **ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság,** (rövid elnevezés: ALFÖLDVÍZ Zrt. székhely: 5600 Békéscsaba, Dobozi út 5., cégjegyzékszám: 04-10-001580, statisztikai számjel: 13100887-3600-114-04, nyilvántartást vezető szerv: Gyulai Törvényszék Cégbírósága; adószám: 13100887-2-04, képviseli: Szeverényi György vezérigazgató) mint vagyonkezelő (a továbbiakban: **Vagyonkezelő**),

(a továbbiakban együtt:„**Felek**") között alulírott napon és helyen az alábbi feltételekkel.

1. Felek rögzítik, hogy közöttük korábbanaz ALFÖLDVÍZ Zrt. ellátási területét érintőmegállapodásokjöttek létre a víziközmű-szolgáltatás működtetésének biztosítása érdekében, amely megállapodás keretében az Átadók a tulajdonában lévő víziközmű-vagyonba tartozó ingatlanok Átvevőnek való ingyenesen történő átadására is kötelezettséget vállalt.

2. Az 1. pontban rögzítettekre és a jelen megállapodás aláírásáraÁtadók képviselő-testületeinek határozatai felhatalmazást biztosítottak a polgármesterek számára.

3. Felek rögzítik, hogy a jelen megállapodással érintett ingatlanok az alábbiak:

település	fekvés (bt. / kt. / zk.)	helyrajzi szám	megnevezés	természetbeni cím	terület (m^2)	jogi jelleg
Kevermes	kt.	0120/5	kivett/vízmű és szántó	-	2392	Hidrogeológiai védőövezet „B" védőzóna
Dombiratos	kt.	077/17	szántó	-	1124	-

Átadó	Kevermes 0120/5 hrsz alatti ingatlan		Dombiratos 077/17 hrsz alatti ingatlan	
	Átadó tulajdoni hányada	**Ingatlan értéke (Ft)**	**Átadó tulajdoni hányada**	**Ingatlan értéke (Ft)**
Almáskamarás Község Önkormányzata	2023/660000		31/10000	
Árpádhalom Község Önkormányzata	2023/660000		17/10000	
Battonya Város Önkormányzata	2023/660000		170/10000	
Békés Város Önkormányzata	58651/660000		667/10000	
Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata	360337/660000		2729/10000	
Bucsa Község Önkormányzata	2023/660000		33/10000	
Csabaszabadi Község Önkormányzata	2023/660000		8/10000	
Csárdaszállás Község Önkormányzata	2023/660000		15/10000	
Csorvás Város Önkormányzata	2023/660000		165/10000	
Dévaványa Város Önkormányzata	2023/660000		217/10000	
Ecsegfalva Község Önkormányzata	2023/660000		25/10000	
Gerendás Község Önkormányzata	2023/660000		24/10000	
Gyomaendrőd Város Önkormányzata	2023/660000		378/10000	
Gyula Város Önkormányzata	2023/660000		7/10000	
Kamut Község	5323/660000		29/10000	

Önkormányzata				
Kardos Község Önkormányzata	2023/660000		14/10000	
Kétegyháza Nagyközség Önkormányzata	12781/660000		95/10000	
Kétsoprony Község Önkormányzata	5191/660000		31/10000	
Kisdombegyháza Község Önkormányzata	2023/660000		13/10000	
Kondoros Nagyközség Önkormányzata	2023/660000		135/10000	
Körösladány Község Önkormányzata	2023/660000		240/10000	
Körösújfalu Község Önkormányzata	2023/660000		12/10000	
Lőkösháza Község Önkormányzata	2023/660000		59/10000	358.000.-
Mezőberény Község Önkormányzata	28159/660000		295/10000	
Murony Község Önkormányzata	4531/660000		31/10000	
Nagymágocs Nagyközség Önkormányzata	2023/660000		67/10000	
Okány Község Önkormányzata	2023/660000		65/10000	
Orosháza Város Önkormányzata	2023/660000		1105/10000	
Sarkad Város Önkormányzata	25783/660000		322/10000	
Szabadkígyós Község Önkormányzata	10999/660000		76/10000	
Szeghalom Város	2023/660000		303/10000	

Önkormányzata				
Telekgerendás Község Önkormányzata	6313/660000		51/10000	
Vésztő Város Önkormányzata	2023/660000		197/10000	

4. A Felek rögzítik, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 6.§(1) bekezdése szerint víziközmű kizárólag az állam, vagy a települési önkormányzat tulajdonában állhat.Rögzítik továbbá, hogy a Vksztv. 5/H. § (2) bekezdése alapján az Átadók, mint ellátásért felelős önkormányzatok a víziközmű-vagyon, illetve a tulajdonában álló víziközmű működtető eszköz tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel is átruházhatja az államra, ha a víziközmű-rendszeren kizárólagos vagy az állammal közös tulajdonnal rendelkezik.

5. Az 1. pontban körülírt megállapodásban foglaltakra és a 4. pontban hivatkozott jogszabályokra tekintettel az Átadóka jelen megállapodással örökre és visszavonhatatlanul, ingyenes területátadás címén átruházzák Átvevőre, Átvevő pedig elfogadja a 3. pontban körülírt ingatlanok ott megjelölt tulajdoni hányadát. Az átadással egyidejűleg az átadott ingatlanokraaz Átvevő vagyonkezelői jogot alapít az ALFÖLDVÍZ Zrt., mint vagyonkezelő javára.

6. Átadók jelen megállapodás aláírásával feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulásukat adják ahhoz, hogy az Átadók tulajdonjogának törlésével egyidejűleg a 3. pontban meghatározott ingatlanok tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba a 3. pontban megjelölt tulajdoni arányban ingyenes területátadás jogcímén Átvevő javára bejegyzésre kerüljön.Átvevő jogosult a jelen szerződést tulajdonjog bejegyzési kérelemmel benyújtani az illetékes földhivatalhoz.A Vksztv. 6. § (3) bekezdése szerint az állami tulajdonú víziközmű, valamint az ezen törvény 5/H. §-a alapján az állam tulajdonába kerülő víziközmű működtető eszközök és rendszerfüggetlen víziközmű-elemek felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság gyakorolja, ezért Felek kérik, hogy a Magyar Állam tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg a Nemzeti Vízművek Zrt., mint tulajdonosi joggyakorló az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön.

7. Felek feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulásukat adják, hogy az ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság, mint vagyonkezelő javára vagyonkezelői jog kerüljön bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba a 3. pontban meghatározott ingatlanok, ugyanezen pontban meghatározott tulajdoni hányadára. Felek a vagyonkezelői jog bejegyzését közösen kérik az illetékes hivataltól.

8. A Magyar Állam az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül.Az állami vagyon vagyonkezelői jogának megszerzése az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 26.§ (1) bekezdés e) pontja alapján mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól.

9. A Felek rögzítik, hogy külön birtokbaadásra nincs szükség, tekintettel arra, hogy az Átvevő az ingatlant az. 1. pontban hivatkozott megállapodás hatálybalépését követően már ténylegesen birtokba vette.

10. Átadók szavatolnak azért, hogy az ingatlanok a tulajdoni lapra bejegyzetteken túlmenően per-, igény- és tehermentesek.

11. Felek rögzítik, hogy átadó önkormányzatoka Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartásában szereplő jogi személyek, míg az NV Zrt. és az ALFÖLDVÍZ Zrt. magyar jogszabályok szerint alapított és működő gazdasági társaságok,amelyeknek szerződéskötési képességét sem jogszabály, sem bírói ítélet, egyéb határozat nem korlátozza, nem zárja ki.

12. Felek rögzítik, hogy Átvevő a Magyar Állam, így a Vksztv. 6. § (1) bekezdése alapján az ingatlanok tulajdonjogának megszerzése a számára megengedett, a Nemzeti Vízművek Zrt. ugyanezen § (3) bekezdése alapján jár el. Átvevő képviselője kijelenti, hogy a Nemzeti Vízművek Zrt. Magyarországon, a magyar jog szerint jogszerűen nyilvántartásba vett gazdasági társaság, és nem áll sem felszámolási-, sem kényszertörlési-, sem végelszámolási-, sem csődeljárás alatt, előadja továbbá, hogy ingatlan elidegenítési képessége korlátozás alá nem esik, így a szerződés megkötésének vele szemben törvényi akadálya nincsen. Átvevő rendelkezésre bocsátja az aláírásra jogosult aláírás mintáját.

13. Az ingatlanok tulajdonjogának átadása könyv szerinti értéken történik.

14. Felek megállapítják, hogy a Vksztv. 8. § (3) bekezdése alapján a jelen megállapodás alapján teljesített víziközmű-vagyonátadás az általános forgalmi adó szempontjából közcélú adománynak minősül. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 11. § (3) bekezdése alapján a közcélú adomány nem minősül ellenérték fejében történő termékértékesítésnek, ezáltal ÁFA-fizetési kötelezettség a jelenlegi megállapodás alapján nem keletkezik.

15. Adományozott az adomány teljesítéséről a teljesítéskori hatályos adójogszabályok szerint – amennyiben a jogszabályok igazolást írnak elő – igazolást ad ki a tárgyévet követő év január 31-ig.

16. Felek a jelen szerződés elkészítésével, szerkesztésével és ellenjegyzésével, valamint a kapcsolódó ügyintézéssel meghatalmazzák és megbízzák a Borsfai Ügyvédi Irodát (képv.: dr. Borsfai Balázs ügyvéd, székhely: 9021 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 15. fsz. 3., KASZ: 36057970). Felek az eljáró ügyvédet felhatalmazzák, hogy a jelen jogügylettel kapcsolatban az illetékes földhivatal és az illetékügyi hatóság előtt teljes jogkörrel (azzal a korlátozással, hogy a NAV előtti képviselet kizárólag a B400E adatlap aláírására és benyújtására korlátozódik) eljárjon, amely megbízást és meghatalmazást a szerződést szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd ezennel elfogad. Jelen meghatalmazás kiterjed az esetleges név-, adat-, számelírás, vagy nyilvánvaló elírás, számítási hiba esetén ezen hibáknak közvetlenül a szerződés szövegében kézírás útján, bélyegzővel való kijavítására. Az ilyen kijavítás nem minősül szerződésmódosításnak. Jelen okirat tartalmát a felek egyben ügyvédi megbízásnak és tényvázlatnak is tekintik. Felek megállapodnak abban, hogy a tulajdon-átruházás költségeit Vagyonkezelő fizeti meg.

17. Felek a jelen szerződés aláírásával kijelentik, hogy jelen jogügylettel kapcsolatban a jogszabály által előírt adataik ellenőrzését és a szerződésben való feltüntetését nem tekintik a személyes adatok védelme megsértésének, egyúttal hozzájárulnak a személyes adataiknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben és az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvényben foglaltak szerinti ellenőrzéséhez és kezeléséhez. Felek tudomásul veszik, hogy a szerződéses kapcsolat fennállása alatt jelen adásvételi ügylet végleges lezárásáig az azonosítás során megadott adatokban bekövetkezett változásról haladéktalanul kötelesek az eljáró ügyvédet írásban tájékoztatni.

18. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. idevonatkozó rendelkezései az irányadóak. Jelen szerződésből eredő esetleges jogvitájukat felek igyekeznek egymás érdekeinek kölcsönös szem előtt tartásával békésen rendezni.

A jelen szerződést – amely 12 (tizenkettő) számozott oldalból áll és 7 (hét) egymással szó szerint megegyező eredeti példányban készült – a Felek elolvasás és értelmezés után, mint akaratukkal és szándékukkal mindenben megegyezőt, a kellő felhatalmazások birtokában jóváhagyólag aláírják.

Kelt Békéscsabán, 2026. ..... napján.

.....
Almáskamarás Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Mazán Attila polgármester

.....
Árpádhalom Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Vágó Miklós Béla polgármester

.....
Battonya Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Mákos Árpád polgármester

.....
Békés Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Kálmán Tibor polgármester

.....
Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szarvas Péter polgármester

.....
Bucsa Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Kláricz János polgármester

.....
Csabaszabadi Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szeverényi Attiláné polgármester

.....
Csárdaszállás Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Nagy Zsolt Sándorné polgármester

.....

Csorvás Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Baráth Lajos polgármester

.....

Dévaványa Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Valánszki Miklós Róbert polgármester

.....

Ecsegfalva Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Galambos István polgármester

.....

Gerendás Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Kurilla-Simon Annamária polgármester

.....

Gyomaendrőd Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Toldi Balázs polgármester

.....

Gyula Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Dr. Görgényi Ernő István polgármester

.....

Kamut Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Vetési Erika polgármester

.....

Kardos Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Brlás János polgármester

.....

Kétegyháza Nagyközség Önkormányzat
Átadó
képv.:
Dr. Rákócziné Tripon Emese Mária polgármester

.....

Kétsoprony Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Völgyi Sándor László polgármester

.....

Kisdombegyház Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Magyar Zsolt István polgármester

.....

Kondoros Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Ribárszki Péter György polgármester

.....

Körösladány Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Nagy Konrád polgármester

.....

Körösújfalu Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szabó Csaba polgármester

.....

Lőkösháza Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

.....

Mezőberény Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Siklósi István polgármester

.....

Murony Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szegfű Gábor polgármester

.....

Nagymágocs Nagyközség Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szebellédi Endre István polgármester

.....

Okány Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Szivós László Ferenc polgármester

.....

Orosháza Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Raffai János Róbert polgármester

.....

Sarkad Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
dr. Mokán István polgármester

.....

Szabadkígyós Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Kosznáné dr. Pule Ilona polgármester

.....

Szeghalom Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Macsári József Attila polgármester

.....

Telekgerendás Község Önkormányzata
Átadó
képv.:
Ránkli Ferenc polgármester

.....

Vésztő Város Önkormányzata
Átadó
képv.:
Karakas Anikó polgármester

.....

Magyar Állam
Átvevő
képv.:
NV Zrt. helyett meghatalmazottként
ALFÖDVÍZ Zrt.
képv.: Szeverényi György vezérigazgató

.....

ALFÖLDVÍZ Zrt.
Vagyonkezelő
képv.: Szeverényi György vezérigazgató

Az okiratot szerkesztő és ellenjegyző dr. Borsfai Balázs ügyvéd (KASZ: 36057970) ellenjegyzésemmel tanúsítom, hogy az okiraton szereplő aláírásokat a Felek a helyettesítésemre jogosult ..... (KASZ: .....) előtt sajátjukként ismerték el, elektronikus hírközlő hálózaton keresztül számomra mozgóképet, valamint a hangot egyidejűleg továbbító és rögzítő eszköz útján, ekként jelen okiratot tekintetükben az Üttv. 44. § (2)-(3) és (7) bek. alapján Győrben, 2025. ..... napján ellenjegyzem:

Borsfai Ügyvédi Iroda
(dr. Borsfai Balázs ügyvéd; KASZ: 36057970)

L/1386-2/2026.

2026. 08. 31.

Tárgy: RE: kérés
Feladó: dr. Szabó Zita <Szabo.Zita@alfoldviz.hu>
Dátum: 2026. 08. 28. 9:47
Címzett: 'Jegyző Lőkösháza' <jegyzo@lokoshaza.hu>
CC: "dr. Laurinyecz Attila" <Laurinyecz.Attila@alfoldviz.hu>

Tisztelt Kirendeltségvezető Asszony!

Köszönjük a megállapodás-tervezettel kapcsolatos válaszát.

A Nemzeti Vízművek Zrt-vel egyeztetve azt javasoljuk, hogy - amennyiben az ingatlanok az Önkormányzat könyveiben nem szerepelnek - 0 Ft szerepeljen az értéknél.

Továbbá tájékoztatom, hogy időközbeni egyeztetések alapján az ingatlan-átruházási megállapodás kiegészítése vált szükségessé, ugyanis van még 2 víziközmű-vagyonba tartozó ingatlan, amelyek ugyanezen önkormányzati tulajdonosi körhöz tartoznak, és ezáltal indokolt jelen megállapodással rendezni ezek jogi helyzetét is. (Medgyesegyháza 0119/4 és 0119/5 hrsz). Mellékelem a tulajdoni lapokat.

Várjuk szíves visszajelzésüket, valamint a soron következő képviselő-testületi ülésen meghozandó döntést a kiegészített megállapodás elfogadása tekintetében.

Tisztelettel:

dr. Szabó Zita
Jogi főmunkatárs
Jogi és Igazgatási Osztály

5600 Békéscsaba, Dobozi út 5.
Tel: +36 66 523-200 (22011)
Mobil: +36 (30) 017-9694
E-mail: szabo.zita@alfoldviz.hu
Web: www.alfoldviz.hu
ALFÖLDVÍZ

From: Jegyző Lőkösháza <jegyzo@lokoshaza.hu>
Sent: Monday, August 24, 2026 11:44 AM
To: dr. Szabó Zita <Szabo.Zita@alfoldviz.hu>
Subject: kérés

Kedves Szabó Zita!

Lőkösháza Község Önkormányzatához 2026. július 15-én érkeztek megállapodás tervezetek, melyek alapján a a vízközmű-vagyonba tartozó ingatlanok tulajdonjogát át kell adnunk.

Az ingatlanok vagyonátadásában a megállapodás mellékeltét képező adattáblában az átadandó ingatlanok értéke nem meghatározható.

Azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok Önhöz, hogy legyen kedves részemre tájékoztatást adni ezen eljárással kapcsolatban.

Az átadandó ingatlanok értékének meghatározása "O" forintos összegben történő feltüntetése is egy értékátadást (vagyon) jelent.

Lőkösháza Község Önkormányzata minden értékű vagyon átadásával kapcsolatban képviselő-testület határoz, ezzel felhatalmazva a polgármestert az együttműködés aláírására.

Várom megtisztelő válaszát.

Üdvözlettel:

--

Kőszeginé Kotroczó Mariann
KIRENDELTSÉGVEZETŐ

Eleki Közös Önkormányzati Hivatal
Lőkösházi Kirendeltség
5743 Lőkösháza, Eleki út 28.
+36/66/244-244

Mellékletek:

Medgyesegyháza 0119_4.pdf	220 KB
Medgyesegyháza 0119_5.pdf	216 KB
Kiegészített megállapodás_LŐKÖSHÁZA_08_28.docx	47,0 KB

MEGÁLLAPODÁS INGATLAN TULAJDONJOGÁNAK TÉRÍTÉSMENTES ÁTADÁSÁRÓL

amely létrejött

egyrészről: **LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA** (székhely: 5743 Lőkösháza Eleki út 28.; adószám:15725125-2-04; statisztikai számjel:15725125-8411-321-04; nyilvántartást vezető szerv: Magyar Államkincstár; PIR azonosító:725129; államháztartási egyedi azonosító:734729;képviseli:Szűcsné Gergely Györgyi Editpolgármester), mint átadó (a továbbiakban „**Átadó**")

másrészről: a **Magyar Állam** képviseletében eljáró **Nemzeti Vízművek Zrt.** (székhely:1117 Budapest, Október huszonharmadika utca 18.; cégjegyzékszám: 01-10-141112; statisztikai számjel: 28950334-6421-114-01.; nyilvántartást vezető szerv: Fővárosi Törvényszék Cégbírósága;adószám: 28950334-2-43; képviseli Nagy Edit vezérigazgató) helyett és nevében meghatalmazottként eljár az ALFÖLDVÍZ Zrt. (képviseli: Szeverényi György vezérigazgató), mint átvevő és vagyonkezelésbe adó (a továbbiakban: „**Átvevő**")

valamint: az **ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság,** (rövid elnevezés: ALFÖLDVÍZ Zrt. székhely: 5600 Békéscsaba, Dobozi út 5., cégjegyzékszám: 04-10-001580, statisztikai számjel: 13100887-3600-114-04, nyilvántartást vezető szerv: Gyulai Törvényszék Cégbírósága; adószám: 13100887-2-04, képviseli: Szeverényi György vezérigazgató) mint vagyonkezelő (a továbbiakban: **Vagyonkezelő**),

(a továbbiakban együtt:„**Felek**") között alulírott napon és helyen az alábbi feltételekkel.

1. Felek rögzítik, hogy közöttük 2023. november 10.napjánaz ALFÖLDVÍZ Zrt. ellátási területét érintőmegállapodásjött létre a víziközmű-szolgáltatás működtetésének biztosítása érdekében, amely megállapodás keretében az Átadó a tulajdonában lévő víziközmű-vagyonba tartozó ingatlanok Átvevőnek való ingyenesen történő átadására is kötelezettséget vállalt.

2. Az 1. pontban rögzítettekre és a jelen megállapodás aláírásáraLőkösháza Község Önkormányzatának123/2023. (VIII. 30.) kt. határozata felhatalmazást biztosított a polgármester számára.

3. Felek rögzítik, hogy a jelen megállapodással érintett ingatlanok az alábbiak:

település	fekvés (bt. / kt. / zk.)	helyrajzi szám	megnevezés	természetbeni cím	jogi jelleg	Átadó tulajdoni hányada	terület (m^2)	Ingatlan értéke (Ft)
Csanádapáca	kt.	091/60	kivett vízmű	-	-	59/10000	1778	25.685,-
Csanádapáca	kt.	0148/86	kivett vízmű	-	-	59/10000	1651	
Lökösháza	kt.	060/56	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	59/10000	1625	
Lőkösháza	kt.	047/3	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	558795/660000	2871	
Lőkösháza	kt.	047/2	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	543325/660000	2602	
Lőkösháza	kt.	042/110	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	59/10000	1616	
Lőkösháza	kt.	042/11	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	2494/660000	1776	
Kunágota	kt.	0266/13	kivett vízmű	-	-	59/10000	1625	
Kunágota	kt.	0269/51	kivett vízmű	-	-	59/10000	1662	
Kevermes	kt.	0112/2	kivett vízmű	-	Hidrogeológia védőövezet „B" védőzóna	2366/660000	2827	
Kaszaper	kt.	076/38	kivett vízmű	-	-	59/10000	1213	
Kaszaper	kt.	076/36	kivett vízmű	-	-	59/10000	1125	
Kaszaper	kt.	053/56	kivett vízmű	-	-	59/10000	1127	
Medgyesegyháza	kt.	0119/4	kivett vízmű	-	-	59/10000	1625	
Medgyesegyháza	kt.	0119/5	kivett vízmű	-	-	59/10000	1686	

4. A Felek rögzítik, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) 6.§(1) bekezdése szerint víziközmű kizárólag az állam, vagy a települési önkormányzat tulajdonában állhat.Rögzítik továbbá, hogy a Vksztv. 5/H. § (2) bekezdése alapján az Átadó, mint ellátásért felelős önkormányzat a víziközmű-vagyon, illetve a tulajdonában álló víziközmű működtető eszköz tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel is átruházhatja az államra, ha a víziközmű-rendszeren kizárólagos vagy az állammal közös tulajdonnal rendelkezik.

5. Az 1. pontban körülírt megállapodásban foglaltakra és a 4. pontban hivatkozott jogszabályokra tekintettel az Átadó a jelen megállapodással örökre és visszavonhatatlanul, ingyenes területátadás címén átruházza Átvevőre, Átvevő pedig elfogadja a 3. pontban körülírt ingatlanok ott megjelölt tulajdoni hányadát. Az átadással egyidejűleg az átadott ingatlanokraaz Átvevő vagyonkezelői jogot alapít az ALFÖLDVÍZ Zrt., mint vagyonkezelő javára.

6. Átadó jelen megállapodás aláírásával feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulását adja ahhoz, hogy az Átadó tulajdonjogának törlésével egyidejűleg a 3. pontban meghatározott ingatlanok tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba a 3. pontban megjelölt tulajdoni arányban ingyenes területátadás jogcímén Átvevő javára bejegyzésre kerüljön.Átvevő jogosult a jelen szerződést tulajdonjog bejegyzési kérelemmel benyújtani az illetékes földhivatalhoz.A Vksztv. 6. § (3) bekezdése szerint az állami tulajdonú víziközmű, valamint az ezen törvény 5/H. §-a alapján az állam tulajdonába kerülő víziközmű működtető eszközök és rendszerfüggetlen víziközmű-elemek felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság gyakorolja, ezért Felek kérik, hogy a Magyar Állam tulajdonjogának bejegyzésével egyidejűleg a Nemzeti Vízművek Zrt., mint tulajdonosi joggyakorló az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön.

7. Felek feltétlen és visszavonhatatlan hozzájárulásukat adják, hogy az ALFÖLDVÍZ Regionális Víziközmű-szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság, mint vagyonkezelő javára vagyonkezelői jog kerüljön bejegyzésre az ingatlan-nyilvántartásba a 3. pontban meghatározott ingatlanok, ugyanezen pontban meghatározott tulajdoni hányadára. Felek a vagyonkezelői jog bejegyzését közösen kérik az illetékes hivataltól.

8. A Magyar Állam az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül.Az állami vagyon vagyonkezelői jogának megszerzése az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 26.§ (1) bekezdés e) pontja alapján mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól.

9. A Felek rögzítik, hogy külön birtokbaadásra nincs szükség, tekintettel arra, hogy az Átvevő az ingatlant az. 1. pontban hivatkozott megállapodás hatálybalépését követően már ténylegesen birtokba vette.

10. Átadó szavatol azért, hogy az ingatlanok a tulajdoni lapra bejegyzetteken túlmenően per-, igény- és tehermentesek.

11. Felek rögzítik, hogy Lőkösháza Község Önkormányzata a Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartásában szereplő jogi személy, míg az NV Zrt. és az ALFÖLDVÍZ Zrt. magyar jogszabályok szerint alapított és működő gazdasági társaságok,amelyeknek szerződéskötési képességét sem jogszabály, sem bírói ítélet, egyéb határozat nem korlátozza, nem zárja ki.

12. Felek rögzítik, hogy Átvevő a Magyar Állam, így a Vksztv. 6. § (1) bekezdése alapján az ingatlanok tulajdonjogának megszerzése a számára megengedett, a Nemzeti Vízművek Zrt. ugyanezen § (3) bekezdése alapján jár el. Átvevő képviselője kijelenti, hogy a Nemzeti Vízművek Zrt. Magyarországon, a magyar jog szerint jogszerűen nyilvántartásba vett gazdasági társaság, és nem áll sem felszámolási-, sem

kényszertörlési-, sem végelszámolási-, sem csődeljárás alatt, előadja továbbá, hogy ingatlan elidegenítési képessége korlátozás alá nem esik, így a szerződés megkötésének vele szemben törvényi akadálya nincsen. Átvevő rendelkezésre bocsátja az aláírásra jogosult aláírás mintáját.

13. Az ingatlanok tulajdonjogának átadása könyv szerinti értéken történik.

14. Felek megállapítják, hogy a Vksztv. 8. § (3) bekezdése alapján a jelen megállapodás alapján teljesített víziközmű-vagyonátadás az általános forgalmi adó szempontjából közcélú adománynak minősül. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 11. § (3) bekezdése alapján a közcélú adomány nem minősül ellenérték fejében történő termékértékesítésnek, ezáltal ÁFA-fizetési kötelezettség a jelenlegi megállapodás alapján nem keletkezik.

15. Adományozott az adomány teljesítéséről a teljesítéskori hatályos adójogszabályok szerint – amennyiben a jogszabályok igazolást írnak elő – igazolást ad ki a tárgyévet követő év január 31-ig.

16. Felek a jelen szerződés elkészítésével, szerkesztésével és ellenjegyzésével, valamint a kapcsolódó ügyintézéssel meghatalmazzák és megbízzák a Borsfai Ügyvédi Irodát (képv.: dr. Borsfai Balázs ügyvéd, székhely: 9021 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 15. fsz. 3., KASZ: 36057970). Felek az eljáró ügyvédet felhatalmazzák, hogy a jelen jogügylettel kapcsolatban az illetékes földhivatal és az illetékügyi hatóság előtt teljes jogkörrel (azzal a korlátozással, hogy a NAV előtti képviselet kizárólag a B400E adatlap aláírására és benyújtására korlátozódik) eljárjon, amely megbízást és meghatalmazást a szerződést szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd ezennel elfogad. Jelen meghatalmazás kiterjed az esetleges név-, adat-, számelírás, vagy nyilvánvaló elírás, számítási hiba esetén ezen hibáknak közvetlenül a szerződés szövegében kézírás útján, bélyegzővel való kijavítására. Az ilyen kijavítás nem minősül szerződésmódosításnak. Jelen okirat tartalmát a felek egyben ügyvédi megbízásnak és tényvázlatnak is tekintik. Felek megállapodnak abban, hogy a tulajdon-átruházás költségeit Vagyonkezelő fizeti meg.

17. Felek a jelen szerződés aláírásával kijelentik, hogy jelen jogügylettel kapcsolatban a jogszabály által előírt adataik ellenőrzését és a szerződésben való feltüntetését nem tekintik a személyes adatok védelme megsértésének, egyúttal hozzájárulnak a személyes adataiknak a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben és az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvényben foglaltak szerinti ellenőrzéséhez és kezeléséhez. Felek tudomásul veszik, hogy a szerződéses kapcsolat fennállása alatt jelen adásvételi ügylet végleges lezárásáig az azonosítás során megadott adatokban bekövetkezett változásról haladéktalanul kötelesek az eljáró ügyvédet írásban tájékoztatni.

18. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. idevonatkozó rendelkezései az irányadóak. Jelen szerződésből eredő esetleges jogvitájukat felek igyekeznek egymás érdekeinek kölcsönös szem előtt tartásával békésen rendezni.

A jelen szerződést – amely 5 (öt) számozott oldalból áll és 7 (hét) egymással szó szerint megegyező eredeti példányban készült – a Felek elolvasás és értelmezés után, mint akaratukkal és szándékukkal mindenben megegyezőt, a kellő felhatalmazások birtokában jóváhagyólag aláírják.

Kelt Békéscsabán, 2026. ..... napján.

.....	.....
Lőkösháza Község Önkormányzata	**Magyar Állam**
Átadó	Átvevő
képv.:	képv.:
Szűcsné Gergely Györgyi Editpolgármester	NV Zrt. helyett meghatalmazottként ALFÖDVÍZ Zrt. képv.: Szeverényi György vezérigazgató

.....
ALFÖLDVÍZ Zrt.
Vagyonkezelő
képv.: Szeverényi György vezérigazgató

Az okiratot szerkesztő és ellenjegyző dr. Borsfai Balázs ügyvéd (KASZ: 36057970) ellenjegyzésemmel tanúsítom, hogy az okiraton szereplő aláírásokat a Felek a helyettesítésemre jogosult ..... (KASZ: .....) előtt sajátjukként ismerték el, elektronikus hírközlő hálózaton keresztül számomra mozgóképet, valamint a hangot egyidejűleg továbbító és rögzítő eszköz útján, ekként jelen okiratot tekintetükben az Üttv. 44. § (2)-(3) és (7) bek. alapján Győrben, 2025. ..... napján ellenjegyzem:

Borsfai Ügyvédi Iroda
(dr. Borsfai Balázs ügyvéd; KASZ: 36057970)

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

5743Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
Honlap: www.lokoshaza.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. szeptember 30-án tartandó soros, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: dr. Szentgáli Zoltán jegyző

Tárgy: Lőkösháza Község Önkormányzata véleményének kinyilvánítása a felvételt biztosító általános iskola körzethatárainak meghatározásához

Tisztelt Képviselő-testület!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50. § (8) bekezdése alapján a területileg illetékes tankerületi központ meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 24. § (1) bekezdése szerint eljárva a felvételi körzetek megállapításához az illetékes tankerületi központ minden év október 15. napjáig beszerzi a Békés vármegyében található valamennyi, érintett önkormányzat véleményét, emellett a település jegyzőjének nyilvántartásában szereplő, a településen lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű, általános iskolába járó gyermekek létszámát is meg szükséges adni intézményi és tagintézményi bontásban.

A Gyulai Tankerületi Központ az alábbi javaslatot küldte településünk vonatkozásában:

Kötelező felvételt biztosító iskola:

028329	Lőkösházi Általános Iskola	5743	Lőkösháza	Alapítók útja 22.

Felvételi körzet: Lőkösháza település közigazgatási területe.

Lőkösháza Község Önkormányzata illetékességi területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű tanulók létszáma: 22 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma: 7 fő.

Az Eleki Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjének nyilvántartásában szereplő Lőkösháza településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű, a Lőkösházi Általános Iskolába járó hátrányos helyzetű gyermekek létszáma: 18 fő, míg halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma: 7 fő.

A hátrányos helyzetű tanulók számát és arányát tekintve nincs szükség a körzethatár módosítására.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete egyetért a Lőkösháza kötelező felvételt biztosító Lőkösházi Általános Iskola körzethatár kijelölésével.

A Lőkösházi Általános Iskola (028329 – 5743 Lőkösháza, Alapítók útja 22.) felvételi körzete megegyezik a település közigazgatási területével.

Az Eleki Közös Önkormányzati hivatal jegyzőjének nyilvántartásában szereplő Lőkösháza községben lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hátrányos helyzetű gyermekek létszáma: 43 fő. Ebből a Lőkösházi Általános Iskolában 18 fő tanul.

Határidő: 2026. október 15.
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 15.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

Gyulai Tankerületi Központ

A kötelező felvételt biztosító általános iskolák körzethatárai

Gyulai járás

2027/2028. tanév

TERVEZET

Székhely: 5700 Gyula, Ady Endre utca 19.
Telefon: 06-66/795-242
E-mail: gyula@kk.gov.hu

Felvételi körzetek

Gyulai járás:

Települések:

Elek, Gyula, Kétegyháza, Lökösháza

Település 1.: **Elek**
Kötelező felvételt biztosító iskola:

201335	**Dr. Mester György Általános Iskola**	5742	Elek	Lökösházi út 17-19.

Felvételi körzet: Elek település közigazgatási területe.

Település 2.: **Gyula**
Kötelező felvételt biztosító iskola

202987	**Gyulai Dürer Albert Általános Iskola**	5700	Gyula	Szent István utca 29.

Felvételi körzet:

Közterület neve	**jellege**	**tartomány**	**-tól**	**-ig**
48-as	utca	teljes		
Akácos	utca	teljes		
Álmos vezér	tér	teljes		
Alpár	utca	teljes		
Alpár	zug	teljes		
Álmos vezér	utca	teljes		
Árpád	utca	teljes		
Attila	utca	teljes		
Bajza	utca	teljes		
Balázs deák	utca	teljes		
Bárdos	utca	teljes		
Bartók Béla	utca	teljes		
Báthori	utca	teljes		
Batthyány	utca	teljes		
Béke	sugárút		1	34
Bethlen Gábor	utca	teljes		
Blanár László	utca	teljes		
Bocskai	utca	teljes		
Bodoky	köz	teljes		
Bodoky	utca	teljes		
Bogáncs	utca	teljes		
Bodorka	utca	teljes		
Borz	utca	teljes		
Brassói	utca	teljes		
Búzavirág	utca	teljes		
Cinka Panna	utca	teljes		

Corvin	utca	teljes		
Csatorna	utca	teljes		
Csiga	utca	teljes		
Damjanich	utca	teljes		
Deák Ferenc	tér	teljes		
Diófa	utca	teljes		
Ditzingen	tér	teljes		
Dob	utca	teljes		
Dózsa György	utca	teljes		
Dr. Adler Ignác	utca	teljes		
Dürer A.	utca	páros		
Eötvös L.	utca	páratlan		
Erdő	tér	teljes		
Erkel	tér	teljes		
Eszperantó	tér	teljes		
Farkashalom	tanya	teljes		
Feketesas	utca	teljes		
Fő	utca	teljes		
Gábor Áron	utca	teljes		
Gárdonyi Géza	utca	teljes		
Gólyahír	utca	teljes		
Halász	sor	teljes		
Harruckern	tér	teljes		
Hársfa	utca	teljes		
Hétvezér	utca	teljes		
Holdas	utca	teljes		
Honvéd	utca	teljes		
Honvéd	utcai ltp.	teljes		
Ince pápa	utca	teljes		
Jókai Mór	utca	teljes		
József Attila	tér	teljes		
Józsefbenedek	tanya	teljes		
K. Schriffert József	út	teljes		
Karácsonyi János	utca	teljes		
Kassai	utca	teljes		
Katona József	tér	teljes		
Kálvária	tanya			
Késmárki	utca	teljes		
Kétegyházi	út	teljes		
Kétmalom	utca	teljes		
Kígyó	utca	teljes		
Kiss János altb.	utca	teljes		
Klapka György	utca	teljes		
Kohán György	sétány	teljes		
Kolozsvári	utca	teljes		
Kossuth Lajos	tér	teljes		

Körgát	utca	teljes		
Körös	utca	teljes		
Kulacs	utca	teljes		
Kulcs	utca	teljes		
Laktanya	utca	teljes		
Mágocsi	utca	teljes		
Mágocsi	köz	teljes		
Mátyás király	utca	teljes		
Megyeház	utca	teljes		
Nap	utca	teljes		
Október 6.	tér	teljes		
Orsovai	utca	teljes		
Pacsirta	utca	teljes		
Pálffy	utca	teljes		
Palló	utca	teljes		
Patócsy Ferenc	utca	teljes		
Petőfi	tér	teljes		
Pikógát	sor	teljes		
Pipacs	utca	teljes		
Pitypang	utca	teljes		
Posta	köz	teljes		
Pozsonyi	utca	teljes		
Rákóczi Ferenc	utca	teljes		
Réz József	utca	teljes		
Rőfös	udvar	teljes		
Semmelweis	utca	teljes		
Sikló	sor	teljes		
Simonyi	tér	teljes		
Sinka István	utca	teljes		
Sín	sor	teljes		
Síp	utca	teljes		
Stéberl András	utca	teljes		
Szabadkai	utca	teljes		
Szabadka	tanya	teljes		
Szarvas	utca	teljes		
Székely Aladár	utca	teljes		
Szélső	utca	teljes		
Szent István	utca	teljes		
Szent László	utca	teljes		
Szentbenedek	tanya	teljes		
Szentháromság	utca	teljes		
Szent Miklós	park	teljes		
Szép	utca	teljes		
Szerecsen	utca	teljes		
Szlányi	tanya	teljes		
T	utca	teljes		

Tavasz	utca	teljes		
Temesvári	út	Dugó-hídig		
Thököly	utca	teljes		
Tiborc	utca	teljes		
Vadaskert	utca	teljes		
Városház	utca	teljes		
Varsándi	utca	teljes		
Vásár	utca	teljes		
Vásárhelyi Pál	utca	teljes		
Vértanúk	útja	teljes		
Wesselényi	utca	teljes		
Zrínyi Miklós	tér	teljes		

Kötelező felvételt biztosító iskola:

202987	**Gyulai Dürer Albert Általános Iskola Bay Zoltán Általános Iskola Tagintézménye**	5711	Gyula	Illyés Gyula utca 1-3.

Felvételi körzet:

Közterület neve	**jellege**	**tartomány**	**-tól**	**-ig**
Alkony	utca	teljes		
Alkotmány	utca	teljes		
Állomás	utca	teljes		
Alsósor	utca	teljes		
Apród	utca	teljes		
Árvíz	utca	teljes		
Aulich Lajos	utca	teljes		
Bajcsy-Zsilinszky	utca	teljes		
Bánk bán	utca	teljes		
Bánya	utca	teljes		
Bástya	utca	teljes		
Bay	tér	teljes		
Béke	tér	teljes		
Béke	utca	teljes		
Bíbic	utca	teljes		
Bodza	utca	teljes		
Botond	utca	teljes		
Böki	út	teljes		
Csendes	utca	teljes		
Cserjés	utca	teljes		
Dancza	utca	teljes		
Mány Erzsébet	utca	teljes		
Délibáb	utca	teljes		
Dessewffy Arisztid	utca	teljes		
Derkovits	köz	teljes		
Duzzasztó	utca	teljes		
Duzzasztó	zug	teljes		

Erdős Kamill	köz	teljes		
Erdő	sor	teljes		
Farkas Mihály	utca	teljes		
Fehér-Körös	utca	teljes		
Gallacz János	utca	teljes		
Gát	utca	teljes		
Gelvács	utca	teljes		
Gyöngyvirág	tér	teljes		
Halmos Béla	utca	teljes		
Határ	utca	teljes		
Határőr	utca	teljes		
Horgász	utca	teljes		
Hollósy	köz	teljes		
Hóvirág	köz	teljes		
Illyés Gyula	utca	teljes		
Iskola	utca	teljes		
József Attila	utca	teljes		
Kastélykert	utca	teljes		
Kertalj	utca	teljes		
Keszi	utca	teljes		
Kinizsi Pál	utca	teljes		
Kisbök	utca	teljes		
Kisvasút	utca	teljes		
Kodály Zoltán	utca	teljes		
Kohán György	utca	teljes		
Kökény	utca	teljes		
Kunhalom	utca	teljes		
Kurta	utca	teljes		
Külterület	tanya			
Kürt	utca	teljes		
Lahner György	utca	teljes		
Láncház	utca	teljes		
Lázár Vilmos	utca	teljes		
Liget	utca	teljes		
Liliom	köz	teljes		
Madarász	köz	teljes		
Malom	utca	teljes		
Malomsor	utca	teljes		
Mályvádi	utca	teljes		
Melinda	utca	teljes		
Nagybök	utca	teljes		
Nagysándor J.	utca	teljes		
Orgona	sétány	teljes		
Petőfi	utca	teljes		
Pfiffner Paulina	utca	teljes		
Pöltenberg Ernő	utca	teljes		

Rábai Miklós	utca	teljes		
Rövid	utca	teljes		
Rulikowski	utca	teljes		
Schweidel József	utca	teljes		
Seregély	utca	teljes		
Sirály	utca	teljes		
Solymos	utca	teljes		
Sólyom	utca	teljes		
Sport	utca	teljes		
Szabó Pál	utca	teljes		
Szarkaláb	utca	teljes		
Széchenyi	tér	teljes		
Széchenyi	utca	teljes		
Széll Imre	utca	teljes		
Szegfű	utca	teljes		
Szikfű	utca	teljes		
Szinyei	köz	teljes		
Szív	utca	teljes		
Szőlőskert	utca	teljes		
Szőnyi	köz	teljes		
Szüret	utca	teljes		
Tábor	utca	teljes		
Táncsics	utca	teljes		
Temesvári	út	Dugó- hídtól		
Terényi	utca	teljes		
Thorma	köz	teljes		
Tornyai	köz	teljes		
Tölgyfa	utca	teljes		
Tulipán	köz	teljes		
Uhrin János	utca	teljes		
Újélet	utca	teljes		
Újsor	utca	teljes		
Váralja	tér	teljes		
Vécsey Károly	út	teljes		
Vértes	utca	teljes		
Zrínyi	utca	teljes		
Zug	utca	teljes		
Zsák	utca	teljes		

Kötelező felvételt biztosító iskola:

202978	**Gyulai Implom József Általános Iskola**	5700	Gyula	Béke sugárút 49.

Felvételi körzet:

Közterület neve	**jellege**	**tartomány**	**-tól**	**-ig**
Ady Endre	utca	teljes		
Ajtóssy Albert	utca	teljes		
Alma	utca	teljes		
Almássy Kálmánné	tér	teljes		
Arany János	utca	teljes		
Aranyág	dűlő	teljes		
Aranyág	tanya	teljes		
Aranyág	utca	teljes		
Babits Mihály	utca	teljes		
Bacsó Béla	utca	teljes		
Bagoly	utca	teljes		
Bánom	tanya	teljes		
Béke	sugárút		35	
Bem	utca	teljes		
Bem József	tér	teljes		
Bercsényi	utca	teljes		
Berkenye	utca	teljes		
Bihari	utca	teljes		
Birs	utca	teljes		
Borsó	utca	teljes		
Budrió	lakótelep	teljes		
Bükk	utca	teljes		
Cékla	utca	teljes		
Cinke	utca	teljes		
Cseresznye	utca	teljes		
Csigás	köz	teljes		
Csigás	utca	teljes		
Csikoséri	sor	teljes		
Csillag	zug	teljes		
Csillag	köz	teljes		
Csillag	sor	teljes		
Csokonai	utca	teljes		
Csókos	út	teljes		
Daru	utca	teljes		
Dió	utca	teljes		
Dobó	utca	teljes		
Dobozi	út	teljes		
Dombi Lajos	utca	teljes		
Ecsedi	utca	teljes		
Éger	utca	teljes		

Eminescu	utca	teljes		
Eötvös L.	utca	páros		
Erdélyi Sándor	utca	teljes		
Erdő	utca	teljes		
Ernyő	utca	teljes		
Erzsébet	utca	teljes		
Esze Tamás	utca	teljes		
Fácán	utca	teljes		
Faiskola	utca	teljes		
Fenyő	út	teljes		
Fényes	utca	teljes		
Furminc	utca	teljes		
Galamb	utca	teljes		
Garay	utca	teljes		
Gesztenye	utca	teljes		
Görbe	utca	teljes		
Gyár	utca	teljes		
Gyémánt	utca	teljes		
Gyöngyösi	utca	teljes		
Gyulai László	utca	teljes		
Hajnal	utca	teljes		
Hajós	utca	teljes		
Halácsy	utca	teljes		
Hátsó	utca	teljes		
Henyei Miklós	utca	teljes		
Híd	utca	teljes		
Hold	utca	teljes		
Horváth Ferenc	utca	teljes		
Hosszúkás	utca	teljes		
Hunyadi	utca	teljes		
Huszka	utca	teljes		
Irinyi János	utca	teljes		
Juhar	utca	teljes		
Juhász Gyula	utca	teljes		
Kaffka Margit	utca	teljes		
Kajszi	utca	teljes		
Kálvin	utca	teljes		
Kapa	utca	teljes		
Károly Róbert	utca	teljes		
Kazinczy	utca	teljes		
Kecskés	utca	teljes		
Kenyérsütő	utca	teljes		
Kerecsényi	utca	teljes		
Kerék	utca	teljes		
Kertes	utca	teljes		
Kertész	utca	teljes		

Kisfaludy	utca	teljes		
Kisökörjárás	tanya	teljes		
Knézich	utca	teljes		
Kócsag	utca	teljes		
Kossuth Lajos	utca	teljes		
Kosztolányi	utca	teljes		
Kölcsey	utca	teljes		
Kőrösi Csoma S.	utca	teljes		
Körte	utca	teljes		
Kuruc	utca	teljes		
Lila akác	utca	teljes		
Lehel	utca	teljes		
Lenkei	utca	teljes		
Liceum	tér	teljes		
Madách	utca	teljes		
Mandula	utca	teljes		
Maróthy	utca	teljes		
Maróthy	tér	teljes		
Meggy	utca	teljes		
Mikes Kelemen	utca	teljes		
Mikszáth Kálmán	utca	teljes		
Móra Ferenc	utca	teljes		
Móricz Zsigmond	utca	teljes		
Munkácsy Mihály	utca	teljes		
N. Szabados	utca	teljes		
Nagyfenék	tanya	teljes		
Nagyökörjárás	tanya	teljes		
Nagyváradi	út	teljes		
Napos	utca	teljes		
Nyírfa	utca	teljes		
Október 23.	tér	teljes		
Oláh György	utca	teljes		
Part	utca	teljes		
Pelikán	utca	teljes		
Petrezselyem	utca	teljes		
Pomucz György	tér	teljes		
Pomucz tábornok	utca	teljes		
Popovics Jusztin	utca	teljes		
Radnóti	utca	teljes		
Remete	tanya	teljes		
Répa	utca	teljes		
Retek	utca	teljes		
Régitemető	utca	teljes		
Réthy Lipót	utca	teljes		
Rigó	utca	teljes		
Saláta	utca	teljes		

Sánc	utca	teljes		
Rita	utca	teljes		
Rózsa	utca	teljes		
Sarkadi	út	teljes		
Sáros	utca	teljes		
Sitka	tanya	teljes		
Sittye	utca	teljes		
Somogyi Béla	utca	teljes		
Szakáll Lajos	utca	teljes		
Szegedi Kiss I.	utca	teljes		
Széna	utca	teljes		
Szigligeti	utca	teljes		
Szeregyháza				
Szilva	utca	teljes		
Szőlő	utca	teljes		
Temető	utca	teljes		
Tessedik Sámuel	utca	teljes		
Tiszafa	utca	teljes		
Toldi	köz	teljes		
Toldi	utca	teljes		
Tomcsányi	utca	teljes		
Tompa	utca	teljes		
Toronyi	utca	teljes		
Túzok	utca	teljes		
Újűlés	utca	teljes		
Vadvirág	utca	teljes		
Vadvirág	zug	teljes		
Vajda János	köz	teljes		
Vajda János	utca	teljes		
Vár	utca	teljes		
Vasút	utca	teljes		
Vasvári	utca	teljes		
Veress Endre	utca	teljes		
Villa	utca	teljes		
Vörösmarty	utca	teljes		
Zeller	utca	teljes		
Zsinór	utca	teljes		

Kötelező felvételt biztosító iskola:

202978	**Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye**	5700	Gyula	Nürnbergi utca 2.

Felvételi körzet:

Közterület neve	**jellege**	**tartomány**	**-tól**	**-ig**
Apor Vilmos	tér	teljes		
Árnyas	utca	teljes		
Asbóth Oszkár	utca	teljes		
Bajnok	utca	teljes		
Balassa	utca	teljes		
Bárány	utca	teljes		
Baross	utca	teljes		
Bársony	utca	teljes		
Belső Törökzug	tanya	teljes		
Berzsenyi	utca	teljes		
Bicere				
Bródy Imre	utca	teljes		
Budai Nagy Antal	utca	teljes		
Budapest	körút	teljes		
Bulcsu	utca	teljes		
Csabai	út	teljes		
Cselebi	utca	teljes		
Déli	út	teljes		
Dobay	utca	teljes		
Dobos István	utca	teljes		
Dürer Albert	utca	páratlan		
Első	utca	teljes		
Epreskert	utca	teljes		
Északi	utca	teljes		
Fecske	utca	teljes		
Ferencesek	tere	teljes		
Ferenczy Béni	utca	teljes		
Földvári István	utca	teljes		
Fürj	utca	teljes		
Göndöcs	utca	teljes		
Gyep	utca	teljes		
Gyóni Géza	utca	teljes		
Gyöngyösi Lázár	út	teljes		
Gyulai Gál Albert	utca	teljes		
Hódi	köz	teljes		
Hódi	utca	teljes		
Hosszú	utca	teljes		
Ibolya	utca	teljes		
Ilosvai	utca	teljes		

Ipari	utca	teljes		
Ív	utca	teljes		
Jász Lukács	utca	teljes		
József Dezső	utca	teljes		
Kamilla	utca	teljes		
Kárpát	utca	teljes		
Kigyósi	út	teljes		
Kis	utca	teljes		
Kiskert	utca	teljes		
Kiss Ernő	utca	teljes		
Komáromi	utca	teljes		
Kosár	utca	teljes		
Kőműves	utca	teljes		
Köröspart	utca	teljes		
Külső Törökzug	tanya	teljes		
Leiningen	utca	teljes		
Liszt Ferenc	utca	teljes		
Mogyoróssy	utca	teljes		
Nuszbek	utca	teljes		
Nürnbergi	utca	teljes		
Pap	utca	teljes		
Pejrét	tanya	teljes		
Petik Ambrus	utca	teljes		
Pósteleki	utca	teljes		
Rosu	utca	teljes		
Sándorhegy	tanya	teljes		
Scherer Ferenc	út	teljes		
Selyem	utca	teljes		
Siórét	utca	teljes		
Siórét	tanya	teljes		
Szent József	utca	teljes		
Szőlős	utca	teljes		
Tinódi	utca	teljes		
Tormássy	tér	teljes		
Török Ignác	utca	teljes		
Törökzugi	sor	teljes		
Virág	utca	teljes		
Vízi	utca	teljes		
Wesselényi	park	teljes		
Zöldág	utca	teljes		
Zöldi	utca	teljes		

Település 3.: **Kétegyháza**
Kötelező felvételt biztosító iskola:

028327	**Kétegyházi Márki Sándor Általános Iskola**	5741	Kétegyháza	Márki Sándor utca 11.

Felvételi körzet: Kétegyháza település közigazgatási területe.

Település 4.: **Lőkösháza**
Kötelező felvételt biztosító iskola:

028329	**Lökösházi Általános Iskola**	5743	Lőkösháza	Alapítók útja 22.

Felvételi körzet: Lőkösháza település közigazgatási területe.

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2026.09.14 08:37:59
Gyulai Tankerületi Központ
Kiadmányozta: Teleki-Szávai Krisztina

10. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244
www.lokoshaza.hu

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: Szűcs Boglárka igazgató, Kőszeginé Kotroczó Mariann kirendeltségvezető

Tárgy: Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde intézmény működéséhez szükséges dokumentumainak jóváhagyása

Tisztelt Képviselő-testület!

Lőkösháza Község Önkormányzata által fenntartott Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde intézmény – figyelemmel a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletre (a továbbiakban: EMMI rendelet) – elkészítette éves munkatervét, szervezeti és működési szabályzatát, valamint házirendjét, amely az előterjesztés mellékletét képezi.

Az Nkt. 83 § (2) bekezdés g) pontja szerint a fenntartó jóváhagyja a köznevelési intézmény pedagógiai programját, szervezeti és működési szabályzatát, éves munkatervét, továbbképzési programját, tantárgyfelosztását ugyanezen bekezdés i) pontja alapján pedig ellenőrzi a házirendet.

Fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztjük a tisztelt képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az általa fenntartott Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda - Bölcsőde (5743 Lőkösháza, Alapítók útja 20.) 2026/2027-es nevelési évre vonatkozó pedagógiai programját, szervezeti és működési szabályzatát, valamint házirendjét – a határozat mellékletét képező tartalommal – megismerte, azt jóváhagyta.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 20.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

Lőkösháza Községi Önkormányzat

Óvoda-Bölcsőde

2026-2027.

Nevelési év

MUNKATERV

OM azonosító: 202230

Cím: 5743 Lőkösháza, Alapítók u. 20 sz.

Elérhetőség: telefonszám: +36 66 244 085

E-mail cím: ovoda@lokoshaza.hu

Fenntartó: Lőkösháza Községi Önkormányzat

5743 Lőkösháza Eleki út 28.

Készítette:

Szűcs Boglárka
igazgató

Hollandiné Gyöngyösi Mónika
igazgató helyettes

Érvényes: 2026. szeptember 01.- 2027. augusztus 31.

Tartalomjegyzék:

A nevelési munkát meghatározó külső szabályozók 3
Céljaink 5
További céljaink, terveink a 2026/2027-es nevelési évre 5
Az intézmény adatai: 6
A munkaterv tartalmazza: 6
Kiinduló helyzetkép 7
Az óvoda-mini bölcsőde nyitva tartása, a 2026/2027-es nevelési év rendje 9
A pedagógiai munka kiemelt területei 13
Az intézményben kötelezően használt iratok 21
Továbbképzések 22
Feladatmegosztás 22
Ellenőrzés, értékelés 23
Iskolaelőkészítés az óvodában 23
Gyermekvédelmi feladatok ellátása 24
Óvodai rendezvények tervezett időpontjai 25
Az óvoda-mini bölcsőde kapcsolatai: 26
Munkarend, munkaidő beosztás 29
A szabadságról szóló legfontosabb hatályos jogszabályok 30

A nevelési munkát meghatározó külső szabályozók

Az óvoda éves intézményi munkaterve az előző nevelési év eredményei alapján és a hatályos jogszabályi rendelkezések, útmutatók figyelembevételével készült:

- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról.
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről.
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint az ide vonatkozó módosítások. A gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásokról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormány rendelet.
- 363/2012.. (XII.17.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról.
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai szakmai látogatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokon való közreműködés feltételeiről.
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
- 2015. évi C. törvény Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről.
- 277/1997. (XII.22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről.
- 1992. évi XXXIII. törvény a köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (2023. július 4.)
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény
- Egyezmény a gyermekek jogairól. Bp. Egyesült Nemzetek-UNICEF 1992.

- A kormány 235/2016. (VII.29.) Kormány rendelettel a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény Köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról 326/2013. (VIII.30.) Kormány rendelet módosításáról.
- 18/2024. (IV.4) BM rendelet

A nevelési munkát meghatározó belső szabályozók

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja
- Az óvoda helyi pedagógiai programja
- A bölcsődei nevelés országos alapprogramja
- Éves Munkaterv
- Házirend
- SZMSZ
- Teljesítményértékelés
- Mini bölcsőde szakmai programja és házirendje
- Munkaköri leírások
- Az óvoda működését érintő helyi rendeletek
- Fenntartói elvárások

Bevezető

Az éves munkaterv tartalmazza az óvodában ellátandó aktuális, adott évre vonatkozó feladatokat, és magában foglalja a nevelési év helyi rendjét. Ez alapján minden feladat a megfelelő időben kerül ellátásra és összességében azt a célt szolgálja, hogy az intézmény kiegyensúlyozottan, a tényleges feladataira koncentrálva, hatékonyan és eredményesen működjön. A hatályos miniszteri rendelet értelmében az éves munkaterv az óvoda nevelési évének helyi rendjét határozza meg.

Céljaink

- A hatályos törvények, rendeletek betartásával az óvoda-mini bölcsőde törvényes működésének biztosítása, a biztonságos óvoda-mini bölcsőde megteremtése, a gyermeki-, szülői-, alkalmazotti jogok érvényesítése.
- A gyermekek nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- A többcélú intézmény fenntartása és fejlesztése, kiemelt figyelmet fordítva az egészséges életmódra neveléssel ezen belül az örömteli mozgásformák megélésével. Az intézmény saját hagyományai jelenjenek meg az alapdokumentumokban, legyenek tetten érthetőek a szervezet működésben és az oktató-nevelő munka részét képezzék.

További céljaink, terveink a 2026/2027-es nevelési évre

- Az óvoda-mini bölcsőde szabályozó dokumentumainak (Pedagógiai Program, Szervezeti Működési Szabályzat, Házirend) a változó jogszabályi elvárásokhoz való igazítása, gyakorlati megvalósítása.

- Óvodai-bölcsődei nevelésben részt vevő gyermekek indokolt esetekben történő intézményben megvalósuló speciális ellátása konzultálva a háziorvosi szolgáltatással. Az intézmény dolgozók megismerkedése a háziorvossal.
- Takarékos gazdálkodás (pályázatokban való részvétel)
- A nevelési feladatok magas szintű megvalósítása, szakmai önképzés, továbbképzés.
- Eszközfejlesztés a mindennapi munka érdekében.
- Intézményi honlap folyamatos működtetése, aktualizálása.
- DIFER munkacsoport működtetése.
- Tehetséggondozó munkaközösség megalakulása, tehetségek feltérképezése.

Az intézmény adatai:

Az intézmény neve:	Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde
Az intézmény címe:	5743 Lőkösháza Alapítók u. 20.
OM azonosító:	202230
Csoportok száma:	óvodai csoportok száma: 3 mini bölcsődei csoport száma: 1
Felvehető gyermeklétszám:	óvodába: 75fő mini bölcsődébe maximum 8 fő
Kisgyermeknevelő száma:	1 fő
Óvodapedagógusok száma:	6 fő, ebből 3 fő szakvizsgázott
Óvodai-bölcsődei nevelőmunkát közvetlenül segítők száma:	3 fő óvodai dajka 2 fő pedagógiai asszisztens 1,5 fő bölcsődei dajka

A munkaterv tartalmazza:

2.1. Kiinduló helyzetkép

3.2. Az óvoda-bölcsőde nyitva tartása, a nevelési év rendje

3.3. A pedagógiai munka kiemelt területei

3.4. Az intézményben kötelezően használt iratok

3.5. Továbbképzések, szakmai programok

3.6. Feladatmegosztás

3.7. Ellenőrzés, értékelés

3.8. Óvodai-mini bölcsődei rendezvények

3.9. Az óvoda-mini bölcsőde kapcsolatai

3.10. Munkarend, munkaidő beosztás

Kiinduló helyzetkép

Tárgyi feltételek

Az óvoda udvara homokozókkal, mászókákkal, rugós játékokkal, libikókákkal, hintákkal, futó játékokkal ellátott. Gyermek méretű kerti szerszámokkal és homokozó játékokkal rendelkezünk. Fontosnak tartjuk az óvoda, mini- bölcsőde esztétikus környezetének a kialakítását, megóvását, így a gyermekek jó hangulatban, nyugodt légkörben tölthetik el mindennapjaikat. Az udvari játékeszközök karbantartási szabályzatát be kell tartani, a karbantartási naplót folyamatosan vezetni kell. Az óvoda udvarára ivókút került kialakításra. Jövőbeli célunk a napvitorlák megfelelő felhelyezése a kiscsoportos homokozó és a hinták fölé. Nyári időszakban az intézmény összevont csoporttal működött, az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi nevelésben részt vevők számára biztosítottuk. A nyári nagytakarítás ideje augusztus 17-31-ig tart. Ez időszak alatt elvégzik a szükséges karbantartási munkákat. A nagytakarítást a dajka nénik, a bölcsődei dajka végezik, a diákmunkások segítő kezet nyújtanak. A szünidei gyermekétkeztetés a HH és a HHH gyermekek részére biztosított. Takarítást követő első nyitása nap 2026. 09. 01. A 2026/2027-es nevelési év előkészületei augusztus 31-ig megtörténnek. A mini bölcsődei csoport felszereltsége minden előírásnak és követelménynek megfelel, elegendő számú és típusú játékokkal van felszerelve. A mini-bölcsődei csoport indulásához a járókát is beszereztük.

Személyi feltételek, az óvoda-bölcsőde alkalmazottai:

Óvodapedagógsok	Iskolai végzettség	Szakvizsga, egyéb végzettség
Bellér Renáta	főiskola	szakvizsgázott óvodapedagógus, gyógytestnevelés szakirányú végzettség, közoktatás vezetői szakvizsga
Samuné Priskin Anikó	főiskola	szakvizsgázott óvodapedagógus, gyermek-, ifjúság-és családvédelem pedagógiája területén
Bauerné Nagy Klára	főiskola	óvodapedagógus

Szűcs Boglárka	főiskola	szakvizsgázott óvodapedagógus fejlesztő óvodapedagógus szakterületen, közoktatás vezetői szakvizsga
Hollandiné Gyöngyösi Mónika	főiskola	óvodapedagógus
Kolozsi Fanni Izolda	főiskola	Érettségi, dajka képző Óvodapedagógus
Bozó-Balázs Evelin	pedagógiai asszisztens	Kisgyermeknevelő-gondozó Dajka
Földi-Venczel Hajnalka	pedagógiai asszisztens	Kisgyermeknevelő-gondozó (tanulmányai folyamtban)

Pedagógiai munkát közvetlenül segítők	**Iskolai végzettség**
Botás Attila Péterné	szakmunkásképző, dajkaképző
Magné Tóth Ilona	érettségi, dajkaképző
Havrán Kitti Katalin	dajkaképző

Mini-bölcsőde dolgozói	**Iskolai végzettség**
Király Terézia	érettségi, kisgyermek gondozó-nevelői végzettség
Nagy-Tripe Klaudi Flóra	dajka képző
Baráthné Kovács Enikő	dajkaképző

Csoportlétszámok, csoportbeosztás:

Csoport	Gyermeklétszám	Óvodapedagógus, dajka
Kis csoport	18	Samuné Priskin Anikó Hollandiné Gyöngyösi Mónika Magné Tóth Ilona

Középső csoport:	19	Bellér Renáta Bauerné Nagy Klára Botás Attila Péterné
Nagy csoport	14	Szűcs Boglárka Kolozsi Fanni Izolda Havrán Kitti Katalin
Összesen:	51 fő	

Bozó-Balázs Evelin, Földi-Venczel Hajnalka pedagógiai asszisztens mindhárom csoport munkáját segíti.

SNI- gyermek: Nkt. 47§ (7) alapján kettő gyermekként vehető számításba.

Óvodai férőhelyek száma: 75 fő. Jelenleg 51 fő a beíratott óvodás gyermekek létszáma, 2 fő SNI-s gyermek jár az intézménybe, akik 2 főnek vehető figyelembe így a gyermeklétszám 53 fő. Mini-bölcsődei férőhelyek száma: maximum 7 fő, akkor lehet 8 fő, ha minden gyermek betöltötte a 2-ik életévét. A mini-bölcsődébe 7 gyermek iratkozott. Az óvodában működik a szociális segítő munka. Heti egy alkalommal, két óra időtartamban. Az Ovi-mozi saját IKT eszközökkel óvodapedagógusaink által valósul meg már több éve.

Az intézményben zajló eseményekről, programokról fotókat készítünk, melyeket a saját zárt közösségi oldalunkon megjelentetünk. A közösségi csoportot az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelő kezelik. A csoportokat érintő információkat zárt messenger csoportba küldik az óvodapedagógusok. Az intézmény facebook csoportjába az intézményes nevelésben részt vevő gyermekek szüleit vesszük fel, kivételt képez az az eset, ha a szülőnek nincsen facebook profilja. Ebben az esetben a szülő jelöl meg egy személyt a közösségi csoportban való képviseletére. Továbbá meghívjuk a csoportba tagnak községünk polgármesterét, a képviselőket, az intézménnyel kapcsolatban lévő szakembereket, partnereket. Elkészült intézményünk honlapja, ami mindenki számára elérhető. www.lokosiovi-bolcsi.hu.

Az óvoda-mini bölcsőde nyitva tartása, a 2026/2027-es nevelési év rendje

Az intézmény teljes nyitvatartási ideje napi 11 óra.

A gyermekekre reggel 6:00-tól illetve délután 16:30-tól 17:00-ig dajka felügyel.

Az óvodában reggel 6:30-tól délután 16:30-ig óvodapedagógus, a mini bölcsődében reggel 7:00-tól délután 17:00-ig a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka foglalkozik a gyermekekkel.
A nevelési év 2026.szeptember 1.-től 2027. augusztus 31.-ig tart, mely két részből áll:

- Szervezett nevelési időszak: szeptember 1.-től május 31.-ig.
- Nyári időszak: június 1.-től augusztus 31.-ig.

Az óvoda-mini bölcsőde nyitva tartása:

Intézményünk 5 napos munkarendben, folyamatosan működik.
Hétfőtől-péntekig 6:00-tól – 17:00-ig tart nyitva.
Nyári zárva tartás tervezett időpontja: 2027. augusztus hónapban a fenntartóval történt előzetes egyeztetés alapján.
Ekkor történik az éves felújítás, karbantartás, nagytakarítás.
Szülők tájékoztatása a zárás pontos időpontjáról: 2027. február 15.
Felelős: igazgató

Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelők fogadó órái:

Kedden és csütörtökön 13:00-14:00-ig illetve igény szerint előzetes egyeztetés alapján.

Új gyermekek beíratása:

Az Oktatási Hivatal által kijelölt időpontban zajlik az óvodában, a mini-bölcsődében február végéig mérjük fel az igényeket. A szülők tájékoztatása a beiratkozás előtt 30 nappal.

Új gyermekek fogadásának ideje:

2026. szeptember 1.-től folyamatosan. A beszoktatás a beszoktatási terv alapján történik, melyet az óvodapedagógusok készítettek a szülőkkel való egyeztetés után.
A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2015. szeptember 1-jétől hatályba lépő rendelkezése szerint a gyermeknek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai

foglalkozásokon kell részt venni. Az óvoda a gyermek 3 éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Elsődlegesen a helyi lakcímmel rendelkező gyermekek felvétele biztosított.

Felmentés az óvodai nevelés alól

A nemzeti köznevelésről szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 2020. január 1-évei- új 38/B §-sal egészíti ki, amelynek értelmében felmentést engedélyező szerv a fővárosi és vármegyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatal. A tankötelezettség hatéves korban történő megkezdése alóli felmentést engedélyező hatóság az Oktatási Hivatal (érvényes szakértői vélemény alapján).

A nevelési év rendje 2026/2027

Óvodában 2026. szeptember 1-től- 2027. augusztus 31-ig. Az iskolai tanítási szünetek időpontjai előtt két héttel felmérjük a szülői igényeket, mert azt tapasztaltuk, hogy ezekben az időszakokban jelentősen lecsökken a gyermeklétszám. A hatékony humánerő létszám és energiagazdálkodás érdekében szükséges a szülői igényeket begyűjteni, azokhoz igazodva az óvodai működést kialakítani és biztosítani.
Ezen időszakokban a fenntartó rendelkezése alapján az óvoda és a mini bölcsőde gyermekfelügyeletet biztosít összevont csoportok működtetésével gyermeklétszámtól függően.

Iskolában a 2026/2027-es tanévben
A tanítási év első tanítási napja: 2026. szeptember 1. (kedd)
Az utolsó tanítás napja: 2027. június 18. (péntek)
A tanítási év első féléve 2027. január 22-ig tart. (péntek)
Az őszi szünet előtti utolsó tanítási nap 2026. október 22. (csütörtök), a szünet utáni első tanítási nap 2026. november 2. (hétfő)
A téli szünet előtti utolsó tanítási nap december 2026. december 18. (péntek), a szünet utáni első tanítási nap 2027. január 4. (hétfő)
A tavaszi szünet előtti utolsó tanítási nap 2027. március 24. (szerda), a szünet utáni első tanítási nap 2027. április 5. (hétfő)

Az Nkt. 50. § (7) bekezdése alapján, az iskola első évfolyamára a tanköteles tanulókat 2027. április 22-23-án kell beíratni.

Munkaszüneti napok

- 2026. augusztus 20. 21. csütörtök, péntek
- 2026. október 23. péntek
- 2026. december 24. csütörtök

- 2027. január 1. péntek
- 2027. március 15. hétfő
- 2027. március 26. péntek (nagypéntek)
- 2027. március 29. hétfő (húsvét hétfő)
- 2027. május 17. hétfő (pünkösd hétfő)
- 2027. augusztus 20. péntek
- 2027. november 1. hétfő

Áthelyezett pihenőnapok

- 2026. december 24. csütörtök

Szombati munkanap:

- 2026. december 12. szombat

Óvodai nevelés nélküli munkanapok:

Az intézmény számára 5 nevelés nélküli munkanap engedélyezhető. A fenntartó engedélye és előzetes egyeztetés alapján kerülhet sor rá. Ezekről a napokról a szülőket legalább egy héttel a kitűzött nap előtt értesíteni kell.

- 2026. október 19. (péntek) Csapatépítő kirándulás
- 2026. november 02. (hétfő) Szülők tájékoztatása gyermekük fejlődéséről első félév
- 2027. február 22. (hétfő) Helyi továbbképzés
- 2027. április 21. (szerda) Továbbképzés
- 2027. április 26. (hétfő) Szülők tájékoztatása gyermekük fejlődéséről második félé

A pedagógiai munka kiemelt területei

Értekezleteink:

Ideje	Megnevezés	Felelős
2026. augusztus 25.	2026/2027- es Nevelési év nyitóértekezlete Munkaterv elfogadása	Szűcs Boglárka igazgató
2026. szeptember 30.	Heti tervek összeegyeztetése. Fejlesztő foglalkozások. Logopédia, Pszichológus foglalkozása. Szociális segítő. Egyéb.	Samuné Priskin Anikó Bellér Renáta Bauerné Nagy Klára Szűcs Boglárka Hollandiné Gyöngyösi Mónika Kolozsi Fanni Izolda Király Terézia
2027. június 11.	Nevelési évzáró értekezlet	Szűcs Boglárka igazgató

A pedagógiai munkát meghatározó főbb tényezők

- Nevelésközpontúság, gyermekközpontúság.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása, nevelése, fejlesztése.
- A gyermekek egyéni, differenciált fejlesztése (életkori, egyéni sajátosságokra épülő nevelés, oktatás).
- Pedagógiai programunknak megfelelően a mozgásfejlesztés kiemelt terület. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek. Az óvodapedagógus feladata a dajkával megosztva, hogy megteremtse a feltételeket a gyermek egészséges fejlődéséhez.

- A gyermekek az egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével, koruknak megfelelően óvodai illetve iskolai életmódra érett, harmonikusan kibontakozó, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Célunk, hogy a mini bölcsődei és óvodai nevelés jó munkahelyi légkörben valósuljon meg, ahol a mini bölcsőde és az óvoda minden dolgozója együttműködve, egymást segítve tevékenykedjen a kitűzött céljaink elérésében, a minőségi munka megteremtésében.

- Olyan szeretetteljes, meleg, befogadó és érzelmekben gazdag óvodai-mini bölcsődei légkör megteremtése, ahol a gyermekek testi szükségletein túl, a lelki szükségletei is hiánytalanul kielégülnek.
- Az óvoda ellátja a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekeket a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ (13.) pont ab) alpontja, valamint a 4.§ 3. pontja alapján a következők szerint:

„Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek."

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4.§ 25. pontjában meghatározott sajátos nevelési igényű közül az intézmény ellátja a következő gyermekeket: pszichés fejlődési zavarral küzdők, ezen belül: tanulási zavarral küzdők (dislexia, disgráfia, discalculia), figyelemzavarral küzdők, magatartásszabályozási zavarral küzdő gyermekek nevelését. Az intézmény vállalja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4§ 13. pont ac) alpontja, valamint a 14. pontja szerinti kiemelten tehetséges gyermekek nevelését, oktatását.

„Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség."

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és a migráns gyermekek differenciált fejlesztését egyéni foglalkoztatás keretében biztosítjuk.

Továbbra is kapcsolatot tartunk a Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyulai Tagintézményének vezetőjével, a fent említett feladatok ellátásával kapcsolatban.

A logopédiai ellátás, a fejlesztő foglalkozások a szakszolgálat szakemberei által biztosítottak. Az SNI-is gyermekek ellátása,- logopédiai, gyógypedagógiai fejlesztése utazó gyógypedagógus és az óvodapedagógusok által megoldott. A szakszolgálat heti 1 órában pszichológus szakembert biztosít. Intézményen belül Szűcs Boglárka végzi a fejlesztéseket.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos kiemelt feladatok:

- Szakértői vélemények beszerzése.
- Felülvizsgálatok időpontjának rögzítése.
- Differenciált feladatok meghatározása, ellátása, elláttatása.
- Kapcsolattartás a szakemberekkel.
- Szeptemberben a szakemberek munkájának elindítása (időpontok, csoportbeosztás).
- Célunk, hogy a szakemberek, szakmai tudásuk alapján szakszerűen végezzék a gyermekek szűrését, fejlesztését (előre haladási napló vezetése).

Kiemelt feladatunk

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Megvalósításának a formái:

- beszélő környezet (a beszédfejlődés nélkülözhetetlen feltétele)
- helyes mintaadás
- szabálykövetés

Fontos szerepe van a modell értékű kommunikációnak, bánásmódnak, kiemelt jelentőségű a feladatellátásban részt vevő felnőttek példamutatása.
Az óvoda- mini bölcsőde teljes nyitvatartási idejébe a gyermekekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus és a kisgyermeknevelő irányíthatja.
A gyermek fejlődésében nagy szerepet játszik a személyre szabott pozitív értékelés.
Meghatározó az óvodapedagógus és az óvodai munkát segítő alkalmazottak összehangolt munkája.
Intézményünkben az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelő munkáját áthatja a gyermekek egyéni különbségeinek tiszteletben tartása, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia.
A gyermekek eredményes fejlődése érdekében együttműködünk a családokkal.

Szülői értekezleten, fogadó órán és a mindennapos kommunikáció során tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlődési mutatóiról, viselkedésükről. Félévente fogadóóra keretébe tájékoztatjuk a szülőt gyermeke fejlődéséről. A közös problémamegoldások alapja a szakmai hozzáértésünk.

Néphagyományőrzés beépülése az óvodai-mini bölcsődei tevékenységekbe:

A néphagyományokhoz kapcsolódóan átélt tevékenységek a közös élmény erejével hatnak a gyermekre, erősítik a közösséghez tartozás érzését. Nem csak érzelmi kötődés, hanem egy komplex személyiség fejlődés elősegítő.
A jeles napokhoz kötődve valósítjuk meg a hagyományok őrzését.
A néphagyományőrzés óvodai-mini bölcsődei programba való beépülése lehetőséget nyújt:

- a kreativitás kibontakoztatására,
- nyitottságot teremt a természet felé, közelséget a természetes anyagokhoz, barkácsoláson keresztül a manuális készsége erősödik,
- az értelmi nevelés népmeséken, gyermekmondókákon keresztül erősödik, ezzel párhuzamosan az anyanyelvi nevelés is,
- közösen átélt ünnepek és az ehhez kapcsolódó szokások érzelmi kötődést jelentenek, nem csak esztétikai, hanem erkölcsi is, a nemzeti identitás tudat alakulását segíti,
- dalos játékoknál a zenei anyanyelv megalapozását, a népdalok érzelmi motivációt indítanak el,
- a mozgásos játékok az egészséges testfejlődést alapozzák meg és segítik a szabályok betartása által az értelmi nevelést.

A néphagyomány őrzés keretében szeptember 29. Mihály nap, szeptember 30. a népmese világnapja, valamint október 16. a kenyér világnapja köré építve, ahhoz kapcsolódóan szervezünk tevékenységeket.
A pedagógus személyisége döntő szerepet játszik a gyermeknevelésben. A gyermekkel való kapcsolatban óvodapedagógus-kisgyermeknevelő személyisége meghatározó,- legyen olyan modell, aki közvetít- fontos a teljes érzelmi azonosulás, csak így lehet eredményes az, amit tanít vagy átad a gyermekeknek, hiszen a gyermekeket érzelmeik irányítják, tanulása elsősorban modellkövetés. Így az óvodapedagógus és a kisgyermeknevelő feladat az óvodai-mini bölcsődei nevelés rendszerében nemcsak felelősségteljes tervező munkát igényel, hanem

egyéni megvalósítást, amely a gyermekek tevékenységi formáin keresztül a fejlesztés tartalmi eszközeivel- anyanyelvi, irodalmi, zenei, vizuális, környezetismeret- sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatását biztosítja. Fontos az egyéni arculat kialakulása óvodán belül vagy egy-egy gyermekcsoportban. A természetes anyagok közelsége legyen állandóan jelen az intézményben, nemcsak mint szemléltető eszköz, hanem az épület díszítés része és az alkotás lehetősége. A természetes anyagok gyűjtése gyerekek által és ezek felhasználása az alkotás örömét sugallja. Hiszen ha a gyermeknek motiváló és vonzó érdeklődését felkeltő eszközöket biztosítunk, akkor pedagógiai munkánk szemléletessége elősegíti a képekben való gondolkodás előtörését. Segítheti az egészséges gyermeki képzelet szárnyalását, s ha mindehhez a természetes anyagokat használjuk fel, akkor az ősi népi játékok hangulatos világát ismertetjük meg velük. Ha a gyermek azt tapasztalja, hogy a felnőtt is szívesen veszt részt az alkotásban észrevétlen módon szerez olyan ismereteket, ami később beépül és rögzül ismeretanyagába. Az óvodapedagógus és a kisgyermeknevelő felkészülése és sokoldalú tervező munkája teszi lehetővé, hogyan választ a rendelkezésre álló zenei anyagból, és hogyan alkalmazza. Mit és hogyan tanít meg a gyermekekkel. Fontos, hogy a népi mondókák, kiolvasók, a gyermekjáték dalok alkossák a kiválasztott oktatói anyag nagy részét. A mondókákat, kiolvasókat nagyon szeretik a gyerekek. A mozgásos játékok közül az arcsimogatók, hintáztató, ököl ütögető játékok- főleg a beszoktatás ideje alatt- szükséges alkalmazni. Meghitt és közvetlen kapcsolat alakulhat ki ezáltal az óvodapedagógus-gyermek, kisgyermeknevelő-gyermek között. Az óvodában alkalmazott zenehallgatási anyag gerincét a magyar népdaloknak kell alkotniuk. Ezt a kincset meg kell ismertetni a gyermekekkel. Természetesen azokat, melyek erre a legalkalmasabbak, a gyermek világához közel állnak., közvetlen környezetével kapcsolatosak, de kapcsolatosak ünnepeinkkel is. Az óvodások nagyon fogékonyak, nyitottak a művészi értékek iránt. Népi gyermekjátékainknak játszása közben átélt zenei élmény sajátos örömforrás. A céltudatos zenei képességfejlesztés folyamatában a pozitív élmények hatására belső igénnyé válik az értékes zene. A zenei anyanyelv és az anyanyelv kapcsolódik egymáshoz rítusban, dallamban, hangsúlyban és szerkezetben. A zenei képzés a gyermek- népi játékok megismerésével kezdődik, a zenei képzés a játékhoz kapcsolt dalokkal indul. A gyermek érzelmi kapcsolatba kerül a dalokkal, a zenei memória, az emlékezet olyan nyomot hagy, amely érzelmi asszociációkat és esztétikai értéket hordoz. A zenei képességfejlesztésen túl személyiségformáló ereje van: anyanyelvi nevelés szempontjából az emlékezet és a figyelem fejlesztése, mozgási képességek-mozgáskoordináció, lépés-járás-tánc mozgások a térben.

Egészséges életmódra nevelés

A gyermek fejlődéséhez szükséges az egészséges és biztonságos környezet megteremtésével, megőrzésével és a környezet megóvására irányuló szokások kialakítása (gondozás, testi nevelés, mozgás, levegőzés, pihenés, az egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása).

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 128.§(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyeket különösen a(az egészséges táplálkozás

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

d) a bántalmazás és erőszak megelőzése

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

f) a személyi higiéné

területére terjed ki.

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. mozgásigény kifejlesztését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását/ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás. a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

Intézményünkben az étkezéseket kötött keretek között szervezzük., tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére .

A napközi konyhával a változatos étrend érdekében a vezetők folyamatosan konzultálnak. Az élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az élelmezésvezető összehangolja a helyi élelmiszeralapanyag-termeléssel és előállítással. A gyermekek étvágyát és eltérő szokásait

figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek naposi munka keretében valamint önkiszolgálás folyamatában részt vesznek életkori fejlettségüknek megfelelő szinten.

Feladataink:

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása, melyhez saját ebédlő áll rendelkezésünkre.
- Óvodai napirend keretében az óvónők a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket az új ízekkel, addig ismeretlen étel -és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágásra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításának irányítása a dajka feladata.
- Fokozottan ügyeljünk a táplálék érzékeny gyermekdiétájára.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is lehessenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés)
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségekkel: őszi piacot látogatunk, a vásárolt termékeket közösen tisztítjuk, hámozzuk és fogyasztjuk el.

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasszanak.
- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chipset a gyermekek.

A mindennapos testnevelés, testmozgás:

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való késztetésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A mindennapos torna középpontjában a változatos, sok mozgással járó játék áll. Emellett óvodai programunk a Komplex Prevenciós Óvodai Program a mozgásfejlesztésre épül . dr. Tóthszőllősiné Varga Tünde: „Mozgásfejlesztés az óvodában" javasolt ütemterv alapján folyik heti egyszeri kötött foglalkozások keretében minden korosztály számára.

A foglalkozások anyaga az agyi funkciók serkentését állítja fókuszba. Valamennyi funkció fejlesztése jelen van mindkét korcsoportban, csak a nehézségi szintek eltérőek.

A gyerekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok. Ha az időjárás engedi sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális mozgásfejlesztő eszközöket is használunk.

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése. amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodó képességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás)
- Minél több alakalom biztosítása a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet tervezetten a Program szerinti módszertani ajánlás szerint a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségükhöz mérten és a csoport összetételéhez igazodva szervezzük.

- Irányított mozgásos játékokat szervezni minden korosztály számára hetente több alkalommal különböző időkeretekkel.
- Szabad levegőn való mozgást biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával.
- Nyári napirend alakításnál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivéve az erős napsugárzás esetén)
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömmel élik meg a-közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerik és biztonsággal használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

Az intézményben kötelezően használt iratok

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 88§ alapján:

- Felvételi előjegyzési napló. (OviKRÉTA)
- Felvételi és mulasztási napló. (OviKRÉTA)
- Az óvodai Csoportnapló. (OviKRÉTA)
- Az óvodai Törzskönyv (OviKRÉTA)
- A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció (OviKRÉTA)
- A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 93.§. 4. bekezdése alapján:
- Bölcsődei csoportnapló.
- Bölcsődei felvételi könyv.
- Bölcsődei családi füzet.
- Gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció.
- Bölcsődei törzslap

OviKRÉTA Rendszer:

- Gyermekek és gondviselőik, alkalmazottak adatainak rögzítésére, áttekintésére.
- Felvételi és mulasztási napló - jelenléti ív naprakész nyilvántartására.
- Csoportnapló - óvodai tevékenységek, események rögzítésére, dokumentumok csatolására. A csoport története egyben, egy helyen látható és kezelhető.
- Gyermeknapló - egy gyermek története egyben, egy helyen látható és kezelhető.
- Óvodai beiratkozás - felvételi határozatok, Felvételi előjegyzési napló generálása.
- Éves tervek elkészítése: 2026. szeptember 15. nagycsoport
  2026. október 01. kiscsoport, középső csoport
- Az óvodapedagógusok havonta értékelő feljegyzések készítenek a csoportról.
- Minden gyermekről egyéni feljegyzéseket, fejlesztéseket készítenek.

A dokumentációinkat a törvényi változásokhoz folyamatosan igazítjuk.

Felelős: Szűcs Boglárka
Király Terézia

Továbbképzések, *szakmai programok*

Továbbképzéseken való részvétel a lehetőségek függvényében, a továbbképzési tervben meghatározottak alapján.

Feladatmegosztás

- Szűcs Boglárka: igazgató 2026. 08. 01.-től
- Hollandiné Gyöngyösi Mónika igazgató helyettes 2026. 08. 01-től
- Gyermekvédelemért minden óvodapedagógus és kisgyermeknevelő felelős
- Fogadóóra: Kedden és csütörtökön 13:00-14:00-ig
- Leltárfelelős: Samuné Priskin Anikó, az intézményben dolgozó minden munkatárs részt vesz a leltározásban
- Szertár, könyvtárfelelős: az intézményben dolgozó minden munkatárs
- Az intézményben engedélyezett a Novum könyv kiadó termékei és a Tappancs újságok árusítása. Ezekért Szűcs Boglárka és Bellér Renáta felelnek.
- A mini bölcsőde és az óvoda rendjéért-tisztaságáért felelős: Magné Tóth Ilona, Botás Attila Péterné, Havrán Kitti Katalin, Baráthné Kovács Enikő

- Az intézményi rendezvények lebonyolításáért felelős minden intézményi dolgozó
- Kapcsolattartás a védőnővel, háziorvossal. Felelős: Szűcs Boglárka igazgató, és minden óvodapedagógus, kisgyermeknevelő
- Kapcsolattartás az Általános Iskolával. Felelős: Szűcs Boglárka igazgató, Hollandiné Gyöngyösi Mónika igazgató helyettes, mindenkori nagycsoportos óvodapedagógusok.

Ellenőrzés, értékelés

Az óvodapedagógusok ellenőrzése évente egy alkalommal, tevékenységlátogatás alkalmával. A látogatások előre egyeztetett időpontban történnek. A látogatásról feljegyzés, értékelés készül.

A pedagógiai asszisztens, kisgyermeknevelő, dajkák ellenőrzése, értékelése folyamatosan zajlik az év során.

Iskola előkészítés az óvodában

A 2025. április 23-ával hatályba lépett 77/2025 (IV.15.) kormányrendelet módosításainak megfelelően az alábbiakban szabályozzuk az iskolába készülő gyermekekkel kapcsolatos teendőket. A nagycsoportos korú gyermekek számára napi rendszerességgel 45 perces időtartamban szervezünk játékos, élményalapú fejlesztő foglalkozást, amely az iskolára való felkészítés célját szolgálja A foglalkozások egyéni képességekhez igazodva, differenciált módon zajlanak, figyelembe véve a gyermekek aktuális fejlettségi szintjét és tanulási stílusát.

A foglalkozások célja:

- feladattudat kialakítása
- figyelem és emlékezet fejlesztése
- társas kapcsolatok alakítása (felnőttel, gyerekkel)
- tapasztalati következtetések, összefüggések
- beszédhanghallás, relációs szókincs fejlesztése
- logikus gondolkodás, elemi számolás előkészítése
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése,
- finommotorika, grafomotorika megalapozása.

A nagycsoportosoknak kötelező, a kis- és középső csoportosoknak választható jelleggel biztosítunk feladatokat, így sok mozgással, mesével, játékkal, tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési

képességük is. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődés üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

A tanköteles kor előtti év október végén vagy november elején és áprilisban diagnosztikus mérést végzünk, saját felmérőlap és megfigyelés módszerének használatával. Ez egy átfogó diagnosztikai vizsgálat, amely az alábbi 7 területet foglalja magába:

- Az íráskészség elsajátításának előfeltétele, kritikus elemi készsége az úgynevezett **írásmozgás-koordináció**.
- Az olvasás- és írástanulás megkezdéséhez elengedhetetlen a **beszédhanghallás**.
- A nyelvileg közölt információk vételének egyik meghatározó tényezője **a relációszókincs fejlettsége**.
- A matematikatanulásé az **elemi számolási készség** fejlettsége.
- A tudásszerzés, a tanulás, gondolkodás kritikus feltétele többek között a **tapasztalati következtetés**nek és
- **a tapasztalati összefüggés** megértésének a fejlettsége.
- Az eredményes iskolai beilleszkedés, tanulás további döntő kritériuma **a társas kapcsolatok kezelésének fejlettsége** (kortársakkal, felnőttekkel), az ún. szocialitás.

Gyermekvédelmi feladatok ellátása

Az óvodai-mini bölcsődei nevelőmunkát, a gyermekeket érintő minden döntésünkben a gyermek mindenekfelett álló érdeke vezérli, ezért pedagógiai munkánk a problémák megoldásának keresésére irányul. A gyermekek érdekében kapcsolatot tartunk a szociális segítő munkatárssal, a védőnővel és a családgondozóval. Az óvoda- mini bölcsőde gyermekvédelmi felelőse Hollandiné Gyöngyösi Mónika. Figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű gyermekeket, szükség esetén családlátogatást végzünk. Az érintett szülőkkel igyekszünk bizalmon alapuló kapcsolatot kialakítani. Különösen fontos a gyermekvédelmi feladatok ellátásakor a tapintatos, etikus magatartás az információk kezelésében. A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérjük, szükség esetén jelezzük a hiányzást. Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelők, a védőnő, a gyermekjóléti szolgálat segítségével nyilvántartja a hátrányos helyzetű, valamit veszélyeztetett gyermekeket. Folyamatos a kapcsolattartás családvédelmi, gyermekvédelmi intézményekkel.

Gyermekétkeztetés

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani (ingyenes étkezés) az óvodai- mini bölcsődei nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, ahol három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át (1997. évi XXX. tv. 151§ 10 bek. 10a bek., és a 10b bek.,), (279.061 ft)
- vagy nevelésbe vették

A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos törvényi változásoknak megfelelően szülői nyilatkoztok kitöltése, melynek határideje 2026. augusztus 25.

Óvodai rendezvények tervezett időpontjai

- Idősek világnapja: október 1. (csütörtök) nagycsoportos gyermekek műsorral kedveskednek
- Őszi projekthét: kenyér világnapja: október 16. október 12-16-ig
- Október 23. (péntek) 22-én csütörtökön közös séta, megemlékezés
- November 11. (szerda) Márton nap
- Télapó bál a Művelődési házban: 2026. december 5. (szombat)
  Felelős: óvodavezető, Szülők közösségének elnöke, részt vesz minden óvodai, bölcsődei dolgozó.
- Karácsonyváró kézműves hét: 2026. december 14-18-ig.
- Fenyőünnep az intézményben: 2026. december 17. (csütörtök)
  Felelős minden óvodapedagógus, kisgyermeknevelő
- Farsangi mulatság a kis-középső csoportban: 2027. február 19. (péntek)
  Felelős: minden csoport
- Március 15. (hétfő) 12-áé pénteken közös séta, megemlékezés

- Húsvétváró projekthét: 2027. március 22-25-ig
  Felelős: a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok, kisgyermeknevelő
- Anyák napja: Mindenki a saját csoportjába ünnepel 2027. május 4. (kedd)
  A mini bölcsőde is a saját csoportjában ünnepel: 2027. május 4. (kedd)
  Felelős minden óvodapedagógus, kisgyermeknevelő
- Gyermeknap: 2027. május 21. (péntek) a szülőkkel közösen rendezzük
  Felelős: minden óvodai, bölcsődei dolgozó, és a Szülők közössége
- Évzáró, Ballagás: 2027. május 29. (szombat) helyszín: Művelődési ház

  Felelős: igazgató és minden intézményi dolgozó

Az óvoda-mini bölcsőde kapcsolatai:

A szülőkkel való kapcsolattartás lehetőségei:

- Szülői értekezletek:
  Csoport szülői értekezletek: Az adott nevelési évben legalább 2 alkalommal az óvodapedagógusok, kisgyermeknevelő által tervezett időpontban aktuális témákkal kapcsolatosan. Ezeken kívül minden csoport belátása szerint tarthat szülői megbeszéléseket.
  Felelős: minden óvodapedagógus, kisgyermeknevelő
- 2026. augusztus 06. Mini bölcsődei csoportban
- 2026. augusztus 05. Kis csoportban
- 2026. augusztus 06. Középsőcsoportban
- 2026. augusztus 05. Nagy csoportban
- 2026. október Kis csoportban
- 2026. szeptember, október hónapban Szülők közösségének vezetőségi ülése
- 2026. november 10-ig összevont szülői értekezlet, az óvoda-bölcsőde rendezvényeivel kapcsolatban
- 2026. november 02. gyermekek fejlődésével kapcsolatos első félévi tájékoztató
- 2027. április 26.. a gyermekek fejlődésével kapcsolatos második félévi tájékoztató
- 2027. március közepén csoportonkénti aktualitások megbeszélése

- 2027. április iskolába menő nagycsoportos gyermekek szüleinek tájékoztatása az iskolai életről az általános iskola igazgatója és a leendő első osztályos tanító néni által

2026. szeptember 1.-től a már megszokott módon beengedjük a szülőket, a nagycsoportos gyermekek a hátsó bejáratot fogják használni. Az első és a hátsó ajtót is zárni fogjuk 9.00. után.

A szülőktől a következő előírásokat kérjük betartani:

- Minden gyermeket egy szülő kísérhet be az intézménybe, ahol minél rövidebb ideig tartózkodjon.
- Az intézménybe kizárólag egészséges gyermek érkezhet, akit egészséges szülő kísérhet az öltözőbe.
- Ha a gyermek az intézményben betegszik meg minden esetben értesítjük a szülőt, hogy gyermekét a legrövidebb időn belül vigye orvoshoz.
- A betegségből felgyógyult gyermek csak orvosi igazolással látogathatja az intézményt.
- A gyermekek délutáni hazavitelére is ezek a szabályok érvényesek.

Szülős beszoktatás alkalmával a szülők ismerkednek az óvodai-mini bölcsődei élettel, megkönnyítik az intézményben dolgozók elfogadását a gyermekekkel. Napi tájékoztatás révén a lényeges információk átadására kerülhet sor. Fogadóórákon a szülők előre megbeszélt időpontban a gyermekeikről kaphatnak tájékoztatást az óvodapedagógusoktól, kisgyermeknevelőtől illetve más szakemberektől. A honlapon, faliújságunkon, a közösségi oldalon, a csoportok zárt messenger csoportjában minden szülőt érintő aktualitás, program, esemény megtekinthető. Közös programok szervezése. Rendezvényeinken, ünnepeiken a szülők partnerként vesznek részt. Hosszabb séták, kirándulások alkalmával a szülők segítségére is támaszkodhat az intézmény.

Iskolába lépegető:

Iskolai tanórák látogatása, ismerkedés a tanító nénikkel és az általános iskolai élettel. Bemutató foglalkozás az általános iskola tanítóinak, vezetőségének. Célja: Betekintés az óvodai életbe, ismerkedés a leendő első osztályos gyermekekkel. A tevékenységet a csoport egyik óvodapedagógusa tartja. A bemutató foglalkozás ideje: 2027. április hónap. Helyszíne: Nagycsoport

A nagycsoportosok egy alkalommal május hónapban látogatást tesznek az általános iskolába. Célja: Betekintés az általános iskolai életbe.

Az általános iskola igazgatója és a leendő első osztályos tanítónő tájékoztatja a nagycsoportos szülőket április hónapban.

Kapcsolattartó: az intézmény vezetője és a mindenkori nagycsoportos óvodapedagógusok.

Az első osztályosok beíratása az általános iskolába 2027. április 22., 23.-án történik.

Óvoda-mini bölcsőde-fenntartó kapcsolata

- Óvodai-mini bölcsődei rendezvényekre való meghívás
- Éves Beszámoló az óvoda-mini bölcsőde munkájáról
- Napi kapcsolat
- Részvétel a községi rendezvényeken

Óvodánk-mini bölcsődénk egyéb kapcsolatai:

- napközi konyha
- védőnő,
- háziorvos, asszisztens,
- Fogorvos, fogorvosi asszisztens,
- gondozóház,
- művelődési ház, könyvtár,
- kisebbségi önkormányzatok,
- szakértői bizottság, nevelési tanácsadó,
- polgárőrség,
- civil szervezetek, társaságok, helyi klubok,
- helyi vállalkozók

Munkarend, munkaidő beosztás

Munkaidő beosztás: Minden dolgozó kötelező munkaideje heti 40 óra.

Jogcím:	Kötelező óraszám/hét
Intézményvezető	10 óra csoportban
Intézményvezető helyettes	24 óra csoportban
Óvodapedagógus	32 óra csoportban
Óvodapedagógus gyakornok	26 óra csoportban
Kisgyermeknevelő	40 óra
Pedagógiai asszisztens	40 óra
Dajka	40 óra

Az óvodában-mini bölcsődében dolgozók munkarendje

Az óvodapedagógusok, kisgyermeknevelő, a nevelőmunkát közvetlenül segítők heti, illetve 2 heti váltásban dolgoznak. A pedagógiai asszisztensek a munkaköri leírásában foglaltak alapján az óvodapedagógusok mellett dolgoznak, napi munkaidejük 8 óra, amit az óvodai csoportokban töltenek, munkaidejük 7:30-15:30-ig (amitől el lehet térni) szükség esetén gyermekfelügyeletet elláthatnak, óvodapedagógust helyettesíthetnek, dajkai munkába segíthetnek.

A vezetők benntartózkodásának rendje

Az óvoda-mini bölcsőde zavartalan működése érdekében biztosítani kell a vezetői feladatok ellátását az időszak alatt, amelyben a gyermekek az intézményben tartózkodnak, ezért a nevelési-oktatási intézmény igazgatója, távolléte esetén az igazgató helyettes, mindkettő akadályoztatása esetén a rangidős közalkalmazott óvodapedagógusnak vagy az óvodavezető által kijelölt óvodapedagógusnak az intézményben kell tartózkodnia, szükség esetén intézkedni.

A szabadságról szóló legfontosabb hatályos jogszabályok

Púétv. 91. § (2) A szabadságot – a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló előzetes meghallgatása után – a munkáltató az iskolai szünetben, óvodában július 1-jétől augusztus 31-éig tartó időszakban adja ki. Púétv. 91. § (3) A munkáltató évente hét munkanap szabadságot – a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony első három hónapját kivéve – legfeljebb két részletben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló legalább öt munkanappal korábban közölt kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. Ennek alapján a foglalkoztatott jogosult arra, hogy minden naptári évben hét munkanap szabadság kiadásának időpontját maga határozza meg úgy, hogy ezzel kapcsolatos kérését legalább öt munkanappal korábban bejelenti a munkáltató számára. Az így jogszerűen benyújtott kérést a munkáltatónak teljesítenie kell. A munkáltatónak azonban lehetősége van arra, hogy az ötven napos alapszabadságból legfeljebb tizenöt munkanapot munkavégzés céljára igénybe vegyen.

A szabadságok fajtái:

- alapszabadság
- gyermekek után járó pótszabadság
- szülői szabadság
- első házasságkötés után járó pótszabadság
- nagyszülői pótszabadság
- fizetett temetési szabadság

A szabadság kiadásának a módja:

2026. szeptember elsejétől kizárólag írásbeli kérelem benyújtása. A kérelmek az igazgatótól, igazgató helyettestől átvehetők.

A 2026/2027-es köznevelési változásokhoz folyamatosan igazodni fogunk.

Lőkösháza, 2026. 08.25.

Készítette:

Szűcs Boglárka
igazgató

Hollandiné Gyöngyösi Mónika
igazgató-helyettes

Mellékletek:

1. Pedagógiai Program
2. Szervezeti És Működési Szabályzat
3. Házirend
4. Napirend

1. számú melléklet

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

ÓVODA-BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.„

Herman Alice

Tartalomjegyzék

Az intézmény adatai 37

1. A pedagógiai program jogszabályi háttere: 37

II. Helyzetelemzés 39

1. Óvodatörténeti leírás 40

2. Gyermekkép 40

3. Óvodakép 41

4. Pedagóguskép 42

5. Dajkakép 42

III. Az óvodai nevelés feladatai 43

1. Egészséges életmód alakítása 43

1. 1. Gondozás 44

1. 2. Testi nevelés 45

1. 3. Mindennapos mozgás 45

1. 4. Levegőzés 46

1. 5. Pihenés 46

1. 6. Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása 46

1.7. Öltözködés 47

1.8. Testápolás 47

1.9. A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. 47

1.10. Képességfejlesztés lehetőségei az egészséges életmódra nevelésen belül: 48

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés 49

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 51

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei 53

1. A program megvalósításának személyi feltételei: 53

2. A program megvalósításának tárgyi feltételei 55

3. Az óvodai élet megszervezése 56

V. Az óvodai élet tevékenységi formái, és az óvodapedagógus feladatai 58

A játék 59

Mesélés, verselés 62

Ének, zene, népi játék, tánc 64

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 65

5. Mozgás 67
A mozgásfejlesztés területei 68
A Komplex Prevenciós Óvodai Program fejlesztőprogram rövid ismertetése 70
Munka jellegű tevékenységek 79
A tevékenységekben megvalósuló tanulás 81
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére 83
VI. Gyermekvédelem 85
VII. Az óvoda kapcsolatrendszere 89
VIII. A pedagógiai munka dokumentációi 90
IX. A program ellenőrzése és értékelése 91
X. Eszközfejlesztés eljárási rendje 92
XI. Felhasznált irodalom 92
XII. Legitimációs záradék 93
XIII. Mellékletek 96
1. sz. melléklet 96
2.sz. melléklet 98

PEDAGÓGIAI PROGRAM
LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA-BÖLCSŐDE
LŐKÖSHÁZA ALAPÍTÓK ÚTJA 20

Intézmény OM - azonosítója: **202230**	**Készítette:** a nevelőtestület bevonásával az intézményvezető **.....** Szűcs Boglárka intézményvezető aláírás 2026.
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
Véleménynyilvánítók: ..... *óvodai szülői szervezet nevében* *2026.....*	
Jóváhagyta: a fenntartó képviseletében **.....** 2026**.....** **Ph.**	
Egyetértését kinyilvánító ..... *Roma és Román Nemzetiségi Önkormányzat nevében névaláírás*	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2026.	
A dokumentum jellege: Nyilvános **Megtalálható: www. lokoshaza.hu**	
Verziószám: **1 eredeti példány**	
Iktatószám:	

Az intézmény adatai

Óvodánk legfontosabb adatai:

Az óvoda fenntartójának címe:

Lőkösháza Község Önkormányzata 5743 Lőkösháza Eleki út 28

Elérhetősége: +36 66 244 - 244

Az óvoda neve:

Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde

OM azonosító: 202230

Alapító okiratának száma: L/81-4/2025.

Az alapító okiratban foglalt gyermek férőhelyek száma: 75 fő

Címe: 5743 Lőkösháza, Alapítók útja 20.

Telefonszáma: +36 66 244 – 085; e-mail címe: ovoda@lokoshaza.hu

Az óvoda mb. vezetőjének neve: Szűcs Boglárka

Az alapító okirat kelte: 2025. február 03.

A nevelés nyelve: magyar

Hitoktatásra lehetőség van.

1. A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény.
- A kormány 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról - A rendelet a köznevelési törvény gyakorlati végrehajtásának szabályait tartalmazza. Részletesen szabályozza az állami és önkormányzati fenntartású intézmények működésének kereteit, az intézményvezetők jogkörét, az alkalmazottak jogviszonyára vonatkozó szabályokat, valamint az intézmények finanszírozását. Kitér többek között az óvodák és iskolák működési rendjére, gazdálkodására, a tanügyi nyilvántartások vezetésére, valamint a fenntartói ellenőrzés rendjére is.

- 18/2024. (IV.4) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről.
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről - a pedagógus továbbképzés rendszeréről, meghatározza a továbbképzési programok és a beiskolázási terv tartalmát, kötelezettségeit. 2025. január 1-jén lépett hatályba a rendelet, melynek célja a pedagógusok folyamatos szakmai megújulásának biztosítása és a köznevelési intézmények működésének támogatása.
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet - A rendelet célja az óvoda és iskola közötti zökkenőmentes átmenet biztosítása, az iskolakezdéshez szükséges képességek célzott fejlesztésével. Az óvodai nevelési programokat úgy módosítják, hogy azok kiemelten támogassák a nagycsoportos gyermekek iskolára való felkészítését, személyiségfejlődését, tanulási motivációját, valamint a nemzeti értékek iránti elköteleződést. Miközben garantálja, hogy minden gyermek képességeinek megfelelő támogatást kapjon, miközben az óvodák nevelési folyamatai továbbra is a gyermekek egyéni fejlődési igényeit tartják szem előtt.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról - A törvény új alapokra helyezi a pedagógusok foglalkoztatásának rendszerét. Szabályozza a pedagógusok jogállását, besorolását, előmeneteli rendszerét, valamint a bérezésük és teljesítményértékelésük kereteit. A célja egy egységes, teljesítményalapú, ösztönző pedagógus-életpályamodell kialakítása.
- 401/2023. (VIII.30.) Korm. Rend. a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról - A rendelet a 2023. évi LII. törvény - a pedagógusok új életpályájáról szóló - végrehajtási szabályait tartalmazza. Pontosítja a jogszabály alkalmazásának módját, például a minősítési eljárásokat, a teljesítményértékelés menetét, a munkaköri követelményeket és a besorolások részletes szabályait.
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról - Ez a törvény biztosítja a fogyatékos emberek emberi méltóságát, jogaik érvényesítését és társadalmi esélyegyenlőségét. Előírja az akadálymentesítés, a hozzáférhetőség és az önálló életvitel támogatásának kötelezettségét.
- 15/2013. (X.8.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről Ez a rendelet meghatározza a pedagógiai szakszolgálati intézmények működésének szabályait, mint például a nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, gyógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő foglalkozások, korai fejlesztés és gondozás kereteit.

- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól.
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról.
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról.
- 2011/CXC törvény 62.§ (1a)-(1e) bekezdése
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

II. Helyzetelemzés

Községünk az utóbbi időben ugrásszerűen fejlődött. Az intézmény a község központjában helyezkedik el. Lőkösháza Község Önkormányzata egy óvodát működtet három tiszta korcsoporttal. A fenntartó által az utóbbi években pályázatokból és önerőből teljesen felújította az óvoda épületét és udvarát. A 2024-es nevelési évben a játszóudvar két hintaálvánnyal és négy hintával bővült. A homokozó és az egyik hinta napvitorlával lett ellátva. 2024 nyarán a tornaszoba átalakítására került, amely már szeptember elsejétől a nagycsoportos gyermekek csoportszobájaként működik. 2026 tavaszától a hintaállványokat napvitorlák fogják védeni, új fém hintaállványok kerülnek kitelepítésre. 2024 decemberében az intézményben elkezdődtek a villanyszerelési munkálatok, új lámpatestek, konnektorok kerültek felhelyezésre. Az udvari játéktárolóba, színbe lámpatestek lettek felhelyezve, így már az a rész sem marad világítás nélkül.

A férőhelyek száma: 75 fő. A törvény adta lehetőséggel élve, a szülők gyermekük 2. életévének betöltése után ismét visszatérnek a munkába, mivel többcélú intézményként működünk 2017- től mini Bölcsőde kialakítására került sor az óvoda épületén belül. Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelését is ellátjuk.

A mozgásfejlesztéshez szükséges eszközök biztosítottak az udvaron is, minden korcsoportnak elegendő terület áll rendelkezésére mozgásigényük kielégítésére.

Intézményünkben változatos, színes játékkészlet segíti az önálló, szabad játékot, gyermekek aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatását. Legfontosabb célunk, hogy a gyermek otthonosan érezze magát, a szülő biztonságban tudja gyermekét.

1. Óvodatörténeti leírás

Óvodánk 1955-ben épült a falu központjában. A községben ez az egy intézmény foglalkozik a 3-7 éves korú gyermekekkel. 1980-ban egy csoportszobával bővült az óvoda épülete, ekkor lett négy csoportos. 1995-ben gazdasági okok miatt megszűnt egy csoport, ebből a csoportszobából tornaszobát alakítottunk ki, így három homogén korcsoporttal működtünk. A 2011-2012 nevelési évtől 2 vegyes életkorú csoportot működtet a fenntartó. A 2024/2025-ös nevelési évtől három tiszta korcsoportban folytatjuk a nevelő munkát.

Az épület és az udvar területe 3216,25m^2. A beépített terület 375m^2. Az óvodát parkosított udvar veszi körül. Az udvaron játéktárolásra alkalmas helyiség és egy nyitott játszóház található.2017-ben pályázat útján valamint önerőből a fenntartó önkormányzat a teljes játszóudvart felújította. Az udvart kettészeli a Napközi konyhához vezető út, melyen az étkeztetéshez szükséges nyersanyagokat szállítják, emiatt fokozott figyelmet igényel az udvaron való tartózkodás. A játszórészek léckerítéssel lettek elválasztva a baleset megelőzés érdekében. Nagy hangsúlyt fektet az óvoda és az óvoda fenntartója is az esztétikus környezet létrehozására, ápolására és megóvására. Intézményünk 2018-tól a fenntartó együttműködésével új hagyományt teremtett annak érdekében, hogy ez a szemlélet a gyermekekben is tudatossá váljon. A ballagó bölcsődei és a ballagó óvodás gyermekek facsemetét ültetnek az udvarra, ennek gondozását a mindenkori nagycsoportosok gondoskodnak róla.

2. Gyermekkép

A kisgyermek, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Érzékeny fejlődő személyiség, fejlődését genetikai és érési sajátosságok határozzák meg, spontán és tervszerűen alkalmazott hatások alakítják. Életkoronként sajátos testi-lelki szükségletei vannak. Óvodánk gyermekközpontú, befogadó, így a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, a meglévő hátrányok csökkentése érdekében. Szívesen járjanak óvodába, bizalommal forduljanak az őket nevelő

felnőttekhez, érdeklődjenek, bátran, biztosan mozogjanak. Magatartás- és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett; udvariasak, illemtudók, óvják környezetüket, szeretik a környezetet. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben, ezzel biztosítva az esélyegyenlőséget.

3. Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig biztosítva az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, biztonságos környezetével a családi nevelés elsőbbségét ismerve, a gyermek érdekeit szem előtt tartva, szeretetteljes, nyugodt, bizalmat sugárzó, kiegyensúlyozott légkörben neveljük a hozzánk járó gyermekeket. A gyermek alapvető megnyilvánulási módjára és fő tevékenységi formájára, a mozgásra és a játékra alapozva szervezzük meg a főbb nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai faladatokat, ezáltal biztosítjuk az optimális feltételeket a gyermeki személyiségvonások fejlődéséhez. A kisiskolás kort elérő gyermekekben teremtődjenek meg az életszakaszba való lépés belső pszichikus feltételei. Óvodánk nevelési célja az, hogy óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítsük, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével csökkentsük a hátrányokat, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél is. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálódását. A szülők elvárása az óvodával szemben az iskolára való felkészítés, a zökkenőmentes beilleszkedés elősegítése.

4. Pedagóguskép

A nevelőmunka kulcs- szereplője az óvodapedagógus. Reggel 6.30. órától délután 16. 30- ig a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét irányítja, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta a nevelésben. Az intézményben dolgozó minden óvodapedagógus felelősséget vállal a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért mindig szem előtt tartva a gyermekek érdekeit. Az óvodapedagógusok törekszenek barátságos, otthonos, derűs légkör kialakítására. A derűs alaphangulat tevékenységre serkent. Ez jelent a gyermekek számára érzelmi biztonságot, ilyen légkörben fejlődhet optimálisan. Az óvónő személyisége modell, miközben maga is a közösség tagja. Magatartása legyen határozott, ugyanakkor őszinte, szeretetteljes. Tükröződjék munkánk során a gyermekcentrikusság, empátia, türelem. Szakmai tájékozottságát, szaktudását folyamatosan fejleszti. Személyiségvonásaiban megjelenik a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben hiteles, tapintatos, toleráns és empatikus. Mivel falun élünk a szülők és az óvodapedagógusok együttműködését segíti, hogy az óvónők általában ismerik a szülőket, a családok körülményeit és gyakran a gyermeket személyesen is mielőtt a gyermek megkezdené az intézményes nevelést.

5. Dajkakép

Az óvoda működését segítő dajkák és az óvodapedagógusok összehangolt munkája az alapja az óvodai nevelés eredményességének. A dajka tiszteletben tartja a gyermeket és szüleit, velük való kapcsolataira jellemző az elfogadás és a tapintat. Személyes magatartása, gyermekszerető viselkedése, beszédmintája hatással van a gyermek fejlődésére. Legfontosabb személyes tulajdonságai a felelősségteljes gondoskodás, empátia, tolerancia. A tudomására jutott információkat semmilyen körülmények között nem adhatja tovább (az érdeklődő szülőket tapintatosan az óvodapedagógushoz irányítja). A dajka közvetlenül hozzájárul az óvodában folyó nevelési-gondozási feladatok megvalósításához, türelmes, megértő magatartásával. A nevelőmunka feltételeinek megteremtésével aktív részese a napirendben meghatározott feladatok megvalósításának. A gyermek gondozásában való együttműködésével segíti a szokások kialakulását, melyet szóbeli megerősítéssel kísér. Feladatai közé tartozik a környezet rendjének, tisztaságának megőrzése valamint a baleset megelőzési teendőkben való aktív részvétel.

III. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvoda nevelés célja: A 3- 6 éves korú gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése. Ennek megvalósítása során támaszkodunk a természetes gyermeki megnyilvánulásokra, élményekhez juttatjuk a hátrányos helyzetű, ingerszegény közegből érkező gyermekeket.

Óvodai nevelésünk feladatai:

1. Az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése az egészséges életmód alakítása, érzelmi- erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítása, anyanyelvi-értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.
2. Barátságos, otthonos, derűs légkör kialakítása, amely érzelmi biztonságot nyújt.
3. Tükröződjék munkánk során az empátia.
4. Élethelyzetekhez kötődő, sokoldalú tapasztalatszerzés, felfedezés lehetőségeinek megteremtése inger gazdag környezet kialakításával.
5. A testi, értelmi, szociális képességek egyéni eltéréseinek elfogadása és elfogadtatása speciális esetekben a gyermek megfelelő szakemberhez való irányítása.
6. Sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése, minden érintett gyermek kapja meg a sajátos nevelési igényeihez megfelelő sérülés-specifikus ellátást.
7. Az életkori és az egyéni fejlődésbeli különbségekre épülő differenciált fejlesztés.
8. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket az előző pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.
9. Napi rendszerességgel külön játékot szervezünk a tanköteles korú gyermekek számára, ahol a kíváncsiságukra építve képességeiket fejlesztjük, ismereteiket bővítjük.

1. Egészséges életmód alakítása

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő elősegítése meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismertek, készségek és szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal

érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve, vagy kioltva alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés és testedzés szokásrendszerét. Megfelelő napirend kialakításával elegendő időt biztosítunk az egyes tevékenységekre, így megteremtjük az érzelmi biztonságban történő, kiegyensúlyozott, nyugodt légkört a gyermekek számára. Létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Feladatunk

- a gyermek testi-lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényének kielégítése, edzése; a rendszeresség és az egyéni szükségetek figyelembe vételével,
- az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése,
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása,
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve-, speciális gondozó, prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés (magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsír- tartalmú ételek csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése), a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

1. 1. Gondozás

A gyermek testi komfortérzetének kielégítése. Testápolás, öltözködés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon fejlődik és fejleszthető a gyermek. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolatot feltételez. A toalett használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése, szükség szerinti segítségnyújtás, mely nem sérti a gyermek intim szféráját, ezért nagyon türelmesnek,

megértőnek kell lenni. A testápolás terén akár a kéz, akár az arc megérintése elutasítást válthat ki a gyermekből, amit el kell fogadnunk. A papírzsebkendő használatával tudatosítjuk, hogy milyen anyagból készült, ily módon lehetőség nyílik a szelektív hulladékgyűjtés kialakítására. Öltözködésnél fontos a helyes sorrend megismertetése, valamint az időjárás és öltözködés összefüggésének felismertetése, egymáshoz igazítása. A fogápolás szokásainak kialakítására nagy figyelmet fordítunk. Önkiszolgáló feladatok végzése során az óvónő, dajka bemutatja, megismerteti, és figyelemmel kíséri a napi élethez szükséges szokások fejlődését. Fontosnak tartjuk, hogy az egy csoportban dolgozó felnőttek között azonos elvárásokkal találkozzanak a gyermekek az egész nap folyamán.

1. 2. Testi nevelés

A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek /levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás/, természetes mozgásigényének kielégítését; a gyermek testi épségének védelmét, megőrzését, edzését. Ezért a testi nevelésben fő feladatunk sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermek komfortérzetének biztosítása, a gyermek igényeinek felkeltése, jó szokások kialakítása.

1. 3. Mindennapos mozgás

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

Mindennapos egészségfejlesztő testmozgással és az örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek. Sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítjük elő. Mivel a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező hatással van egymásra, ez pedagógiai programunk alapja. A gyermekek testi képességeinek fejlesztésével növeljük a gyermekek erő és állóképességét, ezáltal felerősítjük az egészséges életmódra nevelés hatásait. Nagy jelentőséggel bír a szabad játék és az irányított mozgásos tevékenység, mely beépül az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is. Ezáltal fejlődik a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás. Évszakonként közeli sétákat, kirándulásokat szervezünk a szülőket is bevonva. A helyes közlekedési szabályok gyakoroltatása céljából a nagycsoportosokkal kerékpártúrát is szervezünk. Az óvodapedagógus feladata, hogy megteremtse a feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez. Az időjárás függvényében az udvaron is van lehetőség a különböző mozgásos tevékenységeket megvalósítani. A

mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. Óvodai testnevelésünk szerves része a mindennapi torna. Minden korcsoportban minden nap legalább egyszer szervezzük. A tornának, játékos mozgásnak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Napirendbe illesztését mindenki maga dönti el. Az időjárás lehetőségétől függően szabadban végezzük. A mindennapos testnevelés anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják. Ha rendszeresen és megfelelően szervezzük ezt a tevékenységet, akkor a gyermekek szívesen és örömmel vesznek részt benne. Igénylik, majd szokásukká válik a mindennapi mozgás. Az örömmel, jó hangulatban végzett játékok jó lehetőséget nyújtanak a program feladatának megvalósításához, társas kapcsolatok alakulásához is.

1. 4. Levegőzés

Az óvónő törekedjen arra, hogy a mindennapok során - lehetőség szerint - minél több tevékenységet végezzen a szabad levegőn. Az élethez levegőre van szükség, van jó és rossz; tiszta, szennyezett levegő – ezt séták, kirándulások, szellőztetés alkalmával tudatosítjuk.

1. 5. Pihenés

A gyermekek alvásigényének figyelembe vétele, nyugodt légkör biztosítása. A gyermek szokásainak figyelembe vételével a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése, alvókához való ragaszkodás biztosítása. Az intézményünkben a 2024/2025-ös nevelési évtől mindenki a saját csoportszobájában étkezik. Az ebéd utáni egészségügyi szokások elvégzése alatt a csoportszoba szellőztetése, takarítása megtörténik. Az ebédlőt már nem étkezésre, hanem tárolásra használjuk. Mesével ringatjuk álomba a gyermekeket. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen.

1. 6. Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

A gyermekek életének fontos feltétele az egészséges táplálkozás. A táplálék allergiás gyermekek étkezését lehetővé tesszük. Az évszaknak megfelelő vitamindús zöldségféléket a napközi konyha biztosítja, a közmunkaprogram keretén belül a helyben megtermelt terményekből. Napi szinten biztosított a gyermekek számára a gyümölcsök fogyasztása. Táplálkozási szokások felé kellő toleranciával fordulunk, kényszerítés nélkül ösztönözzük a

gyermekeket az ételek megkóstolására, elfogyasztására. Az egész nap folyamán biztosítjuk a gyermekek folyadék-szükségletét.

1.7. Öltözködés

Az időjárásnak megfelelő öltözködésről igyekszünk meggyőzni a szülőket, különös tekintettel a réteges öltözködésre valamint a célszerűségre, amely a szabad mozgásban nem akadályozza gyermeket. Minden év elején a szülőktől azt kérjük, hogy biztosítsanak a gyerek számára az időjárásnak megfelelő váltóruhát. Az óvodapedagógusok és a dajkák a gyermek egyéni fejlettségét figyelembe véve biztosítanak differenciált segítségnyújtást.

1.8. Testápolás

A gyermek, tisztálkodási teendőiben segítséget kap az óvodapedagógustól, valamint a dajkától, fokozatosan és folyamatosan szoktatjuk az önálló tisztálkodásra.

1.9. A gyermek egészégének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

A gondozási, a testi nevelési és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása elősegíti a gyermek egészségének megóvását:

A levegő, víz, és a napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Ennek érdekében minél több időt kell a szabadban tölteni, megfelelő ruházatban. A nyári erős UV sugárzás miatt 11 és 15 óra között nem tartózkodunk a napon.

A fertőzések elkerülése érdekében a beteg, lázas gyermek szüleit telefonon értesítjük, hogy minél hamarabb kikerüljön a közösségből. A beteg gyermeket lehetőségeinkhez mérten elkülönítjük, felnőtt felügyelettel. A betegségek megelőzése és elkerülése érdekében gyakorta szellőztetünk, ügyelünk, a játékszerek, a különböző helyiségek folyamatos fertőtlenítésére. Minden gyermeknek biztosítunk külön ágyat, melyben saját ágyneműjükben pihennek, amit heti rendszerességgel mosásra hazaadunk. Jellel ellátott poharat, fogkefét, fésűt kérünk a szülőktől. Edzési lehetőség még a kerékpározás, mászókázás, csúszdázás, séta. Téli időszakban pedig a szánkózás, jégen csúszkálás. A gyerekbalesetek megelőzése érdekében szükséges a felnőtt állandó kontrollja, a tevékenységek figyelemmel kísérése. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyerekeket (konfliktuskezelés, tolerancia).

1.10. Képességfejlesztés lehetőségei az egészséges életmódra nevelésen belül:

Ebből adódó óvónői feladatok:

- A gyermekek életkorának megfelelő párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirendben.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása a csoportban.
- A szokás és szabályrendszer közös alakítása a gyermekkel, reális a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelés.
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása, helyes terítésre való odafigyelés.
- Az elegendő mennyiségű toalett papír használatára ösztönzés, a WC önálló használatára szoktatás.
- A fogmosás technikájának megismertetése.
- Helyes kézmosásra és kéztörlésre szoktatás, gyakoroltatás.
- A gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer használata, és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlenül szükséges.
- Öltözködésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás.
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése.
- Az alkalomnak megfelelően a gyermekeket életkoruk szerint balesetvédelmi oktatásban részesíteni.
- A beteg gyermekek elkülönítése, gondoskodás felügyeletről szülők értesítése.
- Speciális gondozó prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása érdekében megfelelő szakemberek bevonása, együttműködésre törekvés.

Sikerkritériumok:

- Szükségleteit képes késleltetni.
- WC használata önállóan.
- Egyéb szennyező tevékenység, WC használata után kezet mos, azt szárazra törli.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér.
- Cipőjét befűzi, beköti.
- Ruháját összehajtva a helyére teszi.
- Kulturáltan étkezik, képes eldönteni mennyit tud elfogyasztani, szívesen fogyaszt zöldségeket, gyümölcsöket.

- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.
- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés okát és mikéntjét.
- Szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonosság; derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör vegye körül. Szükséges, hogy már óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék. Az óvodai nevelés messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, a család és óvoda szoros együttműködésére törekszik. Érzelmi biztonságot, jó közérzetet; nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé, amelyben az óvodapedagógus az első számú modell. Alapvető feladat az interperszonális kapcsolatok új formáinak alakítása, mely egyaránt értendő az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek kapcsolatra; pozitív érzelmi töltés, pozitív attitűd jellemezze, hogy értelmes kooperációra alkalmassá váljanak. Ehhez szükséges a kapcsolat érzelmi igényének és a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése, elsősorban az óvodapedagógus modellhatása és a szoktatás révén.

Az én-tudat, önismeret, önértékelés fejlesztése a gyermek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményére adott konkrét és pozitív megerősítések által történik. Ennek eredményeként képesek felmérni saját helyzetüket a csoportban, képesek az önálló helyzetmegoldásokra /autonómok/, hatékonynak /kompetensnek/ érzik magukat, így önérvényesítésük szociálisan, elfogadható módon, teljesítményen keresztül megy végbe.

Alapvető, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önkifejező, alapvető szabályait:

- egymásra figyelés, együttérzés, egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése,
- a nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció /igénynívó/ alakítása; a jól elvégzett „feladat" utáni megelégedettség, mint jutalom-értékének alakítása,

- az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és saját érzelmeik pontos kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti – adott életkorban elvárható - kontroll erősítése.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését; szokás és normarendszerének megalapozását; szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását az erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, a jó-rossz felismerése, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése) saját élethelyzeteikben való megtapasztalása, érzelmi átélése mellett - megfelelő értelmezéssel párosulva. Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése mintául szolgál. Az óvodánkba járó gyermekeket megismertetjük a szűkebb és tágabb környezettel, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz kötődés alapja. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk:

- Erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása erősítése, fejlesztése.
- A társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak értékközvetítése.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.
- A figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre; annak tiszteletére és megbecsülésére nevelés.
- A lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében speciális fejlesztéssel az egyéni szükségleteknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, valamint szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével az esélyegyenlőség biztosítása.
- A kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

Sikerkritériumok

- Ismerje a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát, képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- Szereti, és korának megfelelően védi a természetet, szívesen ápolja a növényzetet, gondoskodik az állatokról.
- Érzelmein, indulatain korának megfelelően tud uralkodni.
- A felnőtteket és a munkájukat tiszteli.
- A közösség érdekében szívesen vállal munkát, megbízatást, alakulóban van feladattudata.
- Felelősségérzete korának megfelelő képes egyszerű döntések meghozatalára
- Bátran, kulturáltan mondja el véleményét.
- Érkezéskor, távozáskor köszön, ismeri és betartja az udvariassági szokásokat
- A közösségben jól érzi magát, a társaival együttműködik.
- A szülőkkel való kapcsolat a kölcsönös bizalom, tisztelet és elfogadás elvén működik.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv ismerete, megbecsülése, fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. A program lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A gyermek beszéd és kommunikációs képessége elődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben. Fontos az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, mely által a beszéd és az anyanyelv alakul. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, a beszélő környezetben helyes minta és szabályközvetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban.

A beszéd az önkifejezés fontos eszköze. Az anyanyelvi játékok számára külön időt biztosítunk, beépítve a mindennapi tevékenységbe. Ennek eszköze a mese, vers, mondóka, melyet az óvodapedagógus közvetít a gyermekek felé. Az értelmi nevelés feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szervezett tapasztalataikra, ismereteinek rendszerezése,

bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése. A faladatunk a problémamegoldó és kreatív gondolkodás elősegítése, a belső késztetésen alakuló motiváció kialakítása.

Figyelemmel kísérjük a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek kompenzációs

(kiegyenlítő), kognitív (megismerő) funkciók előnyben részesítését, cselekvő tapasztalatszerzéssel, tárgyi cselekvést elősegítő környezetben.

A bábozás, dramatizálás a gyermekek irodalmi élményeit elevenítik meg, megmozgatva kreativitásukat, fantáziájukat. Ehhez készíthetnek díszleteket, kiegészítőket. Ily módon lehetőség adódik mozgás, testséma, percepció, verbális fejlesztésre.

Célunk

- Beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek termesztés beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása.
- A gyermek meghallgatása, gyermeki kérdések támogatása, a válaszok igénylése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikhoz, verbális és nonverbális eszköztár kialakításáról.
- Spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok célirányos bővítése.
- Kognitív képességeik fejlesztése: egyre pontosabb, valósághű észlelés.
- Figyelemösszpontosításra való képesség.
- Valósághoz közelítő képzeleti működés.
- Reproduktív emlékezet fejlesztése.
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodás fejlődése érdekében ösztönző környezet biztosítása.
- Az alakuló fogalmi gondolkodás, ismeretek rendszerezése, bővítése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek gyermekek nyelvi hátrányának enyhítése, szókincsbővítése.
- Beszédkedv felkeltése és fenntartása

A beszédhibás gyermekekkel hetente két alkalommal logopédus foglalkozik, a felzárkóztatás kiscsoportos formában történik.

- SNI- s gyermekek fejlesztését speciális szakemberek végzik.

Sikerkritériumok

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése, képes auditív vizuális differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
- Keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Figyelme korához képest tartós.
- Gondolkodására jellemző a problémamegoldásra törekvés, és a kreativitás.
- Helyesen, tisztán érthetően beszél, szókincse korának megfelelő.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- A közölt információt megérti.
- Bátran kérdez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történetet, mesét, élményeit képes önállóan is elmondani.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. A program megvalósításának személyi feltételei:

Az intézményben 6 óvodapedagógus végzi a nevelőmunkát. 3 fő dajka segít a gyermekek gondozásában, nevelésében, és a tárgyi környezet rendben tartásában. A dajkák dajkaképzőt végeztek. Az óvodai tevékenységek során pedagógiai asszisztensek segítik az óvodapedagógusok tervezett tevékenységeit, valamint a napi munkájukat. A SNI- s gyermekek fejlesztése speciálisan képezett szakember közreműködésével valósul meg. Az óvodapedagógusi tevékenységnek, és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. Amennyiben migráns gyermek kerül az intézménybe az óvodában

dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A pedagógusok továbbképzését éves program alapján valósítjuk meg melyet az óvoda igazgatója a szakmai munkaközösség részvételével dolgozz ki. A pedagógus-továbbképzési intézményi programot az igazgató a tanévet megelőző év április 30-áig készíti el.

Az óvoda alkalmazottai:

Óvodapedagógusok	**Iskolai végzettség**	**Szakvizsga, egyéb végzettség**
1fő	főiskola	
1fő	főiskola	szakvizsgázott pedagógus gyermek-, ifjúság- és családvédelem pedagógiája területen
1fő	főiskola	gyógytestnevelés szakirányú végzettség, közoktatás vezetői szakvizsga
1 fő	főiskola	Szakvizsgázott óvodapedagógus, differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek, közoktatás vezetői szakvizsga
1 fő	főiskola	
1 fő	főiskola	
Pedagógiai munkát közvetlenül segítők	**Iskolai végzettség**	
2 fő	Pedagógiai asszisztens, érettségi, érettségi, pedagógiai asszisztens képzés végzése	

1fő	Szakmunkásképző, dajkaképző	
1fő	Érettségi, dajkaképző	
1 fő	dajkaképző	

A nevelőtestület sokéves szakmai tapasztalattal, kiváló szaktudással, folyamatos önképzéssel igyekszik megfelelni a mai kor társadalmi és szakmai kihívásának.

Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága:

- Egyénre szabott/differenciált fejlesztési módszerek, bevezetése, alkalmazása.
- Az integrált neveléshez szükséges feltételrendszer új elemeinek megismerése.
- Óvodai jó gyakorlatok, referenciák megosztása, átvétele. Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítésére a már kifejlesztett és kipróbált "jó gyakorlatok" megismerése, adaptációja, megismertetése.
- A továbbképzésen megszerzett ismeretek átadása, nevelőtestületi értekezleteken, annak megvitatása, gyakorlati alkalmazása.
- Más településen lévő óvodákkal való szakmai konzultációk, tapasztalatcserék.

2. A program megvalósításának tárgyi feltételei

Az óvodának rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelel változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé tesszük a mozgás- és játékigényük kielégítését; az intézmény egészét úgy alakítottuk ki, hogy a színek, formák, anyagok harmonikus környezetet teremtsenek. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket úgy helyeztük el, hogy számukra hozzáférhető legyen ügyelve a biztonságukra. Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít a dolgozók számára, lehetőséget van a szülők fogadására.

Az óvoda adottságai, tárgyi és környezeti feltételek

A csoportszobák három funkciót töltenek be, foglalkoztató, étkező és fektető. Az épület ebédlővel egybeépített, amit már eszköztárolásra használunk. Az óvodai élet, tevékenységi formáinak megvalósításához a rendelkezésre álló különböző szükséges eszközök kielégítőek.

A gyermekcsoportok közvetlen ellátását szolgáló helyiségek:

Helyiség megnevezése	**Darabszám**
Csoportszoba	3
Mosdó	2
Öltöző	2
Vezetői iroda	1
Fejlesztő szoba	1
Személyzeti WC (mozgáskorlátozott)	1
WC	2
Ebédlő, eszköztároló	1

A Komplex Prevenciós Óvodai Program alkalmazásához a meglévő eszközök, a feltételek adottak, illetve azok időnkénti pótlása szükséges, így óvodánkban alkalmazható.
A gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, csoportos foglalkozások megtartására a csoportszobák alkalmasak. Az egyéni és kiscsoportos fejlesztés akkor valósítható meg, mikor mindkét óvodapedagógus a csoportszobában tartózkodik.

3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda nyitva tartása: 6 órától 17 óráig.

A napi nyitvatartási ideje 11 óra.

A csoportszervezés elvei:

- Kis csoport: 2,5-3-4 éveses korúak
- Középső csoport: 5-6 éves korúak
- Nagy csoport: 5-6-7- éves korúak

A napirend kezdetétől a napirend végéig óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekcsoportokkal. A napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket. A megfelelő

időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú /5-35 perces/ csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségletihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkákkal.

Napirend

Időpont	**Tevékenység**
$6^{\underline{00}}$ - $9^{\underline{30}}$	Gyülekező, folyamatos játéktevékenység, mindennapi frissítő torna, egészségügyi szokások gyakorlása, tízórai.
$9^{\underline{30}}$ - $11^{\underline{45}}$	Játék, szervezett és szabadon választott egyéni és mikrocsoportos tevékenységek. Levegőzés. Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenyégek a tanköteles korú gyermekeknek (napi '45)
$11^{\underline{30}}$ – $15^{\underline{00}}$	Ebéd, pihenés egészségügyi szokások gyakorlása.
$15^{\underline{15}}$ - $17^{\underline{00}}$	Mindennapi frissítő torna, uzsonna, játék, gyermekek elvitele az intézményből.

Az óvoda folyamatos és rugalmas napirenddel követi a helyi szokásokat, rendezvényeket, időjárási viszonyokat.

Június 1. és augusztus 31. között a gyermeki szabadságot tiszteletben tartva, a már év közben kialakított szokásokat, szabályokat gyakoroljuk. Biztosítjuk számukra a lehetőséget, hogy a gyermekek az évszak örömeit a szabadban élvezhessék; kötetlen, változatos tevékenységek során. ***Az Ovikréta alkalmazás tartalmazza a hetirendet és a napirendet, melyet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai készítenek el.***

Az óvoda közös programjai:

Az eddig kialakult gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok:

- közös megemlékezés a gyermekek név-, illetve születésnapjáról
- ajándékkészítés: anyák napjára, ballagó nagycsoportosoknak, első osztályosoknak.

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvények:

ESEMÉNY	MEGJEGYZÉS
Márton nap	Közös program a szülőkkel
Télapó bál	Művelődési Házban, nyilvános
Karácsonyváró családi nap	fenyődíszek készítése a szülőkkel
Fenyőünnep	a négy csoport együtt ünnepel
Farsang	nagycsoport szervezésében az óvodában
Húsvétváró családi nap	húsvéti dekorációk, tojásfestés a szülőkkel
Anyák napja	mind a négy csoport rövid műsort ad, 15-25 perc
Gyermeknap az óvoda udvarán	légvár, főzés, közös vetélkedő a szülőkkel
Nemzeti ünnepeinkről megemlékezés	Község szintű nemzeti ünnepeken való részvétel
Évzáró ünnepély	Művelődési Házban, nyilvános

V. Az óvodai élet tevékenységi formái, és az óvodapedagógus feladatai

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

1. játék, mindennapi mozgás
2. mozgás
3. mesélés, verselés
4. ének, zene, népi játék, tánc
5. rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
6. külső világ tevékeny megismerése: szűkebb- tágabb, természeti, emberi, tárgyi, mennyiségi, téri, és formai összefüggések
7. munka jellegű tevékenységek

Az óvodapedagógus feladata:

- Az utánzásos minta- és modellkövetés, magatartás- és viselkedéstanulás /szokások alakítása/
- A spontán játékos tapasztalatszerzés, megfelelő hely, idő, eszközök biztosítása.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás.

A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék kiemelt jelentőségű: tájékozódó; a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő; élményt adó tevékenység. A játék által követhetővé válik a fejlődés. A mozgás, a testséma és az én megismerése; a percepció, a gondolkodás - azon belül a fogalmi gondolkodás; a beszédfolyamatok, és a kommunikáció fejlődése a játékba ágyazódik. A fejlődő idegrendszer egészséges megnyilvánulása a játék. A neurológiai hátrányokkal rendelkező gyerekek segítséget kapnak, saját problémáikhoz mérten korrekció történik oly módon, hogy örömmel végzett kreatív ötleteit szabadon kipróbálhassa. Segíti abban a gyermek fejlődését, hogy kialakulhasson az iskolai életre való felkészültségük.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

- **gyakorló játék:** fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége
- **szimbolikus szerepjáték:** alakul kommunikációja, erkölcsi, akarati tulajdonságai, kognitív képességei.
- **konstruáló játék:** alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak-formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája
- **szabályjáték:** fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságai, társas kapcsolatai

A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől, elválaszthatatlan a kognitív, az érzelmi, akarati, szociális, társas fejlődéstől. Elválaszthatatlan a mozgástól, a világkép és a tudat kialakulásától. A feltételek kialakításával, a tevékenységek szervezésével, de elsősorban a

gyermek saját aktív tevékenységén keresztül segítjük a fejlődést. A gyermek a játékában vérmérsékletének, aktuális idegélettani, érzelmi állapotának megfelelően választ tevékenységi formát. Napirendünkben a folyamatosságot, rugalmasságot szem előtt tartva a párhuzamosan végezhető tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt, melynek jelentőségét a játékra fordított viszonylag hosszú egybefüggő idő adja.

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvónő által kezdeményezett játék. Eltérés az óvónő szerepében található.

Szabad játék: Amikor az óvónő biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot a

- játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában, társak megválasztásában,
- gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában, kialakításában.

Szabad játékban a folyamatosságot kell biztosítani, elegendő időt a befejezésre és a játék későbbi folytatására lehetőséget adni.

Kezdeményezett játék: Amikor az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet.

- A gyermeknek lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, ezért tartsuk tiszteletben választását - jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel.
- Alkotó pedagógiai légkörben biztosítsuk az önállóságot, és önmegvalósítást számára.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát.

A játéktevékenység célja óvónői szemmel:

- tevékenységen keresztül a gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése,
- érzelmi, akarati tulajdonságok alakítása,
- társas viselkedés, társas magatartás formálása.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét, fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játék támogatásából adódó óvónői feladatok:

Feltételek biztosítása:

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése,
- ingergazdag, cselekvésre inspiráló környezet kialakítása,
- a játékok a gyermek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése,
- különböző tapasztalatszerzésre szolgáló egyéb anyagok biztonságos elhelyezése, a játékkal kapcsolatos szabály alakítása,
- a játéktér mobilizálható kialakítása,
- a csoportszobában is használható mozgásos játékeszközök elhelyezése,
- a gyermekek ismeretében élményeket előhívó tárgyakról való gondoskodás,
- a szülők szemléletformálása, ötletadás játékvásárláshoz.

A játék támogatása

- a gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása,
- a gyermek játékfejlődésének nyomon követése, differenciált reagálás, egyéni bánásmód,
- a kreatív önkifejezés fejlődésének segítése,
- a gyermekek kérdéseire való odafigyelés, egyéni fejlettségükhöz igazodó válaszadás,
- csak szükség esetén történő beavatkozás a játéktevékenység zavarása nélkül,
- ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek igénylik, maga is játszótársként vesz részt a játékban,
- a játék fenntarthatósága érdekét szolgáló szabályrendszer a gyermekekkel együtt történő alakítása, a gyermekek alkalmazkodási képességének tudatos fejlesztése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ösztönzése,
- az egészséges versenyszellem megalapozása,
- a gyerekek közti érzelmi kötődések kapcsolatok támogatása.

Sikerkritériumok

- örömmel, önfeledten játszik,
- képes egyéni ötlet alapján építeni, konstruálni,
- építmények lemásolására képes,
- képes élményei eljátszására,
- szívesen vállal szerepet,

- betartja a társas viselkedés szabályait,
- szabályjáték során betartja a szabályokat, másokat is figyelmeztet annak betartására,
- egészséges versenyszellemben tevékenykedik,
- játékában, elmélyült, kitartó; problémahelyzetben kreatív megoldásra törekszik,

Mesélés, verselés

A mesélés, verselés az óvodában mindennapos tevékenysége a gyermekeknek, és az óvónőknek is. A mese, vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. Az óvodában az óvodás gyermek életkori sajátosságaihoz igazodunk, helyet adunk: a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemi, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek is. A közösen átélt örömök és élmények szoros kötődést eredményeznek az óvodapedagógus és a gyermek között. A mese- és versmondás lényeges elemeit - testbeszéd, tekintettartás, verbális emlékezet -, az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el, és gyakorolja a gyermek. Az óvónő és a gyermek személyes kapcsolatából adódóan meséléskor a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, alakítja a belső képvilágát. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, mesék a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének legfőbb segítője. Az irodalmi élmények átélésének feszültségoldó hatása van. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, feloldást kínál, ok-okozati kapcsolatokat fedez fel. A mindennapos mesélés, mondókázás, és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Célunk:

- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése, élményfeldolgozása.

- A magyar kultúra, népszokások megismertetése, multikulturális tartalmak megjelenítése.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.

A mese-vers tevékenységgel kapcsolatos óvónői feladatok

- változatos irodalmi élmények közvetítése,
- erkölcsi tulajdonságok tanítása mesékkel, történetekkel; különös hangsúlyt fektetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek körében
- életkornak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása,
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választás, valamint a mai kortárs irodalmi művekből,
- az irodalmi élmény befogadásához szükséges feltételek megteremtése,
- a gyermek motiválása az irodalmi élmény befogadására,
- a gyermekek mese, vers alkotására ösztönzése,
- képeskönyvek elérhetőségének biztosítása, használatának, megbecsülésének alakítása,
- könyvtárlátogatás szervezése,
- a mesélés szerepének megismertetése szülői körben.

Sikerkritériumok

- örömmel várja a mesélést,
- mesekezdeményezéseken szívesen részt vesz,
- képes kitartóan figyelni,
- emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat, képes folytatásos mese szálait felidézni és ezeket összekötni,
- szívesen nézeget képeskönyvet, megbecsüli, vigyáz épségére,
- szívesen mond verset, szereti a mondókákat,
- képes történeteket elmondani, meséket alkotni,
- elkezdett történeteket fantáziája segítségével folytatni tud,
- magatartás alapvető szabályait ismeri a bábszínházban, moziban,
- nő a szülői mesélés gyakorisága.

Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai zenei nevelés célja a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása. Alapvető, hogy megfelelő légkör biztosításával kialakítsuk az érzelmi motiváltságot. Óvodánkban a Forrai Katalin: Ének az óvodában szakirodalom, módszertani útmutató alapján, valamint énekes népi játékok és kortárs művészeti alkotások alapján szervezzük a zenei nevelést. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallamot, a ritmust, a mozgás szépségét és közös éneklés örömét. Az ének-zene segít abban, hogy fejlődjön a gyermek zenei hallása, ritmusérzéke, éneklési készsége, harmonikus, szép mozgása. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek -, néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe kell vennünk a nemzetési nevelés esetén a gyermekek nemzetiségi hovatortozását is. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének réstévé válik, a felnőtt mintaadásával, utánzásával. Célunk a szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, népdal, népszokások, és a népi hangszerek megismertetése által. Az ének-zene, énekes játék és gyermektánc érzelem gazdag, jó gyakorlatokat ad a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet megalapozására. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Zenei nevelésből adódó óvónői feladatok

- dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően,
- énekes népszokások válogatása,
- ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség, és harmonikus, szép mozgás alakítása,
- nyelvi képesség fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készségfejlesztő játékokkal,
- igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása,
- elegendő hely, friss levegő biztosítása,
- a játékok hangulatának megteremtéséhez esztétikus, motiváló hatású eszközök biztosítása,
- az óvónő maga is részt vesz a közös éneklésben, közös játékokban, táncban.

Sikerkritériumok

- örömmel, szívesen játszik dalos játékokat,
- bátran énekel, akár egyedül is,
- zenei érzékenysége, fogékonysága, korának megfelelő,
- megkülönbözteti a zenei fogalompárokat (halk-hangos, gyors-lassú, magas-mély),
- mozgása esztétikus, ritmust követő,
- auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete és intermodalitása fejlett,
- szívesen hallgat zenét, felismeri néhány hangszer hangját,
- képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést,
- maga is képes egyszerűbb hangszerek használatára,
- ismeri a népszokáshoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, táncmozdulatokat, rigmusokat.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára. Célja: az örömteli cselekvés. Szívesen tevékenykedjenek az ábrázolás eszközeivel. Törekszünk a minél változatosabb technikák megismertetésére: festés, rajzolás, mintázás, nyírás, ragasztás, stb. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás; a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái , továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiségfejlesztésének. A nap folyamán bármikor tevékenykedhetnek a számukra biztosított változatos eszközökkel. A tevékenység által kialakul az alkotásvágy, a kreatív önkifejezés, a környezet esztétikai alakítása és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvónő szükség szerint inspirálja a gyermeki tevékenységet, ha elakad. Ilyen lehetőségek mellett a gyermeki fejlődés mozgatórugója az önkifejezés lesz. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására, valamint az intézmény dekorációjaként is szolgálnak.

Célunk:

3. a gyermek élmény- és fantáziavilágának képi szabad önkifejezéséhez a lehetőségek adása,

4. esztétikai érzékük, fogékonyságuk alakítása,
5. a szükséges eszközök helyes használatának elsajátítása,
6. a kiemelt figyelmet igénylő gyermek sikerélményhez juttatása.

Ebből adódó óvónői feladatok

- megfelelő hely, idő, és eszköz biztosítása a gyermek számára,
- eszközök gyermek által elérhető helyen tartása,
- párhuzamosan végezhető tevékenységként lehetőséget ad a szabad alkotásra,
- higiéniai szokások betartása és figyelemmel kísérése az ábrázoló tevékenység során,
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka technikájának alkalmazása korcsoportonkénti lebontásban,
- a gyerekek rácsodálkoztatása a szépre, esztétikusra,
- a gyermek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja,
- ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára,
- segíti az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival,
- udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra,
- támogatja a gyermekek kezdeményezését a csoportos alkotásra,
- diszgráfia tüneteinek észleléskor jelzéssel él a pszichológus felé. helyes ceruzafogás kialakítása,
- többféle anyagot biztosít a mintázáshoz, kézimunkázáshoz
- az óvoda helyiségének esztétikus alakítása, mely formálja a gyermek ízlését, környezettudatos szemléletét.

Sikerkritériumok

- bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit,
- élményeit képes megjeleníteni,
- szem-kéz mozgása összerendezett,
- helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót, gyurmát,
- ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni,
- ismeri a hat alapszínt, azt bátran használja,
- megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös; biztos a vonalvezetése,
- vizuális észlelése, emlékezete, intermodalitása korának megfelelő,
- szívesen alkot a többi gyermekkel,
- ábrázolása során kitartó,

- alkotás közben ügyel a környezete és saját munkája tisztaságára; szereti a szépet, szívesen díszíti a környezetét,
- térlátása korának megfelelő,
- ismer 2-3 műalkotást, jellegzetes épületet, hidat,
- vonalvezetése balról jobbra halad.

5. Mozgás

Az egészséges életmódra nevelés során, az egészséges életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítjük elő. A mozgásos, játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő, az állóképesség fejlődésére, befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A testmozgások a gyermek személyiségét alakítják, kihatnak- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére. A nap bármely szakaszában egészségfejlesztő testmozgásokat végzünk az egyéni szükségletek, képességek figyelembevételével, ennek helyszíne lehet a csoportszoba, tornaszoba, udvar. Az SNI-s gyerekeknél sérülésük figyelembe vételével egyéni fejlesztésükhöz speciális szakember segítségét is igénybe vesszük, aki komplex módon végzi a mozgás és az elváltozások, károsodások terápiáját. Az

óvodapedagógusnak tisztában kell lennie a diagnózissal, tünetekkel, sérülés okával, a szükséges teendőkkel, a káros mozgásformákkal. A tevékenységek szervezésénél a szakember véleményét figyelembe véve vonjuk be az SNI-s gyerekeket.

A mozgásfejlesztés célja:

- természetes mozgáskedv kialakítása, megőrzése, megszerettetése,
- mozgáskészség alakítása,
- testi képességek fejlesztése, fizikai erőnlét fejlesztése,
- mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése,
- egészséges életvitel kialakítása.

A mozgásfejlesztés területei

A kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg:

- szabad játékban, a gyermek spontán, természetes mozgása közben,
- a mindennapi testnevelésen; és a heti egy, szervezett csoportos testnevelési foglalkozáson.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Célja:

- megőrizzük, ha szükséges felkeltsük a mozgáskedvet, és tudatosan építsünk rá,
- minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet,
- bátran, örömmel mozogjanak a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésen

Célja:

- a tervezett, szervezett, irányított testnevelési játékokkal a mozgáskultúra fejlesztése,
- koordinált mozgás alakítása,

- téri tájékozódás, oldaliság alakítása.

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben. A testnevelés foglalkozások anyaga az atlétikai torna, játék jellegű főgyakorlatokból tevődik össze. Alapja: dr. Tótszőlössyné Varga Tünde: „Mozgásfejlesztés az óvodában" című könyve.

A mozgásfejlesztésből adódó óvónői feladatok

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermekek tevékenységébe,
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása,
- természetes mozgáskedv fenntartása; a mozgás megszerettetése, pozitív megerősítése,
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása gyermekekkel közösen, majd fokozott betartása,
- mozgásos tevékenység biztosítása a csoportszobában és az udvaron,
- a gyermekek életkorához és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos tevékenységre inspiráló eszközök kiválasztása, folyamatos cseréje,
- a testnevelési foglalkozások összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát,
- a játékosság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon,
- a foglalkozások anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása,
- tiszta, jó levegő biztosítása a tornateremben,
- a tevékenység irányításánál és értékelésénél differenciálás, figyelemmel az egyéni fejlődési jellemzőkre,
- szükség esetén dajka igénybevétele a balesetek elkerülése végett,
- az adott testnevelés foglalkozás mozgásos anyagához a prevenciós program fejlesztési feladatának hozzáigazítása, odafigyelve a gyermekek optimális terhelésére,
- testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése /erő, ügyesség, gyorsaság állóképesség/, társra figyelés; oldaliságot jelző csuklópánt használata,
- a testnevelés foglalkozások szervezése biztosítja a folyamatos mozgás lehetőségét, kiküszöböli a várakozási időt,
- kéziszerek használata a foglalkozásokon,

- a mindennapos frissítő tornán a mozgásos játékok előnybe helyezése,
- rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.

Sikerkritériumok

- igényli a mindennapos mozgástevékenységet; mozgása harmonikus, összerendezett,
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni,
- magabiztos, alkalmazza a jobb - bal kifejezéseket, csuklószalag nélkül is,
- ismeri saját testrészeit, testét; képes megnevezni és beazonosítani,
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő,
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja,
- fejlett az egyensúlyérzéke, tud rollerezni, vagy biciklizni,
- a mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett,
- ismer legalább egy labdajátékot; legalább két-három kéziszer használatát,
- képes alkalmazkodni a társaihoz,
- korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész,
- ismeri a csapatjáték szabályait, egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

A Komplex Prevenciós Óvodai Program fejlesztőprogram rövid ismertetése

Alapelveink, a fejlesztés célja

A Komplex Prevenciós Óvodai Program épít a hazai tradicionális nevelési értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődéssel és a nevelés-lélektani, neurológiai, gyógypedagógiai eredményekkel. A gyermek érési folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő, ahhoz messzemenően illeszkedő eszközökkel történő támasznyújtás, amely az éppen fejlődő szomatikus, és pszichés funkciók kibontakoztatásához biztosít szociális és tárgyi környezetet.

Ebben meghatározó a 3-7 éves kor alapvető sajátossága: az érzelmi biztonság alapszükséglete, az érzelemvezérelt megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás. A testi-lelki szükségletek kielégítése a gyermekek alapvető joga, melyre programunk nagymértékben törekszik. A Komplex Prevenciós Óvodai Program tudatosan felvállalja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztését, így a potenciális tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését is.

A Program a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizálja a pszichikus funkciók fejlesztését, a gyermeki spontán aktivitására épít. A fejlesztő programban a hangsúlyt a mozgásfejlesztés kapja. A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája a programban. Alapvető szerepe van a mozgásfejlődés folyamatos nyomon követésének, megsegítésének; ezek segítségével megvalósít pedagógiai és pszichológiai feladatokat. A prevenciós mozgásfejlesztő program fő feladatait természetes módon építi be a gyermekek tevékenységébe. A fejlődés nyomon követését információszerző eljárások tudatos alkalmazásával végezzük.

- anamnézis
- megfigyelés
- fejlettségmérő lapok vezetése

MOZGÁSFEJLESZTÉS

Nagymozgások fejlesztése:

Célzott testmozgásokkal, amelyeknél a mozgások tempója, ritmusa, iránya változik.

1. járás, futás, ugrás,
2. csúszás, kúszás, mászás különböző tempóban,
3. egyensúlygyakorlatok,
4. szem-kéz koordináció fejlesztése,
5. finommotorika fejlesztése.

TESTSÉMA FEJLESZTÉSE

Testrészek ismerete:

1. önmaga felismerése és azonosítása tükörgyakorlatokkal
2. tevékenységek a testrészek megismerését célozva
3. meghatározott testrészekre koncentrálás

A test személyi zónájának alakítása:

1. az oldaliság alakítása
2. a test elülső és hátulsó részeinek megismerése játékos mozgásos feladatokkal
3. a test függőleges zónájának megtanítása
4. az előző (1. 2. 3.) gyakorlatok elvégeztetése becsukott szemmel

5. adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása

Az egyes testrészek fejlesztésre alkalmas mozgások:

1. fej
2. törzs
3. karok
4. ujjak
5. lábak
6. lábak, lábujjak

Testfogalom

A test és a testrészek funkcióinak tudatos ismerete, a fejlesztés a testrészek ismerete szerint történik, nagyobb hangsúlyt adva a funkcióknak, a nyelvi megfogalmazásoknak.

ÉSZLELÉSFEJLESZTÉS /PERCEPCIÓFEJLESZTÉS/

Az észlelés pontosabb működését 3-4 évesnél elsősorban a mozgás és a testséma fejlesztésén keresztül érhetjük el. 5-6 éveseknél már célzott, direktebb fejlesztés is szükséges. Mindkét szakaszban természetes velejárója a nyelvi fejlesztés.

Vizuális látás fejlesztése

Az olvasás elsősorban jól funkcionáló balról jobbra irányuló szemmel követés és a finom szemmozgás ellenőrzésének függvényeként alakul.

1. A szemmozgás tudatos kontrolljának kialakítása és erősítése. Mozgó tárgyak követése.
2. A szem fixációs működésének erősítése.
3. Vizuális zártság, -egészlegesség észlelésének alakítása.
4. Vizuális időrendiség felismertetése: képeken elmesélt történetek kirakása.
5. Vizuális ritmus: a legkülönbözőbb vizuális minták folytatása.
6. Vizuális helyzet-pozíció felismertetése.
7. Vizuális memória fejlesztése.

Az alaklátás és formaállandóság fejlesztése

1. A lehető legtöbb féle alak-forma-méret motoros kialakítása.
2. Különböző alakok, formák, méretek felismertetése a gyerekek környezetében.
3. Adott vizuális minta kirakása.
4. Minták rajzolása, festése.
5. Részekből különböző alakok összerakása.

A tapintásos /sztereognosztikus/ észlelés fejlesztése

1. Az alapvető gyurmázási technikák megtanítása.
2. Különböző formák, méretek alakítása minta után.
3. Különböző formák, méretek megváltoztatása.
4. Ritmikus sorminta készítése, a minta folytatása.
5. A tapintás fejlesztése a vizualitás kizárásával.

Mozgásos észlelés fejlesztése

Behunyt és nyitott szemmel különböző mozgások ismétlése.

Térészlelés térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése

1. Alapvető téri irányok megismerése saját testrészének közvetítésével.
2. Térbeli irányok, viszonyok megismertetése a körülötte lévő tárgyakkal.
3. A téri viszonyokat jelentő verbális kifejezések megtanítása.

Hallási észlelés fejlesztése

A hangzási analízis, szintézis fejlesztése.

Keresztcsatornák fejlesztése

1. Vizuális-tapintásos interszenzoros működésének fejlesztése.
2. Vizuális-auditív interszenzoros működésének fejlesztése.
3. Vizuális-kinesztetikus interszenzoros működésének fejlesztése.
4. Hallási-tapintásos interszenzoros működésének fejlesztése.
5. Szem-kéz koordináció interszenzoros működésének fejlesztése.

VERBÁLIS FEJLESZTÉS

A tárgyak megnevezése

1. A lakásban, az óvodában és a közvetlen környezetben található tárgyak megnevezése: ruházat, testrészek, cselekvések.
2. Térbeli viszonyok megnevezése: irányok, helyzet, idő.
3. Osztályozás.

Alapformák, alapszínek, méret, hasonlóság, különbözőség, ellentétesség megnevezése.

A prevenciós program alábbi feladatai

- mozgásfejlesztés
- percepciófejlesztés
- testséma fejlesztés
- verbális fejlesztés

Potenciális tanulási zavarok megelőzése prevenciós fejlesztéssel

Programunk sajátos célja a tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése, a potenciális tanulási zavarok kiszűrése megelőzése. A fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizálja a pszichikus funkciók fejlesztését, a gyermekek spontán aktivitására építve. Célunk támaszt nyújtani a kiemelt figyelmet igénylő és a részképesség-gyengeségekkel küzdő gyermekek részére; egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások keretében.

Az óvodapedagógus feladatai

- Időt és lehetőséget kell biztosítani a bizonyos területeken hiányosan elsajátított, vagy gyakorlásra szoruló ismeretek más területen való elmélyítésére, korrigálására. A

korrigálható lemaradások nagyrészt megelőzhetők azzal, hogy azok természetes módon fejlesszék a gyermekek képességeit/pl. mozgásos játékeszközök logikai játékok/.

- A szülők rendszeres tájékoztatása gyermekük fejlődéséről - fogadó órák, szülői értekezletek, ill. igény szerint.

Sikerkritériumok

- A kisgyermek örömmel és aktívan vesz részt a játékos foglalkozáson.
- Önmagához mérten kimutathatóan fejlődik.
- Tanköteles korára kialakulnak a tanuláshoz szükséges részképességei.

Olyan gyermekeket kívánunk útjukra bocsájtani, akik óvodáskoruk végére a szükséges területeken önállókká válnak, képesek együttműködésre, problémák megoldására, önálló helyzetfelismerésre. Saját ötletük, véleményük van; optimisták, kreatívak, jókedvűek. Képesek elfogadni, megérteni, hogy az emberek különböznek egymástól. A játékos tevékenységek szervezésével szeretnénk óvodásainkat úgy fejleszteni, hogy képesek legyenek későbbiekben kudarc nélkül helyüket megállni az iskolában. Hisszük, hogy a tőlünk kikerülő gyermekek helyes önértékeléssel, megfelelő önbizalommal kerülnek az iskolába, így az ottani akadályokat is könnyebben leküzdik. A szülőkkel való együttműködés, hatékonysága nagyban függ, hogy mennyire képesek az óvoda nevelési elképzeléseit elfogadni. Véleményüket az eddig kialakult szokásnak megfelelően kikérjük a minőségi munka javítása érdekében.

6. A külső világ tevékeny megismerése

Óvodai programunk szerint a környezet megismerésére nevelés köré csoportosítjuk az óvodai nevelés témaköreit.

A kultúraátadás elsődleges meghatározója a környezet megismerése, kiindulópontnak tekintjük a természeti és társadalmi környezetből szerzett tapasztalatokat. Figyelembe vesszük a családba kialakult kulturális, világnézeti, etnikai hagyományokat. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A gyermekeknek minél sokoldalúbb, túlzásoktól mentes tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adunk lehetőséget. A környezet megismerése áthatja a gyermek életét, az óvodai tevékenységek egészét, melynek során megszeretik környezetüket, ragaszkodnak ahhoz, megfelelő ismeretekkel rendelkezve eligazodnak benne.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér, sík és mennyiségszemlélete.

A környezet megismerésre nevelés témái különböző módszerekkel lehetőséget nyújt a valóság megtapasztalására. Ezek a tapasztalatok az életkor előrehaladtával lineárisan bővülnek, és koncentrikusan mélyülnek. Fontos, hogy a gyermek minél több tapasztalatot szerezzen a természetben, a helyszínen élőben figyelhessen meg, pl.: időjárás, állatok, járművek, színek, kert, virágok, stb.

A környezet minél átfogóbb megismerése lehetőséget ad az egyetemes, nemzeti kultúra értékeinek, hagyományainak, az adott tájra, helységre jellemző néphagyományok közvetítésére. Az óvodapedagógus és dajka lelkesedése és érdeklődése pozitív példája alapján gyermekeink megszeretik a környezetüket, ragaszkodnak ahhoz, védik és eligazodnak benne.

Célunk:

- a természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása,
- természetet szerető, védő szemlélet alakítása; környezettudatos viselkedés megalapozása.

A külső világ tevékeny megismeréséből adódó óvónői feladatok

- új ismeretek alakítása a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva,
- meglévő ismeretek rendszerezése; ok-okozati összefüggések megláttatása,
- témaválasztásnál a lakóhely, környezet sajátosságainak figyelembe vétele, módszerek, eszközök a gyermek életkori sajátosságaihoz igazítva,
- ünnepélyek és a hagyományőrzés alkalmával a nemzeti kultúra értékeinek közvetítése,
- megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, levegő, víz, a növény és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét,
- biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását,
- a csoportszobában élő-természetsarok kialakítása,
- megismerteti a kertgondozással, ehhez megteremti a feltételeket,

- ismereteket nyújt a növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról,
- séták, kirándulások alkalmával a természet és az élővilág megismertetése,
- az óvoda közvetlen környezetének megismerése séták alkalmával,
- közlekedési szabályok gyakoroltatása, közlekedési eszközökkel való megismerkedés

Sikerkritériumok

- tudja, hol lakik; mi a pontos címe,
- tudja a szülei nevét, ismeri szülei foglalkozását,
- különbséget tud tenni az évszakok között,
- ismer a növény és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot,
- ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat,
- ismeri, és szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat,
- ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat, felismeri a közlekedési eszközöket,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti –, emberi-, tárgyi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- szívesen vesz részt kiránduláson, sétákon, rendezvényeken.

Környezet és természetvédelem feladatai

Az óvodás korú gyermeket arra neveljük, hogy szeressék a természetet, vigyázzanak tisztaságára, épségére, szépségére. Törekszünk arra, hogy a gyermeket olyan hatások érjék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzi őket. Minden gyermek kötődjön közvetlen környezetéhez.

A nevelési feladatokban megvalósítható fejlesztési célok, mozgás, testséma, percepció fejlesztése.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókincsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Célunk:

- a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva,
- a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése,
- az elemi ok-okozati összefüggések felismerése, megtapasztalása,
- pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek megfelelő feladatvégzésének megsegítése, ez irányú igények tudatosítása,
- a környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismeréséből adódó óvónői feladatok

- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása,
- logikai és matematikai szabályjátékok megismerése, alkalmazása,
- matematikai fogalmak, kifejezések összefüggések megismerése, megtapasztalása,
- a matematika iránti érdeklődés felkeltése,
- érdekes, a gyermek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése,
- a gondolatok, a probléma megfogalmazása; pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése,
- a matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének képességeinek figyelembe vétele,
- a gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása,
- szükség esetén rávezető kérdésekkel segítés,
- a gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel,
- mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása,
- a matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése,
- a térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek:

1. A számfogalom előkészítése, megalapozása.

2. Tapasztalatszerzés a geometria körében.
3. Tájékozódás a térben és a síkban.

Sikerkritériumok

- logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel,
- problémamegoldó készsége jó,
- számfogalma tízes számkörben mozog,
- képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni,
- helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb,
- ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent,
- helyesen használja a névutókat,
- felismeri a sorbarendezés logikáját, azt képes jól folytatni legalább három elemszámmal,
- az alapvető formákat felismeri, azonosítja (kör, négyzet, téglalap, háromszög),
- képes részekből egészet kirakni,
- ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni /kocka, gömb, téglatest/,
- van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról,
- azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

Munka jellegű tevékenységek

A munka és a munkajellegű tevékenység a személyiség fejlesztés fontos eszköze. A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka-, és munkajellegű tevékenység a szociális és kognitív készségek, képességek, attitűdök, és kompetenciák fejlesztésének egyik lényeges színtere. A munka örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység, nemcsak a gyermekre gyakorol hatást, hanem a környezetére is, azt formálja, alakítja tevékenysége során. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek önállóságának erősítése saját maga kiszolgálásában, valamint a másokért végzett munkajellegű feladat

örömének megtapasztaltatása által. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést igényel.

Célunk:

A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, alakítása:

- kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük; sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési készségük
- érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk, céltudatosságuk,
- közösségi kapcsolatok: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.

A munka jellegéből adódó óvónői feladatok

- nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása,
- megfelelő eszközök biztosítása,
- megfelelő hely, elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében,
- a munkafajták, és azok mennyiségének fokozatos bevezetése,
- a differenciálás elvének érvényesítése a feladatadatkor,
- a növények gondozásának megismertetése, fejlődésük megfigyelése, kerti munkák szervezése,
- állatokról való gondoskodás megismertetése, alakítása, etetése, tisztán tartása; életfeltételek biztosítása,
- a munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális; a gyermekhez mérten fejlesztő hatású,
- a munka jellegű feladatokat elsősorban jutalomból adjuk.

Sikerkritériumok

Önkiszolgáló tevékenységek:

- a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik,
- étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát,
- öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel,
- az önkiszolgáló tevékenységekre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.

Alkalomszerű munkák:

- pontosan megértik, mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik,
- bonyolultabb feladatokat is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóak.

Közösségi munka:

- a közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik a helyes önértékelésük, önbizalmuk,
- a naposi feladataikat pontosan, önállóan végzik,
- terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is,
- felelősi munkát szívesen vállalnak, és önállóan teljesítik,
- a környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában,
- vigyáznak játékaikra, rendben tartják azokat,
- munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, feladattudat és kitartás jellemzi.

A környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

- a szemetet szelektíven helyezzük el az adott gyűjtőben,
- szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében,
- a virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben,
- szívesen ápolják a növényeket a csoportszobákban, udvaron egyaránt,
- télen gondoskodnak a madarak táplálékáról.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az ismeretszerzés az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely a pszichikus képességstruktúrákon keresztül sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, attitűdök erősítését, fejlesztését

A gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése, a gyermekek kompetenciáinak, a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése, attitűdök erősítése, és az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok, készségek, képességek kialakítása.

Célunk:

- Az alap-, és kulturtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése, a gyermekek gyors helyzetfelismerésének, döntéshozatalának megsegítése.
- Az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés, a gyermekek képességeinek fejlesztése.
- Az ismeretek iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni és kiscsoportos fejlesztés

A tanulási tevékenységből adódó óvónői feladatok

- a gyerekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése,
- cselekvő aktivitásra épülő, közvetlen; sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése,
- szokások alakítása, utánzásos minta-és modellkövetés magatartással és viselkedéssel,
- spontán, játékos helyzetek kihasználása; játékos cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása,
- szervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra,
- gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése,,
- az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vétele a tevékenység felkínálása során,
- személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakoztatását,
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése,
- a tehetségígéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:
    - intellektuális képességekben /szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása/
    - speciális képességekben /zenei, ábrázoló, matematikai, pszicho motoros, szociális/
    - viselkedési jegyekben /intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység

A fejlesztést célzó pedagógusi feladatok

- a tehetség, és megjelenési formájának felismerése,
- a gyermek segítése a továbbfejlődésben,
- speciális szükségleteinek kielégítése, intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése,
- a szülő segítése gyermeke nevelésében,
- részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek,

Szakemberek által összeállított felmérő lapok kitöltetése: nagycsoportos gyermekekkel.

A Pedagógiai Szakszolgálaton belül foglalkoztatott gyógypedagógus és pszichológus a problémás gyermekekről részletes szakvéleményt készítenek, személyre szabott felzárkóztatási lehetőséget biztosítanak. Amennyiben tanulási képességzavar jelei mutatkoznak, írásos szülői beleegyezés alapján további vizsgálatra küldik a Békéscsabai Szakértői és Rehabilitációs Bizottsághoz, ahonnan szintén szakvéleményt küldenek intézményünkhöz a további eljárás érdekében.

Sikerkritériumok

- a gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek,
- szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben,
- a tanuláshoz szükséges képességek koruknak megfelelően fejlettek,
- a részképesség és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek,
- a tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az óvodáskor végére érjék el a gyermekek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A gyermek az

óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik, a testi, lelki és szociális érettség terén. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Testileg

Legyen arányosan fejlett, teherbíró; mozgása összerendezettebb, harmonikus, finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését képes szándékosan irányítani.

Lelkileg

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott, érdeklődő, készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama,
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik; téri észlelés fejlettsége, vizuális akusztikus differenciálás, téri tájékozódás, térbeli mozgásfejlettség, testséma alakulás,
- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, nő az időtartama, terjedelme; nagy szerepet kap a felidézés, könnyebbé válik annak megosztása és átvitele,
- a cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, tisztán, folyamatosan beszél, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki mondanivalóját; minden szófajt használ, különböző mondatfajtákat, mondatszerkezeteket alkot. Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat (a fogváltással összefüggő nagy egyéni, eltérések lehetségesek). Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat. Ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a

gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A szociálisan érett gyermek:

- A szociálisan, egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni: késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg: kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése./ 2014. 09. 01–től 3 éves kortól kötelező/

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka által érthető el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VI. Gyermekvédelem

Az Óvodai Nevelés Alapprogramja megfogalmazza, hogy „Az óvodai nevelés gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik."

A családi nevelést kiegészítve, a gyermeket óvja-védi, neveli, figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ütemét. A fentiek érdekében prevenciós, feltáró, és problémákat

megszüntető tevékenységet végezünk. A munkában részt vesz minden óvodapedagógus, kiemelt szereppel a gyermekvédelmi felelős, aki beszámolási kötelezettséggel tartozik az óvodavezető felé. A gyermekvédelmi felelős feladata az óvónőkkel, szülőkkel való kapcsolattartás; a veszélyeztető tényező, a hátrányos helyzetek minél korábbi felismerése, javaslattétel a további intézkedésre.

Célunk:

- a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése,
- hátránykompenzálással az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

A gyermekvédelmi felelős feladata a nevelési év folyamán

- a nevelési év elején megtervezi a munkaprogramot az adott évre,
- a nevelési év elején írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadóórájáról, arról, hogy probléma esetén milyen - óvodán kívüli - gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel,
- évente legalább egyszer egyeztet az önkormányzat illetékes előadójával és a gyermekjóléti szolgálattal a nyilvántartást illetően,
- munkájáról évente egy alkalommal nevelőtestületi értekezleten beszámol, a vezetőt folyamatosan tájékoztatja,
- rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásait, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit,
- folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vételt / veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek /, illetve a megszűnés okait,
- szükség esetén családlátogatást végez.

A rászoruló családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően különböző támogatásokra javaslatot teszünk (természetbeni, pénzbeli juttatás). Megfelelő kapcsolatot alakítunk ki a gyermekvédelmi rendszerben érintett személyekkel, szervekkel:

- gyermekjóléti szolgálat,
- pedagógiai szakszolgálat,(gyógypedagógus, logopédus, pszichológus),
- egészségügyi szervek, védőnő, háziorvos, ÁNTSZ,
- önkormányzat szociális osztálya,

- gyámügy,
- rendőrség,
- jegyző.

Sikerkritériumok

- csökken a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és HHH gyerekek száma,
- a gyermekek 100% - os beóvodáztatása, hiányzások minimalizálása,
- minden rászoruló időben megkapja a segítséget,
- a szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal,
- anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából,
- a segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

a). különleges bánásmódot igénylő gyermek:

a. a). *sajátos nevelési igényű gyermek*: aki szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos; több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos; autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral - súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozási zavarral-küzd;

a. b). *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek*: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek;

a. c). *kiemelten tehetséges gyermek*: aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség;

b). a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer óvodai programjába való bekapcsolódás biztosítja az egyenlő bánásmódot és az esélyegyenlőséget a célcsoportban résztvevő gyermekek számára.

Célunk:

- A kiemelt figyelmet igénylő kisgyermek illeszkedjen be az óvodai csoportba, a csoport fogadja be, a közösség hasson rá húzóerőként.
- Gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődjenek (szakszolgálat).
- A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodjon, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség; értékelődjön fel az egészség, mint érték.

Az óvodapedagógus feladata

- az integrációt az egész nevelőtestület felvállalja, egymás munkáját segítve,
- továbbképzéseken veszünk részt, a hallottak átadása a nevelőtestületnek,
- szakirodalmat tanulmányozunk, megragadunk minden lehetőséget, hogy gyógypedagógiai konferenciákon mélyítsük tudásunkat,
- konzultáljunk gyógypedagógusokkal, kiépítsük szakmai kapcsolatainkat,
- szükség esetén gyógytestnevelés biztosítása a szakirányú végzettségű óvodapedagógus által,
- szülők számára tanácsadás, konzultáció, előadások szervezése,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermek befogadása, segítése nem jelenthet túlzott terhet a csoportban élő gyerekek, felnőttek számára.

Várható eredmények:

- Az óvodai nevelés segíti, hogy minden gyermek egyéni képességei, érdeklődése szerint bekapcsolódik az óvodapedagógusok által felkínált tevékenységekbe.
- A szabad játék; a komplex, sok mozgással, közvetlen tapasztalatszerzéssel szervezett tevékenységek közben fejlődik az egész gyermeki személyiség.
- Lehetőség van az egyéni fejlesztésre, a mikro csoportos tevékenységre.

Az óvodapedagógusok és dajkák párhuzamosan közreműködnek a közösség alakításában, a gyermekek fejlődésében.

VII. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg. Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az együttműködéssel a kölcsönös bizalom és tisztelet kialakítása.

A család-óvoda kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás / anamnézis/
- Szülői értekezletek évente 2 alkalommal
- Nyílt napok, fogadó órák
- Szülői Szervezet elnökével és a vezetőségi tagokkal való kapcsolattartás
- Közös rendezvényeken való személyes találkozás
- Elégedettség - mérés: kérdőív, interjú

Az óvoda-iskola kapcsolattartás formái:

A gyermekek az óvodából az iskolába történő zökkenőmentes átmenetének biztosítása érdekében, a nagycsoportban az alsós nevelőknek bemutató foglalkozást tartunk bármely tevékenységi ágból. A leendő első osztályosaink betekintést nyernek az iskola életébe egy tanítási órán.

Szakmai szervezettel való kapcsolattartás:

A Pedagógiai Szakszolgálat által az iskolaérettségi vizsgálatot végző szakemberek segítségét továbbra is igénybe vesszük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődését is segítik.

Az óvoda társadalmi környezettel való kapcsolattartásai:

- Fenntartó óvodai rendezvényekre meghívása.
- Művelődési ház, könyvtár/rendezvények lebonyolítása, rendezvényeken való részvétel/.
- Egészségügyi szolgálat / vizsgálatok, ünnepélyekre meghívás/.
- Gondozóház /rendezvényeinek segítése, műsor/.
- „Lőkösháziak az Egészséges Ifjúságért Alapítvány" által rendezett jótékonysági bálokon rövid műsort adtunk.
- Helyi kisebbségi önkormányzat.
- Közalapítvány Lőkösháza.

A kapcsolatok összehangolásánál arra törekszünk, hogy valóban tartalmi, és ne formális kapcsolatok gazdagítsák óvodánk nevelőmunkáját.

VIII. A pedagógiai munka dokumentációi

- Komplex Prevenciós Pedagógiai Program.
- oviKRÉTÁban éves fejlesztési tervek / nevelési feladatok terve, szervezett tevékenységek, az óvodai élettevékenységi formáinak megfelelően/. A csoportra szabott nevelési terv készítése és értékelése félévente történik
- Az óvodapedagógusok a tevékenységekhez kapcsolódó fejlesztési tervet annak megfelelően készítik, ahogyan a csoportban a délelőttös, délutános váltás történik. Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak.
- Gyermek fejlődésének nyomon követése az oviKRÉTA felületén történik, évente két alkalommal.
- „Szülői tájékoztatás a gyermek fejlődéséről" évente legalább két alkalommal, illetve szükség szerint kötelező.

IX. A program ellenőrzése és értékelése

Az óvodavezető feladata a program végrehajtásának ellenőrzése, értékelése; a nevelőtestület nevelő munkájának segítése.

Az értékelés célja az intézményen belüli minőségi munkavégzés ösztönzése és a szakmai fejlődés támogatása.

Pedagógus ellenőrzése:

Valamennyi ellenőrzési szinten meghatározásra kerülnek az erősségek és a fejlesztendő területek. Az erősségek ismeretében aktualizálódik a humánerőforrás jobb felhasználása, módosulhat az intézményi feladatelosztás, újra gondolásra kerülhetnek az érintett pedagógiai területek. A fejlesztendő területek esetében – az ellenőrzési szintnek megfelelően tervek készülnek, amelyek végrehajtását, a szükséges korrekciókat a vezetői ellenőrzési tervben meghatározott módon visszaellenőrizzük. Az ellenőrzések módja:tevékenységek látogatása előre egyeztetett időpontban, önreflexió, közös megbeszélés.

A helyi nevelési program érvényességi ideje: 2026.május . 01-től érvényes a visszavonásig.

A helyi óvodai nevelési program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Kötelező

- jogszabályváltozás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges

- sikeres innováció eredményeinek beépítése

A helyi óvodai nevelési program nyilvánossága:

- Egy példány az óvodavezető irodájában.

- Az óvoda honlapján.

X. Eszközfejlesztés eljárási rendje

A kisebb és nagyobb értékű beszerzéseket fejlesztésként évente előre meg kell tervezni. A beszerzés módjáról az intézményi kezdeményezés alapján a fenntartó dönt. A külső források bevonása - pályázati lehetőségek igénybevétele esetén - a fejlesztésnek minősülő esetekben az önrész vállalásra csak a fenntartó jogosult.

XI. Felhasznált irodalom

- A Komplex Prevenciós Óvodai Program: Porkolábné Dr. Balogh Katalin „Kudarc nélkül az iskolában"
- Óvodavezetők kézikönyve
- dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Testnevelés az óvodában
- Forrai Katalin: Ének az óvodában
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
- Gyermektánc az óvodában
- Óvodavezetési Ismeretek RAABE Kiadó

XII. Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot készítette: Az intézmény mb. igazgatója a nevelőtestület bevonásával.

Jelenléti ív

Záradék

A nevelőtestület és az alkalmazotti közösség a 2026. megtartott határozatképes nevelőtestületi értekezletén .... %-os szavazatarránnyal elfogadta a Pedagógiai program módosítását.

Szűcs Boglárka	
Hollandiné Gyöngyösi Mónika	
Samuné Priskin Anikő	
Bellér Renáta	
Bauerné Nagy Klára	
Lőrinczné Kolozsi Fanni Izolda	
Bozó-Balázs Evelin	
Földi-Venczel Hajnalka	
Magné Tóth Ilona	
Botás Attila Péterné	
Havrán Kitti Katalin	
Király Terézia	
Baráthné Kovács Enikő	

A szülői képviselet, a Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programjának elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a dokumentumok nyilvánosságának biztosítása, az intézmény, tájékoztatási kötelezettsége, valamint a gyermekek adatainak kezelésével kapcsolatban) a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Az óvodában működő Szülői Szervezet

Lőkösháza, 2026..... ....

Szülői Szervezet elnöke

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez **az egyetértési jogát** korlátozás nélkül gyakorolta és megadta a települési **Román nemzetiségi önkormányzat**.

Lőkösháza, 2026..... Ph.

.....

aláírás

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez **az egyetértési jogát** korlátozás nélkül gyakorolta és megadta a települési **Roma nemzetiségi önkormányzat**.

Lőkösháza, 2026.....

.....

aláírás

P.h.

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez korlátozás nélkül a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta és jóváhagyta a települési **önkormányzat**.

Lőkösháza,2026..... .....

aláírás

P.h.

XIII. Mellékletek

1. sz. melléklet

Különös közzétételi lista

Az óvoda alkalmazottai:

Az óvoda alkalmazottai:

Óvodapedagógusok	Iskolai végzettség	Szakvizsga, egyéb végzettség
1fő	főiskola	Szakvizsgázott óvodapedagógus fejlesztő óvodapedagógus szakterületen, közoktatás vezetői szakvizsga
1fő	főiskola	szakvizsgázott pedagógus gyermek-, ifjúság- és családvédelem pedagógiája területen
1fő	főiskola	gyógytestnevelés szakirányú végzettség, közoktatás vezetői szakvizsga
1 fő	főiskola	
1 fő	főiskola	
1 fő	főiskola	

Pedagógiai munkát közvetlenül segítők	Iskolai végzettség
2 fő	Pedagógiai asszisztens, érettségi, Érettségi, pedagógiai asszisztens képzés folyamatban
1fő	Szakmunkásképző, dajkaképző
1fő 1 fő	Érettségi, dajkaképző Dajkaképző

Az óvoda 3 csoporttal működik.

A csoportszervezés elvei:

- Kis csoport: 2,5-3-4 éves korúak
- Középső csoport: 5-6-7 éves korúak
- Nagy csoport: 5-6-7 éves korúak

2.sz. melléklet

Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde Egészségfejlesztési Programja

Jogszabályi háttér

Az egészségfejlesztési program elkészítését leíró jogszabály a 20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128.§ (5) bekezdése : „ A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében."

Az egészségfejlesztési program tartamát meghatározó jogszabály a 20/2012. (VIII.31)EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről a köznevelési intézmények névhasználatáról a 128.-129.§-a.

128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

a) az egészséges táplálkozás,

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

f) a személyi higiéné

területére terjednek ki.

(4) A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

(5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

(6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

(7) A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

(8) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

(9) A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

(10) Az alapfokú művészeti iskolában az (1)–(9) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

129. § (1) Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

(2) A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

(4) A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

(5) Az óvoda, az iskola, a kollégium SZMSZ-ében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, tanulóknak az óvodában, az iskolában, a kollégiumban való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

Mi az egészség?

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiterjedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt:

- -ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai és más közösségekhez tartozik),
- -ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud,
- -ha individuális önállóságát megőrzi,
- -ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

Az egészség testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.
Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke. Nélküle sem egyéni sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed illetve a közösség egész életen át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell korrigálják.
Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre, vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a (testi, érzelmi, értelmi, akarati és társkapcsolati viselkedést) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességeket, továbbá d alakítja az egészségvédő magatartást.

Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer, gyűjtőfogalom, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatai, módszereit.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek a kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését, azaz a lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi életalternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalappozó jelentőségű a személyiség fejlesztésben. Az

egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az óvodai egészségnevelés kiemelt nevelési terület . Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztése (promóció) és az egészségkárosodás megelőzése (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre. Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van.

A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás egészségvédelemre: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarati, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét. Az egészség hármas (testi. lelki, társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 128.§(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyeket különösen

a(az egészséges táplálkozás

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

d) a bántalmazás és erőszak megelőzése

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

f) a személyi higiéné

területére terjed ki.

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. mozgásigény kifejlesztését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását/ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás. a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

Intézményünkben az étkezéseket kötött keretek között szervezzük., tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére .

A napközi konyhával a változatos étrend érdekében a vezetők folyamatosan konzultálnak. Az élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az élelmezésvezető összehangolja a helyi élelmiszeralapanyag-termeléssel és előállítással. A gyermekek étvágyát és eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek naposi munka keretében valamint önkiszolgálás folyamatában részt vesznek életkori fejlettségüknek megfelelő szinten.

Feladataink:

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása, melyhez saját ebédlő áll rendelkezésünkre.
- Óvodai napirend keretében az óvónők a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket az új ízekkel, addig ismeretlen étel -és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágásra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításának irányítása a dajka feladata.

- Fokozottan ügyeljünk a táplálék érzékeny gyermekdiétájára.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is lehessenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés)
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségekkel: őszi piacot látogatunk, a vásárolt termékeket közösen tisztítjuk, hámozzuk és fogyasztjuk el.

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasszanak.
- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chipset a gyermekek.

A mindennapos testnevelés, testmozgás:

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való késztetésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A mindennapos torna középpontjában a változatos, sok mozgással járó játék áll. Emellett óvodai programunk a Komplex Prevenciós Óvodai Program a mozgásfejlesztésre épül . dr. Tóthszőllősiné Varga Tünde: „Mozgásfejlesztés az óvodában" javasolt ütemterv alapján folyik heti egyszeri kötött foglalkozások keretében minden korosztály számára.

A foglalkozások anyaga az agyi funkciók serkentését állítja fókuszba. Valamennyi funkció fejlesztése jelen van mindkét korcsoportban, csak a nehézségi szintek eltérőek.

A gyerekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok. Ha az időjárás engedi sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek

alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére.. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális mozgásfejlesztő eszközöket is használunk.

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése. amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodó képességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás)
- Minél több alakalom biztosítása a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet tervezetten a Program szerinti módszertani ajánlás szerint a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségükhöz mérten és a csoport összetételéhez igazodva szervezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezni minden korosztály számára hetente több alkalommal különböző időkeretekkel.
- Szabad levegőn való mozgást biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával.
- Nyári napirend alakításnál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivéve az erős napsugárzás esetén)
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömmel élik meg a-közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerik és biztonsággal használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésének feladata:

Több felmérés is igazolja, hogy az óvodás gyermekek családjának több mint a felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításban jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyerekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek.

Ajánlott tevékenységek:

- Szabad beszélgetések, melyek kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, vagy maga a gyermek valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan. A szabad beszélgetésekbe bekapcsolódhat a gyermekcsoport, fontos az önkéntes részvétel a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.
- A dohányzás ártalmairól való beszélgetés kezdeményezésére a következő alkalmak adhatnak lehetőséget:
- Kirándulás élményeinek feldolgozása: szabad, tiszta levegő, napfény
- Falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a kémények, gépkocsik füstje, kedvezőtlen utcaképek: sörözők környéke, az utcai porképződés, otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyekről: családban történő dohányzás helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás, füstmérgezés.
- Beszélgetés arról, milyen leszek ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni szeretnék másokon, edzett. erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást)
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes e a dohányfüstös

levegőjű helyen tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn való tartózkodás, a lakás szellőztetése)

A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója:

„ A gyermekek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magába foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmakat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelenthet a gyermek , mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya. a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermeksérelmére elkövetett cselekményt-bár tud róla, vagy szemtanúja-nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (különösen az ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerekek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartóérzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalja annak a közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti

erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények.) Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzethez, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha a gyermek bántalmaz gyermeket.. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl-ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál.

A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

Az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszűntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszűntetni, segítséget kérünk a gyermekvédelmi szolgálattól és a családsegítő szolgálattól.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.

A gyermekek szüleit a nevelési évkezdetekor tájékoztatjuk a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan „érzékeny" . Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken felhívjuk a figyelmet ennek fontosságára.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése és bekövetkeztekor szükséges ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Az óvoda berendezése, eszközei csak balesetmentesek és előírásoknak megfelelőek lehetnek.

Az udvari játékok szakértő által bevizsgáltak. Állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül.

Az elsősegély doboz minden felnőtt számára jól látható helyen és teljesen, hiánytalanul felszerelve rendelkezésre áll. Két óvodapedagógus részt vett elsősegély nyújtó oktatáson.

Feladatunk:

Az óvodás gyermekek rájöjjenek, hogy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom is elkerülhető lenne.

A gyermekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégezendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el tudnak végezni. Pl segélyhívás, felnőtt értesítése.

Az egészségnevelési program kiegészítése az 1-es típusú cukorbeteg gyermekek ellátásáról:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 62. § (1a)-(1e) bekezdései szerint:

„(1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

(1c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását

a) **olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett**, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy

b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.

(1e) Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki."

Diabéteszes gyerekek ellátása óvodában, iskolában – Eljárásrend

Milyen problémák fordulhatnak elő:

• **A gyerek rosszul érzi magát** – mérjük meg a vércukrát, hogy lássuk, a rosszullét a cukorszint változásával van-e összefüggésben. Ha igen, azaz a vércukor túl alacsony (4 mmol/l alatti) vagy túl magas (14 mmol/l feletti) szintje vezetett a rosszulléthez, az alábbiak szerint kell eljárni.

• **Leesik a vércukor – hipoglikémia**

- Tünetek: sápadtság, remegés, izzadás, éhségérzet, gyengeség, fáradtság, koncentráló képesség csökkenés, hangulatváltozás, fejfájás, zavart viselkedés
- < 3,9 mmol/l-es vércukorszint (már 4 mmol/l-nél kezdjük meg a kezelést)
- Mit adjunk: 0,3 gramm/testsúly kg gyorsan felszívódó szénhidrátot óvodás: 1 dl tej, fél dl gyümölcslé, kis iskolás (alsós) vagy idősebb gyerek: 2 dl tej, 1 dl gyümölcslé vagy 1-2 szőlőcukor tabletta + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz).
- Ennek legegyszerűbb megoldása egy könnyen hozzáférhető helyen tárolt „sürgősségi csomag"- hipós csomag, mely tartalmazza a szülő által összeállított, a diabéteszes gyermek számára bevált, a hipoglikémia elhárítására szolgáló termékeket.
- A hipoglikémia ellátását követően a vércukor szintet 15 perc múlva ellenőrizni kell (vissza kell mérni vagy szenzoron ellenőrizni), és elégtelen vércukor emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.
- Ha súlyos, eszméletvesztéssel járó hipoglikémia lép fel, be kell adni a Glucagon injekciót, izomba: 25 kg alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot, 25 kg felett teljes adagot, azaz 1 mg-ot. Amint a gyerek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell adni neki.
- Súlyos hipoglikémia esetén nasalis glucagon (Baqsimi) is használható:
- A gyermeket egyedül hagyni nem szabad!
- A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell.
- Eszméletlen beteget megitatni vagy megetetni tilos!

Magas vércukrot mérnek /jelez a szenzor

- Tünetek: sok folyadék ivása, gyakori vizelés, fáradtság, bágyadtság
- A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni. Gondoskodjunk a bő folyadékbevitelről, és konzultáljuk a gyerek szüleivel, esetleges plusz inzulin (korrekció) adásáról.
- Inzulinpumpás gyereknél a korrekcióra nem reagáló magas vércukor kanülhibára utal. Ilyenkor gyors kanülcserére van szükség. Ha ez nem kivitelezhető, pennel kell 1-2 egység inzulint beadni, szülővel egyeztetve.
    - A gyerek hány – a hányás diabéteszben veszélyes, a szülőket azonnal értesíteni kell. A második hányás után a gyereket kórházba kell vinni. Ha a szülők nem elérhetők, a gyereket mentővel kell kórházba vitetni.
    - A gyerek belázasodik – a szülőket kell értesíteni, akik értejönnek a gyerekért. A lázat azonban addig is csillapítani kell.

• **Testnevelési foglalkozás előtt:**

- ha a vércukor 6-12 mmol/l között, az aktivitás megkezdhető
- ha a vércukor < 5 mmol/l, 10-20 g szénhidrátot kell fogyasztani, s a mozgást addig halasztani, amíg a vércukor emelkedni kezd, ill. 5 mmol/l feletti nem lesz
- ha a vércukor > 14 mmol/l, az aktivitás megkezdését el kell halasztani

Intézményünkből 3 fő óvodapedagógus vett részt a DiabMentor- szakmai továbbképzésen. Intézményünk rendelkezik vércukorszint mérővel, melyet a továbbképzésen vehettek át az óvoda dolgozói.

2. számú melléklet:

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA-BÖLCSŐDE

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

Intézmény OM - azonosítója: **202230**	**Készítette:** a nevelőtestület bevonásával az igazgató **……..** Szűcs Boglárka igazgató aláírás 2026.
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
Véleménynyilvánítók: …….. *óvodai szülői szervet nevében* *2026……..*	
Jóváhagyta: a fenntartó képviseletében **……** 2026**……** **Ph.**	
Hatályos: a kihirdetés napjától 2026.	
A dokumentum jellege: Nyilvános **Megtalálható: www. lokoshaza.hu**	
Verziószám: **1 eredeti példány**	
Iktatószám:	

AZ SZMSZ JOGSZABÁLYI ALAPJA

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről.
- 2012. évi CXXIV. Törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról.
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 20/2012. (VIII. 31) EMMI rendelet 128-129§ egészségfejlesztés
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról.
- 2011. évi CXCV. Törvény az államháztartásról (Áht.).
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. Rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (Ámr.).
- 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről (Mt).
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről.
- 2011. évi CXII. Törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról.
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól.
- 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól.
- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 1993. évi XCIII. Törvény a munkavédelemről.
- 335/2005. (XII. 29.) Korm. Rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről.
- 1995. évi LXVI. Törvény A közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről.
- 296/1997. (IX.3.) NM rendelet az iskolaügyi ellátásról.
- 44/2007. OKM rendelet a katasztrófák elleni védekezésről és a polgári védelemről.
- Nevelőtestületi határozatok.
- Vezetői utasítások.
- 1992. évi XXXIII. tv. 326/2013 08. 30. korm. rend. 23§
- 2011. évi CXC tv. 62§ (1a)- (1e) bekezdés
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- 363/2012.. (XII.17.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (2023. július 4.)

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény
- 2003. évi CXXV.Törvény az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségről.
- Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda -Bölcsőde módosított Alapító okirata.

Mini Bölcsőde jogszabályi alapja

- 1997. évi XXXI. Törvény 2017.01.01.napjától hatályos 41§-44/A§ , 100§ (1.) bekezdés a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- Gyvt. 43/A.§ A mini bölcsődei ellátást nyújtó intézmény
- 15/1998.(IV.30.) NM rendelet. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatai és működésük feltételei. A 41.§(4) bekezdés
- NM rendelet 1. számú melléklet 2. pontja, 2. számú melléklet 2. pontja.
- NM rendelet 10. számú melléklete

TARTALOM

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. Az óvoda és a mini bölcsőde adatai

2. Kiterjedési jogköre

3. A szervezeti és működési szabályzat célja

4. Az óvoda és mini bölcsőde jogállása

5. Az óvoda és mini bölcsőde alapfeladata

II. AZ ÓVODA- MINI BÖLCSŐDE KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYKÉNT VALÓ MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

1. Szervezeti felépítés

2. A működés rendje

3. A vezetők benntartózkodásának rendje

4. A helyettesítés rendje

5. Az alkalmazottak intézményben való benntartózkodásának rendje, és a munkavégzés általános szabályai

6. Belépés és benntartózkodás azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával-mini bölcsődével

III. A VEZETŐK KÖZÖTTI FELADATMEGOSZTÁS, A VEZETŐK ÉS A SZERVEZETI EGYSÉGEK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS RENDJE; A BELSŐ KAPCSOLATTARTÁS RENDJE, FORMÁJA

1. Az intézményvezető

2. Az intézményvezető-helyettes

3. Az intézmény képviselőjeként történő eljárás rendje, hatáskörök átruházása. A kiadmányozás eljárásrendje

4. Az alkalmazotti közösség

5. A nevelőtestület

6. A nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozók közössége

IV. A PEDAGÓGIAI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉS RENDJE

1. A belső ellenőrzés általános követelményei

2. Gazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladat

V. A VEZETŐK, AZ ÓVODAI ÉS A MINI BÖLCSŐDEI SZÜLŐI SZERVEZET KÖZÖSSÉG KÖZÖTTI KAPCSOLATARTÁS FORMÁJA, RENDJE

1. A szülői szervezet részére biztosított jogok
2. A szülői szervezet vezetőjének feladata
3. A szülői szervezet és az intézményvezető közötti kapcsolattartás formái

VI. KÜLSŐ KAPCSOLATOK RENDSZERE, FORMÁJA, ÉS MÓDJA

1. Fenntartóval
2. Általános Iskolával
3. Pedagógiai Szakszolgálattal
4. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal
5. Pedagógiai szakmai szolgáltatások
6. Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás
7. Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal
8. Szociális segítővel való kapcsolattartás
9. Egyház és óvoda kapcsolata
10. Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás
11. Művelődési Ház és Könyvtár
12. Gyermek programokat ajánló szolgáltatások

VII. AZ ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK RENDJE, A HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. Gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok
2. Nemzeti ünnepeinkről való méltó megemlékezés
3. Népi hagyományok ápolása
4. Az alkalmazotti közösséggel kapcsolatos hagyományok

VIII. INTÉZMÉNYI VÉDŐ-ÓVÓ ELŐÍRÁSOK

IX. RENDKÍVÜLI ESEMÉNY, BOMBARIADÓ ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK

X. AZ INTÉZMÉNY BIZTONSÁGOS MŰKÖDÉSÉT GARANTÁLÓ SZABÁLYOK

1. A helyiségek használati rendje

2. Az udvar használati rendje

3. Az alkalmazottak, pedagógusok által bevihető dolgok tiltása

XI. ÓVÓ-VÉDŐ ELŐÍRÁSOK, AMELYEKET A GYERMEKEKNEK MEG KELL TARTANI

XII. NEVELÉSI IDŐBEN SZERVEZETT, ÓVODÁN KÍVÜLI PROGRAMOKKAL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

XIII. AZ INTÉZMÉNYI DOKUMENTUMOK NYILVÁNOSSÁGÁVAL ÉS A TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELESSÉGGEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

XIV. AZ ELEKTRONIKUS ÚTON ELŐÁLLÍTOTT PAPÍR ALAPÚ NYOMTATVÁNYOK HITELESÍTÉSÉNEK RENDJE

1. Az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendje

2. Az elektronikus iratok továbbítása, postázása

XV. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYTATHATÓ REKLÁMTEVÉKENYSÉG SZABÁLYAI

XVI. HIVATALI TITOK MEGŐRZÉSE

XVII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XVIII. MELLÉKLETEK

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. Az óvoda adatai:

sítószáma: 202230

Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde

5743 Lőkösháza Alapítók utca 20.

ám : 633480

16654811-1-04

ztikai számjel: 16654811-8510-322-04

na: OTP Bank Rt: 16654811-2-04

eleti szerve: Lőkösháza Község Önkormányzata

áma: L/291-19/2024.

lte: 2025.02.03.

3 óvodai és 1 mini bölcsődei csoport

meklétszám: 75 fő óvodás, 7 fő mini bölcsődés /ha minden gyermek

betöltötte a 2. életévét, a felvehető gyermekek szám a 8 fő

Alapító Okirat kelte: 2025. 02.03.

Az alapító neve: Lőkösháza Község Önkormányzat Képviselő-testülete

Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

Az intézmény alaptevékenységének kormányzati funkciók szerinti megjelölése:

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

1120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091130 Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

104031 Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása

041233 Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

Az intézmény gazdálkodási jogköre: az intézmény az előirányzatok felett részjogkörrel- emellett önálló bérgazdálkodási jogkörrel- rendelkezik

Az intézmény felvételi körzete: Lőkösháza község közigazgatási területe

Bélyegzőhasználat, aláírási jogok:

Az óvoda bélyegzőinek lenyomata:

- a körbélyegzőt az intézmény vezetője és helyettese használhatja
- hivatalos iratokon aláírási joggal az intézmény vezetője rendelkezik
- a hosszú bélyegzőt az intézmény vezetője és helyettese és az óvodapedagógusok használhatják
- a bélyegzőket a vezetői irodában elzárva kell tartani, eltűnése esetén érvényteleníteni kell.

2. Kiterjedési jogköre:

Az SZMSZ személyi hatálya kiterjed:

- az óvodába és mini bölcsődére járó gyermekek közössége,
- szülői, törvényes képviselői közösség,
- nevelőtestület,
- intézményvezető
- alkalmazotti közösség,
- intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézmény területén részt vesznek az óvoda és mini bölcsőde feladatainak megvalósításában.

Az SZMSZ területi hatálya kiterjed:

- az óvoda és mini bölcsőde területére,
- az óvoda és mini bölcsőde által szervezett –a nevelési és szakmai program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra.
- Az intézmény képviselete szerinti alkalmaira, külső kapcsolati alkalmaira.

3. A szervezeti és működési szabályzat célja:

A Szervezeti és Működési Szabályzat meghatározza és szabályozza az intézmény tevékenységét, szervezeti felépítését, irányításának rendjét, működésének folyamatait, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket, valamint azokat a rendelkezéseket, amelyeket jogszabály nem utal más hatáskörbe.

Az SZMSZ az intézmény nevelési programjában rögzített cél-és feladatrendszer racionális és hatékony megvalósítását szabályozza. Biztosítja az alapfeladatok elvégzését és kötelezettséget jelent a benne foglaltak végrehajtása.

Az intézmény munkáját az alapító okiratban foglaltak, a helyi pedagógiai program, mini bölcsődei szakmai program a házirend, az éves munkaterv, a nevelési tervek és e szabályzat alapján végzi. Az SZMSZ és a mellékleteit képező egyéb belső szabályzatok hatálya kiterjed az intézmény valamennyi alkalmazottjára.

Az SZMSZ érvényessége:

Az SZMSZ a jóváhagyás napján lép hatályba, és határozatlan időre szól. Módosításra akkor kerül sor, ha a jogszabályokban változás áll be, vagy a fenntartó, szülők illetve a nevelőtestület erre javaslatot tesz.

Az SZMSZ megtekintése:

Jelen szervezeti és működési szabályzatot az óvoda munkavállalói, a gyermekek szülei, és más érdeklődők megtekinthetik az igazgató irodájában, munkaidőben, továbbá az Oktatási Hivatal által működtetett KIR oldalon, honlapon. Jelen szervezeti szabályzatot az igazgató készítette el a nevelőtestület bevonásával és a fenntartó fogadta el.

4. Az óvoda és mini bölcsőde jogállása:

A mini bölcsőde a gyermekek 20 hetes korától 3 éves koráig nyújt napközbeni ellátást, szakszerű gondozást, nevelést. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte a bölcsődei gondozási- nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett meg az óvodai nevelésre a 4. életévét követő augusztus 31-ig tovább gondozható a mini bölcsődében.(1997. évi XXXI. Tv. 42.§(1).

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig /vegyes életkorú csoportokban/ nevelő intézmény. Felvehető az a gyermek is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti.

A férőhely szerinti gyermeklétszám feltöltése elsősorban az életvitelszerűen Lőkösházán lakó illetve tartózkodási hellyel rendelkező gyermekekkel történik. Amennyiben a törvényben megengedett férőhely lehetővé teszi, más közigazgatási területről is felvehető gyermek.

Az intézmény költségvetésileg Lőkösháza Önkormányzatához tartozik. A munkáltatói jogokat az óvoda igazgatója gyakorolja. Az óvoda szakmai tekintetben önálló, működésével kapcsolatosan minden olyan ügyben dönt, amelyet nem utal más hatáskörbe. Vállalkozási tevékenységet nem folytat.

5. Az óvoda és mini bölcsőde alapfeladata:

Az óvoda és mini bölcsőde alapfeladata az alapító okiratban meghatározott óvodai – bölcsődei nevelés, amely a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai-bölcsődei életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

A mini bölcsődében a nevelőmunka a Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja alapján valósul meg.

Az óvodai nevelőmunka az Óvodai Nevelési Országos Alapprogramjára épülő – a nevelőtestület által elfogadott és az igazgató által jóváhagyott – Komplex Prevenciós óvodai Pedagógiai Program alapján folyik.

II. AZ ÓVODA- MINI BÖLCSŐDE KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYKÉNT VALÓ MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

1. Szervezeti felépítés:

- Vezető beosztások: Az óvoda-bölcsőde élén az igazgató áll, aki az intézmény egyszemélyi felelőse.
- Az óvoda-bölcsőde alkalmazotti közösségét a foglalkoztatott valamennyi köznevelési foglalkoztatott alkotja, az alkalmazotti közösség feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.
- Az óvoda nevelőtestületét a foglalkoztatott óvodapedagógusok alkotják.
- Az óvodai pedagógiai munkát segítők száma 3 fő.
- Pedagógiai asszisztens 1 fő.
- Az óvodatitkári munkakör az intézményben nem biztosított, az igazgató látja el ezen feladatokat
- A mini bölcsőde alkalmazottjai: 1 fő kisgyermeknevelő-gondozó, 1,5 fő bölcsődei dajka.
- Műszaki alkalmazott:1 fő karbantartó, közmunka program keretén belül van megoldva.

2. A működés rendje

A gyermekek fogadása (nyitva tartás), a vezetők benntartózkodása:

- Az óvoda-bölcsőde székhelyén, hétfőtől péntekig tartó ötnapos munkarenddel, egész éven át folyamatosan működik. A nevelési év szeptember 1-től következő év augusztus 31-ig tart.

- Üzemeltetése a fenntartó által meghatározott nyári zárva tartás alatt szünetel. Ilyenkor történik az óvoda és mini bölcsőde szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint a nagytakarítás.

- Az óvoda-bölcsőde nyári zárva tartásáról az adott nevelési év február l5.-ig tájékoztatjuk a szülőket, hogy gyermekük elhelyezéséről időben tudjanak gondoskodni.

- A nevelés nélküli napokról 7 nappal a zárva tartást megelőzően a szülőket tájékoztatni kell. /5 nap a munkatervben rögzítve/

- A nyitvatartási idő napi 11 óra: reggel 6 órától 17óráig az óvodában. A mini bölcsőde reggel 7 órától 17 óráig tart nyitva, nyitvatartási idő napi 10 óra.
- A nyitvatartási időn belül óvodapedagógus fogadja a gyermekeket reggel 6.30.-tól 16.30.-ig ($8^{\underline{30}}$-ig köteles a szülő gyermekét óvodába hozni a kialakított napirend miatt).
- A mini bölcsődében a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka váltott műszakban dolgozik.
- A gyermekek napirendje az elektronikus csoportnaplóban kerül rögzítésre. Az óvodai napirendet úgy kell kialakítani, hogy a szülők gyermeküket az óvodai tevékenység zavarása nélkül behozhassák, ill. hazavihessék.

- Az óvoda-bölcsődét reggel a munkarend szerint 6 órára érkező dajka nyitja.
- A hivatalos ügyek intézése az igazgató irodájában történik.

- Rendezvények esetén a nyitvatartási időtől való eltérést az óvoda igazgatója engedélyezi, a fenntartó jóváhagyásával.

- Az óvoda nyitvatartási idején belül reggel 6.30. és délután 16.30.óra között az igazgatónak vagy helyettesének az óvodában kell tartózkodnia. /Igazgató helyettes 51 fő gyermeklétszámtól engedélyezett/, amennyiben megoldható.

3. A vezetők benntartózkodásának rendje:

Az óvoda zavartalan működése érdekében biztosítani kell a vezetői feladatok ellátását az időszak alatt, amelyben a gyermekek az intézményben tartózkodnak, ezért a nevelési – oktatási intézmény igazgatója és helyettese közül egyiküknek az intézményben kell tartózkodnia.

4. A helyettesítés rendje:

Az igazagtó akadályoztatása esetén / betegség, szabadság, valamint hivatalos távolléte nem teszi lehetővé a vezetői feladatok ellátását, az igazgató a helyettesítést a vezető által írásban felkért közalkalmazott pedagógus jogosult ellátni és intézkedni. A közalkalmazott felelőssége, intézkedési jogköre az intézmény működésével, a gyermekek biztonságának megóvásával összefüggő azonnali döntést igénylő ügyekre terjed ki. A vezetői feladatok ellátását teljes felelősséggel végzi , kivételt képeznek a kizárólagosan vezetői hatáskörébe tartozó ügyek . Tartós távollétnek minősül egy hónap időtartam.

Amennyiben az igazgató vezetői megbízása bármely okból megszűnik, az új igazgató megbízásáig az igazgatói feladatokat az igazgató-helyettes látja el, a fenntartódöntése alapján.

Az igazgató és a igazgató-helyettes egyidejű távolléte esetén a helyettesítés az igazgató által adott megbízás alapján történik. Ilyen megbízás hiányában az igazgatót a legmagasabb szolgálati idővel rendelkező, határozatlan időre alkalmazott óvodapedagógus helyettesíti. A reggel 6.30. órától 16.30. óráig terjedő időben az igazgató helyettesítését, munkarend szerint az ez időben munkát végző óvodapedagógus látja el. Intézkedésre a magasabb fizetési fokozatba tartozó óvodapedagógus jogosult. Intézkedési jogköre az intézmény működésével, a gyermekek biztonságának megóvásával összefüggő, azonnali döntést igénylő ügyekre terjed ki.

Tartós távollét esetén a teljes vezetői jogkör gyakorlására vonatkozó megbízás a fenntartó által történik, melyet a dolgozók tudomására kell hozni (értesítés, kifüggesztés). Intézményükben a pedagógusok helyettesítése a pedagógusok kötött munkaidőnek neveléssel,

oktatással le nem kötött részében eseti helyettesítés elrendelhető, túlóradíj vagy helyettesítési díj nélkül.

5. Az alkalmazottak intézményben való benntartózkodásának rendje, és a munkavégzés általános szabályai:

Az SZMSZ az intézménnyel alkalmazotti jogviszonyban álló alkalmazottak munkarendjét szabályozza.

Valamennyi alkalmazott köteles 5 perccel a munkakezdés előtt, a munka felvételére alkalmas állapotban megjelenni az intézményben, annak érdekében, hogy napi teendőit megfelelően előkészítse. Munkaidejének letelte utáni 15 percben az aznap használt eszközeit a szertári rendnek megfelelően köteles elhelyezni. Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelő munkaideje heti 40 óra, amely a kötelező órákból és a nevelőmunkával, vagy gyermekekkel a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatok ellátásához szükséges időből áll. A kötelező órák számát jogszabály határozza meg.

Az intézményben dolgozók jogállását, a szervezetben elfoglalt munkakörnek megfelelő részletes feladatait, kötelezettségeit és jogait minden dolgozó névre szóló munkaköri leírásban kapja meg. A munkaköri leírások az SZMSZ mellékletét képezik. A munkaköri leírásokat az intézmény igazgatója készíti el.

Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelő munkarendjét és a helyettesítési rendet az igazgató állapítja meg, az intézmény zavartalan működésének érdekeit figyelembe véve.Az intézmény alkalmazottai munkaidőben csak különlegesen sürgős esetekben igazgatói engedéllyel hagyhatják el az intézményt. A pedagógus munkaidő beosztását az óvoda igazgatójának előzetes engedélyével, a csere lebonyolítási módjának megjelölésével cserélheti csak el.

A pedagógiai munkát segítő alkalmazottak: a dajkák munkarendjét az igazgató állapítja meg, egyeztetve a kisgyermeknevelővel is. Az intézmény zavartalan működésének az érdekeit figyelembe véve.

Az intézmény valamennyi alkalmazottjának érvényes munkaköri alkalmassági orvosi véleménnyel kell rendelkeznie.

A HACCP-előírások betartása és betartatása mindenki felelőssége.

Az intézmény egész területén és a bejárattól számított 5 méteres körzetben tilos a dohányzás!

Az intézményen belül szeszes ital fogyasztása tilos!

5. Az alkalmazottak távolmaradása, rendkívüli távolmaradás:

Az alkalmazott munkából való távolmaradását és annak okát a törvényi előírásoknak megfelelően 15 nappal korábban köteles bejelenteni, rendkívüli távolmaradását és annak okát a lehető legrövidebb időn belül köteles jelenteni az intézmény igazgatójának, hogy gondoskodni lehessen a szakszerű és gyors helyettesítésről.

Óvodapedagógusi munkakört óvodapedagógus, dajkát dajka helyettesíthet. A mini bölcsődei kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka helyettesítéséről az igazgató dönt a fenntartóval való egyeztetés alapján, aki a törvényi előírásnak megfelelő végzettséggel rendelkező személy lehet.

A helyettesítésre vonatkozó alapelvek: az intézmény zavartalan feladatellátása, a dolgozók egyenletes terhelése, a rátermettség és alkalmasság, a szükséges szakmai felkészültség, a meghatározott kompetencia körök.

Az óvodapedagógus szakszerű helyettesítése érdekében az elektronikus csoportnaplókat naprakészen szükséges vezetni. Ugyanez vonatkoztatva a bölcsődei dokumentumokra is.

Az óvoda és mini bölcsőde alkalmazotti közössége a munkahelyre való be-, és kilépést jelenléti íven vezeti. A benntartózkodás ideje alatt a feladatokat a munkaköri leírás tartalmazza.

6. Belépés és benntartózkodás azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával-mini bölcsődével:

- A belépés, benntartózkodás engedélyezése minden esetben előzetesen egyeztetett időpontban, megfelelő információk beszerzését követően történik.
- A gyermekeket kísérő szülők kivételével, az óvodával és a mini bölcsődével jogviszonyban nem álló személyek az ajtót nyitónak jelentik be, hogy milyen ügyben jelentek meg az intézményben. /ügynökök, kereskedők, üzletkötők/.
- Az ajtót nyitó a külső személyeket az igazgatónak, jelenti be.
- A fenntartói, szakértői, szaktanácsadói és egyéb/ védőnő, orvos, gyermekjóléti szolgálat, stb./ hivatalos látogatás az óvodavezetővel történt egyeztetés szerint történik.

- Az óvodai csoportok valamint a mini bölcsődei csoport foglalkozásainak látogatását más személyek részére az igazgatóengedélyezi kivételes és indokolt esetben.

III. A VEZETŐK KÖZÖTTI FELADATMEGOSZTÁS, A VEZETŐK ÉS A SZERVEZETI EGYSÉGEK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS RENDJE; A BELSŐ KAPCSOLATTARTÁS RENDJE, FORMÁJA

1. Az igazgató:

Az intézmény igazgatója egyszemélyi felelősséggel vezeti az intézményt, ellátja (a jogszabályok maradéktalan figyelembevételével) a jogszabályokból és a jelen Szabályzatból rá háruló, az intézmény vezetésével kapcsolatos feladatokat.

Az igazgató az intézmény vezetésében fennálló felelősségét, képviseleti és döntési jogkörét elsődlegesen a köznevelési törvény és végrehajtási rendeletei határozzák meg.

Az igazgató felel:

- az óvoda-mini bölcsőde szakszerű és törvényes működéséért,
- a takarékos gazdálkodásért,
- a pedagógiai munkáért,
- az óvoda-mini bölcsőde ellenőrzési, mérési, értékelési működéséért,
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért,
- a nevelőmunka biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- a gyermekbalesetek megelőzéséért,
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- a továbbképzéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásáért,
- a közoktatási információs rendszerrel kapcsolatos tájékoztatási feladatokért, az óvoda-mini bölcsőde ügyintézésének, irat- és adatkezelésének, adattovábbításának szabályosságáért,
- a munka-, és balesetvédelmi, valamint tűzvédelmi előírások betartásáért,
- az óvoda-mini bölcsőde költségvetésében meghatározott előirányzatok felhasználásának szükségességéért, az igénybe vett szolgáltatás mértékéért az elvárható takarékosság mellett,
- a dohányzóknak előírt feltételek betartásáért,

- jogszabályok által a vezetőhöz utalt feladatok ellátásáért,
- elkészíti az óvodai-mini bölcsődei statisztikát,
- vezeti az óvoda törzskönyvét,
- elkészíti a szabadságolási tervet,
- elkészíti az éves munkatervét,
- részt vesz a vezetői továbbképzéseken,
- csoportjában a közoktatási törvényben meghatározott óraszámban óvodapedagógusi feladatot lát el,
- képviseli az intézményt.

Feladatkörébe tartozik különösen:

- a nevelőtestület vezetése,
- a nevelőmunka irányítása és ellenőrzése,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk megszervezése és ellenőrzése,
- a minőségi munka színvonalának ellenőrzése,
- az óvoda-mini bölcsőde működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- a munkavállalói érdekképviseleti szervekkel, szülői szervezetekkel való együttműködés,
- a nemzeti és óvodai-mini bölcsődei ünnepek méltó megszervezése,
- a gyermekvédelmi munka irányítása, a szülők tájékoztatása a nevelési év kezdetekor, hogy gyermekvédelmi ügyekben kit, mikor és hol kereshetnek meg,
- a gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása,
- a gyermek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás megszervezése,
- a gyermekek felügyeletének megszervezése a nevelés nélküli munkanapokon, ha a szülők azt igénylik,
- a szülők írásbeli nyilatkozatának beszerzése minden olyan döntéshez, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- az óvodai és mini bölcsődei jelentkezés idejének és módjának nyilvánosságra hozatala a fenntartó által meghatározottak szerint, a határidő lejárta előtt legalább 30 nappal,
- az igazgatási feladatok ellátása:

– az óvodába, mini bölcsődébe felvett gyermekek nyilvántartása, az illetékes jegyző értesítése, ha olyan gyermeket vett fel, vett át, akinek lakóhelye nem az óvoda székhelyén van; a gyámhatóság értesítése, ha a felvételt a gyámhatóság kezdeményezte,

- óvodai-mini bölcsődei felvétel esetén minden szülő értesítése a jogszabálynak . megfelelően
- a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatos igazolások kiadása, jogszabály szerinti javaslatok megtétele,
- a szülők értesítése az óvoda-mini bölcsődei nyári zárva tartásáról, a nevelés nélküli munkanapokról, a felvétellel, átvétellel, az óvodai –mini bölcsődei elhelyezés megszűnésével kapcsolatos döntésekről, az igazolatlan mulasztás következményeiről, a nyilvántartásból való törlésről, továbbá minden olyan intézkedésről, amire az értesítést jogszabály előírja.

Kizárólagos jogkörébe tartozik:
- a fenntartó előtti képviselet; írásbeli beszámolási kötelezettsége nevelési évente kiterjed a fenntartó felé.

2. Az igazgató-helyettes

Amennyiben a jogszabályi háttér biztosítja ezt a munkakört. Gyermeklétszám függvénye, 51 fő óvodás korú gyerek esetén nevezhető ki igazgató-helyettes.
Vezetői tevékenységét az igazgató közvetlen irányítása mellett végzi. Felette az általános munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja, tevékenységéről rendszeresen beszámol. Az igazgató-helyettes munkaköri leírását az igazgató készíti el.

- Az igazgató távollétében teljes felelősséggel végzi a vezetési feladatokat.
- A nevelési területen közreműködik a vezető által megállapított tevékenység irányításában. Közvetlenül szervezi és irányítja a nevelőmunkát segítő alkalmazottak munkáját. Felelőssége kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre. Írásbeli beszámolási kötelessége nevelési évente kétszer kiterjed
- A munkaköri leírásában szabályozott feladatok végrehajtására
- Belső ellenőrzés tapasztalataira
- Az intézményt érintő megoldandó problémák jelzésére

Képviseleti joga: a helyettesi rend szerint és az igazgató megbízása alapján képviseli az intézményt külső szervek előtt.
Kiadmányozási joga: az SZMSZ rendelkezései alapján.

Közreműködik:

- A nevelőtestületi és alkalmazotti értekezletek előkészítésében
- Óvodai hagyományok őrzésével. Az ünnepélyek szervezésével kapcsolatos feladatok ellátásában
- Jegyzőkönyvet vezet

Közvetlenül végzi:

- A dajkák munkájának irányítását, a helyettesítés kijelölését,
- Felelős az óvodai felvételi és mulasztási napló naprakész vezetésének ellenőrzéséért,
- Segíti az igazgató ügyviteli munkáját, az igazgatóval csoportot látogat

Amennyiben nincs igazgató-helyettes a felsorolt feladatok az igazgató hatáskörébe tartoznak.

3. Az intézmény képviselőjeként történő eljárás rendje, hatáskörök átruházása:

A vezető a képviselet jogkörét az alábbi esetekben ruházhatja át: betegség, tartós távollét, stb. akadályoztatása esetén; kivéve, ha a fenntartó másként nem rendelkezik.

Az intézmény képviselőjeként járhat el az, akit a fenntartó vagy az igazgató megbízott a következők szerint:

- A fentebb említett helyettesítési rend szerint járhat el az intézmény képviselőjeként.
- Az igazgató egyedi felhatalmazása alapján a felhatalmazásban meghatározott ügyben és időtartamig jogosult az intézmény képviselőjeként eljárni.
- Az intézmény szakmai képviseletét a szakmai rendezvényeken a felhatalmazott óvodapedagógus jogosult ellátni, továbbá a munkáltatói jogköréből adódóan nevelőmunkát közvetlenül segítő, és az egyéb feladatot ellátó alkalmazottak közvetlen irányítását, szervezését, és ellenőrzését.
- Az alkalmazottak foglalkoztatására, élet- és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatja.

A kiadmányozás eljárásrendje:

A kiadmányozási jog jogosultja az intézmény igazgatója. A kiadmányozási jog az ügyben történő érdemi döntésre ad felhatalmazást.

Az intézményvezető kiadmányozási joggal rendelkező személy, aláírási joggal rendelkezik az óvoda egésze tekintetében, de felruházhatja az intézményvezető (helyettest) kivéve a munkavállalói jogviszony létesítését és megszüntetését.

Külső szervhez vagy személyhez küldendő iratot kiadmányként csak a jelen SZMSZ-ben meghatározott kiadmányozási joggal rendelkező személy írhat alá - igazgató és (igazgató - helyettes.)

Az igazgatókiadmányozási jogát átruházhatja, az átruházott kiadmányozási jogot visszavonhatja. Az átruházott jogkör tovább nem ruházható. A kiadmányozási jog átruházása nem érinti a hatáskör jogosultjának személyét és személyes felelősségét.

4. Az alkalmazotti közösség:

Ezen belül az alkalmazottak egy része nevelő-oktató munkát végző óvodapedagógus, a többi dolgozó a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő más köznevelési foglalkoztatott. Az alkalmazotti közösségnek az óvodában és mini bölcsődében foglalkoztatott valamennyi köznevelési foglalkoztatott tagja.

- a nevelőtestület – óvodapedagógusok,
- kisgyermeknevelő
- a nevelőmunkát közvetlenül segítő dajkák közössége.
- bölcsődei dajka
- pedagógiai asszisztensek

.

A szervezeti egységek közötti kapcsolattartás rendje:

A kapcsolattartás formái:

- értekezletek,
- megbeszélések,
- fórumok,
- rendezvények.

A jogszabályoknak, szakmai előírásoknak megfelelően az intézményen belül elkülönült feladatuk alapján részleges önállósággal, illetve sajátos feladatokkal rendelkeznek.

Az alkalmazotti közösség jogai:

Az alkalmazotti közösséget és azok képviselőit jogszabályban meghatározott részvételi, javaslattételi, véleményezési, egyetértési és döntési jog illeti meg.

Részvételi jog illeti meg az intézmény minden dolgozóját és közösségét azokon a rendezvényeken, amelyekre meghívót kap.

Véleményezési jog: az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával kapcsolatosan.
A jogszabályban biztosított **véleményezési és javaslattételi joggal** rendelkező közösségeken kívül az óvoda működési körébe tartozó kérdésekben javaslatot tehet, véleményt nyilváníthat az óvoda minden dolgozója.
Az elhangzott javaslatokat és véleményeket a döntés-előkészítés során a döntési jogkör gyakorlójának mérlegelnie kell.
A döntési jogkör gyakorlójának az írásban kifejtett javaslattal, véleménnyel kapcsolatos álláspontját a javaslattevővel, véleményezővel közölni kell.

Egyetértési jog: a döntési jogkör gyakorlója csak úgy rendelkezhet, ha a jogosultak ténylegesen egyetértenek.

Döntési jog: kizárólagos intézkedési jog, melyet jogszabályok biztosítanak.

- A kapcsolattartás általános szabálya, hogy a különböző döntési fórumokra, nevelőtestületi - alkalmazotti értekezletekre a vonatkozó napirendi ponthoz a döntési, egyetértési és véleményezési, javaslattételi jogot gyakorló közösséget, illetve az általuk delegált képviselőt meg kell hívni, nyilatkozatukat jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

- Személyes jogkör esetén a jogkör gyakorlója teljes felelősséggel egy személyben – testületi jogkör esetén a testület egyszerű többség (50%+1fő) alapján dönt. A testület akkor határozatképes, ha kétharmad része jelen van.
- Az alkalmazotti közösség értekezlete biztosítja a szakmai munkát végző óvodapedagógusok, kisgyermeknevelő valamint a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dajkák, és a műszaki, kisegítő dolgozók együttműködését.

  Alkalmazotti értekezletet kell tartani:
- A közoktatásról szóló törvényben meghatározott fenntartói döntések előzetes véleményezésére, amelyek az óvoda-mini bölcsőde létrehozásáról, megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetői megbízással kapcsolatosak.
- A dajkák munkaértekezleteit az igazgató (helyettes) hívja össze az éves munkaterv szerint. Rendkívüli esetben az igazgató engedélyével hívható össze.
- A nevelőtestületi és az alkalmazotti közösség értekezletét az intézmény igazgatója hívja össze.

5. A nevelőtestület:

Az intézmény nevelőtestületét a nevelési intézményben köznevelési foglalkoztatotti jogviszony, munkaviszony keretében pedagógus-munkakörben; valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkakörben foglalkoztatottak közössége alkotja.

- A nevelőtestület a köznevelési törvény alapján meghatározott jogosítványokkal rendelkező testület, amely a nevelési kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és döntéshozó szerve; törvényben, továbbá az e szabályzatban meghatározott kérdésekben, és más jogszabályokban meghatározott kérdésekben döntési, véleményező, és javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

- Felelőssége: a munkaköri leírásban, illetve az óvoda belső szabályzataiban rá háruló feladatokra, adminisztratív teendők ellátására, valamint a munkájához a leltár szerinti eszközök felelősségére terjed ki.
- Beszámolási kötelezettsége: év végén az egész éves teljesítményét kell értékelnie írásban a pedagógiai munkájáról.

Óvodapedagógusok létszáma: 6 fő.

- Az óvodapedagógusok heti munkaideje: 40 óra , kötelező óraszáma: heti 32 óra.
- Munkaidejüket hetenkénti váltott munkarendben töltik le /jelenléti íven vezetve /.
- Az óvodapedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja és az óvoda pedagógiai programja szerinti nevelése.

A mini bölcsődében a kisgyermeknevelő létszáma: 1 fő

- A kisgyermeknevelő heti munkaideje: 40 óra
- A kisgyermeknevelő alapvető feladata a rábízott gyermekek,Bölcsődei Nevelés-Gondozás Országos Alapprogramja szerinti nevelése.

A nevelőtestület jogköre:

A nevelőtestület működésére vonatkozó általános szabályok

A nevelőtestület jogállását, döntési, véleményezési és javaslattételi jogkörét a Nkt. 70. §-a, valamint a 20/2012 EMMI rendelet 117. §-a határozza meg.

A nevelőtestület **véleményező** és **javaslattételi jogkör**rel rendelkezik minden, az intézményt érintő ügyben.

*A nevelőtestület **döntési jogköre**:*

- a házirend elfogadásáról,
- a nevelési év munkatervének elfogadása
- átfogó értékelések és beszámolók elfogadása
- továbbképzési program, beiskolázási terv elfogadása
- a nevelőtestület nevében eljáró pedagógus kiválasztása
- jogszabályban meghatározott más ügyek

A nevelőtestület **véleményét ki kell kérni:**

- a pedagógusok külön megbízásának elosztása során
- az igazgatóhelyettes megbízásakor, megbízásának visszavonásakor

- az intézmény költségvetésében szakmai célokra rendelkezésre álló pénzeszközök felhasználásának megszervezésében,
- az intézmény beruházási és fejlesztési terveinek megállapításában,
- más, a fenti pontokban nem szereplő, de jogszabályban meghatározott esetekben.

Az igazgató és a nevelőtestület kapcsolattartása

- Havi rendszerességgel, illetve szükség szerint az igazgató összehívja az óvónői értekezletet, ahol az aktuális feladatokat, információkat ismerteti.
- Írásbeli anyagokat a csoportok körbeadják, az óvónők aláírásukkal igazolják a megismerését.
- A fontos információk, dokumentumok, időpontok a nevelőtestület zárt messenger csoportjában kerülnek közlésre, a dokumentumok megismeréséről, javaslataikról is itt nyilatkozhatnak az óvodapedagógusok
- Aktuális ügyekről, feladatokról, szervezési feladatokról az igazgató szóbeli tájékoztatást, utasítást adhat

Rendes és rendkívüli nevelőtestületi értekezlet

A nevelőtestület a nevelési év folyamán rendes és – szükség szerint – rendkívüli értekezletet tart.

A nevelőtestület értekezleteit az óvoda munkatervében meghatározott napirenddel és időponttal az igazgató hívja össze.

A pedagógusok felelőssége és kötelessége, hogy a napirend alapján felkészüljenek, beszámolási kötelezettségüknek eleget tegyenek, és érdemi hozzászólásaikkal segítsék a cél elérését.

Nevelőtestületi értekezletet kell tartani:

- a pedagógiai program módosítása, mini bölcsődei szakmai program véleményezése, elfogadása,
- a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása, véleményezése, elfogadása,
- a nevelési év munkatervének elfogadása,
- az óvoda- mini bölcsőde éves munkája értékelésének; egyéb átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadása
- a házirend módosítása, véleményezése, elfogadása ügyében; valamint a
- jogszabályban meghatározott esetekben.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezletet kell tartani, ha

- az igazgató összehívja,
- a nevelőtestület egyharmada kéri,
- a szülői szervezet kezdeményezi; akkor, ha a kezdeményezést a nevelőtestület elfogadta.

Az igazgató rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásáról a napirend három nappal előbb történő kihirdetésével intézkedik. A rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásának nevelőtestületi kezdeményezéséhez a pedagógusok egyharmadának aláírása, valamint az ok megjelölése szükséges. Az értekezletet nevelési időn kívül, a kezdeményezéstől számított nyolc napon belül össze kell hívni.

A nevelőtestületi értekezlet előkészítésével és lefolytatásával kapcsolatos rendelkezések:

Az igazgató az előterjesztés írásos anyagát a nevelőtestületi értekezlet előtt legalább nyolc nappal, a rendkívüli nevelőtestületi ülés előtt legalább 3 nappal átadja a nevelőtestület tagjainak.

A nevelőtestületi értekezlet levezetését az igazgató látja el. A jegyzőkönyv hitelesítésére az értekezlet egy nevelőtestületi tagot választ.

A nevelőtestület akkor határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van.

Döntéseit és határozatait – kivéve jogszabályban meghatározott titkos szavazás esetén – nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza. Ha a nevelőtestület egyszerű szótöbbséggel hozható döntésekor szavazategyenlőség keletkezik, a határozatot az igazgató szavazata dönti el.

A nevelőtestület döntéseit jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A nevelőtestületi és alkalmazotti értekezletekről jegyzőkönyv készül, mely tartalmazza:

- az időpontot,
- a helyszínt,
- az eseményt,
- témák megjelölését,
- a jelenlévőket jelenléti ív csatolásával,
- igazoltan, igazolatlanul távollévők számát,
- a hozzászólásokat,

- a határozat elfogadásának szavazási arányát
- a jegyzőkönyvvezető és hitelesítő nevét.

A jegyzőkönyvet az értekezletet követő három munkanapon belül el kell készíteni. A jegyzőkönyvet az igazgató, a jegyzőkönyvvezető és a nevelőtestületi tagok közül egy hitelesítő írja alá. A jegyzőkönyvhöz csatolni kell a napirendi pontokat rögzítő jelenléti ívet, melyet a jegyzőkönyvet aláírók hitelesítenek.

A nevelőtestület átruházási joga:

A nevelőtestület az éves munkatervében rögzíti a nevelési évben az átruházott feladatokkal működő bizottságot, a bizottságok vezetőjének, tagjainak nevét, meghatározott esetben az eljárásrendet.

Szakmai munkaközösség:

A nevelési oktatási intézményben legalább öt pedagógus hozhat létre munkaközösséget.

A szakmai munkaközösség vezetők:

- Felelőssége kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre.
- Írásbeli beszámolási kötelezettsége nevelési évente kétszer kiterjed:
  - a munkaközösség éves munkájáról szóló írásbeli értékelés elkészítésére,
  - az éves munkatervben átruházott ellenőrzési feladatok elvégzésére.

Képviseleti joga: A munkaközösség vezetője képviseli a szakmai munkaközösséget az intézmény vezetősége felé, és az óvodán kívüli szakmai, módszertani rendezvényeken.

A nevelőtestület a szakmai munkaközösség tagjai közül évenként a munkaközösség saját tevékenységének irányítására, koordinálására munkaközösség-vezetőt választ, akit az igazgató bíz meg egy nevelési évre a feladatok ellátásával, – a megbízás meghosszabbítható legfeljebb öt évre - aminek tényét az óvoda éves munkaterve rögzíti. Tevékenységüket a vezető írásos megbízása alapján, munkaköri leírásuknak megfelelően végzik.

Az óvoda nevelőtestülete feladatkörének részleges ellátására az alábbi állandó (bizottságokat) munkacsoportokat hozhat létre a következő feladattal és hatáskörrel:

- Pályázatfigyelő munkacsoport feladata: figyelemmel kísérni a pályázati lehetőségeket, tájékoztatni a nevelőtestületet és az óvoda igazgatóját; pályázatokat írni és továbbítani a pályáztató felé.

- A szabályzó dokumentumok aktualizálása a törvényi változáshoz munkacsoport feladata: figyelemmel kísérni a törvényi változásokat; az adott dokumentum korrigálása, módosítása, a nevelőtestület tájékoztatása.
- Fejlesztési értékelő és munkacsoport feladata: a pedagógiai munka hatékonyságának elemzése, értékelése; újabb feladatok, célok megjelölése.

6. A nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozók közössége

Jogszabályokban megfogalmazott és saját területüket érintő kérdésekben véleményezési és javaslattevő jogkörrel rendelkező közösséget alkotnak. (Közvetlen felettesük az igazgató-helyettese)Saját területüket érintő kérdésekben véleményezési és javaslattevő jogkörrel rendelkeznek.

Pedagógiai asszisztens: 2 fő

Dajkák létszáma: 3fő óvodai dajka és 1,5 fő bölcsődei dajka,

- Munkaidő: heti 40 óra.
- Munkaidejüket hetenkénti váltott munkarendben töltik le.
- Feladata: A óvodapedagógus és kisgyermeknevelő közvetlen segítője.
- Szakmai követelmények: tudásának, képességének megfelelő korrekt munkavégzés.
- Felelőssége: kiterjed a munkaköri leírásban található feladatkörre.

A szervezeti egységek közötti kapcsolattartás formái:

- értekezletek
- megbeszélések
- fórumok
- szóbeli, írásbeli tájékoztatás

A kapcsolattartás általános szabálya, hogy a különböző döntési fórumokra, nevelőtestületi, alkalmazotti értekezletekre a vonatkozó napirendi ponthoz a döntési, egyetértési és véleményezési jogot gyakorló közösség képviselője meghívható, nyilatkozatát jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Az egyes munkakörökhöz tartozó feladat- és hatásköröket, a hatáskörök gyakorlásának módját, a kapcsolódó felelősségi szabályokat a személyre szóló munkaköri leírások tartalmazzák.

IV. A PEDAGÓGIAI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének célja:

- Az intézményben folyó pedagógiai tevékenység eredményességének, szakszerűségének, célszerűségének és hatékonyságának a vizsgálata.
- Az esetlegesen előforduló hibák mielőbbi feltárása.

1. A belső ellenőrzés általános követelményei:

- **Biztosítsa** a vezető számára az **információt** az intézményben folyó nevelő - oktató munka tartalmáról és annak színvonaláról.
- **Segítse** a vezetői **irányítást**, a döntések előkészítését és megalapozását, biztosítsa az intézmény törvényes, belső utasításokban előírt pedagógiai működését.
- **Fogja át** a pedagógiai munka egészét.
- **Biztosítsa** az óvoda pedagógiai munkájának jogszerű (a jogszabályok, az országos óvodai program, valamint a pedagógiai program szerint előírt) működését.
- A belső ellenőrzés legfontosabb **feladata** az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának fokozása, a helyes gyakorlat megteremtése. Annak megállapítása, hogy milyen területen szükséges erősíteni a tevékenységet, milyen területeken kell a rendelkezésre álló eszközöket, felszereléseket felújítani, korszerűsíteni, illetve bővíteni. A példaértékű, kiváló pedagógiai munka megosztása.

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének formái

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének formái különösen a következők lehetnek:

- szóbeli beszámoltatás,
- írásbeli beszámoltatás,
- értekezlet,
- csoportlátogatás /megfigyelés/,
- speciális felmérések, tesztek, vizsgálatok.
- dokumentumok ellenőrzése
- munkaközösségi feladatok végrehajtásának ellenőrzése
- teljesítményértékelés
- intézményi önértékelés

Az ellenőrzési tervet az igazgató készíti el, mely az éves munkaterv része.

Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés

- területeit,
- módszerét,
- ütemezését.

Az ellenőrzési tervet az óvodában nyilvánosságra kell hozni.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről az igazgató dönt.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- az igazgató
- (helyettes)
- a szakmai munkaközösség,
- a szülői közösség.

Az igazgató minden óvodapedagógus munkáját legalább egy alkalommal értékeli a nevelési év során

Az egyes nevelési területek ellenőrzésébe bevonhatja, amennyiben van:

- az igazgató helyettest,
- a szakmai munkaközösség vezetőjét.

Az ellenőrzés tapasztalatait az érintett óvodapedagógussal ismertetni kell, aki arra írásban észrevételt tehet.

A nevelési évzáró értekezletén értékelni kell a pedagógiai munka belső ellenőrzésének eredményeit, illetőleg az ellenőrzés általánosítható tapasztalatait; megállapítva az esetleges hiányosságok megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket.

2. Gazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladat:

A belső kontrollrendszer a költségvetési szerv által a kockázatok kezelésére, és a tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, mely azt a célt szolgálja, hogy a költségvetési szerv megvalósítsa az alábbi célokat:

- a tevékenységeket, műveleteket szabályszerűen, valamint a megbízható gazdálkodás elveivel (gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség) összhangban hajtsa végre,
- teljesítse az elszámolási kötelezettségeket; megfeleljen a vonatkozó törvényeknek és szabályozásnak,
- megvédje a szervezet erőforrásait a veszteségektől, és a nem rendeltetésszerű használattól.

V. A VEZETŐK ÉS AZ ÓVODAI, BÖLCSŐDEI SZÜLŐI SZERVEZET, KÖZÖSSÉG KÖZÖTTI KAPCSOLATARTÁS FORMÁJA, RENDJE

A szülők az Nkt.-ben meghatározott jogaik és kötelességeik teljesítésének érdekében szülői szervezetet, illetve óvodaszéket hozhatnak létre. A szülői szervezet saját SZMSZ-éről, ügyrendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról és képviseletéről saját maga dönt.

Intézményünkben a szülők közössége megválasztja tisztségviselőit a szülői szervezetbe, minden csoportból 3 főt és 2 főt a mini-bölcsődei csoportból. Ez a választmány a vezetőség; javaslat alapján az alábbi tisztségviselőket választja: elnök és pénztáros. A szülői szervezettel való együttműködés szervezése az igazgató feladata.

- A szülői szervezet képviselőjét meg kell hívni a nevelőtestületi ülés azon napirendi pontjainak tárgyalásához, amelyekben a szülői szervezetnek véleményezési joga van. A meghívókhoz mellékelni kell az előterjesztés írásos anyagát. A meghívót az értekezletet megelőzően 8 nappal korábban kell megküldeni.
- Az intézmény igazgatója a szülői szervezet elnökét legalább félévente tájékoztatja az intézményben folyó nevelőmunkáról és a gyermekeket érintő kérdésekről.
- A szülői szervezet működésének feltételeiről az igazgató gondoskodik.

1. A szülői szervezet részére biztosított jogok:

Képviseli a szülőket és a gyermekeket a köznevelési törvényben megfogalmazott jogaik érvényesítéséhez.

A Szervezet jogainak gyakorlásához szükséges:

- Információs bázis megadása (az intézmény nyilvános dokumentumai, az intézmény működésével kapcsolatos irat); a hozzáférés biztosítása,
- Óvodán belül megfelelő helység, szükséges berendezés biztosítása.

2. A szülői szervezet vezetőjének feladata, hogy

- a hatáskörébe utalt jogköreit – amennyiben van előírt határidő - a rendelkezésre álló időn belül gyakorolja,
- megadja a döntéseivel, hatáskör gyakorlásával kapcsolatban kialakított álláspontjáról a szükséges tájékoztatást az érintett szerveknek,
- a szülői szervezet véleményezési és egyetértési jogkörében eljárva minden esetben köteles írásban nyilatkozni.

3. A szülői szervezet és az igazgató közötti kapcsolattartás formái:

Jellemzően a következők:

- szóbeli személyes megbeszélés, tanácsadás, szervezési tevékenység a szülői szervezet vezetőjével,
- közreműködés az előterjesztések, illetve jogkörgyakorláshoz szükséges tájékoztatók elkészítésében az intézményvezetőnek,
- munkatervek egymás részére történő megküldése,
- értekezletek, ülések,
- szülői szervezet képviselőjének meghívása a nevelőtestületi értekezletre, nevelőtestületi ülés azon napirendi pontjainak tárgyalásához, amelyekben a szülői szervezetnek véleményezési joga van
- a nevelőtestület képviselőjének meghívása a szülői szervezet ülésére,
- írásbeli tájékoztatók a nevelőtestület, illetve a szülői szervezet jogkörébe tartozó ügyekről egymás írásbeli tájékoztatása a jogkörgyakorlásokhoz,

- azon dokumentumok, iratok átadása, melyek a nevelőtestület, illetve a szülői szervezet jogkör gyakorlása eredményeként keletkeztek (határozat kivonatok),
- a szülői szervezet nevére szóló levelek bontás nélküli átadása az érintett személyeknek,
- a szülői szervezet által elintézett iratok érdekeltek részére történő átadása,

A szülői szervezet véleményét be kell szerezni:

A szülői szervezetet (SZMK) a következő esetekben véleményezési jog illeti meg:

- az óvodai nevelési év rendjének elfogadása előtt /Munkaterv/,
- az óvodában folyó hit – és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásakor,
- minden olyan óvodai döntéskor, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- SZMSZ jóváhagyása előtt a következő pontokban:

➢ nyitva tartás rendje
➢ belépés és benntartózkodás rendjét azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával,
➢ a vezetők és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás rendje,
➢ a külső kapcsolatok rendszere, formája és módja,
➢ ünnepélyek rendje
➢ a rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje
➢ a pedagógiai programmal kapcsolatos tájékoztatásadásra vonatkozó szabályozás terén.
➢ a házirend elfogadása előtt.

Ha a szülői szervezet az óvoda-mini bölcsőde működésével kapcsolatosan véleményt nyilvánított, vagy a nevelőtestület hatáskörébe tartozó ügyben javaslatot tett, a vélemény és a javaslat előterjesztéséről – 8 napon belüli rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásával – az igazgató gondoskodik.

Az SZMK köteles véleményezési jogkörében eljárva írásban nyilatkozni.

A szülői szervezet javaslattevő jogkörrel rendelkezik:

- az óvoda-mini bölcsőde működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben,
- az óvoda-bölcsőde irányítását, a vezető személyét illetően,
- az óvoda egészét vagy a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben.

Az óvodai szintű szülői szervezet, közösség vezetőjével az óvodavezető; a csoportszintű ügyekben a csoport szülőinek képviselőivel az óvodapedagógus, valamint az óvodapedagógus területét meghaladó ügyekben az igazgató - helyettes tart kapcsolatot.

Ha a szülői szervezet a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésben tájékozódni kíván, a kérést az igazgatóhoz kell címezni. A tájékoztatás megállapodás szerint történhet szóban, vagy írásban. A szóbeli tájékoztatásról emlékeztető készül, amelynek egy példányát át kell adni a szülői szervezet képviselőjének. A szülői szervezet képviselője tanácskozási joggal vesz részt a gyermekek nagyobb csoportját érintő ügyek nevelőtestületi vagy egyéb fórumon történő tárgyalásánál. A meghívásról az igazgatónak kell gondoskodnia. Ha a szülői szervezet a gyermeki jogok érvényesülésének és a pedagógiai munka eredményességének figyelemmel kísérése során megállapításokat tesz, az igazgató gondoskodik arról, hogy azt a nevelőtestület a szülői szervezet képviselőjének részvételével megtárgyalja.

VI. KÜLSŐ KAPCSOLATOK RENDSZERE, FORMÁJA ÉS MÓDJA

Az intézmény a feladatok elvégzése, a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a beiskolázás érdekében; és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más intézményekkel, szervezetekkel.

A.) Egyes kiemelt intézményekkel, szervekkel való kapcsolat

1. Fenntartóval

Kapcsolattartó: az igazgató.

A kapcsolat tartalma:Az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, az intézmény érdekeinek képviselete. Az intézmény működésével kapcsolatos tájékoztatás.

A fenntartó dönt:

- az intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről,
- az intézmény gazdálkodási jogköréről, tevékenységi körének módosításáról,
- az intézmény nevének megállapításáról,
- az óvodába történő jelentkezés módjáról,
- nagyobb létszámú gyermekek egy időszakon belüli óvodai felvételének időpontjáról
- óvoda heti, és éves nyitvatartási idejének meghatározásáról
- adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számáról

A fenntartó kötelezettsége és joga még:

- az intézmény költségvetésének meghatározása, pénzügyi-gazdasági feladatok (elsősorban költségtérítésekkel, a szociálisan adható kedvezményekkel, térítési díj megállapításának szabályaival kapcsolatban, stb.)
- az intézmény ellenőrzése, mely kiterjed:
  - a gazdálkodásra,
  - a működés törvényességére, hatékonyságára,
  - a szakmai munka eredményességére,
  - az ott folyó gyermekvédelmi tevékenységre,
  - a gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedésekre,
  - pedagógiai programra, SZMSZ-re, házirendre
- intézmény vezetőjének megbízása, kinevezése, a megbízás visszavonása
- értékeli a pedagógiai programban meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét,
- jóváhagyja az SZMSZ-t, a pedagógiai programot, a továbbképzési programot, az éves munkatervet.

A fenntartónak egyetértési joga van:

- A házirend azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul

Formája: szóbeli megbeszélés, írásbeli tájékoztatás.

Gyakorisága: Hetenként egy alkalommal, illetve szükség szerint. A köznevelési intézmény igazgatója nevelési évenként egyszer kötelezhető arra, hogy az intézmény tevékenységéről átfogó módon beszámoljon a fenntartónak.

2. Általános Iskolával

Kapcsolattartó: az intézmény igazgatója, akadályoztatása esetén az igazgató helyettese.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek iskolai beilleszkedésének segítése, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése. Tanítók megismerése.

A kapcsolat formája: kölcsönös látogatás, szakmai fórum, rendezvényeken való részvétel, szülői értekezlet.

Gyakoriság: nevelési évenként az iskolai beiratkozás előtt, illetve nevelési évenként a kölcsönös látogatások alkalmával.

- pedagógusok szakmai programjaira, értekezletekre,
- óvodások iskolával való ismerkedésére, volt óvodásokkal kapcsolatos utánkövetéses vizsgálat,
- ünnepélyeken, szakmai programokon való kölcsönös részvételre.

3. Pedagógiai Szakszolgálattal

Kapcsolattartó: az intézmény igazgatója, és az érintett gyermek óvodapedagógusai

A kapcsolat tartalma: A tanulási, beilleszkedési, magatartási és egyéb más hiányosságokkal, nehézségekkel küzdő gyermekek e problémáinak megállapítása, a fejlesztési területek, feladatok, javaslatok meghatározása, fejlesztések elvégzése. A gyermekek fejlesztésének, iskolaérettségének elbírálásában szükség szerint közreműködik a pedagógiai szakszolgálattal. A szolgáltatáson belül lehetőség van a gyermekek logopédiai, gyógypedagógiai pszichológiai fejlesztésére.

A kapcsolat formája: írásbeli kérelem.

Gyakorisága: szükség szerint.

4. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal

A sajátos nevelési igény illetve fogyatékosság tényét kizárólag a szakértői és rehabilitációs bizottságok állapíthatják meg, komplex - orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai - vizsgálat alapján.

Kapcsolattartó: igazgató.

A kapcsolat tartalma: A sajátos nevelési igény illetve fogyatékosság megállapítása.

A kapcsolat formája: írásbeli kérelem.

Gyakorisága: szükség szerint.

Feladata: a fogyatékosság szűrése, vizsgálata alapján *javaslatot tenni*a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra; *vizsgálni*a különleges gondozás ellátásához szükséges *feltételek meglétét.*

5. Pedagógiai szakmai szolgáltatók

Az óvoda kapcsolatot tarthat fenn pedagógiai szakmai szolgáltatókkal, akik az intézmény, a fenntartó, a pedagógusok munkáját, a gyermekeket képviselő szülőket segítik.

Pedagógiai- szakmai szolgáltatás lehet:

- pedagógiai értékelés
- szaktanácsadás
- pedagógiai tájékoztatás
- tanügy-igazgatási szolgáltatás
- pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése

Kapcsolattartó: Igazgató.

A kapcsolat tartalma: a pedagógusok szakmai ismereteinek frissítse, bővítése, szaktanácsadói szakmai segítés, minősítésekkel kapcsolatos felkészítés

A kapcsolat formája: továbbképzések, konferenciák, konzultációk, szaktanácsadói látogatás, szaktanácsadói javaslat

Gyakoriság: szükség szerint

6. Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás

A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

A gyermek rendszeres egészségügyi felügyeletét, mint ingyenesen igénybe vehető szolgáltatást az intézmény biztosítani köteles.

Védőnői szolgáltatás

Az ellátást: a helyi védőnő végzi.

Az ellátást nyújtó foglalkoztatásának jellege

- A fenntartó által biztosított feltételekkel.
- A szűrési vizsgálatok ideje, illetve a közegészségügyi ellenőrzések ideje alatt tartózkodik az óvodában.

Fogorvosi szolgáltatás

Az ellátást: a helyi fogorvos és asszisztense végzik.

Az ellátást nyújtó foglalkoztatásának jellege:

A gyermekekkel való ismerkedés, a fogorvosi munka és a helyes fogápolásról tartott tájékoztatók ideje alatt tartózkodik az óvodában.

Diabéteszes gyermekek ellátása

Az ellátást: a megfelelő tanfolyamot elvégzett óvodapedagógusok végzik szükség esetén

Az ellátást nyújtó foglalkoztatásának jellege:

A szakorvos utasításainak megfelelő ellátás, pl.: napi többszöri vércukorszint mérés, szükség esetén inzulin beadása a gyermek óvodai tartózkodásának idején. Az óvoda a szakorvos által meghatározott diétát biztosítja.

Kapcsolattartó: Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás az igazgató feladata

A kapcsolat formája: Az óvodába, mini bölcsődébe járó gyermekek intézményen belüli egészségügyi gondozását a településen lévő védőnő látja el. Intézményünkben a védőnő higiéniai szűrővizsgálatot végez alkalomszerűen.

A kapcsolat tartalma:

- biztosítja az egészségügyi (védőnői) munka feltételeit,
- gondoskodik a szükséges óvónői-kisgyermeknevelői felügyeletről, és -szükség szerint - a gyermekek vizsgálatokra történő előkészítéséről.
- A fogorvos asszisztense segít elsajátítani a helyes fogmosás technikáját a középsős és a nagycsoportos korú gyermekeknek
- Az óvoda védőnőjével, gyermekfogászattal a nevelés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése

7. Gyermekjóléti Szolgálattal, Családsegítő Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal

Kapcsolattartó: Az igazgató, illetve egyeztetést követően a gyermekvédelmi felelős. Az óvoda folyamatos kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálattal, amelyről az igazgatónak rendszeresen beszámolnak.

A kapcsolat formája: eseti megbeszélések.

Gyakoriság: Szükség esetén.

A kapcsolat tartalma:

- Figyelemmel kísérjük az óvodába járó gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.
- Az óvoda kapcsolatot tart a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint az esélyegyenlőség biztosítása érdekében

- A gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők korai felismerése, ennek megfelelő intézkedések megtétele.
- Elősegítjük az új óvodások zökkenőmentes beilleszkedését.
- Családlátogatás alkalmával a problémák megismerése, hátrányos helyzet, veszélyeztetettség okozta tünetek feltérképezése; szükség esetén szakember segítségének igénylése.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek rendszeres óvodába járását.
- Közreműködünk az óvodán belüli a szociális szolgáltatások megszervezésében. A rászoruló családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően javaslatot teszünk a szociális ellátó rendszernél.
- Minden óvodapedagógus és a kisgyermeknevelő probléma esetén köteles jelzéssel élni.

8. Óvodai szociális segítővel való kapcsolattartás

Kapcsolattartó: igazgató

A kapcsolat formája: Az óvodai szociális segítő egy órában látja el munkáját az intézményben, megállapodás keretein belül.

Gyakoriság: hetente egy alkalommal

*A kapcsolat tartalma:*A szociális segítő kapocs az óvoda és a szülő, valamint az óvoda és a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat között.

Az óvoda segítséget kér a szociális segítőtől és a gyermekjóléti szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt.

9. Egyház és óvoda kapcsolata

Kapcsolattartó: igazgató

A kapcsolat formája: szülői nyilatkozat beszerzése

Gyakoriság: hetente egy alkalommal

A kapcsolat tartalma: Vallásgyakorlással összefüggő jogok, kötelezettségek megállapítása az alkalmazottakra az Nkt. Vhr. 3. § 8) bek.-ben foglaltak megtartásával történik.

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittan, szülői igény szerint, szakképzett hitoktatóval szervezhető, akit az egyház és szülők bíznak meg. Az óvoda biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet és az eszközöket.

Az óvodában szervezett hitoktatás szabályait a Házirend tartalmazza.

B.) Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartása

Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartására a közösségi szervező, kulturális és sport tevékenység jellemző. Összetartó szerepe jelentős. A külső kapcsolattartás a hagyományos rendezvényekben, illetve más jellegű programokban jelenik meg, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik bevonásával. A kapcsolattartás részletes formáját, módját megállapodási szerződésben, az óvodában jelentkező jogos igények szerint lehet rendezni.

10. Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás

Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás kiemelt szempontjai, hogy a támogató megfelelő tájékoztatást kapjon az intézmény anyagi helyzetéről, a támogatással megvalósítandó elképzeléséről, és annak előnyeiről.

Az intézmény a kapott támogatásról és annak felhasználásáról olyan nyilvántartást vezessen, hogy abból megállapítható legyen a támogatás felhasználásának módja, célszerűsége, valamint a támogató ilyen irányú információigénye kielégíthető legyen.

Kapcsolattartó: SzSz.elnöke és a SzSz. vezetőségi tagjai.

A kapcsolat formája: személyes beszélgetés.

Gyakoriság: évente 2 alkalommal - Télapó bál szervezésekor, Gyermeknapon, valamint szükség esetén.

11. Művelődési Ház és Könyvtár

Az óvoda folyamatos és közvetlen kapcsolatot tart fenn a Művelődési Ház és Könyvtárral kulturális és pedagógiai feladatainak elvégzéséhez.

Kapcsolattartó: igazgató és az igazgató által az adott nevelési évre megbízott óvodapedagógus

A kapcsolat tartalma: színvonalas előadások, tevékenységek szervezése

A kapcsolattartás formái:

- az óvoda részt vesz a Művelődési Ház és Könyvtár gyermekrendezvényein, pályázatain, versenyein.
- a könyvtár lehetőséget biztosít az információszerzésre (Internet használat),
- mese és szakkönyvállományát az óvoda rendelkezésére bocsátja,
- lehetőséget nyújt foglalkozások megtartására
- együttműködünk pályázatok írásában, megvalósításában

Az óvoda nyílt rendezvényekre meghívjuk a Művelődési Ház és Könyvtár dolgozóit.

Gyakoriság: alkalmanként, szükség szerint

12. Gyermekprogramokat ajánló szolgáltatók

Kapcsolattartó: az igazgató által az adott nevelési évre megbízott óvodapedagógus.

A kapcsolat tartalma: színvonalas gyermekműsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolat formája: intézményi programok szervezése, intézményen kívüli kulturális programok látogatása, illetve ajánlása a szülőknek.

Gyakorisága: az adott nevelési évre szóló munkatervben meghatározva, a szülői szervezet véleményének kikérésével.

VII. AZ ÜNNEPÉLYEK, MEGEMLÉKEZÉSEK RENDJE, A HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK

A hagyományok, ünnepek, ápolása elválaszthatatlan a gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztésétől, érzelmi életük gazdagításától. Megalapozzák a szűkebb és tágabb környezethez fűződő pozitív viszony alakulását, a népi kultúra ápolását. A felnőtt közösségekben hozzájárulnak az összetartozás, a kölcsönös megbecsülés értékeinek erősítéséhez.

A hagyományápolással kapcsolatos feladatok célja az intézmény meglévő hírnevének megőrzése, növelése.

Fontos: a gyermek vallási, világnézeti, vagy más meggyőződésének, nemzeti önazonosságának tiszteletben tartási kötelezettsége

Az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, időpontját; a rendezvényekkel kapcsolatos felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg. A felelősök a rendezvényekre vonatkozó feladatterveiket a munkatervben jelölt határidőre elkészítik, és tartalmuk szerint szervezik meg az ünnepséget.

Az intézmény hagyományai érintik:

- az intézmény ellátottjait,
- a felnőtt dolgozókat,
- a szülőket.

A hagyományápolás érvényesül az intézményben:

- gyermekek, felnőttek ünnepi viseletével,
- az intézmény belső dekorációjával.

1. Gyermekközösséggel kapcsolatos hagyományok:

- A csoporton belül közös megemlékezés a gyermek név és születésnapjáról.
- A gyermekek műsorral ünnepelnek a következő ünnepélyek alkalmával:
  - Márton napi vigadalom / szülők értesítése, felvonulás/
  - Télapó bál /időpont egyeztetés, meghívók készítése, gyermekműsor/,
  - karácsony /szülők értesítése a csoport faliújságján, gyermekműsor/,
  - farsang / szülők értesítése, gyermekműsor/
  - anyák napja /meghívók készítése, gyermekek-óvodapedagógusok által készített ajándékok, gyermekműsor/,
  - évzáró –ballagás / meghívók készítése, gyermekműsor/.

Az intézmény rendezvényei a szülők számára nyilvánosak.

2. Nemzeti ünnepeinkről való méltó megemlékezés:

Megünneplésüket az éves munkaterv tartalmazza.

3. **Népi hagyományok ápolása** körében történik a

- jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése,
- népi kézműves technikákkal való ismerkedés.

4. Az alkalmazotti közösséggel kapcsolatos hagyományok:

- Továbbképzéseken, tanfolyamokon szerzett ismeretek átadása, megvitatása,
- Pályakezdő illetve újonnan belépő dolgozó köszöntése, felkarolása,
- Távozó dolgozó, nyugdíjba menő dolgozó búcsúztatása.

- Évnyitó, évzáró értekezletek megtartása, megvendégeléssel

VIII. INTÉZMÉNYI VÉDŐ-ÓVÓ ELŐÍRÁSOK

A pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést; felvilágosítással, a munka-, és balesetvédelmi előírások betartatásával, a veszélyhelyzetek elhárításával; a szülő, és szükség esetén más szakemberek bevonásával.

A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a szükséges feltételrendszer vizsgálata, a feltételek javítása állandó feladat.

Minden óvodapedagógus közoktatási törvényben meghatározott feladatát képezi az, hogy

- A rábízott gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjék.
- Ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye.
- Ha a gyermeket baleset éri, a vele foglalkozó óvodapedagógus kötelessége az elsősegélynyújtás, szükség esetén orvost kell hívni, szülőt értesíteni.
- Minden nevelési év kezdetén, valamint kirándulások előtt, és egyéb esetekben szükség szerint minden óvodai csoportban – a gyermekek életkorának megfelelően – ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat, és az elvárható magatartásformát.
- A gyermek óvodai életével kapcsolatos szervezési feladatokat, a csoport szokásrendszerének kialakítását és betartását oly módon kell ellátni, hogy azok a baleset-megelőzést szolgálják.
- Az életkoruknak megfelelő módon tájékoztatva legyenek a balesetvédelemről,a megengedhető magatartási normákról, szokásokról.
- Az óvoda csak megfelelőségi jellel ellátott játékokat vásárolhat. A játékot használó óvodapedagógus köteles a játékon feltüntetett, vagy ahhoz mellékelt figyelmeztetést, feliratot, és használati utasítást gondosan áttanulmányozni, és a játékszert a szerint alkalmazni.
- Tájékoztatni kell az óvodavezetőt a gyermek kisebb sérüléséről is. Bármilyen veszélyforrás észlelése esetén a gyermekcsoportot biztonságba kell helyezni, majd azonnal értesíteni kell az óvodavezetőt.

A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettséget jogszabály szerint kell teljesíteni.

A gyermekbalesetek esetén ellátandó feladatok

A balesetet szenvedett gyermek ellátása a gyermek felügyeletét éppen ellátó óvónő feladata, miután a többi gyermek biztonságáról, felügyeletéről gondoskodott.

A fenti feladatok ellátásában a helyszínen jelenlévő többi munkatársnak is segítséget kell nyújtania.

A balesetet szenvedett gyermek megnyugtató ellátása után tájékoztatni kell az igazgatót, amennyiben orvosi ellátás szükséges, akkor azonnal értesíteni kell a szülőket is.

A gyermekbalesetek nyilvántartásának, jelentésének módját a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 169. § (1)-(5) bekezdése tartalmazza.

A 8 napon túl gyógyuló gyermekbalesetek jegyzőkönyvezése és nyilvántartása az **igazgató/ igazgató helyettes** feladata. Az elektronikus úton kitöltött, kinyomtatott, hitelesített jegyzőkönyv egy példányát megkapja a szülő, egy példányát az óvoda irattárában kell megőrizni.

8 napon túl gyógyuló balesettel kapcsolatos feladatok:

- a baleset körülményeinek kivizsgálása
- jegyzőkönyv készítése
- bejelentési kötelezettség teljesítése

Súlyos balesettel kapcsolatos további előírások:

- azonnali jelentés a fenntartónak
- legalább középfokú munkavédelmi képesítéssel rendelkező személy bevonása a baleset körülményeinek a kivizsgálásába

A baleset körülményeinek kivizsgálásánál biztosítani kell a szülői szervezet képviselőjének részvételét.

A munkavédelmi felelős különleges felelőssége:

- gyermekbalesetet követően intézkedjen annak megelőzésére, hogy hasonló eset ne forduljon elő,
- az óvoda minden alkalmazottját tájékoztassa.

Minden intézményi dolgozó feladata a baleset megelőzés. Munkavégzés ideje alatt betartja a munkavédelmi, balesetvédelmi, egészségügyi szabályokat. A munka során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket kötelesek rendeltetésszerűen használni.

IX. RENDKÍVÜLI ESEMÉNY, BOMBARIADÓ ESETÉN SZÜKSÉGES TEENDŐK

Az intézmény működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni minden olyan előre nem látható eseményt, amely a nevelőmunka szokásos menetét akadályozza; illetve az óvoda gyermekeinek és dolgozóinak biztonságát és egészségét, valamint az intézmény épületét, felszerelését veszélyezteti. Rendkívüli eseménynek minősül különösen:

- a természeti katasztrófa (pl.: villámcsapás, földrengés, árvíz, belvíz, stb.)
- a tűz,
- a robbantással történő fenyegetés.

Az intézmény minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének jelenteni. Az igazgató dönt a szükséges intézkedésekről és a fenntartó értesítéséről.

Bombariadó esetén az igazgató intézkedhet. Akadályoztatás esetén az SZMSZ-ben szabályozott helyettesítési rend szerint kell eljárni.

Az épület kiürítése a tűzriadó terv szerint történik. Az épületet a csoporttal lévő felnőtt hagyja el utolsóként, a napi gyermeklétszámot ellenőrzi. Robbanásveszély miatt a nyílászárókat nyitva kell hagyni.

Az épület kiürítésének időtartamáról, a gyermekek elhelyezéséről az intézkedést vezető hatóság információja alapján az óvodavezető, akadályoztatása esetén az intézkedéssel megbízott személy dönt.

Az igazgató a fenntartóval dolgoz ki együttműködést a gyermekek bombariadó esetén történő ideiglenes elhelyezéséről.

A bombariadóról és a hozott intézkedésekről az igazgató rendkívüli jelentésben értesíti a fenntartót. A gyermekcsoportoknak a veszélyeztetett épületből való kivezetéséért, és a kijelölt területen történő gyülekezésért; valamint a várakozás alatti felügyeletért minden óvodai dolgozó felelős.

X. AZ INTÉZMÉNY BIZTONSÁGOS MŰKÖDÉSÉT GARANTÁLÓ SZABÁLYOK

1.A helyiségek használati rendje:

Az óvoda-bölcsőde zárva tartásának ideje alatt a hivatalos ügyek intézésére külön ügyeleti rend szerint tart nyitva. Az ügyeleti rendet az óvoda igazgatója a fenntartóval egyeztetve határozza meg és azt a szülők és az alkalmazotti közösség tudomására hozza értesítés formájában.

2. Az udvar használati rendje:

Az óvoda-bölcsőde zárva tartásának ideje alatt az udvaron tartózkodni tilos!

Az intézmény teljes területén, az épületben és az udvaron tartózkodó **minden személyköteles**:

- A közös tulajdont védeni.
- A berendezéseket rendeltetésszerűen használni.
- Az óvoda rendjét és tisztaságát megőrizni.
- Az energiával és a szükséges anyagokkal takarékoskodni.
- Tűz-, és balesetvédelmi előírások szerint eljárni.
- A munka-, és egészségvédelmi szabályokat betartani.

3. Az alkalmazottak, pedagógusok által bevihető dolgok tiltása:

Mt. 168. § (1). A munkáltatót a 166-167. §-ban foglaltak szerint terheli a felelősség a munkavállaló munkahelyre bevitt tárgyaiban, dolgaiban bekövetkezett károkért.

(2). A munkáltató előírhatja a munkahelyre bevitt dolgok megőrzőben való elhelyezését, vagy a bevitel bejelentését.

2012. évi I. tv. 168. §, és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet alapján a pedagógus a védő - óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

Az intézmény területén térfigyelő kamera rögzíti az eseményeket.

XI. ÓVÓ-VÉDŐ ELŐÍRÁSOK, AMELYEKET A GYERMEKEKNEK MEG KELL TARTANI

Az óvodapedagógusoknak és a kisgyermeknevelőnek az óvodai foglalkozásokon a gyermekekkel ismertetni kell az egészségük, és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, a különböző veszélyforrásokat; a tilos és elvárható magatartásformákat. Az ismertetés tényét a pedagógus az elektronikus csoportnaplóban köteles dokumentálni.

A gyermekek az óvoda-bölcsőde helyiségeit, létesítményeit csak felnőtt felügyelete mellett használhatják.

- *A balesetek megelőzésére vonatkozó szabályok*: a tárgyak, játékeszközök rendeltetésszerű használata, magatartási szabályok betartása - erkölcsi normák szerinti viselkedés.
- *Az óvoda-bölcsőde helyiségeinek használatára vonatkozó szabályok*: A helyiségek rendeltetésszerű használata, rongálás, rohangálás, egymás lökdösése, csúszkálás nem megengedett. Öltözőben való étkezés nem megengedett.
- *Az udvar használatára vonatkozó szabályok*: A felnőtt vezetésével mehetnek át a játszó udvarra, és hagyhatják el azt. Az udvari játékeszközök rendeltetésszerű használata, a felnőtt által tudatosított szabályok betartása. Homokozóban egymásra figyelés – homokot társra szórni tilos! Az óvoda udvarán a gyermekek csak óvónői és kisgyermeknevelői felügyelettel tartózkodhatnak. Az ott lévő játékokat, létesítményeket csak alkalmazotti felügyelettel használhatják. Az óvoda udvara nem nyilvános játszótér, az óvodai jogviszonyban nem álló személyek nem használhatják (kivételt képeznek az intézmény által szervezett családi rendezvények).
- *A séták alkalmára vonatkozó szabályok*: A megismert közlekedési szabályok betartása. Az utcán való közlekedés, halk beszéd, udvariassági szokások /köszönés, jobb oldalon való közlekedés/ betartása.
- *Színház-, múzeum-, kiállítás-látogatásra vonatkozó szabályok*: elvárható magatartásformák betartása, betartatása.
- *Sport programokra vonatkozó szabályok*: elvárható magatartásformák betartása, betartatása.
- *A szülői igények alapján szerveződő önköltséges szolgáltatásokon való részvétel szabályai*: a szülő írásos beleegyezése szükséges.

Nkt.4. §(10.) Gyermek, tanuló felügyelete a nevelési-oktatási intézményben: a gyermek testi épségének megóvásáról, és erkölcsi védelméről való gondoskodás, a nevelési-oktatási

intézménybe történő belépéstől a nevelési-oktatási intézmény jogszerű elhagyásáig terjedő időben; továbbá a pedagógiai program részeként kötelező, a nevelési intézményen kívül tartott foglalkozások, programok ideje alatt.

Nkt.98.§(1.) Egyéb foglalkozást a nevelési-oktatási intézményben pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazott tarthat.

Ha egy gyerek betegségre gyanús vagy beteg, a következő módon kell eljárni:

- Betegségre gyanús, lázas gyermeket nem szabad bevenni az óvodába és a bölcsődébe.
- A napközben megbetegedett gyermeket el kell különíteni, és le kell fektetni.
- Szükség esetén azonnal orvoshoz kell vinni.
- Gondoskodni kell a szülők mielőbbi értesítéséről.

A gyermekek távolmaradásának mulasztásának igazolására vonatkozó rendelkezések:

- Gyógyult gyermek csak orvosi igazolással látogathatja ismét az óvodát.
- A mulasztást igazoltnak kell tekinteni:

- ha a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy gyermekét nem hozza óvodába,
- egészséges gyermek hiányzását indokolt esetben előzetesen az igazgató engedélyezheti.

XII. NEVELÉSI IDŐBEN SZERVEZETT ÓVODÁN KÍVÜLI PROGRAMOKKAL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

Az intézményben lehetőség van intézményen kívüli programok szervezésére is:

- kirándulás, séta,
- sport programok,
- iskolalátogatás, stb.

A szülők a nevelési év kezdetén írásban nyilatkoznak, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy gyermekük az intézményen kívül szervezett programokon részt vegyen. A szervezett programokról mindig tájékoztatja a szülőket, beleegyező nyilatkozatot írat alá, miszerint részt vehet gyermeke a programon. Azon gyermekek számára , akik nem vehetnek részt a programon gyermekfelügyeletet biztosítunk az intézményben. Ezt a dokumentumot át kell adni az irattár részére.

Az óvodapedagógusok és a kisgyermeknevelő feladatai:

- A csoport faliújságján tájékoztatják a szülőket a program helyéről; indulási, és érkezési időpontjáról, a közlekedési eszközről.

- Az igazgatót előzetesen szóban, majd a program megkezdésekor helyi formanyomtatvány (helyszín, résztvevők neve, kísérők neve, időtartam, közlekedés eszköz, indulás, várható érkezés, útvonalterv) kitöltésével írásban.
- Az óvodapedagógusoknak az óvodai foglalkozásokon a gyermekekkel ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, a különböző veszélyforrásokat, a tilos és elvárható magatartásformákat. Az ismertetés tényét a pedagógus az elektronikus csoportnaplóban köteles dokumentálni.

A program akkor tekinthető engedélyezettnek, ha azt az igazgató vagy helyettese írásban ellenjegyezte.

Különleges előírások:

A programhoz a gyermeklétszámnak megfelelő kísérőt kell biztosítani:

- Tömegközlekedés igénybevételekor 8 gyermekenként 1- 1 fő felnőtt kísérő - de minimum 2 fő.
- Bérelt autóbusz esetén 10 gyermekenként 1- 1 fő felnőtt kísérő.

Gondoskodni kell az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelésről.

XIII. AZ INTÉZMÉNYI DOKUMENTUMOK NYILVÁNOSSÁGÁVAL ÉS A TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELESSÉGGEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

- Az óvoda Pedagógiai programját, Alapító okiratát, SzMSz-ét, Házirendjét olyan módon köteles elhelyezni, hogy a szülők szabadon megtekinthessék, jelen esetben az igazgatói irodában; és a gyermekek és szülők által használt öltözőben, a faliújságon kifüggesztve.
- A dokumentumok tartalmáról tájékoztatás kérhető minden nap $8^{\underline{00}}$-$16^{\underline{00}}$-ig.
- Tájékoztatás adható a szülői értekezletek alkalmával is.
- A gyermek felvételekor az óvodai házirendet a szülővel ismertetni kell, egy példányt átadni, illetve lehetőség szerint e-mailben elküldeni. Erről átvételi elismervényt íratunk alá.

Tájékoztató rendszer és a köznevelési intézmények közzétételi listája:

A nevelési-oktatási intézményi közzétételi listában szereplő dokumentumok (KIR):

a) a felvételi lehetőségről szóló tájékoztató,

b) a beiratkozásra meghatározott idő, a fenntartó által engedélyezett csoportok száma,

c) köznevelési feladatot ellátó intézményegységenként a térítési díj, a tandíj, egyéb díjfizetési kötelezettség (a továbbiakban együtt: díj) jogcímét és mértékét; továbbá nevelési

évenként az egy főre megállapított díjak mértéket, a fenntartó által adható kedvezményeket, beleértve a jogosultsági, és igénylési feltételeket is,

d) a fenntartónak a nevelési intézmény munkájával összefüggő értékelésének nyilvános megállapításait és idejét, a köznevelési alapfeladattal kapcsolatos – nyilvános megállapításokat tartalmazó – vizsgálatok, ellenőrzések felsorolását, idejét, az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek nyilvános megállapításait; egyéb ellenőrzések, vizsgálatok nyilvános megállapításait,

e) a nevelési intézmény nyitva tartásának rendjét, éves munkaterv alapján a nevelési évben tervezett jelentősebb rendezvények, események időpontjait,

f) a pedagógiai-szakmai ellenőrzés megállapításait a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályok megtartásával,

g) a Szervezeti és Működési Szabályzatot, a Házirendet, és a Pedagógiai programot tartalmazza.

Az óvodai közzétételi lista az (1) bekezdésben meghatározottakon kívül tartalmazza az

- óvodapedagógusok számát, iskolai végzettségüket, szakképzettségüket,
- a dajkák számát, a dajkák iskolai végzettségét, szakképzettségét,
- az óvodai csoportok számát, az egyes csoportokban a gyermekek létszámát.229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet 23. § (2) pontja.

XIV. AZ ELEKTRONIKUS ÚTON ELŐÁLLÍTOTT PAPÍR ALAPÚ NYOMTATVÁNYOK HITELESÍTÉSÉNEK RENDJE

A köznevelési intézmény köteles a jogszabályban előírt nyilvántartásokat vezetni. Az intézményben rögzített, tárolt, továbbított adatok kezelését a 2011 évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 41.-43.§-ai, valamint a belső iratkezelési szabályzat tartalmazza. Az iratkezelési szabályzat hatálya kiterjed az intézményben keletkező, az oda érkező, illetve az onnan továbbított valamennyi iratra.

1. Az elektronikus úton előállított, hitelesített és tárolt dokumentumok kezelési rendje:

Az oktatási ágazat irányítási rendszerével, a Közoktatási Információs Rendszerrel (KIR) tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentumrendszert alkalmazunk a 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet előírásainak megfelelően.

Az elektronikus rendszer használata során feltétlenül ki kell nyomtatni és az irattárban kell elhelyezni az alábbi dokumentumok papír alapú másolatát:

- az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása,
- az alkalmazott pedagógusokra vonatkozó adatbejelentések,
- a gyermek jogviszonyára vonatkozó bejelentések,
- az október 1-jei pedagógus és gyermek lista.

Az elektronikus úton előállított, fent felsorolt nyomtatványokat az intézmény pecsétjével és az igazgató aláírásával hitelesített formában kell tárolni. Az egyéb elektronikusan megküldött adatok írásbeli tárolásra is kerülnek. A dokumentumokat a KIR rendszerében, továbbá az óvoda informatikai hálózatában egy, külön e célra létrehozott mappában tároljuk. A mappához való hozzáférés jogát az informatikai rendszerben korlátozni kell, ahhoz kizárólag az igazgató által felhatalmazott személyek férhetnek hozzá. Az adattovábbításra az intézmény igazgatója, akadályoztatása esetén az általa meghatalmazottak jogosultak.

Az igazgató nem rendelkezik hitelesített elektronikus aláírással, így a papír alapon elküldött (aláírt, lepecsételt) iratok felelnek meg a hitelesség kritériumainak.

Az intézmény elektronikus naplót használ.

2. Az elektronikus iratok továbbítása, postázása:

Elektronikus levél küldése az óvodából az irodában lévő számítógépről lehetséges. Amennyiben iktatást igénylő irat küldése történik, úgy, azt az iratkezelés papíralapú irataira vonatkozó szabályok szerint a fogadott elektronikus postákkal megegyező módon iktatni szükséges. A számítógépről küldött iktatást igénylő irat e-mail-jét a számítógépen lévő, külön erre a célra létrehozott mappában kell elhelyezni. A mappában összegyűlt elektronikus leveleket évente egyszer az iktatókönyv lezárásával egy időben elektronikus adathordozóra (pl. CD lemez) el kell menteni és az iktatókönyv mellékleteként az iktatókönyvvel együtt tárolni.

A gyermekek adatnyilvántartását szintén az irodában elhelyezett számítógépen végzi az arra jogosult személy; annak szabályait külön előírás tartalmazza /adatkezelési szabályzat/.

XV. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYTATHATÓ REKLÁMTEVÉKENYSÉG SZABÁLYAI

Az óvoda és a mini bölcsőde helyiségei az alapfeladattól eltérő célra csak a fenntartó hozzájárulásával vehetők igénybe.

Az épületben, az udvaron reklám, és kereskedelmi tevékenység csak a fenntartó és az igazgató jóváhagyásával folytatható. A közoktatási intézményekben reklámozni **csak az intézmény igazgatójának engedélyével szabad.** Az engedélyeztetési kötelezettség a reklámozott termék, szolgáltatás jellegére; a reklám tartalmára, a reklámozás módszerére és a közzététel helyére egyaránt vonatkozik.

Az óvodai reklámtevékenység kiterjedhet: az egészséges életmódra és a környezet védelmére; neveléssel összefüggő, továbbá közéleti és kulturális tevékenység, vagy esemény; valamint az oktatási tevékenység reklámjára, valamint az ilyen tevékenységet folytató, illetve ilyen eseményt szervező, vagy annak megvalósulásához bármilyen formában hozzájárulást nyújtó vállalkozás nevének, védjegyének vagy egyéb megjelölésének az adott tevékenységgel, eseménnyel közvetlenül összefüggő megjelenítésére.

Az óvodai reklám nem zavarhatja a nevelőmunkát.

Intézményi rendezvényeken a kereskedők árusításával kapcsolatos eljárásrend:

A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó termék, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

XVI. HIVATALI TITOK MEGŐRZÉSE

Hivatali titoknak minősül:

- amit a jogszabály annak minősít,
- a dolgozó személyes adatvédelmével, bérezésével kapcsolatos adatok,
- a gyermekek és a szülők személyiségi jogaihoz fűződő adat,
- amit az óvoda igazgatója az adott ügy, vagy a zavartalan működés biztosítása; illetve az óvoda jó hírnevének megőrzése érdekében írásos vezetői utasításban annak minősít.

- Az igazgatót, és az óvodapedagógust, továbbá azt, aki esetenként közreműködik a gyermek felügyeletének ellátásában; hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozóan, amelyről a gyermekkel, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást.
- A gyermek szülőjével közölhető minden gyermekével összefüggő adat; kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértené, vagy veszélyeztetné a gyermek érdekét. Az adat közlése akkor sérti, vagy veszélyezteti súlyosan a gyermek érdekét, ha olyan körülményre (magatartásra, mulasztásra, állapotra) vonatkozik, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza, és amelynek bekövetkezése szülői magatartásra vezethető vissza.
- A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestületi értekezleten a nevelőtestület tagjainak egymás közti, a gyermek fejlődésével összefüggő megbeszélésre. A titoktartási kötelezettség kiterjed mindazokra, akik részt vettek a nevelőtestületi értekezleten.
- A titoktartási kötelezettség alól a szülő írásban felmentést adhat. A felmentés megadását az igazgató kezdeményezheti írásban. A kezdeményezésre az igazgató részére javaslatot tehet az óvodapedagógus.
- A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik a gyermek adatainak a közoktatásról szóló törvény 2. számú mellékletében meghatározott nyilvántartására és továbbítására. Az adatok nyilvántartását és továbbítását végzők és abban közreműködők azonban betartják az adatkezelésre vonatkozó előírásokat.
- A közoktatásról szóló törvényben meghatározottakon túlmenően a gyermekkel kapcsolatban adatok nem közölhetőek.

XVII. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A Szervezeti és Működési Szabályzatot az intézmény nevelőtestülete fogadja el, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

2. A hatályba lépett Szervezeti és Működési Szabályzatot meg kell ismertetni:

- az óvoda azon alkalmazottaival is, akik nem tagjai a nevelőtestületnek, valamint
- azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az intézménnyel, és meghatározott körben használják helyiségeit.

3. A Szervezeti és Működési Szabályzatban foglalt rendelkezések megtartása az óvoda-bölcsőde valamennyi alkalmazottjára kötelező, megszegése esetén az intézményvezető munkáltatói jogkörében intézkedhet.

4. A Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltakról a szülőket is tájékoztatni kell.

5. A hozzáférhetőség biztosítását jelen Szabályzat tartalmazza.

Az SzMSz - t **készítette:** a nevelőtestület bevonásával az igazgató

A szülői képviselet a Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde SzMSz-nek elfogadásához magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a dokumentumok nyilvánosságának biztosítása, az intézmény tájékoztatási kötelezettsége, valamint a gyermekek adatainak kezelésével kapcsolatban) a *véleményezési jogát* korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg.

Az intézményben működő Szülői Szervezet

Lőkösháza, 2026.....

....

Szülői Szervezet

elnöke

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez korlátozás nélkül a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával **jóváhagyta** a fenntartó.

Lőkösháza, 2026.....

.....

Polgármester

XVIII.. MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Munkaköri leírások

2. számú melléklet: Az óvoda irat és adatkezelési szabályzata

3. számú melléklet: Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde Egészségfejlesztési Programja

Az 1-es típusú cukorbeteg gyermekek ellátása

1. számú melléklet

Munkaköri leírás: IGAZGATÓ

Köznevelési foglalkoztatott neve:

A munkakör felett a munkáltatói jogkör gyakorlója:

Munkavégzés helye:

Munkaidő:

Helyettesítés rendje:

Besorolási kategória:

Szabadságolási rendje:

- A szabadságolási terv szerint, lehetőleg a nyári szünet idején.
- Mindig elérhetőnek kell lennie, legalább telefonon.

Alapszabadsága: 50 nap

A szabadság kiadása természetben történik. A szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló előzetes meghallgatása után- a munkáltató óvodában július 1-jétől augusztus 31-ig tartó időszakban adja ki. A munkáltató évi 7 munkanap szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony első három hónapját kivéve- legfeljebb két részletben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló legalább öt munkanappal korábban közölt kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. A szabadság kiadása az esedékesség évében történik.

A munkakör célja:

A szakszerű és törvényes működés, a színvonalas pedagógiai munka, az ésszerű és takarékos gazdálkodás biztosítása.

Alapvető felelősségek, feladatok:

Az intézmény felelős vezetője. Felelősséggel tartozik a fenntartónak, nevelőtestületnek, a szülőknek, a gyermekeknek a jogszabályban és az óvodai szabályzatokban meghatározott feladatok ellátásáért. Munkaköre kiterjed a személyzeti munkáltatói, és hivatali-adminisztatív feladatokra is. A szervezet irányítási feladatait a Szervezeti és Működési szabályzatban fogalmazza meg.

Alapvető feladat a pedagógiai irányítás. Az igazgató az Óvodai és Bölcsődei Nevelés Országos Alapprogram előállításainak, a jogszabályoknak és a helyi társadalmi igényeknek figyelembe vételével- a nevelőtestülettel együtt kialakítja az intézmény helyi nevelési

programját, gondoskodik annak megvalósításáról, az eredményesség és hatékonyság tervszerű és rendszeres ellenőrzéséről, elemzéséről, értékeléséről. A vizsgálat eredményének megfelelően szükség szerint módosítja a programot- a törvényes egyeztetési kötelezettségek betartásával.

Felelősségi körében gondoskodik a nevelőmunka tárgyi, személyi és szervezeti feltételeiről, a demokratikus intézményi légkör kialakításáról, a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről.

- Felelős a gyermekbalesetek megelőzéséért.
- Biztosítja és megszervezi a gyermekek rendszeres egészügyi vizsgálatát.
- Gondoskodik a nemzeti és helyi, intézményi hagyományokhoz kötött ünnepek megszervezéséről, lebonyolításáról.
- Felelős a tanügy-igazgatási feladatok megszervezéséért, ellátásáért.
- Támogatja a pedagógusok tervszerű és folyamatos továbbképzését, szakvizsgára való felkészülését,önképzését, elősegíti az újító és korszerű törekvések kibontakozását.
- A rendszeres csoportlátogatásokkal, a nevelők egyetértésével végzett tőlük bekért felmérések és beszámolók, valamint folyamatos megfigyelései útján ellenőrzi a nevelőmunka színvonalának és eredményességének alakulását.
- A nevelési program egyes elemeinek megvalósulását tervszerű és rendszeres belső és külső vizsgálatokkal is kontrollálja.
- Biztosítja az intézmény gyermeki és felnőtt közösségeinek demokratikus jogait.
- Együttműködésével segíti a fenntartó ellenőrző munkáját.
- Megszervezi, irányítja és ellenőrzi a meghozott döntések végrehajtását.

Feladata különösen a végrehajtás területein:

- Előkészíti, megszervezi az intézményi önértékelést önértékelési csoport létrehozásával.
- Elkészíti, illetve bevonja a nevelőtestületet a dokumentumok elkészítésébe az intézményi programok tervezetét, majd a programokat a köznevelési törvényben előírt módon-a szülői szervezet véleményezési jogát biztosítva, és jóváhagyva a fenntartó képviseletében.
- Elkészíti az éves munkatervet és a nevelési év rendjére vonatkozó javaslatokat, s azt a szülői szervezettel egyetértését követően a fenntartóval elfogadtatja.
- Feladata az SZMSZ-tervezet elkészítése a nevelőtestület bevonásával, majd véleményezteti a szülői szervezettel, benyújtja a fenntartónak. A házirend elkészítéséért az igazgató a felelős. Előterjeszti a Házirend tervezetét, gondoskodik annak az erre jogosult fórumokon való (nevelőtestület, szülői szervezet, fenntartó) megvitatásáról és egyetértéssel való elfogadásáról.

- Gondoskodik a nevelőtestületi értekezletek megszervezéséről, biztosítja a nevelőtestületi döntések megfelelő előkészítését, az intézményen belüli információáramlást. Biztosítja, hogy valamennyi nevelő megismerje a legfontosabb központi és intézményi dokumentumokat, ellenőrzi ezek előírásainak, szellemének érvényesülését a nevelőtestületi határozatok végrehajtását.

Személyzeti-munkáltatói felelőssége, feladatai:

- Gyakorolja a munkáltatói jogokat.
- A nevelő-oktató munkát segítő munkakörben a dolgozók foglalkoztatása, élet- és munkakörülményeire vonatkozó döntéseknél a jogszabály által előírt egyeztetési kötelezettsége van.
- Felelős a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért, irányításáért és ellátásáért.
- A dolgozókkal és gyermekekkel kapcsolatos információkat az adatvédelmi törvény rendelkezése szerint megőrzi.
- Előkészíti az intézményben dolgozók munkaköri leírását, ha szükséges módosítja azokat.
- Ellenőrzi a dolgozók munkaviszonyával kapcsolatos nyilvántartások vezetését. Naprakészen vezeti az intézmény dolgozóinak személyi anyagát.
- Gondoskodik a munkafegyelem és a törvényesség megtartásáról.
- Biztosítja az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését.
- Felelős olyan nevelőtestületi légkör kialakításáért, amelyben minden pedagógus-kötelező érvényű jogszabályok és belső szabályzatok betartásával- a nevelési program szellemében magas színvonalú, alkotó értelmiségi munkát végezhet. Ennek érdekében törekszik a szervezet fejlesztésére, az emberi kapcsolatok megerősítésére, ezáltal a gyermekek személyiségének épülését szolgáló pedagógus-gyermekviszony kialakítására.
- Szervezi az óvoda-bölcsőde ügyviteli munkáját a mindenkori érvényes jogszabályok szerint.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a központi és helyi oktatáspolitikai intézkedéseket, erről szükség szerint tájékoztatja a dolgozókat.
- A hivatalos ügyintézési határidőn belül válaszol a hozzáérkezett, gyermekeket érintő kérdésekre.

Az igazgató költségvetéssel kapcsolatos feladatai:

- A fenntartó jóváhagyása után az elfogadott irányzatok alapján szervezi a munkát
- Az év folyamán rendszeresen figyelemmel kíséri az előirányzatok teljesítését.
- a közfeladatok jogszabályban, alapító okiratban, belső szabályzatban foglaltaknak, az irányító szerv által meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelő ellátásáért
- a gazdálkodásban a szakmai hatékonyság, a gazdaságosság, az eredményesség követelményeinek érvényesítéséért
- a használatába adott vagyon vagyonkezelői jogának rendeltetésszerű gyakorlásáért
- a tervezési, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettség teljesítéséért, valamint annak teljességéért és hitelességéért

Szakmai elvárások, irányítás, szakmai ellenőrzés:

Feladata, hogy az intézményi jövőkép szakmai céljai az egyes dokumentumokban egymással harmonizálva jelenjenek meg. Az intézmény szakmai irányítása során a gyermek fejlesztését tartja szem előtt. Az óvodában folyó szakmai tevékenység színvonalának mérésére, értékelésére helyi rendszert alakít ki. Kapcsolatot tart az iskolával, visszajelzéseit felhasználja a szakmai munka irányítása során, a pedagógiai munka fejlesztésére. Megszervezi a pedagógusok szakmai tevékenységének ellenőrzését, felmérését. Erre szükség szerint szakértőt kér fel. Részt vesz a foglalkozás látogatás megszervezésében és lebonyolításában. Beszámoltatja a pedagógusokat a gyermekek-fejlődési naplóban is rögzített- fejlődési tapasztalatairól, elvárja, hogy a tapasztalatokat felhasználják a további fejlesztés során. Jóváhagyja a foglalkozási terveket. Gondoskodik arról, hogy az óvoda mindent elkövessen annak érdekében, hogy a kötelező óvodai nevelésre köteles gyermekek- jogtalanul-ne maradjanak távol. Gondoskodik arról, hogy a hiányzások nyilvántartása, a hiányzási adatok az érintett hatóság részére megküldésre kerüljenek. Segíti, támogatja a tanulás-tanítás eredményesebbé tételét érintő kezdeményezéseket, újításokat. Az éves munkaterv feladatai, valamint az egyes feladatok személyre történő lebontásakor lehetőséget biztosít az egyéni önmegvalósításra. A feladat leosztásánál a szakértelmet és az egyenletes terhelést tartja szem előtt. A szakmai irányítás érdekében legalább heti szinten figyelemmel kíséri az intézmény működését befolyásoló jogi szabályokat.

Partneri kapcsolatok:

Az intézmény igazgatója képviseli az intézményt. Az igazgató-egyszemélyi felelőssége érvényesülése mellett-az intézmény szakmai képviseletét a helyettesítésére kijelölt más

alkalmazottjára ruházza át az SZMSZ-ben meghatározottak szerint. A feladatokat közösen a megbízott felelősökkel együtt végzi.

Az igazgató szoros kapcsolatot tart továbbá az óvodán belül:

- Az alkalmazotti közösséggel.
- A szülő szervezettel

Intézményen kívül:

- Hivatalos helyen és fórumon képviseli, vagy képviselteti az intézményt.
- Szorgalmazza a szaktanácsadók bekapcsolódását az óvodán belül folyó pedagógiai fejlesztő, innovációs munkába.
- Együttműködik az iskolával és minden olyan intézménnyel, melyet a pedagógiai programban, SZMSZ-ben nevesített.
- Kapcsolatot tart az intézményt támogató helyi civil szervezetekkel, a védőnővel, háziorvossal.

Hatáskör:

Az igazgató az intézmény képviseletében teljes aláírási jogkörrel rendelkezik.

Hatásköre a dolgozókra vonatkozóan:

- A pedagógusok munkabeosztása.
- A fegyelmi eljárás indítása.
- Rendkívüli esetenkénti feladatok, megbízások kiadása.

A teljesítményértékelés módszere:

Nevelési évenként írásos beszámolót készít a fenntartónak a nevelési program, éves munkaterv végrehajtásáról. A beszámoló tartalmazza a nevelési évben végzett munka értékelését, a vizsgálatok eredményeit, a gyermekkel kapcsolatos adatokat.

Lőkösháza,

.....

Polgármester

Nyilatkozat:

A munkaköri leírásban rögzítetteket magamra nézve kötelezőnek tekintem, azokat megértettem. Aláírásommal elismerem, hogy a munkaköri leírás egy példányát

átvettem. Egyben kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

A fentieket tudomásul veszem, a munkakörömre előírt feladatokat betartom.

.....

igazgató

1. számú melléklet

Munkaköri leírás: Igazgató-helyettes

Munkáltató neve:
Székhelye:
Munkavégzés helye:
Munkáltatói jogkört gyakorolja:

MUNKAVÁLLALÓ
Név:
Születési neve:
Anyja neve:
Születési helye, ideje:
Lakcíme:

MUNKAKÖR
Megnevezése:
Kinevezője:
A kinevezés módja, időtartama
Munkaideje:
Munkaidő beosztása:

Munkavégzés helye épületen belül: Az óvoda teljes területe – illetve az iroda.

A munkakör célja: Az igazgató távollétében képviseli az óvodát. Segíti az intézmény működtetését és az intézményvezető munkáját. A munkamegosztás szerint ellátja a rábízott pedagógiai-szakmai, tanügy-igazgatási, munkáltatói, gazdasági adminisztratív feladatokat. Részt vesz a belső ellenőrzés feladataiban.

Feladatai, főbb tevékenységeinek felsorolása:

Az igazgató munkájának segítése, helyettesítése az írásban meghatározott megosztás alapján.

Pedagógiai-szakmai:

- Részt vesz az óvoda nevelési programjának kialakításában, elősegíti annak megvalósulását. Javaslatot tesz módosításra, amennyiben szükségesnek érzi.
- Segíti a pályakezdő gyakornok, illetve az új kolléga szakmai munkáját.
- Az óvoda rendezvényeinek előkészítésében tevékenyen részt vesz.
- Ellenőrzi az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését, segítve a vezető munkáját. · Ösztönzi a pedagógusok tervszerű és folyamatos önképzését.
- Figyelemmel kíséri az intézményben folyó pedagógiai munkát, részt vesz annak értékelésében, javaslatokat tesz a szakmai színvonal, az eredményesség és a hatékonyság fejlesztése érdekében
- Az óvodai dokumentumokat jól ismeri, és ő is gondoskodik arról, hogy az érintettek ismerjék ezek tartalmát.

Tanügy-igazgatási feladatok:

- Segíti az éves statisztika elkészítését.
- A vezető távollétében informálja a fenntartót a gyereklétszám alakulásáról.
- Biztosítja az intézményen belüli információáramlást.
- Követi az ingyenes és 100%-os térítési díjat fizető családok számát.
- A statisztika számára összesíti a mulasztási naplók adatait.
- Vezetői kérésre ellenőrzi a csoportnaplók, a felvételi és mulasztási naplók vezetését és azok tartalmát.
- Figyelemmel kíséri az intézményben folyó gyermekvédelmi munka ellátását. · A balesetvédelmi szabályok betartását folyamatosan ellenőrzi, és a hiányosságokat azonnal jelzi az intézményvezetőnek.

Munkáltatói-humánpolitikai feladatok:

- Segíti a pályakezdő, illetve az új kolléga beilleszkedését.
- Személyes példájával támogatja a jó munkahelyi légkör kialakulását, annak megtartását.

Gazdasági-adminisztratív feladatokat:

- A vezető hosszabb távolléte esetén biztosítja a pontos adatszolgáltatást. Az intézménybe érkező iratokat naprakészen átnézi, érdemben intézkedik.
- Részt vesz az óvoda számára szükséges különböző eszközök vásárlásában.
- Javaslatot tesz a szükséges javításokra, felújításokra, beszerzésekre.
- Betartja a kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés rendjét.
- Feladata, az intézmény költségvetésének ismeretében, a takarékos gazdálkodás, az intézményi vagyon őrzése, védelme.

A szabadság felhasználásával és a hiányzással kapcsolatos szabályok:

Éves szabadságolási tervet készít. Felettesével a szabadság kikérése előtt 15 nappal egyeztet (kivéve a rendkívüli eseteket). Szabadságát az adott évben igyekszik felhasználni. Munkahelyi érdekre hivatkozva felettes 15 napot visszarendelhet. Váratlan távolmaradást, hiányzást (betegség, egyéb komoly indok) a munkaidő megkezdése előtt minimum két órával jelezni kell a vezetőnek.

Elvárható magatartási követelmények:

Segíti és támogatja a vezető munkáját, a gyerekek, a szülők, a munkatársak és a fenntartó elvárásait figyelembe véve. Feladatait maradéktalanul ellátja

Önképzéssel kapcsolatos elvárások:

A szakmai fejlődést segítő folyamatos önképzés, továbbképzéseken való részvétel, hétévenként 120 órában.

Hatásköre:

Ellenőrzési joga van a munkafegyelmi kérdések betartásában. A vezető hosszan tartó távollétében teljes körű intézkedésre jogosult.

Felelőssége:

Az óvoda zavartalan és a jogszabályoknak megfelelő működtetése.

Kapcsolatok:

- Közvetlen felettese: igazgató ·
- Közvetlen beosztottjai: A vezető kivételével az óvoda valamennyi dolgozója
- Kapcsolattartási kötelezettsége:
- közvetlen, napi munkakapcsolatot tart fenn az óvodavezetővel, valamint a pedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítő dajkákkal

  az óvodai szülői közösséggel.

Információ szolgáltatási kötelezettsége:

Feladata az információ áramlás biztosítása a szülők, a nevelőtestület, az Oktatási Hivatal, a Pedagógiai Oktatási Központok, a köznevelési információs rendszer és a fenntartó felé. Feladata a pályázati kiírások követése, felkutatása. Elkészíti és évente frissíti a közzétételi listát. Adatszolgáltatása során ügyelnie kell arra, hogy személyiségi jogokat ne sértsen meg. Távolléte esetén őt helyettesíti: az óvodavezető, illetve az SZMSZ-ben meghatározott személy.

ZÁRADÉK Ezen munkaköri leírás .....-től lép életbe. A munkaköri leírás módosításának jogát a körülményekhez igazodva a munkáltató fenntartja. A munkaköri leírás a visszavonásig vagy módosításig érvényes.

NYILATKOZAT A munkaköri leírásban megfogalmazottak magamra nézve kötelezőnek tekintem, annak egy példányát átvettem. Kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom. Lőkösháza,.....

....

munkáltatói jogkört gyakorlója munkavállaló

1. számú melléklet

AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Köznevelési foglalkoztatott neve:
Munkakör megnevezése:
A munkakör felett a munkáltatói jogkör gyakorlója:
Munkavégzés helye:
Foglalkoztatási jogviszonya: köznevelési foglalkoztatott
A köznevelési foglalkoztatotti jogviszony kezdete:
Köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya:
Besorolási kategória:
Munkaidő:
Kötött munkaidő:
Helyettesítés: távolléte esetén óvodapedagógus helyettesíti
Az óvodapedagógus közvetlen felettese a főigazgató.
Alapszabadsága: 50 nap

A szabadság kiadása természetben történik. A szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló előzetes meghallgatása után- a munkáltató óvodában július 1-jétől augusztus 31-ig tartó időszakban adja ki. A munkáltató évi 7 munkanap szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony első három hónapját kivéve- legfeljebb két részletben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló legalább öt munkanappal korábban közölt kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. A szabadság kiadása az esedékesség évében történik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Feladata a rábízott gyerekek nevelése és fejlesztése, a legjobb tudásának megfelelően, minden területre kiterjedően.
- Feladatait a köznevelési törvényben meghatározottak szerint, az országos és helyi nevelési program alapján végzi önállóan és felelősséggel.
- A nevelőtestület tagjaként gyakorolja azokat a jogokat és kötelezettségeket, melyet a vonatkozó jogszabályok határoznak meg.
- Alkotó módon együttműködik a nevelőmunka fejlesztése, a nevelőtestületi egység kialakítása érdekében.
- Feladata az együttműködés változatos és célszerű formájának kialakítása.
- Köteles megtartani pedagógusetikai követelményeit, valamint a munkafegyelem és közösségi együttműködés normáit.
- Életszemléletében törekedjen a pozitív beállítottságra, működjön együtt a jó munkahelyi légkör megteremtésében

Alaptevékenysége:

- Munkaidejét és kötelező óraszámát a mindenkor érvényben lévő jogszabály alapján határozza meg az igazgató.
- Felelős a rábízott gyermekek szellemi és testi fejlődéséért, nevelőtevékenysége keretében gondoskodjon a gyermekek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről. Az ismereteket sokoldalúan és tárgyilagosan közvetítse. A humanista pedagógiai elveivel ellentétes büntetési eljárásokat nem alkalmazhat.
- Minden óvodapedagógusnak hivatásból eredő kötelessége, hogy fejlessze szakmai és általános műveltségét, tökéletesítse pedagógiai munkáját. Ennek érdekében használja fel az önképzésben és a szervezett továbbképzésben biztosított lehetőségeket.
- Az érvényben lévő alapdokumentum előírásai, és ajánlásai szerint megfelelően felkészül a tervszerű nevelőmunkára. Alkalmazza a gyermekek tevékenységéhez szükséges szemléltető eszközöket, segédanyagokat. Ellátja a szakmai munkával kapcsolatos ügyviteli teendőket.
- A csoportszobában és a közös helyiségekben teremtsen esztétikus környezetet, mely harmonizál az intézmény többi helyiségével.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, pedagógiai és egészségügyi felvilágosító tevékenységével hozzájárul az óvodai és a családi nevelés egységének kialakításához.

- A gyermekek és a szülők emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja. Részt vesz az óvoda szülői értekezletein, megszervezi és vezeti azt, a szükségleteknek megfelelően fogadóórát és nyílt napot tart. A szülőket folyamatosan érdemben tájékoztatja az óvodában folyó nevelőmunkáról, a kisgyermekek fejlődéséről.
- Családlátogatást végez, ha szükséges. Közreműködik a gyermek – és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A nevelés folyamatosságának biztosítása érdekében kapcsolatot tart az iskola vezetőségével és a pedagógusokkal.
- Támogatja az orvos, védőnő, a gyermekjóléti szolgálat munkáját.
- Felelős a rábízott gyermekek testi épségéért, csoportját nem hagyhatja felügyelet nélkül. A gyermekek egészségügyi állapotáról, magatartásáról, viselkedéséről, értelmi képességeinek fejlődéséről a szülőt érdemben rendszeresen tájékoztatja.
- Naprakészen vezeti az (OVIKRÉTÁT) a csoportmunkához kapcsolódó adminisztrációs feladatokat (felvételi és mulasztási napló, csoportnapló).
- Alapvető feladata a rábízott gyermek egyéni differenciált nevelése, a gyermekközösség alapítása, fejlesztése. Vegye figyelembe a gyermek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzettét, átlagtól eltérő másságát. Biztosítsa a gyermekek részére az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket.
- Köteles a balesetveszélyt elhárítani, megelőzni, a szükséges intézkedéseket ennek érdekében megtenni.
- Az intézményben olyan időpontban jelenjék meg (munka kezdés előtt 5 perccel), hogy munkaidejének kezdetekor munkavégzésre rendelkezésre álljon. Ha munkáját betegség, vagy egyéb ok miatt nem kezdheti meg, távolmaradását jelezze felettesének, hogy helyettesítéséről időben gondoskodhassanak. Munkaidő alatt csak az intézményben lévő vezető engedélyével hagyhatja el az óvodát.
- A pedagógiai munkával, az óvoda ügyvitelével és működésével kapcsolatos- kötelező óraszámon kívül-rendszeres, vagy esetenkénti teendőket a vezető útmutatása szerint végzi.
- Óvja az óvoda berendezési és felszerelési tárgyait. A csoportszobában elhelyezett leltári tárgyakért és az általa használt eszközökért leltári felelősséggel tartozik. A munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- Az intézmény működésével, a nevelőtestület tagjaival és munkájával, a gyermekek egészségügyi és családi körülményeivel kapcsolatos hivatali titkot köteles megőrizni.

- Munkaidőben csak a legszükségesebb esetben használjon telefont, a beszélgetést gyorsan, a munkafolyamat zavarása nélkül intézze el.
- Ellátja mindazokat a rendszeres és esetenkénti feladatokat, amelyet az igazgató szóban
- vagy írásban feladatkörébe utal.

Az óvodára háruló feladatokból az óvodapedagógus köteles az alábbi részfeladatokat ellátni a vezető útmutatása szerint
Eseti helyettesítés heti 4 óra
Szülői értekezlet, fogadó óra tartása
Előadás, beszámoló, gyakorlati bemutató tartása
Jegyzőkönyvvezetés
Az óvodai munkatervben szereplő rendezvények, szabadidős tevékenységek megszervezése a heti 40 órás munkaidőn felül is
Pályázatírásban való részvétel
Felkérés alapján vállalhat munkavédelmi és tűzvédelmi megbízatást

Lőkösháza,

---

igazgató

A munkaköri leírást tudomásul vettem, teljesítését magamra nézve kötelezőnek tartom. Munkámat jelen munkaköri leírásnak megfelelően végzem, 1 példányt a mai napon átvettem.

Köznevelési foglalkoztatott aláírása

1. számú melléklet

A DAJKÁK MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Köznevelési foglalkoztatott neve:

A munkakör felett a munkáltatói jogkör gyakorlója:

Munkavégzés helye:

Munkakör megnevezése:

Munkaidő: heti 40 óra

Délelőtt: 6.00-14.00

Délután: 9.00-17.00

Helyettesítés: távolléte esetén dajka helyettesíti

Köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya:

Alapszabadsága: 50 nap

A szabadság kiadása természetben történik. A szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló előzetes meghallgatása után- a munkáltató óvodában július 1-jétől augusztus 31-ig tartó időszakban adja ki. A munkáltató évi 7 munkanap szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony első három hónapját kivéve- legfeljebb két részletben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló legalább öt munkanappal korábban közölt kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. A szabadság kiadása az esedékesség évében történik.

Közvetlen felettese az igazgató, munkáját az igazgató által meghatározott munkarendben az igazgató irányítása és ellenőrzése alapján, csoportmunkáját a csoportban dolgozó óvodapedagógusok irányítása alapján végzi. Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hasson az óvodás gyermekek fejlődésére! Tisztelje a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira tapintat, az elfogadás legyen a jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezelje. Nevelési kérdésekben az érdeklődő szülőket tapintatosan az óvodapedagógusokhoz irányítsa.

A dajka általános feladatai a gyermekcsoportokban:

- A csoportvezető óvónő által meghatározott napirend szerint segítik a gyermekek gondozásában, öltöztetésében, a tisztálkodási teendők ellátásában. Az óvodapedagógusok mellett a nevelési tervnek megfelelően tevékenyen részt vesz a gyermekcsoport életében.
- Az étkezések kulturált lebonyolításában aktívan közreműködik, kiosztja az ételeket, étkezés után leszedi azokat.
- A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséhez segít lerakni az ágyakat.
- Gondoskodik a terem kiszellőztetéséről lefekvés előtt.
- Játék- és egyéb tevékenységhez szükséges eszközök előkészítésében közreműködik, az óvodapedagógus útmutatásait követve.
- Türelmes, kedves hangnemmel segíti a nevelőmunkát, a gyermekek szokásrendjének alakulását.
- Az óvodai nevelés eredményességéhez munkájával nyújtson minőségi szolgáltatást.
- Hiányzás esetén köteles helyettesíteni.
- Az intézményben, olyan időpontban jelenjék meg munkakezdés előtt 5 perccel, hogy munkaidejének kezdetekor munkavégzésre rendelkezésre álljon.
- Ha munkáját betegség, vagy egyéb ok miatt nem kezdheti meg, távolmaradását jelezze vezetőjének, hogy a helyettesítésről időben gondoskodhasson. Munkaidő alatt csak az intézményben lévő főigazgató engedélyével hagyhatja el az óvodát.
- Alkotói módon működjön együtt az óvodapedagógusokkal és munkatársival.
- Járuljon hozzá az intézmény jó munkahelyi légkörének kialakításához.
- Ünnepélyeken, hagyományokban aktívan közreműködik, a szervezési feladatokban a vezető és az óvodapedagógus útmutatásai szerint vesz részt.
- Séták, kirándulások alkalmával az óvodapedagógusokat segítve kíséri a gyermekcsoportot, felügyelve a biztonságos közlekedésre a baleseti veszélyforrásokat figyeli, azokat haladéktalanul jelenti.
- A környezet esztétikai rendjének megteremtésében aktívan közreműködik.
- A rábízott növények gondozásában részt vesz.
- A napközben megbetegedett gyermeket felügyeli, ápolja, amíg a szülő érte nem jön.

A dajka egyéb feladatai:

- Előkészíti a tízórait, ebédet, uzsonnát és ez ehhez kapcsolódó feladatokat elvégzi.
- Az intézmény helyiségeit a munkamegosztás rendjében tisztán tartja.
- Fertőtlenítő takarítást végez a termekben, öltözőben, mosdókban.

- Elvégzi a napi portalanítást.
- A játékeszközöket tisztán tartja, a szükséges fertőtlenítéseket igény szerint elvégzi.
- A tisztítószereket elkülönítve a gyermekektől, biztonságos helyen tárolja.
- A gyermekcsoport textíliáit mossa, vasalja a megbeszélt munkamegosztás szerint.
- Az ablakot, ajtókat, bútorokat lemossa, tisztítja.
- Gondozza Az intézmény udvarát, felsöpör, nyáron locsolja a poros udvarrészeket reggeli és délutáni időszakban.
- A nyári takarítási szünetben elvégzi az éves nagytakarítást.
- Az intézmény tárgyait és eszközeit felelősséggel használja és óvja, a biztonságtechnikai és tűzvédelmi előírásokat mindenkor betartja. A munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- A munkabeosztás alapján-az intézmény elhagyásakor- ellenőrzi az ajtók, ablakok bezárását.
- A munkatári értekezleten részt vesz.
- Munkaidőben csak a legszükségesebb esetben használjon telefont, a beszélgetést gyorsan, a munkafolyamat zavarása nélkül intézze el.
- Ellátja mindazokat a rendszeres és esetenkénti feladatokat, amelyet az igazgató szóban
- vagy írásban feladatkörébe utal.

Lőkösháza,

---

igazgató

A munkaköri leírást tudomásul vettem, teljesítését magamra nézve kötelezőnek tartom. Munkámat jelen munkaköri leírásnak megfelelően végzem, 1 példányt a mai napon átvettem.

Köznevelési foglalkoztatott aláírása

KISGYERMEKNEVELŐ MUNKAKÖRI LEÍRÁS

Név:

Munkakör: kisgyermeknevelő

Munkahely: Lőkösháza Község Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde
Lőkösháza Alapítók utca 20.

Jogállása:Munkáltatói jogkör gyakorlója az Óvoda-Bölcsőde vezetője

Munkaideje:Heti 40 óra, a 257/2000.(XII.26.) Korm.r. 7. § (1) alapján a teljes napi munkaidőből hét órát kell eltölteni kötelezően a bölcsődében.

„A heti öt óra adminisztrációra, (üzenő füzet, törzslap, fejlődési napló, csoportnapló, stb.) felkészülésre, szülői értekezlet, szülőcsoportos foglalkozások megtartására, műhelymunkára, illetve a csoport életének megszervezésével kapcsolatos teendőkre, tehát a munkaköri feladatai ellátásával kapcsolatos tevékenységek ellátására köteles fordítani."
Tevékenységét a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 41. §. (1) bekezdés 10. sz. mellékletében meghatározottak, – A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja – alapján végzi.

Munkaidő beosztása: a bölcsőde nyitvatartási idején belül:

7,00 - 15,00-ig

9,00 - 17,00-ig

Részletes feladatok:

Munkáját a kisgyermeknevelő, az óvoda-bölcsőde vezetője közvetlen irányítása szerint, valamint a bölcsőde szakmai programja alapján látja el. Napi munkáját a kisgyermeknevelői munkarendben foglaltak szerint végzi, munkaidő beosztását az óvoda-bölcsőde vezetője készíti el.

Elősegíti a gyermekek egészséges testi-szellemi fejlődését, ennek érdekében figyelemmel kíséri a bölcsődében bevezetésre kerülő szakmai irányelvek megvalósulását.

- a gyermek életkori sajátosságait,
- a gyermek korát, egyéni fejlettségét,
- egyéni adottságait, szokásait,
- egyéni bánásmódot, „saját gyermek" rendszert,
- a szakmai programban meghatározott elvek és program szerinti tevékenykedést a gyermekekkel
- gyermek kultúrhigiénés szokásainak kialakítását, és a közösségi élet szabályait,
- gyermekek egészsége szempontjából fontos szabad levegőn tartózkodást,
- szülőkkel való jó kapcsolat kialakítására törekvést,
- átvételnél, átadásnál információ kérését és adását a gyermekről, a szülőtől szóban, és az üzenő füzet útján írásban.

Tevékenységét „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja" és a „A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai" módszertani levél alapján végzi.

- Beszoktatás előtt, illetve a beszoktatás első napjaiban elvégzi a gyermek családlátogatását a kiadott szempontok alapján.
- Betartatja a szülőkkel a bölcsőde házirendjét.
- Részt vesz a szülői értekezletek megszervezésében. Munkaideje alatt történteket gyermekre szólóan dokumentálja a csoportnaplóban.
- A napközben megbetegedett gyermeket ellátja és értesíti a szülőket, hogy a beteg gyermek mielőbb kikerüljön a közösségből. A megbetegedés tényéről tájékoztatja a szülőt és a bölcsődevezetőt.
- Előírásnak megfelelően, meghatározott időpontban ellenőrzi a gyermekek általános fejlődését, méri súlyát, hosszát, testarányait, és ezeket dokumentálja a gyermek egyéni fejlődésének részletes regisztrálásával.
- A gyermekek alvásideje alatt végezheti a felügyelet biztosítása mellett a gyermekek fejlődésével kapcsolatos adminisztrációt, azt gondosan és pontosan „A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai" és „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja" szerint.

- Ellenőrzi a csoportszoba, a kiszolgáló helyiségek megfelelő hőmérsékletét, gondoskodik a szellőztetésről.
- A bölcsőde szakmai programját ismeri és tevékenységét az abban meghatározottak szerint végzi.
- A közegészségügyi szabályokat betartja.
- A gyermekek játékának fertőtlenítését meghatározott időszakonként (hetente egyszer, illetve szükség szerint) elvégzi.
- Munkájához szükséges eszközök hiányát jelzi az óvoda-bölcsőde vezetőnek.

Felelős:

- A nevelés-gondozás magas színvonalú, következetes végrehajtásáért. A gyermekek egészséges testi-szellemi-pszichés fejlődéséért, a gyermekek állandó felügyeletéért.
- A bölcsőde, a gondozási egység, a csoport berendezési tárgyainak állagmegóvásáért, esztétikus, és a szakma szabályainak megfelelő térkialakításért és dekorálásáért.
- Környezete rendjéért, tisztaságáért, munkaügyi szabályok és a munkafegyelem betartásáért.
- Az Egészségügyi kiskönyvét köteles az előírásoknak megfelelően megcsináltatni, és magánál tartani, kérésre bemutatni, alkalmassági vizsgálaton az előírásoknak megfelelően megjelenni.
- Munkaidő beosztását csak indokolt esetben, az intézményvezető engedélyével változtathatja.
- A munkaidő pontos kezdete, betartása kötelező, a jelenléti ívet köteles pontosan vezetni.
- Munkaidő alatt a bölcsőde területét csak az intézményvezető engedélyével hagyhatja el.
- Éves szabadságát az intézményvezetővel összhangban egyezteti.
- Távolmaradását szabadság esetén időben jelezze a helyettesítés biztosítása miatt.
- A bölcsőde egész területén tilos a dohányzás!

Információszerzés:

- az óvoda-bölcsőde vezetőjétől,
- a szülőtől.

Információ átadás:

- az intézményvezetőnek,
- a szülőnek,

Jelentési kötelezettsége:

- jelenti az intézményvezetőnek az egységben történteket,
- műszaki meghibásodást, tárgyi eszköz, feltételek hiányát,
- balesetet, rosszullétet.

Továbbképzési kötelezettség:

Továbbképzésen, szakmai értekezleten köteles részt venni, végzettségének megfelelő mértékű kredit pontot összegyűjteni.

Titoktartás:

A tudomására jutott szolgálati és hivatali titkot köteles megőrizni.

Munkáját az etikai szabályok betartásával végzi.

Felelős a munka színvonalának, hatékonyságának emelése mellett a megfelelő munkahelyi légkör kialakításáért:

- egymás megbecsülése, személyiségének elfogadása,
- megfelelő hangnem alkalmazásáért, a szülők, gondozattak, kollégák irányában a harmonikus együttműködés érdekében.

Munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatáson részt vesz, az ott hallottakat a balesetmentes munkavégzés érdekében köteles betartani.

Elvégzi mindazokat a feladatokat, amivel az óvoda-bölcsődevezető megbízza a gyermekek optimális fejlődésének érdekében.

Nyilatkozat

A munkaköri leírásban megfogalmazottakat magamra nézve kötelezőnek tekintem, annak egy példányát átvettem. Egyben kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

Dátum.....

.....

munkáltató

.....

közalkalmazott

BÖLCSŐDEI DAJKAMUNKAKÖRI LEÍRÁS

Név:

Munkakör: bölcsődei dajka

Munkahely: Lőkösháza Község Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde

Jogállása: Munkáltatói jogkör gyakorlója az intézmény vezetője

Munkaideje: heti 40 óra

Munkaidő beosztása: a bölcsőde nyitvatartási idején belül:

7,00 - 15,00-ig

9,00 - 17,00-ig

Részletes feladatok:

Munkáját az intézmény vezetője valamint a kisgyermeknevelő közvetlen irányítása szerint látja el.

A folyamatos napirend zökkenőmentes gyakorlati megvalósítása érdekében elvégzi mindazokat a feladatokat, amelyekkel a kisgyermeknevelő megbízza.

Feladata:

- A területének naponkénti nedves takarítása, tisztántartása, fertőtlenítése. Falburkolatok és ajtók hetenkénti, illetve szükség szerinti tisztítása, függönyök leszedése, mosása, felrakása. Szőnyegek naponkénti porszívózása, hetenkénti, illetve szükség szerinti tisztítószeres tisztítása.
- A hulladék, szeméttároló edények naponkénti kiürítése, tisztítása, fertőtlenítése.
- A bilik használat utáni mosása, fertőtlenítése, valamint a helyiségekhez tartozó WC-k, mosdókagylók, zuhanytálcák naponkénti súrolása, fertőtlenítése, a terasz tisztítása.

Feladataihoz tartozik a közösségi, szociális helyiségek, irodák takarítása.

Mindennapos munkáját a bölcsődei dajka tevékenységét munkarendben foglaltak alapján végzi. Bölcsődei dajka tanfolyam elvégzésére kötelezett. A bölcsődei dajka tanfolyam elvégzését követően gyermekfelügyeletet elláthat.

Felelős:

- A területén lévő berendezési tárgyak állagmegóvásáért.
- A területéhez tartozó helyiségek rendjéért, tisztaságáért.
- A higiénés szabályok, előírások betartásáért.
- A tisztítószerek gazdaságos felhasználásáért, a tisztítóeszközök szakszerű kezeléséért.
- Munkaidő beosztásán csak indokolt esetben, az intézmény vezető engedélyével változtathat.
- A munkaidő pontos kezdete, betartása kötelező, a jelenléti ívet köteles pontosan vezetni.
- Munkaidő alatt a bölcsőde területét csak a bölcsődevezető engedélyével hagyhatja el.
- Éves szabadságáról az intézményvezetővel egyeztet.
- Távolmaradását szabadság esetén időben jelezze.
- Felelős a bölcsőde berendezési tárgyainak állagmegóvásáért.
- Környezete rendjéért, tisztaságáért, munkaügyi szabályok és a munkafegyelem betartásáért.

Az Egészségügyi kiskönyvét köteles az előírásoknak megfelelően érvényesítetni, megcsináltatni, és magánál tartani, kérésre bemutatni, alkalmassági vizsgálaton az előírásoknak megfelelően megjelenni.

A bölcsőde területén tilos a dohányzás!

Információszerzés:

- az intézmény vezetőjétől,
- a csoport kisgyermeknevelőével

Információ átadás:

- az intézményvezetőnek
- a csoport kisgyermeknevelőével,

Jelentési kötelezettsége:

- jelenti a kisgyermeknevelőnek és az intézményvezetőnek az egységben történteket,
- műszaki meghibásodást, tárgyi eszköz, feltételek hiányát,
- balesetet, rosszullétet.

Titoktartás:

A tudomására jutott szolgálati és hivatali titkot köteles megőrizni.

Munkáját az etikai szabályok betartásával végzi.

Felelős a munka színvonalának, hatékonyságának emelése mellett a megfelelő munkahelyi légkör kialakításáért:

- egymás megbecsülése, személyiségének elfogadása,
- megfelelő hangnem alkalmazásáért, a szülők, gondozattak, kollégák irányában a harmonikus együttműködés érdekében.

Munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatáson részt vesz, az ott hallottakat a balesetmentes munkavégzés érdekében köteles betartani.

Elvégzi mindazokat a feladatokat, amivel az intézményvezető megbízza a gyermekek optimális fejlődésének érdekében.

Nyilatkozat

A munkaköri leírásban megfogalmazottakat magamra nézve kötelezőnek tekintem, annak egy példányát átvettem. Egyben kijelentem, hogy az általam végzett munkáért és a kezelt értékekért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozom. A munkám során használt tárgyakat, eszközöket, gépeket rendeltetésüknek megfelelően használom.

Dátum.....

.....

munkáltató

.....

közalkalmazott

PEDAGÓGIAIASSZISZTENS MUNKAKÖRI LEÍRÁSA

Köznevelési foglalkoztatott neve:

A munkakör felett a munkáltatói jogkör gyakorlója:

Munkavégzés helye:

Munkakör megnevezése: Pedagógiai asszisztens

Munkaidő: heti 40 óra 8.00-16.00, a gyermekcsoportban eltöltendő idő heti 35 óra

Helyettesítés: távolléte esetén dajka helyettesíti

Köznevelési foglalkoztatotti jogviszonya:

Alapszabadsága: 50 nap

A szabadság kiadása természetben történik. A szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló előzetes meghallgatása után- a munkáltató óvodában július 1-jétől augusztus 31-ig tartó időszakban adja ki. A munkáltató évi 7 munkanap szabadságot- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony első három hónapját kivéve- legfeljebb két részletben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló legalább öt munkanappal korábban közölt kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. A szabadság kiadása az esedékesség évében történik.

Közvetlen felettese az igazgató, munkáját az igazgató által meghatározott munkarendben az igazgató irányítása és ellenőrzése alapján, csoportmunkáját a csoportban dolgozó óvodapedagógusok irányítása alapján végzi. Gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hasson az óvodás gyermekek fejlődésére! Tisztelje a gyermeket, a szülőt, kapcsolataira tapintat, az elfogadás legyen a jellemző. A tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezelje. Nevelési kérdésekben az érdeklődő szülőket tapintatosan az óvodapedagógusokhoz irányítsa.

A pedagógiai asszisztens általános feladatai a gyermekcsoportokban:

- Gyermekfelügyelet reggel 8.00 előtt és a délutáni időszakban.
- Munkája során együttműködik az óvodapedagógusokkal a gyermek személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában.
- Egyezteti a pedagógussal a foglalkozásokhoz szükséges teendőket, előkészíti a foglalkozások során szükséges eszközöket.
- Berendezi a termet a foglalkozások igényeinek megfelelően, együttműködik a pedagógussal a foglalkozásokon a tevékenységek során az általános jellegű nevelőmunkában.
- Az oktatási tevékenysége keretében, egyeztet, az óvodapedagógussal a napi feladatokról elkészíti a szükséges eszközöket, segédanyagokat.
- Dekorációt készít.
- A csoportvezető óvónő által meghatározott napirend szerint segítik a gyermekek gondozásában, öltöztetésében, a tisztálkodási teendők ellátásában. Az óvodapedagógus mellett a nevelési tervnek megfelelően tevékenyen részt vesz a gyermekcsoport életében.
- Az étkezések kulturált lebonyolításában aktívan közreműködik, kiosztja az ételeket, étkezés után leszedi azokat.
- A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséhez segít lerakni az ágyakat.
- Játék- és egyéb tevékenységhez szükséges eszközök előkészítésében közreműködik, az óvodapedagógus útmutatásait követve.
- Türelmes, kedves hangnemmel segíti a nevelőmunkát, a gyermekek szokásrendjének alakulását.
- Az óvodai nevelés eredményességéhez munkájával nyújtson minőségi szolgáltatást.
- Az intézményben, olyan időpontban jelenjék meg munkakezdés előtt 5 perccel, hogy munkaidejének kezdetekor munkavégzésre rendelkezésre álljon.
- Ha munkáját betegség, vagy egyéb ok miatt nem kezdheti meg, távolmaradását jelezze vezetőjének, hogy a helyettesítésről időben gondoskodhasson. Munkaidő alatt csak az intézményben lévő főigazgató engedélyével hagyhatja el az óvodát.
- Alkotói módon működjön együtt az óvodapedagógusokkal és munkatársival.
- Járuljon hozzá az intézmény jó munkahelyi légkörének kialakításához.
- Ünnepélyeken, hagyományokban aktívan közreműködik, a szervezési feladatokban a vezető és az óvodapedagógus útmutatásai szerint vesz részt.
- Séták, kirándulások alkalmával az óvodapedagógusokat segítve kíséri a gyermekcsoportot, felügyelve a biztonságos közlekedésre a baleseti veszélyforrásokat figyeli, azokat haladéktalanul jelenti.

- A környezet esztétikai rendjének megteremtésében aktívan közreműködik.
- A rábízott növények gondozásában részt vesz.
- A napközben megbetegedett gyermeket felügyeli, ápolja, amíg a szülő érte nem jön.

A pedagógiai asszisztens egyéb feladatai:

- Fokozottan ügyel az elektromos berendezések használatára, kezelésére. A berendezéseket úgy tárolja, hogy a gyermekek ne férjenek hozzá.
- Felelősséggel használja és óvja az óvoda berendezési és felszerelési tárgyait. A biztonságtechnikai-, tűzvédelmi-, vagyonvédelmi-, és munkavédelmi, HACCP előírásokat mindenkor betartja. Az általa használt eszközökért leltári felelősséggel tartozik. A munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- A gyermekek, a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartja, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ ad. Törekszik az egymást segítő emberi kapcsolatok kialakítására.
- Az intézmény működésével, a nevelőtestület tagjaival és munkájával, a gyermekek egészségügyi és családi körülményeivel kapcsolatos hivatali titkot köteles megőrizni.
- Munkaidőben csak a legszükségesebb esetben használjon telefont, a beszélgetést gyorsan, a munkafolyamat zavarása nélkül intézze el.
- Ellátja mindazokat a rendszeres és esetenkénti feladatokat, amelyet az igazgató szóban
- vagy írásban feladatkörébe utal.

Lőkösháza,

---

igazgató

A munkaköri leírást tudomásul vettem, teljesítését magamra nézve kötelezőnek tartom. Munkámat jelen munkaköri leírásnak megfelelően végzem, 1 példányt a mai napon átvettem.

Köznevelési foglalkoztatott aláírása

2. sz. melléklet

ADATKEZELÉSI SZABÁLYZAT

1.ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉS

A **Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde** adatkezelési és adatvédelmi rendszere a hatályosjogszabályokon alapul, melynek alapelvei a következők:

- ✓ Az intézményben nyilvántartott és kezelt személyes adatok dokumentálásáért, hozzáférhetőségéért, jogszerű továbbításáért, kérelemre történő kiszolgáltatásáért az intézményvezető felelős.
- ✓ Az adatokat csak törvényesen szabad megszerezni, feldolgozni, felhasználni.
- ✓ Személyes adatot kezelni, csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelesség teljesítése érdekében lehet. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen.
- ✓ Az adatoknak pontosaknak és időszerűeknek kell lenniük.
- ✓ Az adatok tárolási módjának olyannak kell lennie, amely az adatalany azonosítását csak a tárolás céljához szükséges ideig teszi lehetővé.
- ✓ Nem lehet gépi úton feldolgozni a jogi eredetre, a politikai véleményre, a vallásos vagy más meggyőződésre, valamint az egészségre, a szexuális életre vonatkozó személyes adatokat.
- ✓ Megfelelő biztonsági intézkedéseket kell tenni az automatizált adatállomány véletlen vagy jogtalan megsemmisítése, vagy jogtalan hozzáférés megakadályozására.
- ✓ Az adatalany szerezzen tudomást személyes adatainak állományáról, annak céljairól, az adatkezelő személyéről.
- ✓ Az adatalany kapjon lehetőséget az adatok helyesbítésére.
- ✓ Az adatalany jogorvoslattal élhessen adatvédelmi jogsérelme esetén.
- ✓ Az óvoda vezetője gondoskodik az adatok biztonságáról, megteszi azokat a technikai és szervezési intézkedéseket, amelyek a törvény érvényre juttatásához szükséges.

2.A SZABÁLYZAT ALAPJÁT KÉPEZŐ JOGSZABÁLYOK

1. Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
2. 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
3. 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
4. 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

5. 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
6. 1995. évi LXVI. törvény A közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről
7. 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
8. Az óvoda SzMSz-e

A szabályzat célja:

Az adatok kezelésére vonatkozó alapvető intézményi szabályok meghatározása annak érdekében, hogy az érintettek magánszféráját az adatkezelők tiszteletben tartsák.

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

E törvény alkalmazása során:

- ***érintett:*** bármely meghatározott, személyes adat alapján azonosított vagy - közvetlenül vagy közvetve - azonosítható természetes személy;
- ***személyes adat:***az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés;
- ***különleges adat:*** *a)* a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviseleti szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat,
- ***adatkezelő:***az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki, vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja;
- ***adatkezelés:***az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése;
- ***adattovábbítás:***az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele;

➢ ***nyilvánosságra hozatal:***az adat bárki számára történő hozzáférhetővé tétele;

3. A KÖZNEVELÉSBEN FOGLALKOZTATOTTAKRA VONATKOZÓ ADATKEZELÉS

Az Nkt. 41. § (1) alapján óvodánk köteles a jogszabályban előírt nyilvántartásokat vezetni, a köznevelés információs rendszerébe bejelentkezni, valamint az Országos statisztikai adatgyűjtési program (OSAP) keretében előírt adatokat szolgáltatni.

Nyilvántartja:

- ✓ a pedagógus oktatási azonosító számát,
- ✓ a pedagógusigazolványának számát,
- ✓ a jogviszonya időtartamát és
- ✓ a heti munkaidejének mértékét.

A köznevelésben foglalkoztatotti alapnyilvántartás adatköre

- ✓ neve (leánykori neve)
- ✓ születési helye, ideje
- ✓ anyja neve
- ✓ TAJ száma, adóazonosító jele
- ✓ lakóhelye, tartózkodási hely, telefonszáma
- ✓ családi állapota
- ✓ gyermekeinek születési ideje
- ✓ egyéb eltartottak száma, az eltartás kezdete
- ✓ legmagasabb iskolai végzettsége (több végzettség esetén valamennyi)
- ✓ szakképzettsége(i)
- ✓ iskolarendszeren kívüli oktatás keretében szerzett szakképesítése(i), valamint meghatározott munkakör betöltésére jogosító okiratok adatai
- ✓ tudományos fokozata
- ✓ idegennyelv-ismerete
- ✓ a korábbi jogviszonyban töltött időtartamok megnevezése,
- ✓ a munkahely megnevezése,
- ✓ a megszűnés módja, időpontja
- ✓ a közalkalmazotti jogviszony kezdete
- ✓ állampolgársága
- ✓ a bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány száma, kelte

- ✓ a jubileumi jutalom és a végkielégítés mértéke kiszámításának alapjául szolgáló időtartamok
- ✓ a közalkalmazottat foglalkoztató szerv neve, székhelye, statisztikai számjele
- ✓ e szervnél a jogviszony kezdete
- ✓ a közalkalmazott jelenlegi besorolása, besorolásának időpontja, vezetői beosztása, FEOR-száma
- ✓ címadományozás, jutalmazás, kitüntetés adatai
- ✓ a minősítések időpontja és tartalma
- ✓ személyi juttatások
- ✓ a közalkalmazott munkából való távollétének jogcíme és időtartama
- ✓ a közalkalmazotti jogviszony megszűnésének, valamint a végleges és a határozott idejű áthelyezés időpontja, módja, a végkielégítés adatai
- ✓ a közalkalmazott munkavégzésére irányuló egyéb jogviszonyával összefüggő adatai

A felsorolt adatokat az igazgató, mint a munkáltatói jog gyakorlója kezeli.

A pedagógusigazolványra jogosultak esetében a pedagógusigazolvány kiállításához szükséges valamennyi adat a KIR adatkezelője, a pedagógusigazolvány elkészítésében közreműködők részére továbbítható.

4. A KÖZNEVELÉSBEN FOGLALKOZTATOTT ADATKEZELÉSBEN KÖZREMŰKÖDŐK FELADATAI

Az intézmény állományába tartozó köznevelésben foglalkoztatottak személyi irataink őrzéséért, kezeléséért, a személyi számítógépes nyilvántartó rendszer működtetéséért az óvodavezető felel.

Az óvodában a köznevelésben foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő adatok kezelésért

- ✓ igazgató,
- ✓ igazgatóhelyettes,
- ✓ a személyügyi adatkezelésben bármilyen formában közreműködő köznevelésben foglalkoztatott,
- ✓ a köznevelésben foglalkoztatott a saját adatainak közlése tekintetében

tartozik felelősséggel.

A magasabb vezető beosztású igazgató tekintetében a köznevelésben foglalkoztatotti adatkezelést a munkáltatói jogokat gyakorló fenntartó szerv látja el.

A teljesítményértékelést végző vezető, vezető-helyettes felelősségi körén belül gondoskodik arról, hogy a teljesítményértékelés folyamatába bevont harmadik személy kizárólag csak a jogszerű és tárgyilagos teljesítményértékeléshez szükséges adatokat ismerhesse meg.

A köznevelésben foglalkoztatotti alapnyilvántartás adatköréből a munkából való rendes szabadság miatti távollét időtartamának nyilvántartását az óvoda székhelyén az igazgató, telephelyén az igazgatóhelyettes tartja számon.

A **személyi iratokat** tartalmuknak megfelelően csoportosítva, keletkezésük sorrendjében, az e célra személyenként kialakított iratgyűjtőben kell őrizni. Az elhelyezett iratokról *tartalomjegyzéket* kell készíteni, amely tartalmazza az iktatószámot és az ügyirat keletkezésének időpontját is.

A személyi anyagnak egy *betekintési lapot* is kell tartalmaznia, amelyen jelölni kell a személyi anyagba történő betekintés tényét, jogosultjának személyét, jogszabályi alapját és időpontját, a megismerni kívánt adatok körét, a betekintő aláírását. A betekintési lapot a személyi anyag részeként kell kezelni.

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszony megszűnése esetén a tartalomjegyzéket és a betekintési lapot le kell zárni, és a személyi anyagot irattározni kell. A köznevelésben foglalkoztatotti jogviszony megszűnése után a dolgozó személyi iratait az irattározási tervnek megfelelően a központi irattárban kell elhelyezni.

A személyi anyagot – kivéve azt, amelyet áthelyezés esetén átadtak – a köznevelésben foglalkoztatotti jogviszony megszűnésétől számított ötven évig kell megőrizni.

A dolgozó személyi anyagába, egyéb személyi irataiba, illetve az alapnyilvántartásba a Kjt. 83/D §-ban felsorolt személyek a „Betekintési lap" kitöltését követően jogosultak betekinteni:

- ✓ a dolgozó felettese,
- ✓ a minősítést végző vezető,
- ✓ feladatkörének keretei között a törvényességi ellenőrzést végző vagy törvényességi felügyeletet gyakorló szerv,
- ✓ munkaügyi, polgári jogi, közigazgatási per kapcsán a bíróság,
- ✓ a dolgozó ellen indult büntetőeljárásban a nyomozó hatóság, az ügyész és a bíróság,
- ✓ a személyzeti, munkaügyi és illetmény-számfejtési feladatokat ellátó szerv e feladattal megbízott munkatársa feladatkörén belül,
- ✓ az adóhatóság, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv és az egészségbiztosítási szerv, az üzemi baleseteket kivizsgáló szerv és a munkavédelmi szerv.

A köznevelésben foglalkoztatotti alapnyilvántartás adatai közül a *munkáltató megnevezése*, a *dolgozó neve*, továbbá a *besorolására vonatkozó adat*közérdekű, ezeket az adatokat a közalkalmazott előzetes tudta és beleegyezése nélkül nyilvánosságra lehet hozni.

Az irattárba helyezése előtt az iratgyűjtő tartalomjegyzékén fel kell tüntetni az irattározás tényét, időpontját és az iratkezelő aláírását.

Az intézményben keletkezett személyi iratok kezelése jelen szabályzat, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról iratkezelési előírásai alapján történik.**Az iratokat elzárva kell őrizni az illetéktelen hozzáférés és a megsemmisülés (tűz, víz) megakadályozása érdekében.**

5. AZ ADATKEZELÉS MÓDJA, SZABÁLYAI, TOVÁBBÍTÁSA

5.1. AGYERMEKEK NYILVÁNTARTHATÓ ÉS KEZELHETŐ ADATAI

Az óvoda az Nkt. 41. § (4) bekezdése alapján az alábbiakat tartja nyilván:

A gyermek neve, születési helye és ideje, neme, állampolgársága, lakóhelyének, tartózkodási helyének címe, társadalombiztosítási azonosító jele, nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma.

- ✓ szülője, törvényes képviselője neve, lakóhelye, tartózkodási helye, telefonszáma,
- ✓ a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok,
- ✓ a gyermek óvodai jogviszonyával kapcsolatos adatok
- ✓ felvételivel kapcsolatos adatok,
- ✓ az a köznevelési alapfeladat, amelyre a jogviszony irányul,
- ✓ jogviszony szünetelésével, megszűnésével kapcsolatos adatok,
- ✓ a gyermek mulasztásával kapcsolatos adatok,
- ✓ kiemelt figyelmet igénylő gyermekre vonatkozó adatok,
- ✓ a gyermekbalesetre vonatkozó adatok,
- ✓ a gyermek oktatási azonosító száma.

5.2. A GYERMEKEK ADATAINAK KEZELÉSÉRE TOVÁBBÍTÁSÁRA JOGOSULTAK

Az igazgató, a igazgatóhelyettes feladatköre vagy megbízása szerint az óvodapedagógus, a gyermekvédelmi felelős.

Az igazgató kezeli a gyermekbalesetekre vonatkozó adatokat, s továbbítja a jegyzőkönyvet a jogszabályban meghatározottak szerint.

Az igazgató, a gyermekvédelmi felelős kezelheti hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a családgondozott és a védelembe vett, veszélyeztetett gyermekekre vonatkozó adatokat és előkészíti az adattovábbításra vonatkozó adatokat a vezetőnek.

Az igazgatónyilvántartja és kezeli a gyermek kedvezményes, vagy ingyenes étkeztetési díjának megállapításához szükséges adatokat.

Az óvodapedagógusok vezetik, és nyilván tartják a gyermek személyes adatait, sajátos nevelési igényére, beilleszkedési zavarára, tanulási nehézségére, magatartási rendellenességére, hátrányos helyzetére, tartós betegségére,óvodai fejlődésével, valamint az iskolába lépéshez szükséges fejlettségérevonatkozó adatait és előkészítik adattovábbításra a vezetőnek.

5.3. AZ ADATOK TOVÁBBÍTÁSA

A gyermek adatai közül

- ✓ a neve, születési helye és ideje, lakóhelye, tartózkodási helye, szülője neve, törvényes képviselője neve, szülője, törvényes képviselője lakóhelye, tartózkodási helye és telefonszáma, jogviszonya kezdete, szünetelésének ideje, megszűnése, mulasztásainak száma a tartózkodásának megállapítása céljából, a jogviszonya fennállásával, a tankötelezettség teljesítésével összefüggésben a fenntartó, bíróság, rendőrség, ügyészség, települési önkormányzat jegyzője, közigazgatási szerv, nemzetbiztonsági szolgálat részére,
- ✓ óvodai, iskolai felvételével, átvételével kapcsolatos adatai az érintett óvodához, iskolához,
- ✓ a neve, születési helye és ideje, lakóhelye, tartózkodási helye, társadalombiztosítási azonosító jele, szülője, törvényes képviselője neve, szülője, törvényes képviselője lakóhelye, tartózkodási helye és telefonszáma, az óvodai, iskolai egészségügyi dokumentáció, a tanuló- és gyermekbalesetre vonatkozó adatok az egészségi állapotának megállapítása céljából az egészségügyi, iskola-egészségügyi feladatot ellátó intézménynek,
- ✓ a neve, születési helye és ideje, lakóhelye, tartózkodási helye, szülője, törvényes képviselője neve, szülője, törvényes képviselője lakóhelye, tartózkodási helye és telefonszáma, a gyermek, tanuló mulasztásával kapcsolatos adatok, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekre vonatkozó adatok a veszélyeztetettségének feltárása, megszüntetése céljából a

családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetnek, intézménynek,

- ✓ az igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükséges adatai az igénybe vehető állami támogatás igénylése céljából a fenntartó részére

továbbítható.

A gyermek,

- ✓ sajátos nevelési igényére, beilleszkedési zavarára, tanulási nehézségére, magatartási rendellenességére vonatkozó adatai a pedagógiai szakszolgálat intézményei és a nevelési-oktatási intézmények egymás között,
- ✓ óvodai fejlődésével, valamint az iskolába lépéshez szükséges fejlettségével kapcsolatos adatai a szülőnek, a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek, az iskolának

továbbítható.

Azóvoda nyilvántartja azokat az adatokat, amelyek a jogszabályokban biztosított kedvezményekre való igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükségesek. E célból azok az adatok kezelhetők, amelyekből megállapítható a jogosult személye és a kedvezményre való jogosultsága.

Az adattovábbítás az igazgató aláírásával, írásos megkeresésre postai úton ajánlott küldeményként, kézbesítés esetén átadókönyvvel történhet. E-mailen történt megkeresés esetén elektronikus formában a megfelelő adatvédelem biztosításával. Intézményen belül papír alapon zárt borítékban.

6. TITOKTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG

A pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti a gyermek fejlődésével összefüggő megbeszélésre.

A gyermek szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott az óvodavezető útján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek – más vagy saját magatartása miatt – súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került.

Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.
A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha alóla a szülőveltörténő közlés tekintetében a szülő írásban felmentést adott.
A titoktartási kötelezettség nem terjed ki azokra az adatokra, amelyek a köznevelési törvény alapján kezelhetők és továbbíthatók.
A titoktartási kötelezettség kiterjed azokra is, akik részt vesznek a nevelőtestületülésén.

Az intézmény az alkalmazottak személyes adatait csak a foglalkoztatással,juttatások, kedvezmények, kötelezettségek megállapításával és teljesítésével,állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítésével kapcsolatosan,nemzetbiztonsági okokból, a köznevelési törvényben meghatározottnyilvántartások kezelése céljából, a célnak megfelelő mértékben, célhozkötötten kezelhetik.

Adattovábbításra az intézmény vezetője és a meghatalmazás keretei között azáltala megbízott vezető vagy más alkalmazott jogosult.
Az adatkezelés és továbbítás intézményi rendjét az iratkezelési szabályzatrögzíti.
Önkéntes adatszolgáltatás esetén a szülőt tájékoztatni kell arról, hogy az adatszolgáltatásban való részvétel nem kötelező. Az önkéntes adatszolgáltatásra vonatkozó szülői engedélyt az elévülési idő végéig nyilván kell tartani.
A szabályzatban felsorolt adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikaifelhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

7. ADATKEZELÉSI TÁJÉKOZTATÓ, ADATVÉDELMI NYILATKOZAT

Infotv. 20. § (1) bek. alapján az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy **az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező.**

A megfelelő tájékoztatás eljárásrendje

1. Az érintettel az adatkezelés megkezdése előtt közölni kell, hogy az adatkezelés a hozzájárulásán alapul-e vagy kötelező.
2. Egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az

adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat.

3. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

Az adatkezelés jogalapja

Főszabály szerinti két jogalap létezik:

- ✓ az érintett hozzájárulása illetve
- ✓ a jogszabályi felhatalmazás.

A meglévő két jogalap mellett a törvény – uniós harmonizációs kötelezettségnek eleget téve – garanciális szabályok mellett lehetőséget biztosít arra, hogy az adatkezelő törvényi felhatalmazás és érintetti hozzájárulás hiányában is kezeljen személyes adatokat.

Személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett – önkéntesen, megfelelő tájékoztatást követően, határozottan, félreérthetetlenül – hozzájárul. A hozzájárulás írásban adható meg.

Különleges adat kezelése esetén kizárólag írásban lehet az adatkezeléshez hozzájárulni. Ha nem részletes tájékoztatáson alapul a hozzájárulás, akkor az adatkezelés jogellenes.

Törvény illetve önkormányzati rendelet közérdekből elrendelheti az adatok kezelését (kötelező adatkezelés). Ilyenkor akár az érintett kívánsága ellenére is kezelhetők a személyes adatai. Az adatkezelés feltételeit a jogszabály határozza meg.

Ha a személyes adat felvételére az érintett hozzájárulásával került sor, az adatkezelő a felvett adatokat

- ✓ a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából, vagy
- ✓ az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítése céljából, ha ezen érdek érvényesítése a személyes adatok védelméhez fűződő jog korlátozásával arányban áll

további külön hozzájárulás nélkül, valamint az érintett hozzájárulásának visszavonását követően is kezelheti.

Az érintett kérelmére, kezdeményezésére indult bírósági vagy hatósági eljárásban az eljárás lefolytatásához szükséges személyes adatok tekintetében, az érintett kérelmére indult más ügyben az általa megadott személyes adatok tekintetében az érintett hozzájárulását vélelmezni kell.

Az önkéntes adatszolgáltatásra vonatkozó szülői és közalkalmazotti engedélyt az elévülési idő végéig nyilván kell tartani.

A szabályzatban felsorolt adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

8. ADATVÉDELEM

Az adatokkal és az azok kezeléséhez alkalmazott elektronikus adathordozókkal kapcsolatban minden esetben rendelkezni kell a szükséges védelmi intézkedésekről, beleértve a vírusvédelmet és archiválást. Biztosítani kell az illetéktelen hozzáférés megakadályozását mind a papíralapú, mind az elektronikus adathordozó esetében. Az ezzel kapcsolatos védekezés, az **elektronikus adathordozó esetében a rendszergazda**, a **papíralapú nyomtatványok esetében az óvodavetető, a gyermekek adatainak estében az óvodapedagógus feladata** és felelőssége, a munkaköri leírásban szereplő ügykörével megegyezően.

9. A KÖZOKTATÁS INFORMÁCIÓS RENDSZERE (KIR)

A közoktatás információs rendszere – központi nyilvántartás keretében – anemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges fenntartói, intézményi, foglalkoztatási gyermek adatokat tartalmazza. A közoktatás információs rendszeréből személyes adat csak az érdekelt kérése, illetve hozzájárulása esetén, illetve az érdekelt egyidejű értesítése mellett meghatározott esetben adhatóki. A KIR keretében folyó adatkezelés tekintetében az adatkezelő a hivatal.

A közoktatás információs rendszerébe – kormányrendeletben meghatározottakszerint – kötelesek adatot szolgáltatni azok az intézményfenntartók, illetve azokaz intézmények, amelyek közreműködnek a köznevelési törvénybenmeghatározott feladatok végrehajtásában.

Annak, akit első alkalommal alkalmaznakpedagógus-munkakörben, illetve nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítőalkalmazotti munkakörben, az adatkezelő a hivatalazonosító számot ad ki.

A közoktatás információs rendszere tartalmazza azoknak a nyilvántartását, akikazonosító számmal rendelkeznek. A nyilvántartás tartalmazza az érintett nevét,születési adatait, az azonosító számot, a végzettségre és szakképzettségrevonatkozó adatokat, a munkahely címét és típusát, valamint OM-azonosítóját.

A nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak az egyes, afoglalkoztatáshoz kapcsolódó juttatások jogszerű igénybevételének megállapításacéljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságánakellenőrzésére hivatott részére. Az információs rendszerben adatot az érintettfoglalkoztatásának megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított öt évig lehetkezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintett ismét bejelentik anyilvántartásba.

Az óvoda vezetője a KIR-ben az oktatási azonosító számmal kapcsolatosan nyilvántartott adatok változását a változást követő öt napon belül köteles bejelenteni.

A Közoktatási Információs Központ annak, aki első alkalommal létesít jogviszonyt, azonosító számot ad ki.

- ✓ A közoktatás információs rendszere tartalmazza a gyermekek nyilvántartását.
- ✓ A nyilvántartás tartalmazza a gyermek nevét, születési helyét és idejét azonosító számát, anyja nevét, lakóhelyét, tartózkodási helyét, állampolgárságát, valamint az érintett nevelési intézmény adatait.
- ✓ A nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak a jogviszonyhoz kapcsolódó juttatás jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésre hivatott részére. A nyilvántartásban adatot a jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított öt évig lehet kezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintettet ismét bejelentik a nyilvántartásba.

A KIR nyilvántartás a gyermek

- ✓ nevét,
- ✓ nemét,
- ✓ születési helyét és idejét,
- ✓ társadalombiztosítási azonosító jelét,
- ✓ oktatási azonosító számát,
- ✓ anyja nevét,
- ✓ lakóhelyét, tartózkodási helyét,
- ✓ állampolgárságát,
- ✓ sajátos nevelési igénye, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézsége tényét,
- ✓ jogviszonya keletkezésének, megszűnésének jogcímét és idejét,
- ✓ nevelési-oktatási intézményének nevét, címét, OM azonosítóját,
- ✓ jogviszonyát megalapozó köznevelési alapfeladatot,
- ✓ nevelésének, oktatásának helyét,

tartalmazza.

A KIR adatkezelője a KIR-ben nyilvántartott személyek természetes személyazonosító adatait és lakcímét azonosítás céljából elektronikus úton megküldi a személyi adat- és lakcímnyilvántartás központi szervének. A sikeres azonosítást követően a személyi adat- és lakcímnyilvántartás központi szerve kapcsolati kódot képez, amelyet azonosítás céljából megküld a KIR adatkezelőjének. A személyi adat- és lakcímnyilvántartás központi szerve az

azonosított természetes személy természetes személyazonosító adatainak és lakcímének a személyi adat- és lakcímnyilvántartásban bekövetkezett változásáról a kapcsolati kódon értesíti a KIR adatkezelőjét. A KIR adatkezelője a jelen bekezdés szerint tudomására jutott adatváltozást a KIR-ben a köznevelési intézmény egyidejű értesítésével hivatalból vezeti át. A tanulói nyilvántartásban adatot a tanulói jogviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéstől számított harminc évig lehet kezelni, kivéve, ha ez alatt az idő alatt az érintettet ismét bejelentik a nyilvántartásba.

Az alkalmazotti nyilvántartás tartalmazza az alkalmazott

- ✓ nevét, anyja nevét,
- ✓ születési helyét és idejét,
- ✓ oktatási azonosító számát, pedagógusigazolványa számát,
- ✓ végzettségére és szakképzettségére vonatkozó adatokat: felsőoktatási intézmény nevét, a diploma számát, a végzettséget, szakképzettséget, a végzettség, szakképzettség, a pedagógus-szakvizsga, PhD megszerzésének idejét,
- ✓ munkaköre megnevezését,
- ✓ munkáltatója nevét, címét, valamint OM azonosítóját,
- ✓ munkavégzésének helyét,
- ✓ jogviszonya kezdetének idejét, megszűnésének jogcímét és idejét,
- ✓ vezetői beosztását,
- ✓ besorolását,
- ✓ jogviszonya, munkaviszonya időtartamát,
- ✓ munkaidejének mértékét,
- ✓ tartós távollétének időtartamát.

Az alkalmazotti nyilvántartásból személyes adat – az érintetten kívül – csak az egyes, a foglalkoztatáshoz kapcsolódó juttatások jogszerű igénybevételének megállapítása céljából továbbítható, a szolgáltatást nyújtó vagy az igénybevétel jogosságának ellenőrzésére hivatott részére, továbbá az adatok pontosságának, teljességének, időszerűségének biztosítása, valamint a pedagógusigazolvány igénylésével kapcsolatos eljárás keretében azonosítás céljából a személyi adat- és lakcímnyilvántartó szerv részére.

A KIR adatkezelője a KIR-ben nyilvántartott személyek természetes személyazonosító adatait és lakcímét azonosítás céljából elektronikus úton megküldi a személyi adat- és lakcímnyilvántartás központi szervének. A sikeres azonosítást követően a személyi adat- és lakcímnyilvántartás központi szerve kapcsolati kódot képez, amelyet azonosítás céljából megküld a KIR adatkezelőjének. A személyi adat- és lakcímnyilvántartás központi szerve az

azonosított természetes személy természetes személyazonosító adatainak és lakcímének a személyi adat- és lakcímnyilvántartásban bekövetkezett változásáról a kapcsolati kódon értesíti a KIR adatkezelőjét. A KIR adatkezelője a jelen bekezdés szerint tudomására jutott adatváltozást a KIR-ben a köznevelési intézmény egyidejű értesítésével hivatalból vezeti át.

A társadalombiztosítási azonosító jel bejegyzésére irányuló kérelem esetén a társadalombiztosítási azonosító jel hitelességét a KIR adatkezelője az országos egészségbiztosítási szerv nyilvántartásával elektronikus úton megfelelteti. Eltérés esetén a személyi- és lakcím adatok helyességére vonatkozó rendelkezéseket alkalmazza.

10. A PEDAGÓGUSIGAZOLVÁNY

A munkáltató a köznevelésben foglalkoztatottak részére - kérelemre - pedagógusigazolványt ad ki.

- ✓ A pedagógusigazolványt a Közoktatási Információs Iroda készítteti el és a munkáltató útján küldi meg a jogosult részére. A pedagógusigazolvány a közoktatás információs rendszerében található adatokat tartalmazhatja.
- ✓ A pedagógusigazolvány tartalmazza továbbá az igazolvány számát, a jogosult fényképét és aláírását.
- ✓ A pedagógusigazolványt jogszabályban meghatározottak szerint kell igényelni. Az igényléshez szükséges adatok a pedagógusigazolvány elkészítéséhez továbbíthatók.
- ✓ A pedagógusigazolvány elkészítője az adatokat az igazolvány érvényességének megszűnését követő öt évig kezelheti. Az adatkezelés kizárólagosan a pedagógusigazolvány elkészítését, az adatok tárolását és a Közoktatási Információs Irodával történő egyeztetését foglalja magában.

11. A KÖZALKALMAZOTTAK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

A közalkalmazott saját anyagába, az alapnyilvántartásba, illetve a személyes adatait tartalmazó egyéb nyilvántartásokba, személyi iratokba korlátozás nélkül betekinthet, azokról másolatot vagy kivonatot kérhet, illetve kérheti adatai helyesbítését, kijavítását. Tájékoztatást kérhet személyi irataiba való betekintésről, adatszolgáltatásról, személyi anyagának más szervhez való továbbításáról.

A közalkalmazott az általa szolgáltatott adatai helyesbítését és javítását a nyilvántartás vezetőjétől, egyéb esetekben az óvodavezetőtől írásban kérheti. A közalkalmazott felelős

azért, hogy az általa a munkáltató részére átadott, bejelentett adatok hitelesek, pontosak, teljesek és aktuálisak legyenek.

A közalkalmazott az adataiban bekövetkező változásról 8 napon belül köteles írásban tájékoztatni az óvoda vezetőjét, aki 8 napon belül köteles intézkedne az adatok aktualizálásáról.

12. A SZABÁLYZAT HATÁLYA

A Szabályzat hatálya kiterjed az igazgatóra, vezető beosztásúbeosztottaira, minden köznevelési foglakoztatottra, továbbá az intézmény gyermekeire, eSzabályzat szerint kell ellátni a köznevelési foglakoztatott alapnyilvántartást, valamint aköznevelési foglalkoztatott személyi iratainak és adatainak kezelését.

A gyermekek adatainak nyilvántartását, továbbítását, kezelését is e Szabályzat szerint kellvégezni.

E Szabályzatot megfelelően kell alkalmazni a köznevelési foglakoztatotti jogviszony megszűnéseután, illetve e jogviszony létesítésére irányuló előzetes eljárásokra.A gyermekek adataival kapcsolatos titoktartási kötelezettség független a közalkalmazottijogviszony fennállásától, annak megszűnése után határidő nélkül fennmarad.

13.ILLETÉKESSÉG

- **Az igazgató:**

✓ biztosítja a szabályozás jogszerűségét és folyamatos fejlesztését

✓ biztosítja a szabályozás megismerhetőségét

✓ ellenőrzi a szabályozás előírásainak betartását, bevezeti a szükséges korrekciókat

✓ eljár a szabályozás megsértéséből eredő- helyben kezelhető - panaszok esetén

- **Az igazgató- helyettes**

✓ biztosítja munkaterületén a szabályozás megvalósulását és annak ellenőrzését

✓ kezdeményezést tesz a szabályozás betartásával, korrekciójával, fejlesztésével kapcsolatban

✓ előkészíti a munkaköréhez tartozó területeken a külső adattovábbítást és az óvodavezető elé terjeszti azt engedélyezésre

- **Óvodapedagógusok**

✓ betartják a szabályozás munkaterületükkel összefüggő rendelkezéseit

✓ kezdeményezik az eltérések megszüntetését és a szabályozás, szabálykövetés fejlesztését

14. JOGSÉRELEM ESETÉN AZ ELJÁRÁS RENDJE

A személyhez fűződő jogok a törvény védelme alatt állnak, sérelmük esetén a jogsérelmet szenvedett személy az esetleges jogsértések esetében a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) hatósághoz – és a bírósághoz – lehet fordulni. Az adatvédelem és az információszabadság terén a NAIH jár el.

A jogérvényesítés formái:

- ✓ **Tiltakozás személyes adat kezelése ellen**

Az érintett tiltakozhat személyes adatának kezelése ellen,ha a személyes adatok kezelése vagy továbbítása kizárólag az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez vagy az adatkezelő, adatátvevő vagy harmadik személy jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve kötelező adatkezelés esetén. A tiltakozást írásban kell benyújtani az óvodavezetőhöz.

Az óvodavezető a tiltakozást a kérelem benyújtásától számított legrövidebb időn belül, de legfeljebb 15 napon belül megvizsgálja, annak megalapozottsága kérdésében döntést hoz, és döntéséről a kérelmezőt írásban tájékoztatja.

- ✓ **Bírósági jogérvényesítés**

Ha az óvoda adatkezelésében az érintett a jogainak megsértését vélelmezi, az adatkezelő óvoda ellen,a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz, és a bírósághoz fordulhat. A bíróság az ügyben soron kívül jár el.

Az érintettel szemben az adatkezelő felel az adatfeldolgozó által okozott kárért. Az adatkezelő mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt az adatkezelés körén kívül eső elháríthatatlan ok idézte elő.

15. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A szabályzat elfogadását követően lép hatályba és a fentiekre vonatkozó jogszabályok módosulásáig érvényes.

A szabályzat elfogadásánál és módosításánál a szülői szervezetet véleményezési jog illeti meg.

A szabályzat közzététele, a dokumentálás módja és a hozzáférő elhelyezés biztosítása az intézményben kialakult szokásrend szerint történik.

Az ADATKEZELÉSI SZABÁLYZAT A LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA-BÖLCSŐDE SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATÁNAK 2. *SZÁMÚ* MELLÉKLETE.

A szabályzatban foglaltak megismerése és betartása, illetve betartatása az adatnyilvántartásban és – kezelésben közreműködő intézményi alkalmazottakra kötelező érvényű.
Az intézménynél gondoskodni kell arról, hogy az Adatkezelési Szabályzatban foglalt előírásokat az érintett munkatársak megismerjék, annak tényét a szabályzathoz csatolt íven aláírásukkal igazolják, a hatálybalépés napjával egyidejűleg.

3.számú melléklet

Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde Egészségfejlesztési Programja

Jogszabályi háttér

Az egészségfejlesztési program elkészítését leíró jogszabály a 20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 128.§ (5) bekezdése : „ A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében."

Az egészségfejlesztési program tartamát meghatározó jogszabály a 20/2012. (VIII.31)EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről a köznevelési intézmények névhasználatáról a 128.-129.§-a.

128. § (1) A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

(2) A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

a) az egészséges táplálkozás,

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,

d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,

f) a személyi higiéné

területére terjednek ki.

(4) A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

(5) A nevelési-oktatási intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében.

(6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

(7) A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján kívül csak olyan, a nevelési-oktatási intézménnyel jogviszonyban nem álló szakember vagy szervezet programjait, alkalmazásában álló munkatársát vonhatja be tanórai vagy gyermek, tanuló részére szervezett egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik minőségbiztosított egészségfejlesztési, prevenciós programmal és az egészségpolitikáért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

(8) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

a) az intézményben dolgozó iskolapszichológus,

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) amennyiben működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét.

(9) A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

(10) Az alapfokú művészeti iskolában az (1)–(9) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

129. § (1) Az egészséges életmódra vonatkozó támogató intézményi munkarendben és házirendben előírt szabályok betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

(2) A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

(3) Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

(4) A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható. A nevelési-oktatási intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményen kívül a gyermekek, tanulók részére szervezett rendezvényeken alkohol- és dohánytermék nem fogyasztható.

(5) Az óvoda, az iskola, a kollégium SZMSZ-ében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, tanulóknak az óvodában, az iskolában, a kollégiumban való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

Mi az egészség?

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiterjedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt:

- -ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai és más közösségekhez tartozik),
- -ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud,
- -ha individuális önállóságát megőrzi,
- -ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

Az egészség testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.

Az élet és az egészség, az embernek semmi mással nem pótolható alapvető értéke. Nélküle sem egyéni sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése az egyed illetve a közösség egész életen át tartó, az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell korrigálják.

Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése, az életre, a sikerre, vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a (testi, érzelmi, értelmi, akarati és társkapcsolati viselkedést) megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességeket, továbbá d alakítja az egészségvédő magatartást.

Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer, gyűjtőfogalom, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatai, módszereit.

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja az óvodai nevelés alapvető feladatának a gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítését jelöli meg. Ezeknek a szükségleteknek a kielégítése biztosíthatja a kisgyermek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészségi potenciáljának elérését, azaz a lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi életalternatívái közül a legegészségesebbet válassza. Az egészség fejlesztése kisgyermekkortól kezdődik, így az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiség fejlesztésben. Az egészségvédő potenciál fejlesztése megköveteli, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van. Ezeket figyelembe véve az

óvodai egészségnevelés kiemelt nevelési terület . Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztése (promóció) és az egészségkárosodás megelőzése (prevenció) irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat vonatkozik a testi, a lelki és szociális nevelő tevékenységre. Az egészségnek a nevelési folyamat minden mozzanatában alapozó szerepe van.

A modern értelmezésű egészségnevelés széleskörűen készíti fel az óvodás egészség védelemre: edzi a testi erőnlétét, gondozza lelki (érzelmi, akarati, értelmi) kiművelését és az embertársakkal kapcsolatos (szociális) együttműködési készségét. Az egészség hármas (testi. lelki,társkapcsolati) jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat A speciális egészségfejlesztő szempontokra és módszerekre az óvodapedagógusnak tudatosan kell felkészülnie.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 128.§(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyeket különösen

a(az egészséges táplálkozás

b) a mindennapos testnevelés, testmozgás

c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

d) a bántalmazás és erőszak megelőzése

e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

f) a személyi higiéné

területére terjed ki.

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit /pl. mozgásigény kifejlesztését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását/ A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás. a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés

nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

Intézményünkben az étkezéseket kötött keretek között szervezzük., tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére .

A napközi konyhával a változatos étrend érdekében a vezetők folyamatosan konzultálnak. Az élelmiszer-alapanyagainak beszerzését az élelmezésvezető összehangolja a helyi élelmiszeralapanyag-termeléssel és előállítással. A gyermekek étvágyát és eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek naposi munka keretében valamint önkiszolgálás folyamatában részt vesznek életkori fejlettségüknek megfelelő szinten.

Feladataink:

- Kulturált étkezési körülmények biztosítása, melyhez saját ebédlő áll rendelkezésünkre.
- Óvodai napirend keretében az óvónők a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket az új ízekkel, addig ismeretlen étel -és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához.
- Intenzív rágásra ösztönözni.
- Folyadék folyamatos biztosítása.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával ismertetjük meg a gyermekeket.
- Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállításának irányítása a dajka feladata.
- Fokozottan ügyeljünk a táplálék érzékeny gyermekdiétájára.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is lehessenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés)
- Minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségekkel: őszi piacot látogatunk, a vásárolt termékeket közösen tisztítjuk, hámozzuk és fogyasztjuk el.

A fejlődés várható eredménye óvodás kor végére:

- Önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasszanak.

- Önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek
- Szívesen kóstolnak meg új ízeket.
- Ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.
- Az óvodába nem hoznak szénsavas üdítőt, chipset a gyermekek.

A mindennapos testnevelés, testmozgás:

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való késztetésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár.

A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A kisgyermek mozgásszükségletének kielégítése legnagyobb részt a játéktevékenység útján valósul meg A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében és meghódításában. A mindennapos torna középpontjában a változatos, sok mozgással járó játék áll. Emellett óvodai programunk a Komplex Prevenciós Óvodai Program a mozgásfejlesztésre épül . dr. Tóthszőllősiné Varga Tünde: „Mozgásfejlesztés az óvodában" javasolt ütemterv alapján folyik heti egyszeri kötött foglalkozások keretében minden korosztály számára.

A foglalkozások anyaga az agyi funkciók serkentését állítja fókuszba. Valamennyi funkció fejlesztése jelen van mindkét korcsoportban, csak a nehézségi szintek eltérőek.

A gyerekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok. Ha az időjárás engedi sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy és finommozgások fejlesztésére.. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális mozgásfejlesztő eszközöket is használunk.

Feladataink:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése. amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-ellenálló- és alkalmazkodó képességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket.
- Az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás)

- Minél több alakalom biztosítása a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgás-tevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.
- A mozgásos tevékenységet tervezetten a Program szerinti módszertani ajánlás szerint a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségükhöz mérten és a csoport összetételéhez igazodva szervezzük.
- Irányított mozgásos játékokat szervezni minden korosztály számára hetente több alkalommal különböző időkeretekkel.
- Szabad levegőn való mozgást biztosítani a környezet, levegő, nap kihasználásával.
- Nyári napirend alakításnál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivéve az erős napsugárzás esetén)
- Az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében.
- A mozgás utáni regenerálódás biztosítása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben.
- Örömmel élik meg a-közös (játékos, sportos) mozgást.
- Kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük legyen összerendezett.
- Ismerik és biztonsággal használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket.
- Tartózkodjanak szívesen a szabad levegőn, és váljon természetes igényükké a szabadban való mozgás.

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésének feladata:

Több felmérés is igazolja, hogy az óvodás gyermekek családjának több mint a felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításban jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyerekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület.

Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek.

Ajánlott tevékenységek:

- Szabad beszélgetések, melyek kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, vagy maga a gyermek valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan. A szabad beszélgetésekbe bekapcsolódhat a gyermekcsoport , fontos az önkéntes részvétel a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.
- A dohányzás ártalmairól való beszélgetés kezdeményezésére a következő alkalmak adhatnak lehetőséget:
- Kirándulás élményeinek feldolgozása: szabad, tiszta levegő, napfény
- Falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a kémények, gépkocsik füstje, kedvezőtlen utcaképek: sörözők környéke, az utcai porképződés, otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyekről: családban történő dohányzás helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás, füstmérgezés.
- Beszélgetés arról, milyen leszek ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni szeretnék másokon, edzett. erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást)
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes e a dohányfüstös levegőjű helyen tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn való tartózkodás, a lakás szellőztetése)

A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója:

„ A gyermekek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magába foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmakat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés,

táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelenthet a gyermek , mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya. a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermeksérelmére elkövetett cselekményt-bár tud róla, vagy szemtanúja-nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (különösen az ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerekek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartóérzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalja annak a közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények.) Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzethez, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha a gyermek bántalmaz gyermeket.. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl-ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

Az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszűntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a

gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszűntetni, segítséget kérünk a gyermekvédelmi szolgálattól és a családsegítő szolgálattól.
A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.
A gyermekek szüleit a nevelési évkezdetekor tájékoztatjuk a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan „érzékeny" . Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken felhívjuk a figyelmet ennek fontosságára.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

A gyermekbalesetek megelőzése és bekövetkeztekor szükséges ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.
Az óvoda berendezése, eszközei csak balesetmentesek és előírásoknak megfelelőek lehetnek.
Az udvari játékok szakértő által bevizsgáltak. Állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül.
Az elsősegély doboz minden felnőtt számára jól látható helyen és teljesen, hiánytalanul felszerelve rendelkezésre áll. Két óvodapedagógus részt vett elsősegély nyújtó oktatáson.

Feladatunk:

Az óvodás gyermekek rájöjjenek, hogy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom is elkerülhető lenne.
A gyermekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégezendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el tudnak végezni.Pl segélyhívás, felnőtt értesítése.

<u>Az egészségnevelési program kiegészítése az 1-es típusú cukorbeteg gyermekek ellátásáról:</u>

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 62. § (1a)-(1e) bekezdései szerint:
„(1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az

általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

(1c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását

a) **olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett**, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy

b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.

(1e) Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki."

Diabéteszes gyerekek ellátása óvodában, iskolában – Eljárásrend

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján biztosítjuk az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátását. A gyermekek ellátásátszakorvosi előírás szerint végzik.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások

betartásával. A szabályos gyógyszertárolást falra szerelhető, zárható gyógyszertároló szekrényben oldjuk meg. A veszélyes hulladék elszállítást a háziorvosi rendelővel egyeztetett időpontban szállítatjuk el.

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

¬ szülői kérelem benyújtása mellékelt szakorvosi javaslattal

¬ szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról

¬ a gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével

¬ diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján

¬ a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint, a szülő írásos kérelme alapján

¬ az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása

¬ az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása, a szülő írásos kérelme alapján

¬ megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása

¬ kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel

Milyen problémák fordulhatnak elő:

• **A gyerek rosszul érzi magát** – mérjük meg a vércukrát, hogy lássuk, a rosszullét a cukorszint változásával van-e összefüggésben. Ha igen, azaz a vércukor túl alacsony (4 mmol/l alatti) vagy túl magas (14 mmol/l feletti) szintje vezetett a rosszulléthez, az alábbiak szerint kell eljárni.

• **Leesik a vércukor– hipoglikémia**

- Tünetek: sápadtság, remegés, izzadás, éhségérzet, gyengeség, fáradtság, koncentráló képesség csökkenés, hangulatváltozás, fejfájás, zavart viselkedés
- < 3,9 mmol/l-es vércukorszint (már 4 mmol/l-nél kezdjük meg a kezelést)
- Mit adjunk: 0,3 gramm/testsúly kg gyorsan felszívódó szénhidrátot óvodás: 1 dl tej, fél dl gyümölcslé, kis iskolás (alsós) vagy idősebb gyerek: 2 dl tej, 1 dl gyümölcslé vagy 1-2 szőlőcukor tabletta + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz).
- Ennek legegyszerűbb megoldása egy könnyen hozzáférhető helyen tárolt „sürgősségi csomag"- hipós csomag, mely tartalmazza a szülő által összeállított, a diabéteszes gyermek számára bevált, a hipoglikémia elhárítására szolgáló termékeket.

- A hipoglikémia ellátását követően a vércukor szintet 15 perc múlva ellenőrizni kell (vissza kell mérni vagy szenzoron ellenőrizni), és elégtelen vércukor emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.
- Ha súlyos, eszméletvesztéssel járó hipoglikémia lép fel, be kell adni a Glucagon injekciót, izomba: 25 kg alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot, 25 kg felett teljes adagot, azaz 1 mg-ot. Amint a gyerek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell adni neki.
- Súlyos hipoglikémia esetén nasalisglucagon (Baqsimi) is használható:
- A gyermeket egyedül hagyni nem szabad!
- A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell.
- Eszméletlen beteget megitatni vagy megetetni tilos!

Magas vércukrot mérnek /jelez a szenzor

- Tünetek: sok folyadék ivása, gyakori vizelés, fáradtság, bágyadtság
- A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni. Gondoskodjunk a bő folyadékbevitelről, és konzultáljuk a gyerek szüleivel, esetleges plusz inzulin (korrekció) adásáról.
- Inzulinpumpás gyereknél a korrekcióra nem reagáló magas vércukor kanülhibára utal. Ilyenkor gyors kanülcserére van szükség. Ha ez nem kivitelezhető, pennel kell 1-2 egység inzulint beadni, szülővel egyeztetve.
- A gyerek hány – a hányás diabéteszben veszélyes, a szülőket azonnal értesíteni kell. A második hányás után a gyereket kórházba kell vinni. Ha a szülők nem elérhetők, a gyereket mentővel kell kórházba vitetni.
- A gyerek belázasodik – a szülőket kell értesíteni, akik értejönnek a gyerekért. A lázat azonban addig is csillapítani kell.

• Testnevelési foglalkozás előtt:

- ha a vércukor 6-12 mmol/l között, az aktivitás megkezdhető
- ha a vércukor < 5 mmol/l, 10-20 g szénhidrátot kell fogyasztani, s a mozgást addig halasztani, amíg a vércukor emelkedni kezd, ill. 5 mmol/l feletti nem lesz
- ha a vércukor > 14 mmol/l, az aktivitás megkezdését el kell halasztani

Intézményünkből 3 fő óvodapedagógus vett részt a DiabMentor- szakmai továbbképzésen. Intézményünk rendelkezik vércukorszint mérővel, melyet a továbbképzésen vehettek át az

óvoda dolgozói. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen szerezték meg. A képzéssorán elsajátították a vércukorszint mérést és inzulin beadását.

Az 1- es cukorbetegséggel küzdő gyermekek megsegítése diabétesz ellátási pótlékra jogosítja a feladatot ellátó pedagógust. Nkt. 65.§ a (3a) bekezdésben szabályozza, hogy a diabétesz szabályozó pótlék alapja besorolásától függetlenül- a mesterfokozathoz kapcsolódó illetményalap. Az Nkt. 8. sz. mellékletben meghatározattak alapján a pótlék határa a pótlékalap 17%-a.

3. számú melléklet:

HÁZIREND

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ÓVODA-BÖLCSŐDE LŐKÖSHÁZA ALAPÍTÓK UTCA 20.

<table>
<tr><td>Intézmény OM - azonosítója:
202230</td><td>Készítette:

.....
Szűcs Boglárka
igazgató aláírás</td></tr>
<tr><td colspan="2">Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:</td></tr>
<tr><td>.../2026. határozatszámon elfogadta:

.....
nevelőtestület nevében névaláírás</td><td>Véleménynyilvánítók:

.....

Óvodai szülői szervet nevében névaláírás</td></tr>
<tr><td colspan="2">.../2026. határozatszámon jóváhagyta:

.....
igazgató
Ph.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Egyetértését kinyilvánító:</td></tr>
</table>

.....	
Fenntartó, működtető nevében névaláírás	
.....	.....
Roma Nemzetiségi Önkormányzat nevében aláírás	*Román Nemzetiségi Önkormányzat nevében aláírás*
Hatályos: a kihirdetés napjától 2026.....	
A dokumentum jellege: Nyilvános **Megtalálható: www. lokoshaza.hu**	

Nkt.25§(2) bekezdése alapján az óvoda házirendje a gyermeki jogok és kötelességek gyakorlásával, a gyermekek óvodai életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket állapítja meg.

Tartalomjegyzék

1. Óvodánk legfontosabb adatai
A házirend célja
Az intézmény funkciója, nevelési alapelvei

2. Óvodánk nyitva tartása. A nevelési év rendje

3. Az óvodai felvétel, átvétel, az elhelyezés megszűnésének szabályai

4. A pedagógusok kötelességei és jogai–eljárás jogsérelem esetén

5. A szülők kötelessége és jogai-a kötelességmulasztás következményei, csoportos igény, illetve érdekérvényesítés, jogorvoslati lehetőségek, kártérítési felelősség

6. Gyermekek az óvodában
A gyermekek jogai és kötelezettségei
Tankötelezettség

7. A gyermekek távolmaradásának, mulasztásának igazolására vonatkozó szabályok

8. A térítési díj befizetésére vonatkozó szabályok

9. A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

10. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

11. Az intézményi dokumentumok nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések

12. A családokkal való kapcsolattartás rendje

13. Óvó-védő előírások

14. Nyilatkozat tömegtájékoztató szervek számára

15. A köznevelési intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatokra vonatkozó szabályok

16. Legitimációs záradék

A HÁZIREND JOGISZABÁLYI ALAPJA

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC.törvény (továbbiakban Nkt.)

- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 22./2012. (VIII.28.) kormány rendelet

- A 20/2012 (VIII:31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- A 32/2015.(VI.19.) EMMI rendelet

- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012. (XII.17.) Kormány rendelet

- Az Óvoda Pedagógiai Programja

- Az Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata

1.Óvodánk legfontosabb adatai

Az óvoda fenntartója címe:
Lőkösháza Község Önkormányzata 5743 Lőkösháza Eleki út 28
Elérhetősége +36/66/244-244

Az óvoda neve:
Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde
OM azonosító: 202230
Az alapító okiratban foglalt gyermek férőhelyek száma: 75 fő
Címe: 5743 Lőkösháza Alapítók útja 20.
Telefonszáma:+36/66/244-085 e-mail címe: ovoda@lokoshaza.hu

Az óvoda igazgatójának neve: Szűcs Boglárka

Óvodánkban az egyéb tevékenységeket vezető és szolgáltatásokat végző szakemberek névsorát és elérhetőségüket a Házirend függeléke tartalmazza.

Az óvoda házirendje az óvodát igénybe vevő gyermekekre és szüleikre terjed ki.

Kedves Szülők!

A Házirendünk készítésénél a jogszabályi elvárásokat, az elmúlt évek gyakorlatára építve az Önök elvárásait, jogait és kötelezettségeit, valamint gyermekeik mindenekfelett álló érdekeit vettük figyelembe. A házirendünkben megfogalmazott szabályok az óvodánkba történő jogszerű belépéstől az intézmény elhagyásáig terjedő időre, illetve – évente, a szülőkkel történő megállapodás szerint – a nevelési időn túl, vagy az intézmény épületén kívül szervezett programok ideje alatt érvényesek.

Kérem, hogy az alábbiakban megfogalmazott házirendet figyelmesen olvassák végig, és a gyermekek érdekében törekedjenek a benne foglaltak betartására!

A házirend célja

A házirend célja, hogy megállapítsa:

- a gyermeki jogok és kötelességek gyakorlásának módját,
- a gyermek óvodai életrendjével kapcsolatos rendelkezéseket.

Házirendünk feladata, hogy összhangban az óvoda Pedagógiai Programjával, a Köznevelési Törvényben foglaltakkal, valamint az SZMSZ szabályaival-segítse a szülőket az óvodai életben való eligazodásban, tájékozódásban, a helyi szokások megértésében.

Házirendünk hatályba lépése után jogszabályként fog funkcionálni, ezért a benne foglaltak be nem tartása számon kérhető.

A házirend betartása minden érintett számára kötelező!

A házirend hatálya

A házirend személyi hatály kiterjed:

A gyermekekre, szüleikre, hozzátartozóikra, az intézmény valamennyi alkalmazottjára és az intézmény területén tartózkodókra.

A házirend időbeli hatálya:

- a gyermekek és szüleik vonatkozásában beiratkozáskor az (intézményi gyermeki jogviszony kezdetekor) keletkezik és az óvodai gyermeki jogviszony megszűnéséig tart
- kiterjed a teljes nevelési évre, beleértve a zárásokat is

A házirend területi hatálya:

A házirend előírásait az óvoda területén belül alkalmazzuk. Azon magatartási szabályait, melye értelmezhetőek, az óvoda által szervezett programok, foglalkozások esetében, vagy ahová az óvoda meghívást kap az intézmény területén kívül is alkalmazni kell.

A házirend hatályba lépésére vonatkozó szabályok:

- A házirendet az óvoda igazgatója készíti el, a nevelőtestület fogadja el.
- A házirend elfogadásakor, illetve módosításakor a szülői szervezet véleményezési jogot gyakorol.
- A házirendet a nevelőtestület részéről az igazgató írja alá.
- A házirend rendelkezései nem tartalmaznak többletkötelezettséget a fenntartóra nézve.

Az intézmény funkciója, nevelési alapelvei

Óvodánk nevelő intézmény, mint ilyen elsődleges feladatunk a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik.

A Közoktatási Rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, óvó- védő- személyiségfejlesztő funkciókat lát el a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig, legfeljebb nyolc éves korig.

Óvodánkban a nevelőmunka Közoktatási törvény, az Óvodai nevelés Országos Alapprogramja, a Szervezeti és Működési Szabályzat valamint Helyi Pedagógiai Programunk szerint folyik.

Pedagógiai programunk a Komplex Prevenciós Óvodai program. Legfontosabb feladata: biztonságot nyújtó, családias légkör megteremtésével olyan lehetőségek biztosítása, amely elősegíti az egyéni képességek kibontakozását a mozgásra építve és a mindennapi tevékenységek közben előtérbe helyezve a gyermek testi, lelki fejlődését. Alapító okiratunk tartalmazza az integrált nevelés biztosítását.

A házirend nyilvánosságra hozatalának rendje, a megismertetés módjai:

Nyilvánosságra hozatala a községi honlapon.

A szülők beíratáskor egy példányát megkapják, vagy e-mail-ben továbbítjuk; valamint a szülői értekezleten szóbeli tájékoztatást kapnak tartalmáról.

Felülvizsgálatának és módosításának rendje:

Felülvizsgálat évente, a módosítás a mindenkori jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően.

2.Az óvodánk nyitva tartása

Nevelési év: szeptember 1-től augusztus 31-ig tart.
Az óvoda nyitva tartása: hétfőtől-péntekig 6:00 - 17:00 óráig van, napi 11 órás nyitva tartással.
A gyermek óvodában tartózkodásának maximális ideje: napi 10 óra
Az óvoda ajtaját a gyermekek biztonsága érdekében 9.00-12.00, valamint 12:45-15:00 közötti időszakban zárjuk. Az ajtó melletti csengő használatakor nyitjuk ki.

A nevelési év felosztása:
A nevelési év a tárgy év szeptember 1.-től a következő év augusztus 31. napjáig tart. Ezen belül szeptember 1. –május 31.-ig tart a szervezett tevékenységekben megvalósuló tanulás beillesztése a gyermekek napirendjébe, heti rendünk alapján. A nevelési évet műsoros évzáróval zárjuk.
Az óvoda június 1.-től, augusztus 31.-ig, nyári napirend szerint működik. Ez időszak, valamint az iskolai szünetek alatt a lecsökkent gyermeklétszám miatt összevont csoportokkal dolgozunk. A nyári zárva tartás fenntartói jóváhagyással augusztus hónapban. Nyári zárás időpontjáról minden naptári év február 15-ig hirdetmény formájában értesítjük a szülőket.
Nevelés nélküli munkanapok: Évente 5 munkanapot vehet igénybe az intézmény, melyről szeptemberben tájékoztatjuk a szülőket.
A napirend megismerése a szülők számára fontos feladat, ugyanis az óvodába érkezés és az onnan való távozás rendjét meghatározza. A szülő csak a napirend zavarása nélkül hozhatja később, vagy viheti el hamarabb a gyermekét.
Az óvodába a gyermekek reggel fél 9 óráig érkezzenek meg, az étkezés biztosítása miatt.
Kérjük, tájékozódjanak gyermekük csoportjának napirendjéről.

<u>Általános, keretjellegű napirendünk:</u>

Időpont Tevékenység
6:00-9:30 Gyülekező, folyamatos játéktevékenység, egyéni és mikrocsoportos tevékenységek, mindennapi frissítő torna, egészségügyi szokások gyakorlása, tízórai
9:30-11:45 Játék, szervezett tevékenységek, csoportos foglalkozások 5-35 perc, levegőzés
11:30-15:15 Ebéd, pihenés egészségügyi szokások gyakorlása

15:15-17:00 Mindennapi frissítő torna, uzsonna, játék, egyéni és mikro csoportos tevékenységek, játék a szabadban, gyermekek elvitele az intézményből.

Az óvoda rugalmas napirendet követ, követi a helyi szokásokat, rendezvényeket, időjárási viszonyokat. A napirend szervezését a csoportvezető óvodapedagógusok végzik, a napirendtől való jelentős időbeli eltérést az óvodavezető engedélyezheti.

3.Az óvodai ellátás igénybe vételének feltételei:

Óvodánknak felvételi körzete Lőkösháza. A gyermekek óvodai felvétele, átvétele jelentkezés alapján és az év során folyamatosan történik a befogadóképesség határáig. Az óvoda 3 tiszta korcsoporttal működik. Az óvodai felvétellel jogviszony keletkezik az óvoda és a nevelésre átvett gyermek (szülője, gyámja) között, amelyet a házirend szabályoz.

Nkt. 49.§(3) a) Az óvodai jogviszony a beíratás napján jön létre. A gyermek az óvodai jogviszonyából adódó jogainak gyakorlását az első nevelési év megkezdéséhez kötjük.

Az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. A 3. életév betöltésétől (amennyiben a gyermek megbízhatóan ágy- és szobatiszta). Felvehető az a gyermek is, aki harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti. Az iskolaérettség eléréséig (max. 8 éves korig)

A Nkt. 8 § (2) a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a 3. életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi 4 órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

Felmentés az óvodába járási kötelezettség alól:

NKt. 8. § (2)A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő - tárgyév április 15. napjáig benyújtott - kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárás időtartama ötven nap.

A harmadik életévét betöltött gyermekek óvodai kötelezettség alóli felmentésének engedélyezésére a nemzeti köznevelésről szóló tv. végrehajtásáról szóló 229/2012.(VIII.28.) Korm. Rendeletben a 38/B.§ az Nkt. 8.§ (2) bekezdése szerint **felmentést engedélyező szerv a fővárosi és a megyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala.**

2020.januárjától az Oktatási Hivatal országos adatbázisa alapján a kormányhivatal követi nyomon a 3. életévet betöltött gyermekek óvodakezdését, és indokolt esetben engedélyezi a felmentést.

Krónikus betegség esetén orvosi szakvéleményt kérünk arról, hogy a gyermek közösségbe járása milyen feltételekhez kötött. (allergia, asztma, szívbetegség, lázgörcs hajlam, cukorbetegség, stb.)

A felvételről az intézményvezető az előjegyzési hetet követő héten dönt, és döntéséről határozatban értesíti a szülőket.

A felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az intézményvezető és az óvodapedagógus dönt.

Az óvodai előjegyzés

A szülő az óvodai nevelésben történő részvételre a jogszabály alapján kötelezett, gyermekét köteles beíratni az önkormányzat által közzétett közleményben meghatározott időpontban. A gyermekek jelentkezése, felvétele és átvétele a gyermek és szülei személyes megjelenésével, és az okmányok,(a szülők személyazonosságát, lakhelyét igazoló dokumentumok, valamint a gyermek születési anyakönyvi kivonata, lakcímkártya, TAJ kártya) bemutatásával válik érvényessé.

Óvodakezdés előtt egy héttel orvosi igazolást kérünk a gyermek egészségi állapotáról, miszerint egészséges közösségbe mehet.

A tanköteles gyermekekkel kapcsolatos szabályozás

A gyermek a Nkt. 45§(2) bekezdése értelmében abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A jogszabály alapján nincs szükség arra, hogy a szülő vagy gyám kérelmezze a tankötelezettség halasztását az oktatási hivatalnál, amennyiben az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága január 15-e előtt kiállított szakvéleménye tartalmazza a javaslatot, hogy további egy nevelési évet óvodai nevelésben marad.

A szülőnek ilyen esetben a szakértői bizottság szakvéleményét az óvodában be kell mutatni, mely alapján az óvoda a köznevelési információs rendszerben (KIR) rögzíti a tényt a tankötelezettség egy évvel való elhalasztását.

Amennyiben adott év január 15-e előtt nem áll rendelkezésre a szakértői bizottság szakvéleménye, abban az esetben az Oktatási Hivatalhoz lehet kérelmet benyújtani, az eljárás a szülő kérelmére indul.

Az óvodai ellátás megszűnésének feltételei:

- Ha a gyermek óvodát változtat, a szülő köteles a változást az óvodavezetőnek írásban bejelenteni.
- A gyermeket a másik óvoda átvette/az átvétel napján.
- Megszűnik az óvodai elhelyezés, ha a gyermek az óvodából igazolatlanul 10-nél több napot távol tölt, és felszólításra sem jelentkezik az intézményben. Kivétel jelent ez alól az olyan eset, amikor a gyermek hátrányos helyzetű, valamint, ha a gyámhatóság kezdeményezésére vették fel az óvodába; vagy életkoránál fogva óvodai nevelésben kell részt vennie.
- A gyermeket felvették az iskolába, a nevelési év utolsó napján.
- Az óvoda jogutód nélkül szűnik meg.
- Az óvodai elhelyezés megszűnéséről az óvoda értesíti az Oktatási Hivatalt, a jogviszony megszűnésével a gyermek adatai a nyilvántartásból törlésre kerülnek.

4.A pedagógusok kötelességei és jogai – eljárás jogsérelem esetén

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermek nevelése, óvodánkban a gyermekek Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, illetve saját, Pedagógiai Programunk alapján történik.

Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről,tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges gyermekeket

d) előmozdítsa a gyermek, erkölcsi fejlődését a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,

e)egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket,

f)a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a gyermek fejlődésének nyomon követéséről, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az óvoda döntéseiről, a gyermek fejlődését-fejlesztését érintő lehetőségekről,

g)a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka-és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő –és szükség esetén más szakemberek –bevonásával,

h)a gyermekek és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

Nkt. 63.§ (1)

A pedagógust munkakörével kapcsolatban megilleti az a jog, hogy

a)személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait, tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét, értékeljék és elismerjék.

b)a pedagógiai program alapján az ismeretanyagot, a nevelés oktatás módszereit megválassza"

Az intézményi alkalmazottak emberi méltóságának megsértése, kellő tisztelet meg nem adása esetén az eljárásrend a következő:

- Az alkalmazott panaszt tesz a vezetőnél.
- A vezető a panaszt 3 napon belül mindkét fél meghallgatásával kivizsgálja.

Ha a panasz nem oldódik meg, jelzést tesz a fenntartó felé, aki további vizsgálatot rendel el, az eset súlyosságától függően.

A házirend óvodapedagógusok, más intézményi alkalmazottak általi megsértése esetén az intézményvezető munkáltatói jogkörében hoz döntést.

A szülők jogai és kötelességei, kapcsolattartás, együttműködés

- Megilleti a nevelési intézmény szabad megválasztásának joga.

- Megismerni a nevelési intézmény Pedagógiai Programját. SZMSZ-ét, Házirendjét, az abban foglaltakról tájékoztatást kapjon.
- Rendszeres érdemi tájékoztatást kapjon gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről,(évente legalább egy alkalommal szülői tájékoztató biztosítása) a gyermek neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Intézményünkben Pedagógiai Szakszolgálat segíti az iskolaérettség elérésének megállapítását. A szülők rendszeres tájékoztatást kapnak a szakszolgálat szakembereitől. A nevelési évben hetente egy alkalommal a fejlesztésre szoruló gyermekeknek kiscsoportos illetve egyéni foglalkozás keretében történő felzárkóztatást tartanak.(logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus)
- Az intézmény vezetője és a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon.
- Kezdeményezheti a Szülői Szervezet létrehozását, abban tevékenyen közreműködhet. A SZSZ kötelessége figyelemmel kísérni a gyermeki jogok érvényesülését, és a pedagógiai munka eredményességét az intézményben.
- a nevelési intézményben, anyagi helyzetétől függően, külön jogszabályban meghatározott esetekben kérelmére térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön,
- 1-es típusú diabétesszel élő gyermeke óvodai speciális ellátásáról, állapotváltozásáról rendszeres tájékoztatást kapjon

- **A szülő kötelességei**

- Gondoskodjon gyermeke testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről, foglalkozásokra szükséges óvodai felszereléséről. Megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget együttműködve az intézménnyel. Az óvoda nevelőtestülete kéri és ajánlja, hogy az óvodaköteles korú gyermekeket legkésőbb 8:00-ig hozzák be az óvodába az iskolaalkalmasság elérésének az érdekében.
- A szülő biztosítsa gyermeke rendszeres óvodába járását 3 éves kortól napi 4 órát az óvodában tölteni köteles. Ha a gyermek szülője óvodáztatási támogatásra jogosult, a gyermeknek egy óvodai nyitvatartási napon legalább hat órát az óvodában kell tartózkodnia.
- Kísérje figyelemmel gyermeke fejlődését és a tőle elvárható módon segítse a fejlődés folyamatát, a közösségi élet szabályainak elsajátítását.
- Tartson rendszeres kapcsolatot a gyermekével foglalkozó óvodapedagógussal az együttnevelés érdekében, fogadóóra keretében.

- Tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait.
- Együttműködjön 1-es típusú diabétesszel élő gyermeke óvodai speciális ellátását végző intézményi dolgozóval. Gondoskodjon az 1-es típusú diabétesszel élő gyermeke óvodai speciális ellátásához szükséges egészségügyi eszközökről.
- Az óvodában való tartózkodás ideje alatt kulturáltan viselkedni, magatartásával, kommunikációjával példát mutatni.
- Minden gyermeket tiszteletben kell tartani. Nem vonhatja felelősségre, kérdőre, nem fegyelmezheti gyermeke óvodás társait.
- Köteles az óvodapedagógusok felé az elérhetőségek változásának pontos, haladéktalan bejelentése.
- Kötelessége, hogy megjelenjen gyermekével Nevelési Tanácsadáson vagy Szakértői Bizottsági vizsgálaton vagy egyéb fejlesztő foglalkozáson, ha a pedagógus erre tesz javaslatot.

Közös nevelési elv kialakítás:

Az óvodába járó gyermeket arra neveljük, hogy tanulják meg tisztelni a felnőtteket szeressék és fogadják, el társaik egyéniségét másságát, legyenek képesek alkalmazkodni. Az estleges konfliktusokat ne durvasággal, erőszakkal, árulkodással oldják meg. Ezen törekvésünk érdekében kérjük, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék, gyermekeikben.pl. ne tegyenek indulatos megjegyzéseket mások gyermekeire, származására, az óvodában dolgozó felnőttekre, ne biztassák gyermekeiket verekedésre.

A szülők és a pedagógusok között a nevelési feladatok összehangolása érdekében, a gyermeki tevékenységek megismerésére, az óvoda szabályzatainak és programjának megismerésére lehetőség nyílik az alábbi formákban:

- Szülői értekezleteken (nevelési évenként három alkalommal), melyekről a csoport óvodapedagógusai legalább 7 nappal korábban kötelesek a szülőt értesíteni.
- Szülői tájékoztatókon
- Nyílt napokon
- Rendezvényeken
- Családlátogatásokon
- Faliújságon kifüggesztett információk segítségével
- Szülők képviselőjének a nevelési értekezleten való részvétele útján,

Gyermekvédelmi intézkedéseken keresztül.

A gyermek fejlődésének figyelemmel kísérésével kapcsolatos szabályok és az ezzel kapcsolatos tájékoztatás rendje:

Az óvoda a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és félévenként írásban rögzíti. A gyermekek fejlettségéről az óvodapedagógus folyamatosan tájékoztatja a szülőt szülői tájékoztató keretében, valamint napi illetve heti beszélgetések során. A szülőnek részt kell vennie, és aláírásával igazolni kell, hogy a tájékoztatást megkapta, s az elhangzottakhoz kapcsolódó esetleges teendőket tudomásul vette. A gyermekről csak szülei, és a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást az óvodapedagógustól. Kérjük Önöket, hogy gyerekükkel kapcsolatos, esetleg magánjellegű beszélgetésekre az óvodapedagógusok figyelmét munkája közben hosszabb időre ne vonják el a gyerekcsoporttól, mert ez könnyen balesetet idézhet elő, és zavarhatja a nevelés folyamatát.

Hit és vallásoktatás

Vallásgyakorlással összefüggő jogok, kötelezettségek megállapítása az alkalmazottakra az Nkt.-ban foglaltak megtartásával történik. Hitoktatásra lehetőség van az óvodánkban, ha a szülő ezt írásban kéri. Az óvoda csak a helyiséget és az időt biztosítja, az óvodai tevékenység zavarása nélkül. A programok megszervezése, lebonyolítása a hitoktató feladata és felelőssége.

5.A kötelességmulasztás következményei:

Amennyiben a szülő nem tudja, vagy nem akarja szülői kötelességeit teljesíteni; illetve a gyermek bántalmazása, vagy egyéb veszélyeztető ok esetén, az óvoda saját tapasztalata és megítélése alapján köteles azt jelezni az óvodai gyermekvédelmi felelős felé, aki jelzéssel él: a területileg illetékes Családsegítő Szolgálat felé, amely hatóságként járhat el.

- A Családsegítő és az intézmény szakemberei együttműködnek a gyermek jogainak érvényesülése, a további problémák megelőzése érdekében.
- Az óvoda: 10 napon túli igazolatlan hiányzás esetén, a szülő kétszeri felszólítása után a gyermek tényleges tartózkodási helye szerinti gyámhatóság felé jelez, veszélyeztetett valamint védelembe vett gyermek esetében. Minden egyéb esetben jelzést tesz a családsegítő szolgálat,illetve a területileg illetékes jegyző felé.

Csoportos igény, illetve érdekérvényesítés

Csoportjainkban a szülők, a Szülői Szervezet tagjai,2-3 fős képviseletet választanak minden nevelési év elején. Ők a Szülői Szervezet vezetői. Feladatuk a szülők véleményének képviselete az intézményen belül. A hatályos szabályoknak megfelelően részt vehetnek azokban a nevelőtestületi döntésekben, amelyek a gyermek közösség nagyobb csoportját érintik.

Panaszjog

A szülő az óvoda szolgáltatásaival kapcsolatosan panasz jogával élhet.

Jogorvoslati lehetőségek:

- A panaszt az intézményvezetőnél kell bejelenteni, ő végzi a kivizsgálást mindkét fél meghallgatásával.
- Amennyiben valamelyik fél nem elégedett a panasz kezelésével, fenntartó felé fordulhatnak.
- Törvény, jogszabálysértés, méltánytalanság esetén a jegyzőnél, illetve az illetékes bíróságnál lehet feljelentést tenni.
- Adatkezeléssel kapcsolatos jogsérelem esetén: a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnál

  Levélbe: NAIH, 1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11; 1363 Budapest, Pf.:9.,

  Tel.: +36 1 391-1400

  emailen: ugyfelszolgalat@naih.hu
- Fordulhatnak az Oktatási Jogok Biztosának Hivatalához

  Levélben:1055 Budapest, Szalai u.10-14.

  Tel.:(06-1) 795-4097, Telefax: (06-1) 795-0274

  emailen: panasz@oktbiztos.hu

Kártérítési felelősség

•Ha az intézménynek a gyermek, vagy a szülő kárt okozott, az óvodavezető vizsgálatot rendel el a károkozás körülményeinek tisztázására.

•A vizsgálatról az óvodapedagógus a szülőt haladéktalanul tájékoztatja, és egyidejűleg felszólítja az okozott kár megtérítésére.

•Eredménytelen eljárás esetén az intézmény vezetője a szülő ellen pert indíthat.

6.Gyermekek az óvodában

A gyermekek kötelességei és jogai, a tankötelezettség

A gyermeknek joga van ahhoz:

- hogy a nevelési-oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben, érdeklődésének, adottságának megfelelően neveljék és oktassák.
- hogy óvodai életrendjét életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki
- hogy biztonsága érdekében az óvodai tartózkodás ideje alatt végig óvodapedagógus felügyelete alatt álljon,
- hogy személyiségét és emberi méltóságát, jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és lelki erőszakkal szemben. A gyermek nem vethető alá testi, lelki fenyítésnek, kínzásnak, megalázó büntetésnek, ide tartozik az étel erőltetése, a levegőzés megvonása is,
- a gyermeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- hogy vallási, világnézeti, nemzeti, etnikai önazonosságát tiszteletben tartsák
- hogy családja anyagi helyzetétől függően ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesüljön
- hogy egészségügyi ellátásban-felügyeletben részesüljön
- hogy életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálatokat igénybe vegye
- biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételét, a gyermekek nevelése pedagógiai program alapján történik.

A gyermek kötelessége:

- Részt vegyen a kötelező és választott foglalkozásokon fegyelmezett magatartással, életkorának képességeinek megfelelően.
- Óvja és ne veszélyeztesse saját maga és társai testi épségét
- Az intézmény eszközeit rendeltetésszerűen használják, épségére vigyázzanak.
- Életkorának és fejlettségének megfelelően vegyen részt saját környezetének rendben tartásában
- Az óvoda dolgozóinak, és óvodatársainak emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa.

7.Távolmaradás igazolása

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMIrendelet 5. § (1) a) pontja alapján házirendben kell szabályozni a gyermek

- távolmaradásának,
- mulasztásának,
- késésének igazolására vonatkozó rendelkezéseket.

Az igazolt mulasztás

A miniszteri rendelet 51§ (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy amennyiben a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell. A miniszteri rendelet alapján a mulasztást **igazoltnak kell tekinteni**, ha

- a gyermek – a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a gyermek beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni,
- a gyermek ideiglenes óvodai elhelyezésének időtartamát igazolással igazolja.

A távolmaradás kérelmezése, elbírálása, engedélyezése:

A távolmaradás lehetséges esetei: betegség, utazás, családi ok.

A gyermek távolmaradását a szülőnek be kell jelentenie az óvodában, személyesen, vagy telefonon. Ha a gyermek távolmaradása előre nem látható, azt a távolmaradás napján 8:00 óráig kell jelezni.

Az intézményvezető engedélyével előzetes kérelem alapján (erre készült nyomtatványon) otthon maradhat a gyermek. A kérelem megtalálható: az igazgatói irodában és a Házirend függelékében.

A nevelési intézmények működéséről szóló 20/2012 EMMI rendelet 51. § (1) bekezdése alapján a **mulasztást igazoltnak kell tekinteni**, ha a szülő előzetesen bejelentette az óvónőnek, hogy

a) gyermekét nem viszi óvodába,

b) vagy ha a gyermek megbetegedett, és azt e házirendben meghatározottak szerint igazolja,

c) vagy ha a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

d) járványügyi rendeletek idején igazolt hiányzásnak tekinthető, ha a gyermek hatósági karanténba kerül, az előírt karantén időszakára. Hatósági házi karantén idején a járványügyi hatóság által kiadott, a járványügyi megfigyelést feloldó határozatot szükséges bemutatni.

- A beteg gyermek nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt. Azt, hogy a gyermek ismét egészséges, és látogathatja az óvodát, orvosnak kell igazolnia. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség, a távollét pontos időtartamát.***Ha az orvosi igazolás csak azt tartalmazza, hogy a gyermek " egészséges, közösségbe mehet", az nem szolgál a betegség miatti távollét igazolására.***

- A gyermek óvodában történő megbetegedése esetén azonnal értesítjük a szülőt, hogy a gyermek minél előbb orvosi kezelésben részesülhessen. (magas láz, hányás, hasmenés, kiütés, óvodai baleset). **A gyermeknek gyógyszert az óvodapedagógus nem adhat be!** Speciális eseteket (allergia, asztma, cukorbetegség) kérjük, jelezzék, és az óvodapedagógussal beszéljék meg a szülők!
- Fertőző betegség (rózsahimlő, skarlát, bárányhimlő, májgyulladás, tetű, stb.) esetén a szülőnek bejelentési kötelezettsége van az óvodapedagógus felé!

Az igazolatlan mulasztás

Ha a gyermek távolmaradását nem igazolják, a mulasztás igazolatlan.

- ha a gyermek az Nkt. 8.§(2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt napnál többet mulaszt, az óvoda vezetője a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331./2006.(XII.23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban-értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot.
- ha a gyermek az Nkt. 8.§(2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a 11 nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot
- ha a gyermek az Nkt. 8.§(2) bekezdése alapján vesz részt óvodai nevelésben és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a 20 nevelési napot, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot

8. A étkezési térítési díj befizetésére vonatkozó szabályok

Befizetések rendje:

A fenntartó által kijelölt napokon a Polgármesteri Hivatal pénztárában.

Az óvodai étkezési térítési díjat előre köteles a szülő befizetni, a meghatározott napokon. Befizetés az óvodába járó gyermekek szüleinek a fenntartó által kijelölt helyiségében történik. Betegség, távolmaradás esetén a szülők a 8:30 óráig jelentsék ki gyermeküket.

Hiányzások jelentése:

Az óvodában telefonos, vagy személyes üzenethagyással lehetséges.

Az előre befizetett és fel nem használt összeg a következő hónapban kerül elszámolásra.

Az étkeztetés szabályai

328/2011.(XII.29.) Korm.rendelet, 1997.évi XXXI. tv. 21§ 1. bekezdés

Az intézménybe járó gyermekek családjuk anyagi helyzetétől függően, külön jogszabályban meghatározott esetekben, szülői kérelemre térítésmentes étkezésben részesülnek.

A szülők az óvodába járás kezdetén ill. minden nevelési év elején írásbeli nyilatkozatot töltenek ki az ingyenes óvodai étkeztetés igénybevételéről, megjelölve a kért étkezési formákat (tízórai, ebéd, uzsonna)

9.A gyermekek értékelésének, jutalmazásának elvei és formái

A gyermekek értékelésének elve:

•Értékelési rendszerünk alapját képezik pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési alapelveink, értékrendünk, valamint a nevelőtestületünk által a gyermekek számára megfogalmazott, velük együtt folyamatosan fejlesztett szokás, szabályrendszer.

•Elvárásainkat motiválóan, befogadó, segítő, támogató attitűddel közvetítjük. A gyerekek érdekében világosan megfogalmazott ésszerű korlátokat következetesen képviseljük.

•Értékelési rendszerünk kiinduló pontjának tekintjük a gyermekek pozitív tulajdonságainak, erősségeinek hangsúlyozását. Követjük a pozitívumokra való odafigyelés elvét és az önmegerősítő tevékenységek, a belső motiváció fejlődésének támogatását.

•Barátságos, melegséget árasztó hangulatot, befogadó légkört, pozitív érzelmi kapcsolatokat alakítunk ki, mely a gyermekek érzelmi biztonságának, személyiség fejlődésének alapfeltétele.

•Differenciáltan értékelünk, előtérbe helyezzük a gyermekek önmagához mért fejlődését.

•Értékelésünkben meghatározó a gyermek által végzett tevékenység típusa is:

játékban a hangsúly az önmegerősítő hatások működésének megfigyelésére, valamint a közösségi élet szabályainak megtartására,- tanulásban az önmagához mért pozitívumok kiemelésére,- munkában a reális eredményekre irányul.

•A pozitív megerősítést együttműködésben a családdal, kiegészítve a családi nevelő hatásokkal végezzük.

•Az életkornak megfelelő önismeret, a pozitív, reális énkép, az erkölcsi értékrend, a belső kontroll megalapozásában, a gyermek optimális fejlődésében a pedagógus értő figyelmét, adekvát visszajelzéseit kiemelt fontosságúnak tartjuk

•Értékelési rendszerünkkel elősegítjük az egészséges társas pozíciókat a mindenki kompetens valamiben elv alapján, illetve megerősítjük az adottságok kibontakoztatásához szükséges kitartást, gyakorlást, szorgalmat, önállóságot és együttműködést.

• A jutalmazás mindig konkrét, érthető és a társak számára motiváló hatású. Fontos betartanunk, hogy közvetlenül a cselekvés után jutalmazzuk a gyermeket.

• A következetességet szem előtt tartva, a csoportban dolgozó felnőttek ugyanúgy reagálnak az adott helyzetekre.

•A gyermeki fejlődés nyomon követése fejlettségmérő lapon történik, kialakított megfigyelési szempontrendszerünk és méréseink alapján évente kétszer. Az eredmények és az otthoni tapasztalatok megbeszélése fogadó órákon történik

A gyermek jutalmazásának eszmei formái:

- tekintetváltás, elismerő mosoly,érintés, simogatás, dicséret, elismerés, buzdítás
- megbízatások adása, tevékenységbe való bevonása
- a csoport számára kiemelkedő élmények nyújtása, a csoport kedvelt elfoglaltságának biztosítása

10.A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

A fegyelmezés eszközeit akkor alkalmazzuk:

- ha a gyermek viselkedése indokolja,
- ha saját és társai nyugalma, testi fejlődése, épsége és biztonsága érdekében elkerülhetetlen.

Az agresszív megnyilvánulások kezelése, azonnali megakadályozása annak a felnőttnek a feladata, aki ezt észleli!

Hangsúlyt fektetünk a pozitív példamutatásra, a negatív cselekedetekből való átterelésre, illetve a helyzet megbeszélésére, értelmezésére.

A **fegyelmezés elfogadott formái az óvodában**:

A fegyelmező intézkedések – a jutalmazáshoz hasonlóan – különféle kommunikációs eszközökkel történnek.

A fegyelmezés formái:

- átterelés, elterelés,

- szóbeli figyelmeztetés a helyes viselkedésre,
- elbeszélgetés; az adott tett megbeszélése,
- bocsánat kérésre megtanítás,
- javítás,
- helytelenítő tekintet, gesztus, mimika,

• fegyelmező hatású, ha a negatív tartalmú viselkedést (hiszti, duzzogás, követelőzés…) figyelmen kívül hagyjuk, ezáltal nem kap megerősítést.

Minden esetben, tiszteletben tartjuk a gyermek személyiségét, méltóságát nem sérthetjük meg!

• Figyelmeztetés–nyugodt, határozott hangnemben, tömören, annak tudatában, hogy mintát nyújtunk a megbélyegzés, gúny és megalázás nélküli, ésszerű korlátok alkalmazására, mások jogos bírálatára.

• Tevékenységből való kivonás (max.5 perc) –előre egyeztetett szabályok alapján, (pl. verekedés, a felnőtt utasításának megtagadása esetén)

Szigorúan tilos a verés és minden testi fenyítés!

Törekvéseink sikerességének érdekében kérjük, hogy a fenti alapelveket a szülők otthon is erősítsék gyermekeikben!

A fegyelmezés alkalmazásának elvei:

•A fegyelmezés (büntetés) mindig a nemkívánatos viselkedés csökkentésére irányul, csak a viselkedést minősítjük, a gyermeket nem.

•A büntetés alkalmazásakor is kimutatjuk, hogy bízunk a gyermekben, segítjük a problémás viselkedésről való leszokásban.

•Konfliktus megoldási mintákat nyújtunk, a szokás, szabályrendszerrel való azonosulást magyarázattal, indoklással, következetes modellhatásokkal biztosítjuk.

•Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarok esetén az óvodai korrekció mellett támogatjuk a családot a problémák közös megoldásában.

•A szükséges esetekben speciális szakemberek segítségét kérjük a gyermekek egészséges személyiségfejlődésének biztosításához.

Minden gyermeknek azon a területen van szüksége legtöbb pozitív visszajelzésre, amelyiken le van maradva. (Önmagához mért fejlődés, erőfeszítések elismerése)

11.Az intézményi dokumentumok nyilvánosságával kapcsolatos rendelkezések

A Házirend egy példányát a gyermek óvodai felvételekor minden szülőnek átadjuk, nyomtatott vagy elektronikus formában.

A Házirend mellett a többi intézményi alapdokumentum 1-1 példányát

(Alapító Okirat, Pedagógiai Program, SzMSz) a szülők számára nyomtatott formában is hozzáférhetővé, közzé tesszük. Az óvodavezetői irodában és a gyermekek öltözőjében helyezzük el, ahonnan betekintésre naponta 7:00-tól 16:30 óráig a vezetőtől, vagy távolléte esetén bármely óvodapedagógustól elkérhető. Az alapdokumentumok részletes megismerésére az év során a szülői értekezleteken, fogadóórákon kerül sor, illetve az óvodavezetőtől kaphatnak felvilágosítást fogadóórán, vagy az írásban benyújtott kérdésre az óvodavezető írásban 30 napon belül válaszol.

Az óvodák tevékenységükhöz kapcsolódóan a rendeletben meghatározott adatokat közzétételi listán kötelesek közzétenni.

Az intézmény az adatokat a helyben szokásos módon is közzéteszi.

12.A családokkal való kapcsolattartás rendje

- Napi találkozás, gyermekek átadása, átvétele

  A reggeli találkozásoknál kérjük, hogy csak a legfontosabb információkat közöljék az óvónővel, mert a pedagógusok összetett feladatai, nevelőmunkája a csoportban teljes részvételt kíván. A délutáni időszakban –a fogyó gyermeklétszámnak megfelelően – lehetőségünk van a gyermek aznapi tevékenységéről, az otthoni tapasztalatokról röviden konzultálni.

- Szülői értekezlet

  A csoport egészét érintő nevelési kérdésekben évente két alkalommal találkozunk. Szülői értekezletet tartunk az új gyermekek szülei számára. Ezeken kívül rendkívüli esetben összehívható szülői értekezlet a szülők kezdeményezésére, a pedagógusok, az intézményvezető javaslatára.

- Fogadó óra: Kedd és csütörtök 13-14 óra között.

  A gyermekek fejlődéséről folyamatos tájékoztatást csak az óvodapedagógusok adhatnak, hivatalos titokként kötelesek kezelni a gyermek egészségével és családi körülményeivel kapcsolatos információkat is.

- Faliújság:

  Minden fontos program, esemény, hír közzétételére használjuk.

- Nyílt ünnepek: Télapó bál, Fenyőünnep, Farsang, Anyák napja, Gyermeknap, Évzáró, Ballagás

  A közös ünneplés lehetőséget biztosít a szülőknek, hogy részt vegyenek a csoport életében.
- Nyílt nap, projektnapok:

  Megfigyeljék gyermekük óvodai viselkedését, társaival való kapcsolatát.

Az óvodánkban működő Zárt Messenger csoportok működésével kapcsolatos szabályok:

Cél: a szülők és a pedagógusok közötti kommunikáció, információáramlás megkönnyítése, illetve a csoportot érintő aktuális információk, feladatok, fényképek, gyermekek nevelését segítő szakmai anyagok, cikkek, linkek, versek, mesék, játékok megosztása. A szülők által is elfogadásra kerülő Zárt Messenger csoportokban elvárás a felelős internethasználat, a kommunikációs platform használatával kapcsolatos digitális etikett betartása, melyben az óvoda igazgatója iránymutató, ellenőrző, kontrolláló szerepet tölt be. A zárt csoportok adminisztrátorai a csoportok óvodapedagógusai. A zárt csoport tagjai az adott csoport óvodapedagógusain, és az igazgatón túl kizárólag a gyermekek szülei /gondviselői, törvényes képviselői/ lehetnek! TILOS a zárt Messenger csoportba megjelent bejegyzést, hozzászólást, képanyagot megosztani, más számára elérhetővé tenni!

13. A gyermekeket érintő előírások:

A gyermekek délelőtti átadása, délutáni kiadása:

Kérjük a szülőket, az ajtót mindig csukják be maguk után.

Érkezéskor kérjük, mindig adják át a gyermeket az óvodapedagógusnak; távozáskor szíveskedjenek elköszönni a gyermekkel lévő pedagógustól annak érdekében, hogy meggyőződhessen arról, hogy a gyermek hozzátartozójával érkezett és távozott az óvodából. Kérjük, hogy a zavartalan étkezés, pihenés érdekében 12.00-tól 13.00 óráig, illetve 15 órától vigyék el gyermeküket az óvodából. A gyermeket a szülők, illetve az általuk írásban meghatalmazott személyek vihetik el az intézményből. 14 évet betöltött, vagy annál fiatalabb gyermek csak akkor viheti el testvérét, ha a szülő ezt írásban, teljes felelőssége mellett kéri.

A szülők válása esetén csak bírói ítélet, határozat fénymásolata alapján tagadhatjuk meg bármelyik szülőtől a gyermek hazavitelét. A gyermek elhelyezésére vonatkozó döntésről a csoport pedagógusait tájékoztatni szükséges.

A gyermekekre vonatkozó egészségügyi szabályok:

- A gyermekek csak egészséges állapotban járhatnak óvodába, beteg gyermek nem látogathatja az óvodát. Beteg, még gyógyszert szedő, lábadozó gyermek közösségbe vitele a többi gyermek egészségének megóvása érdekében tilos!
- Ha a gyermek az óvodában betegszik meg, az óvodapedagógus értesíti a gyermek szüleit /telefonszám elkérése a nevelési év elején/a beteg gyermek elkülönítését meg kell kezdeni, miközben a csoport felügyeletét meg kell szervezni.
- Fertőző betegség esetén a szülőnek bejelentési kötelezettsége van az óvoda felé, a háziorvos jelez az ÁNTSZ-nek.
- Az intézmény dolgozói a szülő által otthonról beküldött gyógyszert nem adhatnak be. Fejtetvesség észlelését kérjük, jelezzék a csoport óvodapedagógusának,
  hogy megtegye a szükséges intézkedéseket. Ha az óvoda fejtetvességet észlel, kérjük betartani az óvoda és a védőnő erre vonatkozó kéréseit.
- A gyermek az óvodába semmilyen szúró, vágó, vagy egyéb, a testi épséget veszélyeztető tárgyat nem hozhat.

Élelmezésbiztonsági előírások

Az óvodás gyermekek háromszori étkeztetésének biztosítása az óvoda feladta, mely a napközi konyha által előállított, egészségbiztonsági előírásoknak megfelelően történik.

A szülő dönt, hogy az étkezést igénybe veszi-e. Kérjük, hogy a gyermekeket reggeli nélkül ne engedjék óvodába.

Az 1-es tipusú diabétesszel élő gyermekek részére a napközi konyha diétás étrendet nem tud biztosítani. A heti étrend részletesen tartalmazza az ételek szénhidrát tartalmát. A szülő által otthonról behozott élelem hűtési és melegítési lehetősége az intézményben megoldott.

- Az óvoda területén a gyerekek nassoltatása otthonról hozott élelmiszerrel a többi gyermek előtt (csokoládé, túró rudi, cukorka, üdítő, stb.) nem etikus, valamint az óvoda tisztántartását (csoportszoba, öltöző, folyosó, udvar) is zavarja.
- Felhívjuk minden szülő figyelmét, hogy az otthonról hozott inni és enni való behozatala nemkívánatos, a továbbiakban nem megengedett. Egészségbiztonsági szempontból sem tolerálható.
- A gyermekek egy-egy jeles esemény alkalmával társaikat megkínálhatják általuk behozott, megbízható helyről beszerzett, és a szavatossági idő feltűntetésével ellátott, zárt kiszerelésű pl. édes keksszel. sós süteménnyel, üdítővel.

Baleset megelőzési előírások, teendők intézkedések

Az óvoda valamennyi alkalmazottjának általános feladatai közé tartozik a gyermekek testi épségének megóvása Az újonnan megvásárolt udvari játékok 3 évenkénti bevizsgálása szükséges. A gyermekek az épületben és az udvaron csak felnőtt felügyelete mellett tartózkodhatnak. Mászókákat, csúszdát, egyéb udvari és tornatermi mozgásfejlesztő eszközöket kizárólag pedagógus jelenlétében, a gyermekek számára érthető módon ismertetett balesetvédelmi szabályoknak megfelelően használhatják.

Csoportos kirándulás, séta, kulturális, sport program, iskolalátogatás stb. céljából csak azok a gyermekek hagyhatják el az óvoda épületét, akiknek szülője ehhez írásban hozzájárult.

Autóbuszos, más utas szállító járművel tervezett kirándulások csak a szülők írásos hozzájáruló nyilatkozata alapján szervezhető. A hozzájáruló nyilatkozatot, az év elején, vagy az aktuális program előtt kell, hogy aláírják.

Séták, kirándulások alkalmával a gyermeklétszámnak megfelelő felnőtt kísérőről –szülők bevonásával –az óvodapedagógusok gondoskodnak. (10 gyermekig 2 felnőtt, 25 fővel minimum 3 felnőtt kísérő szükséges)

A testnevelési foglalkozásokat körültekintően szervezzük meg. Az eszközöket kizárólag felnőtt felügyelete mellett használhatják a gyermekek.

Baleset esetén a szülőt azonnal értesítjük. A gyermeket elsősegélyben részesítjük, szükség szerint orvost hívunk. Baleset esetén a szülőnek a legrövidebb időn belül jelentkeznie kell gyermekéért. Szükség esetén baleseti jegyzőkönyv felvételére kerül sor az óvodavezető, illetve helyettese által.

A gyermekek baleset-megelőzésre nevelése:

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében a pedagógusok saját csoportjukban konkrét, a gyermekek életkorához, fejlettségéhez illeszkedően megfogalmazott szabályokat állítanak fel; minden, az óvodai életben előforduló helyzetnek megfelelően. Arra neveljük a gyermekeket, hogy a tanult szabályok alapján szóljanak a felnőtteknek és egymásnak, ha veszélyes helyzetet látnak. Veszélyforrás észlelése esetén intézkedni kell annak mielőbbi megszüntetése érdekében. Minden, a gyermekek számára új eszköz biztonságos használatát egyénileg gyakoroljuk, tudatosítjuk. (olló, csipesz, villa, kés, apró játékok, stb.)

Kérjük a szülőket is, hogy hívják fel gyermekük figyelmét a balesetveszélyre.

Az óvoda udvarának játékait csak óvodás gyermekek használhatják óvoda dolgozóinak felügyelete alatt, az óvodai élet szabályainak megfelelően!

Az óvodában a kerékpártárolóban elhelyezett kerékpárokért az intézmény felelősséget nem vállal!

A szülő (vagy az általa meghatalmazott személy), a gyermek óvodapedagógusától való átvételétől kezdve felelős a gyermek magatartásáért és testi épségének megóvásáért az óvoda teljes területén (belső helyiségeiben és az udvaron is). A gyermek óvodapedagógustól való átvételének számít: ha a szülő (vagy általa meghatalmazott személy) az óvodapedagógusnak jelzi megérkezését, az óvodapedagógust szólítja, és az óvodapedagógus a gyermeket a szülő (vagy az általa meghatalmazott személy) gondjaira bízza.

A gyermek ruházata

- A gyermek tisztán és gondozottan érkezzen óvodába! A gyermekek öltözéke igazodjon az időjáráshoz, tegye lehetővé a szabad mozgást, ne korlátozza őket szabad tevékenységeikben. (pl: esőkabát, megfelelő lábbeli, téli overál)
- Biztosítsanak a gyermekeknek pótruhát, ami mindig az évszaknak megfelelő legyen (fehérnemű, póló, zokni),és a lábuk egészsége érdekében megfelelő váltó cipőt. (A bokát biztonságosan tartó lábbeli legyen. Papucsot nem viselhet.) Ruhadarabjai legyenek jellel ellátva, a levethető ruhadarabok, váltóruhák, cipők az óvónők által kért helyen és módon legyenek elhelyezve).
- A csoportszobában a gyermekek és a felnőttek csak óvodai cipőben tartózkodhatnak!

Kérjük az óvodába járó gyermekek szüleit, hogy higiéniai okokból a gyermekek mosdóhelyiségébe sem lépjenek be utcai cipővel.

Az óvodába behozandó felszerelések

Az óvodában a gyermekek tisztálkodásához törölközőt, fogápoláshoz szükséges eszközöket, pihenéshez pizsamát, ágyneműt; a testneveléshez tornazsákot, pólót, rövidnadrágot, és cipőt a szülőnek kell biztosítania, azokat jellel ellátni, továbbá tisztántartásáról gondoskodni. A gyermek ágyneműjét, törölközőjét minden héten pénteken haza kell vinni, hétfőre kismosva, tisztán visszahozni.

A gyerekek kedvenc tárgyaikat, megnyugtatást szolgáló játékaikat az óvónők által meghatározott időben (pl.: beszoktatás) behozhatják az óvodába. Amennyiben tönkremennek, elvesznek, azokért az óvoda nem vállal felelősséget. Ékszer használata balesetveszély forrás miatt mellőzendő, nem ajánlott. A gyermek által használt ékszerekért sem vállalunk felelősséget.

Az óvoda helyiségeinek használata

Az óvoda helyiségeit rendeltetésüknek megfelelően nevelési célra kell használni.

Csoportszobában szülő csak a pedagógussal való egyeztetéssel tartózkodhat: pl. beszoktatási időszak, nyílt nap, szülői értekezlet, ünnepélyek, stb. alkalmából, a mindenkori járványügyi szabályozás figyelembevételével.

A vezetői irodát, nevelői szobát fogadó óra, szülői szervezet megbeszélés stb. alkalmával vehetik igénybe a szülők. Az óvoda rendjének, tisztaságának megőrzése minden szülő, hozzátartozó feladata. Az intézmény napi takarítását úgy szervezzük meg, hogy a gyerekek óvodai életét a dolgozók takarítása ne zavarja, és balesetveszélyes helyzet ne legyen. A gyermekek az óvoda helyiségeit felnőtt felügyeletével a kialakított balesetvédelmi szokás- és szabályrendszernek megfelelően használják. Az óvoda hirdetőtábláján bármilyen témájú hirdetést csak az intézményvezető engedélyével lehet elhelyezni.

Az óvoda egész területén tilos a dohányzás, az utcai bejárattól 30 méterre dohányozhatnak.

Az óvoda helyiségének használói felelősek az óvoda tulajdonának megóvásáért, védelméért, az óvoda rendjének, tisztaságának megőrzéséért.

Tűz és bombariadó

Tűz esetén a keletkezés helyétől függően a dolgozók a Tűzriadó terv szerint járnak el.

Az óvoda vezetője, vagy az arra kijelölt személy értesíti a Tűzoltóságot, vagy a Rendőrséget, és utasítást ad az óvoda kiürítésére.

Az intézmény munkavédelmi felelőse minden évben kiürítési gyakorlatot tart annak érdekében, hogy a gyermekek megismerjék a menekülési útvonalat.

14.Nyilatkozat tömegtájékoztató szervek részére

A tömegtájékoztató eszközök munkatársainak tevékenységét az intézmény dolgozói az alábbi szabályok betartása mellett segíthetik: A televízió, a rádió és az írott sajtó képviselőinek adott mindennemű felvilágosítás nyilatkozatnak minősül. Az intézményt érintő kérdésekben a tájékoztatásra, illetve nyilatkozatadásra, az intézményvezető vagy engedélye alapján megbízott személy jogosult. A nyilatkozatok megtételekor minden esetben tekintettel kell lenni a hivatali titoktartásra vonatkozó rendelkezésekre, valamint az intézmény jó hírnevére és érdekeire.

15. Gyermekvédelmi feladatok

A nevelőtestület minden tagjának feladata a gyermekvédelmi munka elvégzése, melyet a gyermekvédelmi felelős koordinál, aki egyben az intézmény vezetője is lehet. Óvodánkban a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében szükség esetén együttműködünk a Családsegítő Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi feladatot ellátó más személyekkel és hatóságokkal.

Szociális segítő az óvodában

A gyermeki és szülői jogok érvényesítése az óvodai szociális segítő igénybevételével

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 40/A. § (2) a-g) pontja értelmében a család- és gyermekjóléti központ a gyermek és szülők igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében óvodai szociális segítő tevékenységet biztosít óvodánkban. Az óvodai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt az intézményünkbe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az intézménynek rendszeresen gondoskodnia kell az egészséges életmód – életkori sajátosságoknak megfelelő – népszerűsítéséről a gyermekek körében. E feladat teljesítésében a nevelőtestület kiemelten együttműködik a szociális segítővel, az ehhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosításában is.

Ennek keretében segíti

• a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

• a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelésében és feltárásában,

• a gyermek családját a gyermek óvodai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén,

• prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

A szülők részére nyújtott szociális segítségnyújtás:

• szülők, családok részére nyújtott tanácsadás,

• szülőkkel kapcsolattartás információnyújtás elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a szociális rendszer működéséről,

• ügyintézésben való segítségnyújtás

• közvetítés a szülő és az óvodapedagógus, pedagógus közötti konfliktusban,
• részvétel a pedagógus és a szülő közötti megbeszélésen
• szülőcsoport szervezése, vezetése (klubformában vagy eseményhez kötötten)
• részvétel szülői értekezleten, fogadóórán
• felkérésre részvétel a szülői munkaközösségek ülésein
• közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez
• részvétel a köznevelési intézmény által szervezett családi programok lebonyolításában,
• szükség szerint családi programok szervezése.

A szociális segítő elérhetősége, az intézményben tartott fogadóórájának időpontja, helye az óvoda faliújságján kerül ismertetésre.

16.A köznevelési intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatokra vonatkozó szabályok

„A pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.

A gyermek és a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény vezetője útján köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha megítélése szerint a gyermek, a kiskorú tanuló –más vagy saját magatartása miatt –súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges." (Nkt. 42§ 1-3 bekezdés)

A szülők és a gyermekek személyes adatait tartalmazó dokumentumokat mind a csoportszobában, mind a vezetői irodában zárt szekrényben tartjuk. A számítógépen tárolt adatokat jelszóval védjük az illetéktelen behatolás ellen. Az óvodában, illetve az óvodán kívüli programokon csak a szülő írásbeli engedélyével készülhet a gyermekekről fénykép és

videofelvétel, erről a szülő minden nevelési év elején, az intézmény nyomtatványán nyilatkozik.
Az óvodán kívüli programokon való részvételt pl. kirándulás a szülő írásos beleegyező nyilatkozat aláírásával engedélyezi a gyermeke számára.

Fontos minden szülőnek felhívni a figyelmét, hogy az óvoda területén térfigyelő kamerák kerültek elhelyezésre, melyek visszanézhetők.

Legitimációs záradék

A Házirendet **készítette:** Az intézmény igazgatója

A szülői képviselet, a Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde Házirendjének **elfogadásához** magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a dokumentumok nyilvánosságának biztosítása, az intézmény, tájékoztatási kötelezettsége, valamint a gyermekek adatainak kezelésével kapcsolatban) a véleményezési jogát korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmazott meg."
Az óvodában működő Szülői Szervezet

Lőkösháza,2026..... ....

Szülői Szervezet elnöke

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez **az egyetértési jogát**korlátozás nélkül gyakorolta és megadta a települési **Roma Nemzetiségi Önkormányzat**.

Lőkösháza,2026.....

.....

aláírás

Ph

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez **az egyetértési jogát**korlátozás nélkül gyakorolta és megadta a települési **Román Nemzetiségi Önkormányzat**.

Lőkösháza,2026.....

.....

aláírás

Ph

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez **az egyetértési jogát**korlátozás nélkül a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta és megadta a települési **Önkormányzat**.

Ph.

Lőkösháza,2026..... .....

aláírás

Az óvoda nevelőtestülete 2026 év..... hó..... napján tartott határozatképes rendkívüli nevelőtestületi ülésén **át nem ruházható jogkörében** %-os igenlő szavazattal a Házirendet ...2026...../..... határozatszámon elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

....

....

Az Lőkösháza Községi Önkormányzat Óvoda-Bölcsőde….. számú határozatával elfogadott Házirendet a nevelőtestület képviseletében át nem ruházható döntési hatáskörében …… számú határozatával jóváhagyta az intézmény vezetője.

Lőkösháza,2026……..

……..

Ph.

.igazgató

4. számú melléklet:

Napirend

Időpont	**Tevékenység**
$6^{\underline{00}}$ - $9^{\underline{30}}$	Gyülekező, folyamatos játéktevékenység, mindennapi frissítő torna, egészségügyi szokások gyakorlása, tízórai.
$9^{\underline{30}}$ - $11^{\underline{45}}$	Játék, szervezett és szabadon választott egyéni és mikrocsoportos tevékenységek. Levegőzés. Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenyégek a tanköteles korú gyermekeknek (napi '45)
$11^{\underline{30}}$ – $15^{\underline{00}}$	Ebéd, pihenés egészségügyi szokások gyakorlása.
$15^{\underline{15}}$ - $17^{\underline{00}}$	Mindennapi frissítő torna, uzsonna, játék, gyermekek elvitele az intézményből.

11. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: Kőszeginé Kotroczó Mariann kirendeltségvezető

Tárgy: Temető III. parcella lezárása

Tisztelt Képviselő-testület!

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete temetőről és a temetkezésről szóló 12/2007. (IX.24.) számú önkormányzati rendeletének 12. § - ban szabályozza a köztemető megtelt részének lezárását, kiürítését illetve újbóli megnyitását. Lőkösháza Község Önkormányzata javaslatot tesz a képviselő-testület felé a Lőkösháza belterület 757 hrsz-ú köztemető III. parcellájának lezárásáról 2027. január 1-től határozatlan ideig. A köztemető III. számú parcellája a folyamatos betemetések mértékében intenzíven telik. A temető területe nem bővíthető és ezen okból kiindulva az elmúlt hónapokban felmérésre került a temető I. és II. parcellájának azon sírhelyei melyek üresek és megváltatlanok.
A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 16. §-a, valamint a végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet alapján a köztemető fenntartójaként Lőkösháza Község Önkormányzata jogosult és köteles szabályozni a temető rendjét, ezen belül a temetési helyek gazdálkodását és a parcellák lezárását.
A temetőterülettel való ésszerű és tervszerű gazdálkodás megköveteli, hogy a III. számú parcellát a képviselő-testület lezárja és a lezárás idejére a további temetkezéseket az I. és II. parcella üres és a már lejárt megváltások helyére irányítsa át.

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztem a képviselő-testület elé.

Határozati javaslat

Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete *hozzájárul/nem járul hozzá*, hogy a Lőkösháza Köztemető III. számú parcellája 2027. január 1-től határozatlan ideig lezárásra kerüljön. A lezárt parcellában új sírhelyek kijelölésére a döntés visszavonásáig nincs lehetőség.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 16.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

12. napirend

LŐKÖSHÁZA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
5743 Lőkösháza, Eleki u. 28.
Tel.: (66) 244-244

ELŐTERJESZTÉS

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2026. szeptember 30-án tartandó rendes, nyílt képviselő-testületi ülésére

Előkészítette: Kőszeginé Kotroczó Mariann kirendeltségvezető

Tárgy: Ingatlan tulajdonjogának felajánlása Lőkösháza Község Önkormányzata részére

Tisztelt Képviselő-testület!

Tóth Ágnes (Gyula, 1970. január 2., a.n: Dóczi Ágnes) ingatlantulajdonos hivatalos írásbeli nyilatkozattal fordult Lőkösháza Község Önkormányzatához, melyben a kizárólagos tulajdonát képző belterület 179. hrsz.-on nyilvántartott, természetben az 5743 Lőkösháza, Kölcsey u. 4. szám alatti ingatlant Lőkösháza Község Önkormányzata tulajdonába kívánja adja.
A felajánlás jogcíme: ingyenes felajánlás, ajándékozás.
Tulajdonos által csatolt tulajdoni lap és nyilatkozat az előterjesztés mellékletét képezi.

A fentiek alapján az alábbi határozati javaslatokat terjesztem a képviselő-testület elé.

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a felajánlást *elfogadja* és hozzájárul a belterület 179. hrsz.-on nyilvántartott, természetben az 5743 Lőkösháza, Kölcsey u. 4. szám alatti ingatlan Önkormányzat általi tulajdonba vételéhez ingyenes felajánlás, ajándékozás jogcímen.

   A Képviselő-testület felhatalmazza a Polgármestert az ajándékozási szerződés aláírására és a szükséges jogi lépések megtételére.

   Határidő: azonnal
   Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

2. Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a felajánlást *nem fogadja el* a belterület 179. hrsz.-on nyilvántartott, természetben az 5743 Lőkösháza, Kölcsey u. 4. szám alatti ingatlanra vonatkozóan.

A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy a döntésről a felajánlót írásban értesítse.

Határidő: azonnal
Felelős: Szűcsné Gergely Györgyi polgármester

Lőkösháza, 2026. szeptember 19.

Szűcsné Gergely Györgyi s.k.
polgármester

A kiadmány hiteléül:

Kőszeginé Kotroczó Mariann
kirendeltségvezető

L/1946-1/2026.
2026. 09. 02.

Nyilatkozat

Alulírott Tóth Ágnes (szül. h.i. Gyula, 1970.01.02. a.n: Dóczi Ágnes) 5743 Kökösháza, Bem u. 1. szám alatti lakos nyilatkozom, hogy a tulajdonomban lévő Kökösháza Belterület 179 hrsz. (5743 Kökösháza Kölcsey u. 4.) 1/1 tulajdonomban lévő tehermentes ingatlanomat Kökösháza Község Önkormányzata (5743 Kökösháza, Ecki út 28.) részére, ajándékozás jogcímen, átadom.

Kökösháza, 2026. szeptember 2.

Tóth Ágnes

Elektronikusan hitelesítve: 2026.09.02. 14:51:30
ELEKTRONIKUS INGATLAN-NYILVÁNTARTÁS

Békés Vármegyei Kormányhivatal
Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 3.
5700 Gyula, Petőfi tér 2.

Tulajdonilap-másolat
(teljes,ügyleti)
Ügyazonosító:
INYER/TULLAP/20260902/18870
2026.09.02

Lőkösháza
Belterület, 179 helyrajzi szám

5743 LŐKÖSHÁZA, KÖLCSEY UTCA 4. "FELÜLVIZSGÁLAT ALATT"
Lőkösháza, Belterület, 179

I. RÉSZ

1. Bejegyző határozat, érkezési idő:
999979/1994.01.15

AZ INGATLAN ADATAI, ALRÉSZLET ADATOK

Alrészlet jele	Művelési ág / Kivett Megnevezés	Minőségi osztályok	Terület (ha nm)	Kataszteri jövedelem (AK)
	Kivett / lakóház, udvar	0	1468	0

2. Bejegyző határozat, érkezési idő:
30189/2020.01.06

Jogi jelleg: Hidrogeológiai védőövezet "B" védőzóna

II. RÉSZ

2. Bejegyző határozat, érkezési idő:
3789/2/1983.08.12

⊗ Törlő határozat
35898/3/2015.10.08

Tulajdonjog

Jogállás: TULAJDONOS
Tulajdoni hányad: 1/2
Jogcím: vétel, 3789/2/1983.08.12
Név: Tóth András, Születési idő: 1944.11.26., Anyja neve: Tóth Anna
Jogosult címe: 5743 LÖKÖSHÁZA, Kölcsey utca 4

3. Bejegyző határozat, érkezési idő:
3789/2/1983.08.12

⊗ Törlő határozat
35898/3/2015.10.08

Tulajdonjog

Jogállás: TULAJDONOS
Tulajdoni hányad: 1/2
Jogcím: vétel, 3789/2/1983.08.12
Név: Tóth Andrásné Dóczi Ágnes Mária, Születési név: Dóczi Ágnes Mária, Születési idő: 1952.03.05., Anyja neve: Ocsován Mária
Jogosult címe: 5743 LÖKÖSHÁZA, Kölcsey utca 4

4. Bejegyző határozat, érkezési idő:
35898/3/2015.10.08

Tulajdonjog

Jogállás: TULAJDONOS
Tulajdoni hányad: 1/1
Jogcím: öröklés
öröklés
Név: Tóth Ágnes, Születési név: Tóth Ágnes, Születési idő: 1970.01.02., Születési hely: Gyula, Anyja neve: Dóczi Ágnes
Jogosult címe: 5743 LŐKÖSHÁZA, Kölcsey utca 4

III. RÉSZ

NEM TARTALMAZ BEJEGYZÉST

Az E-hiteles tulajdonilap-másolat tartalma a kiadást megelőző napig megegyezik az ingatlan-nyilvántartásban szereplő adatokkal. A szemle másolat a fennálló bejegyzéseket, a teljes másolat valamennyi bejegyzést tartalmazza. Ez az elektronikus dokumentum kinyomtatva nem minősül hiteles bizonyító erejű dokumentumnak.

TULAJDONI LAP VÉGE

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelete

az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2026. évi költségvetési rendeletben a 2026. évi költségvetés elfogadása óta eltelt időszakban bekövetkezett változások lekövetése, valamint a költségvetési előirányzatok teljesítésének és kötelezettségvállalások megfelelően módosítása céljából alkotja meg a rendeletet.

[2] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

(1) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 2. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi költségvetésének főösszegét - finanszírozási műveletekkel együtt –, 523 324 **e Ft**-ban határozza meg."

(2) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 2. § (2) bekezdés a)–c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi költségvetési)
„a) kiadásainak főösszegét (finanszírozási kiadások nélkül) 515 596 e Ft-ban,
b) finanszírozási kiadásainak összegét 7 728 e Ft-ban
c) bevételeinek főösszegét (finanszírozási bevételek nélkül) 415 311 e Ft-ban,"

2. §

(1) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

(2) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 2. melléklete helyébe a 2. melléklet lép.

(3) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 3. melléklete helyébe a 3. melléklet lép.

(4) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 4. melléklete helyébe a 4. melléklet lép.

(5) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 5. melléklete helyébe az 5. melléklet lép.

(6) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 6. melléklete helyébe a 6. melléklet lép.

(7) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 7. melléklete helyébe a 7. melléklet lép.

(8) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 8. melléklete helyébe a 8. melléklet lép.

(9) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 9. melléklete helyébe a 9. melléklet lép.

(10) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 10. melléklete helyébe a 10. melléklet lép.

(11) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 11. melléklete helyébe a 11. melléklet lép.

(12) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 12. melléklete helyébe a 12. melléklet lép.

(13) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 13. melléklete helyébe a 13. melléklet lép.

(14) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 14. melléklete helyébe a 14. melléklet lép.

(15) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 15. melléklete helyébe a 15. melléklet lép.

(16) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 16. melléklete helyébe a 16. melléklet lép.

(17) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 17. melléklete helyébe a 17. melléklet lép.

(18) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 18. melléklete helyébe a 18. melléklet lép.

(19) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 19. melléklete helyébe a 19. melléklet lép.

(20) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 20. melléklete helyébe a 20. melléklet lép.

(21) Az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet 21. melléklete helyébe a 21. melléklet lép.

3. §

Ez a rendelet 2026. október 1-jén lép hatályba.

Szűcsné Gergely Györgyi
polgármester helyett

Nagy Csaba
alpolgármester

Dr. Szentgáli Zoltán
jegyző

Az önkormányzati rendelet 2026. szeptember 30. napján kihirdetésre került.

Dr. Szentgáli Zoltán
jegyző

1. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*1. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 01_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

2. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*2. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 02_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

3. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*3. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 03_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

4. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*4. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 04_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

5. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*5. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 05_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

6. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*6. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 06_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

7. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*7. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 07_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

8. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*8. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 08_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

9. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*9. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 09_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

10. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*10. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 10_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

11. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„11. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez
(A melléklet szövegét a(z) 11_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

12. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*12. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 12_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

13. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*13. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 13_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

14. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*14. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 14_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

15. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*15. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 15_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

16. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*16. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 16_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

17. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„17. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez
(A melléklet szövegét a(z) 17_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

18. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*18. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 18_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

19. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*19. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 19_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

20. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*20. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 20_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

21. melléklet a 12/2026. (IX. 30.) önkormányzati rendelethez

„*21. melléklet az 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelethez*
(A melléklet szövegét a(z) 21_sz_melléklet_a_12_2026_IX_30_sz_rendelethez_Lőkösháza.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)”

Indokolás az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026. (II. 24.) önkormányzati rendelet módosításához

Végső előterjesztői indokolás

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 34. § (4) bekezdése szerint: „A képviselő-testület a (2) és (3) bekezdés szerinti előirányzat-módosítás, előirányzat-átcsoportosítás átvezetéseként - az első negyedév kivételével - negyedévenként, a döntése szerinti időpontokban, de legkésőbb az éves költségvetési beszámoló elkészítésének határ idejéig, december 31-ei hatállyal módosítja a költségvetési rendeletét."

A jelen költségvetési rendelet módosítására irányuló előterjesztés **25 563 eFt** összegű előirányzat módosítást (növekedést) tartalmaz.

A jelenlegi előirányzat módosítás 5,14 %-os előirányzat növekedést jelent.

A tervezett rendeletmódosítás főbb jellemzői:
Jelen módosítás által az eredeti költségvetésünk *bevételi, illetve kiadási főösszege 25 563 e Ft-tal emelkedik.*

A költségvetés főösszege ennek megfelelően 523 324 e Ft.
A költségvetés módosítását indokolják:

- a képviselő-testület által hozott döntések,
- központi támogatások változása

BEVÉTELEK

A 2026. évi költségvetés bevételi előirányzatain az alábbi módosításokat indokolt megtenni:

A működési célú támogatások előirányzatát növelni szükséges **3 638 eFt** összegben. Beépítésre került 2026 évi júniusi lemondás pótigény korrekciója köznevelés, gyermekétkeztetés, és közvilágítás támogatások esetében 1 278 eFt, a szociális ágazati pótlék és kiegészítő szociális pótlék 3 havi összege 231 e Ft összege került beépítésre. A szociális ágazati pótlék egy kiegészítő juttatás, amely a szociális és gyermekjóléti szférában dolgozó közalkalmazottakat illeti meg.
A 2025 évi beszámoló elszámolása szerinti állami támogatás pótigénye 348 eFt. Az önkormányzat a működést segítő rendkívüli támogatási igényt nyújtott be, amely 1 781 eFt támogatást jelent.

A felhalmozási célú támogatások előirányzata növelésre kerül az MFP-TKVI/2026 kódszámú József Attila utca burkolatfelújítása elnevezésű pályázat támogatási szerződés szerinti 20 428 eFt szerinti összegével.

A felhalmozási saját bevételek növekménye 1 496 eFt, mely a dacia gépjármű értékesítésének bevétele.
A módosítások eredményként a bevételek előirányzatának növekménye 25 563 eFt.

A bevételek főösszege a módosítások átvezetését követően 523 324 e Ft,
amely tartalmazza a finanszírozási bevételek összegét is.

KIADÁSOK

A személyi juttatások és a **munkaadókat terhelő járulékok** előirányzatát csökkenteni szükséges 953 eFt-tal az alábbiak szerint:
Polgármester és alpolgármester költségtérítésének elvonása -1 157 eFt és a szociális bérpótlékok növelő tétele +206 eFt.

A kapcsolódó **munkaadókat terhelő járulékok** összege -124 eFt csökkenést eredményeznek.
A dologi kiadások előirányzatát csökkenteni szükséges 2 510 eFt-tal, a megvalósult beruházások és felújítások okán, valamint az állami támogatás megelőlegezés visszafizetésének fedezetét képezik.
A beruházások és felújítások között átcsoportosítást történt, valamint a József Attila út felújításának költségei növelik az előirányzatot.
Részletesen az 5.számú mellékleteben szerepelnek tételesen a beruházás és felújítás kiadásai.

Az ÁH belüli megelőlegezések visszafizetése előirányzatának növelése szükséges az eredeti tervezett és a terhelődött visszafizetés különbözetével, amely 7 707 eFt.

A kiadások főösszege a módosítások átvezetését követően **523 324 e Ft.**
mely tartalmazza a finanszírozási kiadások összegét is.

Önkormányzatunknál foglalkoztatott dolgozói létszám alakulása

Jelen módosításban nincs foglalkoztatotti létszámot érintő előirányzat emelés vagy csökkentés.
A módosítást követően az engedélyezett létszám 50 fő.

A jelen módosítási javaslat elfogadása után a költségvetés főösszege 523 324 Ft-ra módosul.

Előzetes hatásvizsgálat az önkormányzat 2026. évi költségvetéséről szóló 1/2026 (II.24.) önkormányzati rendelet módosításához

Társadalmi, gazdasági, hatások

A költségvetési rendelet biztosítja a választópolgárok számára az önkormányzat és intézményei 2026. évre tervezett bevételeinek és kiadásainak, pénzügyi-gazdálkodási működésének megismerhetőségét. A rendelet alapján végrehajtott gazdálkodás az állampolgárok számára nyomon követhető, átfogó képet ad az önkormányzat pénzügyi helyzetéről, a végrehajtandó feladatokról, a tervezett fejlesztésekről, lehetőséget teremt az önkormányzati gazdálkodás ellenőrzésére.
A rendelet nemzetgazdasági hatással bír, mivel az önkormányzat költségvetése az államháztartás része. A rendelet helyi gazdasági hatása közvetett.

Környezeti és egészségügyi következmények

A költségvetési rendeletben foglaltak végrehajtásának egészségügyi követelményei nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások

A rendelet megalkotásának adminisztratív terheket befolyásoló hatása nincs, a szükséges adminisztratív állomány rendelkezésre áll.

A jogszabályok megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

A költségvetési rendelet megalkotását szükségessé teszi az Mötv. és az Áht. előírásai, melynek elmaradása törvényességi mulasztásnak számít, ami támogatás megvonásával jár.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A költségvetési rendelet alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek rendelkezésre állnak.

A rendelet-tervezet elkészítésénél figyelembe vettük a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet előírásait.

Lőkösháza, 2026. szeptember 24.

Szűcsné Gergely Györgyi Edit sk.
polgármester

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2026.(IX.30.) önkormányzati rendelete

Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a képviselők vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosság feltárása esetén alkalmazandó vagyoni szankcióról való rendelkezés szabályozása érdekében alkotja meg rendeletét.

[2] Lőkösháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés d) pontjában, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 53. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Az Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet 35. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló törvény szerinti vagyonnyilatkozati feladatkörével összefüggésben eljáró Integritás Hatóság a képviselő vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben - a képviselő méltatlanságát meg nem alapozó - kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosságot tár fel, akkor a képviselő-testület az érintett önkormányzati képviselő részére megállapított havi tiszteletdíjat egy hónap időtartamra 50%-kal csökkenti."

2. §

Ez a rendelet 2026. október 5-én lép hatályba.

Lőkösháza, 2026. szeptember 30.

Szűcsné Gergely Györgyi
polgármester helyett

Nagy Csaba
alpolgármester

Dr. Szentgáli Zoltán
jegyző

Az önkormányzati rendelet 2026. szeptember 30. napján kihirdetésre került.

Dr. Szentgáli Zoltán
jegyző

Indokolás Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosításához

Végső előterjesztői indokolás

Az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2026. évi XVIII. törvény módosította a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt oly módon, hogy a képviselő-testületeknek előírja, hogy kötelesek a szervezeti és működési szabályzatban rendelkezni az (1) bekezdés szerinti azon vagyoni szankcióról, amelyet akkor kell alkalmazni, ha az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló törvény szerinti vagyonnyilatkozati feladatkörével összefüggésben eljáró Integritás Hatóság a képviselő vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével összefüggésben – a képviselő méltatlanságát meg nem alapozó – kizárólag adminisztratív jellegű, ugyanakkor csekély vagy elhanyagolható jelentőséget meghaladó hiányosságot tárt fel. A rendelet-módosítással a képviselő-testület ezen kötelezettségének tesz eleget.

Előzetes hatásvizsgálat Lőkösháza Község Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2019. (X. 30.) önkormányzati rendelet módosításához

Társadalmi, gazdasági, hatások
A rendelet-tervezet társadalmi és költségvetési hatása elenyésző.

Környezeti és egészségügyi következmények
A rendeletben foglaltak végrehajtásának közvetlen környezeti és egészségügyi következményei nincsenek.

Adminisztratív terheket befolyásoló hatások
Adminisztratív teherrel nem jár a rendelet megalkotása.

A jogszabályok megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei
A rendelet módosításának szükségességét az adja, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény előírja a képviselő-testületnek, hogy jelen módosításról rendelkezzen a szervezeti és működési szabályzatában.

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek
A rendeletben rögzítettek végrehajtásához a személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek rendelkezésre álltak.

A rendelet-tervezet elkészítésénél figyelembe vettük a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet előírásait.

Lőkösháza, 2026. szeptember 16.

Szűcsné Gergely Györgyi Edit
polgármester